

مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى: كۆنچى

زەينەب غەzzالى

زندان خاتىسى

زەينەب غەzzالى

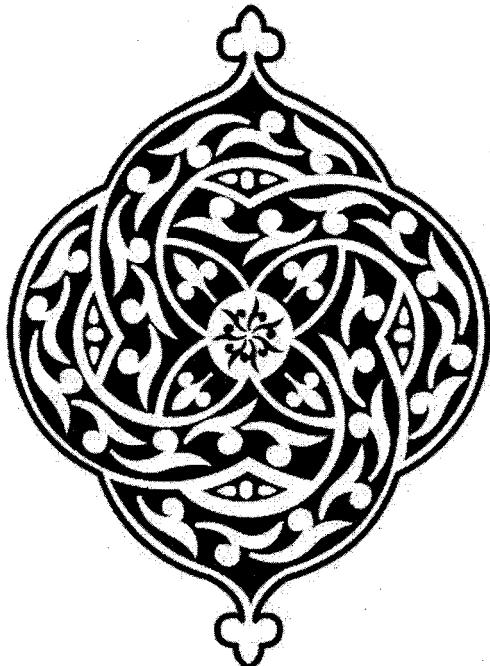
بىلگىyar كۆپەيتىش مەركىزى

ئۇمىد نەشرىياتى

زىنات ئەترىسى

زەينەب غەزىلى

تەرجىمە قىلغۇچىلار: شەھىدە، خەدىچە

اللهقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرگە چىن ئىمان ئېيتقايسىلەر، اللهنىڭ يولىدا، مېلىڭلار بىلەن،
جېنىڭلار بىلەن جەھاد قىلغايىسىلەر، ئەگەر بىلسەڭلار، سىلەر ئۆچۈن بۇ ياخشىدۇر.

{سۈرە سەپ 11-ئاپت}

مۇندەر بىچە

زەينەب غەزىزلىيە قىقدە

6.....	كىرىش سۆز
8.....	ئۇيغۇرچە تەرجمىسىگە كىرىش سۆز
12.....	ئابدۇناسىر ماڭا نەپەرەتتە
15.....	من ئە سوتىسيالىزىم ىشتىپاقي
19.....	ياق! مۇستەبتىلەرگە ھەرگىز باش ئىگىشكە بولمايدۇ!
22.....	بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟
24.....	سۇدىلىشىش ۋە ئالدامچىلىق
26.....	كېچىدىكى شەپەرەڭلەر
27.....	ئىككى يۈزلىمە ئەھمەد راسىخ
29.....	ئىككىنچى باب
35.....	مېنىڭ بەيىتىم
35.....	نقاب ئېلىپ تاشلاندى
40.....	چۈقاتىلار مېنى مەجبۇرىيەتكە ئۇندەۋاتىدۇ!
41.....	ئابدۇلھەتتاه ئىسمايىل
43.....	ھەركەت قىلىش تەستىقلاندى
46.....	يولدىشىم بىلەن بولغان سۆھبەت
48.....	شېھىد سەئىد قۇتۇب بىلەن بولغان ئالاقە
51.....	3-باب
54.....	سۈيىقەست

57	نۇۋەت مائۇ كەلدى
61	يىڭىرمە تۆتىنجى كامىرغا بېرىش يولدا
63	يىڭىرمە تۆتىنجى كامىردا
64	ئۈچىنجى نومۇرلۇق كامىردا
66	خاسىيەتلەك چۈش
73	قاڭىلار مائۇ يۈزەندى
75	ئاللاھ ئۇلارنى جەم قىلغۇسى
76	ئىككىنجى قېتىملىق قىيىن-قسماق
81	چاقىرىلمىغان مېھمانلار مېنىڭ يېنىمدا
84	ھەمشىرىلىرىم بىلەن بىر كامىردا
91	غىزالىنىشىم بىر خىل ئىبادەت
92	ئازاب كېچىسى
99	ھەمزىنىڭ كېچىدىكى سودىسى
102	كامىرغا قايتىش
106	بۇ راستىلا ئاخىرقى دەقىقلەرمۇ؟
115	شەمسى بەدیران
121	سۇ كامىرى
127	جىنايەت
129	سۇ كامىرىنىڭ دائىملىق "مېھمنى" بولۇش
132	پىرتقۇچىلار بىلەن بولغان جەڭ
134	چاشقان بىلەن ئادەم قىيىناش
142	قاڭجا ۋە قاڭسىق تاماق

149	بىر مەيدان ئۇيۇن.....
152	ھەقىنىڭ ئۇلۇغلىقى ۋە باتىلىنىڭ رەزىلىكى .....
157	ئابدۇناسىرنىڭ ئېتىش بۇيرۇقى .....
159	باشلىق ئىشخانىسىدا .....
162	گۇمان.....
167	شەمىسى بەدیران يەنە شۇ كويدا .....
174	قارا نىيەتلەرنىڭ تاجاۋۇزى ۋە نەپىسلەرنىڭ زۇلمى .....
179	قېيىن- قىستاق ۋە دوختۇرخانا .....
184	بەشىنچى باب.....
184	فرىئە ئىننىڭ قوللىقى مەندە .....
188	سویيقەستىنىڭ كېلىش مەنبەسى پەقت بىر چاقچاق .....
195	مۇھەممەد قۇرتۇب.....
202	تەپتىش مەھكىمىسىدە .....
208	تەپتىش مەھكىمىسىدىكى ئىككىنچى ئۇچرىشىش .....
209	ھەربىي ئىشلار تۈرمىسگە قايىتا سەپەر .....
210	قىيىناب ئىقرار قىلدۇرۇش .....
211	ئىقتىساد ھەققىدە تالاش-تارتىش.....
218	بىر قۇتا گۆش قىيمىسى .....
219	دوختۇرخانىدا يەنە ئاچلىق ھۆكۈم سۈرەكتە .....
221	بىر قارانىيەتنىڭ پۇشايسىنى .....
224	سوت ئېچىلىدىغانغا ئاز قالدى.....
227	خۇش بىشارەت! .....

230	سوت ئېچىلغان كۈنى
234	ئالتنىمى باب
234	سوت
238	جاھيلىيەت دەۋرىدىنمۇ ئۆتە
238	ھۆكۈم ئېلان قىلىش
240	كىشىنى خۇشال قىلىدىغان مىنۇتلار
241	ئۈلۈم ئالدىدىكى سودا
243	ھۆكۈم ئىجرا قىلىش
245	قېرىنداشلار قەتلى قىلىنغاندىن كېپىنكى زىندان
247	يولدىشىم ئالەمدىن ئۆتى
250	پېڭى قوشنا كەلدى
251	ئابدۇناسىر سوتلىنىشى كېرەك
253	7-باب
253	5-ئىيۇندىكى كاناتىر تۈرىمىسىگە يېتىكلىش
256	پېڭى كۈرهەش
262	روحى ئازابقا تولغان كېچە
264	دۇشمەننىڭ قېشىدىن ئازراق ئادىملىكىنى كۆردىق
265	زالى قارا نىيەتنىڭ ئۈلۈمى
270	ئاۋارىچىلىق
271	پېڭى سىناق
273	ئاخىرقى سودا

زەينەب غەزىلى ھەقىقدە

دەۋرىمىزدىكى ئاكتىپ ۋە ئۇلگىلىك ئىسلام دەۋەتچىلىرىنىڭ بىرى بولغان زەينەب غەزىلى، ئەينى ۋاقتىكى «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى» (ئىخۋانلۇل مۇسلمىن) نىڭ ئالدىنلىقى قاتاردىكى يادرولۇق ئەزىزلىرىنىڭ بىرى بولۇپ، مىلادىيە 1917 - يىلى 1 - ئاينىڭ 2 - كۈنى مىسىرنىڭ بەھرە ۋىلايىتىدە ئابروپلۇق ئائىلەدە دۇنياغا كەلگەن. ئۇ دەسلەپتە ياخىرپادا تەلەم ئېلىپ، نۇرغۇن سىياسى ۋە ئىجتىمائى پائالىيەتلەردە بولغان ۋە ئاتالىميش ئەر-ئايال باراۋەرلىكى، رومالنى چۆرۈپ تاشلاش شوئارلىرىنى توۋلاب مۇسۇلمانلار ئارىسىدا غۇلغۇلا پەيدا قىلىۋەتكەن مىسىرلىق ئايال ھۇدا شەئراؤبىنىڭ يېنىدا ئىشلىگەن ۋە ئۇنىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ، دىندىن خالىي، ئاتالىميش ئەر-ئايال باراۋەر بولغان، ئاياللارمۇ سىياسى سەھىنگە چىققان بىر ۋەزىيەتنى بارلىقا كەلتۈرۈش ئۇچۇن كۆپ قېتىم لېكسىيە سۆزلىگەن، كېيىن ئىسلام يولىنى تاللاپ «مۇسۇلمان خانىملاр بىرلەشىسى»نى قۇرغان، بۇ بىرلەشمە مىسىرنىڭ سىياسى ھاياتىدا مۇھىم روللارنى ئوينىغان.

دەسلەپ چاغداش ئىسلام ئالىملىرىدىن ھافىز ئەتىجىانى بىلەن تۇرمۇش قۇرغان، كېيىن مىسىردىكى نەچچە 10 شركەتنىڭ خوجايىنى، ساخاۋەتچى تىجارەتچى سەئىدد مۇھەممەد سالىم ھاجىم بىلەن توي قىلغان.

1948-يىلى «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى»غا ئەزا بولۇپ، شەيخ ھەسەننۇل بەننا، ھەسەن ھۇدەبىلەردىن تەلەم ئالغان، ئەمما بۇ تەشكىلات ئابدۇناسىر ھاكىمىيىتىدىكى چىرىك ھۆكۈمەت ۋە تاشقى كۈچلەرنىڭ بېسىمغا ئۇچراپ كۆپ قېتىم تارقىتۇتلىدۇ ۋە ئۇيۇشىنىڭ يادرولۇق ئەزىزلى بىر-بىرلەپ قولغا ئېلىنىدۇ، زەينەب غەزىلى 1959-يىلى بۇ ئۇيۇشىنى قايتا ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۇچۇن كۆپ تىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ، تۈتۈلغان، سولانغان ئۇيۇشما ئەزىزلىرىنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىنى يوقلاش، ئىقتىسادى ياردەم بېرىش، بالا-چاقلىرىنىڭ ئۇقۇش مەسىلىرىنى ھەل قىلىش ئۇچۇن جاي-جايلاردا نۇتۇق سۆزلەش،

ئىئانه توبلاش پائالىيەتلرىنى ئۇيۇشتۇرىدۇ.

1965-يىلى، 8-ئايدا «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى» دىكى باشقا ئەزىز بىلەن بىرگە ئابدۇناسىر ۋە ئۇنىڭ چوماچىلىرى تەرىپىدىن تۈرمىگە تاشلىنىپ تۈرلۈك ئەرزىيەتلەرنى چېكىدۇ، ئىتقا تالىتۇپتىلىش، سۇغا تاشلىنىش، ئوتقا قاقلىنىش، ساناقسىز قامچا يېيىش... قاتارلىق ئىنسان ئەقلى يەتمەيدىغان تۈرلۈك ئېغىر قىيىن-قىستاقلارغا دۇچ كېلىدۇ، شۇنداقتىمۇ ئەرلەرمۇ تەستە چىدايدىغان ھەتتا بەرداشلىق بېرەلمەيدىغان قىيىن-قىستاقلارغا سەبىر ۋە غايىت زور چىدامچانلىق بىلەن تاقابىل تۈرىدۇ.

زەينەب غەzzالى ئۆمۈرلۈك قاماق جازاسىغا ھۆكۈم قىلىنىسىمۇ يەنە قىلچە ۋايىسماي ئاللاھ يولىدا جېنىنى پىدا قىلىشقا تەيار تۈرىدۇ، 1970-يىلى ئابدۇناسىر ھاكىمىيىتى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقۇ رەئىس تەختكە چىقاندىن كېيىن سەئۇدى ئەرەبستان پادشاھىنىڭ ۋاستىسى ۋە ئارىلىشىشى بىلەن تۈرمىدىن چىقىدۇ، ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرغىچە ئىسلام دەۋەتچىسى بولۇپ خىزمەتلرىنى داۋاملاشتۇرىدۇ، ئۇزۇن مەزگىل تۈرمىدە قىيانالغانلىقى ۋە يېشىنىڭ چوڭىيىپ قالغانلىقى سەۋەبىدىن باللىق بولالمايدۇ، ئەمما بۈتكۈل مۇسۇلمان قېرىنداشلار ۋە مۇسۇلمان بالىلارغا ئانا مەھرى ئاتا قىلىدۇ ۋە 88 يېشىدا، 2005 - يىلى 3 - ئاۋغۇست مىسرىنىڭ پايتەختى قاھىرەدە ۋاپات بولىدۇ.

جانابى ئاللاھ بۇ جاسارەتلىك دەۋەتچى، قورقماس مۇجاھىدەگە جەننتى فىردىھۇس ئاتا قىلغاي، ئامىيىن.

كىرىش سۆز

ناھايىتى شەپقەتلەك ۋە مەھربان ئاللاھنىڭ نامى بىلەن باشلايمەن.

پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسالام ۋە ئۇنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىغا، ساھابىلىرىگە

سالاملار بولسۇن!

تۈرمىدىكى ھاياتىم ھەققىدىكى بۇ كىتابنى يېزىشنى ئويلىشىۋاتقىلى خېلى ئۇزۇن بولدى، ئارلىقتا خېلى كۆپ ئىككىلەندىم. ئەمما مەن بىلەن شۇ ئېغىر كۈنلەرنى بىلە ئۆتكۈزۈگەن، مەن ئىمانىغا تولۇق ئىشىنىدیغان دەۋەت باشلامىچىلىرى ۋە قوللۇغۇچىلىرى بولغان قېرىنداش، ھەمشىرىلىرىم بىرىنىڭ دەۋەت جەريانىدىكى شۇ شەرىق ۋە غەرپىنىڭ مۇستەبدى كۈچلىرى بىلەن بولغان كۈرەش جەريانىمىزنى يېزىپ چىقىش مەسئۇلىيىتىمىز بار دەپ قارىدى.

مۇستەبىت كۈچلەرنىڭ مەقسىدى ھەققەتنىڭ ئاۋازىنى ئۆچۈرۈش ۋە ھەققەت تۈغىنى ئېگىز كۆتۈرگەن؛ ئاللاھنىڭ كالامى بولغان قۇرئان ۋە پەيغەمبىرىمىز ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننەتىنى جەمئىيىتىمىزدە قايتىدىن تۈرگۈزۈش كېرەكلىكىگە چىن يۈرىكىدىن ئىشەنگەن؛ تەۋىھىد، ئىلىم -مەربىپەتكە تولغان ۋە ئاللاھ بىلەن بولغان ھەققى مۇناسىۋەت ئورنىتىلغان جەمئىيەتنى ئەسىلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن مۇسۇلمان ئۆمەتلەرىنىڭ ھەققى تۈرددە ئىسلامغا قايتىشى ۋە ئىنسانلارنى توغرا يول يەنى ئاللاھنىڭ يولىدىن يېراقلاشتۇرغان بۇ جاھىلىيەت جەمئىيەتنى يوقىتىش كېرەكلىكىنى تۈنۈپ يەتكەن؛ دۇنialiق ئىلاھلارغا ۋە مۇستەبىت ھاكىمىيەتكە چۈقۈنۈشنى يەر يۈزىدىن يوقىتىش ۋە ئاللاھنىڭ ھەممىدىن ئەلا بولغان قانۇنىنى قايتىدىن تۈرگۈزۈش ئۈچۈن كۈرەش قىلغان؛ ئاللاھنىڭ قانۇنى تۈرگۈزۈلغاندىلا ئاندىن ھايات ئاللاھ -تائالا بىزدىن كۆتكەن حالەتكە قايتىدىغانلىقىغا ئىشەنگەن بىر تۈركۈم كىشىلەرنى يوقىتىش ئىندى.

مۇسۇلمان ئۇممىتىنىڭ روناق تېپىشىغا، پۇتۇن دۇنيانىڭ گۈللىنىشىگە ئىسلام چاقىرىقىدىن باشقا يول يوق. تۇرمىنىڭ قاراڭغۇلۇقى، ھەرخىل ئازابلاشلار، قامچىلارنىڭ ئاغرىقلىرى پەقەت ئىخلاسمەن دەۋەتچىلەر ۋە ئىسلام ئىدىيىسى قۇرغۇچىلىرىنىڭ ئىرادىسىنى چىڭايىتىدۇ خالاس. دۇنيادا توغرا يول پەقەت بىرلا، ئۇبۇلسىمۇ ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى ۋە پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئەگەشكۈچىلىرىنىڭ يولى. خاتا يول بولسا ھەرخىل، بۇ ھەرخىل يوللارنىڭ ھەربىردا خاتالىقلارنى پەردازلىغۇچى شەيتانلار بار. ئۇلار خاتا يولغا ماڭغانلارنى مەڭگۈلۈك قاراڭغۇلۇققا باشلايدۇ. خۇددى ئاللاھ - تائالا قۇرئاندا كۆرسەتكەندەك «بۇ مېنىڭ توغرا يولۇمدىر، شۇ يولدا مېڭىللار، ناتوغرا يوللاردا ماڭماڭلار، ئۇلار سىلەرنى ئاللاھنىڭ يولدىن ئايبرىۋېتىدۇ، (ئاللاھنىڭ ئەمرىنى تۇتۇپ دوزاختىن) ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن ئاللاھ سىلەرگە بۇ ئىشلارنى تەۋسىيە قىلىدۇ». {سۈرە ئەنئام 153-ئايەت}

مۇسۇلمانلار ئۈچۈن ئەڭ مۇھىم مەسلىقان ئىسلام ئۈچۈن ئېلىۋاتقان قەدەملەرىمىزنىڭ مۇتلهق توغرىلىقىغا بولغان ئىشەنج ۋە ئېنىق نىشان بىلەن ئاللاھنىڭ يولىدا تەۋەرنەستىن مېڭىش؛ ئاللاھنىڭ «ئى مۇھەممەد ئۇممىتى! سىلەر ئىنسانلار مەنپەتى ئۈچۈن ئۇتتۇرغا چىقىرىلغان ياخشىلىقتا بۇيرۇپ يامانلىقتىن توسىدىغان ئاللاھقا ئىمان ئېيتىدىغان ئەڭ ياخشى ئۇممىتىسىلەر.» {سۈرە ئال ئىمران 110-ئايەتنىڭ بىر قىسى} دېگەن ئايىتىگە ئىمان كەلتۈرۈش ۋە «ئاللاھىن باشقا ئىلاھ يوق، مۇھەممەد(ئەلەيھىسسالام) ئۇنىڭ ئەلچىسى» كەلتۈرۈش كەلتۈرۈش. بۇلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئىمان تولغان كەلىمىسىگە تولۇق ئىمان كەلتۈرۈش. بۇلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئىمان تولغان ئىمارەتلەرىمىزگە مؤسەتەتكەم خىش بولدى. بىز تەۋەند ئەقىدىمىزدىن، ئىبادەتلەرىمىزدىن، پۇتكۈل ئىنسانىيەتكە ھەقنى يەتكۈزۈشتىن ھەرگىز يانمايمىز. بىزنىڭ قارشىمىزچە بۇ قامىلىش دەۋرى تارىخنىڭ زۆرۈپىتى. بىزنىڭ ئىشلەرىمىز ھەرگىزىمۇ قۇرۇق گەپ ياكى تارىخنىڭ ھېكايسىگە ئايلىنىپ قالماسلىقى لازىم. بۇ جەھەتتە مەن قېرىنداش ھەمشىرىلەرنىڭ پىكىرىگە قوشۇلمەن. ئاللاھىن ماڭا ياردەم قىلىپ بولغان

ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ھېچ بولىغاندا يېرىمىنى ماڭا ئەسلىتىشنى، ئېسىمده قالغان ھەممە نەرسىنى يېزىپ چىقىشقا كۈچ-قۇۋۇت بېرىشنى تىلەيمەن، يازغانلىرىمىنىڭ ھەققەت مەشىلەگە ئۆت تۇتاشتۇرغۇچى بولۇشنى ئۆمۈد قىلىمەن، پەيغەمبىرىمىزنىڭ بىرگە ئەكەلگەن خەۋىرىگە ئەگىشىلى! بۇ خەۋىر تولۇق ۋە ھەممىدىن ئەلا. بۇ خەۋەر ئاللاھنىڭ مۇكەممەل بۇيرۇقلرىنى ئۇزىچىگە ئالغان ھەققەت - شەرىئەتتۇر.

«ئى مۇھەممەد! بۇ ھەق (قۇرئان) پەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن نازىل بولىدۇ، خالغان ئادەم ئىمان ئېيتىسۇن، خالغان ئادەم كاپىر بولسۇن» دىگىن. {سۈرە كەف 29-ئايەتنىڭ بىر قىسىمى}

بۇ يولدىكى قىينچىلىقلارنى ۋە قۇرئان سۈننەت ئۆگىتىشنىڭ پەزىلىتىنى بىلگەن كىشى ئۆممەت قايتىدىن توغرا يولغا قايتىمغۇچە، ئىنسانىيەت تەۋەند شۇڭارنىڭ ئاستىغا يىغىلىمغۇچە، ياخشى ئەمەللەر، دەۋەت ھەرگىز توختاپ قالمايدۇ. بىز ئاللاھنىڭ رەھىتىگە ئېرىشىش ئۈچۈن تارتقاڭ جاپالرىمىزغا بەرداشلىق بېرىمىز ۋە ئاللاھنىڭ يولنى قوبۇل قىلىمىز.

(شۇبەسىزكى، ئاللاھ مۇمنلەردىن ئۇلارنىڭ جانلىرىنى، ماللىرىنى ئۇلارغا جەننەتنى بېرىپ سېتىۋالدى، ئۇلارنىڭ ئاللاھنىڭ يولدا ئۇرۇش قىلىپ (دۇشەنلەرنى) ئۇلتۇرىدۇ ۋە ئۇلتۇرىلىدۇ(يەنى دۇشەنلەر بىلەن جىهاد قىلىپ شېھىت بولدۇ)، (جىهاد قىلغۇچىلارغا جەننەتنى ۋە دەقلىش) تەۋراتتا، ئىنجلىدا ۋە قۇرئاندا زىكىرى قىلىنغان (ئاللاھنىڭ) راس ۋەدىسىدۇر، ۋە دىسىگە ئاللاھتىنمۇ بەك ۋاپا قىلغۇچى كىم بار؟ (يەنى ئاللاھتىنمۇ ۋاپادار ئەھەدى يوق) قىلغان بۇ سوداڭلاردىن خۇشال بۇلۇڭلار، بۇ زور مۇۋاپېقىيەتتۇر. {سۈرە تەۋبە 110-ئايەت}

بۇ كىتابنى بىزدىن بۇرۇن كەتكەن بىزنىڭ مۇھەببىتىمىزگە، دىللرىمىزغا ۋە بىزنىڭ ھەق يولدا ئىكەنلىك ۋە دىمىزگە سىمۇل بولغان شۇ شېھىدەرگە بېغىشلايمەن. بۇ كىتاب

دېلىدا زەرىپچىلىك ئىمان ۋە ياخشىلىق بولغان ھەربىرەيلەنگە ھەدىيە بولسۇن.

ئىشىنىمەنكى ئاللاھ بۇنى بىر ھىدايەت ۋە سىلىسى قىلغۇسى.

(پەقەت ئاللاھ خالىغاندىلا، ئاندىن سىلەر خالايسىلەر (يەنى ھەممە ئىش ئاللاھنىڭ

خاھىشىغا باغلىقتۇر) {سۈرە ئىنسان 30-ئايەت}

-زەينەب غەzzالى ئەل جۇبەيلى

ئۇيغۇرچە تەرجىمىسىگە كىرىش سۆز

ئىسلام سېنىڭدىن ئاييرلىپ قالسۇن ياكى قالمسۇن چوقۇم غەلبە قىلىدۇ، ئەمما سەن ئىسلامدىن ئاييرلىپ قالساڭ، يولدىن ئازىسەن ۋە هالاڭ بولسىن.
- مەشھۇر ئىسلام دەۋەتچىسى ئەمەت دىگەرتىن

بىز قەلبلەر ئۆز ئىگىسىنى تونۇغان، كۆزلەر ھەق زىياسىدا روشەنلەشكەن، تەنلەر ئىبادەت ئىشىقىدا ئۆرتەنگەن، باشلار سەجىدىدە بولغان، تىلار ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئېيتقان، يوللار ئىسلامدا بولغان بىر پارلاق دەۋىرنى ئىستەيمىز ۋە ئارزو قىلىمیز.

بىز ئاشۇ ئارزو ئىچىدە ئەللەيلىنىپ ياشاؤەتىمىز، ئۇيغۇنىشنى بىلمىدۇق، مۇسۇلمانلىق دەۋاسى قىلدۇقىيۇ ئىسلامنىڭ ماھىيىتىنى چۈشەنمىدۇق، جەننەتكە ئىنتىلدۇقىيۇ دوزاختىن پاناه تىلمىدۇق. ھەركەتلەنىشنى بىلمىدۇق، ياكى كىچىككىنە مەغلۇبىيەتلەرگە سەبر قىلاماي چۈشكۈنلەشتۇق.

ھالبۇكى، ئاللاھۇتەئالا ئۆزىنىڭ مۇبارەك كالامى قۇرئان كەرمىدە «ئىنسانلار ئىمان ئېيتتۇق دەپ قويۇش بىلەنلا سىنالماي تەرك ئېتلىمىز دەپ ئۇيلامدۇ؟» {سۈرە ئەنكەبۇت 2 -ئايەت} دېمىگەندىمدى.

قېنى ناماڭغا باهانە ئىزدەۋاتقانلار؟ قېنى روزىدا چىدىيالماي ئەۋاتقانلار؟ قېنى زاكاتنى چۈشەنەمە ئەۋاتقانلار؟ قېنى مال-دۇنياسىدىن ئاييرلىشتىن قورقۇپ، ئۆز دىننغا قىلىنغان ھاقارەتكە چىداب تۇرغانلار؟ قېنى تەن ئازابىدىن قورقۇپ دىننى سېتىۋاتقانلار؟ قېنى سىلەر ئۆز دىننىڭ ھاقارەتلەنىشىگە سۈكۈتتە تۇرۇۋاتقانلار؟ قېنى سىلەر چۈشكۈنلەشكەن مۇسۇلمانلار جامائەسى؟ قېنى سىلەر ئۆز جانلىرىنى ئاللاھتىن بەكرەك ياخشى كۆرىدىغانلار؟ قېنى سۆپۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ «كىمكى ئاللاھنى ۋە مېنى ھەتتا ئۆزىنىڭ جېنىدىنمۇ بەكرەك ياخشى كۆرمىگىچە ئۇ مۆئىمن مۇسۇلمان بولالمايدۇ» دېگەن ھەدىسىنى ئېسىدىن چىقىرىپ قويغان مۇسۇلمانلار؟

«مۇئىمنلەرگە ئۇلارنىڭ دىللەرى ئاللاھنىڭ زىكرىيە ۋە نازىل بولغان ھەققەتكە يەنى قۇرۇغان ئايەتلەرىنىڭ تېرىيەتىغا ئاقت كەلمىدىمۇ؟» {سۈره ھەددىد 16-ئايەت} ئۇيغۇننىدىغان، چۈشكۈنلۈك قويىندىن ئېتىلىپ چىقىدىغان، زىيان ئىچىدىن قۇتۇلۇپ چىقىدىغان، يۇقىردا سۆزلەپ ئۆتكەن ئۇمىدەرنى قاناتلاندۇرۇغان، ئارزوُلرىمىزنى ياشنىتىدىغان پەيتىمىز تېخى كەلمىدىمۇ؟ شەيتاننىڭ نوخىسىدىن قۇتۇلۇشقا تېخى كېچىكمىدۇق، ئارزوُلار سىز ھەم بىزنىڭ تىرىشچانلىقىمىز بىلەن رەئاللىققا ئايلاڭۇسى، ئۇمىدەر ئىسلام ئۈچۈن كۆيگەن قانلاردا قاناتلانغۇسى، دىن ئۈچۈن ئوت بولۇپ كۆيگەن تەنلەردىن گۇمراھلىق كۈل بولۇپ تۈگەپ كەتكۈسى، كۆزلەر، سۆزلەر ۋە قەلبلەر ھەققىي رەۋىشتە بىر ئىسلام نۇرىدا يورۇپ كەتكۈسى ۋە جۇلاڭغۇسى. بىز ئۆزىمىزنى تەكشۈرۈشكە ۋە ئىسلاھ قىلىشقا تامامەن هوقۇقلۇق ۋە مەجبۇرمىز. بىز ئۆزىمىزنى قايتىدىن كۆرۈپ چىقىشقا تىگىشلىكىمىز. چۈنكى بىز، ئىسلام ئۈچۈن كۆييمەكچى بولغان بېگى بىر تەنگە ئايلانماقچى.

قەلبىمىزدىكى ئىسلام ئوبىرازى ۋە مۇسۇلماننىڭ ئۇرۇنى شۇنچىلىك ئاددىي ۋە شۇنچىلىك تۆۋەن بولۇۋاتقان بۇ كۈنلەرده، ئۈشۈر كتابىنى تەرجىمە قىلىپ سلەرگە سۈنۇشتىن مەقسەت، ھەققىي ئىسلامدا چىڭ تۈرۈشنىڭ نېمىلىكىنى بىلدۈرۈش ۋە ھەققىي ئىسلامنى قانداق قوغداشنى كۆرسىتىش دېسەم خاتا بولماسى.

بۇ كتاب پۇتون ئىسلامنى، ئىسلام دۇنياسىنى، دىنى ئىلىملىرنى، دىن يولىدىكى كۈرەشلەرنى تولۇق سۆزلەپ بېرەلمىسىمۇ، دەۋرىمىزدىكى مۇسۇلمانلارنىڭ كۆز قارشى، چۈشەنچىسى ۋە تونۇشنى ئۆستۈرۈشكە تۈرتكە بولالايدۇ دەپ ئۇيلايمەن. بىر مۇسۇلمان ئايالنىڭ ئۆز دىنىنى قوغداش يولىدا تارتقان جاپا-مۇشەققەتلەرىنى كۆرگىنىڭىزدە ناما زغا باهانە ئىزدىگەن سىزنىڭ يۈزلىرىنىڭ قىزارسا، ئۇ دۇچ كەلگەن قىيىن-قىستاقلار سىز توْتىمىغان ئاشۇ رامىزان روزىسىنى ئېسلىكىزگە سالالىسا، ئۇنىڭ ئۇچرىغان خورلۇقلرى دۇچ

كەلگەن تو سالغۇلرى سىزنىڭ «مەن مۇسۇلمان!» دەب چوقان كۆتۈرۈۋاتقان ئاشۇ دەۋايىگىزنى جىمىققۇرۇپ، سىزنى چوڭقۇر تەپەككۈر قاينامىلىرىغا تاشلىمالسا، قەلىيگىزدە «مەنمۇ مۇسۇلمانمۇ؟» دېگەن سۇئالنى تۇغىدۇرالسا ئەجەپ ئەمەس. تەكىر ئەمگە كە كەتكەن ۋاقت ۋە زېھىمىزنى يەنە باشقا پەزىلەتلىك ئىشلارغا ئىشلىق رەسى دەپ، كىتابنىڭ باش قىسىمى ئۈچۈن توردا تارقالغان 70 بەتلىك ئېلكىتاب نۇسخىسىدىن پايدىلاندۇق ۋە شۇنى ئاز-تولا تەھرىرلىگەن ئاساستا ئاخىرىنى داۋام قىلدۇق، جانابى ئاللاھ ئۇشبو كىتابنى باشلىغۇچى نامىسىز قېرىندىشىمىزغا ۋە شۇ يولنىڭ ئىزىنى باسقۇچى بىزلەرگە ئەجىر بەرگەي، ئامىن.

بىلىم قۇرۇلمىمىز ۋە تەرجىمە سەۋىيەمىز تۈپەيلى خاتالىقلاردىن خالىي بولالىغان بولشىمىز مۇمكىن، ئۇقۇرمەنلەرنىڭ تېخىمۇ ياخشى حالغا كەلتۈرۈشىمىز ئۈچۈن تەكلىپ بېرىشنى ۋە دۇئالىرىدا ئەسلىپ قويۇشنى ئۈمىد قىلىمىز.

- خەدىجە، شېھىدە

بىرىنچى باب

ئابدۇناسىر ماڭا نەپەرەتتە

1964-يىلى ئىككىكىنجى ئاي، قەھرىتان قىشنىڭ مەلۇم بىر كۈنى، ماشىنا بىلەن ئۆيگە قايتىۋاتتىم. ماشىنا تۈپۈقسىز باشقا بىر ماشىنا تەرىپىدىن ئۇستۇرۇلۇپ ئاغدۇرۇپتىلىدى. ماشىنا بەك قاتتىق سوقۇلغاققا مەن يېرىم ھۇشىز ھالەتكە چۈشۈپ قالدىم. پەۋقۇلئادە باش ئاغرىقتىن ئازراق ھۇشۇمغا كەلگەندەك بولدۇم. مەن نېمە ئىش بولغانلىقنى بىلەمەيتتىم، پەقەت بىر قورقۇنچىلىق ئاۋازنىڭ ئىسمىنى چاقىرىۋاتقانلىقنى ئاڭلىدىم - دە، يەنە هوشۇمدىن كەتتىم.

ئۇيغانغىنىمدا ئۆزەمنىڭ خېلىبۇلس دوختۇرخانىسىدا ئىكەنلىكىنى بىلدىم. يولدىشىم، ئاكا-ئىنى، ئاجا-سەڭىلىرىم، دەۋەت خىزمىتىدىكى خىزمەتداشلىرىم مېنىڭ يېنىمدا ئىدى. ئۇلارنىڭ چىرايدىن ئۇلارنىڭ ناھايىتى ئازابلانغانلىقى ۋە قورقۇپ كەتكەنلىكىنى بىلىش تەس ئەمەس ئىدى. نەچچە سېكۈننتىن كېيىن مەن يەنە هوشۇمدىن كەتتىم.

مەن خۇددى نىمە ئىش بولدى دېگەندەك بوش ئاۋازدا: «ئەلەمەدۇللاھ، ئەلەمەدۇللاھ» دەۋاتاتتىم. مەن بىر نەرسىلەرنى ئەسلىيەلگەندەك قىلاتتىم. يولدىشىنىڭ ئۇھىسىنغان حالدا: «ئى ئاللاھ، ساڭا ھەمدىلەر بولسۇن، ئۇنى قۇتقۇزۇپ قالدىڭ، ئەلەمەدۇللاھ» دېگىنى ئاڭلىدىم. مەن شوبۇرۇم توغۇرلۇق سورىغىنىمدا، ئۇلار ئۇنىڭ دوختۇرخانىدا داۋالىنىۋاتقانلىقنى، ئەھۋالنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ئېيىتتى. كېيىن ئۇقسام ئۇنىڭ مېڭىسى قاتتىق سىلىكىنىشكە ئۇچراپتۇ. ماڭا كەلسەك مېنى رېنтиگىنىدا تەكشۈرگەندىن كېيىن، يوتا سۆڭىكىمىنىڭ سۈنغانلىقنى جەزىملەشتۈردى. پۇتۇمنى تۆمۈر

بىلەن كەپشەرلەش ئۇچۇن ئۇپراتسييە قىلىشا توغرا كېلەتتى. ئۇپراتسييەنى دوختۇر مۇھەممەد ئابدۇللاھنىڭ قىلىشى ئۇچۇن، مەن مۇزھەر ئاشۇر دوختۇرخانىسىغا يۈتكەلدىم. ئۇپراتسييە ئۈچ يېرىم سائەت داۋاملاشتى، ئۇپراتسييەدىن كىيىن ھۇشۇمغا كەلدىم، ئەمما ئەھۋالىمنى ئانچە ياخشى دەپ كەتكىلى بولمايتى. ئەتراپىمىدىكىلەرنىڭ گەپ - سۆزلىرىدىن بۇ ۋەقەنىڭ ھەرگىزمۇ كۆتۈلمىگەن ھادىسىسە ئەمەسلىكىنى بىلدىم. بۇ ۋەقەنى مېنى ئۆلتۈرۈش ئۇچۇن جامال ئابدۇناسىرنىڭ خادىملىرى يوشۇرۇن پىلانلىغانىكەن.

نەچچە كۈندىن بۇيان بىر قىسىم مۇسۇلمان ياشلار مېنى ھەركۈنى دېگۈدەك يوقلاق تۇردى. ئۇلاردىن بىرى قېرىندىشىم ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىل ئىدى. بۇ ماشىنا ھادىسىسىنىڭ پىلانلىق سۇيىقەست ئىكەنلىكىنى جەزىمەشتۈرگەندىن كېيىن ئۇنىڭدىن مۇسۇلمان ياشلىرىنىڭ مېنى كۆپ يوقلاق كەلمەسلىكىنى ئۆتۈندۈم، ئۇ ئۇلارنى توسقانلىقىنى، لېكىن ئۇلارنىڭ كېلىشتە چىڭ تۇرغانلىقىنى ٹېيتىتى. بۇ ياشلار مېنى يەنلا ئاۋۇقىدەك دائم يوقلاق تۇردى.

بىرکۈنى « مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى » نىڭ مەمۇربىي ئىشلار كاتىپى قولىدا ھۆججەت كۆتۈرگەن ھالدا ياتاققا كىرىپ كەلدى، مەن « مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى » نىڭ رەئىسى ئىدىم، بۇ ۋاقتتا ياتاققا يولدىشىم ۋە « مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى » نىڭ يېتەكچىسى ئۇستا زەسەن ھۇدەيىنىڭ ئايالى بار ئىدى. يولدىشىم تېزلىكتە كاتىپنىڭ قولىدىكى ھۆججەتنى ئالدى-دە، ئۇنى ياتاقتنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ سۆھبىتىنى ئاڭلىدىم، يولدىشىم كاتىپىغا بۇنىڭدىن كىيىن بۇنداق ھۆججەتلەرنى ئېلىپ كەلمەسلىكىنى ٹېيتىتى. مەن ھەيرانلىق بىلەن يولدىشىدىن سەۋەبىنى سورىدىم. ئۇ ماڭا چۈشەندۈرۈپ مېنىڭ ھەرقانداق ھەركىتىمگە مېنى داۋالاشقا مەسىۇل دوختۇرنىڭ قۇشۇلۇشى كېرەكلىكىنى ٹېيتىتى، دوختۇر مېنىڭ پۇتۇمنى تەكشۈرگەندىن كىيىن مېنى ھەرقانداق ئىش قىلىشتىن توستى ۋە ھەرقانداق ھۆججەت ۋە

«مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» گە ئائىت خەۋەرلەرنىڭ مېنىڭ ياتىقىمغا كېرىشنى توستى. مەن نازارىلىق بىلدۈرگەن ئاھاڭدا «بۇ پەقەت ھۆججەتكە ئىمزا قۇيۇش دىكەندەك كىچىك ئىشلارغۇ، بۇنداق ئەستايىدىل بولۇپ كېتىشنىڭ حاجىتى يوق» دېدىم. بىراق دوختۇر ئۆز پىكىرده چىڭ تۇردى. نەچچە كۈن ئۆتۈپ كەتتى، مەن دوختۇردىن كاربۇات ئۈستىدە ئۆزۈم قىلايىدىغان ئىشلارنى قىلىشىمغا قۇشۇلىشنى ئۆتۈندۈم، لېكىن ئۇ يەنلا قۇشۇلمايۋاتاتتى. مەن بىر ئىش چىققانلىقىنى، لېكىن دوختۇر، يولدىشىم ۋە كاتىپنىڭ ماڭا بىلدۈرۈشنى خالمايۋاتقانلىقىنى سېزىپ قالغان ئىدىم. «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» نىڭ ئايال كاتىپى مېنى يوقلاپ كەلگەندە، مېنىڭ سۇئاللىرىمىغا ئاددىيلا جاۋاب بەردى، ئۇمۇ مەندىن قەستەن بىر ئىشلاني يۇشۇرۇۋاتقاندەك قىلاتتى.

ئالاھەزەل نەچچە ھەپتە ئۆتكەندىن كېيىن، ئايال كاتىپ مېنى يەنلا يوقلاپ كەلدى. ئۇ غەيرەتكە كېلىپ، كۆپچىلىك مەندىن يۇشۇرۇۋاتقان ئىشنى ماڭا دېمە كچى ئىدى. بۇ ۋاقتتا يولدىشىممو بار ئىدى. ئۇ مېنى غەيرەتلەك، سەبىرچان بولۇشقا ئۆننەۋاتاتتى. ھۆكۈمەت تەرەپ «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» نىڭ باش ئورگىنىنى تاقاشماقچى ئىكەن. مەن قۇلاقلىرىمغا ئىشەنمىگەندەك كاتىپنىڭ قولدىكى ھۆججەتنى ئېلىپ ئۇقدۇم، ئېقى قەغەز، قارىسى سىياھ، ئۇلار راستىنلا قارار قىلغان ئىدى. مەن ئايال كاتىپقا قاراپ:

-ئەلەمەمدۇللىلاھ، لېكىن ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلىش هوقۇقى يوق. بۇ پەقەت ئىسلامىي تەشكىلات خالاس، -دېدىم. ئۇ:

-ھۆكۈمەت ئالدىدا ھېچكىم بۇنداق دېيەلمەيدۇ. بىز بار ئاماللارنى قىلدۇق. لېكىن ناسىز يەنلا بىرلەشمىمىزنى تاقاشتا چىڭ تۈرىۋاتىدۇ. ئەڭ يامىنى، ئۇ سىزدىن نەپرەتلەنىدۇ. زەينەب ھاجىم! ئۇ سىزنىڭ ئىسمىڭىزنى تىلىغا ئېلىشىممو خالمايدۇ. كىم ئۇنىڭ ئالدىدا ئىسمىڭىزنى تىلىغا ئالسا، ئۇ شۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈنى رەت قىلىدۇ. -دېدى جاۋابەن، -ئەلەمەمدۇللىلاھ، ئاللاھ ئۇنى مەندىن قورقۇتتى ۋە ماڭا نەپرەتلەندۈردى. ئۇنىڭ بۇنداق

ياؤزلۇقى پەقەت بىزنىڭ جان-دىلىمىز بىلەن كىشىلەرنى دەنغا دەۋەت قىلىپ، تەۋىھىد ئەقدىسىنى تۈرگۈزۈش ئارزويمىزنى تېخىمۇ كۈچەيتىدۇ. ئاللاھ خالىسا بىز چۈقۈم غەلبە قىلىمىزا بىز دىن دەۋىتى ئۈچۈن ھەرقانداق بەدەل تۆلەشتىن ياخمايمىز، ھەتتا جانلىرىمىزدىن ئايىرىلىشقا بىز رازى! -دېدىم مەن ھاياجانلانغان حالدا.

-ھاجىم، - دېدى كاتىپ كۆزلىرى ياشلانغان حالدا، - ئاللاھتنىن بىرلەشمىمىزنىڭ تاقلىشى بىلەنلا ئىشلىرىمىزنىڭ ئاخىرىلىشىپ قالماسلىقىنى تىلەيمەن، لېكىن سىزنىڭ ھازىر دىگەن سۆزلىرىنىڭ بەلكىم ئاللىبۇرۇن ئۇنىڭالغۇغا ئېلىنىپ بولدىمكىن دەيمەن، بۇ ئۆيگە مەخپىي ئەسۋاب ئۇرۇنىتلغان بولىشى مۇمكىن.

ئۇ قولاق تۈۋىمكە كېلىپ پىچىرلاۋاتاتتى. ئۇ ئۆزى دېگەنلىرىنىڭ راس بولۇپ قېلىشىدىن قورققاندەك تېخىمۇ يېقىن كېلىپ پىچىرلىدى. - ھاجىم، مەن سىزدىن كچىك بىر ئىشنى ئۆتۈنەي، سىز بۇ قەغەزگە ئىمزا قۇيۇڭ. شۇندىلا بىرلەشمىمىز تاقالمايدۇ، مەن ئالدى بىلەن ئۇ قەغەزنى كۆرۈشنى تەلەپ قىلدىم. بۇ ئەسلى سوتسيالىزم ئىتتىپاقيغا كىرىش جەدۋىلى ئىكەن.

-ياق، -دېدىم مەن كەسکىنلىك بىلەن، - مۇستەبىتچى جامال ئابدۇناسىر ئابدۇقادىر ئەۋدا ۋە ئۇنىڭ خىزمەتداشلىرىنى ئۆلتۈردى. ئەگەر مەن ئاللاھقا ئاسىيلق قىلىپ بۇنىڭغا ئىمزا قويىسام، شۇ ئىمزا قويغان قوللىرىم قۇرۇپ كەتسۈن. قوللىرى تەۋىھىدچىلەرنىڭ قانلىرى بىلەن تولغانلار ئاللاھ ۋە مۆمنىلەرنىڭ دۈشىنى. بۇنىڭغا ئىمزا قۇيۇشتىن بىرلەشمىمىزنى تارقىتىۋېتىش مىڭ ئەۋزەل.

ئايال كاتىپ باشلىرىمغا سۆيىدى ۋە كۆزلىرىگە ياش ئالغان حالدا :

-مېنى ئۆز قىزىڭىزدەك كۆرۈپ ئىشىنەمسىز؟ -دەپ سورىدى.

-ھەئە، -دەپ جاۋاپ بەردىم.

-ئەمسىسە بۇ ئىش بىلەن كارىڭىز بولمىسۇن، -دېدى ئۇ.

-کارىم بولىسا بولىدۇ. بىراق بۇنىڭغا مۇستەبىت ھۆكۈمەتكە بويىسۇنىدىغان، قۇبۇل
قىلىشقا بولمايدىغان مەزمۇنلار بار، ئاللاھ ئۆز بەندىلىرى ئۇچۇن تاللىغان ئىش بولىدۇ،
دېدىم ئۇنىڭغا جاۋابىن. بىر نەچچە كۈن ئۆتۈپ كەتتى. مەن ئاخىرى دوختۇرخانىدىن
چىقىپ ئۆيىدە داۋالىنىدىغان بولدىم.

مەن ۋە سوتسىيالىزىم ئىتتىپاقي

ئۆيىدىكى ۋاقتىلىرىمدا، ئايال كاتىپ ھەركۈنى مېنى كۆرگىلى كېلىپ تۇراتتى. بىر كۈنى
ئۇ ماڭا بىرلەشمىمىزنى تارقىتىش قارارنىڭ ئەمەلدىن قالدۇرغانلىقنى ئېيتتى. مەن
ھەيرانلىق بىلەن ئۇنىڭدىن نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى سورىدىم.
ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مەنمۇ ئېنىق بىلىمدىم، بەلكىم بۇ سىز بىلەن ئالاقىلىشىشقا بىر يول
قۇيۇپ قۇيۇش ئۈچۈندۇر» دېدى. كاتىپ ماڭا مەن كۆرۈشكە تېگىشلىك ماتېرىياللارنى ۋە
ئىمزايدىغان ھۆججەتلەرنى تەيارلاب بېرىۋاتاتتى. مەن ئۆيىدە مۇسۇلمان خانىملار
بىرلەشمىسىنىڭ قايتىدىن ئىشقا كىرىشىشى ئۈچۈن ھەركەتلەنپ كەتتىم.

بىر قانچە كۈندىن كېيىن پۇتۇمنىڭ يېپىنى ئېلىۋەتىش ئۈچۈن دوختۇرخانىغا كىردىم. بۇ
ۋاقتىتا (ئىمام شەھىد) سەئىد قۇتۇپ تۈرمىدىن چىققان بولۇپ، بىر نەچچە قېرىنداش بىلەن
مېنى يوقلاپ كەلدى. بىر كۈنى تۈيۈقسىز بىر پارچە زاكاس خەت تاپشۇرۇڭالدىم. خەت ئىچىدە
مۇنداق بىر جەدۋەل بار ئىدى.

ئەرب سوتسىيالىستىك ئىتتىپاقي

ئازادلىق سوتسىيالىزىم ئىتتىپاقلقى

ئىسمى: زەينەب غەzzالى جۇبةيلى

خىزمىتى: مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى رەئىسى

دۆلەتى: مىسر

بۇنداق بىر جەدۋەلنى پوچىتىدىن ئەۋەتىشى ماڭا مېنىڭ مىلادى 1964-يلى «سوتسىيالزىم ئىتپاقى»نىڭ ئەزالق پۇلۇمنىڭ تۆلۈپتىلىكىنى بىلدۈرۈپ قۇيۇش ئۈچۈن ئىكەن، مىسرىنىڭ بۇ ھالەتكە چۈشۈپ قالغىنىغا ئاچىچق كۈلۈپ قويىدۇم. ھەربى سىياسى ئۆزگۈرۈشتىن بۇرۇن بىز ئەركىن ياشاؤاتاتتۇق، لېكىن ئۇلار ھەممىنى ئۆزگەرتىۋەتتى. شۇنىڭدىن كىيىن سوتسىيالىستىك ئىتتىپاقنىڭ يىغىنلىرىغا قاتنىشنىڭ چاقىرىق قەغەزلەرى مېنىڭ خەت ساندۇقۇمغا ئۆزۈلمەستىن كېلىپ تۇردى. مەن ئۇلارغا پىسەنتمۇ قىلماستىن ئەكسىچە پۇتۇن كۈچۈمنى مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنىڭ خىزمەتلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە قاراتقان ئىدىم.

مەن ھازىر ھاسىغا تايىنىپ ئىشخانىغا بارالايدىغان بولغان ئىدىم. بىرکۈنى ئەتىگەندە ئىشخاندا تۈرسام تۈيۈقىسىز تېلغۇن جىرىڭىلدى، كاتىپ سوتسىيالزىم ئىتتىپاقدىكى بىرىنىڭ مەن بىلەن سۆزلىشىدىغانلىقىنى ئېيتتى. مەن تېلغۇنى ئالدىم:

-ئەسسالامۇ ئەلەيکۈم!

-ۋەئەلەيکۈم ئەسسالام!

-نېمە ئىشىڭىز بار؟

قارشى تەرەپ مېنىڭ زەينەب غەزىلى ئىكەنلىكىنى جەزىم قىلغاندىن كىيىن:
-بۇ سوتسىيالزىم ئىتپاقى، سىزنىڭ مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنىڭ خىزمەتچىلىرىنى باشلاپ، لوزوںكىلارنى كۆتۈرۈپ ئايروپىلان ئىستانىسىغا بېرىپ زۇكتۇڭىنىڭ دۆلەتكە قايتقىنى قارشى ئالغلى چقىشىڭىلارنى سورايمىز.
-ئاللاھ خالسا، ئاللاھنىڭ خالغىنى بولىدۇ، - دېدىم جاۋاب بېرىپ.
-بۇ بىزنىڭ تەلىپىمىز، بىز مەمۇريي كومېتىت ئەزالىرىنىڭ، مۇمكىن بولسا پۇتكۈل ئەزالارنىڭ كېلىشىنى سورايمىز. ئەگەر كېرەك بولسا بىز سىزگە ماشىنا ئەۋەتەيلى، - دېدى قارشى تەرەپ.

-رەھمەت، -دەپ تېلىفۇنى قويدۇم.

بىر نەچچە كۈندىن كىيىن، مەن سوتسيالىستىك ئىتتىپاقينىڭ يەنە بىر تېلىفۇنىنى ئالدىم، بۇ قېتىم بىر ئايال كىشى ئۇرغان ئىدى، ئۇ بىزنىڭ نېمىشقا زۇڭتۇڭنى كۆتۈپلىش مۇراسىمغا بارمۇغانلىقىمىزنى سورىدى، مەن جاۋابەن:

-بىز مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىدىكى ئاياللار ئىسلام شەرىئىتىگە ئەمەل قىلىمىز، شۇڭلاشقا بىز ئۇنداق ئادەم كۆپ بولغان قىستاڭچىلىق سورۇنلارغا بارمايمىز، -دېدىم. ئۇ: -ئۇنداق دېسىڭىز قانداق بولىدۇ زەينەب خانىم؟ سىزنىڭ زادى بىز بىلەن ھەمكارلاشقىڭىز يوق ئوخشايدۇ. سىز ئۇقتۇرۇشنى ئەزالارغا يەتكۈزدىگىزىمۇ؟ ئۇلارمۇ كېلىشنى رەت قىلىدىمۇ؟ -دەپ سورىدى ئۇ.

-مەن ئۆزۈم بۇ ئىسلام ئەقدىسىگە خىلاب بولغان ئىشقا قارشى تۇرسام قانداقىمۇ ئۇلارغا ئۇقتۇرىمەن؟

-سىز بىز بىلەن ھەمكارلاشمايۇانسىز. بىز قۇرئان ۋە سۈننەتتە چىڭ تۇرسىمۇز، ئاللاھقا سادىق بولىمۇز، بىز پەقەت ياخشى ۋە پايدىلىق ئىشلاردىلا ھەمكارلىشىمىز. بەلكىم سىز تېلىفۇندا بۇنداق مۇنازىرلەرنى قىلىشىنى ياخشى ئەمەس دەپ ئوپلىغانسىز، سىز بۇيەردە قارشى ئېلىنىسىز! بىز سىزنى سوتسيالىستىك ئىتتىپاقينىڭ باش ئورگىنىدا يەنى ئابىدە مەيدانىدا ساقلايمىز.

-ئەپسۈس، مەن ھازىر بۇتۇمنى داۋالىتىۋاتقاچقا ئۇ يەرگە بېرىشىم ئەپسىز، ئەگەر سىز خالىسىڭىز بۇ يەرگە كېلىڭىز.

-سىز ئۆيگە قايتىش يولىڭىزدا بۇ يەرگە كەلسىڭىز بولىدۇ، ئەجەبا سىز سوتسيالىستىك ئىتتىپاقينىڭ ئەزاسى ئەمەسمۇ؟

- مەن مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنىڭ ئەزاسى، خەير-خوش قىزىم، ئەسسالامۇ ئەلەيکۈم ۋەرەھمەتۇللاھ! دەپلا تېلىفۇنى قويىۋەتتىم، كېيىن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلىمۇ

بىر نەچەھەپتىدىن كېيىن، بىرلەشمىمىزنىڭ بىر خادىمى ماتى 1964-يىلى 9-ئاينىڭ
15-كۈنىدىكى مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ تاقىلىدىغانلىق دوكتلاتنى كۆرسەتتى.

ياق! مۇستەبتىلەرگە ھەرگىز باش ئىگىشكە بولمايدۇ!

بۇكۇنى مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسى مەمۇرى كومىتىتى جىددىي يىغىن ئاچتۇق.
كومىتىت ئەزالرى بىردىك بىزلەشمىمىزنى تاراقلاشتۇرۇش ۋە بىرلەشمىمىزنىڭ
مال-مۇلكىنى ئابدۇناسىرنىڭ ھەربىي سىياسى ئۆزگەرىشىدىن كېيىن بىزدىن ئايىرىلىپ
چىقىپ كەتكەن باشقا بىرلەشمىلەرگە تاپشۇرۇپ بېرىشكە قارشى تۇردى. بىزدىن ئايىرىلغان
بۇ كىشلەر ئاللىبۇرۇن ئابدۇناسىرنىڭ چوماچىلىرىغا ئايىلانغان ئىدى. مەمۇرى كومىتىتىمىز
يەنە 24 سائەت ئىچىدە باشقا ھەممە ئەزالارنى يىغىپ جىددىي يىغىن چاقرىشنى قارار
قىلىدى. بۇ يىغىندىمۇ ھەممە ئەزالار بىرلەشمىمىزنى تارقىتىشقا نازارىلىق كۆرسەتتى ۋە سوتتا
ئەرز قىلىدىغان بولدۇق.

بىز دوكتور ئابدۇللاھ راشۇانى بىزگە ئادۇۋەکات بولۇشا تەكلىپ قىلىدۇق. شۇنىڭ بىلەن
بىرگە يەنە زۇڭتۇڭ مەھكىمىسى، ئىچىكى ئىشلار منىسلىرى، خەلق ئىشلارى منىسلىرى،
باش تەپتىش مەھكىمىسى قاتارلىق ئورۇنلارغا خەت ۋە تېلگىراممىلارنى يوللاپ، مۇسۇلمان
خانىملار بىرلەشمىسىنى تارقىتىشقا قارشى تۇرىدىغانلىقىمىزنى، بىرلەشمە ھىجىرىيە
1357-يىلى (میلادى 1936-يىلى) قۇرۇلغانلىقىنى، ئۇنىڭ مۇددىئاسى ئىسلام دىنىنى
تەشۇق قىلىش، كىشلەرنى ئاللاھنىڭ كىتابى ۋە پەيغەمبىرىمىز ئەلەيھىسسالامنىڭ
سۇنىنىتىگە قايتىشقا چاقرىش ئىكەنلىكىنى، شۇڭا ئىچىكى ئىشلار منىسلىرىلىكى ياكى خەلق
ئىشلەرى منىسلىكىنىڭ بىرلەشمىمىزنى تاقاڭش هوقۇقى يوق دېگەندەك مەزمۇنلارنى

يازدۇق، ۋە يۇقارقى ھۆججه تله رىنىڭ كۆپەيتىمە نۇسخىسىنى ئاخبارات ساھەسىدە ئېلان قىلدۇق.

بىزنىڭ خېتىمىز مۇنداق ئىدى :

«مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى ھىجرييە 1357-يىلى (مىلادىيە 1936-يىلى) ئاللاھنىڭ بىرلىكىنى يەتكۈزۈش، كىشىلەرنى ئىسلام دىنىنىڭ ھۆرمىتى ۋە ئورنىنى قايتۇرۇپ كېلىش ئۈچۈن كۆرەش قىلايىدىغان ئۆممەت بولۇشقا چاقىرىش ئۈچۈن قۇرۇلغان، بىرلەشمىمىز ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇ. ھەرقانداق مۇستەبىت كۈچنىڭ بىزنى تارقاڭلاشتۇرۇش هوقوقى يوق.

مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى پۇتكۈل ئەر-ئايال، قېرى-ياشلارنى سالامغا، يەنى ئاللاھنىڭ بۇيرۇقىغا ئەمەل قىلىشقا، شەرىئەتنى يولغا قويۇشقا چاقىرى.

بىز مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىمىزنىڭ تارقىتلىشىغا قارشى تۇرىمىز. دىندىن تاشقىرى هوقۇقلارنى تەرغىب قىلدىغان جۇمھۇرىيەت زۇگتۇرىنىڭ بىزنىڭ ئىشلىرىمىزغا ئارلىشىش هوقۇقى يوق. ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا ۋە مۆمنىلەرگە قارشى دىنسىز ھاكىمىيەت بىزنىڭ پۇل-ماللىرىمىزنى مۇسادرە قىلايىدۇكى، بىزنى بىز مېڭۋاتقان ھەق يولدىن ھەرگىزمو سىرافلاشتۇرمايدۇ.

ئۇلار پۇل-ماللىرىمىزنى مۇسادرە قىلسۇن، لېكىن بىزنىڭ قەلبىمىزدىكى ئىمانىمىزنى ھەرگىزمۇ يوقتالمايدۇ. دەۋەت بىزنىڭ بۇرچىمۇز، بىز تەۋەيد تۇغىنى كۆتۈرۈپ يولىمىزدا چىڭ تۇرىمىز. بىزنىڭ ئەقىدىمىز تاکى ئىسلام شەرىئىتى يولغا قويۇلغۇچە لۇرەش قىلىشنى تەلەپ قىلدۇ.»

بۇ ئەھۋالدا ناسىر بىرلەشمىنى تېزراق تارقىتۇرتىشنى ئۇيىلغان چېڭى، مەن باش تەھرىزلىك ۋەزپىسىنى ئۇستىگە ئالغان ژورنىلىرىمىزنى بېسىپ تارقىتىشنى چەكلىدى. مۇتەھەملەر ھەتا بىزنىڭ باش ئورگىنىمىزنى چېقىپ تاشلاپ نەرسىلىرىمىزنى يۆتكۈھتتى.

باشلىدى. هەتتا بىز پەخىرىلىنىغان ئەزىزەر ژۇرنىلىنىڭ ئىچىگىمۇ مۇناپىق يازغۇچىلار سوقۇنۇپ كىرىپ سەپسەتە توقۇپ شۇ مۇستەبىتلەرنى ماختاۋاتاتى. ھۆكۈممەت تەرىپىدىن ياللانغان ئالىملار مۇجاھىدلارغا تۆھمەت چاپلايدىغان پەتىۋالارنى بېرىۋاتاتى. ئۇلار كىشىلەرنى ئىسلامغا ئېغىزدىلا ئېتىقاد قىلاماستىن، ئىسلامىي ئەھكامىلارنى كامىل ئورۇنلاشقا چاقرىۋاتقان مۇجاھىدلارغا قاتتىق ئاهانەت قىلىۋاتاتى.

مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى بەزى كىشىلەر تاللىغان ئاتالمىش رۇخسەت قىلىش كېنىشىكىسى ئېلىۋېلىش ياكى ئەزالقىن چىكىنىش قاتارلىق ئۇسۇللارنىڭ ھېچبىرىنى تاللىماي، ھەقىقەت بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ چىققانىدى. نۇرغۇن كىشىلەر خىزمەتتىن، مال-دۇنياسىدىن ئايىرىلىپ قېلىشىدىن قورقۇپ قول قوشتۇرۇپ قاراپ تۇرغاندا، ئۇلار كۆكىرەك كېرىپ مەيدانغا چىقىپ، ئاللاھ رازىلىقى ئۇچۇن نۇرغۇن كىشىلەرگە قارشى ناھايىتى كەسکىن ھالدا ھەقنى سۆزلىگەن ئىدى. بىرلەشمىدىكى ئاياللار ئارقا-ئارقىدىن كېلىپ ماڭا تەسەللى بېرىۋاتاتى، من بىرلەشمىنى قۇرغاندا، ھاياتىمنى ئاللاھ يولغا ئاتاشقا ۋەدە بەرگەن، بىرلەشمىنى مېنىڭ بارلىقىم دېيىشىكىمۇ بولاتتى.

نۇرغۇن ئاياللار مېنىڭ ئۆيۈمگە كېلىپ كىشىلەرنى ئاللاھ يولغا چاقرىش ئۇچۇن جانلىرىدىن كېچىشكە رازى ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈشۈپ ۋەدىلەر بېرىشەتتى. ئۇلار ئۆز ئۆيلىرىنى يىغىن ئۇچۇن ئىشلىتىشكە قوشۇلغان ئىدى. شۇنداق بولغاندا دەۋەتچىلىرىمىز ئۇ يەرلەردە ئاياللارغا ئىسلام قانۇنى ئۆگەتسە بولاتتى. لېكىن ناسىرنىڭ غالچىلىرى بۇنداق ھەقنى تەۋسىيە قىلغانلارنى ھەر ۋاقت كۆزىتىپ تۇراتى، شۇڭا بىزنىڭ بۇرستىمىزمو بەكلا ئاز ئىدى. مۇستەبىتچىلەر بۇنداق يىغىلىش ئۆتكۈزگەن ئۆيلەرگە بېرىپ ئۇلارغا تەھدىت سالاتتى ۋە ئۇلاردىن بۇنىڭدىن كېيىن بۇنداق يىغىلىش ئۆتكۈزۈمە سلىك ئۇچۇن كاپالەتنامە ئېلىۋاتاتى. كېيىن بىزنىڭ ھەرىكەتلرىمىزمو ئايىرمى ئۇچرىشىشلار بىلەنلا چەكلىنىپ قالدى.

سودىلىشىش ۋە ئالدامچىلىق

ناسىنىڭ ئاخبارات ئورگىنىدىكىلەر مەن بىلەن بولغان توختامىنى تۈزگەرتتى. ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيەرنى، يەنى مېنىڭ ئۇ دۇنيالىقىمىنى سەرپ قىلىپ سېتىۋەدىغان بۇ دۇنيالىق نەرسىلەرنى كۆرسىتىش ئۈچۈن مەن بىلەن كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىلدى. مەسىلەن، ئۇلار مۇسۇلمان خانىملاр ژورنىلىنىڭ بېسىپ تارقىتلىشىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، مېنى 300 يازرو ئايلىق ئىش ھەققى بىلەن باش تەھرىر بولۇشقا تەكلىپ قىلدى، ئەلۋەتتە مەن رەت قىلدىم. مۇسۇلمان خانىملاр ژورنىلىنىڭ مۇستەبىتلەر تەرىپىدىن يۈرگۈزۈلۈپ، دىنسىز ئىدىيەرنى تارقىتىشى ئۆيلاشقىمۇ بولمايدىغان ئىش ئىدى. ئۇلار يەنە مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنى تاقااش بۈرۈقىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، ئىشخانا بىنایىمىزنى قايتۇرۇپ بېرىدىغانلىقىنى، ھەر يىلى بىزنى 2000 يازرو ياردەم پۇلى بىلەن تەمنىلەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى. بۇنىڭ شەرتى بىز سوتىيالىزىم ىشتىپاقينىڭ قانۇنى كىرگۈزۈشىمىز كېرەككەن. مەن ئوخشاشلا رەت قىلدىم ۋە ئۇلارغا: «بىزنىڭ ئىشلەرىمىز ئاللاھ نېسىپ قىسا ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن بولىدۇ، مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى ھەرگىز باشقىلارغا ئوخشاش ئىسلامنىڭ چاپىنىدا تەرلەپ تۇرۇپ، ئىسلامغا زىت ئىشلارنى قىلمايدۇ» دېدىم.

مېنىڭ جاۋابىم ئۇلارنى خېلى سەكەرتتى، بىراق ئۇلار يەنلا نىيەتلىرىدىن يانماي پات -پات كېلىپ مېنى بۇ كۈلکىلىك نەرسىلەرگە قىزىقتۇرۇپ باقتى. ئۇزۇن ئۆتىمەي بۇ ئىشنىڭ ماھىيەتنى، ئۇلارنىڭ نېمىشقا مېنى بۇنداق ئالدىماقچى بولغانلىقنى چۈشەندىم.

كېچىدىكى شەپەرەڭلەر

مەلۇم بىر كۈنى كەج، مەن ئۆيىدە ئىدىم، ئۇچ كىشى ئىشىك چېكىپ رۇخسەت سورىدى.

مەن ئۇلارنى مېھمانخانىغا تەكلىپ قىلىدىم، ئۇلار ئەرەبچە كۆينەك كىيىۋالغان ئىدى.

سالامدىن كېيىن ئۇلار ئۆزلىرىنى تۇنۇشتۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ سۈرىيەلىك ئىكەنلىكىنى، سەئۇدىدىن مىسىرغا ساياھەتكە كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. ئۇلار يەنە ئۆزلىرىنىڭ سەئۇدىدا سەئىد رامازان، شەيخ مۇستافا ئالىم، كآلىم شەررىف، مۇھەممەد ئاشماۋى، فازىل خۇلى

(بۇلارنىڭ ھەممىسى ناسىرنىڭ مۇستەبىد ھاكىمېتىدىن قېچىپ كەتكەن مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەزالىرى ئىدى). قاتارلىقلار بىلەن كۆرۈشكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ مىسىردا قالغانلارغا سالام يولىغانلىقنى، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى ۋە ئۇنىڭ ئەزالىرىنىڭ ياخشى تۇرۇشىنى ئۆمىد قىلىدىغانلىقنى يەتكۈزدى.

بۇ ئۇچەيلەن يەنە سەئىد رامازان ۋە ئۇنىڭ تەشكىلاتنىڭ ئۇلارنى «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى» تەشكىلاتقا قاتنىشىشقا دەۋەت قىلغانلىقنى، ئۇلارنىڭمۇ قوشۇلغانلىقنى، مىسىردا تۇرۇپ قېلىپ تەشكىلاتقا ياردەم بېرىشنى ئوپلاۋاتقىنى ئېيتتى.

ئاندىن بۇ كىشىلەر ناھايىتى ئەركىن ھالدا مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى ۋە ناسىر ھۆكۈمىتىنىڭ مۇسۇلمانلارنى قانداق ئەزگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلەشكە باشلىدى. ئارقىدىن يەنە 1954-يىلىدىكى ۋەقەنى، قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ قانداق تارقىتلەغانلىقنى، ئابدۇقادىر ئەۋدا ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنىڭ ۋاپاتنى سۆزلىدى. ئۇلار: «پۇرسەت كەلدى، بىز ئۆچ ئالىمىز، ناسىرنى ئۆلتۈرىمىز. بۇ شۇنداقلا كامىل شەررىف، ئاشماۋى، خۇلى ۋە ئالىملارنىڭ پىكىرى» دېدى.

مېنىڭ پەقەتلا ئائىلاپ بېرىپ، گەپ قىلىمغىنىمنى كۆرۈپ، مېنىڭ پىكىرىمنى سورىدى.

-سىلەرنىڭ دەۋاتقان ئىشىلار ۋە ئادەملەردىن خەۋەرسىزكەنەمن.

- ھەمشىرىمىز زەينەب، بىز مۇرشىد ۋە تەشكىلاتنىڭ پىتىرىنى ئېلىش ئۆچۈن قايتا يەنە كېلىمىز! - دېيىشتى ئۇلار. مەن قىسىلا جاۋاب بەردىم.

- بىرىنچىدىن، مەن سىلەر تىلىغا ئالغان تەشكىلاتتىن پەقەت قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تارقىتىۋېتىلگەنلىكىدىن باشقا ھېچنېمە بىلمەيمەن. ئىككىنچىدىن، مەن سىلەر ئېييقان مەسلىھەرنى مۇرشىدقا دېمەيمەن. مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىم پەقەت دىنىي قېرىنداش، تۇققانداشلىق ۋە دوستلۇق خالاس. ئۇچىنچىدىن، مېنىڭ قارىشىمچە، ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش قېرىنداشلار تەشكىلاتى قىلىدىغان ئىش ئەمەس. شۇڭلاشقا سىلەر دۆلىتىلارغا قايتىپ كېتىپ، ئۆزەمگلارنىڭ دىنىي تەرىبىيەمگلارنى كۇچەيتىلار.

- قارىغاندا ھەمشىرىمىز زەينەب ھازىرغىچە چۈشەنمىگەن توخشايىسىز. كم مۇسۇلمانلارنىڭ دۆلىتىگە زىيانكەشلىك قىلدى؟ ئابدۇناسىر بولماي زادى كم؟ - دېدى ئارىسىدىن بىرسى جاۋابەن.

- مېنىڭچە ناسىرنى ئۇلارنىڭ ئىسمىلىرىنى سورىدىم دېدىم مەن. ئاندىن ئۇلارنىڭ ئىسمىلىرىنى سورىدىم.

- ئابدۇلشاھى ئابدۇلھەق، ئابدۇجەللى ئەيسا، ئابدۇررەھمان خېلىل، - دەپ جاۋاب بەردى بىرەيلەن كېكەچلەپ. بۇلارنىڭ ئىسمىلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ «ئابدۇ» بىلەن باشلىنىدىغانلىقى شۇنداقلا ھەممىسىنىڭ ئۇلارنىڭ بىرىنىڭلا ئېيتقىنى مېنى كولكىگە قىستاتىتى. مەن يەنە بىر قېتىم ئۇلارنى لەسکەرتىپ:

- ناسىرنىڭ ئادەملرى سىلەرنى تۇتۇپلىشتىن بۇرۇن دۆلىتىلارغا قايتىپ كېتىلار. نەچچە كۈندىن بۇيان سىلەرنى تۇتۇمالىغىنىمۇ ئادەمنى ئەجەبلەندۈرۈدۇ، - دېدىم. ئۇلار 180 گىرادۇس ئۆزگىرىپ:

- سىزنىڭ بىزدىن گۇمانلانغىنىڭ توغرا. بىز ئۆزۈنغا قالماي يەنە كېلىمىز. شۇ چاغدا

بىزنىڭ كىملىكىمىزنى بىلىسىز، - دېدى بىرەيلەن. شۇنداق قىلىپ ئۇلار كەتتى.
بۇ ئىشتنىن بىر مەزگىل ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قېرىندىشىم ئابدۇلغەنتاھ ئىسمائىل
يوقلاب كەلدى. مەن ئۇنىڭغا بۇ ئاتالىمۇش سۈربىيەلىك ئۈچ مېھمانىنىڭ ھېكايسىنى سۆزلىپ
بەردىم.

ئىككى يۈزلىمە ئەھمەد راسىخ

سۈربىيەلىكلەرنىڭ زىيارىتىدىن ئالاھەزەل ئىككى ھەپتە كېيىن، ئۆزىنى مەھمۇد راسىخ
دەپ ئاتىۋالغان بىر كىشى مېنى زىيارەت قىلىشقا كەلدى. ئۇ ئۆزىنى ئاخبارات ئورگىنىسىدىن
دېدى، ئۇ ئالدىنلىقى كۈنى كەلگەن ئۈچ كىشىنىڭ نېمىلەرنى دېگىنىنى سۈرىدى. مەن
ئۇنىڭغا:

— ئاتالىمۇش سۈربىيەلىكلەر ئەسلا سۈربىيەلىك قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ ئەزالىرى
ئەمەس، بەلكى ئاخبارات ئېدارىسى ئەۋەتكەن ئىشپىيونلار. بۇ پەقتە كىچىك باللارنىڭ
ئۇيۇنى خالاس، ئۇلار قىلماقچى بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قىلدى، ژۇرۇنالارنى مۇسادىرە
قىلدى، باش ئورنىمىزنى تارقىتۇھەتتى، ئۇلار زادى يەنە نىمىلەرنى قىلماقچى؟ ئادەمنى ئەڭ
ئەجەپلەندۈردىغىنى، ئۇ مەندىن سۈربىيەلىكلەر بىلەن بولغان پاراڭدىكى جامالۇف
دىگەننىڭ مەنسىنى سۈرىدى.

مەن جاۋاب بېرىپ: - بۇ دەنلىق ئاسىيلار ئۆزلىرىنىڭ سەپسە تىچىلەرگە تەۋە بولغۇنىدىن
پەخىرىلىنىدۇ، - دېدىم. ئۇ تېزلىكتە تېمىنى بۇراپ:
- هاجىم، بىز مۇسۇلمان. دېدى.

- مۇسۇلمانلار ھەرگىز بۇنداق ئەمەس! ئۇلار (پەيغەمبەرگە): « بىزنىڭ دىللەرىمىز سەن
بىزنى دەۋەت قىلغان نەرسىلەردىن پەردەلەنگەن، قۇلاقلىرىمىز ئېغىر، سەن بىلەن بىزنىڭ

ئارىمىزدا پەرده (يەنى دىننىي جەھەتنە ئۇخشىماسىلىق) باار، سەن ئۆز ئىشىگىنى قىل، بىزمۇ
ھەقىقەتەن ئۆز ئىشىمىزنى قىلايلى (يەنى سەنمۇ ئۆز دىنلىك بىلەن بول، بىزمۇ ئۆز دىننىمىز
بىلەن بولايلى) »دەيدۇ«. {سۈره فۇسىلمەت 5-ئايدەت}

- ئەگەر سىز بىزنىڭ شەرتىمىزگە قوشۇلىسىڭىز ئەتىدىن باشلاپ جەمئىيەت ئېشلىرى
مېنىستىرلىكىنىڭ مېنىستىرى بولسىز.

من مەسخىرە ئارىلاش كۈلۈپ:

- ئەمەل ھەقىقىي مۇسۇلمانلارنى ئازدۇرمايدۇ، ئۇلار مۇستەبتىلەرنىڭ دىنسىز
ھۆكۈمىتىگە قاتناشمايدۇ، مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىگە كەلسەك، ئۇ مۇسلام ھاكىمىيىتى
قۇرۇلغاندا چۈقۈم قايتا قۇرۇلدى، ھازىر سىلەر زادى مېنى نېمە قىلسۇن دەيسىلە؟
- بىز سىز بىلەن كېلىشىم تۈزۈمە كچى.

- بۇ مۇمكىن ئەمەس! باقىللىق تۈغىنى كۆتۈرۈپ دىنسىزلىقنى تەشۈق قىلغۇچى بىلەن
ئاللاھنىڭ بىرلىكىگە ئىمان ئېيتىشقا چاقىرغۇچى ئوتتۇرسىدا قانداقىمۇ كېلىشىم بولسۇن؟
ئاللاھقا قايتىڭلار، ئۇنىڭغا قايتىڭلار، ئۇنىڭغا قايتىڭلار، ئۇنىڭغا تەۋىبە قىلىڭلار، مېنىڭچە
سۆھىتىمىز مۇشۇ يەرگىچە بولسۇن، ئۇبۇ چاغدا ئاللىبۇرۇن مەن دەمەلەپ بەرگەن قەھۋەنى
ئىچىپ بولغان ئىدى، مېڭىشقا تەمشىلىپ ئورنىدىن تۈرۈپ:

- ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، بىز سىز بىلەن كېلىشىم تۈزۈمە كچى ئىدۇق. كېلىشىم تۈزۈلسلا
سىز مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنى قايتىدىن قۇرالايسىز، مۇسۇلمان ئاياللار ژورنىلىمۇ
قايتىدىن بېسىلىدۇ.

- رەھىمەت، لىكىن ئىسلامغا ئاللاھنىڭ دۇشمنىنىڭ قورالغا ئايلىنىپ قالغان ئورگان
كېرەك ئەمەس، ئاللاھ سىلەرنى هىدايەت قىلسۇن، تەۋىبەڭلارنى قۇبۇل قىلسۇن!
ئىككى كۈن ئۆتكەندىن كېيىن مەن بالىكوندا ئولتۇراتىم، بىر ماشىنا ئىشىك تۈۋىمە
توختىدى-دە، بىر قارا كېيىملىك ئادەم ماشىنىدىن چۈشتى.

- ئەسسالام-ئەلەيکۈم، زەينەب ھاجىم، - مەن ئۇنىڭ سالىمنى قايتۇردىم ۋە ئۇنى
ئىچكىرىگە تەكلىپ قىلدىم. ئۇ ئىچكىرىگە كىرگەندىن كىيىن ئۆزىنى ئاخبارات خادىمى
ئەممەد راسىخ دەپ تونۇشتۇردى. مەن خۇددى ئۇنىڭ بوي-بەستىنى ئۆلچەۋاتقاندەك
ئۇنىڭغا ئىنچىكلىك بىلەن نەزەر سالدىم. قاچانلاردا بىر قېتىم مەن ئاخبارات ئىدارىسى
ئىشخانىسىغا ئەممەد راسىخ ئىسمىلىك بىرسى بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرىلغان ئىدىم. مەن
خىزمەت ئۈستىلى ئۇستىدە ئەممەد راسىخ دىگەن ئىسم بېزىلغان كارتوجكا كۆرگەن ئىدىم.
ئەڭ قىزىق يېرى شۇكى، بۇ يېڭى ئەممەد راسىخ ماڭا ئىككى كۈن ئىلگىرى مېنى زىيارەت
قىلغان كىشىنىڭ گېپىنى قىلدى. قەدىرىلىك ئوقۇرمەن ئېسلىزدە بولۇشى مۇمكىن ئۇ
كىشىنىڭ ئىسمىمۇ ئوخشاشلا ئەممەد راسىخ ئىدى. ئۇچىلا كىشىنىڭ ئىسمى ئەممەد راسىخ،
ھەممىسلا مەن بىلەن كۆرۈشۈشنى خالايدۇ.

زىيارەتچى مېنىڭ ئەجەپلەنگەن كۆزلىرىمكە قاراپ:

- مېنىڭ زىيارەتىمدىن ھەيران قالغان ئوخشىماسىز، زەينەب ھاجىم!

مەن مەسخىرە ئارىلاشتۇرماستىن:

- مەن باشقا ئىشتىن ھەيران قېلىۋاتىمەن. دائىم چاقىرىلغان ۋە چاقىرىلمىغان
مېھمانلارنى قىرغىنلىق بىلەن كۈتۈپالىمەن، مەن سىزنى كۆرۈپ «ئېھرام» ژورنىلىدا
ئۇقۇغان بىر ھېكاينى ئەسلىپ قالدىم. ئىككى يۈز يىللار ئىلگىرى، ئەنگىلىيە پادشاھى
گوللاندىيە ئايال پادشاھىنىڭ كۈتۈپلىش زالدىكى بىر ئىتقا دىققەت قىلىپ، ئىختىيارسىز
ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئىتنى قولغا ئېلىپ ئۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ، ئاندىن ئۇنى يولدىشىغا
بېرىپ يولدىشىنىڭ قۇلقىغا بىر نىمەلەرنى پىچىرىلغاندىن كىيىن، يولدىشىمۇ ئىتنى
سۆيۈپ كېتىپتۇ. ئايال پادشاھ ئىتنى يەنە يولدىشىنىڭ قولىدىن ئېلىپ خۇددى ئۆز
بالىسىنى قۇچاقلىغاندەك قۇچاقلاپ مەڭزىلىرىگە يېقىپ كېتىپتۇ. ئەنگىلىيە پادشاھى
ناھايىتى ھەيرانلىق ھېس قىلىپتۇ، ئۇلار تاماڭقا كىرگەندە گوللاندىيە ئايال پادشاھى ئىتنى

ئۆزى بىلەن بىلە ئېلىپ كىرىپ، ئۇنىڭغا ئۆزى بىر نەرسە يېگۈزۈپتۇ. ئەنگىلىيە پادشاھى ھەيرانلىق بىلەن ئۇنىڭدىن نېمىشقا بۇنچىلىك ياخشى كۆرىدىغانلىقىنى سوراپتۇ، بۇ ئىت قىزىمنىڭ ئىدى بولمسا سىزگە سوۋغا قىلاتتىم، دەپ قوشۇپ قويۇپتۇ ئەدەپ يۈزىسىدىن. روھنىڭ قايتىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغان بۇ گوللاندىيە ئايال پادشاھى جاۋابەن، مېنىڭ بىر ئوغلوۇم قازا قىلغان ئىدى، بۇ ئىتنىڭ كۆزى شۇ قازا قىلغان ئوغلوۇمنىڭكە ئۆپمۇ-ئوخشاشكەن، مەن ئوغلوۇمنىڭ روھنىڭ دۇنياغا قايتىپ بۇ ئىتقا كىرگەنمىكىن دەپ ئويلايمەن، دەپتۇ. ئەنگىلىيە پادشاھى قىزىنى قايدىل قىلىپ بۇ ئىتنى گوللاندىيە پادشاھىغا سوۋغا قىپتۇ. مەن ھىكاينى سوزلەپ بولۇپ مېھمانغا – راسخ ئەپەندىم، روھنىڭ قايتىشىغا ئىشەنگەن كىشىلەر ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن روھنىڭ قايتىدىن بىر يېڭى ھاياتلىققا كۆچىدىغانلىقىغا ئىشىنىدۇ. مەن ئۇچ نەھەر ئاخبارات ئىدارىسىنىڭ خادىمنى كۆردۈم، ئۇچ كىشى ئورۇق-سېمىز، ئېگىز-پەس ھېچبىر ئوخشاشلىق يوق، لىكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى ئەھمەد راسخ دەيدۇ. سىلەرنىڭ جۇمھۇرىيەت زۇڭىنۇڭى روھنىڭ قايتا تىرىلىشكە ئىشىنىپ سىلەرنىمۇ ئىشىنىشكە بۇيرىغان ئوخشىما مەدۇ؟

كەلگەن كىشى قايمۇققان ھالدا:

– خانىم، مەن ھەققىي ئەھمەد راسخ، بىز ياخشى كىشىلەر، بىز سىز بىلەن كېلىشىم تۈزۈمەكچى، -دېدى.

– كىمنىڭ ئەھمەد راسخ بولۇشى مۇھىم ئەمەس، نېمە ئىشىنىز بار ئىدى؟

– ھۆكۈمەت تەرەپ سىز بىلەن كېلىشىم ھاسىل قىلىشنى بەكمۇ خالايدۇ، بىز بىلەن مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى ھەر خىل ئاماللار بىلەن سىلەرنى ئالدىدى. مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنىڭ تارقىتلىشى پۇتۇنلەي قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ سەۋەبىدىن بولغان، قېرىنداشلار تەشكىلاتنىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى قۇتراقتۇچىلار، بىز ھەققەتەن سىز بىلەن كېلىشىم تۈزۈشنى خالايمىز، بىزنىڭ تەلىپىمىز بەك ئاددىي، پەقەت بىزگە

قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكى ئەزىازنىڭ ئىسمىنى يېزىپ بەرسىڭىزلا بولىدۇ. ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، زۇڭتۇڭ سىزنىڭ خىزمىتىڭىزنى ئۇنتۇپ قالمايدۇ، ئۇزۇنغا قالماي سىز بىز بىلەن ھەمكارلاشقانىڭ پايدىسىنى كۆرسىز، سىز ئەقىلىق ئايال، ئاللاھ ئۆمرىڭىزنى ئۇزۇن قىلسۇن، سىزنىڭ قېرىنداشلار تەشكىلاتىنىڭ پىلانى بىلەن ھېچقانداق ئالاقىڭىز يوق. ئۇلارنىڭ سىزگە تېپىپ بەرگەن ئاۋارىچىلىقلەرىمۇ بېتىپ ئاشىدۇ. ئۇ گېپىنى داۋاملاشتۇردى، - ئىمام ھۇدەيىبى بىلەن ئىمام سەئىد قۇتۇپ رەئىس بىلەن ھەمكارلىشىشقا تىرىشۋاتىدۇ، لېكىن زۇڭتۇڭ ئۇلارغا ئىشەنمدى. ئەگەر قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكىلەرنىڭ سىز توغرىلىق نېمىلەرنى دېگەنلىكىنى بىلىسىڭىز چوقۇم بىز بىلەن ھەمكارلاشقا بولاتتىڭىز، سىزنى ۋە ئاياللار بىرلەشمىسىنى مۇشۇ ھالغا چۈشۈرۈپ قويغان بۇ كىشىلەردىن يېراقلاشقىنىڭىز ياخشى.

من كۈلۈپ كەتتىم، ئاندىن ئۇنىڭغا:

- ئىسمىڭىزنىڭ نېمە بۈلۈشىدىن قەتىئىنەزەر من سىزنى ئاخبارات ئىدارىسىنىڭ خادىمى دەپ ئوپىلايمەن. بىرىنچىدىن، ئىسلامنى مۇنداقلا چۈشەنگەن مۇسۇلمانلارمۇ سىلەرنى ئىسلامدىن يېراق دەپ ئوپىلايدۇ، سىلەر باتىلغا ئەگىشىپ تۈرۈپ ھەق بىلەن كېلىشىم تۈزەلەمسىلەر؟ سىلەر شەرق ۋە غەربنىڭ ئىدىيىسىنى قوبۇل قىلدىلار. سىلەر بىردهم كوممۇنىزىمنىڭ بايرىقىنى كۆتۈرۈپ چىقىسىلەر، بىردهم بولسا كاپىتالىستىلاردىن ياردەم سورايسىلەر، سىلەر بۇ ئىككى تەرەپ ئۇتتۇرسىدا ئۆزۈگىلارنى يوقتىپ قويۇۋاتىسىلەر، سىلەر مۇشۇ ھالىلارغا قانۇن تۈزىسىلەر. من ناھايىتى سەممىي، مېنىڭ گەپلىرىمۇ ناھايىتى ئېنىق، يەنە قايتىدىن چۈشەندۈرۈپ ھەللتۈرۈشۈمنىڭ حاجتى يوق. ئىسلام ھەگىزىمۇ سىلەر ئۇيىلغاندەك ئۇنداق ئەمەس.

- ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، مەنمۇ جۇمە نامىزىغا بارىمەن، زەينەب ھاجىم. من جۇمەگە بارىمەن، دادامۇ شۇنداق قىلاتتى.

- سىز دادىگىزدىن نېمىشقا جۇمە كۈنىلا ناماز ئۇقۇيدىغىنىڭىزنى سورىمىدىگىزىمۇ؟

- بىز «لا ئىلاهە ئىلله للاھ» دېسەكلا مۇسۇلمان بولىمۇز.

- «لا ئىلاهە ئىلله للاھ» دەپلا ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمسا ئاللاھنىڭ ئالدىدا سىلەرگە ياخشىلىق بولمايدۇ. كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ دىنىغا ئەگىشىدۇ، ئاللاھ سىلەرنىڭ پادىشاھىلارنىڭ دىنى ئۇچۇن سىلەردىن ھېساب ئالىدۇ!

- مەن سىز بىلەن كېلىشىشكە تىرىشىۋاتىمەن.

- تارىختىن بۇيىانقى پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋەزىپىسى، ئازغانلارنى كۆرگەندە ئۇلارنى ھەق دىن ئىسلامغا دەۋەت قىلىش.{} ھەقىقەتەن بىز سىلەردىن ۋە سىلەر ئاللاھنى قويۇپ ئىبادەت قىلىۋاتقان بؤتلەرىڭلاردىن ئادا-جۇدامىز، بىزنىڭ ئارىمىزدىكى ئاداۋەت ۋە ئۆچۈمەنلىك سىلەر يالغۇز بىر ئاللاھقىلا ئىمان ئېيتىنىڭلارغا قەدەر ئەبدىي ساقلىنىپ قالىدۇ. پەرۋەردىگارىمىز ساڭىلا تەۋەككۈل قىلدۇق، سائى قايتتۇق، ئاخىرى قايتىدىغان جاي سېنىڭ دەرگاھىئىدۇر. پەرۋەردىگارىمىز! كاپىرلارنى بىزىگە زىيانكەشلىك قىلىش ئىمکانىيەتكە ئىگە قىلىمغىن (ئۇلار بىزىگە مۇسەللەت بۈلۈپ، بىزنى كۆتۈرگىلى بولمايدىغان ئازاب بىلەن دىنلىرىنى چىقارمىسۇن). پەرۋەردىگارىمىز، بىزنى مەغپىرەت قىلغىن، سەن ھەقىقەتەن غالىبىسىن، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىسىن. (سۈرە مۇمەتەھىنە 4-5-ئايەتلەر){}

- زىيارەتكە كەلگەن بۇ كىشى مېڭىشقا تەمشىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ ئاچىچىقلانغانچە:

- مەن ئەمدى سىزنىڭ يېنگىزغا كەلمەيمەن، ئەگەر بىز بىلەن ھەمكارلىشىنى خالىسىڭىز بۇ مېنىڭ تېلىغۇن نومۇرۇم، -دېدى.

- كېرەك ئەمەس. -دېدىم مەن.

1965-يىلى-3-ئاينىڭ-كۈنى ھۆكۈمەت قېرىنداشلار تەشكىلاتى ئەزالىرىنى چوڭ كۆلەمە

قولغا ئالدى.

ئىككىنچى باپ

مېنىڭ بەيئىتىم

مېنىڭ قېرىنداشلار تەشكىلاتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىم باشقىلار ئۈيلىغاندەك يېڭى تۇرۇزۇلغان مۇناسىۋەتلەردىن ئەمەس. مېنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىنى سۆزلەشكە توغرا كەلسە 1937-يىلىدىن باشلاپ سۆزلەش كېرەك. 1937-يىلى من مۇسۇلمانلار ئاياللار بىرلەشمىسىنى قۇرۇپ ئالىتە ئايدىن كېيىن قېرىنداشلار تەشكىلاتىنىڭ باش ئورگىندا لېكسىيە سۆزلىدىم. لېكسىيەدىن كېيىن شېھىد ھەسەنۇل بەننا بىلەن كۆرۈشتۈم. بۇ ھەققەتەن بىر خاسىيەتلەك كۈن بولغان ئىدى.

ھەسەنۇل بەننا مېنى قېرىنداشلار تەشكىلاتىنىڭ بىر تارمىقى بولغان ھەمشىرىلەر تەشكىلاتىنىڭ ھەيئەتلەكىگە تەكلىپ قىلدى. بۇ يېڭىدىن قۇرۇلغان ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ قېرىنداشلار تەشكىلاتى بىلەن بىرلىشىشىدىن دېرەك بېرەتتى، من بۇنىڭدىن ناھايىتى پەخىرلەنگەن ئىدىم. من ئاياللار بىرلەشمىسىدىكى پارلامېنت ئەزالرى ئۇلار بىلەن مۇهاكىمە قىلىپ جاۋاب بېرىشىم كېرەكلىكىنى ئېيتىم. پارلامېنت ئەزالرى ئۇلار بىلەن بىرلىشىشىكە قارشى تۇردى ۋە ئۇلار بىلەن مەخېي ھەمكارلىشىش تەكلىپىنى بەردى. شۇنىڭدىن كېيىن من ھەسەنۇل بەننا بىلەن كۆپ قېتىم ئۇچراشتىم، گەرچە بىز ھەر ئىككىمىز ئۆز پىكىرىمىزدە چىڭ تۇرغان بولساقىمۇ، بىزنىڭ ئىسلامىي مۇناسىۋىتىمىزگە ئازراقىمۇ تەسرى يەتمىگەن ئىدى. ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ باش ئورگىندا ئېچىلغان ئەڭ ئاخىرقى يىغىندا، ھەسەنۇل بەننانىڭ ئازراق ئاچقىقىنى بېسىش ئۇچۇن من بۇ تەكلىپىنى بەردىم: ئاياللار بىرلەشمىسى ھەمشىرىلەر تەشكىلاتىنىڭ منهسى بولىدۇ، لېكىن ئۆز نامى ۋە دەۋەتتىكى مۇستەقلەلىقىنى ساقلاپ قالغان ئاساستا بولۇشى كېرەك.

ئەمما مۇرەسسى قىلىشقا بولىدى، ئۇ تولۇق بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇردى.

ۋاقت ناھايىتى تېز ئۆتۈۋاتاتى، ئۇزاق ئۆتمەي 1948-جىلدىكى ۋەقە يۈز بەردى.

قېرىنداشلار تەشكىلاتى تارقىتپىتىلدى، تەشكىلات ئەزىزلىنىڭ مال مۇلکى مۇسادىرە قىلىنىپ زىندانغا تاشلاندى. تەشكىلات تارمىقىدىكى ئورگانلارمۇ تاقالدى. ھەمشىرىلەر تەشكىلاتى بۇ جەرياندا ئاكتىپ حالدا ياخشى خىزمەت قىلغان ئىدى. ھەمشىرىلەر تەشكىلاتىدىكى تاھىيە جۇبەيلى مېنىڭ نەۋەرە سىڭىم ئىدى، مەن نۇرغۇن ئەھۇللارنى ئۇنىڭدىن بىلگەن ئىدىم. بۇ چاغدا مەن ھەسەنۇل بەننائىڭ دېگەنلىرىنىڭ توغرىلىقىنى ھېس قىلىپ ئۇنىڭ نېمىشقا پۇتۇنلەي بىرلىشىشته چىڭ تۇرغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتەم، قېرىنداشلار تەشكىلاتى تارقىتلىغان كۈنىنىڭ ئەتسى مەن ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ (مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى) باش ئورگان ئىشخانىسىغا يەنى مەن ھەسەنۇل بەننا بىلەن يېغىن ئاچقان ئاچقان ئىشخانىغا كەلدىم.

قوللىرىم بىلەن يۈزۈمنى توسوپ بىر ھازا يېغىلىدىم، ئۇنىڭ دېگەنلىرى توغرا ئىكەن، ھەممە مۇسۇلمانلار ئەسلى ئۇنى قوللىشىمىز كېرەك ئىدى، ھەممىمىز بىرلىكتە مەستۇلۇيەتنى ئۈستىمىزگە ئېلىپ، ھەقىقىي بىر مۇسۇلمان بولۇش ئۈچۈن، قۇرئاننى قانۇن قىلغان ئىسلام دۆلەتى قۇرۇش ئۈچۈن كۈرەش قىلىشىمىز كېرەك ئىدى، ئۇ خىزمەتتە مەندىن غەيرەتلەك ۋە مەندىن ئۇچۇق ئىكەن، ئۇنىڭ باتۇر، جەسۇرلۇقى ئەسلى ھەر بىر مۇسۇلماندا بولۇشقا تېگىشلىك خىسلەتلىر ئىدى.

مەن كاتىپىمغا ئابدۇلھافىز سەيىف بىلەن ئالاقىلىشىپ بېرىشنى ئېيتتىم، مەن ئۇنىڭدىن ھەسەنۇل بەنناغا ئاغزاكى خەۋەر يەتكۈزۈپ مېنىڭ بەننا بىلەن ئەڭ ئاخىرقى قېتىم ئۇچراشقاندىكى ۋە دەمنىڭ ئېسىمە ئىكەنلىكىنى ئېيتقان ئىدىم، ئۇ بەننائىڭ سالام ۋە دۇئاسنى ئېلىپ كەلگەندىن كېپىن مەن ئىنىم مۇھەممەد غەzzالى جۇبەيلىدىن ئۆزىنىڭ ياكى ئايالنىڭ بەنناغا بىر خەت يەتكۈزۈپ بېرىشنى ئۆتۈندۈم، خەتنىڭ مەزمۇنى مۇنداق

ئىدى:

«سەئىدى ئىمام ھەسەنۇل بەننا:

من زەينەب غەززالى بۈگۈن ئاللاھقا بويىسۇنۇش ۋە ئىسلام دەۋتى قىلىشتىن باشقا
ھەممىدىن يېراقلاشقان ھالدا ئۆزۈمنى سىزگە تاپشۇمەن، ھازىر سىز ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن
بۇ ئۇمەتىنى ئىسلامغا چاقىرىشتا نېمە قىلىش كېرەكلىكىنى بەلگىلەيدىغان بىردىنبىر
كىشى، سىزنىڭ يولىورۇقىڭىزنى كۈتىمەن.»

ئۇزاق ئۆتىمەي ئىنسىم ماڭا تېزدىن مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ باش ئورگىنىغا
بېرىپ ئىمام بىلەن كۆرۈشىشىنى ئېيتتى، بۇ قېتىمەقى ئۇچرىشىش شۇنداق تاسادىپى ئىدى
، ئۇرۇنلاشتۇرۇش بويىچە من ئۇنىڭ بىلەن ئورگاننىڭ پەلەمپىيىدە كۆرۈشتۈم. من
ئۇنىڭغا قول بېرىپ:

— ئاللاھنىڭ نامى بىلەن قەسم قىلىمەنكى، من ئىسلامىي ھاكىمىيەت قۇرۇش ئۈچۈن
ئۆزۈمنى ئاتايىمەن، قېنىمىدىن كېچىشكىمۇ رازىمەن. مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنى
قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا بىرلەشتۈرۈشكە قوشۇلمەن.- دېدىم.

— بەيىتتىڭىزنى قوبۇل قىلىمەن، بىراق ئاياللار بىرلەشمىسى ھازىرقى ھالىتىدە
تۇرۇۋەرسۇن.- دېدى ئىمام. بىز كېيىنكى ئۇچرىشىنى ئىنىمىنىڭ ئۆبىگە ئۇرۇنلاشتۇرۇپ
ئايىلدۇق.

ئىمام بەننا ماڭا تاپشۇرغان تۇنجى ۋەزىپە نەھەاس ۋە قېرىنداشلار تەشكىلاتىنى
yarashsturush ئىدى. مۇستافا نەھەاس بۇ ۋاقتتا ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن چېكىنگەن ئىدى.
كېيىن ئەمن خەليل بۇ ئىككى گۇرۇپىنى ياراشتۇرۇشقا تەينلەندى، من ئالاقىچى بولدۇم.
1949-يىلى ئىككىنچى ئاینىڭ بىر كېچىسى ئەمن خەليل جىددىيەلەشكەن ھالدا مېنى
ئىزدەپ كېلىپ، ئىشىك ئالدىدىلا، تېزدىن ھەرىكەتكە كېلىپ ھەسەنۇل بەننانى بۇ
دۆلەتتىن كەتكۈزۈتىش كېرەك، ئۇنداق بولىغاندا ئۇنىڭ ھاياتىغا خەۋپ يېتىشى
مۇمكىن، دېدى. من تېزلا بۇ ئىشنى ئۇرۇنلاشتۇردۇم ۋە ئىنسىم ئارقىلىق بۇ خەۋەرنى

يەتكۈزۈمە كچى بولدۇم، بىراق ئىنىممۇ قولغا ئېلىنغان ئىدى. مەن ئامالسىز ئۆزۈم ئىمام بىلەن ئالاقلاشماقچى بولدۇم، بىراق مەن تولىمۇ كىچىككەن ئىدىم. مەن ئىمامنىڭ ئوق تېگىپ يارىلانغاندىن كىيىن دوختۇرخانىغا ئېلىپ كېتىلگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ئەھۋالنىڭ خېلى ئېغىر ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇم. ئۆزۈن ئۆتىمەي ئۇنىڭ روھىنىڭ پەيغەمبىرىمىز ئەلەيھىسسالامنىڭ روھىغا قوشۇلۇپ ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا كۆتۈرەلگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق.

ناھايىتى ئازابلاندىم، ئۇنىڭ قاتىلىغا بولغان ئۆچەنلىكىنى يوشۇرۇش مەن ئۈچۈن تولىمۇ قىيىن ئىدى.

ئۆزۈن ئۆتىمەي كۆپ پارتىيە بىرلەشمە ھۆكۈمىتى قۇرۇلدى. مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى تاقالدى، بىز ئابدۇلھەتتاه ھەسەننى ئادۇۋاتلىققا تەكلىپ قىلىپ سوتقا ئەرز قىلدۇق. 1950-يىلى ھۆسەين سىررى ھۆكۈمىتى ۋاقتى ئىدى، سوت بىرلەشمىنى قايتا ئەسلىگە كەلسە بولىدۇ دەپ ھۆكۈم قىلدى. كېيىن خافىد ھۆكۈمىتىنىڭ قۇرۇلىشى بىلەن قېرىنداشلار تەشكىلاتىمۇ مۇرشىد ھەسەنۇل ھۇدەيىنلىڭ باشلامچىلىقىدا ئەسلىگە كەلدى. مەن ئۆچۈق ھالدا دەۋەت ئىشلىرى ئۈچۈن قېنىملىمۇ ئايىمايدىغانلىقىمىنى جاكارلىماقچى بولدۇم، لېكىن پەيت پىشىپ يېتلىمگۈچە ھەرىكتىمىز يوشۇرۇن بولۇشى كېرەك ئىدى. ئۆيۈمىدىكى ئۆزۈم ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئۆي جاھازىسىنى تەشكىلات ئىشخانىسىغا ھەدىيە قىلدىم. ئىشلارنىڭ ھەممىسى تىپ-تىنچ ئېلىپ بېرىلىۋاتاتى، بىر كۈنى ئابدۇلقادىر ئەۋدا مېنى زىيارەت قىلغىلى كەلدى، ئۇ منىڭ سوۋ GAMAGA رەھىتىنى بىلدۈرگەچ:

— سىزنىڭ قېرىنداشلار تەشكىلاتىمۇنىڭ بىر ئەزاسى بولۇنىڭىزدىن تولىمۇ خۇشالىمۇز، -دېدى.

— ئاللاھ نېسپ قىلىسا سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بولۇشنى ئازىز قىلىمەن.

— سىز ئاللىبۇرۇنلا بىزنىڭ ئەزايىمىزسىز، ئەلەمدۇللىلاھ. -دېدى ئۇ مەمنۇنىيەت بىلەن.

مەن قېرىنداشلار تەشكىلاتى ئەزالىرى بىلەن دوستانە مۇناسىۋەت ئورناتقان ئىدىم. كىيىن

مۇھەممەد ناجىب ھەربىي سىياسىي ئۆزگىرىش ئېلىپ باردى. ھەربىي ئۆزگىرىشنىن بىر نەچچە كۈن بۇرۇن سەئۇدى پادشاھى ئابدۇللاھ فەيسال مىسىردا زىيارەتىكى ۋاقتى ئىدى. مۇھەممەد ناجىب پادشاھ ئابدۇللاھ فەيسال، سراجىددىن، شەيخ باقۇرا ۋە مېنىڭ ئىنم ئەلى غەرزالى بىلەن مېنى يوقلاپ كەلگەن ئىدى. باشتا قېرىنداشلار تەشكىلاتى ۋە ئاياللار بىرلەشمىسى بۇ ھەربىي ئۆزگىرىشنى قوللىدۇق. كىيىن مەن ئىشنىڭ ئەپلەشمە يۇاتقانىلىقنى سەزدىم، ئىشنىڭ تەرەققىياتى بىز ئويلىغانىدەك بولما يۇاتاتتى. ھەربىي ئۆزگىرىش بىز تىرىشىپ دۆلەتنى قۇنتۇزماقچى بولغان ئىتقلاب ئەمەسکەن. مەن كۆز قارىشىنى قېرىنداشلارغا ئېيتتىم. ھۆكۈمەت تەرەپ قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكى بىر نەچچە قېرىندىشىمىزنى ھۆكۈمەت خادىملىقى ۋەزپىسىنى ئۆتۈشكە چاقىرغاندا، ئاياللار ژۇرنىلىدا ئۆز كۆز قارىشىنى قانۇن قىلىغان ھۆكۈمەتكە قەسمەم بېرىپ خىزمەت قىلدى. ئادەم ئاللاھنىڭ قانۇنىنى قانۇن قىلىغان ھۆكۈمەتكە قەسمەم بېرىپ خىزمەت قىلدى. ئەگەر بىرەرى شۇنداق قىلىپ قالسا، قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىن چېكىندۈرۈلەتتى. قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكى ئەزالىمۇ ھۆكۈمەتنىڭ پىلانىغا قارشى ئۆز مەيدانىنى ئىپادىلىدى.

ئابدۇلقادر ئەۋدا مەن بىلەن كۆرۈشۈپ مېنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدا ماقالە يېرىشنى كېچىكتۈرۈشۈمنى سورىدى. مەن قىسقا ۋاقت ئۆزۈمنى بېسۈپلىپ بىر نەرسە يازمىدىم. لىكىن بۇ ئىشنى ناھايىتى مۇھىم بىلىپ يەنە يېرىشقا كىرىشتىم. ئابدۇلقادر ئەۋدا مېنى يەنە يوقلاپ كەلدى ۋە ھۇدەبىنىڭ مېنى ماقالە يازما سلىققا بۇيرىغىنىنى ئېتتى. مەن ئۆزۈمنىڭ ئىمامغا بەنناغا بولغان بەيئىتىمىنى ئەسلىدىم. مەن ئۇنىڭ ئىز باسارىغىمۇ بويىسۇنۇشۇم كېرەك ئىدى. شۇڭلاشقا مەن يەنە يېرىشتن توختىدىم.

شۇنىڭدىن كىيىن مېنىڭ بەيئىتىم مېنىڭ ھەرىكتىمىنى تىزگىنلەپ تۇرغان ئىدى. مەن شەخسىي ئىشلىرىمدىم بەيئىتىمىنى ئۇنۇتمىغان ئىدىم، ھەتا ۋېنادىكى تىنچلىق

نقاب ئېلىپ تاشلاندى

ۋاقت ئاستا-ئاستا ئۆتۈپ كېتىۋاتاتى. شەرمەندىچىلىك ۋە بالايى ئاپەت بىلەن تولغان 1956-يىلىدىكى ۋەقەنىڭ يۈز بېرىشى بىلەن ئابدۇناسىرنىڭ نقابى ئېلىپ تاشلاندى. ئۇنىڭ ئىسلامغا، ئىسلامىي دەۋەت ۋە دەۋەت باشلامچىلىرىغا بولغان دۈشەنلىكى ئاشكارىلاندى. ھۆكۈمەت ئىسلام ھەرىكتىنىڭ يۇقىرى قاتلامدىكى رەھىبەرلىرىنى ئېتىپ ئۆلتۈرۈش بۇيرىقى چىقاردى. بۇنىڭ ئىچىدە ئابدۇلاقادر ئەۋدا، 1951-يىلى ئەنگىلىيە تەرەپ ئۇن مىڭ ياخىر چىقىرىپ تىرىكىنى ياكى ئۆلۈكىنى ئالماقچى بولغان ئەزهەر ئۆلۈمىسى مۇھەممەد فەرغەلى بار ئىدى. كىم مۇھەممەد فەرغەلىنى تۆتۈپ ئەنگىلىيەگە تاپشۇرۇپ بەرسە، نۇرغۇن مۇكابات ئالاتتى. ئەمدى مىسر ھۆكۈمىتى بۇ بۇيرۇقنى چىقىرىۋىدى ھېچكىم بۇ پۇلنى ئالمايدىغان بولدى، سان-ساناقسىز ئۆلتۈرۈش بۇيرىقى چىقىرىلدى. بىز بۇ ئىسلام ئۈچۈن جېنىنى قۇربان قىلغان شېھىدلەرىمىزنى ھەرگىز ئۇنتۇپ قالمايمىز.

ھەتا ئۆلۈغ مۇجاھىد ئىمام مۇرشىد ھەسەنۇل ھۇدەبىمۇ ئۆلۈمگە بۇيرۇلغان ئىدى. لىكىن ئۇنىڭ يۈرەك كېسىلى قوزغىلىپ دوختۇرخانىغا كىرىپ قالغان ھەمە دوختۇرمۇ ئۇنىڭ ئازان نەچچە كۈنلۈك ۋاقتى قالغانلىقىنى ئېنىقلەخىنى ئۈچۈن بۇ بۇيرۇق ئىجرا قىلىنەغان ئىدى. بۇنى ئاڭلىغان ئابدۇناسىر كېينىكى كۈنلەردە گېزىتىلەردىن مۇرشىد ھەسەنۇل ھۇدەبىنىڭ ئۆلۈم خەۋىرىنى كۆرۈشكە تەقەززا بولغانىدى. لېكىن ئاللاھنىڭ باشقىچە بىر ئورۇنلاشتۇرۇشى بار ئىدى. ئىمام ھۇدەبى مۆجىزە بىلەن ھايات قالدى. ئاللاھ بۇ قاراڭغۇ-زۇلمەت بىلەن تولغان جەمئىيەتتە مۇسۇلمانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، ئىسلام دەۋىتىگە باش بولۇش ئۈچۈن ئۇنى ئۆز پاناھىدا ساقلىدى. گەرچە ئۇ نۇرغۇن كېسەل ۋە قىيىن-قسستاق ئازابىنى تارتقان بولسىمۇ، ھەق يولىدا ئۆزىنىڭ پولاتتەك ئىرادىسىنى

ناما يەن قىلدى. ناسىرنىڭ چوماچىلىرى بۇ مۆجزىزىگە ھېرإن قالدى، ئۇلار ئىمامنى يەنە تۈرمىگە قامىدى. گەرچە ئۇ ھەربى لەپىرىدا ئىنسان قېلىپىدىن چىققان قىيىشلار بىلەن قىينالغان بولسىمۇ، ھەق يولىدا تەۋەرەنمەستىن چىڭ تۇردى، ناسىر ۋە ئۇنىڭ غالچىلىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرگىچە ياشىدى. ئۇ ھۆكۈمەتكە ساداقەتنامە يېزىپ بەرسلا ئۆيىدە تىنج ئارام ئاللايتى. بەزى ئۆلەملار ئىمامنىڭ بۇنداق قىلسا بولىدىغانلىقىغا پەتۋامۇ بەرگەندى. لېكىن ئۇ بۇنداق قىلىشقا قوشۇلمىدى.

ئۇنىڭ بولۇۋاتقان ئىشلارغا چىدىماي ساداقەتنامە يېزىشقا ئۇندەۋاتقان كىشىلەرگە قىلغان جەسۇر، كەسکىن، تەرىپەشكە ئەزىگۈدەك سۆزلىرى ھېلىمۇ ئېسىمە. ئۇلار ئىمام ھۇدەبىنى ئۇلارنىڭ دېگىنىگە قوشۇلۇشقا ئۇندىگەندە، ئۇ جاۋابەن: «من ھېچكىمنى ساداقەتنامىنى رەت قىلىپ من بىلەن بىلەن بولۇشقا زورلىمايمەن. لېكىن سەلەرگە شۇنى دېمەكچىمەنكى، ئاللاھ ئالدىدىكى بۇرچىمىزنى قانداقتۇر ساداقەتنامە بىلەن ئورۇنىلىغلى بولمايدۇ.»

ئىمام ھۇدەبى بۇ سۆزلەرنى 80 يېشىدا، تۈرمىدىكى ۋاقتىدا قىلغان ئىدى. ئۇ ناسىرنىڭ ئۆلۈمىدىن كىيىن قېرىندىشلار تەشكىلاتنىڭ ئەڭ ئاخىرىدا قويۇۋېتىلگەن ئەزاىى ئىدى.

چۇقانلار مېنى مەجبۇرىيەتكە ئۇندەۋاتىدۇ!

1955-يىلى من قايىتىدىن دەۋەت ئىشلىرىغا چۆكتۇم. يېتىم قالغان باللارنىڭ چۇقانلىرى، تۈرمە پاسلى بىلەن يولىشىدىن ئايىلىغان ئاياللارنىڭ ۋە باللىرى ناسىر تەرىپىدىن ئۇلتۇرۇۋېتىلگەن ئاتا-ئانىلارنىڭ ئاهۇ-پەريادلىرى يۈرىكىمنى مۇجىماقتا ئىدى. من بۇ يوقىتىشلارغا، ئاچلىقلارغا، ئىگىدارسىزچىلىقلارغا، بۇرۇقتۇرمىچىلىقلارغا نىسبەتەن مەجبۇرىيەتىم بار دەپ ئوپلىدىم. ئۇلارنىڭ سانى كۈندىن-كۈنگە كۆپبىيۋاتاتى. بۇ يۈڭ

مېنىڭ يالغۇز كۆتۈرۈشىمگە ئېغىرلىق قىلىۋاتاتى. مەكتەپلەر ۋە ئۇنىۋەستىتلارغا خبىي پۇل كېتتى. ئىجاريکە شلەر ئۆي ئىجاريلىرىنى سۈپەۋاتاتى. مەسىلە تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتتى. 1956-يىلى بىر نەچە قېرىندىشىمىز تۈرمىدىن چىققاندا ئەھۋاڭ تېخىمۇ تەسلىه شتى، ئۇلار جىددىي پۇل، يىمەكلىك، تۇرالغۇغا مۇھتاج ىىدى. ئۇمىدىسىزلىك ئىچىدە ئەزىزەردىكى ئاز ساندىكى تەقۋادار، ئىخلاسمەن كىشىلەردىن بىرى بولغان ئۇستازىم مۇھەممەد ئەدۋاننىڭ قېشىغا باردىم. مەن داۋاملىق ئۇنىڭدىن دەۋەت هەققىدە ۋە ئىسلامىي بىلىملىر ھەققىدە تەلم ئالاتتىم. ئەينى ۋاقتتا ئۇمۇ ماڭا ئوخشاش، مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنى قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا بىرلەشتۈرمە سلىكىنىڭ كېيىنچە تەشكىلاتقا تېخىمۇ كۆپ پايدىسى تېگىدۇ دەپ ئۇيىلغان ىىدى. ئۇ مېنىڭ ئىمام ھەسەنۇل بەنناغا بولغان بەيئىتىمنى بىلەتتى ھەم قوللىغان ىىدى.

مەن ئۇنىڭغا ناسىر تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىنغان ۋە ئۆلتۈرۈلگەن تەشكىلات ئەزالىنىڭ ئائېلىسىنىڭ ئەھۋالنى ۋە ئۆزۈم قىلىشقا تېگىشلىك دەپ ئۇيىلغان ئىشلارنى قىلىۋاتقىنىمىنى ئېيتتىم. شەيخ مېنىڭ باشلىرىمغا سۆيپ:

-ئۇلارغا ياردىم بېرىشتە ھەرگىز ئىككىلەنمەڭ. ئاللاھ قىلغانلىرىڭىز ئۈچۈن سىزنى پاناھىدا ساقلىسۇن، -دېدى. ئۇنىڭغا ئەھۋالىنى ۋە ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ ماڭا بولغان ئىشەنچىسىنى تەكتلىدىم. ئۇ مېنىڭ ۋەزىپەمنى ئەسکەرتىپ:

-ھازىر بۇ سىزگە ئېنىق بولغان ۋەزىپە، ھەرقانداق تىرىشچانلىقنى ئىسراپ قىلماڭ. قىلغانلىرىڭىز سىز ۋە ئاللاھ ئۇتتۇرسىدىكى مەخپىيەتلىك بولسۇن. ئاللاھ خالسا ئاشۇ بهختىسىز تەشكىلات ئەزالىرى دەل ئىسلامنىڭ قۇتقازغۇچى يۈلتۈزلىرى. ئاللاھتىن قالسلا ئەنە شۇ ئىخلاسمەنلەر بىزنىڭ ئۇمىدىمىز. ئۇلار ئۈچۈن قوللىڭىزدىن كەلگىنىنى قىلىڭ زەينەب، دېدى.

ھەققەتەن مەن قولۇمدىن كەلگەننىڭ ھەممىسىنى قىلدىم. بېرىدىغان نەرسىلەرنى

بىر-ئىككى ئادەمنىڭ باشقىلارغا تاپشۇرۇپ بېرىشى ئۈچۈن بېرەتتىم ھەمدە بۇنى باشقىلارنىڭ ھاۋالىسى بىلەن قىلغانلىقىمىنى ئېيتاتتىم. شۇڭا من قىلىۋاتقان ئىشلارنى ھېچكىم بىلمىگەندى.

كېيىن من ھۆرمەتكە سازاۋەر مۇجاھىد مۇرشىد ھەسەن ھۇدەبىنىڭ ئايالىنىڭمۇ بۇ ئائىلىلىكلىرى ئۈچۈن نۇرغۇن تىرىشچانلىق كۆرسەتكەنلىكىنى بىلدىم. يەنە ھەمشرىلىر تەشكىلاتنىڭ باشلىقى ئامرا، خالىدە ھەسەنۇل ھۇدەبىى، ئامىنە قۇتۇب، ھەممىدە قۇتۇب، فەزىيە بەكىر، ئامىنە جەۋەھەرى، ئالىيە ھەسەنۇل ھۇدەبىى، تەھىيە سۇلايمان ھۇدەبىى قاتارلىقلارمۇ خېلى كۆپ تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن ئىدى.

ئاستا-ئاستا ئالاقە دائىرەم كېڭىيىشكە باشلىدى، مەخپىي ھالدا خالىدە ھۇدەبىى، ھەممىدە ۋە ئامىنە قۇتۇبلار بىلەن ئالاقىلاشتىم. بۇنىڭ ھەممىسى شۇ ئىگە-چاقىسىز قالغان يېتىملار ئۈچۈن ئىدى.

ئابدۇلھەتتاھ ئىسمايىل

من ئابدۇلھەتتاھ ئىسمايىل بىلەن تۈنجى قېتىم 1957-يىلى ھەج مەزگىلىدە كۆرۈشتۈم. من مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىدىكىلەرنى باشلاپ، سەئۇدى ئەرەبىستانغا ھەجگە بېرىش ئۈچۈن سۈۋىس پورتىغا كەلگەن ئىدىم، ئىنىم مۇھەممەد غەرزىلى يۈزلىرى نۇرلۇق، بەستلىك بىرى بىلەن يېنىمغا كەلدى ۋە ئۇ كىشىنى تونۇشتۇرۇپ:

-بۇ ئابدۇلھەتتاھ ئىسمايىل بولىدۇ. قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ شېھىد ئىمام ھەسەنۇل بەننا ياخشى كۆرىدىغان ئەزىزىدىن بىرى. ئىمام ئۇنىڭغا تولىمۇ ئىشىنەتتى، ئىمام ماڭا ئۇنى سىزگە مۇشۇنداق تۇنۇشتۇرىشىنى ئېيتقان، -دېدى.

ئابدۇلغەتتاه ئىسمايىل ماڭا سالام بەرگەندىن كىيىن، ئۆزىنىڭمۇ بىز بىلەن بىر پاراخوتقا
چىقىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بىزدىن ئايىرىلدى.

پاراخوتقا چىقتۇق، پاراخوت پورتىن ييراقلاپ، مەنزىلگە قاراپ يۈرۈپ كەتتى. مەن
بىرلەشمىدىكىلەرنى ئورۇنلاشتۇرۇش بىلەن ئاۋارە بولۇپ، چۈشلۈك تاماقدىن كىيىن ئاران
مۇز بولۇمچەمگە ئارام ئېلىشقا كىردىم. تۇيۇقسىز ئىشىك چېكىلىدى، كىرىشكە رۇخسەت قىلغان
بولساممۇ، قايتا-قايتا ئۈچ قېتىم چېكىلىدى. مەن ئۈچ قېتىم رۇخسەت قىلغاندىلا فارشى
تەرەپ كىردى. ئۇ ھېلىقى ئىنم ماڭا تونۇشتۇرغان كىشى ئىدى. ئۇ ماڭا سالام قىلغاندىن
كىيىن، مېنىڭ ئۇزۇن ۋاقتى قوشۇلماي يۈرۈپ ئاخىرىدا ئىمام ھەسەنۇل بەنناغا بەرگەن
بەيىتىمىنى بىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى. مەن ئۇنىڭدىن نەدىن ئاڭلىغانلىقىنى سورىسام، ئۇ
ئىمام بەننا ئۇزى دېگەنلىكىنى ئېيتتى. ئۇنىڭدىن باشقا ئىشلارنى سورىسام، ئۇ ئاللاھ خالسا
مەن بىلەن مەككىدە كۆرۈشۈپ، بەننائىڭ مەندىن نېمىلەرنى كۆتىدىغانلىقى توغرىلىق
پاراڭلىشىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاددى ۋە سىلىق بولسىمۇ، بۇيرۇق تەلەپپۇزى ئالغان بولۇپ، ئۇيىلىشىپ
بېقىشقا ئۇرۇن يوق ئىدى. مەن ئۇنىڭغا ئاللاھ خالسا بىرلەشمىنىڭ مەككە ياكى جىددىدىكى
تۇرۇشلۇق ئورنىدا كۆرۈشۈشنى ئېيتتىم. ئۇ ئادرىسپىنى سورىدى، مەن شەيخ ئاشمازى ۋە
مۇستafa ئالىمنى تىلغا ئالدىم، ئۇ تونۇيدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئادرىسنى شۇلارغا بېرىپ
قوىيدىغىنىمىنى ئېيتتىم. ئۇ سالامدىن كىيىن ئايىرىلدى.

زۇلەجىنىڭ بىر كەچلىكى، شام نامىزىدىن كىيىن، سەئۇدى مۇفتىسى شەيخ مۇھەممەد
ئىبراھىم بىلەن ئۇچرىشىشىم بار ئىدى. بىز مەن سەئۇدى پادشاھىغا سۇنماقچى بولغان
قىزلارنىڭ تەربىيەسىنىڭ مۇھىملىقى توغرىسىدىكى باياناتنامەمنى مۇلاھىزە قىلىشتۇق،
ئۇنىڭغا بۇ ئىشنىڭ دۆلەتكە پايدىلىق تەرەپلىرىنى سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ تېزراق بېجىرىشنى
سۈپەلەپ، ئىككى سائەتكە سوزۇلغان بۇ سۆھىبەتتىن كېيىن، باياناتنامىنى ئۇنىڭ پادشاھقا

بېرىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بېرىپ، بايۇلسلامغا قاراپ ماڭدىم. تۈيۈقسىز بىرى سالام بىلەن مېنى چاقىرىدى ، قارىسام ئابدۇلغەتتاه ئىسماشىل ئىكەن. مېنىڭ كەبىگە كېتۈۋاتقانلىقىمنى بىلىپ مەن بىلەن بىلەن باردى. بىز تاۋاپنى تاماملىغاندىن كىيىن، ئىككى رەكمەت ناماز ئوقۇدۇق. ئاندىن كەبە ئىشىكىگە قاراپ ئولتۇرۇپ پاراڭلاشتۇق.

-مۇسۇلمان قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ تارقىتلەغانلىقىغا قانداق، قارايىسىز؟-دەپ سورىدى

ئۇ مەندىن.

بۇ ئىسلامغا ئۇيغۇن ئەمەس.

-مەن سىز بىلەن دەل مۇشۇ ئىش توغرىسىدا پاراڭلاشماقچى.

مەن ئۇنىڭغا ھەج ئۆمىكى تۇرۇشلۇق ئورۇنغا بېرىپ پاراڭلىشىشنى ئېيتتىم. ئۇ ئۇ يەرنىڭ پاراڭلىشىشقا ئەپسز ئىكەنلىكىنى، ناسىرنىڭ ئىشپىيونلىرىنىڭ ئۇنى تېپۋىلىشىدىن ئەنسىرەيدىغانلىقىنى ئېيتتى. شۇنىڭ بىلەن بىز تەقۋادار شەيخ سالاھۇلغەزازنىڭ ئىشخانسىدا كۆرۈشۈشكە كېلىشتۇق. بىز شۇ يەردە كۆرۈشتۇق، لېكىن ئۇ ئاستاغىنە باشقى يەردە كۆرۈشىسىك ياخشى بولىدىغىنىنى ئېيتىپ، كەبىنى ئىشارە قىلىپ ئايىرىلدى.

بىز شۇ يەردە كۆرۈشتۇق. سۈننەت نامازدىن كىيىن، بىز زەزمەم بۇلىقىغا يېقىن يەردە ئولتۇرۇپ پاراڭلاشتۇق. ئۇ قېرىنداشلار تەشكىلاتنى تارقىتىشنىڭ پۇتۇنلەي خاتا ئىكەنلىكىنى، بىزنىڭ تەشكىلاتنى قايتىدىن قۇرۇپ، هەركەتلەرىمىزنى ئەسلىگە كەلتۈرىشىمىز كېرەكلىكىنى ئېيتتى. بىز ھەجدىن قايتىپ، ئىمام ھەسەننۇل ھۇددەيىنى ئىزدەپ، قايتا ھەركەتلەنىشكە ئۇنىڭ رۇخسەتنى ئېلىشقا كېلىشتۇق. ئايىرىلىش ئالدىدا ئۇ:

«بىز بۇ ئۇلۇغ جايىدا ۋەدە بېرىھىلى، ئاللاھ يولىدا ئاداققىچە لورەش قىلىمىز، قېرىنداشلار تەشكىلاتنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز. خىزمەت قىلىشنى خالمايدىغانلارنى ئورنىنىڭ يۈقىرى-تۆۋەن بولىشىدىن قەتىنەزەر تەشكىلاتتن چىقىرىمىز.» دېدى.

بىز ئاللاھنىڭ دەۋتى ئۇچۇن لۇرەش قىلىمىز ۋە ئۇنىڭ ئۇچۇن ئۆلۈمىز دەپ قەسەم قىلدۇق. ئۇزۇن ئۇتمەي مەن مىسىرغا قايتىپ كەلدىم.

ھەرىكەت قىلىش تەستىقلالنى

1958-يىلىنىڭ باشلىرى، مەن ئابدۇلھەتتاھ ئىسمايىل بىلەن ئۆيۈمە ۋە ئىشخانامدا كۆپ قېتىم كۆرۈشتۈم. بىز مۇسۇلمانلارنىڭ ئىشلەرنى مۇلاھىزە قىلىشاتتۇق. مۇسۇلمان ئۇممىتىنىڭ توغرا ئەقىدىسىنى، بۇرۇنقى شان-شەربىنى قايتۇرۇپ كېلىشكە تىرىشاتتۇق. بىز يولمىزنىڭ قۇرئان ۋە سۈننەتكە ئۇيغۇن بولىشى ئۇچۇن، ئالدى بىلەن پەيغەمبىرىمىز ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ساھابىلىرىنىڭ ئىش-ئىزلىرىنى ئۆگىنلىشنى توپلاشتۇق. بىزنىڭ پىلانىمىز ئالدى بىلەن ئىسلام ئۇچۇن خىزمەت قىلىشنى خالايدىغانلارنى بىنخپ بىزنىڭ قوشۇنىمىزغا قوشۇش.

بىز نۇرغۇن ئىزدىنىشلەر ئارقىلىق ناسىرنىڭ تەشكىلاتنى تارقىتىۋىتىشى پۇتۇنلەي خاتا دېگەن يەكۈنگە كەلدۈق، ئۇ ئىسلامغا قارشى چىتى ۋە ئاللاھنىڭ قانۇنىنى قانۇن قىلىمدى، شۇڭلاشقا مۇسۇلمانلارنىڭ ئۇنىڭغا بويىسۇنۇش مەجبۇرىيىتى يوق ھەم بويىسۇنۇشىقىمۇ بولمايدۇ.

هازىر بىز پەقەت مۇرسىد ھۇدەيىبىنىڭ خىزمىتىمىزنى باشلاشقا رۇخسەت قىلىشنىلا كوتۇپ قالغان ىىدۇق. بىر نەچە قېتىملىق يىغىندىن كىيىن، بىز ئىش باشلاشقا رۇخسەت ئالدىق. پىلانىمىزنىڭ بىرىنجى قەدىمى بويىچە ئابدۇلھەتتاھ ئىسمايىل مىسىرنىڭ ھەممە ئۆلکە، ناھىيە، يېزا-قىشلاقلىرىغا بېرىپ، كىمنىڭ بىز بىلەن خىزمەت قىلىشقا مۇۋاپىق ئىكەنلىكىنى تەكشۈرۈدىغان بولدى، بۇ ئىشنى ئالدى بىلەن تەشكىلاتنىڭ بۇرۇنقى ئەزالىرىدىن باشلىدى، كىيىن ئۇلار ئاساسلىق خىزمەتچىلەر بولۇپ قېلىشى مۇمكىن ىىدى.

تۈرمىدىن چىققان قېرىنداشلارنىڭ ئىرادىسى سۇندىمۇ يوق، ئۇلار يەنە تۈرمىگە كىرىش مۇمكىنلىكى بولغان بۇ ئىشنى قىلالامدۇ يوق، ئۇلار يەنلا جېنىنى قۇربان قىلىشقا رازىمۇ، بۇلارنى بىلىشىمىز كېرەك ئىدى،

بۇ تەكشۈرۈش خىزمىتى بىزنىڭ دەۋەتكە ھەقىقىي ماس كېلىدىغان ۋاساسلىق خادىملىارنى تېپىشىمىزدا ناھايىتى مۇھىم ئىدى. مەن ئابدۇلغەتتاه ھەرقايىسى رايونلاردىن ئىكەنلىگەن ئەھۇالارنى باش يېتەكچى ھەسەنۇل ھۇدەبىيگە دوكلات قىلدىم. ئۇنىڭغا بىز ئۇچرىغان قىينىچىلىقلارنى ئىنكاس قىلغىنىمدا، ئۇ: «خىزمىتىلارنى داۋاملاشتۇرۇڭلار، بەزى كىشىلەرنىڭ نام-ئەملى سىلەرنى ئىككىلەندۈرۈمسۈن، سىلەر ھازىر بىر يېڭى ئىشقا تۇتۇش قىلىۋاتىسىلەر» دەپ جاۋاب بەردى.

ئۇ بەزىدە بىز ئۇنىڭغا دوكلات قىلغان مەسىلىلەرنى تەستىقلايتتى، بەزىدە بىزگە يول كۆرسىتەتتى. ئۇ بىزنىڭ ئۆگىنىش ماتىرىيالىمىزغا ئىبن ھەزىم تۈزگەن «ئەلمۇھەللە» دېگەن كىتابنى كىرگۈزۈشنى تەۋسىيە قىلدى.

1959-يىلى بىز نۇرغۇن ئىزدىنىشلەر ئارقىلىق ئىسلام تەربىيىسى پىروگراممىسىنى تۈزۈپ چىقىتۇق. ھۆرمەتلەك ئوقۇمن، مەن بۇ يەردە ئاللاھنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلايمەنكى، بىزنىڭ پىروگراممىمىزدا مۇسۇلمانلارنىڭ شەخسىي تەربىيىسى، يەنى ھەربىر مۇسۇلماننىڭ ئاللاھ ئالدىدا بىلىشكە تېگىشلىك مەجبۇرىيىتى ۋە جاھىلىيەتكە پۇتكۈل ئوخشىمىغان ئىسلامي ھاكىمىيەت قۇرۇشتىكى بۇرچىدىن باشقا ھېچقانداق غەيرى مەزمۇن يوق ئىدى.

يولدىشىم بىلەن بولغان سۈھىمەت

مېنىڭ بۇ مەخپىي خىزمىتمىم مېنىڭ ئاياللار بىرلەشمىسىدىكى خىزمىتىمكە ياكى ئائىلىدە قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلىرىمغا تەسر كۆرسەتمىدى. لېكىن مېنىڭ ھۆرمەتلىك يولدىشىم مۇھەممەد سالىم مۇسۇلمان ياشلار ۋە ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىللارنىڭ داىش ئۆبىمىزگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، مەندىن سورىدى:

-قېرىنداشلار تەشكىلاتى يەنە ھەرىكت قىلىۋاتامدۇ؟

-ھەئە، -دەپ جاۋاب بەردىم قىسىقلا قىلىپ.

ئۇ مەندىن ھەرىكتەنىڭ ماھىيىتى ۋە كۆلەمىنى سورىدى. مەن ئۇنىڭغا قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ قايتا قۇرۇلماقچى ئىكەنلىكىنى ئېيتتىم. ئۇ مەن بىلەن بۇ ئىشنى قايتىدىن تەھلىل قىلىشقا باشلىغاندا، مەن ئۇنىڭغا بىر-بىرىمىزگە بولغان ۋەدىمىزنى ئەسلىتىپ:

-قەدىرلىك ھەمراھىم، مېنىڭ توي تەكلىۋىتىزگە قوشۇلغاندا، سىزگە نېمىلەرنى دېگىننم ئېسگىزدىمۇ؟

-ھەئە. سىز بىر قانىچە تەلەپلەرنى ٹۇتتۇرۇغا قويغان ئىدىڭىز. لىكىن مەن سىزنىڭ مۇستەبتىلەرنىڭ زىيانلەشلىكىگە ئۇچرىشىڭىزدىن قورقۇۋاتىمەن.

-مېنىڭ سىزگە نېمىلەرنى دېگىننم ئېنىق ئېسىمە. مەن سىزگە: سىز مېنىڭ ئۆمۈرلۈك ھەمرايم بولۇش ئالدىدا تۇرۇۋاتىسىز شۇنداق بولغانىكەن ھاياتىمىدىكى بەزى ئىشلارنى بىلىشىڭىز كېرەك. مەن سىز بىلەن توي قىلىشقا قوشۇلدۇم، شۇڭا سىزگە بۇ گەپلەرنى دېيىشنى لايىق كۆرۈدۈم، لېكىن بۇنىدىن كىيىن بۇ ئىشلارنى مەندىن قايتا سورىما سلىقىڭىزنى ٹۆتىنىمەن.

مەن بۇ ئىشتنىن ھەرگىز ۋاز كەچمەيمەن. مەن مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنىڭ باش رەئىسى، بەزىلەر مېنى ئەل ۋە فەسىياسىي پارتىيىسىنىڭ پىرىنسىپلىرىنى قوللايدۇ دەپ

قارايدۇ. بۇ پۈتۈنلەي خاتا قاراش، مېنىڭ مۇستاقىفا نەھەس بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىم پەقەت دوستلىق مۇناسىۋىتى، لېكىن مېنىڭ ھەققىي ئەمەل قىلىدىغىنىم مېنىڭ شېھىد ھەسەنۇل بەنناغا بەرگەن ۋەددەم.

بىراق مەن ماڭا رەھمەت يۈزىسىدىن يۈكىلەنگەن بۇ شەرەپلىك ۋەدىنى ئورۇنداش ئۈچۈن بېچقانچىلىك ئىش قىلامىدىم. لېكىن مەن ھامان بىر كۈنى ئۆزۈم چۈشلىرىمە ئاززۇ قىلغان بۇ ۋەدىنى ئورۇندايمەن. ئەگەر كۈنلەرنىڭ بىرىدە، سىزنىڭ شەخسىي ياكى ئۇقتىسادى مەنپە ئەتكىز بىلەن مېنىڭ ئىسلامدىكى خىزمىتىم ئوتتۇرىسىدا توساالغۇ پەيدا بولۇپ قالسا، مېنىڭ نىكاھىم مېنىڭ ئىسلام دەۋتى يۈلۈمىدىكى بىر قورام تاشقا ئايلىنىدۇ. ئاندىن ھەر ئىككىلىمىز ئۆز يوللىرىمىزغا ماڭىمىز.

ھېلىھەم يادىمدا، سىزگە بۇلارنى دېگىنلىمە، سىزنىڭ كۆزىنىڭىزگە ياش تولغانىدى. سىز ماڭا: مەن سىزنىڭ ماددى جەھەتتىكى تەلەپلىرىنى دېمىدىڭىز. پەقەت مەندىن سىزنى دەۋەت ۋە تویغا كېتىدىغان كېتەرلىك لازىمەتلىكلەرنى دېمىدىڭىز. ئەملىيەتتە مەن سىزنىڭ شېھىد ئىمام بەننا بىلەن يولىدىن توسماسلىقنىلا سورىدىڭىز. ئەلەمەتلىك 1948-يىلىدىكى جاپالىق كۈنلەرنىڭ بىرىدە، ئىمام داۋاملاشتۇرۇپ: ئەلەمەتلىلاھ، مەن ئەلەمەتلىلاھ، بىرلەشىمىنى بىلەن خانىملار بىرلەشىمىنى بىرلەشتۈرۈش تەكلىپىگە قوشۇلمىغانلىقىڭىزنى بىلسەن، دېدىڭىز. مەن كىيىن مەن توپ قىلىشتىن ۋاز كېچىپ، پۇتۇن ئۆمرۈمنى دەۋەت ئىشلىرىغا ئاتماقچى ئىدىم. مەن ھازىر سىزنىڭ بۇ ئۇرۇلۇش-سوقۇلۇشلارنى مەن بىلەن تەڭ تارتىشىشىڭىزنى خالمايمەن. لېكىن سىزدىن ئاللاھنىڭ يولىدا لۇرەش قىلىشىمنى توسماسلىقىڭىزنى سوراش هوقوقۇم بار دەپ قارايمەن. يەنە سىز مېنىڭ باشقا مۇجاھىدلار بىلەن بولغان ئالاقەمنى سورىماسلىقىڭىز كېرەك، ئارىمىزدا كۈچلۈك ئىشەنج بولىشىنى ئۇمىد قىلىمەن.

بر ئەر ۋە 18 ياشتىلا ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتۇھەتكەن بىر ئايالنىڭ ئوقتۇرىسىدىكى ئىشەنج.

ئەگەر نىكاھ بىلەن دەۋەت ئوقتۇرىسىدا ھەرقانداق توسالۇپە پەدا يولىدىغان بولسا،

نىكاھىمىز شۇ ھامان ئاخىرىلىشىدۇ، لېكىن دەۋەت مېنىڭ ھاياتىمدا مەگىلۇ يىلتىز قارىتىدۇ،

دېگەن ئىدىم. بۇ گەپلىرىم ئېسلىكىزدىمۇ؟

-ھەئە، ئېسىمە.

-من سىزنىڭ ۋەدىيىزدە تۇرىشىڭىزنى ئۆتۈنەمەن. ئاللاھ مېنىڭ قىلغانلىرىمنىڭ

ئەجىرنى ئۆزى بېرىدۇ. ئەگەر ئاللاھ قوبۇل قىلسا، ساۋابىنى سىز بىلەن تەڭ كۆرۈشنى

خالايمەن. سىزنىڭ ماڭا بۇيرۇق قىلىش ھوقۇقىڭىز بار ۋە مېنىڭمۇ ئاڭلاش مەجبۇرىتىم

بار. لېكىن ئاللاھنى ۋە ئۇنىڭ يولىدىكى لۇرەشنى بىزنىڭ ئائىلە ھاياتىمىزدىن مۇھىم

دەپ قارايمەن، ھازىر دەۋەت ناھايىتى خەته رلىك باسقۇچتا تۇرىۋاتىدۇ.

-مېنى كەچۈرۈڭ، ئاللاھنىڭ پاناھلىقى بىلەن خىزمىتىڭىزنى داۋاملاشتۇرۇڭ. ھاياتىمدا

ئىسلامىي ھاكىمىيەت قۇرۇلغىنىنى كۆرەلگەن بولسام، نېمە دېگەن ياخشى بولاتتى ھە!

شۇنىڭدىن كىيىن مېنىڭ خىزمىتىم ۋە ھەرىكەتلرىم كۆپەيدى. نۇرغۇن مۇسۇلمان

ياشلار كېچە-كۈندۈز مېنى يوقلاپ كېلىشكە باشلىدى. مېنىڭ تەقۋادار يولىشىم يېرىم

كېچىدە ئىشىك چېكىلگەننى ئاڭلاپ ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشىك ئاچاتتى. ئەگەر مېنىڭ

زىيارەتچىلىرىم بولسا، ئۇلارنى ئۆگىنىش ئۆيىگە باشلاپ قوپۇپ، ئۆي خىزمەتچىمىزنى

ئۇيغىتىپ ئۇلارغا چايى دەملەشكە بۇيرۇيتتى. ئاندىن مېنى ئېھتىيات بىلەن ئۇيغىتىپ،

سىزنىڭ ئوقۇغۇچىلىرىڭىز ئۆگىنىش ئۆيىدە، ئۇلار سەپەردىن ھارغۇن كۆزىنىدۇ، دەيتتى.

شۇندىلا مەن كېيىملىرىمنى كېيىپ، زىيارەتچىلىرىم بىلەن كۆريشەتتىم. يولىشىم

بولسا، ئەگەر سىلەر بىرلىكتە ناماز ئوقۇسائىلار مېنى ئۇيغىتىلار، سىلەرگە دەخلىسى

بولمىسلا، دەپ قوپۇپ ئۇخلاپ قالاتتى.

من ئۇنى بىز بىلەن بىرگە بامدات نامىزى ئوقۇشقا چاقىراتتىم. يولىشىم دائىم مېنىڭ

زىيارەتچىلىرىمنى دادا ئۆز بالىسىنى كۈتكەندە كلا مېھر-مۇھەببەت، قىزغىنلىق بىلەن
قارشى ئالاتقى.

شېھىد سەئىد قۇتۇب بىلەن بولغان ئالاقە

1962-يىلى ئابدۇلخەتتاه ئىسمايمىز، مۇرسىد ھەسەن ھۇدەيپىنىڭ رۇخسەتى
بىلەن ئۇلۇغ مۇجاھىد، ئىمام، ئۆلما سەئىد قۇتۇبىنىڭ سىّلىسى بىلەن كۆرۈشتۈق. بىز ئۇ
ئارقىلىق سەئىد قۇتۇب بىلەن ئالاقىلىشىش يولىنى بىلىپ ئۇنىڭ يول-يورۇقلۇرىنى ئالماقچى
ئىدۇق. ئاندىن مەن ھەممە قۇتۇبقا بىزنىڭ ئۆگەنەمەكچى بولغان كىتابلىرىمىزنىڭ
تىزىمىلىكتى بەردىم. تىزىمىلىكتە تەپسىرى ئىبنى كەسر، ئىبنى ھەزىمىنىڭ ئەلمۇھەللە،
شافىيەنىڭ ئەلتۈمە، بىر نەچچە تەۋەھىدكە ئالاقىدار كىتاب ۋە سەئىد قۇتۇبىنىڭ فىزىلالۇل
قۇرئان دېگەن كىتابلار بار ئىدى. ھەممە بىزگە بۇ كىتاباتكى سۈرە ئەنئامنىڭ تەفسىرىنى
ئۆگىنىش تەكلىپىنى بەردى ۋە بىزگە بىر قانچە كىتابچە بەردى. بۇ سەئىد قۇتۇبىنىڭ
تۈرمىدە يازغان كىتابى ئىكەن. ئۇنىڭ دېيىشچە بۇ كىتاب يېقىندا «يول بۇيەردە» دېگەن
ماۋزۇ بىلەن ئېلان قىلىنماقچى ئىكەن، كىتاب پۇتكەندە بىزگە يەتكۈزۈپ بېرىدىغان بولدى.
مەن كېيىن ھەسەنۇل ھۇدەيپىنىڭ كىتابىنىڭ ئەسلى نۇسخىسىنى ئوقۇپ، ئۇنى نەشر
قىلىشقا رۇخسەت قىلىنغانلىقىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن كىتاب توغرىسىدا سورىدىم. ئۇ ماڭا:
«بۇ كىتاب مېنىڭ سەئىد قۇتۇبقا بولغان ئىشەنچەمنى تېخىمۇ ئاشۇردى، ئاللاھ ئۇنى ئۆز
پاناهىدا ساقلىسۇن، ئاللاھ خالىسا ئۇ دەۋرىمىزدە چاقىنغان بىر ئۇمىد يۈلتۈزى بولۇپ
قالىدۇ» دېدى.

بىز ياشلارغا تارقىتلىغان مەكتۇپ شەكىلىدىكى ئوقۇشلۇقلارنى قايتىدىن ئۆگىنىش ۋە تەتقىق

قىلىشقا كرىشتۇق. ئىنى ۋاقتتا بىزنىڭ ئىدىيە، ئوي-پىكىرىلىمىز ۋە نىشانىمىز ئۇستاز سەئىد قۇتۇبىنىڭ كتابىدا ئالغا سۈرۈلگەن ئىدىيە بىلەن ۇخشاش ئىدى. مۇسۇلمان ياشلار ساھابىلەرگە ۇخشاش ئۇن-ئۇن بەش بولۇپ يىغلىپ قۇرئاندىن ئۇن ئايىت ئوقۇيتنى، ئاندىن ئۇلاردىكى ھۆكۈملەرنى تەكتىلەپ ئۆز تۇرمۇشغا، كېپىنكى نىشانلىرىغا باغلايتى. بۇ ئۇن ئايەتنىڭ مەزمۇنىنى پۇتۇنلەي چۈشۈنلۈپ بولغاندا، ئاندىن يەنە ئۇن ئايەتكە ئۆتەتتى.

ئاللاھ بىزگە رەھمەت قىلغان بۇ گۈزەل كۈنلەر بىزنىڭ ئۆگىتىش، ئۆگىنىش ۋە ياشلارنى دەۋەتكە تەيارلىق قىلدۇرۇش بىلەن ئۆتمەكتە ئىدى. ئەڭ مۇھىم بولغىنى بىز بۇ ياشلار ئىچىدىن كەلگۈسى ئەۋلادلارنى تەربىيەيدىغان ئوقۇتقۇچى تەربىيەۋاتاتتۇق. بىز سەئىد قۇتۇبىنىڭ كۆرسەتمىسى ۋە ئىمام ھۇددىيەنىڭ ماقۇللۇقى بىلەن تەربىيەش، مەشق قىلدۇرۇش ۋە تەۋەدد ئەقدىسىنى كىشىلەرنىڭ قەلبىگە سىڭدۇرۇش دەۋرىنى مەكىدىكى دەۋەت ۋاقتىغا ئاساسەن ئۇن ئۈچ يىلغا ئۆزارتىش قارارىغا كەلدۈق، بۇ پەيغەمبىرىمىزنىڭ مەكىىدە ئىسلامغا دەۋەت قىلغان ۋاقتى بىلەن ۇخشاش ئىدى.

ميسىردىكى مۇسۇلمان ئۇممىتىنىڭ تۈپ يىلتىزى شەرىئەتكە ئەمەل قىلغان قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ ئەزالىرى ئىدى. بىز بۇ قوشۇنىمىزدا قۇرئاندا ۋە سۈننەتتە تىلغا ئالغان ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىشقا تىرىشتۇق، ئۆز ۋەدىلىرىمىز بويىچە ئىمامغا بويىنىدۇق. پۇتۇن دۆلەتتە ئىسلام قانۇنىنى يولغا قويۇشنى، ئىسلامى ھاكىمىيەت قۇرۇلغۇچىلىك كەينىگە سۈرۈش كېرەك ئىكەن. يەنە بىزنىڭ ھېس قىلىشىمىزچە دۆلتىمىز ئىسلام قانۇنىغا ئومۇمیۈزلۈك بويىسۇنぐۇدەك ئەھۋالىمۇ ئەمەسکەن. شۇڭا ئاللاھنىڭ قانۇنىنى تۇرغۇزۇشنى ۋە بۈرگۈزۈشنى خالايدىغان ھەرقانداق مۇسۇلمان ئامما لۇرەشنى داۋاملاشتۇرۇشى كېرەككەن، تاڭى پۇتكۈل مۇسۇلمانلار ئىسلامغا پۇتۇنلەي قايتىپ كەلگەنگە قەدەر، ئاللاھنىڭ دىنى پەقەت شۇئارغىلا ئەمەس، بەلكى ئەمەلىسىتىمىزدا ھەقىقىي ھاياتىمىزدا نامايمىن بولغانغا

بىز مۇسۇلمانلار دۆلەتلەرىنىڭ ھاكىميهت يۈرگۈزۈش ئەھۋاللىرىنى تەكشۈردىق ۋە ئۇلارنى تۆت چوڭ خەلپە دەۋرىيگە سېلىشتۈرۈپ قايىسىنىڭ بىز يولغا قويماقچى بولغان ئەندىزە ئىكەنلىكىنى ئىزدىدۇق. كۆپ ئىزدىنىشلەر ئارقىلىق ھازىر پۇتۇن دۇنيادا سەئۇدى ئەربىستاندىن باشقا بىرەرمۇ ئىسلامىي ھاكىميهت قالىغانلىقىنى بىلدۇق. ھەتتا بۇ دۆلەتنىڭمۇ بەزى بىر تۈزىتىشلەرنى كىرگۈزگەندىلا ئاندىن ئۈلگە دۆلەت بوللايدىغانلىقىنى بىلدۇق. بىزنىڭ تەتقىقاتمىزغا ئاساسلانغاندا، گەرچە بەزى دۆلەتلەر ئىسلام شەرىئىتىنى يۈرگۈزدىق دەپ چۈقان سالسىمۇ، ئىسلامنى ھەققىي يۈرگۈزگەن مىللەت يوق ئىدى.

بۇ تەتقىقاتلاردىن كىيىن، بىز ئۇن ئۈچ يىل ئەر-ئايال، قېرى-ياشلارغا ئىسلام تەربىيىسى ئېلىپ بارغاندىن كىيىن، بۇ دۆلەتتە يەنە بىر قېتىم تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىشنى قارار قىلدۇق. ئەگەر بۇ تەكشۈرۈشتە ئاز دېگەندە 75% كىشىنىڭ ئىسلامنىڭ ھەققەتەن ھاياتلىقنىڭ ئەڭ ياخشى چىقىش يولى ئىكەنلىكىنى ۋە ئىسلامىي ھاكىميهتىنىڭ مۇھىملىقىنى تونۇپ يەتكەنلىكىنى ئېنىقلانسا، ئاندىن بىز ئىسلامىي ھاكىميهت قۇرۇشقا چاقىرىق قىلىشنى، ئەگەر چۈشىنىپ يەتكەن ئادەمنىڭ سانى بۇنىڭغا يەتمىسە، تاكى بۇ ئۇمەت ئىسلامنىڭ قانۇنلەرنى پۇتۇنلەي قوبۇل قىلغۇچە، تەربىيەش باسقۇچىنى يەنە بىر ئۇن ئۈچ يىل كەينىگە سۈرۈشنى قارار قىلدۇق.

بىز ۋاقتىنىڭ تۇزۇنۇقىدىن ھەرگىز بىئارام بولمايمىز، مۇھىمى بىزنىڭ تاكى جېنىمىزدىن ئايىرلىغۇچە ياكى بۇ تەۋەعىد تۇغىنى كىيىنكى ئەۋلادلارغا ئۆتكۈزۈپ بەرگۈچە خىزمىتىمىزنى داۋاملاشتۇرۇش.

بىز يەنە ئىمام ھەسەنۇل ھۇددەيىنىڭ ماقۇللىقى بىلەن مۇھەممەد قۇتۇپ بىلەن ئالاقلاشتۇق. ئۇ ياشلارغا بەزى ئېنىق بولمىغان مەسىلەرنى چۈشەندۈرۈش ۋە ئۇلارنىڭ سۈئاللىرىغا جاۋاب بېرىش ئۇچۇن بىزنىڭ ئۆيگە كېلىدىغان بولدى.

3-باب

سۈيچەست

كتابنىڭ بېشىدا سۆزلەپ ئۆتكەن ئەمەلگە ئاشىغان ماشىنا ۋەقەسىدە مېنى قەستەلەپ ئۆلتۈرۈش سۈيچەستىدىن ئالىتە ئاي كىين، ئىمام شېھىد سەئىد قۇتۇب تۈرمىدىن چىقى. كىينىكى خەۋەردىن قارىغاندا، ئۇنىڭ قويىپ بېرىلىشى بىخەتلەرلىك ئىدارىسى تەرىپىدىن ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنى تېخىمۇ ئاسان ئۆلتۈرەلەيتتى. ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىلە ئۆلتۈرۈلۈش تىزىمىلىكىگە كىرگۈزۈلگەن نىدى.

بىز ئاللاھقا تەۋەككۈل قىلىپ، خىزمىتىمىزنى داۋاملاشتۇرىۋاتاتۇق. ئۇ مۇستەملىكچىلەر بولسا، بارچە ئاماللارنى ئوپىلاب بىزنى توسماقچى بولىشااتى. قېرىنداشلار تەمىنلىگەن خەۋەرگە ئاساسلانغاندا، ھۆكۈمەت تەرەپ بىزنى تۈرمە ئىچىدە سەئىد قۇتۇب، سىرتىدا من ۋە ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىل باشچىلىقىدا ئىدىئولوگىيلىك ھەركەت ئېلىپ بېرىۋاتىسى دەپ گۇمانلىنىۋېتپىتۇ.

ئامېرىكا ۋە سوۋېت ئىتتىپاقي ئاخبارات ئىدارىسى ۋە دۇنيا يەھۇدى دۆلەتلەرىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش تەرەپدارلىرى بۇ ئەھۋاللارنى ئابدۇناسىرغا دوكلات قىلىپ، ئۇنىڭ بۇ ئىشقا ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلىپ، بۇ ھەركەتنى يوقىتىشنى تەكتىلەپتۇ، بۇ دوكلاتچىلارنىڭ ئېيتىشىچە، ئەگەر ئۇنداق بولىغاندا، ناسىرنىڭ ئۇمەتنىڭ ئىسلام ئەقىدىسىنى خۇنۇكەشتۈرۈش ۋە ئىسلام خەلپىلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئوپىدىن ۋاز كەچكۈزۈش جەھەتتە كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقلەرى يوق بولارمىش.

ناسىرغا نىسبەتەن ئىسلامنىڭ قايتا گۈللەنىشى ئۇنىڭ دېمۆکراتىك ھاكىمېتىنىڭ پۇتۇنلىي يوقلىشىدىن دېرەك بېرەتتى.

1965-يىلى ئاۋغۇسستىنىڭ باشلىرى مەن ھۆكۈمەتنىڭ يېڭى ئىسلام ئۆگىنىش

ئەترىتىدىكىلەرنى قولغا ئېلىش تىزىمىلىكى تەيارلاۋاتقانلىقنى بىلدىم.
ئۇقۇرمەنلىرىمىزنىڭ ئېسىدە بولسا كېرەك، بۇ ئەترەت ئىسلام ئۈچۈن ھەركەت قىلىۋاتقان
ياشلاردىن تەركىب تاپقان، سەئىد قۇتۇب، ئابدۇلغەتتاه ئىسمايىل، مۇھەممەد يۈسۈف
ھاۋاش ۋە مېنىڭ باشلامچىلىقىمدا ئىدى.

5-ئاوغۇست ئىمام سەئىد قۇتۇب يەنە بىر قېتىم قولغا ئېلىنىدى. بۇنىڭدىن بىر نەچچە
كۈن ئىلگىرى ئۇستازنىڭ قېرىندىشى مۇھەممەد قۇتۇمۇ مارسا تۈرمىسىگە قامالغان ئىدى.
ئىشنىڭ تېخىمۇ يامانلىشىپ قولغا ئېلىنぐۇچىلارنىڭ كۆپىيىپ كېتىشىدىن ئەنسىرەپ،
ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ يىغىنلىرىنمۇ ئارقىغا سۈرۈلدى. سەئىد قۇتۇب قامالغاندىن كىيىن،
ئۇنىڭ خىزمىتنى كىمنىڭ ئۇستىگە ئالىدىغانلىقى توغرىسىدا يېتەكچى ھەسەن
ھۇدەيىسىدىن باشقا ھېچكىم بىر نېمە دېيىلمەيتقى.

ئابدۇلغەتتاه ئىسمايىل بىلەن مەن بۇ ئاقىۋەتنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بۇرۇنلا ھېس
قىلغان ئىدۇق. ئىش يۈز بەرگەندىن كىيىن، ئۇ مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ مېنىڭ
ئىسکەندىرىيەھ بېرىپ ئۇستاز ھەسەن ھۇدەيىي ئۇستاز بىلەن مەسىلەتلىشىپ
كېلىشىنى ئېيتتى. ئۇ يەنە بىر ياشنى تونۇشتۇرۇپ ئەگەر ئۇ ئۆزىمۇ تۇتۇلۇپ كەتسە شۇ
ياشنى ئالاقلاشقۇچى بولۇشقا كۆرسەتتى. ئۇ كېتىپ بىر نەچچە سائەت ئۆتە-ئۆتەمەيلا،
مېنىڭ سەپەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ ئۆيىدە تۇرىشىمنى تاپلىدى، لىكىن بۇ چاغدا مەن
ئاللىبۇرۇن يېتەكچى ئۇستاز ھەسەن ھۇدەيىي بىلەن ئالاقلىشىپ بولغان ئىدىم. ئۇزۇن
ئۆتىھى ئۇستازنىڭ ئايالى ئىسکەندىرىيەدىن يېنىمغا كېلىپ ھۇدەيىي ئۇستازنىڭ مېنى
ھەرۋاقت ئۇنىڭ بىلەن ئالاقلىشىشقا بۇيرىغانلىقىنى ۋە مۇرسى مۇستافا مۇرسىنى
ئوتتۇرىمىزدا ئالاقىچى بولۇشقا تاللىغانلىقىنى يەتكۈزدى.

دەرھال ئۇستازغا بۇ يەردە بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە ئىشنىڭ ئارقا كۆرنۈشلىرىنى
يەتكۈزدۈم، ۋە بۇ ئىشلارغا تاقابىل تۇرۇش چارتىلىرى ھەققىدە ئويلاندۇق، يېتەكچى

ئۇستاز ھەسەن ھۇدەبىي ئۇستاز سەئىد قۇتۇپنىڭ تۇنلۇپ كەتكىنگە بەك غەزەبلەندى.

كېيىنكى نەچچە كۈن ئىچىدە مىڭدەك مۇسۇلمان قولغا ئېلىنىپ زىندانغا تاشلاندى، مەن قولغا ئېلىنغاندىن كېيىن تۈرمە مەستۇلى شەمىسى بەدیراننىڭ ئاغزىدىن بىلدىمكى، ئۇلار يىگىرمه كۈن ئىچىدە قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ يۈز مىڭدەك ئەزاسىنى قولغا ئاپتۇ. ھەربى تۈرمە، قەلئە تۈرمىسى، ئەبۇزەبىر تۈرمىسى، فەيیۇم تۈرمىسى، ئىسکەندىرىپ تۈرمىسى، تەنتا تۈرمىسى ۋە باشقا تۈرمىلە رەمۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلرىمىز بىلەن تولۇپتۇ.

ئۇن توقدۇزىنجى ئاۋغۇسىت پەيشەنبە، سەكسەن بەش ياشلارغا كىرىپ قالغان ئۇممۇ ئەھمەدنىڭمۇ تۇتۇلغانلىقىنى بىلدىم، ئۇ ئاپىمىز ئەسلىدە ئىزچىل حالدا دەۋەت خىزمىتىنى قوللاب كەلگەن بولۇپ ھەسەنۇل بەنناغا ئەگىشىپ ناسىرنىڭ تۈرمىسىگە كىرىپ كەتكەن مۇجاھىدلارنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىغا نۇرغۇن ياردەم قىلغان ئايال ئىدى.

ئۇنىڭمۇ زىندانغا سولانغانلىقىنى ئاڭلاب بەك ھەيران قالدىم ۋە غەزەبلەندىم. مەن ئۇنىڭ ئەھىنگە تەسەللىي بېرىپ، ئۇنىڭ ناھايىتى ئىرادىلىك ئايال ئىكەنلىكىنى ئەسکەرتىپ: «بىر ھېسابتا بۇمۇ ناھايىتى ياخشى ئىش، بىر مۇسالىمە زالىمارنىڭ زېمىندا، سەكسەن بەش يېشىدا ئاللاھ رىزالقى ئۇچۇن، ئىسلام خەلپىلىكى ئۇچۇن تۈرمىگە تاشلاندى. بۇ مۇجاھىدلار ئۇچۇن شەرەپ!» دېدىم.

ئۇزۇن ئۆتىمەي، مەن ئۇز قىزىمەدەك كۆرىدىغان ھەمشىرەم غەدا ئۆمەرنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا تەشكىلاتنىڭ پۇلى قاچىلانغان كونۇپىرىنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ: «بۈگۈن شابرادا ئولتۇرۇشلىق ھۆرمەتكە سازاۋەر مۆھەتمەرمۇ جاھىدە ئۇمەد ئەھمەد ئاپىمىز قولغا ئېلىنىدە. مەنمۇ پات ئارىدا قولغا ئېلىنىشىم مۇمكىن. سىز بۇ پۇللارنى ھۇدەبىي ياكى قۇتۇب ئائىلىسىگە تاپشۇرۇپ بېرىڭ. بۇ پۇللار قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكىلەر تاپشۇرغان ئەزالق بەدەل پۇلى، دەۋەت ئىشلىرى ۋە قولغا ئېلىنغانلارنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرى ئۇچۇن ئىشلىتىلىدۇ" دەپ چۈشەندۈرۈش بەردىم. مەن تۈرمىدىكى چاغدا بىلدىمكى ئۇ بۇ پۇللارنى ھەمشىرىمىز فاتىمە

ئەيساغا تاپشۇرۇپتۇ كېيىن فاتىمەنىڭ قولغا ئېلىنىشى بىلەن مۇستەبىتچىلەرنىڭ قولغا
چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى بىلدىم.

نۆھەت ماڭا كەلدى

يىگىرمىنچى ئاۋۇغۇسىت جۇمە، سۇبھى ۋاقتى ئىدى. ناسىرنىڭ غالچىلىرى مېنىڭ ئۆيۈمگە بۇسۇپ كىردى. مەن ئۇلارنىڭ تەكشۈرۈش بۇيرۇقىنى كۆرۈپ بېقىشنى تەلەپ قىلغىنىمدا، ئۇلار ناھايىتى سوغۇق ھالدا ماڭا: «تەكشۈرۈش بۇيرۇقى؟!» دېدى. ئۇلار قاتىق كۈلگەن ھالدا: «مۇسۇلمان قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكىلەر قىپقىزىل ساراڭىمەن، ئۇلار تېخى رەئىس ئابدۇناسىردىن ئاختۇرۇش بۇيرۇقى تەلەپ قىلىدىكەن.» دېيىشتى. ئاندىن ئۆيۈدىكى ھېچنىمىنى ئالا قويمىاي ھەممىنى ئۇرۇپ چېقىشقا باشلىدى. مەن مەنسىتىمگەن ھالدا جىمجىت قاراپ تۇراتىم. ئۇلار جىيەنىمىنى قولغا ئالدى، ئۇ پىداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتىدا ئۇقۇۋاتقان ئۇقۇغۇچى ئىدى. مېنىڭ پەرزەنتىم بولمىغانچ ئۇ مېنىڭ يېنىمدا تۇرۇۋاتاتى: ئاندىن ئۇلار ماڭا:

ئۆيۈگىدىن ئايىرلما كالۋا!-دېدى.

بۇ مېنىڭ ئولتۇراق جايىمنىڭ نەزەربەند قىلىنىدىغانلىقىنى بىلدۈرمەدۇ؟-دەپ سورىدىم.

ـھەئە، يېڭى بۇيرۇق چۈشكىچە شۇنداق بولىدۇ. بىلىشىڭ كېرەك، بىز سېنى ۋە سېنىڭ ئۆيۈگىنى ھەردائىم كۆزىتىپ تۇرىمىز، ئەگەر ئۆيۈگىدىن بىر قەدەم ئايىرلىدىغان بولساڭ، سېنىمۇ قولغا ئالىمиз.-دېدى.

مەن ئىشلار مۇشۇنىڭ بىلەن ئاخىرىلىشىدۇ دەپ ئويلىدىمیمۇ، لىكىن ھەر ئېھتىمالغا قارشى

يەنلا قولغا ئېلىنىش تەيارلىقىنى قىلىپ قويدۇم. سىگلىم ۋە ئۇنىڭ يولدىشى مېنى كۆرگىلى كەلدى. مەن ناسىرنىڭ غالچىلىرىنىڭ قايتىپ كەلسە، ئۇلارنىڭمۇ قولغا ئېلىنىپ كېتىشىدىن قورقۇپ، ئۇلارنىڭ تېزراق قايتىپ كېتىشىنى ئۆتوندۇم، لېكىن ئۇلار قوشۇلمىدى. مەن ئەنسىرىگەن ئىش ئاخىرى يۈز بەردى، غالچىلار قايتىپ كەلدى، ئۇلار بۇ نۆۋەت بىخەتەرلىك ساندۇقىدىن باشقا ھەممە يەزى قايتىدىن ئاختۇرىدى. مەن ئۇلارغا بىخەتەرلىك ساندۇقىنىڭ ئاچقۇچىنىڭ يولدىشىمدا ئىكەنلىكىنى، ئۇنىڭ كاماندىروپىكىغا چىقىپ كەتكەنلىكىنى ئېيتتىم. ئۇلار خۇددى پىشقان ئۇغىرلارغا ئوخشاش، ھەرخىل ئىشىكەرنى ئاچىدىغان ئاچقۇچلارنى ئېلىپ كەلگەن ئىكەن. ئۇلار قىينالمايلا بىخەتەرلىك ساندۇقىنى ئېچىپ، ئىچىدىكى ھەممە نەرسىنى ئېلىپ ماڭدى. ئۇنىڭ ئىچىدىكى كۆپ نەرسىلەر يولدىشىمنىڭ ئىدى. مەن ئۇلارغا ئۇنىڭ ئىچىدىكى نەرسىلەرگە تىلخەت بېزىپ بېرىشنى، ئۇلارنىڭ مېنىڭ يولدىشىمغا تەۋە ئىكەنلىكىنى ئېيتقىنىمدا، يەنە بىر قېتىم ناسىرنىڭ تىلخەت يازمايدىغانلىقى ئەسکەرتىلىپ زاڭلىق قىلىنىدىم. ئۇلار مېنىڭ يېرىمىدىن نۇرغۇن كىتابىمنى ئېلىپ ماڭغان ئىدى. ئۇنىڭ ئىچىدە بىر ئەسر ئىلگىرى نەشىرىدىن چىققان تەپسىر، فىقەئى، ھەدىس كىتابلار بار ئىدى. مېنىڭ ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ بىر قانچە يىللېق ژۇرناللەرىنى ساقلاپ قېلىش ئۇچۇن كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقلەرىمە بىكارغا كەتتى. ئۇلار تاپالغان ھەرقانداق نەرسە مۇسادىرە قىلىنىدى.

ئۇلارغا بۇ ھەركىتىدىن كېيىن، مېنى قولغا ئېلىشى مېنى ئازارقۇمۇ ھەيران قالدۇرمىدى. مەن بىر كوزۇپقا ئېلىپ چىقىلىدىم. ئۇ يەردە مېنىڭ جىيەنسمۇ ۋە بىر قانچە ياش مۇسۇلمان ياشلار بار ئىدى. مەن جىيەننىدىن: «قانداق ئەھۋالىڭ مۇھەممەد؟» دەپ سورىدىم، ئۇ گەپ قىلىمىدى. شۇندىلا مەن ئۇنىڭ گەپ قىلاماسلىققا بۇيرۇلغانلىقىنى بىلدىم. بۇ قېتىم كەلگەن غالچىلار ئالدىنىقى قېتىم كەلگەنلەر ئەمەس ئىدى، شۇڭلاشقا ئۇلار جىيەننى يول باشلاشقا ئېلىۋالغان ئىدى.

ماشىنا تېز سۈرئەتتە مېڭىۋاتاتى. مەن دەرۋازا ئالدىدىكى بەلگىدىن بۇنىڭ ھەربىي تۈرمە ئىكەنلىكىنى بىلدىم. مەن كوزۇپتىن چۈشۈرۈلۈپ، سوراق ئۆبىكە ئىتتىرىپ ئېلىپ كىرىلدىم. بىر سوراقچى مېنى سوراق قىلىشقا باشلىدى. سېمىز، تەلتى كۆرۈمسىز، ئېغىزى سېسىق گەپ بىلەن تولغان بىرىنىڭ ئالدىدا تۇردۇم. ئۇ كىشى مېنىڭ بىلە كىلىرىمىدىن تۇتۇپ تۇرغان غالچىدىن بۇ كىم دەپ سورىدى. ئاندىن ماڭا بۇرۇلۇپ قوباللىق بىلەن: «سەن كىم؟» دەپ سورىدى.

-زەينەب غەرزالى، -دېدىم مەن. ئۇ مېنى ئېغىزىدىن چىققۇسىز سېسىق گەپ بىلەن تىللاپ قارغاشقا باشلىدى. مېنىڭ بىلە كىلىرىمىدىن تۇتۇپ تۇرغان غالچا ماڭا ۋارقىراپ تۇرۇپ:

بۇ دېگەن تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى، جاۋاب بەر ئىتتىڭ كۈچۈكى، -دېدى. مەن ئۇلارغا:

-سىلەر مېنىڭ كىتابلىرىمنى مۇسادىرە قىلىپ، بىخەتەرلىك ساندۇقۇمىدىكى نەرسىلەرنى ئېلىپ كەتتىڭلار. مەن سىلەرنىڭ بۇ نەرسىلەر ئۈچۈن تىلخەت يېزىپ بېرىشىڭلارنى سورايمەن. مېنىڭ كىيىن بۇ نەرسىلەرنى تەلەپ قىلىش هوقۇقۇم بار، - دېدىم. باشلىق غەزەپلەنگەن حالدا:

-بىز سېنى بىر سائەت ئىچىدە ئۆلتۈرۈمىز. نېمەكتاب، نېمە بىخەتەرلىك ساندۇقى، نېمە تىلخەتلەركەن ئۇ؟! كالۇا! بىز سېنى بىردىمدىن كېيىنلا دارغا ئاسىمىز، ساڭا ئوخشاش ئىتلاردىن نەچچىسىنى كۆيدۈرگەندەك سېننمۇ بۇ يەردە كۆيدۈرۈمىز. ئىتتىڭ كۈچۈكى! دەپ تىللاپلا كەتتى. ئۇنىڭ گەپلىرى شۇنداق سەت ئىدىكى، ئۇنىڭ سۇئالغا جاۋاب بېرىش ئۇياقتا تۇرسۇن، گەپلىرىنى ئاڭلاشمۇ ئادەمگە ئېغىر كېلەتتى. ئۇ مېنى ئېلىپ چىقىپ كېتىشكە بۇيرىدى.

-قەيەرگە؟ -سورىدى غالچا.

-ئۇلار بىلىدۇ، -دېدى باشلىق. ئۇ مېنى ياؤزۇلارچە ئىتتىرىپ ئېلىپ ماڭدى. بىز ئىشىكىنىڭ ئالدىغا كەلگەنده، باشلىق ئۇنى توختىپ:

-ئۇنى يىگىرمە تۆتىنجى كامىرغا ئېلىپ كىر، -دېدى. مەن ئىچىمە دۇئىا قىلىپ: «ئى ئاللاھ، ساڭا سېغىنىپ قوغلاندى شەيتاندىن پاناھ تىلەيمەن. ئى ئاللاھ، ماڭا تىنچلىق ئاتا قىلغىن. قەدەملەرىمىنى توغرا يولدا مەھكەم قىلغىن، سېنى زىكىر قىلىش بىلەن ماڭا كۈچ قۇۋۇھەت ئاتا قىلغىن. ماڭا سېنى رازى قىلدىغان نەرسىلەرنى ئىنئام قىلغىن...» دەيتتىم.

مەن بىر ئۆيگە ئېلىپ كىرىلدىم. ئۆي ئىچىدە ئۇستەل ئالدىدا ئىككى ئادەم ئولتۇراتتى.

ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ قولىدا كىچىك دەپتەر بار ئىدى. مەن تېزلا ئۇنى تونىۋالدىم. ئۇ ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىلىنىڭ ئىدى. ئۇ قۇرئان ئۆگىنىشىمىزدە، دائىم بەزى دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك نەرسىلەرنى بۇ دەپتەرگە خاتىرلەيتتى. مەن ئۇنىڭمۇ تۆتۈلغانلىقىنى بىلدىم.

مەن ھېرإن قالغان ئىدىم. لىكىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ھەيرانلىقىمنى بىللىپ قېلىشىدىن قورقاڭتىم.

ئەسەر نامىزىغا ئوقۇلغان ئاۋازى تۈرمە تاملىرىدىن ھالقىپ ماڭا ئاڭلىناتتى. مەن ئۇلارنىڭ بايقاپ قېلىشىنى خالماي، جىمجمىتلا ناماز ئوقۇدۇم. ئەلەھەمدىللىلاھ، مەن يىگىرمە تۆتىنجى كامىرغا ئېلىپ بېرىلىشتىن بۇرۇن نامىزىمىنى ۇقىۋالدىم.

يىڭىرمە تۆتىنجى كامىرغا بېرىش يولىدا

يىڭىرمە تۆتىنجى كامىرغا بېرىش ئۇچۇن، بۇ ئىككى قامچا تۇتقان غالچا مېنى قەستەن تۈرىنىڭ ئىچىدىكى ھەرخىل يەرلەرنى ئايالاندۇرۇپ ھەيدەپ ماڭدى. مەن بۇ يەردىكى ۋەھشىلىكىنى كۆرۈپ ماڭدىم، ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرۈپ تۇرۇۋاتقان بۇ ئىنسان قېلىپىدىن چىققان ياخۇزلىقلارغا ئىشىنىشكە ئامالسىز ئىدىم.

دارغا ئېسلىغان ئۇيۇشما ئەزازىنىڭ بەدىنىدىن ئۇلارنىڭ قانچىلىك ۇغۇر تاياق يېڭەنلىكى، قامچىلانغانلىقىنى بىلىۋالىلى بولاتتى. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئىتلارغا تالىتلاقتى؛ يەنە بەزىلىرى بولسا تامغا قارىتىپ تۇرغۇرۇلۇپ قامچىلىنىشنى ساقلاۋاتاتتى. مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى نۇرغۇن ياشلارنى تونۇيتتىم. ئۇلار ماڭا ئۆز باللىرىمىدىنۇ قەدىرىلىك ئىدى. بىز مېنىڭ ياكى ئۇلارنىڭ ۋە ياكى ئىبىنى ئەرقامنىڭ ئۆيىدە قۇرئان ھەدىسلەرنى ئۆگەنگەن. بۇ مۇسۇلمان ياشلار، مۇسۇلمان شەيخلەر بىر-بىرلەپ قىيىن-قىستاققا ئېلىنماقتا ئىدى. ئۇلار تامغا قارىتلىپ قامچىلىناتتى، ئۇلارنىڭ شۇ ئاللاھقىلا ئېگىلگەن باشلىرىدىن قانلار ئاقماقتا ئىدى. ئۇلارنىڭ تەۋەند نۇرلىرى پارلاپ تۇرغان كۆزلىرىدىن قىينلىش، زارلىنىش ئەمەس، بەلكى ئاللاھ ئۇچۇن ھەرىكەت قىلغانلىقى ئۇچۇن پەخىرىلىنىش چىقىپ تۇراتتى.

ئۇلارنىڭ بىرى ماڭا قاراپ ۋارقىرىدى:

-ئەي ئانا! ئاللاھ سىزنى بۇ يولدا مۇستەھكەم قىلسۇن!

غالچىلار چىрагىنى يورۇتتى. چىراغ نۇرى يەرنى يورۇتۇپ، يەردىكى قىپقىزىل قانلار ناھايىتى روشن كۆرۈنۈپ تۇراتتى. مەن ئۇلارغا قاراپ: -باللىرىم! ۋەدىمىزنى ئۇنۇتماڭلار! سەبر قىلىڭلار! ياسىر ئائىلىسى سىلەرنىڭ ېرىشىدىغىنگلار جەننەت، -دەپ توۋلىدىم.

مېنى ھەيدەپ ماڭغان غالچا مېنىڭ بېشىغا شۇنداق قاتقىق ئۇردىمى، قۇلقلرىم ۋە كۆزلىرىم خۇددى توك سوقۇۋەتكەنداك بولۇپ كەتتى. «ئاللاھ ئۈچۈن» دېدىم پىچىرلاب ئۆزۈمگە. بۇ چاغدا خۇددى جەننەتنىن كەلگەنداك بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: «ئى ئاللاھ! ئۇلارنىڭ قەدەملەرنى مۇستەھكم قىلغىن. ئۇلارنى بۇ يائۇزلاردىن قوغدىغىن. ئەگەر سەن بىزنى ھىدايەت قىلىساڭ بىز زاكات بەرمەس، ناماز ئوقىماسى ئىدۇق. بىزنى مۇشكۇلچىلىكتە قەدەملەرمىزنى توغرا يولدا مۇستەھكم قىلغىن!»

قامچا ئاۋازى تېخىمۇ كۈچەيدى. لىكىن ئىماننىڭ ئاۋازىمۇ كۈچلۈك ۋە ئېنىق ئىدى. يەنە بىر ئاۋاز: «ئاللاھتن باشقى ئىلاھ يوق!» دەپ توۋلىدى. مەن يەنە: «سەبىر قىلىڭلار بالىلىرىم، بۇ بىزنىڭ ئاللاھقا بولغان ۋەدىمىز! سەبىر قىلىڭلار، سىلمەرنىڭ جايىڭلار جەننەت!» دەپ توۋلىدىم. مەن كەينى تەرىپىدىن شۇنداق قاتقىق ئۇرۇلدۇم. لىكىن بۇ نۆۋەت مەن ئازراقىمۇ تىز پۈكەستىن: «ئاللاھۇ ئەكبەر! ئەلەمەمدۇللاھ! ئى ئاللاھ! بىزنى سەبىر قىلغۇچىلاردىن، رازى بولغۇچىلاردىن قىلغىن! ئى ئاللاھا! بىزگە ئىسلامنى، ئىماننى ۋە سېنىڭ يولۇڭدا سەن ئۈچۈن بولغان جىهادنى ئىئىام قىلغىنىڭ ئۈچۈن ساڭا ھەمدۇ-سانا ۋە تەشەككۈرلەر بولسۇن!»

يىگىرمە تۆتىنجى كامىرنىڭ ئىشىكى ئېچىلدى. مەن بۇ قاراڭغۇ كامىرنىڭ ئىچىگە ئىتتىرىلدىم. ئاندىن ئىشىك قاتقىق يېپىلدى.

يىگىرمە تۆتىنجى كامىدا

«تىنچلىق بەرگۈچى ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن» مەن بۇ كەلەمىنى توختىماي تەكرا لايتىم.

ئىشىك تاقالدى-دە، كۈچلۈك بىر چىrag يېقلەدى. ئۆي ئىچى ياؤؤز ئىتلار بىلەن تولغان ئىدى. مەن قانچە ئىت بارلىقىنى كۆرەلمىدىم. پەقهت قورقىنىمىدىن كۆزلىرىمىنى چىڭ يۈمۈپ، قوللىرىمىنى كۆكسۈمگە قويالىدىم. مەن بۇ ئاج قالغان ئىتلارنىڭ ماڭا ئولاشقىنىنى سېزەتتىم، بەدىنىمىنىڭ ھەربىر ئەزايدىن ئۇلارنىڭ ئۆتكۈر چىشلىرىنى سەزگەندەك بولاتتىم. مەن قوللىرىمىنى قولتۇقۇمغا قىستۇرۇپ، توختىماستىن ئاللاھنى زىكىر قىلاتتىم: «ئى رەببىم، مېنى سەندىن باشقىغا دىققىتىمىنى چاچمايدىغان قىلغىن. دىققىتىمىنى پەقهت سائىلا مەركەزلەشتۈرگىن. سەن مېنىڭ رەببىمدۇرسەن، سەن يالغۇزدۇرسەن، سەن نۇقسانسىزدۇرسەن. مېنى بۇ ئەھۋالدىن ئايىرغىن. پۇتۇن دىققىتىمىنى سېنىڭ زىكىرىڭدە قىلغىن. مېنى سېنىڭ هوزۇرۇڭدا قىلغىن. مېنى تىنچلاندۇرغىن. مېنىڭ سېنىڭ مۇھەببىتىنى، بىلەن ئورىغىن. ماڭا سېنىڭ يولۇڭدا ئۆلۈشنى نىسىپ قىلغىن. سېنىڭ مۇھەببىتىنى، سېنىڭ رازىلىقىڭىنى ئىزدەيمەن. توغرا يولدىكى قەدەملەرىمىنى مۇستەھكەم قىلغىن.» مەن ئىچىمەدە بۇ كەلەملىرنى تاكى ئىشىك ئېچىلىپ، ئىتلار مېنىڭ يېنىمىدىن ئېلىپ كېتىلىپ، مەن بۇ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقىلغۇچە توختىماي تەكرا لىدىم.

مەن ئىتلار مېنىڭ ھەممە يېرىمىنى چىشلەپ يارلاندۇردى، كېيمىلىرىم چوقۇم قان بىلەن تولدى دەپ خىال قىلغان ئىدىم. لىكىن ھەممىنى ھەيран قالدۇرغىنى شۇكى، ئىتلار خۇددى مېنىڭ خىالىمدهك، كېيمىلىرىنىدە بىر تامچىمۇ قان يوق ئىدى. ئاللاھ كەرىم! ئاللاھ مەن بىلەن بىرگە، مەن تۆزۈمىدىن ئاللاھ ھەقىقەتەن ماڭا مۇشۇلارنى نىئەمەت قىلدىمۇ دەپ سورايتتىم. مېنى ياللاپ ئېلىپ ماڭغان غالچىنىڭمۇ بۇنىڭغا ئىشەنگۈسى كەلمىگەن

ئىدى. ئاسماڭغا قارىديم، ھەممە يەرنى قاراڭھۇلۇق قاپلۇغان ئىدى، ئۇ ئۆيگە تەخىنەن ئۈچ سائەتتەك سولانغانلىقىمنى بىلدىم. مېنى بالادىن قۇتفۇزغان ئاللاھقا ھەمدىلەر بولسۇن! غالچىلار مېنى يالاپ خېلى ماڭغاندىن كىيىن، بىر كامىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ توختىدى. ئىشىڭ ئىچىلدى، ئىشىڭ بىر ئۇزۇن كارىدورغا تۇتاشقاڭ ئىدى. بىز كارىدورنىڭ ئىشكىنى تەرىپىدىكى نۇرغۇن تاقاقلقى ئىشىكلەردىن ئۆتتۈق. بىر ئىشىكىنىڭ روجەكلىرى ئۈچۈن بولۇپ، ئۇنىڭدىن چىققاڭ يورۇقلۇق ئۇنىڭ ئىچىدىكى كىشىنىڭ چىرايىنى كۆرسىتىپ تۇراتتى. ئۇ مىسىرىنىڭ ھەربىي ئىشلار مىنلىرى مۇھەممەد راشىدىن ئىدى. ئابدۇناسىر مۇسۇلمان قېرىندىشلار تەشكىلاتىدىكىلەرنىڭ ئۇنى زۇڭتۇڭ قىلىپ سايىلىشدىن ئەنسىرەپ ئۇنىمۇ قامال قىلىۋالغان ئىدى. مەن ئىككىنجى كامىرىنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئۈچىنچى كامىرغا سولاندىم.

ئۈچىنچى نومۇرلۇق كامىدا

مەن سولانغاندىن كىيىن، ئىشىڭ سىرتىدىن تاقالدى. ئاندىن تورۇسقا ئېسىلغان چىrag ياندۇرۇلدى. چىragنىڭ كۈچلۈك نۇرى شۇنچىلىك قوقۇنچىلۇق ئىدىكى، بۇ نۇرلار يەنە ئېلىپ بېرىلىدىغان قىيناشلارنىڭ بەلگىسىدەك قىلاتتى. بىردىمىدىن كىيىن مەن ئىشىكىنى چېكىپ، تەلەتى سەت بىر ئالۋاستىدىن ھاجەتكە بېرىپ تاھارت ئېلىۋېلىشنى سورىدەم. مەن ئىشىكىنى يەنە چېكىشتىن، ھاجەتكە بېرىشتىن، تاھارت ئېلىشتىن ۋە سۇ ئىچىشتىن چەكىلەندىم. ئۇ: «ئەگەر يەنە ئىشىكىنى چەكسەڭ، سېنى 50 قامچا ئۇرىمەن!» دېدى-دە، قامچىلىرىنى ھاۋادا ئۇينتىپ، ئۆز تەھدىتىنىڭ ھەرقاچان ئەملىيەتكە ئايلىنىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈۋاتتاتتى.

بۇ ئۆي قۇپقۇرۇق ئىدى، مەن يىڭىرمىنجى كامىدا نەچچە سائەت ئۆزە تۇرۇپ ھېرىپ

كەتكەن ئىدىم، پۇرگەنچەمنى سېلىپ يەرگە سالدىم. ئاندىن تەيەممۇم قىلىپ، شام ۋە خۇفتەن نامىزىمنى ئوقۇدۇم. نامازدىن كېيىن شۇ پېتى ئولتۇردىم. لىكىن پۇتفۇم يارىلانغانلىقتىن، كۆپ ئولتۇرمايتىم. مەن ئۆتكىمىنى سېلىپ ياستۇق قىلدىم-دە، پەرنىجە ئۈستىدە ياتىم. كامىر دېرىزىسىنىڭ يېنىغا قويۇلغان ياغاچ كىرىستقا ئاستى ۋە بۇزدى. بۇ غالچىلار بىر-بىرلەپ مۇسۇلمان ياشلارنى ئېلىپ چىقىپ، ياغاچ كىرىستقا ئاستى ۋە ئۇنى قامچىلاشقا بۇيرىدى. كىمگە نۆۋەت كەلسە، ئۇلار ئاللاھقا سېغىنلىپ پاناه تىلەيتتى. ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ئېنىزىنر، دوختۇر، كېڭەش پالاتاسى ئەزالرى ئىدى. غالچىلار ئۇلاردىن ئوخشاش سۇئاللارنى سورايتتى.

-بۇ يەرگە قاچان كەلدىڭ؟

جاۋاب ھەمىشە تۇنۇڭلۇن ياكى بۇگۈن بولاتتى.

-زەينەب غەرزىلىنى ئەڭ ئاخىرقى قېتىم قاچان قەيەردە كۆرگەن ئىدىلە?

ئۇلار ئېسىمده يوق دەپ جاۋاب بەرسە، غالچىلار ئۇلارنى قاتىققى قىيىنايىتتى ۋە مېنى شۇنداق سەت تىللار بىلەن ھاقارەتلەشكە بۇيرۇپتى. ئەلۋەتتە ئاق كۆڭۈل قېرىنداشلىرىم بۇنى رەت قىلاتتى، ئاندىن تازا قامچا يەيتتى. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى شۇنچە چىداملىق ۋە باتۇر ئىدىكى، بۇ غالچىلارغا مېنىڭ سەممىي، ئاق كۆڭۈل ۋە ھۆرمەتلەك ئايال ئىكەنلىكىمىنى ئېيتتى-دە، قاتىققى تاياق يەيتتى. بۇلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ ئىرادەمنى سۇسلاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىدى. مەن ئاللاھنى چاقىرىپ، ئۇنىڭ ياردىمىنى ۋە رەھىتىنى تىلەشكە باشلىدىم. مەن بۇ غالچىلارنىڭ بۇ ياشلارنىڭ ئورنىغا مېنى قىينىشىنى ئۇمىد قىلىپ يىغلاب كەتتىم. ئاللاھتنى مېنى ئۇلارنىڭ ئورنىغا قويۇشنى، ئۇلارنىڭ ئازابىنى تەڭ تارتىشقا نىسب قىلىشنى تىلەيتتىم. مەن ئۇلارنىڭ غالچىلارنىڭ تەلىپى بويىچە مېنى تىللىشنى، ئازراق بولسىمۇ تاياقنى ئاز يىيىشىنى ئۇمىد قىلاتتىم. لىكىن ئۇلار بۇنى رەت قىلاتتى. قامچىلاش كۈچپىشىكە باشلىدى. قېرىنداشلىرىمنىڭ تاياقتىن ئېڭىرغان ئاۋاڙى يۈرىكىمىنى لەختە- لەختە قانغا

تولدۇراتتى. مەن ھەسەرەتلەنگەن ۋە ئىچىم ئاغرىغان ھالدا ئاللاھتىن يارىم تىلەپ دۇئا قىلىدىم: «ئى ئاللاھ! مېنى ئۇلاردىن ئايىرپ، دىققىتىمنى سەندىلا قىلغىن. ئۇلارنى مەندىن ئايىرپ، دىققىتىنى سەندىلا قىلغىن. ئۇلارغا سەن رازى بولىدىغان ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشنى نىسىپ ئەتكىن. مېنى بۇ ئازاپلىق يىغىلاردىن قانات ئاستىغا ئالغىن. سەن بىزنىڭ دىلىمىزدىكىنى بىلىپ تۇرۇچىسىن. بىز سەن ئورۇنلاشتۇرغان ھېكىمەتنى بىلەيمىز. سەن غەيىبىنى بىلگۈچىدۇرسەن. سەن بىزنىڭ قەلبلىرىمىزدىكىنى بىلگۈچىدۇرسەن. بىزگە رەھىمەت قىلغىن!»

خاسىيەتلىك چۈش

مەن ئاللاھنى زىكىر قىلىپ يېتىپ قاچانلاردا ئۇخلاپ قالغانىمنى سەزمەپتىمەن. مەن شۇ كېچە چۈشۈمەدە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى كۆرдۈم. چۈشۈمەدە چەكسىز كەتكەن چۆللۈك ۋە تۆگە كارۋانىنى كۆرдۈم. ھەربىر تۆكىنىڭ ئۇستىدە خۇددى نۇر چەمبىرەكلىرىدىن ياسالغانغا ئوخشاش تەختىراۋان ئۇستىدە يۈزلىرى نۇرلۇق تۆت ئەر كىشى بار ئىدى. مەن بۇ غايىت زور كارۋانىنىڭ كەينىدە قوللىرىدا تۆكىنىڭ تىزگىنىنى تۇتىۋالغان بىر ھەيۋەتلىك كىشىنىڭ كەينىدە تۇراتتىم. مەن ئىچىمە ئۆز-ئۆزۈمگە: «بۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام شۇمۇ؟» دەپ سۇئال قوياتتىم. بۇ ھەيۋەتلىك كىشى ماڭا:

-زەينەب، سەن ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىزى بويىچە مېڭۈۋاتىسىن، -دېدى.

-شۇنداقمۇ ئۇستاز؟ مەن ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىزى بويىچە ماڭدىمۇ؟

-سەن زەينەب غەززالى، ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىزى بويىچە مېڭۈۋاتىسىن.

-سویوئملاؤك پەيغەمبىرىمىز، مەن ھەقىقەتەن سىزنىڭ ئىزىگىز بويىچە ماڭدىمۇ؟

-زەينەب، سەن توغرا يولدا، سەن توغرا يولدا. سەن ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىزى بويىچە مېڭىۋاتىسىن.

مەن سۇئالىمنى نەچچە رەت تەكرالىدىم ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن ئوخشاش جاۋابقا ئېرىشتىم.

مەن خۇددى پۇتون دۇنياغا ئېرىشكەندەك خۇشاللىق بىلەن ئويغاندىم. ئەجەبلىنەرلىكى، مەن ئۆزۈمنىڭ نەدىلىكىنى، مېنى نېمىنىڭ كۆتۈۋاتقانلىقنى ئۇنتۇپ قالغان ئىدىم. مەن بەدىنىمىدىكى ئاغرىقلارنى سەزمەيۋاتاتتىم. دېرىزە سرتىدىكىلەرمۇ يىراقلاپ كەتكەن ئىدى. مەن پەقەت يىراقتنى كەلگەن ئاۋازلارنى ئاندا-مۇندا ئاڭلاپ قالاتتىم. تېخىمۇ ھەيران قالارلىقى شۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مېنى زەينەب غەززالى دەپ چاقىردى. گەرچە مەن زەينەب ئەلغەزىزلى ئىسمى بىلەن تونۇلغان بولساممۇ، مېنىڭ تۇغۇلغان ۋاقتىمدا قويۇلغان ئىسمىم زەينەب غەززالى ئىدى. بۇ خاسىيەتلەك چۈش مائاھى ھەقىقەتەن ۋاقت ۋە مەن تۇرۇۋاتقان ئۇرۇنى ئۇنتۇلدۇردى. مەن تەيەممۇم قىلىدىم-دە، ناماز ئوقۇپ ئاللاھنىڭ مائاھى بەرگەن سوۋغىتىغا ھەمدە ئېيتتىم. مەن سەجدىگە يىقلىدىم-دە، ئاللاھقا يېلىنىپ: «ئى رەببىم، سائا نېمە بىلەن رەھمەت ئېيتىاي؟ مەن پەقەت سائا بەرگەن سەممىي ۋەدەمنى يەنە بىر قېتىم تەكرالىيالىمەن خالاس. ئى ئاللاھ! سائا قىسىم قىلمەنكى، مەن سېنىڭ يولۇڭدا ئۆلگۈچە لۇرەش قىلىمەن. مېنىڭ تۈپەيلەدىن باشقىلارنىڭ ئازابلىنىشىدىن سائا سېغىنىپ پاناھ تىلەيمەن. ئى ئاللاھ! مېنى رازى قىلىدىغان توغرا قىلىدىغان ھەقىقەتتە چىڭ تۇرغۇچىلاردىن قىلغىن. مېنى سېنى رازى قىلىدىغان توغرا ئىشلار بىلەنلا چەكلىگىن.» بۇ ۋاقتىتا ئۆزۈمنى باشقا بىر دۇنيادا ياشاؤاتقاندەك شۇنداق ئازادە ھېس قىلىدىم. تۇبۇقسىز سرتىتىكى قالايمىقانچىلىقلارنى ئاڭلىدىم. نۇرغۇن ئاپتوبۇسلار تۈرمىگە كىرىۋاتقان، بەزىلىرى تۈرمىدىن چىقىۋاتقاندەك قىلاتتى. كىيىن مەن

بۇنىڭ بۇ ياؤۇز غالچىلارنىڭ ئىسمىنىڭ ئالمىشىش ۋاقتى ئىكەنلىكىنى بىلدىم. بامدات نامىزغا
ئەزان توۋلاندى، تەيەممۇم قىلىپ ناماز ئوقۇدۇم.

مەن 8-ئاينىڭ 20-كۈنى جۈمە دىن باشلاپ، 8-ئاينىڭ 26-كۈنى پەيشەن بىرىجىچە بۇ يەردە¹
قامىلىپ تۇردىم. بۇ ئالتە كۈن ئىچىدە مەن قامالغان كامىرنىڭ ئىشىكى ئېچىلىپ باقىمىدى.
ماڭا يىمەكلىك، ئىچىملەك بېرىلمىدى، ھاجەتكە چىقىشىم چەكلەندى. سىرتتىكى
ھەرقانداق ئادەم بىلەن ئالاقە قىلىشىم چەكلەندى. پەقەت ماڭا قارايدىغان گۈندىپاي
ئىشىكىنىڭ تۆشۈكىدىن پات-پات ماڭا قاراپ قوياتتى. قەدىرلىك ئۇقۇرمەن، سىز ھېس
قىلامىز، بىر ئىنسان بۇ شارائىتتا قانداقمۇ ياشىيالسىۇن؟ ئىنسان بىر نەچە كۈن بىر
نەرسە يېمىسى، بەلكىم ياشىيالايدۇ، لىكىن بۇنداق ئۇزۇن سۇ ئىچىمىسى قانداقمۇ
ياشىيالسىۇن؟ قەدىرلىك ئۇقۇرمەن، بۇنىڭ پىژغىرمى ئىسسىق بولغان 8-ئاى ئىكەنلىكىنى
ئۇنىتىماڭ. يەھۇدى باشقا غەيرىي دىندىكىلەرمۇ ئىنسانغا بۇنداق مۇئامىلە قىلمايدۇ، ئۆزىنى
مۇسۇلمان دەپ ئاتىۋالغانلارنىڭ بۇ ئىشلارغا يول قويىشى مۇمكىنمۇ؟

ئې ئاللاھ! بۇ قەلبىدە قىلچە ئىمان ۋە ئەخلاقى بولىمغان مۇستەبدە ھاكىمىيە تېجىلەر
ئىنسانلارنىڭ ئابروينى قىلىچىلىك دەپسەندە قىلدى. لېكىن، ئاللاھقا، ھەقىقەتكە بولغان
ئىشەنج ئىمان ئېيتقۇچىلارغا ئىنساننىڭ ئىقتىدارىدىن يۈقرى بولغان غايىت كۈچ تەلەپ
قىلىدۇ، شۇڭلاشقا قەدىرلىك ئۇقۇرمەن مېنىڭ سۇ، يېمەكسىز، ھاجەتكە بارماي 6 كۈن
ياشىيالغۇقىمىخىمۇ ئەجەبلەنمەڭ. مەن بۇ ئالتە كۈنده ياشىيالغانلىقمنى تۆۋەندىكى ئىككى
سەۋەبتىن دەپ قارايمەن:

بىرىنجىدىن، ئاللاھنىڭ ماڭا رەھمەت قىلىپ ئاتا قىلغان ئىمانغا تايىنپ، ئىسلام بىزگە
قىيىنچىلىقلاردىن غالىب كېلىدىغان كۈچ بېغىشلائىدۇ، ئىمان كىشىنى قىيىنچىلىقلارغا
بەرداشلىق بېرىدىغان سەبىرلىك بولۇشقا چاقرىدۇ بۇ كۈچ ئۇ ياؤۇزلارنىڭ كۈچىدىن
ئېشىپ چۈشىدۇ ئەلۋەتتە. ئۇلار ئۆزلىرىنى ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىمەن دەپ ئۇيلايدۇ،

لېكىن ئىمان ئېيتقۇچىلارنىڭ ھاياتى ئاللاھ بىلەن باغلانغان، ئۇلار ئاللاھنىڭ پاناھلىقى بىلەن ئاللاھ بەلگىلىگەن قانۇن بويىچە ياشайдى.

ئىككىنچىدىن، ھېلىقى كېچىدىكى خاسىيەتلەك چۈش ماڭا خۇددى قۇۋۇھەت دورىسىدەك مېنى ئەتراپىمىدىكى يۈز بېرىۋاتقان ھەممە ئىشلاردىن ئايىرپ خۇشاللىق ئىچىدە ياشاشقا نائىل قىلدى.

يەتنىنجى كۈنى ئەتكەندە كۈزەتكۈچى گۇندىپاي ماڭا ئازراق سۇ، مەينەت بولكا، سارغىيپ كەتكەن پىشلاق ئەكتىرىدى. ئۇ بولكا بىلەن پىشلاقنى يەرگە تاشلاپ: «ھۇ، ئەبلەخ! ھازىرغىچە ھاياتكەنسەن ھە؟ مانا بۇ سېنىڭ تامىقىڭى.» دېدى ۋەھشىلەرچە ۋارقىراپ. مەن بولكا بىلەن پىشلاققا تەگىدىم، گەرچە سۇ ناھايىتى پاسكىنا چەينەككە ئېلىنغان بولسىمۇ، چەينەكىنىڭ پۇرۇقنى توسوش ئۈچۈن، بۇرۇنلىرىمنى ئېتىپ كۆزلىرىمنى يۈمدۈم ۋە چەينەكىنى ئالدىم-دە: «ئاللاھنىڭ ئىسى بىلەن باشلايمەن، ئاللاھنىڭ ئىسى بىلەن ئاسماز زېمىندىكى مەخلۇقاتلار ھېچ كىشىگە زىيانكەشلىك قىلامايدۇ. ئى ئاللاھ! ماڭا ئۆزۈقلۈق، ئۆسسىزلىق بەرگىن. ماڭا سەبرچانلىق، بىلىم، ئىرادە ئاتا قىلغىن» دېگەن دۇغا بىلەن ئاستا سۇنى ئىچتىم.

قاش قارايغان ۋاقتىلاردا كۆزەتچى گۇندىپاي كامىرغا كىرىدى ۋە قامچىسىنى يەرگە ۋە تامىرغا قارىتىپ شىلىتىپ: «ئورنۇڭدىن تۇر ئەبلەخ! سەن ھاجەتكە بارساڭ بولىدۇ.» دەپ ۋارقىرىدى. مەن ئورنۇمىدىن تۇرۇشقا تەمشەلدىم بىراق ھالسىزلاڭىنىمدىن يېقىلىدىم. ئۇ گۇندىپاي قوباللىق بىلەن مېنى قولۇمىدىن تارتىپ تۇرغۇزدى ۋە مېنى ھاجەتخانىغىچە يۆلەپ ئېلىپ باردى. مەن ھاجەتخانىنىڭ ئىشىكىنى يېپىشقا تەمشەلگىنىمە ئۇ ۋارقىراپ: «ئىشىكىنى تاقاشقا بولمايدۇ!» دېدى.

-مۇنداقتا مېنى كامىرغا ئېلىپ كىرىپ كېتىڭ. ماڭا ھېچنېمە كېرەك ئەمەس.
-كىرە ئەبلەخ! ئىشىكىنى تاقىۋالساڭ بىز سېنى قانداق كۆزىتىمىز؟ -ئۇ يازايلارچە

ۋارقرايىتى. ئۇ پەقت تەكە بېئۈلۈق بىلەن مېنى شەرمەندە قىلىپ خۇشاللىق ئىزدەۋاتاتى.

قانداق جاھىلىيەت بۇنداق ئەخلاقسىزلىقا يول قويۇشى مۇمكىن؟

مەن كامىرغا قايىتى. بۇ گۇندىپاينىڭ يەنە مېنى ھاجەتكە ئېلىپ چىقىشىدىن، ماڭا ئۆلۈم ياخشىراق ئىدى. كامىر ئىشىكىنىڭ تاقلىشى بىلەن مەن دەرھال تەيەممۇم قىلىپ شام بىلەن خۇپتەن نامىزىنى ۇوقۇدۇم. ناماڙىنى ئەمدى توگىتىشىمگە مېنى ئىتلار بىلەن تولغان يىگىرە تۆتىنجى نۇمۇرلۇق كامىرغا ئېلىپ كىرگەن ساۋا توپ رۇبى ئىسلىك غالچا ئىككى كىشىنى باشلاپ كامىر ئىشىكىنى ئېچىپ كەلدى.

-كىرىڭ دوختۇر -مەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

بۇ ئىككى كىشىدىن بىرى مېنى يەردە ياتقۇزۇپ تەكشۈردى.

-ئۇ قانداقراق؟ - سورىدى ئۇچىنچى كىشى.

-ھېچ ئىش يوق، ئۇنىڭ يۈرىكى ساق ئىكەن. - دەپ جاۋاپ بەردى مېنى تەكشۈرگەن كىشى.

سالامەتلەكىمگە دېڭىنۇز قويغاندىن كېيىن، ئۇلار چىقىپ كېتىشتى. بىر نەچە منۇت ئۆتە-ئۆتىمەيلا، بىر نەچە غالچا كىرسىپ مېنى قاراڭغۇلىقىدىن ئادەمنىڭ قورقۇسى كەلگۈدەك، سوراچخانىغا ئوخشايىدىغان بىر ئۆيگە ئېلىپ كىردى. ئۇلار مېنى تامغا قارىتىپ مىدىرىلىماستىن ئىككى سائەتكىچە تۈرگۈزۈپ قويدى.

ئۇلار سوراچخانىنىڭ ئىشىكىنى يېپىۋەتكەج: «ھۇ، ئىتتىڭ كۈچكى بۈگۈن ساڭا قىيامەت بولىدۇ...» دېيىشتى. ئۇلارنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاب ئاللاھتنى پاناهلىق تىلىدىم ۋە سورە فاتىھە بىلەن سورە بەقەرنى ئوقۇشقا باشلىدىم. خۇددى بۇ ئايەتلەرنى تۇنجى قېتىم ئۇقۇۋاتقاندەك ئالدىرمائى دانە-دانە ۇوقۇدۇم.

مەن قۇرئان ئوقۇشنىڭ لەزىتىنى سۈرۈپ ھەممىنى ئۇنىتىغان ۋاقتىمدا، قاتتىق تەگكەن بىر شاپىلاق مېنى ئويغاتقاندەك بولدى، چىراق يورۇتۇلدى. ياؤز غالچىلار مېنى

ۋەھشىلەرچە قامچىلىدى. قاراڭغۇلۇق بۇ كىشىلەرنىڭ يۈزلىرىنى سىرغىپ ئۆتكەنە، ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېلىسىنى ئەسلىتەتتى . ئۇلار ماڭا ئۇرج بەت ئاق قەغەز بەردى ۋە ئۇلارنىڭ تەلىپى بويىچە يېزىشقا بۇيرىدى.

بىردهمە باشقا ئۇرج كىشى كىرسىپ كەلدى ۋە تېخىمۇ قاتىق قامچىلاشقا بۇيرىدى. ئاندىن بۇ ئۇنىڭ يازغاندا بىز تەلەپ قىلغان مەزمۇنلارنى ئۇنتۇپ قالماسلقى ئۈچۈن دېيىشتى. قامچىلاش توختىدى. بىر غالچا كېلىپ مېنى بىلەكلىرىدىن تۇتۇپ سىلكىشلەپ تام تەرەپكە ئانتى. مەن كېيىن ئۇنىڭ ئىسمىنىڭ ھەمزە بەسيۇنى ئىكەنلىكىنى بىلدىم. يەنە بىر غالچا مېنى زەربە بىلەن سىلكىشلەپ يەرگە يېقىتتى. كېيىن ئۇلار بىر ھەربىي فورما كەيگەن ئەسکەرنى مېنى تېپىشكە بۇيرىدى.

بىر ئۈستەلنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىلدىم، قولۇمغا ئاق قەغەز تۇتقۇزۇلدى، بەدىننىنىڭ ئاغرىقىدىن قەغەزنىمۇ ئاران- ئاران تۇتۇپ تۇراتىم. غالچىلاردىن بىرى ماڭا ۋارقىراپ: «سەن بىلىدىغان سەئۇدى ئەرەبىستان، سۈرىيە، سۇدان، لۇان، ئى سوردانىيلىكلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسمىنى يېزىپ چىق! ئەگەر يازمىساڭ، سېنى مۇشۇ يەردىلا ئېتىۋېتىمىز. قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكى بارلىق تۇنۇشۇڭنى ۋە ئۇلار بىلەن بولغان مۇناسىۋەتتىڭنى ياز!» دېدى-دە، ماڭا بىر قەلم بېرىپ، ئىشىكىنى تاقاپ چىقىپ كەتتى.

مەن قەلەمنى ئېلىپ، مۇنۇلارنى يازدىم:

«ئىسلام دەۋىتى بىلەن مەن نۇرغۇن دۆلەتلەرde نۇرغۇن دوستلار بىلەن تۇنۇشتۇم. بىزنىڭ پائالىيىتىمىز ئاللاھنىڭ رازىلىقى ئۈچۈن، ئاللاھ ئىززى خالىغان كىشىلەرنى توغرا يولغا باشلايدۇ. توغرا يول ئەلۋەتتە پەيغەمبەرىمىز مۇھەممەد ئەلەيمەسلاام ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ساھابىلەرنىڭ يولى. بىزنىڭ مەقسىتىمىز ئاللاھنىڭ قانۇنىنى ئىجرا قىلىشقا چاقىرىش. مەن سىلەرنى ئاللاھنىڭ نامى بىلەن جاھىلەتتىن يېراقلىشىپ، ئىمانىڭلارنى يېڭىلاشقا، سىلەرنىڭ دىللەرىڭلارنى بوغان قاراڭغۇلۇقتىن ئاللاھنىڭ توغرا يولغا

قایتىشقا ۋە تەۋبە قىلىشقا چاقرىمەن. ئەگەر سىلەر مۇشۇنداق قىلساڭلار ئاللاھ سىلەرنى جاھىلىيەتنىڭ ھاڭ ئازگىلىدىن قۇتقۇرۇپ، ئىسلامنىڭ يورۇقلۇقىغا يەتكۈزۈشى مۇمكىن. بۇ چاقىرىقنى رەئىسىلارغا يەتكۈزۈڭلار، ئۆمىر پۇشايمان قىلىپ تەۋبە قىلسۇن، ئىسلامغا بېرىلىپ جاھىلىيەتنى قول ئۈزسۇن. ئەگەر ئۇ رەت قىلسا، شۇنى ئۇنۇتماڭلاركى، سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ قىلمىشغا ۋە تاللىغان يولغا جاۋابكار بولسىلەر. مەن ئاللاھدىن باشقا ئىلاھ يوق، مۇھەممەد ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە رەسۇلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىمەن. ئى ئاللاھ، سېنىڭ خەۋىرىڭنى يەتكۈزۈنىمكە گۇۋاھچى بولغۇن. ئەگەر پۇشايمان قىلسا تۇلارنىڭ ۋە بىزنىڭ تەۋبىمىزنى قۇبۇل قىلغۇن. ئەگەر رەت قىلسا سەن ھەممىگە قادرسەن، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىسەن. ئى ئاللاھ، بىزنى سېنىڭ رازىلىقىڭ بىلەن، سېنىڭ رەھىتىڭ بىلەن سېنىڭ يولۇڭدا شېھىد بولۇشقا نىسب قىلغۇن.»
مەن ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن خەتنى يېزىپ تۈگەتىم ۋە ئۆزۈمنىڭ ئۇلارغا ئاللاھنىڭ خەۋىرىنى يەتكۈزۈگەنلىكىمدىن خوشال بولدۇم. خەتنى تۈگىتىش بىلەن تەڭ ئاللاھنى زىكىر قىلىشقا باشلىدىم.

ئاخىرى سافۋات رۇبى قايىتىپ كەلدى ۋە خەتنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى، مەن يەنە قاراڭخۇلۇق ئىچىدە قالدىم.

قامچىلار ماڭا يۈزىلەندى

ئۇزۇن ئۆتىمەي ئىشىك ئېچىلىپ چىراقلار ياندۇرۇلدى، سافۋات تۆت ئادەم بىلەن بوراندەك ئېتىلىپ كىردى ۋە ئەڭ سېسىق گەپلەر بىلەن «ھۇ ئىتنىڭ بالسى، بىز سەن بىلەن چاقچاقلىشۇراتامدۇق، نېمە بۇ يازغانلىرىڭ، ھەممىسى قۇرۇق گەپكەنغا؟!» دەپ مېنى تىلاشقا باشلىدى.

شۇئەسنادا بىرسى «ھەربى ئىشلار تۈرمىسىنىڭ باشلىقى ھەمزە بەسىۇنى جانابىلىرى كەلدى» دېدى، ھەمزەمۇ كىرىپلا ئەڭ سېسىق، قوپال، ئۆمرۈمىدە ئاڭلاپمۇ باقىغان، كىشى ئاڭلاشقىمۇ تاقفت قىلالمايدىغان سۆزلەرنى ياغدۇرۇشقا باشلىدى. ئۇنىڭغا نەپرەت بىلەن قارىدىم، قولىدا بىر نەچچە ۋاراق قەغەز تۇراتى، غالچىلاردىن بىرى «جانابىلىرى قارىسلا ئۇنىڭ يازغان نېمىسىنى» دېدى ۋە ئۇنى يىرتىپ تاشلاپ، سافۋاتنىڭ بايىقى سۆزىنى تەكراراراپ يازغانلىرىمنى مەسخىرە قىلدى.

ھەمزە بەسىۇنى «ئۇنى باغلائىلار، ئۇنىڭغا يۈز خاتىر قىلىشنىڭ ئورنى قالماپتۇ» دەپ ۋارقىراپ چىقىپ كەتتى. ئارىدىن ئۇزاق ئۆتىمەي ئۇ سافۋات ۋە يەنە بىر ئەسکەر بىلەن قايىتىپ كىردى، ئەسکەر قوپاللىق بىلەن مېنى يەرگە يىقتىتى، مەن ئەس-ھوشۇمنى تېپىپ بولۇنۇچە پۇتۇمغا كىشەن سېلىپ، ھايۋاننى ئاسقاندەك مېنى دارغا ئاستى. گۇناھكارلارنى جازلاش ئۈچۈن مەخسۇمىن تەربىيەنگەن ۋە بۇ جەھەتتە تولۇق تەجربىگە ئىنگە بولغان بۇ گۈندىپاي تەربىدىن بولىشىغا تاياق يېدىم، بۇ چاغدا پەقەت توختىمای ئاللاھنى زىكىرى قىلدىم، تاكى ھوشۇمدىن كەتكەنگە قەدەر.

ھوشۇمغا كەلگىنىمە بىر كاربۇاتتا يېتىپتىمەن، گەپ قىلغۇدەك ياكى مىدىرلىغۇدەك ھالىم يوقتى، بىراق ئەتراپتا بولۇۋاتقان ئىشلارنى ھېس قىلايىتم. گۈندىپايلار مېنى كامىرغا ئاپىرىۋەتتى، مەن يەنە ھوشۇمدىن كەتتىم، ھوشۇمغا كەلگىنىمە مەندىن قان

ئېقىۋاتقىنى بىلدىم، ئىشىكى ئۇرۇپ دوختۇر چاقىرىپ بېرىشىنى، داۋالتىپ قويۇشنى تەلەپ قىلدىم، بىراق ئېرىشكىنىم يەنلا شۇ جاھاندىكى ئەڭ مەپنەت، سېسىق گەپلەر بولدى.

ھەممىنى ئىدارە قىلىپ تۇرغۇچى، قۇدرەتلىك ئاللاھقا يالۋۇردۇم، بېشىمغا كەلگەن بۇ مۇسىبەتتىن قۇتۇلدۇرۇشىنى تەلەپ دۇئا قىلدىم. رەسۇللەھ سەللەللەھۇ ئەلەيھى ۋەسسىلەمنىڭ «مەزۇمنىڭ دۇئاسىدىن ساقلان، ئۇنىڭ بىلەن ئاللاھنىڭ ئارسىدا پەرددە يوقۇر» دىگەن مۇبارەك ھەدىسىنى ئەسىلىدىم. ئاللاھتىن ئېقىۋاتقان قانىنىڭ توختىشنى تىلىدىم. مېھربان ئاللاھ تىلىكىنى ئىجابەت قىلدى، ئېقىۋاتقان قان توختىدى، بىراق بەددە نەمددە كى يارىلارنىڭ ئاغرىقىغا بەرداشلىق بېرەلمەي تولغىناتتىم، بولۇپمۇ كىشەننىڭ تەسىرىدىن بۇتۇم ئوت بولۇپ يېنىۋاتاتتى، ئاللاھنى زىكىر قىلىپ ناماز بىلەن كۆكۈمنى ئارام تاپقۇزۇپ ئاللاھتىن بېشىمغا كەلگەن بۇ كۈلپەتلەرگە بەرداشلىق بەرگۈدەك چىدام-غەيرەت تىلىدىم.

دوختۇرنىڭ داۋالىشى ۋە دورا بولمىغان ئەھۋالدا من ئازابلىق كېچىلەرنى ئۆتكۈزۈۋاتاتتىم. بۇ جەرياندا ئىشىك باقار گۈندىپاي ھەركۈنى بىر بۇردا نان، بىر بارچە پىشلاق ئەكلىپ بەردى. يېمەكلىكلەرنىڭ ئېچىغان بۇرۇقىغا پەقەت چىداب تۇرمايتىم، شۇ سەۋەب بۇ نەرسىلەر قانداق ئېلىپ كېلىنگەن بولسا يەنە شۇنداق ئېلىپ كېتلىدى.

ئاللاھ ئۇلارنى جەم قىلغۇسى

بىر كۈنى بىر ئاۋاز مېنى چاقىرۋاتقاندەك بىلىندى، بۇ ئاياغ تىۋىشى ئىدى، بۇ ئاياغ تىۋىشى دىققەت-تېتىبارىمنى تارتى. ئىشىككە ئېسلىپ ئورنۇمدىن تۇردۇم، مېنى كۆزىتىپ تۇرىدىغان كىچىك تۆشۈكتىن ماراپ، بۇ ئاياغ تىۋىشىنىڭ ئىگىسىنى كۆردۈم، ئۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلار جەمئىتىنىڭ يېتەكچىسى ھەسەنۇل ھۇدەيىمى ئۇستاز ئىدى، دېمەك ئۇمۇ تۇتۇپ كېلىنگەندى، تۆشۈككە يېقىن كېلىپ: «جەهادتنىن» بوشىشىپ قالماڭلار، شېهد بولغانلار ئۇچۇن قايدۇرمائىلار، ئەگەر مۇمۇن بولساڭلار ئۇستۇنلىك قازىنىسىلەر، ئەگەر سىلەرگە شىكەستىلىك يەتكەن بولسا (يەنى بۇ جەڭدە سىلەر يارىلانغان ۋە شېهد بولغان بولساڭلار) دۇشىمەنلەرگىمۇ «بەدرى جېڭىدە» ئوخشاشلا شىكەستىلىك يەتتى... {سۈرە ئال ئىمران 140-ئايدىنىڭ بىر قىسىمى} بۇ ئايەتلەرنى ئوقۇدۇم.

ھەركۈنى بۇ ئاياغ تىۋىشىغا دىققەت قىلىپ تۇردۇم، ئۇيان-بۇيان ئېلىپ مېڭىلغىنىنى تۆشۈكتىن كۆرۈپ ئۆزۈمگە تەسەللى تاپاتتىم. ئۇستازنى كۆرگەندە مەن يۇقىرقى ئايەتلەرنى تەكرا لايتىم، ئۇستازمۇ گۇندىپايلارنىڭ بايقاپ قالماسىلىقى ئۇچۇن تولىمۇ بوش ئاۋادا ئۇ ئايەتلەرنى پىچىرلاب قوياتتى.

ھەركۈنى ئۇستازنى بىر قېتىم بولسىمۇ كۆرۈپلىش ماڭا زور تەسەللى بولاتتى ۋە ئازابلىرىمنى ئۇنىتۇلدۇراتتى. بۇ خىل تۇيعۇنى پەقەت چىتقاىدىلىقلار، ئاللاھ رازىلىقى ئۇچۇن قېرىنداش بولغانلارلا ھېس قىلايىدۇ . ئىسلام مۆمنلەرنىڭ قەلبىنى بىر-بىرىگە شۇنداق باغلايدۇكى، ئۇلار ئاللاھ رازىلىقى ئۇچۇن ئۆزىنى پۇتۇنلەي ئۇنىتۇپ كېتىدۇ، ئاللاھ رازىلىقى ئۇچۇن يول باشچى ۋە ئۆزىنى بىر پۇتۇن گەۋىدىدەك ھېس قىلىشىدۇ. بۇلارنى ئوپىلاب كۆڭلۈم ئارام تېپىپ قالدى.

ئىككىنچى قېتىملىق قىيىن قىستاق

بۇ ھوزۇر ئۇزۇن سۈرمىدى. ئارىدىن ئۇزاق ئۆتەمى بىر كېچسى، كامىرنىڭ ئىشىكى ئېچىلىپ شەي تان سۈپەت سافۋات باستۇرۇپ كىرىدى. كىرىپلا ئۇدۇل كەلگەن يەرگە ۋە يۈزلىرىمگە قامچا بىلەن ئۇرۇشقا باشلىدى ۋە قوباللىق بىلەن بىللىكىدىن سۆرەپ تۈرمە ھوپلىسىغا ئېلىپ چىقىتى، ئاندىن يەنە 3-كامىرنىڭ ئۇدۇلدىكى بىر ئىشخانىغا ئەكىرىپ شىرهنىڭ ئالدىدىكى ئۇرۇندۇقتا ئولتۇرغۇزۇپ قويۇپ سرتقا چىقىپ كەتتى. بۇ چاغدا يەنە بىرى كەلدى ۋە زەينەب غەزىالى سەنمۇ دەپ سورىدى. ھەئە، مەن شۇ دېپىشىمگىلا سرتقا چىقىپ كەتتى. ئارقىدىنلا خۇددى جەھەننەمدىن ئەمدىلا چىققاندەك ئۇچ ئەسکەر كىرىدى، ئېگىز بويلىرى ۋە يوغان گەۋدىلىرى ئۇلارنى تېخىمۇ قورقۇنچلۇق كۆرسىتەتتى. ئۇلارنىڭ كۆرۈنىشىدىنمۇ زالىملىقى چىقىپ تۈراتتى. ئۇلارنىڭ كەينىدىن يەنە بىر ئادەم كەلدى ۋە ئۇلاردىن مېنى تونۇپ-تونمايدىغانلىقىنى، كۆرگەن-كۆرمىگەنلىكىنى سورىدى، ئۇلار ماڭا بىر قارىۋەتكەندىن كېيىن تەڭلا «تونۇيمىز» دەپ جاۋاب بەردى ۋە ماڭا "ئەجىلنىڭ توشتى" دەپ قويۇپ چىقىپ كەتتى. ئارقىدىن فەرۇخ منشاۋىنى ئەكىرىدى، دارغا پۇت- قوللىرىنى باغلاب ئاسقاندىن كېيىن ئۇرۇشقا باشلىدى، ۋە ئۇنىڭدىن مېنى قانچە قېتىم يوقلاپ بارغانلىقىنى سورىدى ۋە ماڭا تۆھەمەت چاپلىشنى ئاززو قىلىشاتتى. ئۇ قارشىلىق كۆرسەتكەنسىرى تېخىمۇ قاتتىق ئۇراتتى. بۇ مەنزىرە ئالدىدا يۈرىكىم بىرى پىچاڭ تىقىۋەتكەندەك ئاغرىپ كەتتى، ئۇزەمنى يوقوتۇپ قويىاي دېدىم، كەپپىياتىم بۇزۇلدى. ئۇلار ئۇنىڭ قولىنى يېشىۋەتكەندى يەرگە يېقىلىدى، ئاللىبۇرۇن شۇكىلەپ كەتكەنىكەن، ئۇنى ئۇلۇپ كېتىدىغان بولدى دەپ ئۇيلىدىم. ئەمما قۇدیرەتلەك ئاللاھ ئۇنىڭ ياشىشنى تەقدىر قىلغانسىدى. ئاخىرىدا ئۇ ئۆمۈرلۈك قاماق جازاسىغا ھۆكۈم قىلىنىدى. ئۇ زىنداندا دەۋەتنى داۋاملاشتۇردى، ھەقىقەت ئۇچۇن كۆرەش قىلدى. كېيىن ئابدۇناسىرنىڭ يول-

يورىقى بىلەن مەينەت قوللار ئۇنىڭغىمۇ سوزۇلدى ۋە «لمان» زىندانىدا ئۆلتۈرۈلۈپ، ئىسلامىيەت ئۈچۈن جېنىنى تەقدىم قىلغان شېھىلەر قاتارىدىن تۇرۇن ئالدى. قاتىللار فەرۇخنى ئېسىش ۋە ئۇرۇش بىلەنلا بولدى قىلىمىدى. قېرىنداشلىرىمدىن يەنە بىرىنى توتۇپ ئەكىلىپ فەرۇخنى قىينىغان ئۇسۇللار بىلەن مېنىڭ ئالدىمدا قىيناب، ئۇنىڭدىنمۇ ئوخشاش سوئاللارنى سورىدى، سوئاللاربىغا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىدەك جاۋاب بەرمىگەنسىرى تېخىمۇ قاتتىق ئۇراتتى. پۇخادىن چىققۇچە ئۇرغاندىن كېيىن قولنى بوشاتتى، ئۇ جانسىز ۋە هوشىسىز حالەتتە يەرگە يېقىلىدى، ئۇنى ئۆلدى دەپ ئۇيىلىغان گۈندىپايىلار كېسەل كارۋىتىغا سېلىشىپ ئېلىپ كەتتى، ھېچكىممۇ ئۇنى نەگە ئېلىپ ماڭغانلىقىنى ئۇقمايتتى.

بۇ ئەھۋاللارنى ماڭا كۆرسەتكەندىن كېيىن مېنى ئىقرار قىلىدۇ دەپ ئۇيىلىشىپ، يېنىمغا پۇتۇنلەي مەن ئۈچۈن كەلگەن، ماڭا ياخشى بولسۇن دەپ نەسەھەت قىلىۋاتقان ھىيلىگەر بىرىنىڭ قىياپتىدىكى بىرسىنى كىرگۈزدى. ئۇ كىرىپ سالام بەرگەندىن كېيىن ئۆزىنى تەپتىش ياردەمچىسى ئۆمەر ئەيسا دەپ تونۇشتۇردى، كېيىن بىلىشىمچە ئۇمۇ شۇ جاڭگالنىڭ بۆرلىرىدىن بىرى ئىكەن.

ئۇ نەسەھەت قىلىشقا باشلىدى. «زەينەب حاجى، سىز بىلەن ياخشى پاراڭلاشقۇم بار، سىزنى بۇ قانخورلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇمەن، سىز ھۆرمەتكە لايىق ۋە ئىپپەتلەك بىر ئايالسىز، ئۆزىڭىزنى بۇ مۇشەققەتلەر قويىنغا قانداقمۇ تاشلىغۇڭىز كەلدى؟ قاراڭ، بارلىق مۇسۇلمان قېرىنداشلار، ئەڭ باشتا ھەسەنۇل ھۇدەبىي ھەممە ئىشنى ئېتسىراپ قىلىدى. سىزنى ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا لايىق ئىقرارلارنى قىلىدى. ئۆزىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ھەممە ئىشنى سىزگە ئارتىپ قويىدى. سىزمو كېچىكمەستە ئۆز ھَاياتىڭىزنىڭ غېمىنى قىلىڭ، بۇ ئادەملەرنىڭ نېمە قىلماقچى بولغانلىقىنى، تۇرنىنى ۋە ئەھۋالنى ئېنىق ئېيتىپ بېرىشىڭىز كېرەك، مەن سىزنىڭ گۇناھسىزلىقىڭىزغا ئىشىنىمەن.

بر ئېغىزىمۇ گەپ قىلىمىدىم. ئۇ يەنە « زەينەب، ئالدىرىماي ياخشى ئۆيلىنىپ جاۋاب بېرىڭ، بىزنىڭ ھەققى ئەھۋالى بىلگۈمىز بار» دېدى. بۇ گەپنى ئاكىلغاندىن كېيىن چىداب تۇرالماي: « مېنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق مۇسۇلمان قېرىنداشلار، ئاللاھ ياخشى كۆرمەيدىغان، ھەتتاڭى ئەقلى جايىدىلا بولغان بىر ئىنسانغا غەلتىلىك بىلىنىدىغان ھېج ئىش قىلىمدىق، نېمە قىپتىمىز؟ ئىسانلارغا ئىسلامنى ئۆگىتىۋاتاتقۇ، ئەجبا بۇ خاتامۇ؟» دېدىم.

بۇ گەپلىرىمكە جاۋابەن ئۇ: « ئەمما گۇۋاھچىلار ۋە ئىقرارلاردىن سۇيىقەست پىلانلىغانلىقىڭلار ئېنىق بىلىنىپ تۇرۇپتۇ، بۇلارنىڭ بىرسى بولسا، دۆلەت رەئىسى ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش ۋە دۆلەتنى ۋەيران قىلىش. بۇ ئىشلارنى سىزنىڭ پىلانلىغانلىقىڭىزنى دېدى، مەن پەقەت تەپتىش ياردەمچىسى، ھەققى ئەھۋالى بىلىشتىن باشقا مەقسىتىم يوق، ئەمدى يەنە نېمە دەيسىزكىن؟» دېدى.

مەن: «مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش ياكى باشقا بىركىشىنى ئۆلتۈرۈش ، دۆلەتنى ۋەيران قىلىش مەقسىتى يوق، دۆلەتنى ۋەيران قىلىۋاتقان ئابدۇناسىر ئۆزى، بىزنىڭ مەقسىتىم بۇنداق ئىشلاردىن خالىي، مەقسىتىمىز ئەڭ بۇيواڭ ھەققەتتۈر، يەر يۈزىدە تەۋھىد دەۋاسى قىلىشتۇر، ئاللاھنى تونۇش دەۋاسى، يالغۇز ئاللاھقلا قۇللۇق قىلىش دەۋاسى، قۇرئانى ۋە سۈننەتنى ئۈستۈن قىلىش دەۋاسىدۇر. مەقسىتىمىز ۋە دەيمىز ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن ئەمەلگە ئاشقان كۈن بۇتخانىلارنى چاقىمىز، پىتىلەرگە خاتىمە بېرىمىز، مەقسىتىمىز ۋەيران قىلىش ئەمەس ئىسلام قىلىش، بۇزۇش ئەمەس تۈزۈش» دېدىم.

ئۇ مەغۇرۇلانغان ھالدا كۈلدى ۋە: « دېمەك سىلەر ئابدۇناسىر ۋە ھاكىميهت ئۈچۈن سۇيىقەست پىلانلارلىقىسىلەر، سۆزلىرىڭىزدىن بۇ بىلىنىپ تۇرۇپتۇ» دېدى.

- ئىسلام سۇيىقەست ۋە زىيانكەشلىكەردىن يېراقتۇر، ئۇ باقىلغا قارشى ھەق يولىدۇر،

ئىسلام ئىنسانلارنىڭ يولىنى ئايدىڭلاشتۇرىدۇ، توغرا بىلەن باقىلىنى ھەقىقىتى بىلەن كۆرسىتىدۇ، شەيتاننىڭ يولىغا كىرگەنلەر زەئىپ ۋە ئاجىز كىشىلەردۇر، ئۇلارغا شەپقەت ۋە مەرھەمەت ئىچىدە قولمىزنى سۇنۇپ قۇتۇلۇش يولىنى كۆرسىتىمىز، بۇ ئاللاھنىڭ دەۋىتى، ئاللاھنىڭ دىنى، ئاللاھنىڭ كىتابىدۇر.

(بىز مۇمكىنلەرگە (يەنى ئۇلارنىڭ دىللەرىغا) شىپاھ ۋە رەھمەت بولىدىغان قۇرئان ئايەتلەرنى نازىل قىلىمىز، قۇرئان كاپىرلارغا زىياندىن باشقىنى زىيادە قىلمايدۇ<يەنى ئۇلار قۇرئاننى تەستىق قىلمىغانلىقتىن كۇفرى تېخىمۇ ئاشىدۇ.> {سۈره بەنى ئىسرائىل 82- ئايەت}

تەپتىش ياردەمچىسى ئىكەنلىكىدە چىڭ تۇرغان، ئەملىيەتتە مؤشۇ جاللاتلار بىلەن بىر يولدا بولغان بۇ سەئىد ئابدۇلكېرىم دېگەن ئەبلەخ بىرىدىلا بۇرە تېرىنسىنى كېيىپ: "مەن ساڭا ياخشى بولسۇن دېۋىدىم، ئەمما سەن تېخىچە مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ساڭا دېگەنلىرىگە ئالدىنىۋاتىسىن" دېگېنچە چىقىپ كەتتى.

ئارقىدىن سافۋات رۇبى كىرىپ تامغا قارىتىپ ساڭەتلەرچە تۇرغۇزۇپ قويىدى، مېنىڭ كۆز ئالدىمدا مۇسۇلمان قېرىنداشلارنى ئۇرۇپ-قىينىدى. قېرىنداشلرىم ھەر ۋارقىرىغاندا مېنىڭ يۈركىمگە بىر قامجا تەگكەندەك بولاتتى. ئابدۇلئەزىز سالىم قاتارلىقلار ئىدى.

بىردهمدىن كېيىن ئاتالىمش تەپتىش ياردەمچىسى، ھەمزە بەسىۇنى، سافۋات رۇبى قاتارلىق ئۇچى بىلە كەلدى. ھەمزە ماڭا يېقىنراق كېلىپ: «نېمىشقا تەپتىش ياردەمچىسى بىلەن چۈشنىش ھاسىل قىلالمايسەن؟ بىز سېنى قەپەستىن قۇتقۇزماقچى بولۇۋاتىمىز، ئېرىڭى ناھايىتى ياخشى تونۇيمەن، تولىمۇ ياخشى بىر ئادەم، ئەمما سەن ئۇچىغا چىققان ئەخمەقلەرنىڭ بىرىسىن، ھەسەنۇل ھۇدەبىي ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى

بارلىق ئىشلارنى ئىقرار قىلدى، سەن نېمىشقا ئۆزۈمىدىن ئۆزۈگىنى ئۆلۈمىدىن قۇتقۇزمايسەن؟» دېدى.

-ھەئە، مۇسۇلمان قېرىداشلار ئىقرار قىلغانلىقلرى ئۇچۇن دارغا ئېسىپ قويۇپ قىينايىسلەر، شۇنداقمۇ؟ مەن ئۆزۈمگە ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلارغا يالغان سۆزلىمەيمەن، بىز مۇسۇلمان، ئىسلام ئۇچۇن خىزمەت قىلىمزر، قىلىۋاتقىنىمىز پەقت مۇشۇ خالاس! دېدىم.

ھەمزە ۋە باشقا ئىككىسىنىڭ ئارقىسىدا تۆت ئەسکەر بار ئىدى، بۇلار غەزەپتن قامچىلىرىنى توختىمای يەرگە ئۇراتتى. بۇ تۆت ئەسکەر دەل مۇسۇلمان قېرىنداشلارنى قىيناب، ئۇرغان تۆتى شۇ ئىدى .

تەپتىش ياردەمچىسىگە: «جانابىي ئەپەندى، بۇ قامچىلارنى كۆردىڭىزمو؟ ئەجبا قانۇن فاكۇلتېتىدا بۇ ھۇنەرنىمۇ ئۆگىتىدىغان ئوخشىمامدۇ؟» دېدىم. گېپىم توگە-تۆگىمەيلا ھەمزە يۈزۈمگە بىر شاپىلاق قويىدى ۋە: «سەن بىزنى ساراڭ چاغلاۋاتامسىن؟ سەندەك ئادەمدىن كۈنگە نەچچە ئۇنىنى كۆمىۋەتكىنىمەك سېنىمۇ كۆمەلەيمەن» دېدى. مەن يەنە تەپتىش ياردەمچىسىگە قاراپ غەزەپ بىلەن: «سوراق قىلىپ ئارخىپ قالدۇرمەن دەيسىز، ئەمما نېمىشقا بۇ سۆزلەرنى خاتىرىلىۋالمايىسىز؟» دېدىم.

ھەمزە ئۇمۇدىنى ئۆزۈگەن قىياپەتنە: «بۇلدى، سىلەر خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار، ئۇنى قۇتقۇزۇش ئۇچۇن كېلىۋىدىم ئەپسۇس ئۆزى خالىمىدى» دېدى.

بۇ گەپ سافۋات ۋە قامچىلىرىنى تامغا، يەرگە ئۇرۇپ قولى قىچىشىپ تۇرغان بۇ يائۇزلار ئۇچۇن بىر پەرمان بولدى دە، ھەممىسى مېنى قامچىلاشقا باشلىدى، قامچىنىڭ كۆزۈمگە تېگىپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كۆزلىرىمنى چىڭ يۇمۇۋالدىم، قامچا ھەممە يېرىمىدە ئۇينىياتى، ھەر قامچا تەگىنىدە ئاللاھقا يالۋۇراتتىم ۋە «يا رەب، يا ئاللاھ مېنى قۇتقۇزۇۋالىغىن، ماڭا بەرداشلىق بەرگۈدەك مادار بەرگىن» دەپ ئاۋازىمنىڭ بېرىچە

ۋارقىرايتىم. جاللاتلار ئۇرۇپ ھارغان ۋاقتتا سافۋات قولۇمنى بوشاتتى ۋە يۈزۈمنى تامغا چاپلاپ ئۇرە تۇرغۇزۇپ قويدى، شۇ ھالەتتە تۇردۇم.

بىر نەچچە سائەتتىن كېتىن سافۋات سامبو ئىسىمىلىك بىر قاپقارارا جاللات بىلەن بىلەن كېلىپ، يۈزۈمگە بىر نەچچە شاپلاق ئۇرغاندىن كېيىن كامىرغا ئەكىرىپ سولاب قويدى. كامىر ئىشىكى تاقلىپ نەچچە منۇتتىن كېيىن بامدات نامىزىغا ئەزان توۋلانغاننى ئاكلىدىم، نامىزىمدا جانابى ئاللاھقا يېلىنىپ دۇئا قىلدىم: ئىم ئاللاھ، سەنلا ماڭا غەزەپ قىلىمساڭ مەن قالغىنىدىن قورقمايمەن، پەرۋا قىلمائىمەن، سېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىڭ چەكسىزدۇر، پەقت سەندىنلا ياردەم تەلەپ قىلمەن، سېنىڭ مەغپىرىتىڭ مەن ئۈچۈن بويۇڭ نېئەتتۇر، قاراڭغۇلۇقنى ئايىدىلاشتۇرىدىغان، دۇنيا ۋە ئاخىرەتنى يورتىدىغان يۈزۈڭنىڭ نۇربىغا سېخىنەمەن، رازىلىقىڭىغا ئېرىشكەنگە قەدەر ھەر قانداق ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن، غەيرەت ۋە قۇۋۇھەت پەقت سەندىدۇر ۋە سەن بىلەن بىللەدۇر.

چاقىرىلىمنغان مېھمانلار مېنىڭ يېنىمدا

مېنى كامىرغا ئۈچ كۈن سولاب قويغاندىن كېيىن ئۇلار مېنى يەنە ھېلىقى ئىشخانىغا ېلىپ كىردى. ئىشخانىدا ئاق پىشماق، ئېگىز بىر ئادەم ئولتۇرغانىكەن، ئۇ ئادەم تولىمۇ سېپايدە ھالدا گېپىنى باشلىدى.

- زەينەب خانىم، قېنى ئولتۇرۇڭ. بىلىمەن، بۇ يەرىكىلەر سىزگە ئازار بەردى، ئاۋال ئۆزۈمنى تونۇشتۇرۇپ ئۆتەي، مەن رەئىس ئىشخانىسىدىن كەلدىم، سىز بىلەن چۈشىنىش ھاسىل قىلغۇمۇز بار، خەلق سىزنى تولىمۇ ياخشى كۆرىدۇ، بىزمۇ سىزنى ياخشى كۆرىمۇز، لېكىن سىز دائىم بىزدىن قاچىسىز، بىز بىلەن دۇشمەنلىشىسىز، بىز بىلەن چۈشىنىش

ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، بىز بىلەن ئوبىدان پاراڭلاشىنىز، سىزنى بۈگۈنلا تۈرمىدىن چىقىرىمىز، بۇ جايىنىڭ سىزگە ماس كەلمەيدىغانلىقىنى ھەممىمىز بىلەن، مەن سىرگە تۈرمىدىن چىقىرىپلا قالماي ھېكمەت ئەبۇ زەيدنىڭ ئورنىغا خەلق ئىشلار منىسىتىرى بولىشىڭىزغەمۇ ۋەددە بېرىمەن.

- ھېكمەت ئەبۇ زەيد منىسىتىرى بولىدىغان ۋاقتىتىمۇ ڭۈنى ئۇرغانمىتىلار؟ ئىتقا تالاتقۇزغانمىتىلار؟

- بۇ نېمە گەپ ئەمدى، ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارغۇ بۇ، ھەممىز بولغان ئىشلارغا، سىزنىڭ بۇ يەرگە كىرىپ قالغانلىقىڭىزغا قاينۇردىق.

- سىلەر مەندىن نېمىنى بىلەمكچى؟

- مۇسۇلمان قېرىنداشلار بارلىق گۈناھنى سىزگە ئارتتى، ئەل ھۇدەيىنىڭ ئىقرارى سىز ئۈچۈن تېخىمۇ پايدىسىز، ئابدۇلھەتتاه ۋە سەئىد قۇتۇمبۇ ھەممە ئىشنى ئىقرارقلىدى. بىراق بىزنىڭ قارىشىمىزچە ئۇلار پەقت ئۆزلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈنلا گۈناھنى سىزگە ئارتتى. شۇڭلاشقا بۈگۈن ئابدۇناسىرنىڭ ئالاھىدە بؤيرۇقى بىلەن سىزنىڭ يېنىڭىغا كەلدىم، ئىقرار قىلىسىڭلا، سىزنى ماشىنام بىلەن ئۆيۈڭىزنىڭ ئىشىكىكىچە ئاپرىپ قويمەن. يەنە شۇنى دەپ قويايى، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ئىقرارلىرى ھەممىگە ئايىان بولدى، ھاكىميهتنى ئاغدۇرۇشنى مەقسەت قىلغان بۇ پىلانلارنى سىز تۈزۈپسىز، يەنە ئابدۇناسىر ۋە تۆت رەھبەرنى ئۆلتۈرۈشىمۇ سىز پىلانلابسىز، بۇ ئىشلاردا سىزنىڭ، سەئىد قۇتۇبىنىڭ، ھۇدەيىنىڭ ئۇينىغان روللىرىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىشىڭىزنى ئۆمىد قىلىمىز، ئۆلتۈرمەكچى بولغان تۆت كىشى كىملەر؟ قىنى بۇنىڭ تەپسلىتنى ئېنىق سۆزلەڭ.

- مۇسۇلمان قېرىنداشلار تەشكىلاتى ھاكىميهتنى ئاغدۇرۇپ تاشلاش ھەققىدە پىلان تۈزگەن ئەمەس، ئابدۇناسىرنى ۋە ياكى باشقا رەھبەرلەرنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن سۈيقەست

پىلانلىغان ئەمەس، مۇسۇلمان قېرىنداشلار بىراؤغا زىيان يەتكۈزۈمەيدۇ. بىزنىڭ ۋەزېپىمىز پەقەت ئىسلامنى ئۆگىنىش، مۇسۇلمانلارنىڭ ئارقىدا قېلىش سەۋەبى ۋە ھازىرقى ئەھۋالنى تەتقىق قىلىشتۇر.

ئۇ گېپىمىنى بۆلۈپ:

- زەينەب خانىم، سىزگە قانچە قېتىم دەيمەن، باشقۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ھەممىنى ئېتىراپ قىلدى.

- جاللاتلارنىڭ قامچىسىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ئۇلار يوق ئىشلارنى مەجبۇرى ھالدا دېگەن بولىشىمۇ مۇمكىن، بىز پەقەت ئىسلامنى ئۆگىنىۋاتاتتۇق، ئىسلامغا يېپىشقا، ئىسلام بىلەن ياشايدىغان ئەۋلاد يېتىشتۈرمە كچى ئىدۇق، بىز تەۋهىد يولىدا خىزمەت قىلىۋاتاتتۇق، ئەگەر بۇ قىلغانلىرىمىز گۇناھ بولسا، بىز ھەرقانداق جازاغا تارتىلىشقا رازى. ئۆكشى ئاللاھنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ پەقتەلا ماڭا خىزمەت ئىشلەش ئۈچۈن كەلگەنلىكىنى ئېيتتى، بۇنىڭغا رەھمەت ئېيتقاچ سۆزۈمنى داۋاملاشتۇردىم.

- ھېچقاچان مەمۇر بولۇشنى ياكى منىس提ر بولۇشنى ئوبىلاپ باققىنىم يوق، مەن ھاياتىمنى ئىسلامغا خىزمەت قىلىش بىلەن ئۆتكۈزۈمە كچىمەن، منىس提رلىك قالېقىنىڭ مەن بىلەن قىلچىمۇ مۇناسىۋىتى يوق. مەندە ئۇ ئەمەلنى تۇتقىدەك قابلىيەتمۇ ھەم يوق، پەقتەلا سۆيۈنۈپ تۇرۇپ چىن يۈرىكىمدىن ئىسلامغا خىزمەت قىلىش مەقسىتىملا بار.

- ئەمسە ئىختىيارىڭىز، مەن سىز ئۈچۈن شۇنچە كۈچىدىم ئەمما قايتا-قايتا رەت قىلدىڭىز، دېگىنچە ئىشكىنى جالاققىدە يېپىپ دوق قىلىپ يېنىمدىن چىقىپ كەتتى. ئالاھەزەل بىر سائەتتىن كېيىن رىياد بىلەن سافۋات كەلدى رىياد ئەگەر ئۇنىڭ دېگىننەك قىلىمىسەم، مېنى ئۆلتۈرۈتىدىغانلىقىنى ئېيتىپ ماڭا تەھدىت سالدى. ئۇچ كۈن ئاۋال ئۇ مېنى ھارغۇچە ئۇرغانىدى، بۇگۈن يەنە شۇنداق قاتتىق ئۇردى، ئۇرۇپ ھارغاندا مېنى كامىرغا سولاب قويۇپ چىقىپ كېتىشتى.

ئۇ ئىككىسى چىقىپ كەتكەننە چاشكا ۋاقتى ئىدى.

هەمشېرىلىرىم بىلەن بىر كامىدا

ئەتىسى چۈشتىن كېيىن سىرتتا تونۇش ئاۋازلار ئاڭلاندى، ئىشكنىڭ يېنىغا تەستە بېرىپ تۆشۈكتىن ماربۇندىم كۆرگىنىم تۆشۈكىنى توسوۇغان ھەمزە بىلەن سافوات بولدى. بىراق من بەكمۇ تونۇش ئاۋازنى ئاڭلاۋاتاتىم، بۇ ئىككىسى ئۆتۈپ كەتكەننە، من ياخشى كۆرىدىغان شۇ يېقىمىلىق خۇشچىرايلارنى كۆرдۈم، ئۇلار ئالىيە ھەسەنۇل ھۇدەبى بىلەن غەدا ئۆمەر ئىدى.

گۈندىپايلارنىڭ تۆشۈكتىن ماراۋاتقىنىمنى سىزىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئولتۇرۇۋالدىم، تەمما يۈرىكىم شۇنچىلىك ئاغرىپ كەتتى، قىزىمەتكە كۆرىدىغان ۋە قىيامەتلەك ھەمشېرىلىرىم بولغان بۇ ئىككىسىنى ئۇ قانخورلارنىڭ زۇلمىغا ئۈچراتماسلىقىنى تىلەپ ئاللاھقا ياللۇرۇپ دۇئا قىلدىم. قەلبىنى پەرشانلىق ۋە گادىرماج خىاللار چۈلغۈۋالدى. ئالىيە ھامىلدار ئىدى، ئاي كۇنى توشاي دەپ قالغان ئىدى، بۇ زالىمالار نېمىشقا ئۇنىمۇ تۆتۈپ كەلگەندۇ؟ غەداچۇ؟ ئۇنىڭ ئەمدىلا نەچچە ئايلىق بولغان قىزى قانداق قىلار ئەمدى؟ ئۇ بالىسىدىن قانداقمۇ ئايىرلالسۇن؟ بۇ نېمىدىگەن رەھىمىزلىك نېمىدىگەن ياۋۇزلىق ھە؟!

جاھىلىيەت تونىنى چىڭ كىيىگەن بۇ رەبەرلەرنىڭ جاھاندىكى جىمى ئەسکىلىكىنىڭ ئەسەبىلىكىنىڭ ئولگىسى بولۇپ قالغانلىقىغا، ئادىملىك، غورۇر ۋە ۋىجدانلىرىنىڭ پۇتونلەي كور بولۇپ كەتكەنلىكىگە، ئۆز پۇقرالرىنىڭ جاللىتى بولۇپ، پارازىت قۇرتتەك پۇقرالارنىڭ قېنىنى شوراۋاتقانلىقىغا تەۋبە دىسەك ئۇلارنىڭ زۇلمىدىن پاناھ تىلىسەك بولغۇدەك.

قاغىشتەگكۈر ئابدۇناسىر، ھەر قايىسىڭ خەلقنى ئەجەپ بوزەك قىلىپ كېتىشتىڭ.

بىر چاغدا ئىشىك ئېچىلىپ قاراۋۇل گۈندىپاي بىر ياستۇق ۋە بىر ئەدىيالنى تاشلاپ بېرىپ چىقىپ كەتتى، ئۇن سەككىز كۈندىن بېرى سىمۇنتىڭ ئۇستىدە ياتقان ئىدىم، بىر دەمىن كېيىن يەنە ئىككى ياستۇق ۋە ئىككى ئەدىيالنى ئەكىرىدى، بۇلارنى كۆرۈپ تەجەپلەندىم. ئۇزۇن ئۆتىمە يەمەن سافۋات ئالىيە بىلەن غەدانى ئەكىرىپ قويۇپ چىقىپ كەتتى. ئالىيە هاياتجان بىلەن ماڭا ئېسىلىپ سۆيۈپ، قۇچاقلىسى ۋە هەيران بولغان حالەتتە :

- سىز زەينەب ھەددەم، شۇمۇ يَا ؟

مەن هاياتجاندىن ئۇزۇمنى يوقىتىپ قويىاي دەپ قالغان ئىدىم، غەداغا قارىسام كۆزلىرى ياشتا تولۇپتۇ، بايىقى هاياتجىنىم ئەمدى ھەيرانلىققا ئالماشتى.

- مېنى تونىمىدىڭىزمۇ؟

- ياق، ياق، ئۇنداق ئەمەس زەينەب ھەدە، بەك ئۆزگىرىپ كېتىپسىز، ئۇرۇقلاب بىر تېرىه بىر ئۇستىخان بولۇپ قاپسىز، چرايىڭىز ئىنگىزىنگىگە ئوخشىپ قاپتۇ.

- بۇنداق بولىشى تەبىئى، قانچىلىك قىينچىلىقتا ياشاؤاتقانلىقىمنى تەسەۋۋۇر قىلامايىسىز جېنىم ھەمشىرىم، ئۇنىڭ ئۇستىگە ھەركۈنى ئازغىنە سوغۇق سەيلا يەيمەن. بۇنىمۇ بىر ئەسکەر جېنىنى ئالقانغا ئېلىپ قويۇپ ئۇغۇرلۇقچە ئەكلىپ بېرىدۇ.

ئەدىيال ۋە ياستۇقلارنى تۈزەشتۈرگەندىن كېيىن ئالىيە «قۇرئان بارمۇ؟» دەپ سورىدى. بىچارە ئالىيە بۇ يەردە مېنى ئادىمىي مۇئامىلىگە ئۇچراۋاتىسىدۇ دەپ ئويلاپ قالغان بولسا كېرەك، ئۇ قۇرئاننىڭ بۇ ياخۇزىلار ئۇچۇن بىر دۈشمەن ئىكەنلىكىنىمۇ ئۇنىتۇپ قالغاندى. غەدا يېنىدا ئېلىپ يۈرۈدىخان كىچىك قۇرئاننى چىقاردى.

ئارام ئېلىۋىلىش ئۇچۇن پۇتۇمنى سوزىۋىدىم، قامچا تېكىپ يارا بولغان زېدە-چاقلىار كۆرۈنۈپ قالدى. ئالىيە «بۇ نېمە ئىش؟» دەپ سورىدى، جاۋاب ئورنىدا ئۇنىڭغا

ئۇرەكىلەرنىڭ ئىگىلىرىنىڭ لەنەت بولسۇن، ئۇرەكىلەر لە ئۆزۈلدۈپ قۇرغان ئوت بىلەن تولىدۇرۇلغان ئىدى، ئەينى ۋاقتىتا ئۇلار ئۇرەكىلەر ئۇستىدە ئۆلىشۈرۈپ ئۆزلىرىنىڭ قىلىۋاتقان ئىشلىرىنى كۆرۈپ تۇراتى، ئۇلار مۆمنىلەرنى پەقەت غالىب، مەدھىيەگە لايىق ئاللاھقا ئىمان ئېيتقانلىقلرى ئۇچۇنلا يامان كۆردى. { سۈرە بۇرۇج 3-8 ئايدىلەر دېگەن ئايدىلەرنى ٹوقۇپ بەردىم. غەدا ئۇنىنى چىقارماي ىۇزاق يىغىلىدى، ئالىيە " ئاياللارغىمۇ مۇشۇنداق مۇئايمىلە قىلغان بارمۇ؟" دەپ ئاچىچىقلاب كەتتى. ئالىيە بە كەمۇ ئاقكۆچۈل ۋە ساددا ئۇ ئابدۇناسىر ھاكىمىيەتنىڭ ئاللاھقا ئىشەنگەنلەرگە، ئاللاھقا دەۋەت قىلغانلارغا دۈشمەنلىكتە بۇ دەرىجىگە يېتىپ بارغانلىقىنى ھەركىزىمۇ تەسەۋۋۇر قىلامىاتى. ئالىيە پاراڭ تېمىسىپنى يوتىكەش ئۇچۇن دىققىتىمنى تۈرمە سىرتىدىكى ئىشلارغا بۇراپ، مۇستافا نەھەاسىنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىكىنى دېدى، ئۇنىڭدىن ئايىرىلىپ قالغاننىمىز ئۇچۇن قايدۇرۇمۇم، ئاللاھقا يالھۇرۇمۇم، ئاللاھىم سەن ھەممىگە قادرسىم، ئۇ رەھمەتكە موھتاجدۇر، ئۇنىڭغا رەھمەت قىلغىن.

ئالىيە ئۇنىڭ مەن تۈرمىگە كىرسىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۆلۈپ كەتكەنلىكىنى، نامىزىنىڭ قانداق چۈشۈرۈلگەنلىكىنى، كوچىلارنىڭ ئادەم دېڭىزىغا ئايلانغا ئىلەنلىقىنى، كىشلەرنىڭ قايغۇلىرىنى، ھۆسەين مەسچىتىگە ئېلىپ كېلىنگەندىن كېيىن كىشلەرنىڭ «نەھاستىن كېيىن باشلامچى يوقتۇر» دەپ توۋلاشقانلىرىنى ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ شۇئارلىرىنى توۋلاشقانلىرىنى، دۆلەت كۈچلىرىنىڭ بۇ ئىشنى توسوش ئۇچۇن ھەركەت قىلغاندا، ئاخباراتچىلارنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدىكى خەۋەرلەرنى ئاللىبىرۇن تارقىتىۋەتكەنلىكلىرىنى سۆزلەپ بەردى.

خەلق نەھەاسىنىڭ ئۆلىمدىن پايدىلىنىپ ئۆزىنىڭ كۆز-قاراشلىرىنى، ئېتىقادىنى ۋوجۇق بىر شەكىلдە ئوتتۇرۇغا چىقىرىۋالغانىدى، مىسر ئاسمىنىنى زىل-زىلگە سالغۇدەك ئاؤاز بىلەن ھەممىنىڭ كۆز ئالدىدىلا «سەندىن باشقا باشقۇرغۇچىنى ئېتسىراب قىلمايمىز»

دەپ جاكارلغان، بۇ ئۇيۇقىچە تارقالغان ئاۋازلار بىلەن خەلق بوغۇلغان ئاززۇلىرىنى،
ئەركىنلىكتىن مەھرۇم قىلىنغانلىقلېرىنى پۇتۇن ئالىمگە جاكارلغان.

ساختا ھاكىمىيەت يوقالسىۇن!

ساختا نقاپلار يېرتىلىسىۇن!

ساختا قەھرىمانلارنىڭ ئەپتى-بەشرىسى ېچىلىسىۇن!

ئەي بىر-بىرىگە باغانلغان مۇناپىقلار، ھامان بىر كۈنى دوزاخ ئوتىدا، ھەقنىڭ ئۆتىدا
كۆيىسىلەر! شامال ئۈچۈرۈپ كەتكەن كۈل كەبى توزۇپ كېتىسىلەر ياكى قۇملۇقتا
ئۇسسوزلىقتنىن كۆزگە كۆرۈنگەن بېزتىقۇدەك سۇغا تەشنا بولۇپ قالىسىلەر!

ئالىيەدىن يەنە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى سورىدىم، «جىنازا نامىزىغا قاتناشقان
كىشىلەردىن 20 مىڭ كىشنىڭ تۇتۇلغانلىقى ھەققىدە گەپلەرمۇ بار» دېدى.
شۇنداق، نەھەاسنىڭ ئۆلۈمى مىسر خەلقنىڭ بوغۇلغان ئەركىنلىكى ۋە ھاكىمىيەتكە
بولغان نەپرىتىنى ئۈچۈق ئاشكارلىشنىڭ ياخشى پۇرستى، خەلقنىڭ نىداسېنى ياكىراتقان
كۈن بولدى.

بۇ پاراڭلار ئىختىيارسىزلا نەھەاسقا ئائىت خىياللار قايىنمىغا سۆرەپ كىردى، ئۇ
ھېچقاچان ئۆزىگە يامانلىق قىلغانلارغا دۇشمەنلىك نەزىرىدە قارىمايتى، خاتالاشقىنىدا
خاتالىقىنى ئېتىراپ قىلىشتىن باش تارتىمايتى، ئۇ بىر ۋەتهنپەرۋەر زات ئىدى. ئالىيەدىن
ئېنىم سەيف غەزالنىڭ تۇتۇلغان تۇتۇلمىغانلىقىنى سورىدىم، ئالىيە ئېنىق بىر نەرسە
دېمەستىن جىممىدە تۇرغاندىن كېين ماڭا ئېسىلىپ تۇرۇپ: «كۆپ ئۇيلىماڭ زەينەب،
ھەممە ئىش ئاللاھنىڭ ئۇرۇنلاشتۇرىشى بويىچە بولىدۇ» دېدى.

مەن بېرەر ئىشتىن ئەنسىرگىنىم، قورققىنىم يوق، كاللامدا يەنلا شۇ نەھەاسنىڭ
جىنازا نامىزى، بۇ ھەيۋەتلىك مەنزىرىدە مەتبۇئاتلار، بۇلغا سېتىلغان يازغۇچى-مۇخىپىلار
خەلقنى ئالداۋاتقان بولسىمۇ، خەلقنىڭ ئۇلارغا قارشى غەزەپ -نەپرىتى تاشماقتا ئىدى.

هەقىقەتنى بۇرملايدىغان مەتبۇئاتلار، ئاخپارات ئورۇنلىرى ھاكىمىيەت بېشىدىكى رەھبەرلەرنى قۇتقۇزغۇچى دەپ تەشۋۇق قىلىسىمۇ، خەلق بارا بارا بۇنى چۈشىنىپ يەتكەندى. نەھاسانىڭ نامىزىدا يىۋز بەرگەن بۇ ئىشلار ھەق ناھەقنىڭ ئايىرلۇغان، ھاكىمىيەت باشقۇرغۇچىلارنىڭ ئەپتى - بەشرىسى ئېچىپ تاشلانغانلىقنىڭ ئىپادىسى ئىدى.

مۇستەبىت ھاكىمىيەتچىلەر خەلقنىڭ ئازىز-ئارمىنىنى قەتلى قىلىش بەدىلىگە ھاكىمىيەت ئورنىغا بېرىشىدۇ. ئۇلار ئىسلامنى، مۇسۇلمانلارنى يوقاتماقچى، بۇ نېمىدىگەن رەزىل سۈيچەست ھە!

خىالالاردىن ئېسىمنى يىغىپ غەدانىڭ يولدىشىنى ۋە قىزلىرىنىڭ ئەھۋالنى سورىدىم. ئۇ تارام-تارام تۆكۈلۈپ يىغلۇغىنچە ئېرىنىڭ سۇدانغا قېچىپ كەتكەنلىكىنى، كېسەلچان ئانىسىنىڭ ئۇنىڭ ئىككى قىزىغا قاراۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بەردى ۋە ئەگەر ئانامنىڭ يېنىدا يېڭى تۈغۈلغان كېچىك قىزىم بىلەن چوڭ قىزىم سۈمەيىھ بولمىغان بولسا ئۇ تېخىمۇ بەك تۈگىشىپ كېتەتتى، ھەر ھالدا كۈنلىرىنى نەۋىرىلىرى بىلەن مەشغۇل بولۇپ تۈتكۈزۈۋاتىدۇ دەپ قوشۇپ قويىدى. ئۇنىڭغا تەسەللىي بولىدىغان ۋە ئىلها ملاندۇردىغان گەپلەرنى قىلدۇق ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسى ئۈچۈن دۇئا قىلدۇق.

زىيا دۈۋەيچىنىڭ ئەھۋالنى سورىغانىدىم، غەدا ئۇنىڭ توي كۈنى تۇتۇپ كېتىلگەنلىكىنى دەپ بەردى. ئۇنىڭ دېيشىچە ئابدۇناسىرىنىڭ غالچىلىرى توپ بولۇۋاتقان سورۇنما باستۇرۇپ كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە كېلىنچەكىنى، سىڭلىسى ۋە ئىنسىنىمۇ تەڭ تۇتۇپ كېتىپتۇ. قىزىلارنىڭ تۇتۇلغانلىق خەۋىرى مېنى بەكمۇ ھەيران قالدۇردى، مۇسۇلمان قېرىندىاشلار بىلەن ئالاقىسى بولغانلىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنى تۇتامدىكەن دەپ سورىدىم. ئالىيە جاۋاب بېرىپ: "شۇنداقلا بولۇپ قالماستىن يەنە ناما ز ئوقۇۋاتقانلىكى ئادەمنى كۆرۈپ قالسا شۇنىمۇ دەرھال تۇتۇۋاتىدۇ" دېدى، غەدا كېچە-

كېچىلەپ ئېلىپ بېرىلىۋاتقان ئاختۇرۇش، ئۆيىلەرگە باستۇرۇپ كىرىپ ئادم تۈتۈشتەك ياۋۇزلارجە قىلىمىشنىمۇ تەپسىلىي سۆزلەپ بەردى.

بۇلارنى غەدا دەپ بەرمىگەن تەقدىرىدىمۇ ئۇلارنىڭ شۇنداق قىلىدىغانلىقىغا ئىشىنىۋەتتىم، چۈنكى بۇنداق مەنزىرىنى نەچچە قېتىم ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرگەندىم.

ئاتارلار ئىسلامغا ۋە مۇسۇلمانلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىسىمۇ، رۇملار مىسىنى ئىشغال قىلغان بولسىمۇ ئەمما ئابدۇناسىر ۋە ئۇنىڭ قول چوماچىلىرىدەك كىشىنىڭ قۇيىقا چېچىنى تىك تۇرغۇزدىغان بۇنداق رەزىللىكىلەرنى قىلىمغانسىدى. ئابدۇناسىر تارىختىكىلەرنىڭ ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىنى، سالغان بارلىق زۇلۇملۇرىنى ئۇنىتۇلدۇردى.

ئابدۇناسىر ھەقنى ئاڭلىبىمايدىغان، ھەقىقەتنى ۋە نۇرلۇق قۇياشنى كۆرەلمەيدىغان بىر ئىلىستۇر، شۇ سەۋەپ ئۇ ئاياللارنى دار ياخاچلىرىغا ئېسىپ قامچىلايدۇ، ئۇچۇق-ئاشكارا قىيىن-قىستاقلارغا ئالىدۇ، ئەرلەرنى ئۆلتۈرۈپ باللارنى يېتىم ۋە ئاياللارنى تۇل قىلىدۇ، بۇلارغا ئەجەبلىنىپ كېتىشنىڭ حاجىتى يوق.

بىز بۇلارنى تىلغا ئالساق، يۈرەكلەر ئاغرىيدۇ، كىشى پەريشان بولىدۇ، ئەمما نېمە ئامال، رېئاللىق مۇشۇنداق تۇرسا.

ئالىيە ئىششىپ كەتكەن پۇتلۇرىمنى، پاچاقلىرىمنى كۆرۈپ : "رەينەب ھەدە ئەمدى قىيىن-قىستاق نۆۋىتى بىزگە كەلگەندەك تۇرىدۇ، ئاللاھ بىزگە ياردەم قىلسۇن، سەبر بەرسۇن، بوغچامدا لۆگە بار ئىدى، بۇتىڭىزنى تېڭىۋلىڭ، سىز باشقا كىيمىلىرىڭىزنى ياكى بوغچىڭىزنى ئېلىۋالىغانىمۇ" دېدى.

"قىزىم، مەن بۇ زىندانغا قاماڭىلى 18 كۈن بولدى، بۇ 18 كۈندىن بېرى مەن ئىزچىل مۇشۇ قانغا بويالغان كىيمىلىرىمنى كېيۋاتىمەن" دېدى.

غەدا ئۇستۇمىدىكى قانغا بويالغان، قېتىپ كەتكەن كۆڭلەكە قاراپ يىغلىۋەتتى ۋە ئۆزى ئېلىپ كەلگەن كىيمىلەرنى ئالماشتۇرۇپلىشىمنى ئېيتتى. كىيم ئالماشتۇرغۇچە

بە دىنمىدىكى قامچا ئىزلىرى ۋە جاراھەتلەر كۆرۈنىوب قېلىۋىنى ئۇلار كۆزلىرىگە ئىشىنەلمەي قالدى، ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ئاياللارنىڭ بۇ دەرىجىدە خورلۇققا ئۇچرىشى ئەقىلگە سىغمايدىغان بىر ئىش ئىدى. بۇ جاراھەتلەر ئۇلارغا ئېلىپ كەلگەن ئازابىنى يېنىكلىتىش مەقسىتىدە "ئەلەمەدۇللاھ، ئاللاھ يولىدا بۇنچىلىك رىيازەت چەكسەم ھېچقىسى يوق، بۇ مۇسېبەت ئاللاھ يولىدا كەلدى، قانداقتۇر باشقا دۇنياۋى ئىستە كەلەر ئۇچۇن ئەمەس، ئەلەمەدۇللاھ، ئاللاھ بىزگە ئىسلامنى نىسىپ قىلدى، ئەلەمەدۇللاھ ئاللاھ بىزنى ئاللاھتن باشقا ھېچبىر ئىلاھ يوقلىقىغا، مۇھەممەد ئەلەيھىسى لامنىڭ ئاللاھنىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكدىن ئىبارەت بۇ ھەقىقەتنى تونۇشقا نىسىپ قىلدى. ئالىيە ئازراق بولسىمۇ كۆڭلۈمنى كۆتۈرۈش ئۇچۇن ھەدىسى خالىدە ھۇدەبىي تۇغۇرلۇق سۆزلەپ بەردى.

ئىشىنەمەنلىك ئەگەر خالىدە بە دىنمىدىكى يارىلارنى كۆرگەن بولسا چوقۇم كۆز-قاراشلىرىنى ئۆزگەرتىكەن بولاتتى. بارلىق مۇسۇلمان ۋە ئەملىكلىرىنى باىلىنىڭ ۋە باىلى ئەھلىنىڭ زۇلۇمىدىن قۇتقۇزىشنى تىلەپ ئاللاھقا دۇئا قىلدىم.

غىزالىنىشىمۇ بىر خىل ئىبادەت

كامىرنىڭ ئىشىكى تۈيۈقسىز ئېچىلىپ پارىڭىمىزنى توختىتىشقا مەجبۇر بولدۇق، گۈندىپاي نېگىر ئۈچ پارچە قازان نېنى ۋە بىر تەخسە هوردىغان يېسسىمۇقنى ئەكربىپ بېرىپ چىقىپ كەتتى، مەن بۇ يېمەكلىكلەرنىڭ ئېچىغان پۇرقىغا چىداب تۇرالىدىم، ئالىيە هامىلدار بولغاچ مېڭىشتا قىينىلاتتى، ئۇنىڭ دېيىشىچە هامىلە ھەركەت قىلىشقا باشلاپتۇدە كەمىش. ئالىيە قازان نېنىنى ماڭا ئۆزىتىپ: «ھاجىم، نېمىدىگەن ئوخشىغان قازان نېنى ھە، ئىسىقىدا يېۋىلىڭ» دېدى ۋە بىر پارچىسىنى غەداغا بېرىپ، قالغان بىر پارچىسىنى ئۆزى يېيىشكە باشلىدى. ئۇ چاينىغاچ قورسىقىنى كۆرسىتىپ: «يېڭى مېھمان ئۈچۈن بولسىمۇ يېيىش كېرەك» دېدى. بىراق مېنىڭ يېمىگەنلىكىمنى كۆرۈپ ئىككىلىسى يېيىشتىن توختىدى.

ئالىيە: «كېلىڭ ھەر بىر لو قىمىسىنى ئاغزىمىزغا سالغاندا بىسىللە دەپ يەيلى» دەپ مېنى يېيىشكە زورلىدى، ئەمما گېلىمدىن پەقەتلا ئۆتىمىدى، بۇنى كۆرگەن ئالىيە:

- كۈندىن كۈنگە ئاجىزلاپ ئورۇقلاب كېتىپسىز، بۇ دەل تاماق يېمىگەنلىك سەۋەبىدىندۇر، ھالبۇكى ھازىرقى ئەھۋالدا تاماق يېيىشىڭىزماۇ بىر تۈرلۈك ئىبادەت، چۈنكى جاللاتلار زەينەب غەzzالىنىڭ ئۆلىشىدىن خوشال بولىدۇ، ئاچلىق ئىلان قىلىش ياخشى ئىش ئەمەس دېدى.

جان ساقلىغۇدەكلا بىر قوشۇقتىن سوغۇق سەي يېگەنلىكىمنى، ئۇلۇغ ئاللاھتن ئاچلىققا بەرداشلىق بەرگۈدەك كۈچ قۇۋۇھەت بېرىشنى تىلىگەنلىكىمنى، يېمىسەممۇ ھېچنىمە بولمايدىغانلىقىمنى دېسەممۇ، ئالىيە يەنلا زورلاپ تۈرپەلدى، شۇنچىلىك تەستە قولۇمىدىكىنى يۈتۈۋەتتىم، بۇ ھېسىياتىمىنى بىر ئاللاھ بىلىدۇ، بۇ نەدىمۇ تاماق يېيىش بولسۇن بۇ ئېنقالا قىينىلىش بولماي نېمە.

ئالىيە ۋە غەدا كەلگەن كۈنىڭ ئەتىسى سەھەرەدە ئۇچىمىز بېرىلىكتە باش رەئىس
ھۇدەبىي ئۇستا زىنى ھېلىقى كاماردىن كۆردۈق.

بۇنىڭ ماڭا قانچىلىك تەسەللى بولغانلىقىنى ئۇلارغا سۆزلەپ بەردىم، ئالىيە
دادىسىنى ھاجەتكە ماڭغان كەلگەن ۋاقتىدا كۆرەلسى. غەدا بىزگە قانداق تۇتۇلغانلىقىنى،
مەندىن كېيىن ھەممىدە قۇتۇب بىلەن قانداق ئۇچراش قانلىقىنى ۋە قۇتۇب
جەمەتىدىكىلەرنىڭ قانداق تۇتۇلغانلىقىنى سۆزلەپ بەردى، شۇنداق قىلىپ نەچچە سائەت
ئۆتۈپ كەتتى، بىز بىرگە ناماز ئوقۇپ، ئاللاھنى زىكىر قىلدۇق.

ئازاب كېچىسى

خۇپتەن نامىزىدىن كېيىن ئىشلەك ېچىلىپ، سافۋات بىلەن بىر ئەسکەر بىلەن كىرىپ
كەلدى، ئاندىن مېنى ئىككى قېتىم قېيىن-قىستاققا ئالغان ھېلىقى ئىشخانىغا ئېلىپ
باردى. ئۇدۇلۇمدا بىر ئادەم ئۇلتۇرۇپتىكەن، سلام بەردىم، قايتۇرمىدى. ئاجايىپ، غەيرى
نەزەرلىرى بىلەن بېشىمدىن - ئايىغىمغىچە قاراپ بىلەن «زەينەب غەرزىلى سىزمۇ؟» دەپ
سورىدى. «ھەئە» دېدىم. ئۇلتۇرىشىنى ئىشارەت قىلدى دە- گېپىنى باشلىدى:

- دېمەك سىز زەينەب غەرزىلى، نېمىشقا ئۆرگۈزىنى بۇنچە قىيىناسىز؟ ھەممىسى مۇسۇلمان
قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەزىزلىرى ئۇچۇنۇ؟ ئۇلار ئۆزلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۇچۇن سىزنى
ھاڭىغا ئىتتىرىۋاتىدۇ. سىزنىڭمۇ تەڭقىسىلىقتا قېلىۋاتقىنىڭىزنى بىلەمىز، مەن سىزنى
ھاڭدىن تارتىۋېلىش ئۇچۇن بۇ ۋەزىپىگە قويۇلدۇم، بەزى تېمىلار ئۇستىدە بىز پىكىر
ئۇرتاقلىقىدا بولشىمىز كېرەك، ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇيۇڭىزگە قايتىسىز، قۇتۇلىسىز. پەقەت
بۇلارلا ئەمەس، رەئىس ئابدۇناسىرغا ۋاکالتەن سىزگە شۇنى دەپ قويىاي، بىزگە

ماسلیشیپ، کاللىڭىزنى ئىشلەتسىڭىز رەئىس ئابدۇناسىر "مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى"نى ئەسلىگە كەلتۈرىشىڭىزگە ئىجازەت بېرىدۇ، ھەمە ژۇرنىلىگلارنىڭ ھەقسىز بېسىپ تارقىلىشى ئۈچۈن ياردەم قىلدۇ ۋە ئايدا ئىككى مىڭ فونستىرلىڭ پۇل بېرىدۇ، بىرلەشمەگلارنىڭ قايتىدىن قۇرۇلۇشى ۋە پائالىيەتلرىنى داۋاملاشتۇرۇشى ئۈچۈن نۇرغۇن مەبلغ ۋاجىرتىدۇ، بىزگە ماصلاشسىڭىز ھازىرلا تەيىارلىقلارنى قىلىشا بۇيرۇپ، كېيىم ئەكەلدۈرۈپ بېرىمەن ۋە بىر سائەتتىن كېيىن رەئىس ئابدۇناسىر بىلەن كۆرسىمىز، بىلەمن، مۇسۇلمان قېرىداشلار سىزنى ھاڭغا ئىتتەردى ئاللاھ ئۇلارنى كەچۈرسۇن، رەئىس كۆكسى-قارنى كەڭ بىر ئادەمدۇر....

ئۇ ئادەم ئۆزىنىڭ گېپىنى قىلىۋەردى، مەن ئۇن چىقارماي ئاڭلىدىم.

«زەينەب خانىم ئىپادە بىلدۈرمەيسىزغۇ؟ رەئىس ھېكمەت ئەبۇ زەيدنى ئاللىبۇرۇن ۋەزپىسىدىن قالدۇردى، ئورنىغا سىزنى چىقا ماچىچى، بىز بىلەن ھەمكارلىشىسىڭىزنى ئۈمىد قىلىمىز، قەلب قەسىرىنىڭ ئىشىكىنى كەڭ ئېچىۋەتىپ، ھەممىنى ئىقرار قىلىڭ هامان بىر كۈنى مېنىڭ سىزنىڭ قېرىندىشىڭىز ئىكەنلىكىمنى، سىزگە ياخشى بولسۇن دەپلا شۇنداق قىلىۋاتقانلىقىمىنى بىلىپ قالسىز، سىرتىمۇ نۇرغۇن كىشى سىزنى ياخشى كۆرىدۇ، سىزنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلىپ، ئالەمنى مالەم قىلاي دەپ قالدى.

- رەھبەر بولۇش ئۇخلاپ چۈشۈمگىمۇ كىرىپ باقىغان ، خانىملار بىرلەشمىسى ۋە ژورنال مەسىلىنىڭ كەلسەك ئۇلارنى ئاللاھقا تاپشۇردىم، مۇسۇلمانلارنىڭ بىرەر ژورنال ۋە ياكى بىرەر تەشكىلاتنىڭ بايرىقى ئاستىدا خىزمەن قىلىشى زۆرۈر ئەمەس، ئۇلار ھەرزامان لەئلاھە ئىللەللاھ بايرىقى ئاستىدا خىزمەن قىلىۋېرىدۇ.

- ھەبىھلى، تەشكىلات قۇرۇش زۆرۈر بولىغانكەن، ئەمسە مۇسۇلمان قېرىداشلار تەشكىلاتنىنى نېمىشقا قايتىدىن تەشكىللەشنى پىلانلايسىلە؟

- بۇ ئىشلار توغرىسىدا سىلەر بىلەن بىزنىڭ چۈشەنچمىز ھېچقاچان بىردىك ئەمەس،

مه سىلەن مەن شۇنىڭغا ئىشىنىمەن، 1937-يىلى قۇرغان خانىملار بىرلەشمىسى تارقىتۇتىلگەن ئەمەس، ئابدۇناسىر ئۇ تەشكىلاتنىڭ مۇلكىنى مۇسادىرە قىلدىم پائالىيەتلرىنى چەكلىدىم، يوقاتىمىم دەپ قارايدۇ، ئەمما مۇسۇلمان قېرىنداشلار بولسا ئۆزلىرىنىڭ تۇغ-ئەلەملەرنى ئاللاھقا تاپشۇرۇپ بەردۇق دەپ قارايدۇ، ئاللاھنىڭ ئىرادىسىگە ھېچكىم خلابلىق قىلامايدۇ، بەندە ئۇنى ئۆزگەرتىلمىدۇ."مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى"مۇ "خانىملار بىرلەشمىسى"دەك تاقىلىپ كەتمىگەن، ھەق يولىدىكى خىزمەتلەر ھېلىھەم داۋام قىلماقتا، ھەقىقەت يەنلا مەۋجۇت. ئابدۇناسىر ۋە ئۇنىڭ ھاكىمىيەتى يوقلىدىۇ ئەمما ئاللاھنىڭ سۆزى، ھەقىقەت يولى مەڭگۇ يوقالمايدۇ. ئەجىلىمىز كېلىپ ئاللاھنىڭ ھوزۇرۇغا بارغان كۈنىمىزدە زالىمار ئۆزلىرىنىڭ ئاقۇتىنى بىلدۈ. شۇبەسىزكى ئاللاھنىڭ سۆزى ھەر زامان ئۇلغۇدۇر، ئىسلام ئۇممىتىدىن بىر جامائەت ھەر زامان ھەقنى يەتكۈزۈد ۋاتى دۇ ۋە ئاللاھ يولدا جىھاد قىلىۋاتىدۇ. ئاللاھنىڭ ئەمرى كەلمىگۈچە دۈشەنلىرى ئۇلارغا زىيان يەتكۈزۈلمەيدۇ، ئاللاھتىن مېنى ياخشىلىققا بۇيرۇيدىغان، يامانلىقتىن توسۇدىغان، كىشىلەرگە توغرا يولى كۆرسىتىدىغان ئۇمەتلەر قاتارىدىن قىلىشىنى تىلەيمەن. ياخشىلىققا ئۇندەپ يامانلىقتىن توسۇدىغانلار پەيغەمبەرنىڭ خەلەفەتلىرى ۋە ۋارىسلەرىدۇر."مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى" ھەرگىزمۇ ھەسەنۇل بەننا ئۇستازنىڭ قارىغۇلارچە مۇنداقلا قۇرۇپ قويغان تەشكىلاتى بولماستىن، ئىسلامنى گۈللەندۈرۈش، ئىسلامى دۆلەت قۇرۇش، ئىسلام قانۇنىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋە ئاللاھ رازىلىقى ئۇچۇن ھەركەت قىلىش، شۇڭا جامال ئابدۇناسىرنىڭ "مۇسۇلمان قېرىنداشلارتەشكىلاتى"نى تارقىتۇپتىشكە ھەققى يوق.

بۇ گەپلەرنى دەپ بۇلۇپ جم بولدۇم.

ئۇكىشى:

-ھەقىقەتەنمۇ ئۇستا ناتىقەنسىز، ئەمما مەن بۇ يەرگە "مۇسۇلمان قېرىنداشلار

ئۇيۇشىسى "غا كىرىش ئۇچۇن سىزدىن ۋەز ئاڭلىغىلى كەلمىدىم، مەن سىزنى قۇتقۇزۇش ئۇچۇن كەلدىم، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ھەممە مەسئۇلىيەتنى سىزگە ئارتى، ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىل سىزنىڭ كۈشكۈرتسىڭىز بىلەن "مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى"غا قاتناشقا نالىقىنى دېدى. ھۇدەبىبىمۇ ئۆزىنى ئاقلاپ ھەممە جىنايەتنى سىزگە ئىتتەردى، ئۇنىڭ دېيشىچە "مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى"نى سىز قۇرۇپسىز. سەئىد قۇتۇبمۇ ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ سىزنى ئوتقا ئىتتەردى.

ئابدۇناسىر سىزنى قۇتقۇزماقچى، پۇتكۈل دۆلەتنى ئالقىندا ئۇينتىدىغان ئابدۇناسىر ئۇتمۇشىڭىزنى كەچۈرۈپ بېگىدىن چىقىش يولى بەرمەكچى. ئۇسىزنىڭ خەلق ئارسىدا زور تەسىرگە ئىگە ئۇستا ناتىق ئىكەنلىكىڭىزنى، خەلقنىڭ سىزنى ياخشى كۆرىدىغانلىقىنى ۋە سىز تەرهپتە تۇرىدىغانلىقىنى بىلىدۇ.

- زەينەب خانىم، سىز بىر ئىستىدات ئېگىسى، ئەمما بىلىپ تۇرۇپ ئۆزىڭىزنى ئوتقا ئىتتىرىۋاتىسىز، بۇنداق كېتىۋەرسە سىز زىيان تارتىپ قالىسىز. ئابدۇناسىر يېقىنلىشىشنى خالسا رەت قىلىدىغان كىم بار؟ سىز راستىنلا ئەقلىڭىزدىن ئادىشىپسىز، مەن پەقت سىزگە ياخشى بولسۇن دەپلا بۇلارنى دەۋاتىمەن، بىلىمەن، ئۆمۈر بويى يېتىملارنىڭ بېشىنى سىيلاب، ساۋاپلىق ئىشلارنى قىلىپلا كەلدىڭىز، ئەمدى ئۆز مەنپە ئىگىزىنمۇ ئوپلاپ قويۇڭ، هۇشىڭىزنى تېپىۋىلىڭ، گېپىمگە كىرىڭ

- گېپىڭىز تۈگىدىمۇ؟

- مەسلىه تولىمۇ ئاددىي، تۆۋەندىكى سۇئاللىرىمغا جاۋاب بەرسىڭىزلا ياخشى كۈنگە ئېرىشىسىز، ماڭا ئۇيىڭىزگە بارىدىغان مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ تىزىمىلىكىنى، ئۇلارنىڭ ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش پىلاننى ئە ئۆلتۈرۈش بۇيرۇقىنى ھۇدەبىدىن قاچان ئالغانلىقىنى، ھۇدەبىنىڭ بۇ سۈيقەستتە ئۇينىغان رولىنى، بۇ پىلاننىڭ مەزمۇنىنى، تەپسلاتلرىنى دېسىڭىزلا بولدى. ئابدۇناسىرنىڭ نامىدا سىزگە ۋەدە بېرىھى، بۇگۇن

کەچتىلا زىندانىدىن چىقىسىز ھەمەدە خەلق ئىشلار مەنتىسىرى بولسىز، بۇ پۇرسەتنى

قولدىن كەتكۈزۈپ قويىماڭ، ئەس-ھۇشىڭىزنى يىغىۋىلىك، تۈزىڭىزنىڭ شەخسىي

مەنپەئەتنىمۇ ئويلاپ قوييۇڭ، "مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىمىسى" دىكى ھەممە يىلەن

پەقەت تۈز مەنپەئەتنىلا ئويلايدۇ.

بۇ ئەسنادا كامىرغا بەستلىك بىر ئادەم كىردى، گەرچە ئۇ ئادەمنى تونىمىسامىمۇ چرايىغا

قاراپلا ياؤزىلۇق ئالامەتلەرنى ھېس قىلالىدىم.

ئۇ ئادەم:

- ھۆرمەتلەك مارشال بىز ئۇنىڭ زەيتۇن ۋە جەددىد رايونىدىكى ئۆيىدىن گۇمائىلىق

سەنئالغا ۋە ئۇنىڭغا لىنتىلىرىنى تاپتۇق، خالىسىڭىز مۇشۇ يەرگە ئەكىرىھى، ئۇمۇ كۆرۈپ

باقسۇن دېدى.

مارشال «سەن چىقىپ تۇر رىياد» دەپ ئۇ ئادەمنى چىقىرۇنىتىپ گېپىنى داۋاملاشتۇردى.

- زەينەب، ئىرىگىزنى تونۇيمەن، ئۇ ھەقىقەتەن ياخشى ئادەم، مەن سىز ئۈچۈن ھەم

ئۇنىڭ ئۈچۈن خىزمەتتە بولۇشنى خالايمەن، ئېنىلىرىگىز بىلەنمۇ ياخشى دوستلاردىنەن.

ئابدۇناسىر بىز بىلەن ماسلىشىشىڭىزنى تولىمۇ ئۇمىد قىلىدۇ ھەتتا ئۇمۇ سىز ئۈچۈن

مۇلۇزىمەت قىلىشقا تەيىار، رەئىس ئابدۇناسىرنىڭ نامى بىلەن سىزگە كاپالەتلەك

بېرىمەنكى، بىز بىلەن ماسلاشىشىڭىزلا ئۇ لېنتىلارنىڭ ھەممىسىنى نەق مەيداندا كۆز

ئالدىڭىلا كۆيىدۈرۈپتىمەن. "مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىمىسى" سىزنى ئورىغا

ئىتتىردى، سىزنى بۇ خەتردىن بىز قۇتقۇزۇپ چىقىمىز ئاللاھ ئۇلۇغۇدۇر، بىز مۇسۇلمان، بىز

"مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىمىسى" نىڭ ئەزالىرىدىن ياخشىراق، ئىسلام دېگەن نېمە؟

ئىسلام ئۆز قېرىنداشلىرىغا زىيان يەتكۈزۈمە سلىكىنى تەكتىلەيدۇ.

مەن ئاچچىق كۈلۈمسىرىگىنىمچە "ئەجىبا سېنىڭ بۇ زىندان ئىچىدە مۇسۇلمان

قېرىنداشلارغا قىلغان - ئەتكەنلىرىڭ زىيان يەتكۈزۈش ھېسابلانىمادۇ" دېدىم.

ئۇ يەنە ھىلىگەرلىك بىلەن گەپ ئوينىتىپ "بىز ھەممىمىز ياخشى ئادەملەر ، بىز بىلەن ماسلاشىسىڭز ئاندىن بىزنىڭ قانچىلىك ياخشى ئىكەنلىكىمىزنى ھەم سىزگە ئېلىپ كېلىدىغان پايدىمىزنى كۆرسىز" دېدى.

مەن : "پەقەت ئاللاھتىن گۇناھلىرىڭلارنى مەغپىرەت قىلىشىنى تىلەپ دۇئا قىلىمەن " دېدىم.

ئۇ ئۈستەلىنىڭ تارتىمىسىدىن بىر ۋاراق قەغەز چىقاردى ۋە قەلەمنى قولغا ئېلىپ :

- زەينەب خانم ئەمسە دەگە، ئۆپۈگۈزگە كىم-كىملەر كېلىدۇ؟

- ئېسىمەدە يوق، چۈنكى باشقىلارنىڭ ئىسمىنى يادلىۋالىدىغان ۋە ئىسمىنى سورايدىغان ئادىتىم يوق.

- خوش، ئۇنداقتا بۇ مەسىلىنى قويۇپ تۇرۇپ ، قۇتۇپ ۋە ھەسەنۇل ھۇدەبىي مەسىلىسىگە كېلەيلى.

- قايىسى مەسىلىكەن ئۇ ؟

- ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈپ ھاكىميهتنى قولغا ئېلىش مەسىلىسى.

- ئەپەندىم، مەسىلە ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش ۋە ھاكىميهتنى قولغا ئېلىشتىن نەچچە ھەسە چوڭ، ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش مۇسۇلمانلارنى ئاۋارە قىلغۇدەك ئىش ئەمەس،

مەسىلە ئىسلام مەسىلىسى. ھازىر ئىسلام قانۇنى تېخى يولغا قويۇلغىنى يوق، بىز ئىسلامنى گۈللەندۈرۈش ، ئىسلام ئەۋلاتلىرىنى يېتىشتۈرۈش ئۇچۇن كۈرەش قىلىمىز.

ئابدۇناسىرىڭز ئىسلامغا تاجاۋۇز قىلدى، مۇسۇلمانلارغا قارشى تۇردى، ئىسلام قانۇنى ئارقىلىق دۆلەت باشقۇرۇش تەشىببۇسىنى چەتكە قاقتى، ئۇنىڭ زىرىدە ئىسلام

ئەكسىيەتچىلىككە تولغان، قالاق بىر مەزھەپتىن ئىبارەت، بۇ ئۇنىڭ ھۆزىنىڭ ئىشى، بۇنىڭ بىز بىلەن قىلچىمۇ ئالاقىسى يوق.

- ئېلىشىپ قاپسىز، بۇ گەپلىرىڭز نېمىدىگەن قورقۇنچىلۇق، ئەجىبا سىزنى مۇشۇ يەردىلا

ئۈلتۈرۈپ، كۆمۈھەتسەم ھېچكىمنىڭ كارى بولمايدىغانلىقىنى بىلەمە ئىسىز؟ قارىغاندا سىز شۇنىڭغا لايق ئوخسايىسىز، ئەگەر مەن چىقىپ كەتسەم، بىر سائەتىكە قالماي باشقاclar سىزنى ئۈلتۈرۈپتىدۇ.

- ئاللاھ ئۆزى خالىغان ۋە تاللىغاننى قىلدۇ.

مېنىڭ بۇ گېپىمنى ئاڭلاب ئۇ، خۇددىي غالىجىرلىق كېسلىگە گىرىپتار بولغان مەخلۇقتەك ۋە سەبىلىشىپ كەتتى ۋە يۈز خاتىرىنى، تەكەللۈپنى قويۇپ تىللاپ كەتتى ۋە بىر ئىشارەت بىلەنلا رىياد ئىبراھىمنى چاقرىپ ئۇنىڭغا :

- لېنتىلارنى ۋە ئارخىپلارنى سوت مەھكىمىگە يەتكۈزۈپ بەر، ئاندىن بۇ ئالجىپ قالغان خوتۇننى قانداق قىلغۇڭلار كەلسە شۇنداق قىلىپ بارار جايىغا يولغا سېلىپ قويۇڭلار، بۇ ئىشنى سەئىد قىلسۇن - دېدى.

سەئىد كىرىپ قانچىلىك ئۇرىدىغانلىقىنى سورىغاندا «500 دەررە ئۇرۇڭلار، مەن بىردىم سەئىد كىرىپ كېلىمەن» دەپ كېتىپ قالدى.

سەئىد قامچا بىلەن يۈز-كۆزۈمگە، قول- پۇتلۇرىمغا قەيەر ئۇدۇل كەلسە شۇ يەرگە ئۇردى، ئۇرۇپ ھېرىپ قالسا مېنى تامغا قارىتىپ تۇرغۇزۇپ قويۇپ، بىر دەم ئارام ئېلىۋېلىپ يەنە ئۇردى، بىردىمدىن كېيىن ئۇلار "مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى" دىكى بىر قانچە ياشنى ئالدىمغا ئەكلىپ كۆز ئالدىمدا ئۇردى ۋە ئۇلارنى مېنى تىللاشقا بۇيرىدى. ئۇلار رەت قىلسا تېخىمۇ قاتتىق ئۇردى. بۇ ياشلارنىڭ ئارسىدا توي كۈنسى تۇتۇلغان زىيا دلوەيىجمۇ بار ئىدى.

ھەمزىنلىڭ كېچىدىكى سودىسى

ئۇلار مۇسۇلمان ياشلار بىلەن مېنى ئۇرۇپ بولغاندىن كېيىن مېنى زىنداننىڭ ھوپلىرىغا
ئېلىپ چىقىتى. سەتىد مېنى تامغا قارىتىپ بىر سائەت ئۇرغۇزۇپ قويىدى ئۇ كۈنى ھاوا بەك
سوغۇق بولۇپ ، بۇ سوغۇق قامچا ئازابىغا قوشۇلۇپ جان-چېنىمىدىن ئۆتۈپ كەتتى.
ھەمزە بەسيۇنى كەلدى، بۇ جەرياندا خېلى كۆپ گۇندىپايلارنىڭ ئىسمىنى ئۇقۇپ
قالغانىدىم، يېنىدا رىيادمۇ بار ئىدى. رىياد ماڭا شالىسىنى ئېقىتىقىنىچە ۋارقىراپ :

- ھەي خوتۇن، كاللاڭنى ئىشلىتىپ، مەنپەئەتىڭنى ئويلاپ قوي بىزمۇ ساڭا ياخشى
بولسۇن دەۋاتىمىز، باشقىلاردەك ئەقلەنلىنى ئىشلىتىپ ئىقرار قىلامسەن ياكى؟ ھەمزە سىز
گەپ قىلىڭە ما خوتۇنغا دېدى.

- ئىقرار قىلغۇدەك ئىش يوق، بىزنىڭ يىغىلىشىمىزنىڭ بىردىنبىر مەقسىتى تەۋەھىد
ئەقدىسىنى ياشلارنىڭ ئارسىدا تەشۇق قىلىش خالاس دېدى.

ھەمزە ئارقىدىراق تۇرغان سافۋاتنى شەرەت قىلىۋىدى، سافۋات شۇھامان قول باغلاب :

- خوش، بۇيرىقىڭىزغا تەيارەمن باشلىق، دېدى

ھەمزە:

- ئۇنىڭىمۇ، ماڭىمۇ ئورۇندۇق ئەكىرىپ بەر، ئۇنىڭ ئىرى مېنىڭ ياخشى دوستۇم ئىدى،
شۇڭا ئۇنىڭ بىلەن ئۆزۈم بىر ئوبىدانراق پاراڭلىشاي دېدى.

ئۇلار ئورۇندۇق ئەكىرىدى، ھەمزە مېنى ئولتۇرۇشقا بۇيرىدى ۋە ئېرىمنىڭ يۈز-
خاتىرسىنى قىلىپ ماڭا بۇنداق ياخشى مۇئامىلە قىلىۋاتقانلىقىنى ئىسپاتلىماقچى بولاتتى.
ئولتۇرغۇم بار ئىدى ئەمما قامچا يەپ يارلانغىنم ئۇچۇن ئولتۇرالىمىدىم . ھەمزە يەنە
ئولتۇرۇشقا بۇيرۇق قىلىدى، ئولتۇرالمايدىغانلىقىنى ئىتىپ، مەن جايىمدىلا تۇرۇپېرى،
سەن گېپىڭىنى قىلىۋەر دېدىم.

ئۇ گېپىنى باشلىدى.

- ئۆزۈڭە ئۆزۈڭ زۇلۇم قىلدىڭ، چرايىڭىش سەتلىشىپ، پۇتلرىڭىش توخۇ پاچىقىغا ئوخشاب قاپتۇ، ئەگەر ئىرىڭىش سېنى بۇ ھالەتتە كۆرسە چوقۇم كۆڭلى بەك بېرىم بولىدۇ. 60 ياشلىق مومايىلارغا ئوخشاب قاپسەن، ئىرىڭىش مېنىڭ دوستۇم ئىدى، سەن مېنى نېمە قىلسۇن دەيسەن، قارا، قوللىرىڭ خۇددىي بىر تامىچىنىڭ قولغا ئوخشاب قاپتۇ.
بۇ ۋاقتتا سافۋات گەپگە قوشۇق سېلىپ:

- قاراڭ باشلىق سىز ئۇنى 60 ياشلىققا ئوخشاب قاپسەن دەيسىز، مەنچە ئۇ 120 ياشقا كىرگەندەك كۆرۈمىسىلىشىپ كېتىپتۇ. ئېرى ئۇنى كۆرسە بەلكىم راسا تىللاب، ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ ئۈچ تالاق قىلىۋىتەرمىكى دېدى.

ھەممە:

- مېنى تازىمۇ تەڭقىلىقتا قويىدۇڭ دە، مەن پەقەت سائى خىزمەت ئىشلەپ قويىاي دېگەنتىم خالاس دېدى.

مەن گەپ قىلىمىدىم، ئۇنىڭ گەپلىرى خىيالىمغىمۇ كىرىپ چىقىمىدى، ئۇ مېنىڭ پوزىتىسييەمنى ھېس قىلالىمىدىم ياكى گەپ ئۇقىماڭدۇ ھېچ ئۇقىمىدىم، ئەمما مېنىڭ نەزىرىمىدە ئۇ تولىمۇ دۆت، بىچارە، قورقۇنچاق بىر ھاشارتەنەك كۆرۈنىدى.

ئۇ ئۆز خىيالىدا مېنى قورقۇتۇۋاتىمەن دەپ ئۇيلايتى. ئەمما ماڭا قارىغاندا ئۇنىڭ يۈرەكلىرىنىڭ دۈپۈلدەپ سو قۇۋاتقانلىقىنى، تەھدىت سېلىپ ھاقارەت قىلغىنىدا بولسا ئۆزىنىڭ قورقۇۋاتقانلىقىنى ھېس قىلاتتىم. ئۇ قانچىكى ۋارقىرغانسىرى مەن ئۆزۈمنى شۇنچىكى يېنىك ھېس قىلاتتىم.

دېگەن گەپلىرى كار قىلىمغاچقا غالىجىردەك ۋارقىراپ، سافۋاتقا يۈزۈمنى تامغا قارىتىپ ئۆرە تۇرغۇزۇپ قويۇشنى بۇيرىدى. مەن دەرھال ئۇنىڭ بۇيرىقىنى ئۆزۈم ئىجرا قىلىپ قولۇمنى ئېگىز كۆتۈرۈپ تامغا قاراپ تۇردىم.

سافۋات دۇمبەمگە قامچىسى بىلەن ساراڭلاردەك ئۇرۇپ كەتتى، ۋە سەئىدىنى چاقىرىدى، ئۇ قولغا قامچا ئېلىپ ئەتراپىمغا، پولغا قامچا بىلەن كۈچەپ ئۇراتتى، يەنە بىر ئەسکەر كەلدى، ئۇ ئىچىدە زەيتۇن يېغى قايىناۋاتقان بىرچىلەكىنى ئەكەلدى، چىلەك ئىچىدە بىر قانچە قامچا پوروقشىپ تۇرغان ياغقا چىلاغلۇق ئىدى.

ھەمزە بىلەن سافۋات چىقىپ كېتىپ يېنىمغا سەئىد كەلدى ۋە ياغقا چىلانغان قامچىلارنى ماڭا ئىشارەتلىدى. بىردىمە يەنە ئۇندىن جىق ئەسکەر كەلدى، ھەربىرى بىردىن قامچىنى قولغا ئېلىپ، يەرگە ئۇرۇپ «ھۇ ئىتنىڭ بالىسى، قامچىنىڭ تەمنى ساڭا ئوبىدان تېتىپ قويایلى» دەپ پوپوزا قىلىپ ۋارقىرىدى. پەرۋا قىلىمىدىم، مەن توختىماي ئاللاھنى زىكىرى قىلىدىم، ئىچىمەدە «مۇشرىكىلار تەريپدارى بولغان كىشىلەر ئۇلارغا: شەك-شۇبەسىزلىكى، كىشىلەر (يەنى قۇرەيىشلەر) سىلەرگە قارشى قوشۇن تۈپلىدى، ئۇلاردىن قورقۇڭلار دېدى. بۇ سۆز ئۇلارنىڭ ئىمانىنى كۈچەيىتى، ئۇلار: ئاللاھ بىزگە كۈپايمە، ئاللاھ نېمە دىگەن ياخشى ھامى! دېدى {سۈرە ئال-ئىمران 173-ئايەت} بۇ ئايەتلەرنى ئوقۇدىم.

سافۋات يەنە قايىتىپ كەلدى ۋە ئەسکەرلەرگە: «چىقىپ كېتىلەر، بۇ كېچىمۇ ئۇنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېدى ۋە قولۇمدىن سۆرەپ كامىرغان ئەكتىرىپ سولاب قويىدى.

غەدا بىلەن ئالىيە ئۇخلاپ قالغان ئىدى، مېنىڭ كەلگىنىمىنى تۈرىپ بۇيغاندى، پۇتۇمىدىن ئېقىۋاتقان قاننى كۆرۈپ قورقىنىدىن نېمە قىلىشنى بىلمەي قېلىشتى، ئالىيە نېمە ئىش بولغانلىقىنى سورىدى، مەن : "ھېچ ئىش يوق، بارلىق ھەمدۇ-سانالار ئاللاھقا بولسۇن" دېدىم ۋە ئۇلارنى ئۇخلاۋىرىشكە بۇيرىدىم ۋە ئىچىمە توختىماي رەسۇلۇلاھنىڭ «ئېھ ئاللاھ، مەن ئۇچرىغان قورقۇنۇچلۇق نەرسىلەردىن سېنىڭ ئىززەت ۋە قۇدرىتىڭە سېغىنىپ پاناه تىلەيمەن» دېگەن ھەدىسىنى ۋوقۇدۇم.

ئىككى كېچە ئۆتتى، بەدىنىمىدىكى يارىلارنىڭ ئاغرىقى ھەر ۋاقت جېنىمىنى قىينايىتى، ئالىيە ۋە غەدانى ئەنسىرەتمەي دەپ ئاغرىسىمۇ ئۇلارغا بىلدۈرمە سلىككە تىرىشىپ، ئۇن-تنى چىقارمايتىم، ئۇ ئىككىسىمۇ ئۇ كېچىسى بولغان ئىشلارنى سوراشقا بېتىنالىمدى.

بىرکۈنى سەھەردە، غەدا ئاشۇ كۈن كېچىسى زادى نېمە ئىش بولغانلىقىنى سوراپ تۇرىۋالغانىدى، ئالىيە ئۇنى توسوپ قويىدى، غەدانىڭ سۇۋالدىن بىر ئىشنى كۆڭلۈم تۈرىغاندەك بولدى ئەمما ھېچىنە دېمىدىم. بۇ بىر كۈن مۇشۇنداق ئەنسىزلىك ئىچىدە ئۆتتى.

خۇپتهن نامىزىدىن كېيىن كامىر ئىشىكى ئېچىلىپ سافۋات ئېتلىپ كىرگىنچە قولۇمىدىن تارتىپ سۆرەپ ماڭدى، تەڭپۇڭلىقىمنى يوقاتتىم، ھالىمدىن كەتكەن ئىدىم. يولدا بىرسى ئۇچراپ سافۋاتقا : «خېلىل ئەپەندى سىزنى ساقلاۋاتىدۇ» دېدى.

سافۋات: «بۇ بالانى دەل ئۇنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماڭدىم» دەپ مېنى دۆشكۈشلەپ تىللاب ھاقارەتلىدى. ئۇكىشى "ئۇ زەينەب غەززىلەمۇ؟" دەپ سورىدى، سافۋات: "ھە، شۇ" دېدى ۋە مېنى يەنە دوقۇسلىتىپ، سۆرەپ دېگۈدەك بىر ئۆيگە ئەكىردى. ئۆي ئىچىدە بىر يېزىق

قویۇلغانىدى، ئۇستەلنىڭ قارشىسىدا چىرايى قورقۇنۇچلۇق قاپقا拉 بىر ئادەم ئولتۇراتتى.
ئۇ ئادەم مېنى كۆرە-كۆرمەيلا جىن تېپىۋەتكەندەك سەكىھپ تۈرۈپ كەتتى ۋە
سوئاللىرىنى باشلىدى.

- سەن كىم بولىسەن؟

- زەينەب غەززالى جۇبةيلى

نېمىشقا بۇ يەرگە كىرىپ قالدىڭ؟

- بىلمەيمەن.

- بىلىشىڭ كېرەك، سەن ھۇدەيىبى، سەئىد قۇتۇب، ئابدۇلھەتتاھ ئىسمائىللار بىلەن
بىلە جامال ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش ئۇچۇن سۈيقەست پىلانلىغانلىقىڭ ئۇچۇن بۇ
يەردەسەن.

- ئۇنداق ئىش يوق.

- گېپىڭگە دىققەت قىلىۋال، بۈگۈن بۇرۇنقىدەك قامچا بىلەن بولدى قىلىدىغان ئىش
يوق، بۈگۈن ساڭا ئۆلۈم تەييار، مېنىڭ كىملىكىمنى بىلەمسەن؟ مەن ھەربى ئىشلار
تۈرمىسىنىڭ بىر قارام مەخلۇقىمەن، بىلدىڭمۇ؟

- بۇ يەردە ھەقىقەتەن مەخلۇق ۋە ئىتلاردىن باشقۇا هېج نەرسە يوق، شۇڭا ھەيران
قالمايمەن، مەن بۇ يەرگە كىرگەندىن بېرى، قېينالىسىمۇ ئاللاھقا سادىق ۋە ھەققانىيەتتە
چىڭ تۈرگان مۇسۇلمان قېرىنداشلاردىن باشقۇا ئادەم كۆرۈپ باقىمىدىم، ھەممىڭ
دېمىسەگىمۇ شۇ ئىسىمى جىسىمغا لايىق ۋەھشى مەخلۇقلار، ئىتلار!

ئۇ مېنىڭ گېپىڭگە چىدىماي مېنى تېپىپ، ئىتتىرىپ يەرگە يىقىتتى، ئۇرۇمدىن
تارتىپ تۈرگۈزۈپ يەنە ئۇرۇپ تېپىپ ئىككىنچى قېتىم يىقىتتى، بۇ قېتىم تۈرمالايدىم
قالدىم، ئامالسىز تامغا يۆلىنىۋالدىم. ئۇ يەنە:

"مېنىڭ ئەسلى بۇنداق قىلغۇم يوق ئىدى، ئۆزۈڭ مەجبۇرىسىدىڭ، تۈرە ئورنىڭدىن

، سۇئاللىرىمغا جاۋاب بەر" دېدى ۋە يەنە كەينى-كەينىدىن ئىككى شاپلاق قۇردى. ئاندىن مېنى تۇرۇندۇققا ئولتۇرغۇزۇپ ئىشىكى قۇلۇبلاب چىقىپ كەتتى، بىر ئازدىن كېيىن باشقا بىر ئادەم كەلدى.

- بىچارە زەينەب، ئۆزۈگە ئۆزۈڭ قىلىۋاتىسىن، باشقىلارنى تىلايسەن، نەشتىرىنى سانجىسىن، ئەمما رەئىسىنىڭ قارنى - كۆكىسى كەڭ، سەن تۈچۈن خىزمەت قىلىشنى خالايدۇ، بىز پەقتە سەندىن سوتتا گۇۋاھلىق بېرىشىڭىلا تەلەپ قىلىمىز، ھەققى ئەھۋالنى بىزگە دېسەڭلا مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ساڭا ئارتىپ قويغان گۇناھلىرىنى پىشانە ئىدىن يوق قىلىمىز.

- مۇسۇلمان قېرىداشلارنىڭ ھېچقانداق گۇناھى يوق، ھەققى گۇناھكار ئۆزۈڭلار، كۈزەل يۈرۈتمىزنى، كىشىلەرنى دەپسەندە قىلىۋاتىسىلە!

- ئالجىپسىن زەينەب، ئەمدى سەن بىلەن كارىم يوق، سېنى ئەيۋەشكە كەلتۈرۈشنى بىلىدىغان بىرسىنى بىنىڭغا كۈرگۈزىمەن.

ئارىمىزدا مۇشۇ سۆزلەر بولۇنغاندىن كېيىن ئۇ چىقىپ كەتتى. ئۇنىڭ مېنى ئۆرە تۈرۈشقا مەجبۇرلىمغا نلىقى تۈچۈن ئاللاھقا ھەمدە ئېيتتىم.

ئۇزۇن ئۆتەمەيلا قولىدا قامچا كۆتۈرگەن، يۈزلىرىنى دانىخورەك باسقان بىرسى كەلدى، ئۇ:

- تۇرە ئورنۇڭدىن، سەن كىم بولىسىن؟ دەپ سورىدى.

زەينەب غەزالى دېيىشىمىڭلا « ئەمسە سېنى نەس بېسپىتۇ، بۇ يەرگە كەلگىنىڭ سېنىڭ يەنە كۆپ بولسا بىر كۈنلا ياشىيالايدىغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ » دېدى، ئارقىدىنلا يەنە باشقا بىر ئادەم كىردى ۋە ئۇنىڭغا « سەن نېرى تۇر، ئۇنىڭ بىلەن ئۆزۈم بىردىم پاراڭلىشايمى » دېدى ۋە سۆزىنى باشلىدى.

- ئەپسۇس، تولىمۇ ئەپسۇس، بۇ ئايال تولىمۇ ياخشى ئىش قىلىۋاتقان، بىراق

مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇنى مۇشۇنداق زۇلۇمغا قوييۋاتىدۇ.

يەنە بىرى سۆزگە ئارىلاشتى ۋە « توغرا دەيسىز ئەپەندىم، بۇ ئايال نۇرغۇن ياخشى ئىشلارنى قىلغان ، قارىغاندا سىز ئۇنى خېلى سۈرۈشتۈرۈپ بېقىپتىكەنسىز، ئەپسۇس ئۇ ھېلىلا ئۆلىدۇ» دېدى. يەنە بىرى « سەن چىقىپ كەت، مەن ئۆزۈم پاراڭلىشىمەن، بۇ ئايالنى زادى نېمە قىلسۇن دەيسىلە؟ » دېدى. يەنە بىرى « رەئىس ئابدۇناسىر ۋە مارشال سوتتا گۇۋاھچى بولىشىنى، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ قىلغانلىرىنى ئېتسىپ قىلىشىنى تەلەپ قىلىدۇ، ئەمەلىيەتنە مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى ئېتسىپ قىلىدى» دەپ جاۋاب بېرىپ چىقىپ كەتتى. بۇ بىرنېمىلەر بىرسى توختىسا بىرسى گەپ قىلىپ بىرسى كىرسە بىرسى چىقىپ يۈرۈپ بېشىمنىمۇ ئايلاندۇرۇۋەتتى، شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۆزىدە كېيىن كىرگەن بىرسلا قالدى . ئۇ :

- زەينەب، ئۆزەڭگە ئۆزۈڭ ئاۋارچىلىق تېپىۋاتىسىن؟ ھالىڭغا قارىغىنا، كىيمىلىرىنىڭ يىرتىق، ھالىڭ پەرشان، چىرايىڭدىنمۇ سۇلغۇنلۇق تۆكۈلۈپ تۇرۇپتۇ، قارىغاندا چارچاپ قالغاندەك تۇرىسىن سوئاللىرىمغا بۇگۈن جاۋاب بېرەلەمسەن ياساکى ئەتە پاراڭلىشىمىزمۇ؟ دېدى.

جاۋاب قايتۇرمىدىم. ئۇ يەنە:

- مەن ئېنىڭ سەيف ۋە ئابدۇلمۇئىمنى تونۇيمەن، ئەتىگەن تېخى ئېرىڭ بىلەن بىلەن ئىدىم، ئېرىڭ ھەقىقەتەن تولىمۇ ياخشى بىر ئادەم، ئۇنى بەكمۇ قىينىۋەتتىڭ. مەن سېنى بۇ دىلودا قۇتقۇزالايمەن، ئەمما مەسىلە سېنىڭ گۇۋاھلىق بېرىشىڭدە.

ئۇ بۇ گەپلەرنى دەپ بولۇپ سافۋاتنى چاقىرىپ مېنى كامىرغا ئاپرىۋۇتىشىنى بۇگۈن ئارام ئېلىپ ئەتە پاراڭلىشىدىغانلىقنى ئېيتتى. سافۋات مېنى كامىرغا ئېلىپ كەتتى.

بۇ راستىنلا ئاخىرقى دەققىلەرمۇ؟

مەن كامىرغا قايتىپ كىرگىنىمە ئالىيە بىلەن غەدا ئۇخلاب قالغان ئىدى، ئالىيە كەلگىنىمىنى سېزىپ ئۇيغىنىپ «كەلدىڭىزمۇ حاجى؟» دېدى. «ھەئە، ئاللاھقا شۈركى ئەلدىم» دەپ جاۋاب بېرىپ ئۇخلای دەپ ياتتىم، بىراق ئۇخلىيالىمىدىم. بامداتقا ئەزان چىقىتى، ناماز ئوقۇدۇق، غەدا تۈنىگۈن كەچتە نېمە ئىش بولغانلىقىنى سورىدى.

مەن «ھەممە ئىش ئاللاھنىڭ ئىلىكىدىدۇر. بىزنىڭ ھەق يولدا ئىزچىل تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئاللاھقا دۇئا قىلىمەن، ئۇلار مېنى ئاسىي قىلماقچى، بۇ مۇمكىن ئەمەس» دېدىم. ئالىيە «ھاجى، ئاللاھ ياردەمچىز بولسۇن» دېدى. غەدا ئىشلارنىڭ تەپسىلاتىنى سوراپ تۇرىۋالدى، جاۋاب بەرمىدىم، جاۋاب بەرگۈدەك ھالىمۇ يوق ئىدى، بۇگۈنكى سوراچ ئۈچۈن تېيارلىنىشىم لازىم ئىدى. ئالىيە بۇنى سېزىپ غەدانى گەپ قىلغۇزمىدى، بۇ بىرکۈن مۇشۇنداق ئۇتتى.

بىردهمە كەچ كىردى، يۈرۈكىم دۈپۈلدەپ سوقۇشقا باشلىدى. ئالىيە بىلەن غەدا ماڭا ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلارغا توختىماي دۇئا قىلاتتى. زىندان ئىشىكى ئاخىرى ئېچىلىپ سافۋات بىلەن مەن بۇرۇن كۆرۈپ باقىغان بىر كىشى كىرىپ مېنى ئېلىپ قىيىن-قىستاق ئۆپىگە ئېلىپ كەلدى.

ئۇ كىشى سافۋاتنى چىقىپ كېتىشكە بۇيرۇپ ، مېنى ئۈستەلنىڭ يېنىدىكى ئورۇنىدۇقتا ئۇلتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىپ سۆزىنى باشلىدى.

- زەينەب خانىم، سىزگە ياخشى بولسۇن دېگەن، سىزگە خىزمەت ئىشلىمە كچى بولغانلارنى تولىمۇ ھارغۇزىۋەتتىڭىز، بۇگۈن ئۇزۇم يالغۇز سىزنىڭ خىزمىتتىڭىزدە بولىمەن. رەببىمىزنىڭ ئىككىمىزگە ياردەمچى بولشىنى، سىزنىڭمۇ ھۇشىڭىزنى تېپىپ، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ھېكايسىنى سۆزلەپ بېرىشىڭىزنى ئۇمىد قىلىمەن. مۇشۇ ھالغا چۈشۈپ

قالغىنىڭىزىمۇ يېتەر، ياخشىراق ئويلاپ بېقىڭىش، سىز ئۇلارنى راستىنلا ئىسلامنى
 گوللەندۈرۈش ئۈچۈن خىزمەت قىلىۋاتىدۇ دەپ ئۇيىلامسىز؟ جىننىڭ قەستى شاپتۇلۇدا
 دېگەندەك، ئەمەلىيەتتە ئۇلار ھاكىمىيەتنىڭ پېشىدە، ھۇدەيىبىنىڭ گەپلىرىلا سىزنى
 ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىشقا يېتىدۇ، سەئىد قۇتۇبمۇ ئۇنىڭ دېگەنلىرىنى قوللىدى. شۇنداقتىمۇ
 ئۇلارنىڭ گېپىگە ئىشەنەبمىز، سىزنى قۇتقۇزماقىچى بولۇواتىمىز، سىزنى بۇ دېلىۋادا پەقەت
 گۇۋاھچى دەپلا قاراۋاتىمىز، گۇۋاھلىق بەرسىڭىزلا ئۆيۈڭىزگە قايتىسىز. لازىم بولغاندا بىز
 سىزنى يەنە بۇيەرگە ئەكىلىمىز ياكى ئۆيۈڭىزدىلا گۇۋاھلىق بەرسىڭىز بولىسىدۇ. ماقۇل
 كۆرسىڭىز ھازىرلا باش ئۇفېتىسىر ئابدۇلەھەكىم ئامىر ۋە دۆلەت رەئىسى ئابدۇناسىر بىلەن
 كۆرۈشىسىز. رەئىس دەرھال خانىملار بىرلەشمىسىنى تارقىتىۋىتىش بۇيرىقىنى ئەمەلدىن
 قالدۇرىدۇ ۋە بىرلىك ژورنىلىنىڭ قايتىدىن بېسىلىپ تارقىلىشىغا ئىجازەت
 بېرىدۇ. بۇلاردىن باشقا يەنە، رەئىس سىزگە ھۆكىمەت ئورگىنىدىن مۇھىم بىر ۋەزىپە
 بېرىپ، بارلىق ئۇيۇشما ۋە تەشكىلاتلارنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىماسلقىڭىز كېرەك.
 ئۇلار ئۆزلىرىنى پاك ۋە گۇناھسىز كۆرسىتىش ئۈچۈن بارلىق گۇناھنى سىزگە ئارتىپ
 قويۇشتى.

ئۇ ئۆزىنىڭ گېپىنى يورغىلىتىپ سۆزلەۋەردى، مەن بىر ئېغىزىمۇ گەپ قىلىمىدىم،
 ئەمما ئۇ سۆزلىكەچ پات-پات چىراي ئىپادەمنى كۆزىتىپ تۇراتتى. بىر چاغدا ئۇ ئۇستەل
 ئۇستىگە ئورنىتىپ قويۇلغان چاقرىش قوڭغۇرۇقىنى باستى، سافۋات كىردى، چاي
 ئەكىرىپ بېرىشنى بۇيرىدى، ئاندى ماڭا قاراپ: "قەھۋە ئىچەمسىز؟ سىزگە قەھۋە ئالغاچ
 كىرسۇنمۇ؟" دېدى.

- رەھمەت كېرەك ئەمەس.

- زەينەب، سىزگە قەغەز- قەلەم بېرىمەن، كىلىشكىنىمىز بويىچە بارلىق ئىشنى يېزىپ

- بىز قايىسى ئىشتا كلىشىق؟ ئېمە يېزىشنى بىلدىم.

ئۇ قەغەز قەلمىنى ماڭا ئۆزىتىپ تۈرۈپ:

- ئۆزىڭىزنىڭ مەنپەئەتنى راستىنلا پەقەت ئويلىمامىسىز، رەئىس سىزنى بۇ دېلىو

قوينىدىن قۇتقۇزۇپ چىقماقچى؟

- قايىسى دېلىوكەن بۇ؟ بىر قانچە كىشى بىر يەرگە كېلىپ ئۆزلىرى ئېتىقاد قىلىۋاتقان دېلىرى ھەققىدە ئۆگىنىش ۋە تەتقىقات ئېلىپ بارسا بۇمۇ بىر دېلىو بولۇپ تۈرگۈلدىكەن دە؟! ئەجىبا بۇ جىنايەت ھېسابلىنامدۇ؟ دۆلەت رەھبىرى ۋە باش ئۇفقتىسىر بۇلارنى ئەمەس، ئەخلاق-پەزىلتى ناچار، جاھل، پاسىسىپ، ئىدىيىسىدە مەسىلە بار، چىرىك كىشىلەرنى تەشۇق قىلسا بولىدۇ. ئەگەر مېنى زادى يازمىساڭ بولمايدۇ دېسەڭلار، مەن دەل مۇشۇ بويىنى قىسپ تۈرگارە دۆلەتتە يۈز بەرگەن، يۈز بېرىۋاتقان رئاللىق، ھەققەت، ئىمان-ئېتىقاد يولى ھەققىدە يازىمەن.

- سىزنىڭ ئۇقۇمۇشلۇق ۋە پەزىلەتلەك بىر ئايال ئىكەنلىكىڭىزنى بىلەمەن، كاللىڭىز بەك ئىشلەيدۇ، ھازىرقى ئەھۋالىڭىزدىننمۇ بەتتەر بىر ھالغا چۈشۈپ قېلىشنى خالمايدىغانلىقىڭىزنى ھەم بىلەمەن، سىزنى بۇجايدا يالغۇز قويىاي، رەئىسىنىڭ سىزنى قۇتقۇزماقچى ئىكەنلىكىنى كۆز ئالدىكىزغا ئەكلىڭىش، بارلىق تەپسىلاتلار ئاللىقاچان ئايىدىلاشتى، ھۇدەبىي ۋە سەئىد قۇتۇپ رەئىس ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش سۈييقەستىدە بولغان، ئۇلار ھاكىمەتنى تارتىۋالماقچى. ئۇلار بارلىق ئىشلارنى زەينەب غەزىالى پىلانلىغان دەپ ئىقرار قىلدى، ئۇ ئىككىسى ئۆزلىرىنىڭ دېيىشىچە مىسىردا يۈز بەرگەن بارلىق سىزنى ئوتقا ئىتتەرمە كچى بولغان، ئۇلارنىڭ دېيىشىچە مىسىردا يۈز بەرگەن بارلىق بۇزغۇنچىلىق پائالىيەتلەرنىڭ ھەممىسىدە سىزنىڭ مەسئۇلىيەتىڭىز باركەن، سىز ئۇلارغا ئاۋارچىلىق ئېلىپ كەپسىز، يېزىڭ، بۇلارنىڭ ھەممىنى يېزىڭ، ئۆزىڭىزنىڭ بۇ ئىشقا

تۇتقان مۇئامىلىسى ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ئەزالارنىڭ سىزگە تۇتقان مۇئامىلىسىنى ئوبدان بىر دەگىھەپ بېقىڭى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى بارلىق مەسىئۇلىيەتنى سىزگە ئىتتىرىپ قويۇپ ئۆزىنى قۇتۇلدۇرۇشنى ئۇيلايدۇ، ئەمما بىز ئۇلارنىڭ ئاۋال سىزنى كۈشكۈرتۈپ قويۇپ ئاخىرىدا يۈز ئۆرگەنلىكىنى ئوبدان بىلىملىز، ئەجىبا بۇ باڭلۇقىمۇ؟ ياق بۇ سېپى ئۆزىدىن خىيانەت.

ئۇ قەغەز-قەلەمنى تاشلاپ بېرىپ چىقىپ كەتتى، زىندانغا مەھكۈم بولغان بىر مەھبۇسىنىڭ قەغەز-قەلەمنى كۆرگەندىكى هاياجىننى سۆز بىلەن تەسۋىرلەپ بېرەلمەيمەن. قەلەمنى قولۇمغا ئېلىپ يېزىشقا باشلىدىم: «ئەينى ۋاقتتا مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ياشلار بىلەن فىقەئى، تەفسىر، ھەدىس ۋە دەۋەت ئۇسۇلىنى ئۆگىنىش ئۈچۈن بىر يەرگە يېغىلغان ئىدۇق، ئىبن ھەزىمنىڭ 《مۇھەللا》， ئىبن قەيیۇمىنىڭ 《زادۇل》، ھافىز ئەل-مۇنزرىنىڭ 《تەرگىب ۋە تەرھىب》， سەئىد قۇتۇبىنىڭ 《قۇرئان سايىسى ئاستىدا》， ۋە 《يۈل بۇيىەردە》 قاتارلىق كىتابلىرىنى، رەسۇلۇلاھنىڭ ۋە ساھابىلارنىڭ هاياتى سۆزلەنگەن كىتابلارنى ئوقۇۋاتاتتۇق. بۇنداق ئۆگىنىشلىرىمىز ئىمام ھۇدەيىبىنىڭ ئىجازتى ۋە يىتەكچىلىك قىلىشى ئاستىدا ئېلىپ بېرىلاتتى. ئۆگىنىش نىشانىمىز ئىسلام ياشلىرىدىن بولغان بىر ئەولاد كىشىلەرنى بایقاش، تەربىيەلەش ۋە ئىسلام ئۇمۇمىتىنى ئۆتۈشتىكى شەرەپ ۋە ئىززەتكە مۇيەسسىر قىلىش ئىدى. بىر مەزگىل ۇقۇغاندىن كېيىن مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش ۋە قەددەملەرنى يېڭى باشىن ئۇرۇنلاشتۇرۇشنى ئويلىغان ئىدۇق، ئەخلاقىسىزلىق ۋە غايىسىزلىققا بوغۇلغان ۋە ھەر تەرەپتىن جاھىلىيەتنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىغان ياشلاردىن قۇتقۇزالغىنىمىزچە قۇتقۇزىشنى قارار قىلغان ئىدۇق. بۇ خىزمەتنى ئۇن ئۇچ يىل داۋاملاشتۇرۇشنى پىلانلىدۇق، 13 يىلدىن كېيىن بىر قېتىملق تەكشۈرۈپ، ئىستاتىسكلاش ئېلىپ بېرىپ، ئاھالىلەردىن ئىسلامغا ئېتىقاد قىلدىغان، ئىسلام پېرىنسىپلىرىغا بوي سۇنىدىغانلارنىڭ

ئومۇمۇي نوبۇستا ئېگەللەگەن نىسپىتى 25% تىن تۆۋەن بولسا ئىككىنچى 13 يىللەق

پىلانى يۈرگۈزىمىز، ئاخىدا يەنە تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىمىز، ھەتا ئۈچىنچى، تۆتىنچى

13 يىللەق ئوقۇ-ئوقۇتۇش، تەربىيەش خىزمىتىنى داۋاملاشتۇرىمىز تاڭى مۇسۇلمانلارنىڭ

ئومۇمۇي نوبۇستا ئېگەللەگەن نىسپىتى 75% دىن ئاشقانغا قەدەر، ئەنە شۇ سەۋىيەگە

بارغاندا ئاندىن بىز ىسلام دولتى قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن ئاتلىنىمىز.

ئابدۇناسىر ۋە سىلەر ئەمەلدارلار بۇنىڭدىن نېمانچە قورقۇپ كېتىسىلەر؟ مەقسەت قىلغان

بۇ سان ۋە سۈپەت ئەمەلگە ئاشقۇچە نەچە ئەسەرلەر كېتىشى مۇمكىن. بۇنىڭدا قورقۇدۇك

نېمە ئىش بار؟ ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈشنى ھېچقاچان خىيالىمىزغىمۇ كەلتۈرۈپ باقىمدۇق،

ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش بىز قىلىدىغان ئىشلارنىڭ پىلان دائىرىسىدە ئەسلا يوق. بىز

قىلماقچى بولغان ئىشلار بىرەرسىنى ياكى بىر قانچىنى ئۆلتۈرۈشتىن نەچە ھەسسى چوڭ،

بىز ھەرگىز ئادەم ئۆلتۈرمەيمىز، ھالبۇكى سىلەر مۆئىمنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن بۇ ئىشنى

ئۆزۈگۈلارغا باهانە قىلىتىلار. بىزنى قىيناشنى، ئۇرۇشنى، زىندانغا مەھكۈم قىلىشنى، دارغا

ئېسىپ ئۆلتۈرۈشنى بۇيرۇق قىلغان كم؟

بىزنىڭ پائىالىيەتلەرىمىز يەھۇدىي قىساسچىلىرى ۋە كومەنۇزىمچىلارنى

قورقۇتۇھتكەن، ئۇيقوسنى بۇزىۋەتكەن ئوخشىمادۇ؟ بىزنىڭ پائىالىيەتلەرىمىز پەقتەلا

ئىسلامنى گۈللەندۈرۈش، ئىسلام قانۇنىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن. ئىسلامنىڭ باش

كۆتۈرىشىدىن ئۇلار بىسەرمجان بولۇپ كەتكەن بولسا كېرەك. ئۇلار بىزنىڭ

پائىالىيەتلەرىمىزگە بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغان پەيتىنى كۈتۈۋاتىدۇ، ئىشپىيون غالچىلارنى

ئىشقا سېلىپ، مۆئىمنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇۋاتىدۇ.

بىراق ئاللاھنىڭ نۇرى يەنىلا مەۋجۇت، ئاللاھ بۇ ئازغۇنلارنى چوقۇم جازالايدۇ.

بۇگۈن بىزنى ئۆلتۈرسەڭلار ئىسلام تۈغىنى لەپىلىدىغان مۆئىمنلەر يەنە كېلىدۇ،

مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى، ۋە مۇسۇلمان ئاياللار بىرلىك ژورنىلىغا كەلسەك، ئەگەر

بۇ بىرلەشمە ۋە بۇ ژورنال ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن خىزمەت قىلمايدىغان بولسا بىزگە ئۇنىڭ
كېرىكى يوق ، بىز ئاللاھ رازىلىقى ، ئاللاھنىڭ دىنى ۋە ئاللاھنىڭ يولىدا كۈرەش قىلىمىز".
خەتنىڭ ئاخىرغا ئىسمىمنى يېزىپ ئىمزا قويۇپ ئاخىرلاشتۇردىم.

بىر دەمدىن كېيىن ساۋاۋات كېلىپ قەغەزنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى ، بىراق ئۇزۇن
ئۆتىمەيلا ماڭا قەغەز-قەلەمنى بەرگەن ئادەم خەت مەن يازغان خەت ئەمەس ئىدى.
تۇتقىنچە كىرىپ كەلدى ، ئەمما قولىدىكى خەت مەن يازغان خەت ئەمەس ئىدى.
ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا قولىدىكى قەغەزنى يېرتىپ پارچە-پارچە قىلدى ۋە باشقىلارغا خۇددى
مېنىڭ يازغانلىرىمىنى يېرتقاندەك تەسىر بەردى. ئاندىن ساۋاۋاتقا « بۇنىڭغا ئۆلۈم
جازارسىدىن باشقىسى كار قىلمايدۇ ، مەن ئۇنىڭغا نەسەھەت قىلدىم ئەمما كار قىلمىدى ،
بولدى ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتسۇن » دەپ چىقىپ كەتتى.

ساۋاۋات مېنى ھارغۇچە تېپىپ-دۇمبالاپ بولغاندىن كېيىن ، كامىرغا ئەكىرىۋەتتى.
ھەيرانمەن ، ئۇلار دېلۇنىڭ ئېنىق بولغانلىقىنى دەيدۈبۈ ، نېمىشقا ئەمسە ئۇچۇق -
ئاشكارا ھالدا ئۇنى بىرتەرەپ قىلمايدۇ؟ ئەگەر ئۇلارنىڭ دېگىنندەك ھەممە ئىش ئېنىق
بوب بولغان بولسا بۇ قېيناش ، بۇ تەھدىتلەرنىڭ نېمە كېرىكى؟ ئېنىق بوب بولغان دەۋاغا
يەنە نېمە سەۋەبتىن بۇنداق قىلدى؟ ياكى ئۇلار بۇ ئۆسۈلدىن پايىدىلىنىپ بىگۈناھلارنى
ئۆلتۈرۈپ تۈگىتىش سۈيىقەستىنى پىلانلاۋاتىمدا؟

شۇنداق! ھەممە ئايدىڭلاشتى ، ئالامەتلەرى ئاشكارلاتدى. بىردىن بىر مەقسىتى
جاھىلىيەتتە قېلىش ، جاھىلىيەتتىڭ داۋاملىشىشى ۋە ئىسلامنىڭ مەۋجۇت بولماسلقىدىر.
كامىرنىڭ ئىشىكى تاقالسلا باشقا بىر دۇنياغا بارغاندەك بولىمەن. ھارغىنلىق چۈشكۈنلۈك
ۋە قىيىن-قىستاقلار روھىمدا ۋە ۋۇجۇدۇمدا ئايىرم-ئايىرم ئىزلارنى قالدۇرغان ئىدى.
بىردىم ئۇخلىۇماقچى ئىدىم ، ئەمما ئۇخلىيالىمىدىم. ئۇيىان-بۇيىان ئۆرۈلگىنىمە ئۆزۈمنى
خۇددى مىخنىڭ ئۈستىدە ياتقاندەك ھېس قىلاتتىم. قامچىلار ۋە تىپىكلەر بەدىنىمىنى

زەخىملەندۈرگەن بولسا ھاقارەتلەر يۈرىكىمنى پاره-پارە-پارە ئىلىغانىدى.

بامدات نامىزىغىچە مۇشۇ ھالەتتە ئازابلىنىپ چىقتم، ئەزان ئۇقولىشى بىلەنلا ئالىيە بىلەن غەدا ئويغانىدى، تىيەممۇم قىلىپ ناما زئوقۇدۇق. ئالىيە ھالىمغا قىاراب «دۇختۇر تىنچلاندۇرۇش تابلىتى بەرگەن ئىدى، بىر تال بېرىھيمۇ؟» دېدى.

«ماقۇل» دەپ دورىنى يەپ ئۇخلىدىم، ئەمما پۇچىلانغان بىر ۋۇجۇدىنى، ھاقارەتلەنگەن بىر يۈرەكى ئۇيقونىڭ ياكى دورىنىڭ تىنچلاندۇرۇشى مۇمكىنmu ؟ تىزلا يامان چوش كۆرۈپ ئويغىنىپ كەتتىم ۋە قۇرئان يادلىسىم، ئاللاھقا كۆپلەپ دۇئا قىلدىم. غەدا كەلگەن كۈندىن باشلاپ كامىرنىڭ تېمىغا شۇ كۈنلۈك چىسلانى ئۇيۇپ ماڭغانىدى. "بۈگۈن 8-ئۆكتەبر" دېدى ئۇ، "ئاللاھ بۈگۈننى تىنچ - ئامان، خاتىر جەم ئۆتكۈزۈشكە نېسىپ قىلسۇن" دېدىم مەنمۇ جاۋابەن. ئالىيەمۇ: "ئىنسائىللەھ" دەپ تەستىقلەپ قويدى.

ئەتىگەنلىك ناشتا ۋاقتىدا سافۋات چوڭ بىر سومكىنى كۆتۈرگەن ئىككى ئەسکەر بىلەن بىلە كىرىدى، بىر قاراپلا ئۇ سومكىنىڭ بىزنىڭ ئۆيدىن ئەكەلتۈرۈلگەنلىكىنى بىلدىم، سافۋات سومكىنى ئېچىپ «زەينەب، بۇ سېنىڭ كىيمىلىرىڭ، ئۆيۈدىن ئەكەلدۇق» دېدى، سومكىدىكى نەرسىلەرنى چىقىرىپ ماڭا كۆرسەتكەندىن كېيىن يەنە سومكىنىڭ ئېچىگە سالدى، سومكا چوڭ ئىدى، گويياكى ئۇزۇن بىر سەپەرگە تەييارلانغاندەك قلاتتى. «بۇ كىيمەرنى نېمىشقا ئەكەلدىڭلار؟ كىم شۇنداق قىل دېدى» دەپ سورىدىم، «بىز ئەكەلدۇق، سىڭىلەك ھايات تەييارلاپ بەردى» دېدى ۋە ئۇ ئەسکەرلەرنى سومكىنى ئېلىپ چىقىپ كېتىشكە بۇيۇپ، ئۆزىمۇ ئىشىكىنى قولۇپلاپ چىقىپ كەتتى. بېشىم قېيىپ يېقلىپ قالدىم، غەدا بىلەن ئالىيە قوللىرىمىنى، پۇتلرىمىنى ئۇۋىلاپ ئەسلىمگە كەلتۈردى. ۋە ماڭا تەسەللى بېرىپ:

- ھاجى سەبر قىلىڭ، ئىنسائىللەھ سز ئويغاندەك ئۇنچە مۇرەككەپ ئىشىمۇ يوقتۇر

بەلكىم، سىزنىڭ كىيمىگە ئېھتىياجلىق ئىكەنلىكىڭىزنى كۆرۈپ ئەكەلگەندۇ؟

- ياق، ياق، بىر چوڭ مۇسىبەت يېقىنلىدى.

- ھاجىم، نېمىشقا بۇنداق دەيسىز؟ كىيمىلىرىڭنىڭ يىرتىلغانلىقىنى كۆرۈپ

ئەكەلگەندۇ بەلكىم؟

- ياق، ئالىيە، بۇ ئېنقالا يالغانچىلىق، نېمىشقا يالغۇز ماڭلا ئەكىلسىدۇ؟ بۇنىڭدىن

تولىمۇ ئەندىشە قىلىۋاتىمەن، ئىچىم سقىلدى، قارىغاندا چوڭ بىر ئىمتىهانغا يولۇقىدىغان ئوخشايمەن.

ئاللاھنىڭ ئاسانلاشتۇرۇپ بېرىشى ئۇچۇن دۇئا قىلدىم.

پېشىن نامىزى ئوقۇۋاتاتتۇق، ئەڭ ئاخىرقى رەكئەتنى ئوقۇۋاتقاندا سافۋات كىرىپ قۇپاللارچە قولومدىن سۆرەپ ئېلىپ ماڭدى. ئالىيە بىلەن غەدائى كامىردا قالدۇرۇپ سولاب قويىدى. مېنى ئېلىپ چىقىپ كارىدورنىڭ بۇلىڭىدىكى قاپقارا، زەي، چاشقانلار يۈگىرەپ يۈرۈيدىغان بىر كامىرغا سولاب قويىدى.

قورقۇنج ئىچىدە يەردە ئولتۇردىم، سىمۇننىڭ سوغۇقى ۋە كامىرنىڭ بەدبۇي ھاۋاسى تېنىمىنى دىرى-دىرى تىترەتسە، كامىرنىڭ قاراڭغۇلىقى قورقۇنچىمىنى، ئازابلىرىمىنى ۋە ئەندىشىلىرىمىنى كۈچەيتتى. ئاللاھقا سېغىندىم، تەيەممۇم قىلىپ ناماز ئوقۇپ دۇئا قىلدىم. «ئېسىڭلاردا بولسۇنكى دىللار ئاللاھنى ئەسلىش بىلەن ئارام تاپىدۇ»

تۈيۈقىسىز چىراغ يېقىلىپ سافۋات كىرىدى، بىرۇاراق قەغەزنى ماڭا ئۇزىتىپ «مۇبدانراق ئوقۇ» دېدى. قەغەزگە قارىدىم، بېشىدا «جۇمھۇرىيەت رەئىسىلىكى» دېگەن خەت، ئاستىدا بولسا خەت ئۇرۇش ماشىنىسىدا بېسىلغان « جامال ئابدۇناسېرنىڭ ئەمرى بىلەن، زەينەب غەزىلغا ئەر مەھبۇسلاргا بېرىلگەندىنمۇ ئېغىرراق جازا ۋە قىيىن-قىستاقلار بېرىلىسۇن » دېگەن خەتلەر ۋە جۇمھۇرىيەت رەئىسىنىڭ خاس تامغىسى بار ئىدى. ئۇقۇپ بولۇپ « ئاللاھ ھەممىدىن ئۇستۇندۇر، ئاللاھ بىز بىلەن بىللىدىر» دەپ خەتنى قايتۇرۇپ

بەردىم. مائا ئالىيپ، ئاغزىنى بۇزۇپ تىللاپ كەتتى، بىر ئېقىزىمۇ گەپ قىلىدىم،
غودۇڭشىپ ئىشىكىنى قۇلۇپلاپ چىقىپ كەتتى.

بىر دەمدىن كېيىن سافۋاتنىڭ كارىدوردا "دەققەت ! " دەپ ۋارقىرىغان ئاۋارى
ئاڭلاندى ۋە زىندان ئىشىكى ئېچىلىپ ھەمزە بەسىۇنى كىردى ۋە « بۇ ساڭا بېرىلگەن ئەڭ
ئاخرقى پۇرسەت، بىر سائەت ۋاقت بېرىمەن، ياخشىراق ئويان، ئۆزۈڭنىڭ
مەنپەئەتنىمۇ ئويانلاپ قويغىن، كېيمىلىرىڭنى ئەكەلدۈق، ئالماشتۇرۇپ باش رەئىس جامال
ئابدۇناسىر ۋە باش ئۇفتىسىر ئابدۇلەكىم ئامىرنىڭ ھۇزۇرىغا چىقسەن، ئىلاھىم بۇ
دىلودىكى ئىشلىرىڭدا ياخشىلىنىش بولار » دېدى. ئاندى سافۋاتنى خەتنى ئۇقۇشقا
بۇيرىدى، سافۋات ئۇنلۇك ئۇقۇشقا باشلىدى.

« جامال ئابدۇناسىرنىڭ ئەمرى بىلەن، زەينەب غەرزالىغا ئەر مەھبۇسلارغا

بېرىلگەندىنمۇ ئېغىرراق جازا ۋە قىيىن-قىستاقلار بېرىلسۈن »
ھەمزە خەتنى سافۋاتتنىن ئېلىپ مائا تەڭلەپ « ئالە ئالجىپ قالغان، خەتكە نېمە
يېزىلغانلىقىنى ئوبىدانراق كۆر » دېدى.

« تۇقۇپ بولدۇم "دېسەم" يەنە بىر قېتىم تۇقۇ " دېدى ۋە ئۇلۇپلا « قامچا قەيدەردە؟ »
ۋارقىرىدى. خەتنى يەنە بىر قېتىم تۇقۇدۇم، تۇقۇپ بولۇپ يەرگە پۇرلاپ تاشلىۋەتتىم ۋە
« رەبىمىز ھەممىڭلاردىن بۈيۈكتۈر، ئەي ئازغۇنلار، كافىرلار، كۆزۈمىدىن يوقۇلۇش! »
دەپ ۋارقىرىدىم.

ھەمزە ئىشىك ئالدىدىكى ئەسکەرنى چاقىرىدى، ئۇ قولىدا كىيم سومكىسىنى
كۆتۈرۈوالغان ئىدى. سافۋات « ساڭا يەنە بىر سائەت ۋاقت بېرىمىز، ياخشى ئويان،
چىقىپ كېتىشنىلا ئويانلا، مەسىلە ئۆزۈگە باغلىق بولۇپ قالدى» دېدى ۋە ئىشىكىنى
قۇلۇپلاپ چىقىپ كەتتى. ئاللاھقا يالۋۇرۇم، تەۋبە ۋە ئىستىغفار بىلەن ئاللاھنىڭ
ئىشلىرىمنى ئاسان قىلىشىنى تىلەپ دۇئا قىلىدىم.

تەخمىنەن بىر سائەت ۋاقت ئۆتى، ساۋۇاتنىڭ "دىققەت!" دەپ ۋارقىرىغان ئاۋازى يەنە ئاڭلاندى، ھەمزە كامىرغا كىردى ۋە ماڭا قاراپ «كىيمىلىرىڭنى كەيمىدىمۇ؟ ئۆلگۈڭ كەلدىمۇ؟ ياخشى! ئۆزۈگە ئۆزۈڭ قىلىۋاتىسىن، ئۆلۈشنى خالسالىڭ مۇرادىغا يەتكۈزۈپ قوياي، ساۋۇات! بۇ ئىتنىڭ بالىسىنى ئېلىپ چىقىپ كەت، بۇ ئۆزىنى سەئىد قۇتۇب ۋە ھۇدەبىي ئۈچۈن پىدا قىلماقچى ئىكەن، ھالبۇكى ئۇلار ئۆز جېنىنى قۇتقۇزۇش كويىدا» دېدى.

ساۋۇات مېنى شىددەت بىلەن سۆرەپ زىندانىنىڭ تېشىغا چىقاردى، نەچچە كۈندىن بېرى ياتقان كامىرنىڭ ئالدىدىن ئۆتكەندە ئالىيە ۋە غەدانى ئاۋازىمنى ئاڭلىسۇن دەپ «ئاللاھۇ ئەكبهر» دەپ توۋىلىدىم، ھەمزەنىڭ دېگىننەك ھاياتىمنىڭ ئاخىرقى دەقىقلەرى كەلدى دەپ تۇيلىغانىدىم.

تۆتىنچى باپ

شەمسى بەدران

ساۋۇات مېنى شۇ سۆرىگەنچە غەنى ئىسىملىك بىر ئۇفتىرسىنىڭ ئىشخانىسىغا باشلاپ كىردى. غەنى مېنى شەمسى بەدراننىڭ ئىشخانىسىغا ئېلىپ باردى. شەمسى بەدراننى ئادەم دېسەك، ئادىمىيلىك ئۇقۇمغا ئۇۋال قىلغان بولىمىز، ئۇ ۇرمانلىقتىكى يازاىىي ھايۋانلاردىنمۇ ئۆتە ۋەھشىي ئىدى. ئۇنىڭ قولىدىن كېلىدىغىنى پەقەتلا ئۇرلۇك ۋاستىلەر ئارقىلىق ئادەم قېياناشلا ئىدى. مۆئىمن قېرىنداشلارنى ئۇرۇش ئۇنىڭ خۇشال بولىدىغان ئۇسۇلى ئىدى، ئۇ ئادەم تەسەۋۋۇر قىلامايدىغان ئۇسۇللار ئارقىلىق تەۋھىتچىلەرنى جازالايتتى، ئۇنىڭ نەزىرىدە مۇشۇنداق قەبىھ ئۇسۇللار ئارقىلىق

مۆئىمنلەرنى ئىماندىن ئاجراتقلى بولاتتى ، بىراق ئۇ خاتالاشقاندى.

ئۇ به كەم كۈرەڭ ئىدى ، خۇددى پۇتكۈل دۇنيا ئۇنىڭ ئالقىنىدىكىدەك يوغان سۆزلەيتتى . ئۇ مەندىن : "زەينەب غەزىالى سەنمما؟" دەپ سورىدى. "شۇنداق " دەپ جاۋاپ بەردىم. ھەمزە بەسيۇنى بىلەن شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسى تۇتاش بولۇپ ، شەمىسى بەدیران مەندىن سۇئال سورىشىغىلا ئۇ سادىق غالچا ئىككى ئەسکەرنى ئېلىپ يېنىمدا دىۋەيلەپ ئۇنىپ بولدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ قولىدا قامىچا بار ئىدى.

شەمىسى بەدیران ماڭا مۇغەمبەرلىك بىلەن كۈلۈپ : "زەينەب ، خاتىرىجەم بولغۇن ، كالالاڭنى ئىشلىتىپ ، سەگەكلىك بىلەن جاۋاپ بەرسەڭ ، سېنىڭ مەنپەتىگىنى چىقىش قىلىمىز ، ئەھۇالنىڭ ئۆچۈق-ئاشكارا بولۇپ كېتىشنى ھەممەيلەن تىلەيمىز، ئەگەر رەئىس ئابدۇناسىرنىڭ يۈزىنى قىلمايدىغان بولسام ، سېنى قامىچا بىلەن ئۇرۇپ ئاللىبۇرۇن ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولاتقىم" دېدى.

مەن "ئاللاھ خالىغىنىنى ۋە تاللىغىنىنى قىلىدۇ" دېدىم.

ئۇ تېخىمۇ ئەسەبىلىشىپ : "ھۇ ئىتتىنىڭ بالىسى نېمىدەپ بىلجىرلاۋاتىسىن؟ ھۇدەيىبى ۋە قۇتۇبلار بىلەن نېمە مۇناسىۋىتىڭ بار؟" دەپ سورىدى.

مەن ئۆزۈمنى بېسىۋىلىپ : "ئىسلامىي قېرىنداشلىق مۇناسىۋىتى " دەپ جاۋاپ بەردىم. ئۇ يەنە ئەخماقلارچە: "قانداق قېرىنداشلىق مۇناسىۋىتى؟" دەپ سورىدى.

مەن يەنە تەكرالىدىم : "ئىسلامىي قېرىنداشلىق مۇناسىۋىتى " ئۇ سۇئالدىن توختايىدىغاندەك ئەمەس... ...

- قۇتۇبىنىڭ ۋەزىپىسى نېمە؟

- ئۇستاز قۇتۇب ھەق يولىدا كۈرەش قىلىدىغان بىر جەڭچى ، ئاللاھنىڭ سۆزلىرىنى يېشىپ

بەرگۈچى ، چۈشەندۈرگۈچى ، ئىنلىكاپچى ...

- بۇ نېمە دېگىنىڭ؟

ئۇنىڭ تېخىمۇ ياخشىراق چۈشىنىشى ئۇچۇن سۆزلىرىمىنى بىرمۇ-بىر قايتا دېدىم.

-قۇتۇپ ئۇستاز بىزنىڭ يول باشچىمىز، ئىنقلابچى، ئىسلام يازغۇچىسى، مۇھەممەد مۇستافا

سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسسىلەمنىڭ ئۇمىتى، ۋارسى ...

گېپىم توڭىمەستىن ئۇ غالچىلارغا ئىشارەت قىلىۋىدى ئۇلار يوپۇرلۇپ كېلىپ مېنى باغلىدى.

ئۇ يەنە مۇغەمبىرلەرچە "بۇ نېمە دېگىنىڭ؟" دەپ سورىدى. مەن بۇ قېتىم پىسەنت قىلمىدىم.

ئۇ يەنە : "ھۇدەبىنىڭ ۋەزىپىسى نېمە؟" دەپ سورىدى.

مەن : "ھەسەن ھۇدەبىى ئۇستاز مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەزالىرى ئەڭ

ئىشىنىدىغان رەھبەر، ئۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلارنى ھەق يولغا يېتەكلىھيدۇ، ئىسلام

قانۇنىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۇچۇن كۈرەش قىلىدۇ..." دەپ مۇشۇ يەرگە كەلگەندە گۈندىپاي

غالچىلار مېنى قامچىلانقا باشلىدى.

شەمسى بەدیران غالجىرلارچا ۋارقىراپ : "قۇرۇق گەپ ، ھۇ ئىتنىڭ بالىسى سەن نېمىدەپ

جوپىلۇۋاتىسىن؟" دەپ تىللاپ كەتتى .

ھەسەن خېلىل دەيدىغان بىرسى قوپۇپ : "باشلىق ئۇنى سۆزلىكلى قويۇڭ ، مۇھىم گەپلەر

چىققلى تۈردى" دېدى ۋە كېلىپ مۇرەمدىن تۇتۇپ : "قۇتۇنىڭ <يول بۇ يەردە> ناملىق

كتابىنى ئۇقۇغانىمىنىڭ؟" دەپ سورىدى. "ھەئە، ئۇقۇغان" دەپ جاۋاپ بەردىم .

سوراق جەريانىدا بىر قانچە ئۇفقتىرى كردى، ئۇلار بىر تەرەپتىن سوراق ئەھۋالنى

كۆزەتكەچ بىر تەرەپتىن ماڭا تەھتىد سالاتتى، ئولتۇرغان ئۇفتىرىلاردىن بىرسى : "بىزگە

بۇ كتابىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنىنى قىسىقىچە قىلىپ ئېيتىپ بەر" دېدى .

ناھايىتى شەپقەتلەك ۋە مېھربان ئاللاھنىڭ نامى بىلەن باشلايمەن ، پەيغەمبىرىمىز

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىغا، قىيامەتكىچە ئەگەشكەن

ساھابىلىرىگە سالام يوللايمەن ....

شەمسى بەدیران نۇمۇسىزلارچە گېپىمنى ئۇزۇۋەتتى : "ھۇ ئىتنىڭ بالىسى ئۆزۈڭى

مەسچىت مۇنېرىدە تەبلىغ قىلىۋاتىمەن دەپ قالدىڭمۇ ئې بۇ يەرنى خىristiyان چىركاۋى دەپ بىلسەڭ بولىدۇ!" دەپ خاپا بولدى.

ھەسەن خېلىل :" باشلىق ، چېچىلماك ، زەينەب سەن <يۈل بۇ يەردە > ناملىق كىتابقا قانداق قارايىسەن؟" دەپ سورىدى.

مەن :" <يۈل بۇ يەردە > ناملىق بۇ كىتاب ئىجتىهادلىق ، مول ھوسۇللۇق يازغۇچى تەپسىر شۇناس ، ئىسلام ئالىمى سەئىد قۇتۇب ئۇستاز تەرىپىدىن تۆزۈلگەن ، ئۇستاز بۇ كىتابتا مۇسۇلمانلارنى ھەق يولىنىڭ ئاساسلىرى ۋە پەيغەمبىرىمىزنىڭ سۈننىتى ئارقىلىق ئۆزۈلرىنى دەگىشىكە ، تەۋەندى ئەقىدىسىدە چىڭ تۈرۈشقا چاقىرغان. ئەگەر ئۇلار ئۆزۈلرىنىڭ ھەق يولىنىڭ ئاساسلىرىدىن ۋە پەيغەمبىرىمىزنىڭ سۈننىتىدىن يېراقلاپ كەتكىنى بايقيسا تىزدىن تەۋبە قىلىش ، ھەق يولغا ۋە سۈننەتكە قايتىشى كېرەك. ئۇستاز يەنە خەلق ئارىسىدا تارقالغان پۇچەك، ئەھمىيىتى ۋە ئىلىمىي ئاساسىي يوق نەرسىلەردىن چەك-چىڭرانى ئايىرشقا چاقىرغان . ئۇنداق بولىغاندا "قۇرئان كەرم" نى مۇكەممەل چۈشەنگىلى بولمايدۇ ۋە "قۇرئان كەرم" دىكى پېرىنسىپلارغا ئەمەل قىلىغانلىق بولىدۇ. ئەگەر بىر مىللەت "قۇرئان كەرم" نى ۋە مەقسىتنى شۇنداقلا مەنسىنى ياخشى چۈشىنىپ دىن ئەھكاملرىغا رىئا يە قىلسا بۇلارنىڭ ئەقىدە-ئېتقادىدا تەۋرىنىش بولمايدۇ. قۇتۇب ئۇستازنىڭ تەشبۇسچە، ھەربىر كىشى چوقۇم ئۆزۈننىڭ ئىمانىنى دەگىشەپ كۆرىشى ، دىن ئەھكاملرىغا ۋە ئاللاھنىڭ بىرلىك ، بارلىقىغا ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاللاھنىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكىگە چىن پۇتۇراتامدۇ يوق ئۆزىدىن سوراپ بېقىشى كېرەك" گېپىمنى مۇشۇ يەردە توختاتىم.

ھەسەن خېلىل ، كۆزگە ئىلماسلىق نەزىرى بىلەن :" پاھ، قالتىس ، ئۇ بىر ناتىقەنغا ؟ دېدى ۋە مىنى قولغا ئالغاندا ئۆپۈمىدىن مۇسادىرە قىلىپ ئېلىۋالغان مۇسۇلمان خانىم قىزلار ئوقۇشلىقى ژورناللىرىنى ۋاراقلاپ ، مەن يازغان بىر ماقالىنى ئوقۇشقا باشلىدى، ئەمما

شەممى بەدیران تىزلا ئۇنىڭ سۆزىنى بۆلۈپ : "بۇ ئىتتىڭ بالىسىنىڭ گەپلىرىنى پەقەتلا
چۈشەنگىلى بولمايدىكەن " دېدى. بۇ گەپ بىلەن تەڭ غالچىلار يەنە قامچا بىلەن مېنى
تۇرۇپ : " باشلىققا نېمە دەۋاتقىنىڭنى ، نېمە يازغىنىڭنى تۈزۈك چۈشەندۈرۈپ قوي " دېدى.
ھەسەن خېلىل مېنى قاپقانغا چۈشۈرۈش ئۈچۈن قەستەن : " توختاڭ باشلىق ، مېنىڭ
ئاللاھتن باشقا ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر ، مۇھەممەد ئاللاھنىڭ قولى ۋە ئەلچىسىدۇر دېگەن
كەلمىنىڭ مەنسىپنى بەكمۇ بىلگۈم بار " دېدى .

مەن : "مۇھەممەد سەللەللاھ ئەلەيھى ۋە سسەللەم بارلىق كىشىلەرنى ئادەمگە ۋە نەرسىلەرگە¹
چوقۇنۇشتىن توسوپ بىر ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشقا چاقىرغان ، مانا بۇ ئاللاھتن باشقا
ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر ، مۇھەممەد ئاللاھنىڭ ئەلچىسىدۇر دېگەنلىكىنىڭ ئىپادىسى ، مۇھەممەد
ئاللاھنىڭ قولى ۋە ئەلچىسى كەلىمىسىگە كەلسەك ، پەيغەمبىرىمىزگە كەلگەن ۋەھىيلەرنىڭ
ھەممىسى "قۇرئان كەرمى " ۋە توغرا بولغان نىزاملاردۇر . بۇلار ئىدىيە ۋە ئەملىيەت جەھەتتە
يۈرگۈزىلىدىغان ھەققەتلەردۇر . مانا بۇ تەۋەھىت ئەقىدىسىگە بولغان توغرا تونۇشتۇر .

شەممى بەدیران : "بۇلدى قىل ، تولا بىلجىرلا ۋەرمە ! " دەپ ۋارقىرىدى ۋە قامچا بىلەن مېنى
يەنە تۇردى . ھەسەن خېلىل سىرتماقنى بويىنۇمغا چىڭراق سالماقچى بولغاندەك : " باشلىق
، مېنىڭ يۈزۈمنى قىلىپ يەنە بىردىم قاراب باقايىلى " دېدى ۋە مەندىن : " ئىيىتە قېنى ، بىز
مۇسۇلمانمۇ ياكى كاپىرمۇ ? " دەپ سورىدى .

"بۇنى مەندىن سورىماي قۇرئان كەرمى پەيغەمبىرىمىزنىڭ تەشەببۇسلىرىغا سېلىپ ئۆزۈگىنى
دەگىسىۋال ، شۇ چاغدىلا ئاندىن ئۆزۈگىنىڭ ئىسلامدىن قانچىلىك يىراقتا ئىكەنلىكىنى
بىلىسەن " دېدىم .

شەممى بەدیران : "ھۇ ئىتتىڭ بالىسى " دەپ ھۆركىرەپ مېنى قامچىلاشقا باشلىدى ، مانا
مۇشۇ ئىشلاردىنلا بۇ نېمەلەرنىڭ پەزىلىتىنىڭ قانچىلىك ناچارلىقنى بىلىۋالغلى بولىدۇ
ئەمە سەمۇ ؟ قامچا تىگۈۋاتىدۇ ، ئەمما مەن ئۇن چىقارماي تۇردىم .

شەمسى بەدیران خۇددى ئۇرمانلىقىنى يازاپى مەخالەقلارداك هۆركەرىتتى ، ئابدۇناسىرنىڭ كونتىروللىقى ئاستىدىكى بۇ "ئورمان" دە ئادىمىيەتكەن سۆز تېجىش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. بۇ بۇ ئۇرمانغا پەقتلا قاپاق كاللىسى بويمچە ئىرىش، ۋە قىيىاتنى ئۇسۇللرى بىلەن ھۆكمۈرانلىق قىلىۋاتاتتى. بۇ ئۇرمانلىقنىڭ ھەممە يېرىدە ئادەمنى يۈتىمەن دەپلا تۇرىدىغان وۇغۇز چىلىقىلەر بار ئىدى.

شەمسى بەدیران سافۋاتقا : "ئۇنى تېسپ قويۇڭلار، ئۇرغاننىڭمۇ پايدىسى يوقىمەن دېدى .

سافۋات بىر تۆمۈر لىم ۋە ئىككى ياغاج قوزۇق ئېلىپ كېلىپ مېنى ئېسىش ئۇچۇن ئۇلارنى قۇراشتۇرۇشقا باشلىدى ، ئۇلارغا يالھۇرماي ئىلاجىم يوق ئىدى : "ماڭا بىر ئىستان ئەكىلىپ بەرسەڭلار، ئۆتونۇپ قالاىي " دېدىم . شەمسى بەدیراننىڭ بۇيرىقى بىلەن بىر ئەسکەر تىزلا ئىستان ئېلىپ كەلدى ، ھەسەن خېلىل شەمسى بەدیرانغا : " باشلىق، ئەپىكە بۇيرىماڭ، ئىچكىرىكى تۆيىدە ئالماشتۇرۇپ چىقسۇن " دېدى. ئىچىدىكى تۆي تولىمۇ ھەشەمەتلەك بىزەلگەنىكەن ، ئائىلە سايمانلىرىمۇ توبتولۇق بولۇپ ، ھاوا تەڭشىڭىچ، تېلىۋىزور، رادىئو قاتارلىق ھەممىسى بار ئىدى. ئىشتىنىمى ئالماشتۇرۇپ بولۇپ يەنە ئۇلارنىڭ يېنىغا چىقىتمى ، شەمسى بەدیران مېنى تۆمۈر لىمغا ئېسىشقا بۇيرىدى. ئىككى قول، ئىككى پۇئۇمنى قانداق باغلاب ، قانداق ئاسقىنىنى ئۇقمايلا قالدىم .

شەمسى بەدیران سافۋاتنى مېنى 500 قامىچا ئۇرۇشقا بۇيرىدى ، قامىچا ئۇستۇمگە يامغۇرداك ياغماقتا ، ئەمما بۇ مەلئۇنلارنىڭ ئالدىدا بېشىمنى ئەگىم، ئاللا- تۇۋا كۆتۈرسەم بولمايتى ، پەقتلا ئاللاھقا يالھۇردۇم .

چىداشلىق بېرەلمىدىم ، قان پۇتلرىمىنى بويلاپ يەرگە ئېقىشقا باشلىدى ، شەمسى بەدیران بۇنى كۆرگەندىن كېيىن مېنى چۈشۈرۈشكە بۇيرىدى. تامغا يۆلىنىپ تۇرۇۋالا ي دېگەنىدىم ئەپسۇس سافۋات دېگەن مەلئۇن يەنە قامچىلاپ مېنى يۆلەنگىلى قويىمىدى. ئۇلاردىن مېنى

يەرگە ئولتۇرغىلى قويۇشنى ئۆتۈندۈم، ئەمما شەمسى بەدیران : "بولمايدۇ، ئاشۇنداق ئۆزە تۇرسەن، نېمىشقا رەببىگىدىن ياردەم سورىمايسەن، ئۇ سېنى بۇيەردىن قۇنۇلدۇرپ چىقىدىغۇ؟ ئەڭ ياخشىسى يەنلا ئابدۇناسىرغا يېلىنغان، ئۇنىڭدىن ئۆتىنىدىغان بولساڭ، قانداق مۆجىزىلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى تەسەۋھۇر قىلالمايسەن " دېدى، جاۋاپ بەرمىدىم، ئۇ يەنە : "گەپ قىلە، سۇئالىمغا جاۋاپ بەر، رەببىڭ قەيمەرددە؟" دەپ ۋاقىرىدى، مەن يەنە جىم تۈرددۇم، مەن جىم تۇرغانسىرى ئۇ جىلە بولۇپ تېخىمۇ كۈچەپ ۋارقرايتى، چىدىغۇچىلىكىم قالىدى، "ئىھ ئاللاھ، ئىھ ئاللاھ" دەپ توۋىلىدىم، كېيىن ھۇشۇمدىن كېتىپ، يەرددە يېتىپ قاپتىمەن، ئۇلار مېنى مەجبۇرى ئۆزە تۇرغۇزىسىمۇ يەنە يېتىپ قاپتىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىلاجىسىزلىقتىن مېنى شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىدىن ئۇدۇل دوختۇرخانىغا ئاپرىپتۇ.

سۇ كامرى

شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىدىن ئايىلغاندىن كېيىن ئېغىر نەپەس ئالدىم، پۇتۇن بەدىنىم چېقىلىپ كەتكەندەك ئاغرىيەتى . سافۋات مېنى ئېلىپ كېتىۋاتاتتى، كارىدوردىن ئۆتكىنىمىزدە، ھەسەن خېلىل : " سافۋات ئۇنى ئېلىپ كەل، باشلىق زەينەبىنى كۆرىدىكەن " دەپ توۋىلىدى.

شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا يەنە كىردىم، ئۇ يەرددە ھەممىدە قۇتۇب خانىمنى كۆرددۇم، ئۇنى تونۇدۇم، ئەمما ئۇ مېنى تونىمىدى، تاياق زەربىسى، چارچاش، قورساقنىڭ ئاچلىقى ھەممىسى قوشۇلۇپ مېنىڭ ئاۋازلىرىمۇ مۇزگىرىپ كەتكەندى.

شەمسى بەدیران ئۇنىڭدىن : " ئالدىگىدىكى بۇ ئايال زەينەب غەزىالىمۇ ئەمەسمۇ؟ " دەپ سورىدى، ھەممىدە ماڭا سىنچىلاپ قارىۋەتكەندىن كېيىن : " ھە، شۇ " دېدى، ئەينى ۋاقتىتا

هەددبىدىن زىيادە چارچاپ كەتكەچكە شەمسى بەدیراتنىڭ ئۇنىتىدىن مېنىڭ مەسلىھىنى سوراۋاتامدۇ ياكى باشقىنىمۇ ئېنىق ئۇفالماي قالدىم ، كېيىن ئۇنىڭ سۇڭاللىرىدىن ئەھۋالنى بىلگەندەك بولدۇم ، ئۇ مەن ياتقان كامىرنىڭ ئۇدۇلۇدا ياتىدىغان فاتىمە ئەسىد خانىمىنىڭ ئەھۋالنى سوراۋاتاتتى ، ھەمىدە جاۋاب بېرىۋاتقاندا شەمسى بەدیران مېنى چىقىپ كېتىشىكە بۇيرىدى.

ئازىراق ماڭا-ماڭمايلا يېقىلىپ قالدىم ، سافۋات بىر ئەسکەرگە : " دوختۇر ياردەمچىسى ئابدۇمەبۇدنى چاقىر" دەپ بۇيرىدى . ئۇ بىر قولىدا بوتۇلغا تۇتقان حالەتتە كەلدى ۋە بوتۇلکىدىكى نەرسېنى ماڭا پۇراتتى ، ئەس-ھۇشۇمغا كەلگەندە ئەسکەرلەر يېللەپ ئېلىپ ماڭدى ، سافۋات كەينىمىدىن "تىز ماڭ!" دەپ قامچىسىنى ئۇينىتىپ ماڭأتتى ، سەللا ئاستىلاب قالسام ئارقامدىن تېگىدىغان قامچا قەدىمىمنى تىزلىتتەتتى. مەن ئاران تەسلىكتە كارىدورنىڭ بىر ئۇچىغا باردىمیيۇ يەنە يېقىلىپ قالدى ، ئەمما سافۋات ماڭا قىلىچىمۇ رەھىم قىلماستىن قامچا بىلەن كۈچەپ ئۇردى . ئىھ ئاللاھ! بۇمۇ ئادەم بولدىمۇ ؟ ياق ئۇ ئادەم ئەمەس ، ئۇ ئىككى پۇتلۇق ھايۋان !

شۇ ئەسنادا كارىدورنىڭ ئۇ تەرىپىدىن بىر قانچە كىشىنىڭ : " سافۋات ئۇنى بەشىنچى كامىرغا ئېلىپ بار ، سۇ كامىرغا سولالاپ قوي ! " دېگەندەك ئاڭلاندى .

ئۇ مېنى ئولتۇرغۇزۇپ قويۇپ ، ئابدۇمەبۇدنى يارامنى تېكىشقا بۇيرىدى . يارامنى تېكىپ بولغاندىن كېيىن سافۋات كامىرنىڭ ئىشىكىنى ئاچتى ، ئىشىكىنىڭ كەينىدە ئېگىزلىكى بىر مېترچە كېلىدىغان تۆمۈر رىشاتكا بار ئىدى ، ئۇ مېنى كېيىمىمنى سېلىپ رىشاتكىنىڭ كەينىگە ئۆتۈشكە بۇيرىدى ، قورقۇپ جايىمىدىن بىر قەدەممۇ مىدىرلىيالىمىدىم. رىشاتكىنىڭ كەينىدە سۇ تولدۇرۇلغان بىر يەر بار ئىدى ، مەن غەيرىتىمنى يىغىپ سافۋاتقا : " كېيىمىمنى سالمايمەن ! " دېدىم.

ئۇ ھېچىش بولمىغاندەك نۇمۇسىسىزلارچە : " بىر قۇر ئىچ كىيم بىلەنلا كىرىشىڭ كېرەك "

دېدى.

-من مۇشۇ بىر قۇرلا تاشقى كىيمى كىيگەن دېدىم .

-ئەگەر سالمايدىغان بولساڭ ، كىيمىڭنى يىرتىۋىتىمەن ، ئۇ شۇنداق دېگىنچە ئىتتىك تىغ بىلەن كىيمىمىنى يىرتىۋەتتى ۋە ھۇ ! ئىتتىڭ بالسى ئىشتانىنىمۇ سالە ، ھامىنى بىر سائەتتىن كېيىن ئۆلىسەن ، بۇ ئىشتانى زايا قىلىمغىن - دېدى.

-من كىرىپ بولغاندىن كېيىن ئاندىن قايتۇرۇپ بېرىھى ئىشتانى دېدىم.

-نەگە كىرىسەن ؟ بىز سېنى مۇشۇ سۇ كۆلچىكىگە تاشلىۋىتىمىز ، ئەمدى سەن بىلەن سۆزلىشىپ ئۆلتۈرۈدىغانغا ۋاقتىمىز يوق.

-ماقۇل ، كەينىڭنى قىلىپ تۇر ، ئىشتانى سېلىپ بېرىھى

ئۇ كەينىنى قىلىپ تۇردى ، من شەمىسى بەدراڭنىڭ ئىشخانىسىدا كىيگەن ، ئۇلار ئەكلىپ بەرگەن ھېلىقى ئىشتانى سېلىپ بەردىم.

رىشاتكا ئالدىدا تۇرۇپ قالدىم ، قانداق قىلىشنى بىلەلمە يېۋاتاتىم ، سافۋات مېنى سەكىرەشكە بۈيرىدى ، من رەت قىلدىم : "من ئۆزۈم ئۆزۈم سەكىرمەيمەن ، ئەگەر مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولساڭلار ، ئاقىۋىتىگە ئۆزۈلگەر ئىگە ، من ھەرگىز مۇشۇ ئۆزۈمنى ئۆلتۈرۈۋالمايمەن " دېدىم.

من شۇ چاغدا ئۇلار مەندىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن مېنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بۇپتۇ دەپ ئويلىغانىدىم ، شۇ ۋاقتىسىكى ئەھۋال مېنى شۇنداق ئوپلاشقا مەجبۇر قىلغانىدى. مېنى ۋەھشىلەرچە قىيناڭلىرى ، قۇدۇققا سەكىرەشكە بۈيرۈشلىرى ... ئۇلارنىڭ ھەقىقەتەن مېنى ئۆلتۈرۈش نىيەتنىڭ بارلىقنى چۈشەندۈرەتتى. ئۇنداقتا ئۇلار مېنى قۇدۇققا تاشلىۋەتسۇن ، ھەق يولىدا ئۆلۈش نېمىدىگەن شەرەپلىك ، ئىم ئاللاھ سىزنىڭ يولىڭىزدا قۇربان بولۇشقا خۇشاللىق بىلەن رازى بولىمەن !

غالچىلار مېنى قامچا بىلەن ئۇرۇپ قۇدۇققا سەكىرەشكە قىستىدى ، من ھەرگىز ئۆزۈم سەكىرمەيتىم ، ئۇلار مېنى تاكى من يەنە يېقىلىپ يېتىپ قالغۇچە قامچىلىدى.

سافۋات ۋە يەنە ئىككى ئەسکەر بىرلىشپ مېنى سۇغا تاشلۇھەتتى، كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا ئۆزۈمنى سۇ ئىچىدە كۆرۈم، ئەسىلەدە بۇ قۇدۇق بولماستىن سۇ بىلەن توشقۇزۇلغان كامىر ئىكەن، ئاللاھنى زىكىر قىلدىم : " رەببىم! ھەممىنى سىزگە تاپشۇردىم، مەن سىزنىڭ قۇلىڭىز، سىزگە تېخىمۇ يېقىنلىشىشقا نېسىپ قىلىڭ، ماڭا سەبىر، چىدام-غەيرەت ئاتا قىلىڭىز!

سافۋات مېنى يېڭى - يېڭى ئۇسۇللارنى كەشىپ قىلىپ تۇرۇپ قىيىاتى ئۇ مېنى بىر تەرەپتىن قامچىلاب يەنە بىر تەرەپتىن توختىمای تىللاب، مېنى يېتىشقا بۇيرىدى.

- ھەممە يەر سۇ تۇرسا قانداقمۇ ياتىمەن ؟ بۇ مۇمكىن ئەمەس، ياتىمايمەن!

- ھۇ ! ئىتتىنىڭ بالىسى، ئەمسە ئولتۇرە، نامىزىڭىدا ئولتۇرغاندەك ئولتۇر، سەن ئولتۇرۇشقا بەك ئۇستىغۇ دەيمەن، بەك ئۇزۇن ئولتۇرلايسەن، كارامىتىڭى بىر كۆرەي، ئولتۇرغاندىن كېپىن، ھېچكىمنى كۆرەلمەيسەن، جامال ئابدۇناسىر "مۇسۇلمان" قېرىندىداشلار ئۇيۇشمىسى "نىڭ ئەزالىرىنى فانداق بىر تەرەپ قىلىشنى ئوبىدان بىلدى، تىز ئولتۇر!

ئامالسىزلىقتىن ئولتۇرۇشقا مەجبۇر بولدۇم، سۇ ئېڭىكىمگە تاقاشتى، سافۋات : " مىدىرىلىشىڭغا رۇخسەت يوق، رەئىس سېنى كۈنگە 1000 قامچا ئۇرۇشنى تاپىلىغان، ساڭا بۇ يەرنىڭ جازا باهااسېنى ئېيتىپ قويىاي، مىدىرىلىساڭلا 10 قامچا يەيسەن!" دېدى.

ھەددېدىن زىيادە قورقۇپ كەتكەنلىكتىن، يارىلانغان پۇتۇمنى، ئۆزۈمنى ئۇنتۇپلا كېتىپتىمەن، ئەمما بۇ مەينەت سۇلار يارامغا تەسر قىلىپ، ئاغرىق دەستىدىن چېنىمىنى ئالاتتى. ئاغرىق ئازابى ئەتراپىمىدىكى بۇ مۇھىت، بۇ مەنزىرىنى ئېسىمدىن چىقرااتتى.

سافۋات تىنچلىقنى بۇزۇپ : " ئېسىڭىدە بولسۇن، ئەگەر ئۇخلاب قالدىغان بولساڭ، سېنى قامچا ئۇيغىتىدۇ، پەقەتلا مۇشۇنداق ئولتۇرۇشۇڭغا رۇخسەت، ئىشىكتىكى كامارنى كۆرگەنسەن، ئۇ دەل كۆزىتىش كامىرى، ئەگەر ئورنۇڭدىن تۇرۇۋالساڭ، مىدىرىلىساڭ، ئۇ خلاب قالساڭ قامچىلار شۇ ھامان سېنى يوقلاپ كېلدى، مۇشۇ تۇرغان جايىڭىدا، سۇنىڭ

ئۇتۇرسىدا تۇرسىن، تام تەرەپكە بېرىپ يۆلىنىپ تۇرىۋىلىشىڭىمۇ رۇخسەت يوق،
 شۇنداق قىلىشقا پېتىنىدىغان بولساڭ ئۇن قامچا يەيسەن، مۇرەگىنى مىدىرلاتساڭ 5 قامچا،
 پۇتۇگىنى مىدىرلاتساڭمۇ بەش قامچا، ئورنۇڭدىن تۇرىۋالدىغان بولساڭ 10 قامچا يەيسەن
 چۈشەندىڭىمۇ؟ بۇ يەرنىڭ جازا باهاسىنى بىلىۋالغانسىن؟ قۇتۇب ياكى ھۇدەيىنى ياردەمگە
 چاقىرماماسەن؟ سەن رەئىس ئابدۇناسىرىنىڭ تۈرمىسىدە تۇرىۋاتىسىن، ئەگەر رەبىياڭ سېنى
 قۇتقۇزمىسا، ئابدۇناسىر دەپ توۋلاب ياردەم سورىغىن، ساڭا شۇھامان جەننەت ئىشكىلىرى
 ئۈچىلىدۇ، چۈشەندىڭىمۇ؟ سېنىڭ قىلىدىغان ئىشلەك كۆپ تېخى، يىللار تېخى ئۇزۇن،
 كاللاڭنى سىلىكتەت، ئەگەر ھۇشۇڭنى تاپساڭلا، مەن سەن ئۈچۈن باشلىق بىلەن
 كۆرۈشكىلى بارىمەن، ئۇ تەلەپ قىلغان نەرسىلەرنى دەپ بەرسەڭلا بولىدۇ، سەن ئالجىپ
 قالىغانسىن ھە؟ ئۇزۇڭنى نېمە ئۈچۈن بۇنچە قىينايسەن؟ مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ
 ئۈچۈنمۇ؟ ئۇلارنىڭ سەن بىلەن كارىمۇ بولىدى، ئەكسىچە بويىنۇڭغا سىرتماق سالدى..."
 مەن ھېچىنە دېمىدىم، پەقەتلا كۆزگە ئىلماسلق نەزىرى بىلەن ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ
 تۇردۇم.

ئۇ مۇغەمبەر لەچە كۈلۈپ: "ئەڭ ياخشىسى ماڭا بويىسۇنぐۇن، گېپىمنى ئاڭلاپ ئۇزۇڭنى
 قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ھەرىكەت قىلغىن بولمىسا سەنمۇ ئەتە ئۆلۈكلەر دۆۋىسىنىڭ ئىچىدە
 ياتىسىن" دېدى.
 مەن يەنلا گەپ قىلماي جىم تۇردۇم، ئۇ جىلە بولۇپ: "ھۇ! ئىتنىڭ بالىسى، مەن تامغا گەپ
 قىلىۋاتامدىم، مۇ دېمەمسەن؟" دەپ ۋارقىرىدى.

مەن يەنلا سۈكۈتتە تۇردۇم، ئۇ: "مەسىلە ناھايىتى ئاددى، مەن سېنى شەمسى بەدیران
 جانابلىرى بىلەن كۆرۈشتۈرگىلى ئاپراي، ئۇنىڭغا قۇتۇب ۋە ھۇدەيىنىڭ ئابدۇناسىرىنى
 ئۆلتۈرۈش پىلانىنى ئېيتىپ بېرىشكە قوشۇلغانلىقىڭى ئېيتىي" دېدى.

ئاچىغىمدا ۋارقىرىپ كېتىپتىمەن: "مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ھەممە يىلگەن

گۇناھسىز، ئاللاھ بىزنىڭ ئىنتىقامىمىزنى چوقۇم ئېلىپ بېرىدۇ، بىزنىڭ كۆزلەيدىغىنىمىز

بۇ دۇنيا هاياتى ئەمەس، بىز ئاللاھ رازىلىقىنى، ئۇ دۇنيا هاياتىنى كۆزلەيمىز!"

سافۋات ئەڭ مەينەت، تىلغۇ ئالغۇسىز، جاھاندىكى چىمى سېسىق گەپلەر بىلەن مېنى تىللاب

هاقارەتلەپ، سۈت ئىچىپ توپلىغان ئېنېرىگىنەلرنىڭ ھەممىسىپنى سەرب قىلىپ بىولدى.

توپتۇغرا يېرىم سائەت تىنماي تىللىدى. ئاندىن : "ساڭى بۇ يەرنىڭ جازا باھاسى ئايىان!"

دەپ قويۇپ چىقىپ كەتتى. مىدىرىلىماي ئولتۇرالىدىم، ھەرقانداق ئادەم، مەيلى ئۇ

قانچىلىك سەۋىر-تاقة تىلىك، چىدامچان بولسۇن، بۇنداق مىدىر- سىدىر قىلماي

ئولتۇرالىشى مۇمكىن ئەمەس، بۇ ئېنىقلە ئادەم قىينىغانلىق ئىدى.

قامچا يېيىش، بۇنداق قىينلىپ، مىدىر- سىدىر قىلماي ئولتۇرۇشتىن ئەۋزەلەك ئىدى.

من قانداق مىدىرلاشنى تويلاشقا باشلىدىم، ئەگەر پۇتۇمنى سۈنىدىغان بولسام مەينەت سۇ

ئاغزىمغا كىرىپ كېتىدۇ، ئەڭ ياخشى چارە تۇرۇپ كېتىپ، ئۇنىڭ ھېسابىغا 10 قامچا يېيىش

ئىدى. "ئە ئاللاھ، ئۆزىگىز بار! "ئورنۇمدىن تۇردۇم.

ئەسکەرلەر ئۇخلاپ قالغان بولسا كېرەك، بامدا تقى ئېتىلغان ئەزاننى ئاڭلىدىم. تامغا قولۇمنى

سۇرتۇپ، تەيەممۇم قىلدىم، تەيار سۇنىڭ ئىچىدە تۇرغاندىكىن، تاھارەت ئالمامىسىن دەپ

قېلىشىلار مۇمكىن، بۇ سۇ بەكلا مەينەت، ئۇنىڭدا تاھارەت ئېلىشقا بولمايتتى، شۇنداق

قىلىپ بامدا تىنى ئوقۇدۇم.

كامىر ئىشىكى ئېچىلىپ گۈندىپاي ئەسکەرلەر كىرىپ كەلدى ۋە قامچىلىرىنى باش

- كۆزۈمگە ياغدۇرۇشتى، ئامالسىز يەنە ئولتۇرۇشقا مەجبۇر بولدۇم.

ئىچىمە توختىماي "ئاللاھ مەن بىلەن بىرگە" دەپ پىچىرلايتىم، كۆزۈم ئۇيقۇغا كېتىپتۇ،

ئەمما قانداق تىز مۇگدىگەن بولسام مەينەت ھەم سېسىق سۇ مېنى يەنە شۇنداق تىز

ئۇيغۇنىشقا مەجبۇرلايتتى.

بىر كېچىدە سامبۇ دېگەن ئەسکەر ئاز دېگەندىمۇ بەش قېتىم كېلىپ ئۇرۇپ چىقىپ

كېتەتتى، مىدىرىلىسام بولمايتتى، مىدىرىلىساملا قامچا يەيتىم.

جىنايەت

بىر كۈنى سەھەردە سافۋات كەلدى، ئۇ مېنى سۇ كامىرىدىن تارتىپ چىقىرىپ، شۇنىڭ يېنىدىكى بىر كامىرغا سولىدى، كىرىپلا تامغا يۆلىنىپ ئولتۇرۇۋالدىم، تام شۇ ۋاقتىتا مامۇق ياستۇقتىنمۇ راھەت بىلىنىپ كەتتى. پۇتلۇن بەدىننم يارا، چىدىغۇسىز ئاغرىق ئازابى، بۇنىڭغا قوشۇلۇپ قورسقىمنىڭ كوركىرىشى مېنى بىئارام قىلاتتى. جىمى ئەزايم قىمىرلاب چۈقان سېلىنىۋاتقاندەك مაڭا ئارام بەرمەيتى.

سافۋات ئېگىز بوي، قارامتۇل بىرلىك بىلەن كامىرغا كىرىپ كەلدى، ئۇ كىشىنىڭ قولىدا قامچا بولۇپ، توختىماي ئوبىناب، خۇددى مېنى ئۇرۇشنىڭ تەبىيارلىق ھەركەتلرىنى ئىشلەۋاتقاندەك تەسىر بېرەتتى.

سافۋات ئۇنىڭغا : "جىنايەتچىلەر سادىر قىلىدىغان ھەر قانداق جىنايەت بىلەن ئۇنىڭغا مۇئامىلە قىلساش بولۇرىدۇ، ئەگەر قارشىلىق قىلسا قامچىلا " دەپ چىقىپ كەتتى. ئاللاھتنىن بۇ قېين ئۆتكەلدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تىلەپ دۇئا قىلىپ كەتتىم. بۇ قارامتۇل كىشىنىڭ ئاۋازى دۇئايىمنى توختاتتى، ئۇ : "ئاچا!" دېدى. ئۇنىڭغا قارىدىم، ئۇنىڭ بايىقى يېقىمىسىز تەلەتى ئىللەپ قالغاندەك تۈيۈلدى، ئۇ پەس ئاۋازدا : "ئاچا، قورقماڭ، ئۇلار تېرەمنى تەتۈر سوپۇۋەتسىمۇ سىزگە زىيان يەتكۈزمەيمەن" دېدى.

"بالام، ئاللاھ سىزنىڭ ئەجريگىزنى بېرىدۇ، سىزنى توغرا يولغا باشلايدۇ" دېدىم. شۇ ئارىدا تۈيۈقسىز ئىشىك ئېچىلىپ، سافۋات ئېتلىپ كىردى ۋە ئۇ ئەسکەرنى ئۇرۇپ كەتتى.

ئۇنىڭ ئاغزىدىن يەنە تىل-دەشىنالار تۆكۈلۈپ تۇراتتى : "ھۇ ئۆلگۈر، ئىتتىڭ بالىسى، ئۆلگۈڭ كەپ قاپتۇ-دە، سېنى ھەربىي ئىشلار سوتىغا تاپشۇرۇپ بەرمەيدىغان بولسام، جامال

ئابدۇناسىرنىڭ بۇيرۇقى بويچە سېنى شەمىسى بەدیرانلىڭ يېتىغا تاپىرىپ سوراق قىلىپ ،

سوتقا تاپشۇرۇپ بېرىشتىن بۇرۇن، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇش لايىھەسېنى تۈرۈۋال! دەپ چىقىپ

كەتتى ۋە تىزلا يەنە كۆزىتىش كامىرىدىن : "ساڭا بىر سائەت ۋاقت بېرىمەن، بىر سائەتكىچە

مەسىلەڭنى ئوبدان ئويان، قايتىپ كېلىپ بۇيرۇقنى ئىجرا قىلىمەن!" دېدى.

بۇ ئەسکەر كامىر ئىچىدە تۇرۇپ : "خوب، باشلىق" دېدى.

من ئاللاھتىن بۇ ئەسکەرنى ھىدايەتكە باشلىشىنى تىلىدىم، ئۇنىڭ بۇيرۇقنى ئاڭلىغاندىن

كېيىن يەنە بۆرە تېرىسىنى كېيىشىدىن ئەنسىرەيتتىم، ئەمما بۇ ئەسکەر ياخشىكەن ،

باتۇركەن، تولىمۇ سادىلىق بىلەن مەندىن : " ئاچا، ئۇلار نېمىشقا سىزنى بۇنداق

قىينىايدۇ؟" دەپ سورىدى.

من : " چۈنكى بىز ھەق يولغا دەۋەت قىلغۇچىلار، بىز بۇ دۆلەتنى ئىسلام قانۇنى ئارقىلىق

ئىدارە قىلىشنى تەشەببۈس قىلىمىز، ھەرگىزمۇ شەخسىي مەنپە ئەتمىزنى ئويانلەپ باققىنمىز

يوق" دېدىم.

بۇ چاغدا پېشىنگە ئەزان چىقتى، من تەيىەممۇم قىلىپ ناماز ئوقۇدۇم، ئۇ ماڭا : " ئاچا،

ماڭا دۇئا قىلىپ قويۇڭ" دېدى، ئاللاھتىن ئۇنىڭغا ھىدايەت تىلەپ دۇئا قىلىدىم، ئۇ : " ئاچا،

مېنىمۇ ناماز ئوقۇشقا نېسىپ قىلىشنى تىلەپ قويۇڭ، سىلەر ئادەتتىكى ئادەملەر

ئەمەس، ئاللاھ ئابدۇناسىرنىڭ سەلتەنەتىنى يېقىتىاي" دېدى.

-سز تاھارەت ئېلىشنى بىلەمسىز؟ دەپ سورىدىم.

-ھەئە بىلىمەن، بۇرۇن نامانى تاشلىمای ئوقۇتىمۇ، ئەمما ئۇلار كۆرۈپ قالىسلا زىندانغا

تاشلايدۇ.

-سىزنى زىندانغا سولىسىمۇ، ناماز ئوقۇشىڭىز كېرەك، ئاللاھ سىزنى كۆرۈپ تۈرىدۇ

ئۇ كۈلۈمىسىرەپ تۇرۇپ : "مەنمۇ ناماز ئوقۇي ئەمسە" دېدى. بۇ چاغدا يەنە بىر ئەسکەر

ئىشىكىنى تاراكتىشىپ : "ھۇ ئىتتىڭ بالىلىرى، نېمە قىلىشىۋاتىسىن؟" دېدى.

قارامتۇل ئەسکەر : " خانىم، نامىزىنى ئوقۇپ بولالىمىدى " دېدى.

ئىشىك سىرتىدىكى ئەسکەر : " سافۋات كېلىۋاتىدۇ، ئۇنىڭغا سېنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىڭنى ئوبدان بىر كۆرسىتىپ قويىمىسام " دېدى.

سافۋات غالىجىرىلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالغان يازايدى ھاييۋاندەك ئېتلىپ كىردى، ۋە ئۇ ئەسکەرنى تاكى ئۇ ھۇشىدىن كەتكۈچە ئۇردى، يەنە بىر قانچە گۈندىپاي ئەسکەر كىرىپ ھۇشىدىن كەتكەن قارامۇتۇق ئەسکەرنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى. مېنى دەپ جازالانغان بۇ ئەسکەر ئۈچۈن شۇنداق كۆڭلۈم يېرىم بولدى، ئاللاھ ئۇنىڭ كۆزىنى ئاچقايسىز، بۇ قاراڭغۇلۇقتىن قۇتۇلدۇرغايىسىز.

مەن ئازابدە نى ئۇنىڭغان حالدا ئەسەر نامىزىنى ئوقۇدۇم.

سۇ كامىرىنىڭ دائىملىق "مبەھىمنى" بولۇش

كۈن پېتىشى بىلەن مەلئۇنلار ئاجايىپ جانلىنىپ كېتىدۇ-دە، يېڭى- يېڭى نۇسخىدىكى قىيناشلار ئوتتۇرىغا چىقىدۇ. كەچ كىرىھى دېگەندە ئۇلار مېنى سۇ كامىرىغا يەنە سولاب قويدى، قورسقىم ئېچىپ تارتىشىپ ، گېلىم قۇرۇپ، ئاۋازلىرىم پۇتۇپ، يارىلىرىم مۇقىئىنا ئاتاتتى. ئىشقلىپ پۇتكۈل جىسمىم ۋە روھىم ئازاب چېكىۋاتاتتى.

بىر چاغدا ئۇخلاب قاپتىمەن، چۈشۈمde قاپقارا كىيىم كېيىۋالغان، يانچۇقىغا لىق ئۈنچە-مەرۋايت قاچىلىۋالغان، قولغا تۈرلۈك - نازۇ نېمەتلەر، مۇھە-چىۋە سېلىنغان كۈمۈش پەتنۇسنى كۆتۈرۈۋالغان بىر كىشى كەلگۈدەكمىش، ئۇ تائاملارنى يەپتىمەن، يەپتىمەن، تازا جىق يەۋاتقاندا ئويغىنلىپ كەتتىم، ئۇيغىنلىپ قورسقىمنىڭ ئاچمىغىنىنى، ئۇسسوزلىقۇمنىڭمۇ بېسىقىپ قالغانلىقىنى ھېس قىلدىم. ئاللاھقا سانسىز شوكۇرلەر ئېيتتىم، كەچتە يەنە شۇ سۇ ئىچىدە چىلىنىپ تۇردۇم، ئۈچىنچى كۈنى سەھەردە سافۋات

كىردى، ئىشتىنى تۈرىۋەتىپ سۇغا كىردى ۋە مۇرمۇدىن سىلكىپ تۇرۇپ : " قاچانغىچە جاھىللېق قىلماقچىسىن ؟ بىزنىمۇ بەكلا تويمۇزبۇھەتىڭ، سەن قۇتۇپ ۋە ھۇدەبىللەر بىلەن ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش سۈيچەستىنى قانداق پىلانلىدىڭ ؟ ئۇ ئىككىسى سايى قاچان ئابدۇلغەتتاهنىڭ قول سېلىش ۋاقتىنى ئېيتىپ بەردى ؟ " دەپ سورىدى.

تىلىلىخىنچە چىقىپ كەتتى .

ئالاھەزەل بىر سائەتلەردىن كېيىن ئۇ يەنە كەلدى، قولۇمۇدىن سۆرەپ ئېلىپ چىقىپ، سۇ كامىرىنىڭ يېنىدىكى كامىرغا سولاپ قويدى، بۇ كامىردا قانداق جازالارنىڭ مېنى كۈتۈپ تۇرىۋاتقانلىقىنى پەرەز قىلدىم ۋە ئاللاھنى زىكىر قىلىپ ماڭا ياردەم قىلىشىنى، ئۇلارنىڭ زىيانكەشلىكلىرىدىن ساقلاپ قېلىشىنى تىلىدىم.

سافۋات بىر ئۇفتىسر بىلەن كىرىپ كەلدى، ئۇنىڭ ئىسمى ئىبراھىم ئىكەن، سافۋات ماڭا : " باشلىق سەن بىلەن پاراڭلاشماقچىكەن، ھۇ ! ئىتتىڭ كۈچىكى " دېدى .

ئۇ ئۇفتىسر سافۋاتنى چىقىپ كېتىشكە بۇيرىدى ۋە ماڭا : " ئۆزۈگىنىڭ مەنپە ئەتنىمۇ ئۇيلاپ قويغىن، بۇ يەردىكىلەر ئاللاھقا ئىشەنەيدۇ، ئۇلار ھېچنمىدىن قورقمايدۇ، تۈنگۈن ئۇنىڭ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىغان ھېلىقى ئەسکەرنىڭ ئاقمۇتىنى بىلەمسەن ؟ ئۇ ئېتىپ تاشلاندى، بۇگۈن ئۇلار چەبىدەس بىر گۇرۇپبا "پالۋان" لارنى سېنى كۈتۈشكە ئەۋەتمەكچى، ئۇلار سېنى نېمە قىل دېسە شۇنى قىلىشىڭ كېرەك، سەن ئەڭ ياخشىسى ئۇلارنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇشنىڭ يولىنى قىل، ھەسەن ھۇدەبىي ۋە قۇتۇپ ئەركىشى بولغانىكەن، چوقۇم ئۆز جىتايتىگە مەسئۇل بولىدۇ.

مەن ئۇندىمىدىم، مەن ئۇلارنىڭ بۇنداق قىستاشلىرىدىن، تەھدىتلىرىدىن بىزار بولغانىدىم. مېنى يەنە قانداق قىينىيالايتتى ؟ ھەممە قىيىن-قىستاقلىرىنىڭ تەمنى تېتىپ بولغان تۇرسام.

بۇ ئوفتىسىز مەقسىتىگە يېتەلمىدى، يېڭىلدى، ئەمما يېڭىلگىنىڭە تەن بەرگۈسى كەلمەي، سافۋاتقا : "ئۇ ئۆلسىمۇ ئۆزپىكىرىدىن يائىمىخىدەك، ئۇنىڭغا قانداق قول سالغۇڭ كەلسە شۇنداق قىلغىن!" دېدى.

سافۋات ئالدىمغا دىۋەيلەپ كېلىپ : "ئابدۇناسىر بىر توپ جان ئالغۇچى ئەزراىلىنى ئەۋەتتى، ئۇلار سېنى قىيما-چىما قىلىۋىتىدۇ، شۇ چاغدا نەگە قاچىسەنکىن قېنى؟" دەپ ۋارقىرغىنچە كېتىپ قالدى.

چۇشتىن كېيىن ئۇلار مېنى يەنە سۇ كامىرىغا سولاب قويىدى، سۇ كامىرىدا يەنە بىر كېچىنى ئۆتكۈزدۈم. مانا مۇشۇ رەۋشتە ئۇلار مېنى ئۇ كامىرىدىن بۇ كامىرغا يۆتكەپ تۈرلۈك-تۈمەن قىيىن- قىستاقلارغا كۆمۈھەتتى.

يىرتقۇچلار بىلەن بولغان جەڭ

بەدىنىنىڭ ساق يېرى قالمىدى، يۈرىكىم ئازابقا تولدى، بۇمۇ ئادەم ئېرىشىدىغان مۇئامىلىسىمۇ؟ بۇمۇ ئادەم قىلىدىغان ئىشمىمۇ؟ بۇ مەخلۇقلارمۇ ئادەم بولدىمۇ؟ ئۇلارگەپ قىلايىدۇ، كۆرەلەيدۇ، سۆزلىيەلەيدۇ، ئىككى پۇتلۇق بولۇپ ماڭلايدۇ، بىراق مەنچە ئۇلار ئادەم ئەمەس، ئۇلار پەقەت غەيرى ئاللۇاستىلاردۇر، ئۇلار مېنى سۇ كامىرىدىن يەنە باشقا كامىرغا يۆتكىدى. سافۋات مېنى كۆرسىلا ئۇراتتى، بۇگۈنمۇ ئۇرۇپ بولۇپ : "بۇگۈن ساڭا قانداق تاقابىل تۇرىدىغانلىقىمىزنى بىر كۆرۈپ قوي" دەپ چىقىپ كېتىپ، بىر قانچە منۇتتنىن كېيىن ھەمزە ۋە ئىككى ئەسکەر بىلەن كىرىپ كەلدى.

ھەمزە كىشىنىڭ ئەقلىگىمۇ سخمايدىغان ئەڭ پەسکەش گەپلەر بىلەن تىللاب : "ھۇ ئىتتىڭ بالىسى، ئەڭ ياخشىسى ھەممىنى ئىقرار قىل، ھۇدەبىي بىلەن قۇتۇپ ئىقرار قىلىپ بولدى، ئابدۇلغەتتاهمۇ ئاللىبۇرۇن جىنايىتتىنى ئېتىراپ قىلىپ بولدى. بىز ھەممە ئىشنى ئېنىقلاب بولدوۇق، بىز ئۇلارنىڭ ئىقرارىدىن بىلدۈقكى، ھۇدەبىي ساڭا ئابدۇناسىر دېكەن كاپىرنى ئۆلتۈرۈش بۇيرۇقنى ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىلغا يەتكۈزۈپ قويۇڭ دەپتۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مەسىلىسىنى تاپشۇرۇپ قۇتۇلۇپ قالدى، سەنلا ئۆزۈڭ بىلەن ئۆزۈڭ قېرىشىۋاتىسىن، سېنىڭ ئاغزىنگىدىن بىزگە لازىملىق گەبنى قانداق ئالىدىغانلىقىمىزنى كۆرۈپ قالىسىن، زادى دەمسەن دېمەمسەن؟" دەپ ۋاؤزلىۇق چىقىپ تۇرغان كۆزلىرى بىلەن تىكىلىدى.

ئۇ سافۋاتقا : " سافۋات، بۇيرۇقنى ئىجرياق قىل " دېدى ۋە سافۋاتنىڭ يېنىدىكى ئىككى ئەسکەرنى كۆرسىتىپ : " ئەگەر بۇلارنىڭ قايىسىسى بۇيرۇققا بويىنتاۋلۇق قىلىدىكەن، ئۇدۇل مېنىڭ ئىشخانامخا ئېلىپ كەل " دېدى . سافۋات ئۇلارنىڭ بىرىگە : " كامىر ئىشىكى تاقالغاندىن كېيىن ئاۋال سەن قىل، ئاندىن ئىككىلار تەڭ قىلىڭلار،

چۈشەندىڭلارمۇ؟" دەپ چىقىپ كەتتى.

بۇ ئەسکەر ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇسى يوقلىقىنى، ئۇلار بىلمە كچى بولغان ئىشلارنى دېدى.
دەپ بېرىشىمنى، ئەگەر بۇيرۇققا بويىسۇنمىسا ئۆزىنىڭ كاللىسى ئېلىنىدىغانلىقىنى دېدى.
ماڭا يېقىنلاشما، ئەگەر ماڭا يەنە بىر قەدەم يېقىنلىشىدىغان بولساڭ، سېنى قانداقلا
قىلىپ بولمىسۇن ئۆلتۈرۈۋەتىمەن " دەپ كۈچۈمنىڭ بارىچە ۋارقىراپ قارشىلىق كۆرسەتتىم
ئۇ ئەسکەر بىردىم تۇرۇپ كەتكەندىن كېيىن، ئاستا-ئاستا ماڭا يېقىنلىشىشقا باشلىدى،
نەدىن كەلگەن كۈچكىن تالىق، ئىككى قولۇم بىلەن ئۇنىڭ گېلىنى كۈچەپ سقۇوالدىم، ۋە
ئاللاھۇئەكبەر " دەپ توۋلىدىم ۋە ئۇنىڭ كېكىرىدىكىنى چىشلىۋالدىم، ئۇ پۇتۇمنىڭ ئالدىغا
يېقىلىپ، ئاغزىدىن كۆپۈك ياندى، ئۇنى يېقىتتىم، ئەمما بەك كۈچەپ كەتكەچكە
بەدىنىمىدىكى يارىلار ئېچىشىپ، ئاغرىپ كەتتى .

ئاللاھ ماڭا كۈچ بەردى، شۇ سەۋەپ بۇ مەلئۇن ئۇستىدىن غەلبە قىلالدىم، بۇ بىر كەسکىن
جەڭ بولدى، ھەقىقەت رەزىللىك ئۇستىدىن غالىب كەلدى، قۇدرەت ئېگىسى ئاللاھقا
سانسز شۈكۈرلەر بولسۇن، ئۇنىڭ ئىشىك ئالدىدا ساقلاپ تۇرغان شىرىكى يۈگۈرەپ كىرىپ
قورقۇپ كەتتى، ئۇلار مەغلۇپ بولغانىدى، زىندانغا سولانغان، قولىدا تۆمۈرنىڭ سۇنىقى
بولمىغان، ئەمما ھەق يولىدىن يانمىغان ئاللاھنىڭ قولى غەلبە قىلدى.

ئاللاھىم، رەھمەت ۋە ئېھسانىڭىز نېمە دېگەن چەكسىز، سىز رەببىمىزسىز، پۇتكۈل
كائىناتنىڭ ئېگىسى سىز سىز كۆرۈپ تۇرۇۋاتىسىز، ئاللاھنىڭ يولىنى تۇتقان مۇئىمنلەر
تاباھۇزغا ئۇپېرىماقتا، ئۆلتۈرۈلۈش نىشانى بولماقتا. ئەمما زەپەر ھەر ۋاقت ئاللاھتىن
قورقانلارنىسىدۇر!

ئىشىك ئېچىلىپ رەھىمىسىزلەرنىڭ سەركىسى ھەمزە بەسيۇنى كىردى، ئۇنىڭ
كەينىدىن قۇيرۇقتىن ئەگىشىپ سافۋات ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى كىردى. ئۇلار يەردە ياتقان ،
ئاغزىدىن كۆپۈك يېنىپ، نەپسى توختاپ، تاتىرىپ كەتكەن قول چوماچىسىنى كۆرۈپ

هه يرالىقتىن گەپ قىلالماي قالدى، پەقه تلا بىر-بىرىگە چوشىنىپ بولمايدىغان نەزەردە قارىشىپ، جەسەتنى ئېلىپ كەتتى ۋە مېنى سۇ كامىرىغا سولاب قوپدى.

چاشقان بىلەن ئادەم قىيناش

مەن ئىزچىل سۇ كامىرىدا تۈرددۇم، ئالىنجى كۇنى سەھەردە ئاندىن مېنى باشقا كامىرغان يۆتكىدى. بۈگۈن نېمە "يېڭىلىق"لار مەيدانغا چىقار دەپ جىددىلىشىشكە باشلىدەم.

ھەممىنى ئاللاھقا تاپشۇرۇپ، تامغا يۆلىنىپ ئولتۇرددۇم، ۋە توساتتىن بىر نەرسىلەرنىڭ ھەربىكەت قىلىۋاتقانلىقىنى سەزدىم. تەپسىلى قارىسام تۆشۈكتىن خۇددى بىرسى قويۇپ بەرگەندەك بىر توب چاشقانلار چۈشۈراتتى. قورقىنىمدىن ۋارقىرىۋەتتىم. «ئىنسان ۋە شەيتاننىڭ يامانلىقىدىن ئاللاھقا سېغىنىپ دۇئا قىلىمەن، تىلىگىنىم يول ۋە شەكىل بويىچە مېنى بۇ يامانلىقتىن قۇتقۇز» دەپ ئاللاھقا يالھۇرۇپ تەكرار-تەكرار دۇئا قىلدىم. ۋە تەبىيۇم قىلىپ ناماز ئوقۇددۇم، ئوقۇپ بولۇپ مىدىرىلىماي ئولتۇرۇپ ئەسەرگە ئەزان چىققاندا ئاندىن يەنە سىر ئوقۇددۇم.

سافۋات كىردى، بۇ چاغدا چاشقانلار ئاللىقاچان قېچىپ بولغان بولۇپ، كامىر ئىچىدە بىر ئىككى تاللا چاشقان بار ئىدى، سافۋات ئەتراپقا قاراپ بۇ مەنزىرىدىن بەكمۇ كۆڭلى يېرىم بولدى، ئامالسىزلىقتىن تىللاب. نەچىنى قامچىلاب قويۇپ چىقىپ كەتتى. بىردىمدىن كېيىن مېنى يەنە سۇ كامىرىغا سولاب قويۇشتى، بىردىمدىن كېيىن رىياد بىلەن سافۋات كىردى.

رىياد مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ھاكىمىيەتنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش پىلانلىرىنى سورىدى.

« دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسى پىتنە ۋە تۆھمەت، تەشكىلاتتىمىزنىڭ مەقسىتى پەقه تلا قۇرۇان كەرىمىنى ۋە رەسۇلۇللاھنىڭ سۈننەتتىنى ئۆگىنىش، ئىسلامنى چوشىنىدىغان ۋە

ئىسلام ئۇچۇن خىزمەت قىلىدىغان ئەۋلاد تەربىيەش ۋە ئىسلامىي ھاكىمىيەت قۇرۇپ
چىقىش » دېدیم.

رىياد: « سەن مۇشۇنداق جاھىللەق قىلساڭ، بۇندىن كېيىن ئازابنىڭ قانداق
بولسىخانلىقنى كۆرسەن، ھازىرغەچە كۆرگەنلىرىنىڭ بۇندىن كېيىنلىرى ئۇچۇن
مۇقەدىمە خالاس » دەپ چىقىپ كەتتى، مەن يەنە سۇنىڭ ئىچىدە قالدىم.
مۇشۇ رەۋىشتە سەككىز كۈن ئۆتتى، مەن بەرداشلىق بېرەلمەي قالدىم، تىنلىم كۈندىن
- كۈنگە ئاجىزلىشىپ، كۆرگەن ئادەمنىڭمۇ قورققىسىنى كەلتۈرگىدەك ھالغا كېلىپ قالدىم.
توققۇزىنجى كۈنى رىياد ۋە سافۋات يەنە بىر ئۇفتىرى بىلەن كەلدى. ئۇچىسىدا
مۇراسىم كىيىمى بار ئىدى. مېنى سۇدىن چىقىرىپ تەھدىت سېلىشقا باشلىدى: « بۇ
ئاخىرقى قېتىم بولۇسى، ئۆزەڭنى قۇتقۇزۇشنىڭ ئەڭ ئاخىرقى پۇرسىتى، يَا ئۇقرار
قىلىسەن يَا ھاياتىڭنى ئاخىرلاشتۇرسەن»

ماڭا باشقا تاللاش يوق ئىدى، يَا ئۇلارنىڭ خالىغىنىدەك تۆھىمەتلەرنى ئۇستۇمگە
ئالىمەن ياكى ئۆلتۈرلىمەن، ئۇلارمۇ مەندىن قۇتۇلۇدۇ. رىياد سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ : «
سەن جەھەننەم رەببىمىزنىڭ دەرگاھىدا بار دەپ ئۇيلايسەن، ھالبۇكى جەھەننەم بۇ
يەردە، ئابدۇناسىرنىڭ يېنىدا، ئابدۇناسىرنىڭ جەنىتىمۇ رەببىلار سىلەرگە ۋە دە
قىلغاندەك خىيالى جەننەت ئەمەس، ئۇ ھەقىقەتەن مەۋجۇتتۇر.» دېدى.
«ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئاتا- بۇ ئىلىرى بۇ بوھتالىرىدا ھېچقانداق مەلۇماتقا ئىسگە ئەمەس،
ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىققان سۆزلەر نېمىدىگەن چوڭ! ئۇلار پەقەت يالغانىنلا ئېيتىدۇ.»

{ سۈرە كەھف 5-ئايەت }

ئۇلار مېنى سۇ كامىرىدىن ئەپچىقىپ ياندىكى كامىرغا سولاب قويىدى، بۇلارنىڭ
يامانلىقىدىن پاناه تىلەپ ئاللاھقا دۇئا قىلدىم، ناماز ئۇقۇۋاتا تىقىنىمدا، مۇراسىم كىيىمى
كىيىگەن ئۇفتىسىر ئون نەچچە ئەسکەرنى ئەگە شتۇرۇپ كىردى، ئارقىدىنلا ھەمزە، سافۋات

هەممىسى بىللە كىردى. سافۋات ھەمزىگە «بۈيرۇقىڭىزنى كۆتىۋاتمىز باشلىق، بۇنى
قانداق قىلىمۇ؟» دېدى.

ھەمزە بولسا ئەسکەرلىرىگە قاراپ «نېمە ئىچتىڭلار؟» دەپ سورىدى. شۇلار ھەممىسى
بىردهك «چاي» دەپ جاۋاب قايتۇردى.

ھەمزە « سافۋات! بۇلارنىڭ ھەر بىرىگە بىر بوتۇللىكىدىن شاراپ ۋە نەشە ئەكلىپ بەر
چەكسۇن، نېمە يېسە شۇنى بەر؟ ئاندىن بۇ خوتۇننى ئۇلارغا تاپشۇر، ئىشنى پۇتتۇرسە
ھەممىسىگە مۇكاپار بار» دېدى ۋە ھەممىسى ئىشىكىنى تاقاپ چىقىپ كەتتى.

ئەسلىرى نامىزىنى ئۇقۇۋاتاتىتم، سافۋات ئېتلىپ كىرىپ قولۇمدىن سۆرەپ يەنە سۇ
كامىرىغا سوپاپ قويۇپ چىقىپ كەتتى، ئارقىدىنلا رىياد كېلىپ كىشىنىڭ قورقۇسى
كەلگۈدەك ئەلپاز بىلەن: "زاھىد بولماقچىمۇ سەن؟ سەن ئۈچۈن تەييارلغان ئەسکەرلەر
بۈگۈن دوختۇرخانىغا كەتتى، ئەتىلا كېلىدۇ. دوختۇرخانىدا ئۇلارغا بىر خىل ئوكۇل
ئۇردىۇ، ئۇندىن كېيىن ھەممىسى غالجىر ئىتلارغا ئايلىنىدۇ ۋە سېنىڭ گۆشۈگىنى يەيدۇ.
بۇنىڭ ھەممىسى ئابدۇناسىرنىڭ بۇيرۇقى، ئۇ سېنى ھەرگىز بوش قويىۋەتمەيدۇ نەسەھەت
قىلىشتىن تويدۇق، زېرىكتۇق، ئاغزىمىزنىڭ بىر قات تېرىسى چۈشۈپ كېتەي دەپ قالدى،
زاھىد بولماقچى ئوخشايسەن؟ جاۋاب بەر! نېمە گەپ قىلمايسەن؟ سافۋات، قامچا قەيەرەدە؟
" دەپ تۆۋىلىدى.

سافۋات قامچىلاشقا باشلىدى، رىياد ئۇنى تېخىمۇ كۈچەپ ئۇرۇشقا رىغبەتلەندۈردى.
- سافۋات تازا ئۇر! سەن زادى نېمە قىلماقچى؟ ئۆلۈمىڭدىن 30 يىل كېيىن كىشلەر
مەسچىتتە ساڭا ئاتاپ بىر قەبرە قوبۇرۇپ، ئەس سىجنۇل- ھاربىدا قەھرىمانلىق
كۆرسەتكەن زەينەب غەزىالى مۇشۇشۇ دەيدۇ؟ ئەمما ئابدۇناسىردىن، قولىمىزدىن
قۇتۇلامايسەن، ساڭا نېمەلەرنى قىلغىنىمىزنى ئىنسۇ- جىن بىلەيدۇ.
ئۇنىڭ بۇ تەپەككۈرىغا قاراپ مەسخىرە قىلىپ كۈلدۈم. ۋە:

- سەن دېگەندەك بولغان بولساق، ئاللاھ بىزنى يامانلىقىڭلاردىن ساقلىماس ىسىدى.

جازالىرىڭغا قارشى سەبىر ۋە قارشىلىق كۆرسىتەلمەس ىسىدۇق، ھەر قايىسىڭىز گېپىنى قىلغان ئابدۇناسىرنىڭ جەھەننىمىگە بەرداشلىق بېرىھەلمىگەن بولاتتۇق. بىز پەقەت ئاللاھتنىن ھەققەتنىلا تەلەپ قىلىمىز، ئۇنىڭ رازىلىقىدىن باشقا ئازارزويمىز يوق. ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن بىرگۈنى سىلەرگە قارشى زەپەر قۇچىمىز، گۆشلىرىمىزنى پارچە-پارچە قىلىش ئۈچۈن تەييارلانغان مەخلۇقلارنىڭ چىشىنى ئاللاھ ئەلۋەتتە بىرىننىمۇ قويىماي بىلۇتتىدۇ.

رياد سافۋاتقا «سافۋات داۋاملىق ئۇر، قارا ئۇنىڭ نۇتۇق سۆزلەپ كەتكىنىنى « دېدى. سافۋات تېخىمۇ كۈچەپ ئۇردى ۋە رىيادقا « باشلىق، ئۇنى ماڭا قويۇپ بېرىڭ، ئەتە بېشىغا نېمە كۈنلەر كېلىدىغانلىقىنى كۆرسىدۇ » دەپ، ھەر ۋاقتىكىدەك سۇغا ھۇلتۇرغۇزۇپ، ئىشىكىنى قۇلۇپلاپ چىقىپ كەتتى.

شۇ چاغدا قانچىلىك قىينالغىنىنى بىر ئاللاھ بىلىدۇ، يارلىرىم تۇز سەپكەندەك ئېچىشپ، بۇتۇن بەدىنەم چېقۇۋەتكەندەك ئاغرب، روھى ۋە جىسمانىي جەھەتتە نىمجان ھالەتكە چۈشۈپ قالغاندىم.

ئاھ بىچارە دۆلتىم، بۇ ھۆكۈمرانلار قىممەتلىك پىكىر-قاراشلارنى چەتكە قېقىپ، قانۇن-نىزىملىارنى بۇزبۇاتىسىدۇ! يەكسان بولۇۋاتقان بۇ دۆلەتنى ئۇيلاش چۈشكۈنلۈكۈمنى ۋە ھەسرىتىمنى كۈچەيتىسىمۇ يارا ئازابىمنى ئۇنتۇلدۇردى.

بىلىمەن، بېشىمغا كەلگەن بۇ قەبەھلىك باشقىلارنىڭ بېشىخىمۇ كېلىۋاتىسىدۇ ۋە كېلىدۇ. پۇتۇن مەملىكەتنىڭ باشتىن-ئاھىرى ئەس سىجنۇل ھاربى بۇلۇپ كەتكەنلىكىنى خىيال قىلدىم. خىيالىمغا باشتا ھەمزە بەسىئۇنى، سافۋات، رىياد ۋە خانخور شەمسى بەدراي كەلدى. پۇتۇن مەملىكەتكە بۇلار ھۆكۈمرانلىق قىلماقتا ىسىدى. ھەمزە، سافۋات، رىياد، شەمسى بەدراي...

بىچارە دۆلىتىم! ياق، بۇنداق كېتۈھەرسە بولمايدۇ. بۇ زىمنىدا يەنە ئاللاھنىڭ
كتابىغا ئىشەنگەن، رەسۋۇللاھنىڭ سۈننەتىگە ۋىرىلىق قىلغان، « ئاللاھتن باشقا ئىلاھ
يوقتۇر، مۇھەممەد ئەلە يەھىسىسالام ئۇنىڭ ئەلچىسىدۇر » كەلمىسىگە ئىشەنگەن كۈفرەشچان
ياشلارمۇ ھەم بار. بۇگۈن بىز كەتسەك، بىزدىن كېيىن تەۋەھىد تۈغىنى كۆتۈرىدىغان
ئەۋلادلار يەنە كېلىدۇ. ھامان بىر كۈنى يەر يۈزى ۋە مېنىڭ يۇرتۇمۇ ئاللاھنىڭ نۇرى بىلەن
زۇلمەتتىن قۇتۇلىدۇ. بارلىق ئىنسانلار قاھەر « ھەممە ئىشنى تىزگىنلەپ تۇرغۇچى 〉
ئاللاھقا قۇلچىلىق قىلىش ئۈچۈن، قۇلچىلىق كۈنلۈكىنىڭ ئاستىغا توپلىنىدۇ.

مۆھىتەرم كىتابخانلار، مەسىلىنى تەپسىلىرىراق چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن، ئەينى ۋاقتىتىكى
مىسرنىڭ ۋەزىيەتتىدىن سۆز ئېچىشىمغا ئىجازەت بەرسەڭلار!
ئەينى ۋاقتىتىكى مىسر قانداق ھالەتتە ئىدى؟ ھاياتلىق ۋەيران قىلىنغان، زۇلمەت
باشقان، كەڭ كۆلەملەك تۇتۇش، قىرغىن قىلىش، سۈرگۈن قىلىش ئەفچ ئالغان.
يازغۇچىلار، پەيلاسوپلار، ناتىقلار، ئوفىستىرلار ھەتتا ئاددىي پۇقرالارغىچە ھەممىسىنىڭ
جېنى خەۋپ ئىچىدە قالغان؛ قېرى-ياش، ئەر-ئايال ھەممىسى ۋەھىمە ئىچىدە تىترەپ
ياشاۋاتقان؛ ھەممىسى ھەرقاچان، ھەرزامان، مۇستەبتىلەر خالىغانلىكى ۋاقتىتا قامچا
يەۋاتقان، دارغا ئېسىلىمۇاتقان، ئىتقا تالىتلىۋاتقان...

توققۇزىنجى كۈنى ئەتىگەننە ساۋاۋات زىندان چىقاردى ۋە كۆزلىرىدىن تەھدىد
ئۇچقۇنلىرنى چاقىتىپ « مۇپەتتىشنىڭ يېنىغا بارىمىز، تارتقان ئەزىزىيەتلەرلەڭ يېتەر
ئەمدى، ئەمدى ئۆزەگىنىڭ غېمىنى قىل، سەندىن نېمىنى تەلەپ قىلغىنىمىزنى توبدان
بىلىسەن، نېمە دەيدىغانلىقىئىنى ھېلى كۆرىمىز » دېدى ۋە مېنى قوپاللىق بىلەن سۆرەپ
ئېلىپ ماڭدى.

مەن : « ئۆزۈڭ كۆرۈۋاتىسىن، كېيملىرىم يېرىتىق، ماڭا بەدەنلىرىمىنى يابقۇدەك بىر قۇر
كىيم بەر » دېدىم.

ئۇ « ھازىرلا ئەكىلىپ بېرىمەن، ئەمما سەن سەئىد قۇتۇب بىلەن ھۇدەيىنىڭ
ئابدۇناسىرنى ۋۆلتۈرۈپ، ھاكىمىيەتنى قولغا كەلتۈرۈش پىلاتىنى يازىسىن « دېدى.
من: « ياق، بۇ ئۆخلەپ چۈشۈڭ » دېدىم.

ئۇ « ئۇنداق بولسا مۇشۇنداق ماڭ، مۇسۇلمانلىقىڭ ساڭا ياردەم قىلسۇن، مۇسۇلمانلار
سېنى مۇشۇ ھالەتتە كۆرسۇن » دېدى.
- ئاللاھ مېنى يايپىدۇ دېدىم.

ئۇ يەردەن چىقىپ ھەربى ئىشلار بىناسىغا كىردىق، ئىشىكى ئۆچۈق بىر ئىشخانىنىڭ
ئىچىدە بىر ئۇستەل، ئۇستەلنىڭ يېنىدا بىر كىشى تۇرغانىكەن، كېيىن بىلدىمكى، ئۇ
كىشىنىڭ ئىسمى جېلىل ئەددىيىب ئىكەن. ماڭا بىلىپ بولماس بىر نەزەرەدە قارىدى، بۇ
كىشى قارىماقا ۋەزىپىسىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقاڭمايدىغاندەك تۇراتتى. قولى بىلەن مېنى
ئولتۇرۇشقا ئىشارەت قىلدى ۋە سۆزىنى باشلىدى، ئۇنىڭ گەپلىرى كىشىنى بىئارام قىلاتتى.

- سىز مەشھۇر مۇسۇلمان ئايال زەينەب غەززالى شۇنداقمۇ؟ نېمە سەۋەبتىن بۇ ھالغا
چۈشۈپ قالدىڭىز؟ بۇ ھالىڭىنى ياقتۇرامسىز؟ مەنمۇ بىر مۇسۇلمان، ياخشىلىقنى
تەشەببۇس قىلىمەن، بۇ يەرگە سىزنى قۇتقۇزۇش ئۆچۈن كەلدىم، ئىسىمم ڭەسەئەد
فەخىردىن، مۇپەتتىش مەھكىمىسىدىن. زەينەب غەززالنى، مېنىڭ ئالدىمغا بۇ رەۋىشتە
كېلەر دەپ ئوپلىماپتىكەنەن، سىزنىڭ مەن بىلەن ئوبىدان ماسلىشىشىڭىزنى، ئۆزىنىڭىزنى
بۇيەردەن قۇتقۇزۇپ چىقىشىڭىزنى ئۆمىد قىلىمەن.

- ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، ئاللاھ راىزى بولىدىغاندىن باشقا بىر نەرسىلەرنى
سۆزلىيەلمەيمەن.

ئۇ قاپاقلىرىنى تورگەن ھالدا:

- نەچچە ياشقا كىردىڭىز؟

- 1917-يىلى 1-ئاينىڭ 2- كۈنى تۈغۈلغان.

- ئاپا خۇدايىم، مەن سىزنى تېخى 90 ياشلاردا بارمىكى دەپتىمەن، ئۆزىگىزنى
قانداقسىگە بۇ ھالغا چۈشۈرۈپ قويىدىڭىز؟

- «ئىپيتىقىنكى، < بىزگە پەقەت ئاللاھنىڭ تەقدىر قىلغان نەرسىمىي پېتىندۇ، ئۇ
بىزنىڭ مەدەتكارىمىزدۇر، مۆئىمنلەر ئاللاھقا تەۋەككۈل قىلسۇن >. يەنى ئاللاھنى باشقا
ھېچ ئەھەدىگە يۈلەنمسۇن.» (سۈرە تەۋبە 51-ئايدىت)

- سۆزلىگۈدەك دەرمانىگىزنىڭمۇ يوقلىقى بىلنىپ تۇرۇپتۇ، ئابدۇلھەتتاه بىلەن
نېمىشقا بىرلەشكەن ئىدىڭىز؟

- ياشلارغا ئىسلامنى ئۆگىتىش، قۇرئان ۋە سۈوننەت ئاساسلىرىنى ئۆگىتىش،
جامائەتنى ھەر تۈرلۈك يامانلىقتىن قۇتقۇزۇش يولىدا خىزمەن قىلىش ئۈچۈن بىرلەشكەن.
- مېنىڭ نۇتۇق ئاڭلىغۇم يوق، سورىخىنىمغا جاۋاب بېرىشىڭىزنى ئۆمۈد قىلىمەن.
ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىلغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن ھۇدەبىسى سىزگە بىر بۇيرۇق بەرگەن، ئارقىدىن
سەئىد قۇتۇبقا يەتكۈزۈش ئۈچۈن يەنە بىر بۇيرۇق بەرگەن، بۇ بۇيرۇقلارنىڭ مەزمۇنى
نېمە؟ سۇئالىنى خېلى چۈشىنىشلىك ئوتتۇرۇغا قويىدۇمغۇ دەيمەن.

- ئۇستاز ھۇدەبىدىن ئىبىن ھەزىم نىڭ < ئەل مۇھالا >, ناملىق فقهى
كتابى، ئىبىنى ۋاھابىنىڭ ۋە ئىبىنى تەيمىيەنىڭ شۇنداقلا سەئىد قۇتۇبىنىڭ بەزى كتابلىرى
بىلەن قۇرئان تەفسىرى ۋە فىقەكتابىرىنى ئۆيۈمە ياشلار بىلەن بىرلىكتە ئوقۇشىمىزغا
رۇخسەت بېرىشىنى ئىلتىماس قىلغانىدەم، بۇ ياشلارنىڭ ئارىسىدا ئابدۇفەتتاه ئىسمائىلەمۇ
بار ئىدى.

ئۇ مەسخرە ئاربلاش كۈلکە بىلەن:

- ياق، زەينەب خانىم، بۇنداق ئەمەس، مەسىلە ئايىدىلىشىپ بولدى، ھەقىقى
ئەھۋالنى ئىقرار قىلىپ ئۆزىگىزنى قۇتقۇزۇڭ.

- بارلىق مەقسىتىمىز سالىھ بىر ئەۋلاد مۇسۇلمان جامائىتى تەربىيەش.

- سىزدىن باشقا ھەممىسى ئىتىراپ قىلدى، مەسئۇلىيەتنى سىزگە ئارتسىپ قويدى،

ھەققى ئەھۋالنى ئىيتىڭ!

- ھەممىنى ئاللاھ بىلدى، ئىنساڭللاھ مېنىمۇ، ئۇلارنىمۇ قۇتقۇزىدۇ، باتىل ئىش

قىلىپ قېلىشتىن ساقلايدۇ.

ئۇ ئاچچىقلىنىپ بۆرە تىرىسېنى كېىگەن ھالدا:

ياق، ئۇنداق ئەمەس، قارىغاندا ماڭا ئۆزۈڭنىڭ نۇتۇق كارامتىنى بىر كۆرسىتىپ قويای دەپسەندە؟! ئۆزۈڭنى كم چاغلاب قالدىڭ، تەپتىش مەھكىمىسى سېنى ھېچىنە قىلالماسمۇ؟

گەپ قىلغۇدەك ھالىم يوق بولسىمۇ:

- پەقتلا ھالىم قالىغانىدى، ئەمما زۇلۇم ۋە ھەقسىزلىككە چىداپ تۇرالىغانلىقىم ئۈچۈن سۆزلەۋاتىمەن. مۇپەتتىش مەھكىمىسى ئۆزىنىڭ ۋەزپىسىنىڭ قانداق ئىشلاردا ئىكەنلىكىنى ئوبىدان بىلىۋالغاي...

ئۇ غەزبلىنىپ سۆزۈمىنىڭ بىلىگە تەپتى:

- ئاغزىڭنى يۇم! تەپتىش مەھكىمىسىنى بىرنېمە دېيشىكىمۇ پېتىنۋاتىسىن، مۇشۇ يەرگىمۇ زەھەرلىك تىلىڭنى تەككۈزۈۋاتىسىن.

ئۇ ئاچچىقتىن يېرىلاي دەپ قالغانىدى، ئىشىڭ ئالدېدىكى سافۋاتنى چاقىرىپ:

- سافۋات، بۇنىڭغا ياخشىلىق ياراشمايدىكەن، تەپتىش مەھكىمىسىگىمۇ تىل تەككۈزدى، ئۇنىڭ تەپتىش مەھكىمىسگە قىلغان ھاقارتىنى خاتىرە قالدۇرۇپ يۇقىرىغا يوللايمەن.

سافۋات مېنى تارتقۇشلاپ تۇرۇپ: "مۇنى قانداق قىلىمىز باشلىق" دەپ سورىدى.

ئۇ ئادەم ئوپىللىنا ئوپىلانمايلا: "سۇ كامىرىغا سولاپ قوي" دېدى.

شۇنداق قىلىپ سۇ كامىرىغا يەنە قايتىپ كەلدى، سافۋاتنىڭ قامچىسى يەنە باش-

كۆزۈمەدە ئۇيناشقا باشلىدى.

ئۇ ئۆز كۆڭلەدە مېنى ئۇرۇش ئارقىلىق باشلىقلرىنىڭ كۆڭلىنى ئېلىۋاتاتى.

» مۇشرىكلارنىڭ خۇدانى قويۇپ ئىبادەت قىلىدىغان بۇتلرىنى تىللەماڭلار، ئۇندان قىلسائىلار ئۇلار بىلمىگەنلىكتىن ھەددىدىن ئىشىپ ئاللاھنى تىلايدۇ. شۇنىڭدەك ھەربىز ئۇمەتكە ئۆزلىرىنىڭ ئەمەلنى چىرايلىق كۆرسەتتۇق، ئاندىن ئۇلارنىڭ قايتىپ بارىدىغان جايى ئاللاھنىڭ دەرگاھىدۇر. ئاللاھ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئېيتىپ بېرىدۇ، يەنى ياخشىغا مۇكابات بېرىدۇ، ياماننى جازالايدۇ. {سۈرە ئەنئام 108-ئايهت}

قامچا ۋە قاڭسىق تاماق

ئۇنىڭچى كۈنى سافۋات مېنى سۇ كامىرىدىن ئەپچىقىپ ئىككى ئەسکەرگە مېنى ئۇچىنچى نۇمۇرلۇق زىندانغا ئاپېرىشنى تاپىلىدى. ئۇ ئىككىسى مېنى ئۇچىنچى نۇمۇرلۇق كامىرغا سولاب قويىدى، جەسەتتەك يەرگە يېقىلدىم. بەدەنلىرم تاياق ۋە سۈنىڭ تەسىرىدىن توپتەك ئىشىشىپ كەتكەن بولۇپ، يۈرىكىم قېپىدىن چىقىپ كەتكەندەك تۈپۈلاتتى، شۇ جايىمدا قىمىرىلىمای ياتىم، ئاھ ئۇرغۇدەك ھالىممۇ قالىغانىدى، ھەممە ئىشنى ئاللاھقا تاپشۇردۇم.

شۇ يېقىلغانچە يەردە قانچە ئۇزۇن ياتقىنىمنى بىلمەيمەن. سىرتتىكى ۋاراڭ-چۈرۈڭنى ئائىلاپ هوشۇمغا كەلدىم. بارلىق كۈچۈمنى يېغىپ ئىشىك تۈۋىگە كېلىپ مارىدىم. "مۇسۇلمان قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكى" بىر توب ياشلار ئۇزۇن سەپ ھاسىل قىلىشقانىدى. ھەر بىرىنىڭ قولىدا بىردىن تەخسە، تەخسىلەرنى ئەسکەرلەرگە ئۇزارتىپ تۇرۇشقاڭ ئىدى، ئەسکەرلەر بولسا تەخسىگە چۆمۈج بىلەن بىر نەرسىلەرنى ئۇسۇسۇۋاتقان ھەم قامچا بىلەن كىمگە نۆۋەت كەلسە شۇنى ئۇرۇۋاتقان ئىدى. ئەسکەرلەر ئىككى رەت

بولغان بولۇپ، مۇسۇلمانلار ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىدىن ئۆتەتى، بۇ سەۋەبتىن ھەر بىر مۇسۇلمان بىر قاچا تاماق ئېلىش ئۇچۇن قامچا يېيىشكە مەجبۇر ئىدى. تۈيۈقسىز بىر ئەسکەر مېنىڭ ماراۋاتقانلىسىنى كۆرۈپ قالدى- دە زىندانغا ئېتىلىپ كېرىپ بار كۈچى بىلەن تازا قامچىلىدى، قاتتىق سىمۇنت ئۆستىدە تامامەن هوشۇمنى يوقاتتىم.

قانچىلىك ۋاقتى ئۆتتىكىن سافۇراتنىڭ مېنى دۆشكۈشلەشلىرىدىن ئويغاندىم، ئۇنىڭ يېنىدا تەخسە كۆتۈرۈفالغان يەنە بىر ئەسکەر تۇراتتى.

تەخسىدە قاپقا، سۈيۈق بىرنىمە لىغىرلاپ تۇراتتى، قاچىدىن يەنلا شۇ بۇرۇنقىدىن قاگىسىق پۇراق چىقىۋاتاتتى، بۇ پۇراقتا بەرداشلىق بەرمەك بەسىي مۇشكۈل بىر ئىش.

سافۇات «بۇنى ئىچ، ئىچمىسىڭ ئون قامچا يەيسەن» دېدى، مەن «ماقۇل» دېدىم. ئاندىن يېنىدىكىلەرگە «ئۇن منۇت ۋاقت بەر، ۋاقت توشقاندا كىرىپ يېگەن، يېمىگەنلىكىگە قارا، يېمىگەن بولسا قامچىلا» دەپ تاپلاپ ئىشىكىنى قولۇپلاپ چىقىپ كەتتى. ئاياق تىۋىشلىرى يوقاپ، يiraقا كەتكەنلىكىگە ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، ئۇنى ئەدىيالنىڭ ئاستىغا تۆكۈھەتتىم، ئۇن منۇتتىن كېيىن ئەسکەر كېلىپ تاماق قاچىسىنىڭ قۇرۇق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ئېلىپ چىقىپ كەتتى.

شۇنداق قىلىپ مەن يەنە بىر مۇدھىش كېچىنى باشتىن كەچۈردىم.

ئۇن بىرىنچى كۇنى سەھەردە، سافۇات مەجىد ئىسىملەك ھەربى فورما كېيىگەن بىر دوختۇرنى باشلاپ كىردى، دوختۇرنىڭ يېنىدا ئابدۇمەبۇد دېگەن ياردەمچىسى بار ئىدى. پۇتلرىمىدىن ئېقىۋاتقان قان، يېرىڭىنى ۋە بەدىنمنىڭ ئىشىش كەتكىنى كۆرگەن دوختۇر ياردەمچىسىگە «پۇتسىدىكى يېرىڭىنى سىق، يارىلىرىنى تالڭ» دېدى. ئاندىن سافۇاتقا دوختۇرخانىغا بېرىشىم كېرەكلىكىنى دېدى. شۇنداق قىلىپ ئىككى ئەسکەرنىڭ نازارەتچىلىكىدە دوختۇرخانىغا (باشقىلار بۇ يەرنى مال دوختۇرخانىسى دەپ ئاتىشىدىكەن) كەلدۈق، دوختۇرخانىدا بىر كۈن تۇرۇش جەريانىدا بىرئاز يېنىكەلەپ قالدىم،

ئىسكلەنجىدىن قۇتۇلغىنىمىدىن ئەمەس، مۇھىت ئالماشتۇرغىنىم ئۇچۇن يېنىكىلەپ قالدىم،
دوختۇرخانىدا ئىكەنلىكىمنى ئويلاپ ئاللاھقا شۈكىرى ئېيتتىم، يارلىسىنىڭ بىرئاز ياخشى
بولىشىغىچە دوختۇرخانىدا قالدۇرىشىنى تەمەننا قىلدىم ۋە بۇ گۈزەل خىياللار بىلەن
كۆكلىومنى بىردهم بولسىمۇ ئاھۇندۇردىم.

بىراق بۇ ھايىات ! شۇنداق، ھايىات! رەھىمىسىزلەر كېلىپ خىيالىمنى يوق قىلدى، ئەمما
ئاچچىق ھەقىقەتكە، شەمسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئاپاردى، ماڭغۇددەك مادارىم يوقتى، ئەمما
نېمە چارە؟ ئارقامدىن كېلىۋاتقانلار قامچىلىرى بىلەن تەھدىت سېلىۋاتاتتى، قەدەملىرىم
ئاستىلاپ قالسا پۇتلرىمغا، بەدەنلىرىمگە قامچا تىنگەتتى، مەن يېرىم يولدا يېقىلىپ
قالدىم. بىر ئەسکەر يەردە سۆرەپ ئېلىپ ماڭدى، ئۇلار نۆۋەتلىشىپ سۆرەپ شەمسى
بەدیراننىڭ ئىشخانىسىنىڭ ئالدىغا ئەكەلدى.

ئۇ مېنى كۆرۈپلا سافۋاتقا ۋارقراشقا باشلىدى، ئۇنىڭ چىرايلىرى ئۆزگىرىپ، قۇۋزىلىرى
كۆپۈپ، ۋەھشىلىك چىقىپ تۇرغان كۆزلىرىنى ماڭا تىكىپ تۇردى، ئۇنىڭ بۇ تۇرۇقى
بەئەينى مۇشۇك ياپلاققىلا ئۇخشايتى . ئۇ بارمىقى بىلەن مېنى كۆرسىتىپ « ئاس بۇنى،
بەش يۈز قامچا ئۇر » دەپ بۇيرۇق قىلدى.

بۇ نېمىدىگەن ۋاؤزلىقۇ؟ بۇ ۋاؤزلىقۇنى شەمسى بەدیران ئۆزى كەشىپ قىلىۋاتىدۇ.
دېگەندەك ئۇلار مېنى ئېسپ قويدى، سافۋات يەڭلىرىنى تۈرۈپ، قامچىسىنى قولغا
ئېلىپ باشلىقىنىڭ پەرمانىنى ئورۇنداشقا باشلىدى، بەش يۈز قامچا، شۇنداق، بەش يۈز
قامچا، ماڭا ياردەم قىل ئاللاھىم!

شەمسى بەدیران بولسا « ئاللاھ دېگىنىڭ قەيەردە؟ بولسا سېنى قۇتقۇزسۇن،
ئابدۇناسىردىن ياردەم سورىغان بولساڭ سېنى قۇتقۇزاتتى، هازىرلا » دېدى.
مۆئىمن بىر ئىساننىڭ ئاغزىدىن چىققۇسز كۇفورلار، ئىسيانلار، كاشكى قۇل ئىكەنلىكىنى
بىلگەن بولسىچۇ بۇ زالىم، بۇنداق گەپلەرنى قىلماس ئىدى.

قامچىلاشىمۇ ئاخىرلىشىپ يەرگە چۈشۈرۈلدۈم، ئەمما قانداقمۇ ئۆرە تۈرالايمى؟ پۇتۇمدىن قان
ئېقىۋاتىدۇ. شەمىسى بەدراڭ ئورنىمدا تۇرۇپ قەدەملەپ مېڭىشنى بۇيرىدى. بىردىمدىن
كېپىن ھەددەدىن زىيادە ھېرىپ كەتكەنلىكتىن تامغا يۆلىنىۋالماقچى بولدىمۇ، تۇرالماي
يېقىلىپ يېتىپ قالدىم. ساۋاۋات مېنى تارتقۇشلاپ تۇرغۇزىدى ئەمما يەنە يېقىلىپ يېتىپ
قالدىم.

بۇ ۋاقتتا ئەس سىجنۇل ھاربىنىڭ مەخلۇقى ھەمزە بەسىيۇنى كىردى ۋە مېنى كۆرۈپلا «
باشلىق ئۇ ئويۇن قوييۋاتىدۇ» دېدى، شۇ ھامان ھوشۇمدىن كەتتىم.
ئۇلار دوختۇر چاقرىپ كېلىشتى، قولۇمدا ئوكۇل مېڭىۋاتاتى، بىر ئىستاكان لىمۇن سۈيى
بەردى، ئىچتىم.

شەمىسى بەدراڭ:

- كۆرۈۋاتىسەن، جاھىللېق قىلىش سائىقا ھېچ پايدا ئېلىپ كەلمەيدۇ، بىز تەلەپ
قىلغاننى دەپ بەر، بولمىسا سېنى ئىككىجى قېتىم يەنە ئاسىمەن، ئۈچىنچى، تۆتىنچى
قېتىم، ھەتتا 100- قېتىمغىچە ئاسىمەن. سەن گۇۋاھلىق بەرمىگۈچە بۇ ئىشلار
داۋاملىشىدۇ، بىزنى ھېرىپ قالامىكىن ياكى بولدى قىلارمىكىن دەپ ئۇيلاپ قالما، پەقتەلا
سائىقا پۇرسەت بېرىۋاتىمىز، چۈشىنىۋاتامسىن؟ سېنى تىرىك پېتى كۆمۈشتنى بىزنى ھېچكىم
توسۇپ قالالمايدۇ.

- ئاللاھ خالىغىنىنى قىلىدۇ، ئاللاھقا شۇكۇرلەر بولسۇن.

ئۇ غەزىپ بىلەن ۋارقىرىدى.

- بۇ ئۇسلىۇپ بىلەن، بۇ شەكىلده ماڭا گەپ قىلما، بۇلارنى ئاڭلاشنى خالىمايمەن.
ئارقىدىنلا ھەسەن خېلىل ئىسىملەك كىشى مېنى يۇمىشتىپ قويدى:
- خانم، ياخشىراق ئۇيلاڭ، ئۆزىگىزگە ئىچىڭىز ئاغرىسىۇن، "مۇسۇلمان قېرىنداشلار
ئۇيۇشىمىسى" دىكى ھېچكىم سىزنى قۇتقۇزالمائىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز كويىدا، ئۆزىنى

قۇتقۇزۇشنىڭ ئويدا.

ئۇ بۇگەپلەرنى دېگەچ قەغەز- قەلەم ئەكىرگۈزۈزۈپ:

- سافۋات، بۇنى دوختۇرخانىغا ئاپار، ئۇ يەردە مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ سۈيىقەستنى قانداق پىلانلىغانلىقىنى، ئۇلار بىلەن قانداق تونۇشقا نالىقىنى، ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈشنى قانداق پىلانلىغانلىقىنى، ۋە ئۆزى تونۇيدىغانلىكى ھەممە مۇسۇلمان ياشنىڭ ئىسمىنى يازسۇن، دېدى.

دوختۇرخانىغا بارغۇچە سافۋات كەينىمىدىن تېز ماڭ دەپ تەھدىت سېلىپ كەلدى، ئەمما ماڭالمايتىم، ئايىقى چىققان كىچىك بالىدەك دەلدەگىشىپ، ئالدىرمائى مېڭۋاتاتىم، تېز ماڭالمىغانسىرى سافۋاتنىڭ ۋەھىشىلىكى تۇتاتتى، ئۆرە تۇرغۇزۇپ قوياتتى ۋە بۇ بۇتۇڭنىڭ ساقىيىشى ئۈچۈن پايدىلىق دەيتى. دوختۇرخانىغا قانداق كەلگىنىمىنى، يولنى قانداق ماڭغىنىمىنى بىر ئاللاھ بىلىدۇ. ئاخىرى دوختۇرخانىسىمۇ كەلدۈق، قولۇمغا قەغەز بىلەن قەلەمنى بېرىپ « نېمە يازىدىغانلىقىنى بىلىسەن، پەلسەپه خالىمايمەن، ياز، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنى، يالغانچىلىقلارنى، ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش پىلانىنى ياز، چۈشەندىڭمۇ؟ » دەپ ئىشىكىنى يېپىپ چىقىپ كەتتى.

قوللىرىم ئىشىشىپ، قەلەم تۇتقۇدەك، خەت يازغۇدەك مادارىم يوق ئىدى، بىر خەتمۇ يازىمىدىم، سافۋات قەغەزنى ئېلىش ئۈچۈن كەلدى. قەلەمنىڭ قەغەزگە تەگىمگەنلىكىنى كۆرۈپ « قەلەمنى يەنە ساڭا قويۇپ قويىمەن، ئۆزۈگىنى قۇتقۇز، چۈشەندىڭمۇ؟ » دەپ يەنە چىقىپ كەتتى.

بار كۈچۈم بىلەن قەلەمنى قولۇمغا ئېلىپ يېزىشنى باشلىدىم، ئۈچىنجى كۈنى ھەمزە بەسيۇنى كېلىپ، قەغەزلەرنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى. ھۇشۇمدىن كېتىش، ھۇشۇمغا كېلىش دېگەندەك ئىشلار تەكارلىنىپ يەنە ئىككى كۈن ئۆتتى، ئەمما بىرخىل ھالەتنە تۇرالمايتىم، تۇرسام پۇتۇم ئاغرىيدۇ، ياتسام بەدىنىمىدىكى يارىلار ئاغرىيدۇ.

ئەتسى سافۋات مېنى ئىككى ئەسکەر بىلەن شەمسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئېلىپ ماڭدى، بىر توختاپ، بىر مېڭىپ، سافۋاتنىڭ بۇيرۇقى بويىچە قەدەملىپ مېڭىپ كەلدىم. شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا كىرسەم، ئۇ ماڭا غەزەپ بىلەن تىكىلىپ تۇرۇپ قەغەزلەرنى پارچە-پارچە قىلىپ تاشلىۋەتتى، ئاندىن « هو ئىتنىڭ بالىسى، بۇرۇڭغا سۇ كىرمىدىمۇ؟ نېمە ئۇ يازغىنىڭ؟ ھەممىسى قۇرۇق گەپلەر، ھەمزە، بۇنى يەنە ئۇر!» دېدى.

ھەسەن خېلىل بىلەن ھەمزە مەسلىھە تلىشىۋالغاندەكلا « باشلىق، ئەڭ ياخشىسى ئۇنى ئىتلارنىڭ يېنىغا ئاپرايلى» دېيىشىگە شەمسى بەدیران سافۋاتقا ئىتلارنى بۇ يەرگە ئەكلىشنى بۇيرىدى، سافۋات قۇيۇن تازىدەك يۈگىرەپ چىقىپ كېتىپ، ھايالشىمايلا ياردەمچىسى بىلەن بىردىن ئىتنى يىتىلەپ كىردى. ئىككى ئىست مائاڭا قاراپ ئېتلىپ كەلدى، كۆزلىرىمنى يۇمۇپ « ئىھ ئاللاھ، ئۇزىيەتنى يەتكۈچە تارتىم، تېخىمۇ ېغىرنى بەرمىگە يىسىز» دەپ دۇئا قىلدىم، ئىتلار بەدىنىمىنى تالاشقا، نە ئۇدۇل كەلسە شۇ يەرنى چىشلەشكە باشلىدى. ئاۋالقى تاياق يەتمىگەندەك پۇتۇن بەدىنىم ئوت بولۇپ يېنىشقا باشلىدى. بىر تەرەپتىن ئىت، بىر تەرەپتىن شەمسى بەدیران ھاقارەتلىرىنى داۋام قىلدى، ئىتلار ئۈچ بولدى، ئىككىسى بەدىنىمىنى چىشلىدى، سافۋات بولسا ھاقارەتلىپ چېنىمىنى سققى.

ئىتلارنىڭمۇ كار قىلىمغا نالقىنى كۆرگەن شەمسى بەدیران ئىتلارنى ئېلىپ كېتىپ قامچا بىلەن ئۇرۇشقا بۇيرىدى.

دوختۇر كېلىپ يارامنى كۆردى ۋە شەمسى بەدیرانغا « باشلىق، رۇخسەت قىلىسىڭىز تاياقنى ئەتىگە قويىسۇن، بۇگۈن ئەھۋالى يار بەرمەيدۇ» بۇنى ئاڭلىغان شەمسى بەدیران ھەمزىگە « ئۇنى 24-نۇمۇرلۇق كامىرغا ئاپریپ سولاپ قوي، ئۇنىڭ جەستىنى كۆتۈرۈپ ئالدىمغا كەلگە يىسەن» دېدى.

24- نۇمۇرلۇق كامىرغا ئەكىرىدى، بۇرۇن بۇ كامىرغا كىرىپ باقىغان ئىكەنەمەن، مېنى ئۆرە

تۇرۇشقا بۇيرىدى. بېشىمنى كۆتۈرۈپ ئالدىمدىكى مەنزىلىگە قاراپ ھەيرەتلىقىنى تۇرۇپ قالدىم، 24- نۇمۇرلۇق بۇ كامىرنىڭ تۇتتۇرسىدا كۆيۈاتقان ئوت پالقۇنى ، تۆت تەرىپىدە بىردىن ئەسکەر، ھەر بىرىنىڭ قولىدا بىردىن جاننى كۆيدۈرۈدىغان قامچا. ئەسکەرلەردىن بىرسى مېنى ئوتقا يېقىنىلىشىشقا بۇيرىدى، ئوتتىن سەللا يراقلاشىم مېنى قامچىلاتى، قايىسى ئەسکەرنىڭ يېنىغىراق كېلىپ قالسام شۇ ئۇراتتى ئوت زەھەرلىك يىلانغا ئوخشاش ھەرتەرەپتىن مېنى چىرمائىتى، ئوت يالقۇنلىرى قولۇمنى، ۋۇجۇدۇمنى كۆيدۈرەتتى، ئىككى سائەتكىچە مۇشۇ ھالەتتە تۇردۇم.

ھەمزە كېلىپ ۋارقىراپ- جارقىراپ « ياز، جامال ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش پىلانلىرىڭنى ياز، بولمسا مۇشۇ ئوتقا ئىتتىرىۋېتىمەن، كۆيۈپ ئۆلسەن « ئۇنىڭغا سوغۇققانلىق بىلەن بىر قارىدمى، ۋارقىrai دېدىم ئاۋازىم چىقىمىدى، يىغلاي دېدىم ياش چىقىمىدى. بۇ قىيىن- قىستاقلار مېنىڭ بەرداشلىق بېرىش چېكىمىدىن ئېشىپ كەتكەندى. ھۇشۇمىدىن كەتتىم، كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا ئۆزۈمنى دوختۇرخانىدا كۆردۈم.

بىر مەيدان ئويۇن

بىر كۈنى ئەتىگەندە ئۇلار مېنى دوختۇرخانا ياتىقىدىن يالاپ ئېلىپ ماڭدى، ئىشىك سىرىتىدا بىر توب مۇخېرىنىڭ رەسىمگە تارتىش ئۈچۈن تەييارلىنىپ تۇرغىنىنى كۆردىم، ئۇلار مېنى بىر تۇرۇندۇقتا ئولتۇرغۇزۇپ، بۇتۇمنى منگە شتۇرۇپ، تاماكا چىشلەپ تۇرۇشقا بۇيرىدى. مۇشۇ ھالەتتە رەسىمگە تارتقۇدە كەمىش.

"بۇ مۇمكىن ئەمەس، بىرىنچىدىن مەن تاماکىغا قولۇمنى تەككۈزۈمەيمەن، ئىككىنچىدىن تاماكا چەكمەيمەن" دېدىم، ئارقىمىدىن قورال تەڭلەپ، تاماکىنى ئالىسىن دەپ تەھدىت سالدى، "قولۇڭدىن كەلگەننى قىلىش، مەن ھەرگىز ئۇنداق قىلمايمەن" دېدىم.

قامچا بىلەن ئۇرۇپ، تاپانچىنى مىڭەمگە تەڭلەپ تۇرۇپ يەنە قىستىدى، ھېچقانداق قىلىپ مېنى بويىسۇندۇرالماي، مۇنداقلا بىر قانچە پارچە رەسىمگە تارتقۇزدى.

ئىككىنچى كۈنى مۇسۇلمان قېرىنداشلارغا قارشى تېلىۋىزوردا لىكسىيە سۆزلىشىمىنى تەلەپ قىلدى. مەن : "ئەگەر تېلىۋىزوردا لىكسىيە سۆزلىسىم، جامال ئابدۇناسىر مۇسۇلمان قېرىنداشلارغا، ئىسلامغا قارشى چىققان بىر خائىندۇر! ئۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنى چەتكە قااقتى شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭغا قارشى چىقىمىز، ئۇ قۇرئان كەرسىم ئارقىلىق دۆلەتنى ئىدارە قىلىشنى قالاقلقى، ئەكسىيەتچىل دىنى ھەرىكەت دېدى. ئۇ شىمالنىڭ قانۇن-نىزاملىرى ۋە ئاتىزىزم تەربىيىسىنى قوبۇل قىلدى، ئۇ بىر دىنسىز، بىز شۇڭا ئۇنىڭغا قارشى چىقتۇق!" دەيمەن دېدىم.

ئۇلار" بىز ساڭا نېمە دېسەك، بىز نېمىنى تەلەپ قىلساق شۇنى سۆزلىيسەن، كەينىڭدىن تاپانچىنى تەڭلەپ تۇرىمىز، شۇ چاغدا دېمىگىنىڭنى بىر كۆرەي "دېدى.

« تۈنۈگۈننمۇ سىلەر قورالنى تەڭلەپ تۇرغان، مەن تاماکىنى تۇتمىدىم، ئاگزىمغىمۇ

سالىدىم، ھېچنئە قىلامىدىڭلارغۇ؟ مۇخپىرلار ھەممىنى كۆرۈپ تۇردى، بۈگۈن مېنى يالغان سۆزلەتكۈزمەكچىمۇ؟ ياق، ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، بىز قۇرتىان ئۇمەتلىرى "دېدىم. ئۇلار ئامالسىزلىقتنى مېنى يەنە ئۇرۇپ، كامىرغا سولاب قويىدى.

ئۇزۇندىن بېرى كالامغا بىر سۇئال كېلىدۇ، ئۆز-ئۇزۇمىدىن سورايمەن ئەمما جاۋابىنى تاپالمايمەن.

ئەسلىدە تۇتۇلغىنىمغا نىسبەتەن بىر گۇناھىم بولشى، كونكىرت بىر گۇناھتىن تۇتۇلغان بولشىم كېرەك ئىدى، جامال ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلغانلىقىمنى، ھەتتا بۇ ئىشلارنى مېنىڭ پىلانلىغانلىقىمنى بارلىق تەپسالاتلىرى بىلەن ئېنىقلاب چىقىتۇق دەيدۇ، يەنە بىر تەرەپتىن مېنى بۇ ئىشلارنى ئېتىراپ قىلىشقا زورلايدۇ. گۇناھ ۋە گۇناھكار ئېنىق بولسا مەندىن نېمىشقا بۇنداق يالغان گۇۋاھلىق بېرىشنى تەلەپ قىلىدۇ؟ ئۆزلىرى ئويىدۇرغا جىنایەت ئۈچۈن مەندىن نېمىشقا دەلىل-ئىسپات تەلەپ قىلىدۇ؟ بۇ تۇتۇشلار، بۇ ۋەھىسى قىيىن-قىستاقلار باشقا بىر مەقسەت ئۈچۈن شۇنداق ئەمەسمۇ؟ ئىسلامغا جەڭ ئېلان قىلىش ۋە دىنى ئەھكامىلارغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟

ئۇلار مېنى يەنە شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئاپاردى، مېنى كۆرۈپلا ھەيران بولغان قىياپەتكە كرۈپلىپ « ۋوي! سەن تېبخىچە ھاياتمۇ؟ ھەمزەگە ئۆلۈكىنى ئەكەل دېمىدىمۇ؟ » دېدى.

ھەمزە ئۆزۈر تىلىگەندەك قىياپەتتە « باشلىق، كەچۈرۈڭ، يۈل كۆرسەتسىكەيسىز، بەجا كەلتۈرۈشكە تەييارەن « يازە » دېدى.

شەمىسى بەدیران ماڭا: « يازە » دېدى.

« ھەقىقەتتىن باشقا بىر نەرسە يازمايمەن، خالىساڭ ئۆلتۈرىۋەت، ئاللاھ يۈلىدا شېھىد بولۇشقا رازىمەن » دېدى.

ھەسەن خېلىل سۆزگە ئارلىشىپ « ساڭا بۇ شېھىدىلىكىنى نېسىپ قىلمايمىز » دېدى. «

شېھىدىلىكىنى ئاللاھ نېسىپ قىلىدۇ، ئۇ خالىغىنى بېرىدۇ » دېدىم. جاۋابىم ئۇنىڭ
زىتىغا تەگكەن ئىدى، سافۋاتقا: « يەنە بەش يۈز قامچا ئۇر، ئۇ ئۆزىنىڭ خۇداسىنىڭ ھازىر
كىملىكىنى ئوبدان بىلىۋالسۇن » دېدى. ئۇ مەلئۇنلار مېنى ھەققەتەن بەش يۈز قامچا
تۇردى.

ھالسىزلەنغان، قان-يېرىڭىچىدە قالغان ئىنسان 500 قامىچىدىن كېيىن قانداق
بولماقچىدى؟ ئۇلار ئۇرۇپ بولۇپ، سۆرەپ كامىرغا ئاپېرىپ قويۇشتى.
يۇزۇن ئۆتىمەيلا يەنە شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئاپاردى، شەمىسى بەدیران ئۆستەلننىڭ
يېنىدىكى ئورۇندۇقنى كۆرسىتىپ: « ئولتۇرە، سەن بىزنىڭ يۈركىممىزنى تاشتىن
يارالغان، سىزىمىنى يوقاتقان دەپ قالغانسىن، سېنىڭ ئەھۋالىڭدىن ئەملىيەتتە بىزمۇ
تەسىرلىنىمىز، مېنىڭ دادامۇ ئەزەھەر ئۇنىۋىرستىتىنىڭ پىشقەدەملەرىدىن بىرىدۇر »
دېدى. ئۇنىڭغا مەنسىتمەسىلىك نەزىرىدە قارىدىم، ئۇ بۇ قارىشىمىدىن تېرىكىپ يەنە
غالجىرلاشتى ۋە « ھەمزە، ئۇنى 32- نۇمۇرلۇق كامىرغا ئاپار » دېدى.

بۇ كامىرنىڭ ئىچىدە 2 تال تۈۋۈرۈك ۋە ئۆستىدە يەنە توغرىسىغا قويۇلغان، تۆمۈر ھالقلار
ئورۇنلاشتۇرۇلغان بىر ياغاج بار ئىكەن. دېمەك بۇ دار ياغىچى ئىدى، مېنى قامچا بىلەن
ئۇرۇپ مەجبۇرلاب ئورۇندۇقنىڭ ئۆستىگە چىقىپ، ھالقىغا ئېسىلىپ تۇرۇشقا بۇيرىدى،
ئاندىن ئېسىلىشىمغا ئورۇندۇقنى ئېلىۋەتتى، مەن ھاۋادا ئېسىلىپ تۇرۇپ قالدىم. ئۇن
منۇتتىن ئارتۇق تۇرالماي يېقىلىپ چۈشتۈم، رەھىمىسىزلەر يەنە قامچا بىلەن ئۇرۇپ يەنە
شۇنداق ئېسىپ قويىدى، يەنە يېقىلىدىم، يەنە ئاستى، بۇ خىل قىيناش تەخىمنەن ئىچ
سائەت داۋاملاشتى.

هەقنىڭ ئۇلۇغلىقى ۋە باتلىنىڭ رەزىلىكى

ئۇلارمۇنى يەنە شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا ئېلىپ كەلدى، شەمىسى ئۇلتۇرۇشقا بۇيرىدى، ئاندىن جېلىل ئەدىيىب ۋە ھەسەن خېلىلىنىڭ مېنى يېزىشقا مەجبۇرلىغانلىرىنى يېزىشقا بۇيرىدى.

ئۇلارغا « بىلمەيدىغان ھېچنىمىنى يازمايمەن » دېدىم. ئۇ « ھەممىنى بىلدۈق، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ھەممىنى ئېتىراپ قىلدى، ئۇنىڭغا ئارخىبلارنى ئوقۇپ بەر » دېدى.
« ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىل، مەجىد ئابدۇلئەزىز، ئەھمەد ئابدۇلھەجىد، سەئىد قۇتۇب، مۇھەممەت ھەۋاش، سەبرى ۋاراھە، ئابدۇلھەجىد ئاششاھەلى، فەرۇخ ئەل منشاۋى، مۇرسى مۇستافا» لارنىڭ ئارخىبلارنى قايتا-قايتا ئوقۇدى، جېلىلىل ئەد دىيىب، ئەلى ئاشماۋىنىڭ دېگەنلىرىنى ئوقۇدى، ھەپراللىقتىن چۆچۈپ كەتتىم، ئاخىرىدا شەمىسى بەدیران بېشىنى لىكىشتىپ، كۆزلىرىدە ئىشارەت قىلىپ تۇرۇپ « ئەمدى بۇلارغا نېمە دەيسەنكىن؟» دېدى

« بۇنىڭ ھەممىسى يالغان ۋە تۆھەمت » دېدىم. ئۇ يەنە « مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ سۈيىقەستىنى ئاستىرتىتن باشقۇرۇۋاتقانلىقىڭى ئەمدىغۇ ئېتىراپ قىلارسەن؟ بۇ ئىشنىڭ ئارقىسىدا سېنىڭمۇ بارلىقىڭ ئېنىڭ بىلنىپ تۇرۇپتۇ. جېلىل، ھۇدەيىنىڭ سۆزلىرىنى ئوقۇ! » دېدى.

جېلىل ئوقۇدى، بىرئازدىن كېيىن شەمىسى بەدیران « خوش، بۇنىڭغا نېمە دەيسەن؟ » دەپ سورىدى، جاۋاپ قايتۇرمىدىم، ئاندىن جېلىلغا قاراپ « مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ يېتەكچى ئۇستازى بولغان سەئىد قۇتۇنىڭ سۆزلىرىنى ئوقۇ » دېدى، جېلىل بىرنىڭ كەينىدىن بىرىنى ئۇلاب ئوقۇپ، ھەممىسىنىڭ ئىقرارنامىلىرىنى ئوقۇپ بولدى. تۈگىگەندە شەمىسى بەدیران يەنە سورىدى:

- بۇنىڭغا ئەمدى نېمە دەيسەن؟ تەلەپ قىلغانلىرىمىزنى يازامسىن ياكى؟

- ياق، بۇنىڭ ھەممىسى يالغان.

ئەمسىن قايىسى راست؟ سەن زامانمىزنىڭ پەيلاسوپى بولغاندىكىن دەپ باقمامىسىن؟

- سۆزلەرنىڭ ئورامىغا قارىغاندا، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسى ئەلى ئاشماۋىنىڭ ئاغزىدىن چىققان، ئەمما ئىشىنىمەنكى ئۇمۇ چوقۇم مەجبۇرلانغان، باشقا قېرىنداشلارمۇ ھەق يولىنىڭ تەرەپدارلىرى، دىندا مۇستەھکەم تۈرگۈچىلار. ئۇلارنىڭ نامىدا يېزىلغان بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى يالغان.

- سافۇرات! بۇنى ئېسپ قامچىلا؛ ھەمزە! ئەلى ئاشماۋىنى چاقىر ۋە ئىتلارنى تەيىار

قىل.

ئەلى ئاشماۋى كەلدى، ئۇچسىدا پاكىز، دەزماللانغان يېپەك كۆينەك، چاچلىرى تاراقلىق، ئۈستى-بېشىدا ھېج بىر تاياق يېگەندەك ئالامەت يوق، ئۇنى كۆرۈپ ئۆزۈمنىڭ ۋە باشقا مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ئەھۋالنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرۈپ سېلىشتۇرۇمۇ. چۈشەندىمكى ئۇ ئاللاھنىڭ ئامانىتىگە خىيانەت قىلىپ، مۆئىمنلەرگە قارشى يالغان گۇۋاھلىق بېرىپتۇ، بۇ پاسىق، زالىمالار بىلەن ئوخشاش بولۇپ كېتىپتۇ، شەمىسى بەدراننىڭ غالچىسى، ئەخلاق، قىممەت، دىن ۋە ئادىمىيلىكىنی بىلەمەيدىغان ئابدۇناسىرنىڭ ئىتلەرىدىن بىرى بويتۇ.

شەمىسى بەدران ئۇنىڭدىن :

- قېنى دېگىنە ئەلى، زەينەبنى ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كۆرگىنىڭدە ئۇنىڭدىن نېمە

ئالدىڭ؟ ساڭا ئېمىلەرنى دېدى؟

ئەلى قىلچە ھېيىقماستىن جاۋاپ بېرىشكە باشلىدى: "ماڭا مىڭ جۇنەي بېرىپ بۇ بۇللارنىڭ ھۇددەبىي ياكى قۇتۇپ ئائىلىسىگە يەتكۈزۈلىشى ئۈچۈن پۇلنى غەداغا بېرىپ قويۇشۇمنى ئېيتتى ۋە ئالىمادىس مەن تۇتۇلۇپ قالسام غەدا ياكى ھەمدە بىلەن

كۆرۈشۈڭ، ئەگەر سىلەرگە پۇل كېرەكلىك بولۇپ قالسا، پۇل ئورنىنى ئۆزىگىز بىلىسىز"

دېدى

شەمىسى بەدیران مەندىن سورىدى:

- زەينەب، ئەينى چاغدا سېنىڭدا قانچىلىك پۇل بار ئىدى؟ سەن نېمىدىن ئەندىشە قىلغان؟

- تۆت مىڭ جۈنھى بار ئىدى، سەئۇدى ئەرەبستان ۋە سۇداندىكى مۇسۇلمان قېرىنداشلار تاپشۇرغان ئەزالىق پۇلى ئىدى، بۇ پۇللار تۇتۇلۇپ قالغان ئەزالارنىڭ ئائىلىسبىنىڭ ئۆي ئىجارتىنى، بالىلىرىنىڭ ئوقۇش پۇللرىنى تۆلىۋىلىشى ئۈچۈن ياردەم قىلىشقا ئىشلىتىلەتتى، ئۆتكەن يىلى ھېيتتا، ئالدىڭلاردا تۇرغان مۇنۇ جانابقا مىڭ جۈنھى بېرىپ ئابدۇلھەتتىاه ئىسمائىلغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە بۇيرىغانىدۇق، ئۇ بۇ پۇلنى بەختىزلىككە ئۇچرىغان، ئېگە-چاقىسىز قالغان ئائىلىلەرگە بۆلۈپ بېرەتتى.

شەمىسى بەدیران يەنە سورىدى:

- دېگىنە ئەلى، ئەڭ ئاخىرقى قېتىم زەينەب غەزازالىنىڭ ئۆبىدە نېمە يىدىلە?
- پولو يىگەندىم شۇ چاغدا زەينەب خانىم ماڭا تارتىنماي يەڭ، ئاللاھ ئاسانلىق بېرەر دېگەندى.

- ھە بولدى، ئەمدى سەن چىقىپ كەتسەڭ بولىدۇ
ئەلى چىقىپ كەتتى، شەمىسى بەدیراننىڭ ھامسىدە بىخەتەر ۋە راھەت چىقىپ كەتتى.

شەمىسى بەدیران يەنە ھەمزىگە ئابدۇلھەتتىاه ئىسمائىلنى ئەكلىشنى بۇيرىدى، ھەمزە چىقىپ كېتىپ بىر نەچچە منۇتتىن كېيىن ئابدۇلھەتتىاه ئىسمائىلنى ئەكەلدى، ئۇنىڭ چېھىرىدە ئىمانى ساغلام مۆئىمنلەرنىڭ باتۇرلىقى ۋە تەۋھىد ئەھلىنىڭ نۇرى بار ئىدى، يېرىتىق كۆك بىر كۆينەك كىيىۋالغان بولۇپ، ئۆستى-بېشىدىن قىيىن-قسستاق ۋە زۇلۇم

ئىزنانلىرى تۆكۈلۈپلا تۇراتتى. ئۇ كىرپلا مېنى كۆرۈپ « ئەسسالام ئەلەيکۈم » دەپ سالام بەردى، مەنمۇ سالام قايتۇردۇم.

شەمىسى بەدیران ئۇنىڭدىن سورىدى:

- ئابدۇلغەتتاه، سەن زەينەب غەزىالىنىڭ ئۆيىدە نېميش قىلاتتىڭ، نېمىشقا ئۇنىڭ

ئۆيىگە باراتتىڭ؟

- ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا بىز ئىسلامىي قېرىنداشلارمىز، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ياشلىرىمىزغا قۇرئان ۋە سۈننەتنى ئۆگىتىش، قۇرئان ۋە سۈننەتكە ئەگەشكەن ئەۋلادلارنى تەربىيەش تۈچۈن باراتتىم، ئەلۋەتتە بۇ دۆلەتنىڭ قىياپتىنى ئۆزگەرتىدۇ، دۆلەت باقىغا پاتقان دۆلەتتىن ئىسلام دۆلىتىگە قاراپ ئۆزگەرىدۇ. شەمىسى بەدیران غەزەپلىتىپ ۋارقىرىدى.

- تەبلىغ سۆزلەۋاتىمسەن ئىتتىڭ بالىسى؟ ئۆزۈڭنى مەسچىت مۇنېرىدە دەپ تۈيلاپ قالدىڭمۇ؟ يوقال، كۆزۈمىدىن دەرھال يۈت!

ئابدۇلغەتتاه قانداق كىرگەن بولسا شۇنداق سالام قىلىپ چىقىپ كەتتى، مەنمۇ سالام قايتۇردۇم.

شەمىسى بەدیران بولسا تېرىكىپ غالجىر ھايۋاندەك سەكىرەپ، ئەڭ مەينەت گەپلەر بىلەن ئۇنىڭ كەينىدىن تىللاپ قالدى.

ئابدۇلغەتتاهنىڭ ئىرادىسى ماڭى ئارام بەردى، ئەلھەمدۇللىاھ، ئاللاھقا سانسىز شۈكۈرلەر ۋە رەھمەتلەر بولسۇن، ھەق يولدا كۈرەش قىلىدىغان يىگىتلەر ھېلىھەم باركەن، ئەللاھ بىزنى ئۆز پاناھىڭىزدا ساقلىغا يىسرا

ئەلى ئاللاھقا ئاسىيلىق قىلسىمۇ، يەنە نۇرغۇن تەۋھىدچىلەر قوشۇنى ئاللاھ رازلىقى ئۈچۈن كۈرەش قىلماقتا.

شەمىسى بەدیراننىڭ « بۇ ئىتتىڭ بالىسىنى ئېلىپ كېتىڭلار، ئىقرارنامىسىنى يازدۇرۇپ ئەتە يېنىمغا ئەكلىڭلار » دېگەن ۋارقىراشلىرىدىن ئۆزۈمگە كەلدىم، ھەسەن خېلىل ۋە

سافۋات قولۇمغا قەغەز- قەلەم تۇتقۇزۇپ مېنى يەنە دوختۇرخانىغا ئەكەلدى، قەغەز-
قەلەمنى ئالدىم، ئەمما نېمە يازىمەن؟ سىلەر مەندىن زادى نېمىتى تەلەپ قىلىدىغانسىلەر؟
بۇ مېنى ئېنىقلا ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ دىنىغا قارشى چىق دېگەنلەك ئەمە سەمۇ؟ ياق، يازسام
بولمايدۇ، ئەگەر بېزىش توغرا كەلسە بەقەتلا ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن خىزمەت
قىلىۋاتقانلىقىمىزنى. قۇرئان سايىسى ئاستىدا مېڭۈۋاتقانلىقىمىزنى، ئاللاھنىڭ بىرگە
مۇستەھكم ئىرادە ۋە سەبر بېرىدىغانلىقىنى، بۇ مەلئۇنلارنىڭ ئاخىرەتتە قاتتىق
جازالىنىدىغانلىقىنى يازىمەن.

ئەتىسى ھەمزە، رىياد ۋە سافۋات بىرلىكتە كېلىپ قەغەزنى ئېلىپ چىقىپ كېتىپ،
تەخىنەن بىر سائەتتىن كېيىن يەنە قايتىپ كەلدى، ئەينى ۋاقتىتا ماڭالىغانلىقىم ئۈچۈن
مېنى ماشىنىدا شەمىسى بەدېراننىڭ يېنىغا ئاپاردى، ئۇ مېنى كۆرۈپلا قولىدىكى قەغەزنى
يەرتىپ ئەخلەت ساندۇقىغا تاشلىۋەتتى ۋە: "بۇنى سەن يازدىڭىغۇ ھە؟! قاراپ تۇر،
تىنگىدىن بىر ئىستاكان قان ئېلىپ، شۇ قان بىلەن سەندىن تەلەپ قىلغانلىرىمىنى
يازغۇزىمەن" دېدى ۋە تىل - دەشىملار ئىچىدە مېنى دوختۇرخانىغا ئۇزىتىپ قويىدى.

ئابدۇناسىرنىڭ بېتىش بۇيرۇقى

ئەينى چاغدا مەن نىمجان بولۇپ قالغانىدىم، ئۇلار ئامالسىزلىقتىن مېنى دوختۇرخانىدا نەچچە كۈن داۋالىتىشقا مەجبۇر بولدى. بىر كۈنى كەچقۇرۇن ئۇلار مېنى يەنە شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا ئاپاردى، بىراق بۇرۇنقىدەك ئىشخانا ئىچىگە ئەكىرمەي، سىرتىكى غەلتە ئاۋاز چىقىرىدىغان ۋە ئىسىق ھاۋا چىقىرىدىغان ئېلىكتىرونلۇق ئۇسکۈنگە يۈزۈمنى توغۇرلاپ تۇرغۇزۇپ قويىدى، بۇ قاغىشتە كۈر ئۇسکۈنە ئالدىدا توپتوغرا بىر كېچە تۇردۇم، تاڭ ئېتىشىغلا يەنە دوختۇرخانىغا ياندۇرۇپ كەلدى. دوختۇر مەجد مېنى كۆرۈپ ياردەمچىسى ئابدۇمەبۇدىن: "ئۇنىڭ چىraiيى نېمانچە سارغىيىپ كەتتى، ئۇلار تۈنگۈن كەچ ئۇنى ئېلىپ كەتكەنمۇ؟" دەپ سورىدى.

ياردەمچىسى « هەئە » دەپ جاۋاب بەردى.

يېرىم سائەتتن كېيىن ئابدۇمەبۇد بىر پارچە ساندىۋىج ئەكلىپ بېرىپ: "دوختۇر، سىزنى دەرھال يېسۈن دەيدۇ" دېدى.

ئاخشامغا يېقىن دوختۇرخانىدىن چىقىرپ شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا يېقىن بىر ئۆبىگە قاماپ قويىدى، بىردهمدىن كېيىن ھەمزە، ساۋات، رىياد كەلدى، ئۇلار كۇسۇرلىشىپ بىر نېمىلەرنى دېيىشكەندىن كېيىن ھەمزە بىلەن ساۋات كېتسپ رىيادلا قالدى. ئۇ ھەزىلگەشلەرگە ئوخشاش، ئۆزىنىڭ يۈزىگە ئۆزى ئۇرۇپ، ئۆزىنىڭ چېچىنى بەدیراننىڭ دېگىننى قىلىشىمنى، بولسىما ئۆلتۈرۈتىدىغانلىقىنى دەپ تەھدىد سالدى ۋە: "ئاۋۇاد، رفات، ئىسمائىل فەيیوملارنىڭ نەگە كەتكەنلىكىنى بىلەمسەن، ئۇلار ئابدۇناسىرنىڭ تۈرمىسىدە، ئۇلار مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى قېرىنداشلاردىن كۈنگە 10نى كۆمۈپ قويىدۇ، جەسەتلەرنى دەل شۇ تۈرمىنىڭ ئۆزىگە كۆمۈنلىدۇ" دېدى.

ئۇنىڭ گېپىگە قوشۇق سېلىپ « ئۆلتۈرگەنلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى شېھىد بولۇپ جەننەتكە كىرىدى». دېدىم، ئۇ يەنە بايىقىدەك ئۆزىنىڭ يۈزىگە ئۆزى ئۇرۇپ: " كىتىنىڭ تالىشى، سۇ تۈرمىسى، ئوتقا قاقلاش، ۋە قامچىلاشlar ساڭا تەسىر قىلىمىدۇ؟ جامال ئابدۇناسىر بۈگۈن سېنى ئۆلتۈرۈش بۈرۈقى چۈشۈردى، قېنى قانداق قىلىسەنكىن؟ سەنلەر دۇنيانىڭ يېرىمىمكە ھۆكۈمەنلىق قىلىدىغان سوۋىت ئىتپاقنى تاشلاپ ھەسەنۇل بەننا، سەئىد قۇتۇپ ۋە ھۇدەبىلەرنىڭ سۆزىنى ئاڭلىشىمىزنى ئۆمۈد قىلىشىلىر شۇنداقمۇ؟ سىلەر بىر توب ساراڭ، ئەمما بىز ئۇنداق ئەمەس، قېنى جاۋاب بەر، نېمىگە گەپ قىلمەيسەن؟" دېدى.

من: " شۇنداق، سىلەر ئەرەب مۇشرىكلىرىغا نەقەدەر ئۇخشايسىلىر ھە! ئۇلارغا > ئاللاھتنى باشقا ئلاھ يوق » دېيلىگىننە تەكەببۈرلۈق قىلىشىپ بىر ساراڭ شائىر ئۈچۈن ئلاھلىرىمىزنى تەر ئېتىمىزىمۇ؟ دېگەن ئىدى، ئۇلارنىڭ ئلاھلىرى بۇت ئىدى، باشقۇرغۇچىلىرىمۇ شۇ ئىدى، ئاللاھنىڭ رەسۇلى ۋە ئىنسانىيەتنىڭ ئەپەندىسى بولغان ھەزىتى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى ساراڭ دەپ تىلاشقاڭ ئىدى. تارىخ شۇ شەكىلدە يەنە تەكرارلىنىۋاتىدۇ، سىلەر ئاللاھقا دەۋەت قىلغانلارنى ساراڭ دەۋاتىسىلىر، پايدىسىز بىر پادشاھنىڭ كەينىدىن بۇرىنىدىن يىتىلەنگەن توڭىدەك یۈرۈۋاتىسىلىر، ياراتقۇچىنى غەزبەلەندۈرۈش بەدىلىگە يازالعۇچىنى مەمنۇن قىلىۋاتىسىلىر" دېدى
ئۇ ھاوا گۈلدۈرلىگەندەك گۈركىرەپ: " بىزنى قايىتا شۇ قالاق دەۋىرگە قايىتسۇن دەمسەن؟" دېدى.

مۇشۇ ۋاقتتا ياؤايى ئەسکەردىن بىرنەچچىسى كىرىپ مېنى ھارغۇچە قامچىلىدى. رىياد بولسا مەسخىرە قىلىپ كۈلۈپ: " زىينەب خانىم، سەن نېمىدىگەن بىچارە، ساڭا ئېچىنىۋاتىمەن" دېدى. من " ئاللاھ بىزنىڭ ئەڭ كۈچلۈك ھېمايىچىمىز، سەن باشقىلاردىن ئەنسىرەشىم ئىچ ئاغرىتىشنى بىلەمسەن تېخى؟ سىلەرنىڭ گېپىڭلار بويىچە، مەسىلە

ئالللبۇرۇن ئېنىقلەنىپ بولغان بولسا، سىلەرنىمە ئۈچۈن يەنە بۇ جىنايەتنى مېنىڭ
ئۇسۇمكە ئېلىشنى مەجبۇرلايسىلەر؟ سىلەرتۆھەت قىلىۋاتىسىلەر، يالغانى
ئويىدۇرۇۋاتىسىلەر، سىلەرنىڭ مەقسىتىڭلارمۇ ئېنىق" دېدىم.

رىياد: " دېگىنە، قانداق بىر كۈچ بىلەن ياشاۋاتىسىن؟ دېگىنە، سېنى دەپ ساراڭ بولاي
دېدۇق، دوختۇرلار سېنى بىر نەرسە يېمىسىه ئۆلىدۇ دېگەندى" دېدى.
بۇ ۋاقتتا ھەمزە بىلەن سافۋات كەلدى. ھەمزە « رىياد، قانداق بولدى؟ بۇ ساراڭ ئەس-
ھۇشۇنى يېغىقاندۇ بەلكىم » دېدى.

ھەمزىگە قاراب: "بىلەدىم، زادى كىم ساراڭ؟" دېدىم.

ھەمزە سافۋاتقا « ئۇنى باشلىقنىڭ ئىشخانىسىغا ئاپار » دېدى.

باشلىق ئىشخانىسىدا

شەمسى بەدیران مېنى ئورۇندۇرققا ئولتۇرغۇزدى ۋە: " مېنىڭچە ئەمدى جاھىللېقنىڭ
پايدىسى يوق، سېنىڭ بىز تەلەپ قىلغاننىڭ ھەممىسىنى يېزىشىڭىنى ئۈمىد قىلىمەن "
دېدى.

- ئابۇناسىرنى ئۆلتۈرۈش مەقسىتىمىز بارلىقنى يېزىشىنى تەلەپ قىلامسىن؟ بۇ مۇمكىن
ئەمەس، ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، تەشكىلاتىمىزنىڭ مەقسىتى پەقەتلا قۇرئان ۋە ھەدىس
ئۆزگىنىش، ئىنسانلارغا ئازغۇنلارنىڭ قۇللىۇقىدىن چىقىپ، ئاللاھقا قۇللىۇق قىلىش، ئۇنىڭ
دىنغا باغلىنىپ ياشاش، ھالال ۋە ھارامنى ئايىرىش، ھارامنى تاشلاپ، ھالالغا ئەگىشىپ،
ئاللاھقا ئىسيان كەلتۈرمە سلىكىنى يولىنى ئۆزگىتىشتۇر. ئىنسانلارغا ھەر ۋاقت ياخشىلىقنى
ئاللاھ ۋە رسۇلىغا قارشى چىقما سلىقنى، گۇناھ ئۆتكۈزگەن بولسا ئاللاھقا تەۋبە-ئىستىغفار
ئېيتىشنى تەشەببۇس قىلىمىز. بىزنىڭ قارىشىمىزغا ئاساسلانغاندا مىسرىنىڭ ھازىرقى

هاكيميهت تۈزۈلمسى تولىمۇ قاملاشىغان، بۇ تۈزۈلەم بوقىلىشى كېرەك. بىراق قورال كۈچى بىلەن يوقاتىماستىن ، كەڭ خەلق ئاممىسى ئارىسىدا ئىسلامنى ئومۇملاشتۇرۇش ئارقىلىق يوقىتىش كېرەك. سىلەرنېمىشقا بىزنى ئابدۇناسىرىنى ئۆلتۈرۈشنى پىلانلىدى دەپ قارايسىلەر؟ بىزنىڭ تۇنجى قىلىدىغان ئىشىمىز سىلەرنى باتلەدىن يىراقلاشتۇرۇش. ئىسلام ئاساسلىرى خەلق ئارىسىدا ئومۇملاشىسلا ئىسلام دۆلتىتمۇ شۇنىڭغا ئەگىشىپ تەبىئىيلا بارلىققا كېلىدۇ.

بۇ گەپلەرنى دېيىشىمگە جاللاتلارنىڭ قامىچىلىرى بەدىنىمگە تېكىشكە باشلىدى، كۈچۈمنىڭ بارىچە: "يازمايمەن! يازمايمەن! خالساڭلار ئۆلتۈرۈڭلار! دۇنيا ھاياتى مەن ئۈچۈن ھېچگەپ ئەممەس" دەپ ۋارقىرىدىم.

شەمىسى بەدران يېنىمغا كېلىپ :

- تاشلىۋەتكەن قەغەزگە ئابدۇلئەزىز ئەلى توغۇرلۇق ھېچىنەمە يازماپسىنخۇ؟

- ئابدۇلئەزىز ئەلى كىم؟

- ئۇ ئابدۇناسىر ئۆزى مىنىستىر قىلىپ تەينلىگەن ئادەم، ئەمما ئۇ بۇ ياخشىلىقنى ئۇنىتۇپ، ۋاپاغا جاپا قىلىپ ياخشىلىق قىلغان قولنى چىشلىمەكچى بولدى، ئابدۇناسىرغا بويىسۇنماس بولدى.

بۇ گەپلەرنى ئاڭلاب ئۇ كىشى ئېسىمگە كەلدى - ئۇ ئادەم ئىنگىلىزلارغا قارشى ھەركەتنىڭ قومانداني، خەلق پارتىيىسىدىكىلەرنىڭ ئالدىنىقى قاتاردىكى رەھبەرلىرىنىڭ بىرى، ئابدۇناسىر ۋە ئۇنىڭ خىزمەتچىلىرى ئەينى ۋاقتىتا ئۇنىڭ ئالدىدا قول قوشتۇرۇپ، تىز پۈكۈپ ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ ۋەتەنپەرۇمرىڭ تەرىبىيىسىنى ئاڭلىغان. ئۇ مېنىڭ ئىسلامىي قېرىندىشىم، ئۇنىڭ ئايالى مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ ئەزاسى مېنىڭ جان جىڭەر ھەمشىرمە ئىدى.

- سەن ئۇنى «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىمىسى»غا قاتنىشىشقا تەكلىپ قىلىمدىڭمۇ؟

- ئۇ خەلق ئارىسىدا تۇۋۇرۇكلىك رولىنى ئۇينايىدىغان مۇھىم بىر شەخسى، ئەگەر ئۇ راستىنلا ئەزا بولۇپ كىرگەن بولسا بىز بۇنى شەرىپىمىز دەپ بىلگەن بولاتتۇق.

شەمىسى بەدیران گەپلىرىمنى ئاڭلاب ئاچىچىقتىن يېرىلىپ كېتەي دېدى : « سەن يەنە مۇشۇ گەپلىرىنىڭدىن ۋاز كەچمەمسەن، سافۋات ئۇنى راسا قامچىلا! » دەپ ۋارقىرىدى.

ئۇلار بىردهم توختاب بىچىرىلىشىپ بىرىنىمەرنى دېيىشتى، ئاندىن ھەسەن خېلىل گەپ سوراشقا باشلىدى:

- سەن نېمە ئۈچۈن ئابدۇلەزىز ئەلى بىلەن ئابدۇلەفتاتاھ ئىسمائىلنى بىر- بىرىگە تونۇشتۇرۇپ قويۇڭ؟

- ئاخپارات ئىدارىسى تەرىپىدىن پىلانلانغان قاتناش ۋەقەسىدە پۇتۇم سۈنغان ۋاقتتا ئۇ ئايالى بىلەن بىللە مېنى يوقلاپ كەلدى، دوختۇرخانىدىن چىققاندىن كېيىنمۇ يوقلاپ تۇردى. بىر كۈنى ئابدۇلەفتاتاھ ئىسمائىل مېنى يوقلاپ كەلگەندە ئۆيۈمە ئۇمۇ بار ئىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككىسى تونۇشۇپ قالدى، مېنىڭ بىلىشىمچە ئەھۋال پەقەت شۇنچىلىك.

- زەينەب خانىم، ئابدۇلەزىز بىلەن ئابدۇلەفتاتاھنى مۇشۇنداق تونۇشقان دەپ تۇرايلى، خوش، ئۇنداقتا ئەبدۇلەزىز ئەلى بىلەن فەرىد ئابدۇخالق قانداق تونۇشتى؟

- سېستىرا تېڭىقنى ئالماشتۇرۇش ئۈچۈن كەلگەن ۋاقتتا، ئابدۇلەزىز ئەلى ياتقىمدىن مېھماનخانىغا چىقىپ تۇردى، بۇ ئەسنادا فەرىد ئابدۇخالق يوقلاپ كېلىپ ئۇمۇ مېھماનخانىدا كوتۇپ ئولتۇرۇپ تۇرۇپتۇ، ئۇ چاغدا ئۇ ئىككىسى تونۇشمایتى، داۋالاش تۈگەپ سېستىرا كەتكەندىن كېيىن ئىكىلىسى مەندىن ھال سوراش ئۈچۈن ئىچىگە كىردى، شۇ چاغدا ئىككىسېنى تونۇشتۇرۇپ قويىدۇم.

شەمىسى بەدیران دېگەنلىرىمدىن رازى بولمىدى بولغا يى كۈرۈك توخۇدەك كوتۇلداب ئولتۇرالماي سافۋاتنى چاقىردى.

كۆزۈمىنى ئاچقىنىمدا پۇتلرىم تېڭىغلىق ئىدى، ئۈگە-ئۇگىلىرىم شاچراپ كەتكەندەك ئاغربۇراتاتتى.

گۇمان

دوختۇرخانىدا بىر نەچچە كۈن داۋالاندىم. كېيىن يەنە شەمىسى بەدراننىڭ يېنىغا ئاپاردى، ئۇ تېخىچە ئاساسىسىز گۇمانلىرى ۋە خام خىالللىرىدا چىڭ تۇراتتى. ئۇ بۇ خىالللىرىنى قايتا - قايتا تەكرارلاۋەرگەچ بۇ گۇمان ۋە خىالى ئۇنىڭ قەلبىگە مەھكەم ئورناب كاللىسىغا قوماندانلىق قىلاتتى.

ئۇنىڭ بۇ ئۆچمەس گۇمانى بولسا، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈشنى پىلانلىقى ئىدى.

شەمىسى بەدران مېنى كۆرۈپ كۆزلىرىگە ئىشەنمىگەندەك « شۇنچىۋالا كۆپ ئىشلار بولدى، سەن تېخىچە هاياتمۇ؟ » دېدى.

ئۇنىڭغا «ئورەكلىرىنىڭ ئېگىلىرىگە لەنەت بولسۇن، ئۇ ئورەكلىر لەھۇلداب تۈرغان ئوتلار بىلەن تولدۇرۇلغان ئىدى، ئەينى ۋاقتىتا ئۇلار ئورەكلىر ئۆستىدە ئۇلتۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ مۆئىنلەرگە قىلىۋاتقان ئىشلرىنى كۆرۈپ تۇراتتى. « سۈرە بۇرۇج 4-5-6-7-ئايەتلەر، » بۇ ئايەتلەرنى ئوقۇپ جاۋاب بەردىم. ئورەكتىكى ئوتلاردا ئۆلتۈرۈلگەنلەر بولسا ئىتائەتمەن، سادىق جەڭچىلەر بولۇپ، مەجبۇرييەت ۋە مەستۇلىيەتلەرنى ئورۇنداش ئۈچۈن تەرىشىۋاتقانلار ئىدى.

شەمىسى بەدران : « مەن سېنىڭ گېپىڭنى چۈشەنەيمەن، ھەم بۇ ئۇسلىۇپتا گەپ قىلىشلىرىڭدىن ئىچىم پۇشىدۇ، سەن تېخىچە ئاللاھنىڭ بارلىقىغا ئىشىنەمسەن؟ سىلەر

1948-يىلدىن بۇگۈنگە قەدەر دائىم يېڭىلدىڭلار، پادشاھ فەرۇخقا قارشى كۆتۈرۈلگىنىڭلاردا يېڭىلدىڭلار، 1954-يىلى ۋە 1965-يىلى ئىنقلابقا قارشى چىققىنىڭلاردا يېڭىلدىڭلار! ھەر ۋاقت يېڭىلدىڭلار، سىلەر تەشەببۈس قىلىدىغان ئاتالىمىش رەببىڭلار قەيەردە؟» دېدى.

- بىزلەر 1948-يىلى بولسۇن، 1954-يىلى بولسۇن ياكى 1965-يىلى بولسۇن ھەر ۋاقت غەلبە قىلدۇق، غەلبە ياكى يېڭىلىش سىلەرنىڭ تارازاڭلار بىلەن ئۆلچەنمەيدۇ.

- سېنى چۆجىنى ئاسقاندەك ئېسىپ سۇغا، ئوتقا چۆرىۋەتتۇق، ئىتقا تالاتتۇق، ئەگەر سېنىڭ ئاللاھىڭ مەۋجۇت بولسا ئۇ نېمىشقا بىزنى توسوپ، ساڭا ياردەم بەرمەيدۇ؟

- بۇ تاياق، قىين- قىتاقلار بىلەن بىزنى قىينىپ، بىز يەڭىدۇق دەپ ئويلامىسىلەر؟ ئەملىيەتتە سىلەر بىزدىن قورقىسىلەر، دېدىم.

- ئاغزىڭىنى يۇم، ھەممىڭ جازاغا لايىق - دېدى.

- ياق، بىز گۇناھىز، بىز ۋەزىپىنى يەتكۈزدۇق، ئۈمەتتىنىڭ ئامانىتىنى قوغىدىدۇق، ھەققە دەۋەت قىلدۇق، بىز نۇرانە يولنىڭ ماياكلەرى .

- شۇنى بىلگۈم كېلىۋاتىسىدۇ، سەن نېمىگە ئاساسەن بىز سىلەردىن ئۈستۈن كەلدۈق دەيسەن؟

- بىزلەر ئاللاھقا سادىق بولغانچە، ئۇنىڭ ياردىمگە ئېرىشكەنچە، سىلەردىن ھەر ۋاقت غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭ بىلەن كۈچلىنىمىز، ئۇنىڭغا ئىشىنىمىز، ئۇنىڭ يولدا جىهاد قىلىمىز، ئەگەر بىز ئىمانىمىزدىن ۋاز كەچسەك، تەۋھىت تۇغىنى چۈشۈرۈۋەتسەك، ئىسلامدىن يۈز ئۆرۈسەك ئاندىن مەغلۇپ بولغان ھېسابلىنىمىز.

ئىسلام بارلىقىمىزدۇر، ئىسلام جەمئىيەتنى تۈزىيدۇ، دۇنيانى ئىشەنج ۋە ئادالەت بىلەن تولدۇرىدۇ، ئىنسانلارنى ئەرزىمەس نەرسىلەرگە ۋە بەندىگە قوللىق قىلىشتىن قۇتقۇزۇپ يالغۇز ئاللاھقىلا قىلىشقا يېتەكلىهيدۇ، ئاللاھقا توغرىلىق ۋە سەممىيەت بىلەن كۆكلىدىن

سادىق بولغان بىر ئىنسان هەممىسىنىڭ ياراتقۇچىسى، ساھىپى، ھاكىمى ۋە رەببى ئىكەنلىكىگە سادىق بولغان بولسىدۇ، دۇنيا ھايأتىنى چوڭ بىلەمەيدىغان بىر ئىنسان مەۋجۇداتلاردىن قانداقسىگە قورقسۇن؟ ئەمما سىلەر ئازىغۇن ۋە يالغانچىلار، ئاللاھنىڭ دىنىنى بۇرمىلاب بىدئەتكە يۈزەنگەنلەر، سىلەر ۋۆجۇد بىمىزنى داغلىرىڭىلار، ئۇلتۇردىڭىلار، قورقۇتىڭىلار، نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى بىز ئاللاھنىڭ ئەسكەرلىرى، سىلەر بولساڭىلار شەيتاننىڭ يالاقچىلىرى، ئاللاھنىڭ ئەسكەرلىرى ھەزامان غالپىتۇر! ئېسلىاردادا بولسونىڭى شەيتاننىڭ رەپتارلىرىنىڭ ھالى تولىمۇ ئېچىنىشلىقتۇر، ئاللاھ ۋە پەيغەمبىرىگە قارشى چىققانلار ئەڭ پەس كىشىلەردۇر. « ئاللاھقا ۋە ئاخىرەت كۈنىڭە ئىشىنىدىغان بىر قەۋەمنىڭ ئاللاھ بىلەن ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىلەن قارشىلاشقانلارنى - ئۇلارنىڭ ئانلىرى، ئۇغۇللرى، يَا قېرىنداشلىرى، يَا ئۇرۇق- تۇققانلىرى بولغان تەقدىرىدىمۇ - دوست تۇتقانلىقىنى كۆرمەيسەن، يەنى ئۇلارنىڭ دوست تۇتىشى مۇمكىن ئەمەس، ئەنە شۇلارنىڭ ذىللىرىدا ئاللاھ ئىماننى مەھكەم قىلىدى ۋە ئۆز دەرگاھىدىن بولغان روھنى كۈچەيتتى، ئاللاھ ئۇلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرىگۈزىدۇ، ئۇلار جەننەتلەرde مەگىڭۇ قالىسىدۇ، ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولسىدۇ، ئاللاھتىن ئۇلارمۇ مەمنۇن بولىدۇ، ئەنە شۇلار ئاللاھنىڭ قوشۇنىدىر، بىلىڭىلاركى، ئاللاھنىڭ قوشۇنى مەقسەتكە ئېرىشكۈچىلەردۇر، (سۈرە مۇجادەلە 22-ئايدەت).

قۇرئاندىكى سۆزلەر ۋە تەۋھىد مەنتىقىسى شەمسى بەدیراننى تېرىكتۈردى، يىلان چېقۇغاندەك چىرقىرىدى ۋە « سافۋات، بۇ نى ئېپچىقىپ 500 قامىچا ئۇر » دېدى، ئۇردى، يەنە ئوخشاش سوئالالارنى سورىدى، يەنە ئوخشاش جاۋاب بەردىم، شەمسى بەدیران يەنە ۋارقىرىدى، « ئۇرۇڭلار، 250 قامىچا ئۇرۇڭلار » دېدى، ئۇردى، هوشۇمىدىن كەتىم، كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا ئۆزۈمنى دوختۇرخانىدا كۆردىم، دوختۇرلار يارامنى تازىلۇراتاتتى، دوختۇرخانىدا بىر نەچچە كۈن ياتىم، كېيىن شەمسى بەدیراننىڭ يېنىغا

كېسەل كارۋىتى بىلەنلا ئاپاردى. بىر ئورۇندۇقتا ئولتۇرغۇزۇپ :

- جاھىلىق قىلما، پايىسى يوق، يۇۋاشراق بول، سېنىڭ مەسىلەئىنى ئاخىراشتۇرۇپ،
تەپتىش مەھكىمىسىگە يوللاشقا ماسلاش دېدى.

بار كۈچۈمنى يىخىپ ئۇنىڭغا قارىدим ۋە:

- سەنمۇ مۇپەتتىشىمۇ؟ مەندىن نېمە تەلەپ قىلىسەن؟

- بىز تەلەپ قىلغاندەك جاۋاب بەر، تاياق كۆتۈرگىدە كەمۇ ھالىڭ قالىمىدى، بىلىسەن،
سافۋات ھەر ۋاقت تەيياردۇر.

- ئاللاھ ياردەم قىلىدۇ ۋە قۇتقۇزىدۇ.

- مۇھەممەد قۇتۇب ئۇستاز ۋە ئامىنە، ھەممەد قاتارلىق سىڭىلىرى مېنى پات- پات يوقلاپ

كېلىپ تۇراتنى.

ئۇ سۆزۈمنى بۆلۈپ :«من سەندىن مۇھەممەد قۇتۇب ۋە باشقا مۇسۇلمان قېرىنداشلار
ئۇيۇشمىسىدىكى ھارامزادىلەر سېنىڭ ئۆيۈگەدە نېمە ئۈچۈن يىغىلاتنى دەپ سوراۋاتىمەن»
دېدى.

- ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياخشى ياشلار، ئىسلامدىكى قېرىنداشلار، مېنى يوقلاپ
كېلىشكەنلىرىدە مۇھەممەد قۇتۇب ئۇستاز بىلەن ئۇچرىشىپ قالاتنى.

- ھۇ ئىتتىنىڭ بالىسى من سەندىن بۇ ھارامزادىلەر سېنىڭ ئۆيۈگەدە مۇھەممەد قۇتۇب بىلەن
كۆرۈشۈپ چۈشۈلۈك تاماڭتىن كېيىن بىرگە يىخلەندىكەن، نېمىشقا شۇنداق قىلىدۇ دەپ
سوراۋاتىمەن.

- ئۇستاز مۇھەممەد قۇتۇب (20-ئەسەردىكى جاھىلىتى) < ئىلگىرلەش ۋە قەتئىلىك >
نامىلىق كىتابلىرىنى تارقاتقاندا ياشلارنىڭ بەزىلىرى مۇھەممەد قۇتۇب بىلەن كۆرۈشۈشىنى
ۋە بەزى سوئاللارنى سورىغۇسى بارلىقنى، ئىككى كىتابتىكى بەزى چۈشىنەلمىگەن

مەسىلىلەرنى ئايدىڭلاشتۇرغۇسى بارلىقنى دېدى، ئۇستاز مۇھەممەد قۇتۇبمۇ ئۇلارنىڭ

تەكلىپىنى قوبۇل قىلدى ۋە بىر نەچچە قېتىم كۆرۈشتى.

- بۇ يغىلىشقا ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىل نېمىشقا قوشۇلدى؟

- ئۇ مۇ مۇسۇلمان ياشلارنىڭ سەرخىللەرىدىن بىرسىدۇر.

شەمىسى بەدیران تىرىكىپ ئۆلەي دېدى ۋە : « ياخشى، ئىنتىڭ بالىسى، بەك ياخشى

جاۋاب بېرىۋاتىسىن » دېگىنچە قامغا بىلەن بىرنى قويىدى ۋە سۇئالىنى داۋام قىلدى.

ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىل ۋە مۇھەممەد قۇتۇب بۇ يغىلىشلارنىڭ قايىسىدا ئابدۇناسىرىنى

ئۆلتۈرۈشنى پىلانلىدى؟

- ئابدۇناسىرىنى ئۆلتۈرۈش دەپ بىر ئىش يوق، بۇ سەپسەتنى ئۆزۈگلار توقۇپ چىقىتىلار.

- بېرىپ ئادۇۋەكتە تېپىشقا تەبىارلىق قىلساك بولۇدەك، بىز سېنىڭ بۇنداق جاھىللېقىڭغا

بەك توپۇپ كەتتۇق.

- ئاللاھقا شۇكۇرلۇر بولسۇن، ياخشى كۆرىدىغان كىشىلىرى ئارىسىدا ياشاشقا نېسىپ

قىلىدى، ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلە يەنە دەۋەت ئىشلىرىنى داۋاملاشتۇرمەن.

شەمىسىنىڭ ئاچچىقى چېكىگە چىقىتى، ۇرنىدىن تۇرۇپ مېنى تىپىپ كەتتى.

- بۇگۇن سېنىڭ ئاخىرقى كۈنۈڭ، چۈشەندىڭمۇ؟ مۇھەممەد قۇتۇب بىلەن قۇرغان

تەشكىلاتىڭلار نېمە قىلدىغان تەشكىلات؟ ئابدۇناسىرغا قول سېلىشقا كىمنى

بەلگىلىدىڭلار؟ ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىلنىمۇ ياكى ئەل-فەيیۇمنىمۇ؟

- ئەل-فەيیۇمنى سىلەر ئۆلتۈرۈۋەتىڭلارغا، دېدىم.

شەمىسى مەسخىرە ئارىلاش كۇلۇپ:

- سېنىڭ بىلدىغانلىرىڭ خېلى جىقىكەن ھە؟ سافۋات، بۇنىڭغا فەييۇمنى كۆرسەت،

دېدى.

سافۋات قامچا بىلەن ئۇرۇشقا باشلىدى، ھۇشۇمدىن كەتتىم، يەنە دوختۇرخانىغا

ئاپىرىلىدىم. ئۇلار شەمىسى بەدیران ۋە چوماچىلىرىنىڭ داۋاملىق قىيىنىشى ئۈچۈن مېنى يەنە داۋالدى.

شەمىسى بەدیران يەنە شۇ كويدا

ھۇشۇمغا كەلگىنلىدىن كېيىن ئۇلار يەنە شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئېلىپ ماڭدى، تېخى ئەمدىلا ھوشۇمغا كەلگەن ئىدىم، ئەسلىمگە كەلگەندىن كېيىن يەنە قىيىن-قىستاققا ئېلىنىشىم كېرەك، شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئاپىرىلىشىم كېرەك، ناھايىتى شۇ يەنە قىيىنايىدېغۇ، كۆنۈپىمۇ كەتتىم. ئىشخانىسىغا كىرگىنلىمىزدە ئۇ بىر گۈندىپايغا بۇيرۇق چۈشۈرۈۋاتقانىكەن، مېنى ئولتۇرغۇزۇپ بوبلا گېپىنى باشلاپ كەتتى:

- ماڭا قارا، ئەڭ يېنىڭ جازا غىمۇ بەرداشلىق بەرگۈدەك ھالىڭ قالىمىدى، ئۆزۈگە ئىچ ئاغرىت، بولمسا ئابدۇناسىرنىڭ نامىدىن قەسەم قىلىمەن، سېنى ئەل فەيۇمنىڭ يېنىغا يولغا سېلىپ قوييمەن.

يەنە بىر ئەسکەر گەپكە ئارلىشىپ: «ئاڭلا زەينەب، باشلىقنىڭ گېپىگە ياخشىلىقچە جاۋاب بەر، ئۆزۈگىنىڭ مەنپەئەتنىمۇ ئوپىلاب قوي، بۇ ئىشنى ھەل قىلىشنىڭ چارىسىنى تاپقىلى قوي» دېدى.

شەمىسى بەدیران يەنە :

- ياخشى ئوپىلا، فۇئاد سراجىدىن ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئىزدەپتىكەن، ئابدۇناسىر ھاكىميتىنى ئاغدۇرۇش ئۈچۈن ۋەفت پارتىيەسى بىلەن مۇسۇلمان قېرىداشلارنىڭ ھەمكارلىشىش تەكلىپىنى بېرىپتىكەن، مارشال ئابدۇلەھە كىم ئامىرنىڭ ئىشخانىسىدا سلەرنىڭ ۋە ۋەفت پارتىيەسى بىلەن ھەمكارلىشىدىغان بىر كىشىنىڭ بارلىقىنى سائى ئېيتقانىكەن.

بۇ ئىبلىسلارنىڭ جىنaiيەت ئۇيدۇرۇش ھۇنەرلىرىگە ھەيران قېلىپ، دېگەنلىرىگە بىرمۇ
بىر جاۋاب بەردىم.

- بۇنىڭ ھەممىسى يالغان، فۇئاد سراجىدىن ئەسلا بۇ ئىش ئۈچۈن ياكى باشقا بىر ئىشنى
ئۈچۈن مېنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتسىپ باققىنى يوق، ئۇنى كۆرمىگىنىمكە ئون ئىككى
يىلدىن ئاشتى. ئېرىم ھاجى مۇھەممەد سالىم بىر كۈنى بازاردا تۇيۇقسىز ئۇنىڭ بىلەن
ئۇچرىشىپ قاپتۇ، ھال-ئەھۋالىمنى ئېرىمىدىن سوراپتۇ ۋە ماڭا سالام يوللاپتۇ، ھەممىسى
مۇشۇ.

قامچىلار زەھەرلىك يىلانىدەك ئۇستۇمكە چىرماشتى، ئۇستۇمكە تېگىشكە باشلىدى،
پۇتلرىمىدىكى تېڭىق تېخى يىشىۋەتلىمكەن بولۇپ، يېرىڭىداب كەتكەن يارامغا قامجا
ئازابى قوشۇلۇپ مېنى قىينايىتى.

ئۇلار قامچىنى قارسلدىتىپ ئۇرغاج: «فۇئاد سراجىدىن يېنىڭغا ئادەم ئەۋەتتىمۇ؟
ئەۋەتمىدىمۇ؟» دەپ سۇئالىنى تەكرارلايتى.

ياق دېسەملا شەمىسى بەدیران تېخىمۇ كۈچەپ ئۇرۇشنى بۇيرۇق قىلاتتى، ھوشۇمىدىن
كەتسەم كېسەل كارۋىتىدا دوختۇخانىغا ئەكىلەتتى، ئەسلامىكە كەلسەملا تەكرار قىين-
قىستاق. شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسى ۋە دوختۇرخانا ئارىسىدا توشۇلۇپ يۈرددۇم.

شەمىسى بەدیران: «سەن تېخى ئۇقىمىدىڭمۇ، بىزنى ھېچنەرسە توسوپ قالالمايدۇ. ھەر
كۈنى سەندەكىلەردىن نەچىنى كۆمىۋەتلىمىز، ئەس سىجىنۇل ھاربىنىڭ ئەتراپىدىكى
قۇملۇق سان - ساناقسىز كىشىنى ئۆز قوينىغا ئېلىپ بولدى. ئابدۇناسىرىنىڭ نامى بىلەن
قەسەم قىلىمەنكى، تەلەپ قىلغىنىمىزدەك جاۋاب بەرمىسەڭ، بىر ئىتنى كۆمىۋەتكەندەكلا
سېنىمۇ كۆمىۋەتلىمىز.

پىسەنتىمۇ قىلىپ قويىدىم، بۇنىڭ ئۈچۈن تېرىكىپ يەنە ۋارقىرىدى.
- جاۋاب بەر، بولمىسا قامچىلاب جېنىڭنى ئالىمەن.

- ئاللاھتن باشقا ئلاھ يوقتۇر، ئاللاھ بىزگە كۈپايمە، ئۇ نېمىدىگەن ياخشى ۋە كىلدۇر،
ئاللاھم بىزگە كۆپلەپ سەبر ئاتا قىلغاييسىز ۋە مۇسۇلمان ھالىتىمىزدە جىنىمىزنى
ئالغايسىز.

- سافۋات! ئىتلارنى ئەكىر.

سافۋات كۆندۈرۈلگەن يوغان ئىككى ئىتتى ئەكتىرىپ قويۇپ بەردى . ئىت ئاج بۆريلەر
ئۇغۇغا ئېتلىغىنىدەك ئۇستۇمگە ئېتىلدى.

بۇ ئىتلارنىڭ چىشلىۋىلىشىدىن قۇتقۇزىشى ئۈچۈن ئاللاھقا سېخىندىم ۋە: « ئاللاھم،
ئازابىگىدىن رازىلىقىڭىنى كۆزلەيمەن، خالغىنىڭ يۈل بىلەن مېنى قۇتقۇز » دەپ دۇئا
قىلىدىم.

ھەمزە شەمسىگە « باشلىق، چىرايى ساغىرىپ كەتتى ئۆلۈپ كىتمەدۇ نېمە» دېدى،
شەمسى بەدیران سافۋاتقا: « ئىتلارنى ئەپچىقىۋەت، ئۇنى دوختۇرخانىغا ئاپرىڭلار،
ئۆلسىمۇ دوختۇرخانىدا ئۆلسۈن» دېدى.

دوختۇرخانىغا ئاپرىشتى، بېرىم كېچە بولغاندا، يەنى تۆتىجى قېتىم شەمسى بەدیراننىڭ
ئىشخانىسىغا ئاپاردى، بۇ كىشىنىڭ يۈرۈكىنى ئىزىدىغان رئاللىق ئىدى، قارىغاندا بۇ
غالىچىلار ئولتۇرسىمۇ قوپسىمۇ ئىسلامغا بۇرغۇنچىلىق قىلىشنى ، ئىسلام ئىزباسارلىرىنى
يوقتىشنىلا ئويلايدىغان ئوخشايدۇ.

شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىنىڭ ئالدىغا كېلىپلا يەنە ھۇشۇمدىن كەتتىم، ئازاراق
لىمون سۈيى ئىچكۈزۈپ، ئۆكۈل ئۇرغاندىن كېيىن ئەسلامىگە كەلدىم، شەمسى بەدیران
سوراقنى يەنە باشلىدى.

- زەينەب! ياؤاشراق بول، بىز سەن ئويلىغاندەك ئۇنچىلىك ۋەھشى، قانخور ئەممەس،
رەئىس ئابدۇناسىر تولىمۇ مېھربان، قارنى- كۆكسى كەڭ كىشىدۇر، ھەقىقى ئەھۋالنى
دېسەڭلا سېنى ئەپۇ قىلىدۇ، بۇ يەردى چىقىپ كېتىشنى ئويلا .

- من هه قىقەتنى سۆزلەۋاتىمەن، ئابدۇناسىرغا دەپ قوي، سىلەر ئاللاھنىڭ ھاكىمىيەت سۈپىتىنى كۆزگە ئىلمىدىڭلار، ئاللاھقا قارشى چىتىڭلار، تەۋبە ۋە ئىستىغفار ئېيتىپ بۇ قىلغىنىڭلاردىن ۋاز كېچىتىڭلار! باىسل يولدىن قايتىڭلار! ھەققە قايتىڭلار، زۇلمەتلىك ئورۇقلۇققا قايتىڭلار، قىلغان زۇلۇمىرىڭلارغا تەۋبە قىلىڭلار. سىلەرنى قوللىغان، سىلەردىن پايدىلىنىۋاتقان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئاللاھنىڭ دۇشمەنلىرىدۇر، قەلبىنى كىسەل چىرمىۋالغانلاردۇر.

ئۇنىڭ كۆزلىرى ئاچچىقتىن ھازىرلا چاچراپ چىقىپ كېتىدىغانىدەك يوغىناب كەتتى ۋە : «سبىنىڭ مۇشۇ گەپلىرىڭنى ئابدۇناسىرغا يەتكۈزۈپ قويىمىزمۇ؟» دەپ خاپا بولۇپ كەتتى.

- شۇنداق، بۇنى ئاڭلاپلا قالماي، ئابدۇناسىرغا يەتكۈزۈشىڭلار ئۈچۈن دەۋاتىمەن. ئۇلار بىر-برىسىگە قارىشىپ « بۇ ساراپ بوبىتۇ، تۈپتىن ساراڭ بوبىتۇ، توكلۇق ئورۇندۇقتا ئۇلتۇرغۇزۇپ داۋالاپ قويىساق بولغۇدەك » دېپىشتى.

ھەقنى سۆزلىكىنىم ۋە بۇ ئەپەندىلەرنىڭ شەرىپىگە ھۆرمەت بىلەن تازىم قىلىمغا نالقىم ئۈچۈن غەزەپلەنگەن شەممىسى بەدیران ھەمزىگە « ئىككى كۈندىن بېرى ئاچ قويغان ئىتلارنى ئەكىر » دېدى.

ھەسەن خېلىل ئويۇن قويغانىدەك ھىليلىگەرلىك بىلەن « زەينەب، ئۆزۈڭنى تۇپرىتتۈۋاتىسىن، ئۆزۈڭنى تۇلۇمگە ئىتتىرىۋاتىسىن، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇۋال، مۇسۇلمان قېرىنداشلاردىن ئەمدى ساڭا پايدا كەلمەيدۇ ، ھەممىسى چىقىپ كېتىشنىڭ كويىدا، باشلىق ! فۇئاد سراجىدىن ئەۋەتكەن كىشىنى ئەسلىيەلىشى ئۈچۈن ئەلى ئاشماۋىنى كەلتۈرەيلى » دېدى.

شەممىسى بەدیرانمۇ « تېز ئوپلا، ئىتتىڭ كۈچكى، بولمىسا ئەلى ئاشماۋى بىلەن يۈزلەشتۈرىمەن » دېدى.

من: «ئەلى ئاشمازى ئازغۇنلارغا ۋە جىنايەتكارلارغا سېتىلدى، دۇنيا ۋە ئاخىرەتنى قولدىن چىقاردى، سراجىدىن ۋە قەسىمۇ بىر ئويىدۇرما ۋە قەدۇر، مەقسىتىلار ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ۋىجدان ئىگىلىرىگە، تىز پۆكىمەيدىغان مۆئىمنلەرگە زەربە بېرىش» دېدىم.

بۇ ۋاقتىتا سەئىد ئابدۇلکەرم ئىسىملەك بىر ئەمەلدار كېلىپ سۆزلەشكە باشلىدى.

- قىرا زەينەب، فۇئاد سراجىدىن ۋە قەسىدە سائى ياردەمىلىشپ بەزى ئىشلارنى ئەسلىتىپ ئۆتەي، ھۈسەين ئابدۇلغافارنى تونۇمسەن؟ بۇرۇن مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدا ئىدى، كېيىن ئۇيەردىن چېكىنىپ ۋە ھەزىرىتى مۇھەممەد ياشلار ئىتتىپايسىغا قېتىلدى، سەن ئۇنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا قايتىپ كېلىشى ئۇچۇن كۆپ قېتىم پاراڭلاشتىڭ.

- ئالاھقا مەدىيىلەر بولسۇن، ئۇ نېمىدىگەن ياخشى ھامىي ھە! ھۈسەين ئابدۇلغافار مېنىڭ مۆئىمن قېرىندىشىمدوْر، ئۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭمۇ ۋە ھەزىرىتى مۇھەممەد ياشلار ئىتتىپايسىنىڭمۇ ئەزاى ئىدى، ئۇنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئارىسىغا قايتىپ كېلىشى ئۇچۇن بىر قانچە قېتىم سۆھىبەتلەشكىنىم راست ئەمما ئۇ ئۆززە سورىدى ۋە قايتىپ كېلەلمەيدىغانلىقىنى دېدى، ئۇنىڭ «سراجىدىن» ياكى «ۋەفىد» پارتىيىسى بىلەن ھېچقانداق مۇناسىۋىتى يوق، ئۇ بىر مەزگىل قانۇنچىلار پارتىيىسىگە رەئىس بولغان شۇ چاغدا «ۋەفىد» پارتىيىسى بىلەن زىددىيەتلىك بولۇپ قالغانىدى.

ھەسەن خېلىل:

- دېگەنلىرىڭ راست، بىراق «قانۇنچىلار پارتىيىسى» ۋە «ۋەفىد پارتىيىسى» ۋە «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى» قاتارلىقلار تىلىنى بىر قىلىۋالغاندا تەبئىلا بىر يەرگە كېلىدۇ.

- پىلان ۋە تونۇش جەھەتتىن «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى» ئۇلاردىن پەرقلىق تۈرىدۇ، دېدىم.

بۇنداق گەپلەرنى ئاڭلاشقا تاقتى بولىغان شەمىسى بەدىران بىر ئىشارەت بىلەن مېنى

قامچىلاشقا بۇيرۇق قىلدى، ئابدۇلکەرىم بولسا :

- باشلىق ئەپۇ قىلىڭ، ئۇنىڭ گېپىنىڭ ئاخىرىنى ئاڭلايلى - دېدى ۋە داۋاملاشتۇرىشىمىنى بۇيرىدى.

- مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئىسلامنى ئېتقاد بىلەن قولغا كەلتۈرىدۇ، مەنبە سېنى تەتقىق قىلىدۇ ۋە پەيغەمبىرىمىزنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاللاھ تەرىپىدىن كەلدى دەپ بىلىدۇ، قۇرئان ۋە ھەدىسەكە تايىندىدۇ. ئاللهم ئىسلامىيەت بىلەن يۈغۇرلىشى كېرەك دەپ قاراپ ئىسلام دۇنياسى ئۈچۈن ئۆزىنى ئاتايدۇ، ئىنسانىيەتنى ئاللاھقا دەۋەت قىلغاندەك پۈتون دۇنيانىمۇ ئاللاھقا قايتۇرۇشقا ھەرىكەت قىلىدۇ، ئاللاھقا قايتقان دۇنيادا، ئاللاھقا ئىبادەت قىلىدىغان ئىنسانلار ئارىسىدا ئىسلامى جامائەت ۋە ئىسلامى جەمئىيەت قۇرۇپ چىقىدۇ.

ھەزرتى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام پەيغەمبەر بولغىندا ئاۋال پۈتون دۇنيانى قۇتقۇزۇپ، ئاندىن ئىنسانلارنى تەۋھىدكە چاقىرغان ئەمەس؛ ئىجتىمائى ئىسلاھات ئېلىپ بارغاندىن كېيىن، ئاندىن ئىنسانلارنى تەۋھىدكە چاقىرغان ئەمەس؛ ئاۋال مال-مۇلكلەرنى، بایلىقلارنى تەكشى تەقسىملەپ ئاندىن تەۋھىتكە چاقىرغانمۇ ئەمەس؛ ئەكسىچە ھەزرتى مۇھەممەد ئاۋال تەۋھىدكە چاقىردى، ئىنسانلار مۇسۇلمان بولدى، يىگانە مەبۇدىنىڭ، يىگانە ھاكىمنىڭ ئاللاھ ئىكەنلىكىگە ئىمان كەلتۈردى، ياخشىلىق ۋە يامانلىقنىڭ، پايىدا ۋە زىياننىڭ پەقتىلا ئۇنىنىڭ ئىلىكىدە ئىكەنلىكىگە، تىرىلدۈرۈدىغان ۋە ئۆلتۈرۈدىغان، ھەر شەيشىگە تەدبىر قوللىنىدىغان ۋە ئىكىدارچىلىق قىلىدىغاننىڭ پەقتىلا ئاللاھ ئىكەنلىكىگە ئىشەندى، كېيىن پەيغەمبىرىمىز بىر تۈركۈم ئاۋانگارا تەرىپلى ئىسلاھانلار بىلەن بىرلىكتە مەدىنەگە ھېجرەت قىلدى، ئۇزاق ئۆتىمەي بەدىر جېڭى بولدى، ۋە شۇنىڭدىن كېيىن ئىسلامى جەمئىيەت قۇرۇش شۇئارى ئەۋجىگە چىقىتى، قۇرئان كەرسىم ھالال-ھارامنى، چەكلىمە ۋە ياساقنى ئايىرىدىغان ھۆكۈملەرى بىلەن چۈشۈشكە باشلىدى، ئىسلام ئۈممىتى

كۆپەيدى، يەر يۈزى ھەق ۋە ئادالەت نۇرلىرىغا تولدى.

شەمىسى بەدیران سۆزۈمىنى بۆلۈپ:

- بۇ ئۇزۇن ھېكايدىڭ تۈگىگەن بولسا سراجىدىن ۋە قەسپىنى چۈشەندۈرەمسەن؟ - دېدى.
- بۇ سلەر ئۇيدۇرغان يالغانچىلىقتۇر، بۇنى سۆزلىگەنلەر سېتلغان يالغانچىلاردۇر، فۇئاد سراجىدىنغا مۇناسىۋەتلىك دەيدىغان گېپىم يوق، بىرنەرسە دېبىش كېرەك بولسا دىنىگە سادىق، دۆلتىنى ۋە مىللەتنى سۆيىدىغان بىر ئىسان دېبىشتن باشقا يەنە نېمە دېبىلەيمىز؟، ھازىرمۇ ھېچقانداق ئىشقا ئارىلاشىمىدى دەپ قارايمەن - دېدىم.

شەمىسى بەدیران:

- ساۋات، ئىتلارنى ئەكىر - دېدى.

ئىتلار بىلەن قوشۇپ ئادىمى مەخلۇقلارنى قويۇپ بەردى، بىرى چىشىسى يەنە بىرى قامچىلaidۇ، ھەر تەرىپىدىن قان ئېقىۋاتىسىدۇ، ئۇلار بىلەن بىلە تۇرغان دوختۇر بۇنداق بولۇھەرسە ئۆلۈپ كېتىدۇ دېسىمۇ كار قىلىمىدى. بامداتقا ئېيتىلغان ئەزان كېچىنىڭ جىمچىتلىقىنى بۇزدى. ئۇلار مېنى توختىماي قامچىلاؤاتقان بولسىمۇ ئەزان ئاۋازىنى ئائىلاب بىرخىل هوزۇر ھېس قىلدىم ۋە ئاللاھنىڭ شۇ سۆزى يادىمغا كەچتى.

«ئەي ئاتەش، ئىبراھىمنىڭ ئۈستىگە سالقىنلىق بەر، زەرەر يەتكۈزۈمە!»

ئاللاھم سەن ناھايىتىمۇ ئۆلۈغىسەن، مەن بولسام پەيغەمبەرلەرنىڭ ئەجدادى، تەۋھىدچىلەرنىڭ ئاتىسى سانالغان ھەزرىتى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادىمەن، ئەگەر مەن ئەي رەببىم پەقدەت سائىلا ئىتائەت قىلىمەن دېگەنلىكىم سەۋەبلىك بۇ ئىبلىسلىارنى قوزغۇۋەتكەن بولسام، مېنى ئۆزۈڭ قوغدىغىن، ئۇلارنىڭ زىيانكەشلىكىدىن ساقلىغىن.

ئىتىقىنىكى (ئەي كاپىلار، سلەر ئېتىقاد قىلغانغا مەن ئېتىقاد قىلمايمەن)

ئەسلامىگە كەلگىنىمە دوختۇرخانىدا ئىدىم، بۇ قانچىنچى قېتىم ھۇشۇمدىن كېتىم قانچىنچى قېتىم دوختۇرخانىغا كىرىشم ئۆزۈمۇ ساناب بولالمايمەن، ئەلۋەتتە ھۇشۇمدىن

كەتمىگىچە ئۇلارمۇ ھەم ئۆزلىرىدىن دوختۇرخانىغا ئەكەلمىدۇ.

قاрапىيەتلەرنىڭ تاجاۋۇزى ۋە نەپسىلىرىنىڭ زۇلمى

ھوقۇق پەس كاپىرلارنىڭ قولىغا چۈشىسە، ئىشلار غاپىل ۋە جاھىللارنىڭ قولىغا تۇتقۇزۇلسا ئۇنداقتا بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ئومۇمىي ىجتىمائىي ھاۋاسېنى تۇمان قاپلاب مۇستەبتىلىك، پىتنە ۋە جىنaiيەت ۋابادەك يامراپ كېتىدۇ. ئۇلار نەپسىلىرىنىڭ خاھىشى بويىچە ئىش كۆرىدۇ. پەسلەر بۇ شەكىلدە ھاكىمىيەتنى قولغا كەلتۈرىدۇ، پۇقرالارغا پاراكەندىچىلىك سالىدۇ، ۋە ئۇلارنىڭ غورورىنى دەپسەندە قىلىدۇ. ھەقىقەتتىن ۋە ئادىمىيلىكتىن سۆز ئېچىش ئۇزۇن يىللار ئىلگىرىكى تارىخقا ئايلىنىپ كەتكەن.

بۇ ھەم شۇنداق بىر دەۋىر شۇنداق بىر زامان ئىدىكى قانۇن قىشلىق ئۈچەككە كىرىپ كەتكەن، ئادىمىيلىك ئۇزۇن مەزگىللىك تەتلىگە چىققان، رەھىم-شەپقەت خۇددى بۇ زىمنىدىن پىشىنى قېقىپ قېچىپ كەتكەندەك قىلاتتى.

مەن يەنە يوللىرى يادا بولۇپ كەتكەن شەمسى بەدراپنىڭ ئىشخانىسىغا ئاپىرىلدىمۇ تېتىقىسز سوراچ باشلىنىپ كەتتى.

- زەينەب قېنى ئېيتە، فۇئاد سراجىدىنىڭ ساڭا دېگەنلىرىگە ھۈسەين ئابدۇلغاففار قانداق ئىپادە بىلدۈردى؟ مارشال ئامىرىنىڭ يېنىدا ئىشلەپ، فۇئاد سراجىدىن بىلەن ھەمكارلىشىدىغان كىملەر ئىدى؟ ئىنقىلاپنى كېڭىتىش ئۈچۈن مۇسۇلمان قېرىنداشلاردىن نېمە تەلەپ قېلدى؟

- ھۈسەين ئابدۇلغاففار مېنىڭ ئاللاھ يولىدىكى مۆئىمن قېرىندىشىمۇر، سىلەر دېگەن ئىشلاردىن ئەسلا خەۋىرىم يوق، ھەممىسى تۆھەمەت- دېدىم.

- ئاڭلاب تۇر زەينەب، ھۆسەين، ئابدۇلھەتتاھ ئىسمائىل بىلەن سېنىڭ ۋۆيۈگە كۆرۈشىمىدىمۇ؟ سەن ئۇنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا قايتىپ كېلىشى توغرىسىدا پاراڭلاشمىغانمىدىڭ؟

- بۇنى سىلەرگە دەپ بولغانىدىم، توغرا مەن ھۆسەينىڭ ئۆزى قوللايدىغان توپقا قايتىپ كېلىشنى بېيتتىم، بۇنىڭ نەرى خاتا؟ ئۇ گەرچە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا قايتىپ كەلمىگەن بولسىمۇ ئەمما ئۇلارنىڭ تەشەببۇسىنى قوللايدۇ، ئۇلارنىڭ مەقسىتىگە يېتىشنى ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ قۇرئان ۋە سۈننەتنى چۈشىنىپ ئۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ياشىشنى ئۈمىد قىلىدۇ، بەرھەق، ئابدۇلھەتتاھ ئىسمائىل بىلەن ھۆسەين ئۆيۈمىدە ئۇچراشتى. ئۇلار ئىسلام ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ چكىنىشى ۋە ئارقىدا قېلىشى ھەققىدە پاراڭلاشتى، سۆھىبەتتىن كېيىن ھۆسەين ئابدۇلغافار كەتتى. ئۇلار مېنىڭ ئۆيۈمىدە تاسادىبى ئۇچرىشىپ تونۇشۇپ قالغان، ئابدۇلھەتتاھ ئىسمائىل ئۇنى « ھۆسەين ئۇقۇمۇشلۇق ، بولسىغان ئادەم ئىكەن ، ئۇنىڭ سو فىزىملق ھەققىدىكى پىكىرىلىرى تەتقىق قىلىشقا ئەرزىگۈدەك» دېگەندى.

گېپىم تۈگىشگە ئۇ غالچىلاردىن بىرى يەنە:

- ھۆسەين ھەممىنى ئىقرار قىلىدى، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ قۇربانلىق بويۇمىغا ئايلانغۇڭ بار ئوخشىمادۇ سېنىڭ، ھۆسەين ۋە سراجىدىنغا چاپان يېبىۋاتىسىن، سائى ئەڭ ئاخىرقى قېتىم بۇرسەت بېرىمىز، ئەل-ۋە فەدنىڭ ئادەملرى بىلەن ئابدۇلھەكىم ئامىرىنىڭ ئىشخانىسىدىكى كىشلەرنىڭ مۇناسىۋىتى ھەققىدە ئوبدانراق ئۆيلىنىپ باق. سائى بېرىلگەن بۇ بۇرسەتكە نېمە دەيسەنكىن؟ كۆزلەرىڭى ئۆيۈپلىپ كور قىلىۋەتكەندىن كېيىن ھۆسەين ۋە فۇئاد سراجىدىن بىلەن يۈزلەشتۈرىمىز- دېدى.

- ئاللاھقا ھەمدە بولسۇن، «ھەقىقەتەن كۆزلەر كور بولمايدۇ، لېكىن كۆكىرەكلىرىدىكى قەلبىر كور بولىدۇ» (سۈرە ھەج 46-ئايەتنىڭ بىر قىسى) دېدىم.

شەمىسى بەدیران يىلان چېقىۋالغانىدەك ۋارقىراپ تۇرۇپ كەتتى:

- ساۋات، ئىتلارنى ئەكىر- دېيىشىگە يېنىدىكى بىرسى ئۇنى پەسكوبىغا چۈشۈرە كچى بولۇپ:

- ئۆزىڭىزنى بېسۋىلىڭ باشلىق، ئۇ ئۆز مەنپەئەتنى كۆرۈپ يېتەلمە يۈأتىدۇ، بۇنداق جاھىللىقنىڭ ئېلىپ كېلىدىغان ئاقىۋىتتىنى بىلەلمە يۈأتىدۇ، دېدى.

- ھەرقانداق نەتىجە- ئاقىۋەت ئاللاھنىڭ قولىدىدۇر، سىلەرنىڭ قولۇڭلاردا ئەمەس، خالغىنىنى قىلىدىغان قۇۋۇھەت ساھىبى پەقەت ئۇلغۇ ئاللاھتۇر - دېدى.

شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىدىكى غالچىلىرىدىن باشقا بىرسى سۆزگە ئارىلاشتى:

- باشلىق، ھۆسەين ئابدۇلغافارنى ھازىرلا بۇ يەركە ئەكىلىشكە بۇيرۇق بېرىمىزكىن دېدى.

شەمىسى بەدیران ساۋاتنى مېنى دوختۇرخانىغا ئاپېرىۋىتىپ ھۆسەيننى يالاپ ئېلىپ كېلىشكە بۇيرىدى.

بۇ پەسکەشلەر شەپەرگەدەك كېچىدىن خوشال بولىدۇ ۋە كېچىسى ھەرىكەت قىلىدۇ، مېنى يېرىم كېچىدە يالاپ يەنە ئىشخانىغا ئېلىپ كەلدى. بىر قانچە منۇتتىن كېيىن ھۆسەين ئابدۇلغافار كىردى، قولى سۇنغان بولۇپ داكا بىلەن بويىنغا ئېسلىق ئىدى، پۇتلرىمۇ تېگىنلىق ئىدى، ئۇستى بېشىدىن قىيىن-قىستاققا ئېلىنغانلىقنىڭ ئالامەتلرى مانا مەن دەپ تۆكۈلۈپ تۇراتتى.

ھۆسەين ئىچىگە كىرىپ مېنى كۆرۈپ سالام قىلدى، سالام قايتۇرۇم، شەمىسى بەدیران ئۇنىڭغا يەۋەتكۈدەك قاراپ :

- قېنى دېگىنە، زەينەب غەززالى بىلەن نېمە مۇناسىۋېتىڭ بار؟ ئۇنىڭ بىلەن ئاراڭلاردا نېمە ئىشلار بولدى؟ - دېدى.

ھۆسەين:

- قەغەزدە ھەممىسى يېزىقلقىق- دېدى.

شەمىسى بەدیران قەغەزلەرنى چىقىرىپ ھۆسەيننى ئوقۇشقا بۇيرىدى.

من ھۆسەيننىڭ قولىدىكى قەغەزگە دىققەت قىلماستىن، بۇ ئىبلىسلىرىنىڭ سۇئالغا قانداق جاۋاپ بېرىش، قانداق قىلىپ ھۆسەيننى ئۇلارنىڭ ئىسکەن جىسىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن تىپرلايتىم. ھۆسەيننى قىيىناب چوقۇم ئۆزلىرى ئېھتىياجلىق بولغاننى يازدۇردى دەپ ئويلىسىم. ھۆسەين ئوقۇشقا باشلىدى. ئۇنىڭ ئوقۇۋاتقانلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇ ئەزەلدىن دېمىگەن، قىلىغان، ھەقبقەتنىن تولىمۇ يىراق بولغان تو قولىملار ئىدى.

شەمىسى بەدیران:

- زەينەب، ئەمدى نېمە دەيسەن؟ - دېدى.

- قانداق قىلسۇن ئەمدى، سىلەرنىڭ مۇسۇلمانلارغا سالغا ئىسکەنجه، زۇلۇم ۋە بېسىمىڭلار ئاستىدا تەلەپ قىلغىنىڭلارنى يېزىشقا مەجبۇر بولغاندۇ شۇ- دېدىم.

- سەن بۇ ئاڭلىغانلىرىڭمۇ يالغان دېمەكچىمۇ؟ - دېدى.

- ھۆسەين يالغان سۆزلىمەيدۇ، ئەمما ئىشىنىمەنكى ئۇ سىلەرنىڭ زۇلۇمىڭلارغا چىدىمىغانلىقى ئۈچۈن.... دېيىشىمگىلا شەمىسى گېپىمگە ئارلىشىپ ۋارقىرىدى.

- نېمە دېمەكچىسىن؟ ھۆسەين ئوقۇغان بۇ گەپلەرنى ئۇ ساڭا دەپ باقىغانمۇ؟

ھەسەن خېلىل :

- ھۆسەيندىن ئاڭلىغان بۇ سۆزلەرنىڭ توغرا ياكى توغرى ئەمە سلىكىنى بىلىشنى خالايمىز، تىز دېگىن- دېدى.

يەنە بىرسى:

- مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۈچۈن جېنىڭنى پىدا قىلغاندەك ھۆسەين ئۇچۇننمۇ جېنىڭنى پىدا قىلاي دېدىڭمۇ؟ - دېدى.

- من ئۆزەمنى ئوتقا تاشلىمەيمەن، ئەكسىچە قۇتقۇزىمەن- دېدىم.

شەمىسى بەدیران:

- دېگىنە ھۆسەين، زەينەب غەزىزالغا فۇئاد سراجىدىنىدىن بىر پارچە مەكتۇپ يەتكۈزۈدىڭمۇ؟ يەتكۈزۈمىدىڭمۇ؟

ھۆسەين ئېغىز ئېچىشتىن بۇرۇن مەن ئۇنىڭدىن سورىدىم.

- ھۆسەين، سىز ماڭا باشلىق سراجىدىنىدىن مەكتۇپ ئەكلىپ باققانمۇ؟
ھۆسەين:

- باشلىقتىن ئەمەس، كىچىك فۇئاد سراجىدىنىدىن - دېدى.

- مەن پەقەت فۇئاد باشلىقنىلا تونۇيمەن، كىچىك دېگىنىڭىز كىم؟ دېدىم.
- فۇئاد باشلىقنىڭ نەۋە ئېنىسى - دېدى.

- ھۆسەين بۇ زادى نېمە ئىش؟ - دەپ سورىدىم.

- بۇ پەقەتلا ئەلى سۇلایماننىڭ ماڭا ئېيتىپ بەرگەن بىر يۇمۇرىدىن ئىبارەت، مەن بۇ يۇمۇرنى زەينەب خانىمغا بۇرۇنمۇ سۆزلەپ بەرگەن دېدى.

شەمىسى بەدیران ھۆسەيننى چىقىرىۋەتتى. ئۇنىڭغا:

- ئاللاھ نېمىدىگەن ياخشى ھىمايىچى، بۇ ئۆزۈگلار توقۇپ چىققان چاقچاڭ بولسىمۇ ئارىسىغا سۈيىقەستىلار يوشۇرۇنغانىكەن دە ؟ شۇنداقمۇ؟ قارىغاندا فۇئاد سراجىدىن باشلىقىمۇ سىلەرنىڭ زەھەرلىك قولۇڭلاردىن قېچىپ قۇتۇلامىخىدەك، دېدىم.

ئۇ سافۇاتنى مېنى قامچىلاشقا بۇيرىدى. ئاندىن ھەمزە مېنى يالاپ دوختۇرخانىغا ئېلىپ كەتتى.

قېيىن- قىستاق ۋە دوختۇرخانا

ئەتىسى ھەمزە بەسيۇنى دوختۇرخانىنىڭ ئېرىگە ئورۇنلاشقا، مەن سولانغان كامىرغا كىردى، يېنىدا گېنرال دەرىجىلىك بىر غالچىسى ۋە دوختۇر ياردەمچىسى ئابدۇلمەبۇد بار ئىدى، ھەمزە ئابدۇلمەبۇدقა:

- چىقىپ ئۈستەل بىلەن ئورۇندۇق ئەكىر- دېدى.

ئۇ مۇ تېزلا ئەكىردى.

ھەمزە ئۈستەلگە قەغەزنى قويىدى ۋە ئابدۇلمەبۇدقا:

- ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ زەينەبنىڭ ئاغزىدىن چىققانىڭ ھەممىسىنى ياز- دېدى.

ئارقىدىنلا سافۋات بىرمۇنچە ئارخىبلارنى كۆتۈرۈپ كىردى، ھەمزە ھەربىر ئارخىب خالتىسىدىن بىردىن ۋاراقنى سۇغۇردى ۋە ماڭا:

- بۇنىڭ ھەممىسىنى قەغەزگە يازىسەن، بۇلار ھۇدەبىبى، ئابدۇلھەتتاھ ئىسمائىل، سەئىد قۇتۇپ، ھاۋاوش، ئەھمەد ئابدۇلمەجىد، مۇرسى مۇستافا مۇرسى، سەبرى ئارافە، فەرۇخ منشاۋى، ئابدۇلەزىز ئەلىنىڭ گۇۋاھلىق سۆزلىرى- دېدى.

- مەن پەقەت بىلگىنىمى يازىمەن، بۇ سۆزلەر بىلەن ئالاقەم يوق، بۇلارنى ئۇلار يازدى دەپ قارىمايمەن ھەم ئىشەنەيمەن.

ھەمزە:

- قانداق قىلىش كېرەك بولسا شۇنداق قىل، بولمىسا سېنى شەمسى بەدىراننىڭ يېنىغا ئاپرىمىز، ئۇ يەردىكى قىيىن- قىستاقنىڭ تەمنى ئوبىدان بىلسەن.

ئابدۇلمەبۇدقا ئاللاھ ۋە رەسۇلىنى مەدھىيلەيدىغان گەپلەرنى قىلدىم، ئۇ مۇ يازدى. ئاللاھ ۋە رەسۇلىدىن باشقا بۇ زىنداندا نېمىمىز بارىىدى؟

ھەركۈنى سەھەرەدە مېنى شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا ئاپىرىش ئۇلارغا ئادەت بولۇپ قالدى، بىر ئورۇندۇقتا ئولتۇردىم، شەمسى بەدیران مېنىڭ ئاغزىدىن چىققان، دوختۇر ياردەمچىسى خاتىرىلىگەن ھېلىقى قەغەزنى كۆز ئالدىمدا يېرتىپ پارچە-پارچە قىلىۋەتلىك ۋە ھايۋاندىنمۇ بەتەر بىر قىياپەتنە:

- ۋۇ ئىتتىڭ بالىسى ! بىز قىلغان بارلىق تەكشۈرۈشلەرنى يوق قىلماقچىمۇسەن؟ مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ئىتتىڭ ئىتتىڭ گۇۋاھلىقىنى ئىنكار قىلماي دېدىڭمۇ؟ مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسى راست، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ئىتتىڭ گەپلىرىڭ ئارقىلىقىمۇ دەلىلىنى تاپتى، سەن ئۇلارنىڭ سۆزلىرىگە مەسئۇل بولۇشىڭ كېرەك - دېدى.

- من ئۆزەم ئىشىنىدىغان ھەققە سادىق ۋە ئۇنىڭغا ئۇنىڭغا مەسئۇلمەن، بۇ سۆزلەرنى مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ئۆز ئاغزىدىن چىققانلىقىغىمۇ ھەم ئىشەنەيمەن. مېنى ئۇلار بىلەن يۈزلەشتۈرۈگلار، بۇ ئىقرارنامىلەرنى تايىنلىق ئۆزلىرىڭلار توقۇپ چىقرىۋالغانسىلەر دېدىم.

شەمسى بەدیران يەنە ۋاردىرىدى:

- ھەمزە! بۇنىڭ ئۆلگۈسى كەپتۈ، ئېلىپ چىقىپ كۆمۈۋىتىڭلار، ماڭا ئۇنىڭ جەسىدى كېرەك، دېدى.

ئۇلار مېنى باشقا بىر زىنداڭا قاماپ قويۇپ بىر سائەتتىن كېيىن چىقىرىپ، شامالدۇرغۇچىنىڭ ئالدىغا يۈزۈمنى توغۇرلاپ قويۇپ قامچىلىدى، ئالىتە سائەت مۇشۇنداق تۇردۇم، ئۆزۈمنى خۇددى قىزىقىتىنىڭ ئۆستىدە تۇرغاندەك ھېس قىلاتىم، ئۇزۇن مەزگىللەك تايىاق ۋە قامچىلاردىن بەدىنمىنى كۆتۈرگۈدە كەم كۈچۈم قالمىغان، ھەممە يېرىم توپتەك ئىشىشپ كەتكەن ئىدى.

يېرىم كېچىدە يەنە شەمسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئاپاردى، ئۇ:

- زەينەب، بىزگە ماسلاشساڭ رەئىس ئابدۇناسىرنىڭ يېنىغا ئاپرىمىز، شۇھامان ئۆبۈڭكە

قايتىسىن، شۇ كۈنىلا مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسىنى چەكلىگەن قانۇنى ئەمەلدىن قالدۇرىمىز، مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ ئەسلىگە كېلىشى ۋە مىرۇل-جەدىد تىكى مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسىنى قايتىدىن جانلاندۇرۇش ئۈچۈن بىرىنچى قېتىملق ياردەم سۈپىتىدە 50 مىڭ جۇنە يە بېرىلىدۇ. بۇلاردىن سىرت بىرلەشمىسىنىڭ ژورنىلىنىڭ ئەسلىگە كېلىپ قايتا تارقىتىلىشى ئۈچۈن 10 مىڭ جۇنە يە بېرىلىدۇ، دېدى.

ئۇلاردىن بىرسى:

- مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ مىرۇل جەدىد تە زىمنى بارمۇ؟ - دەپ سورىدى.

- ھەئە، ئالتە مىڭ كۇۋادىرات مېتىر - دەپ جاۋاب بەردىم.

كېپىن بۇ كىشىنىڭ ئىسمىنىڭ سالىھ ناسىر ئىكەنلىكىنى بىلدىم، بۇكىشى يەنە سورىدى:

- تەشكىلاتلىلار بۇنچە چوڭ يەرنى نېمە قىلىدۇ؟

- مۇسۇلمان خانىم-قىزلار تەربىيەش مەركىزى، مۇسۇلمان خانىم-قىزلار ياتقى، پائالىيەت مەركىزى، يىغىن زالى، باش شىتاب ئۈچۈن خىزمەت بىناسى، مەسچىد، قارى تەربىيەش ئۈچۈن قۇرمان يادىلاش كۇرسى، باشلانغۇچۇ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپ، دىنى بىلىملىرىنى ئۆتكىتىدىغان ئاياللار ئىنسىتىتتى قۇرۇشنى پىلانلىغانىدىق دەپ جاۋاب بەردىم.

- بۇنچىلىك جىق پۇلنى نەدىن تاپىسىلەر؟ - دېدى.

- باشقىلارنىڭ ياردىمى ۋە ئىشانىسىگە تايىناتتۇق، ئۇنىڭ ئۇستىگە بۇ پىلانلار تەدرجى هالدا باسقۇچلارغا بولۇپ ئېلىپ بېرىلاتتى، دېدىم.

ئۇ كىشى:

- خوش، ئۇنداقتا رەئىس ئابدۇناسىر ساڭا تولىمۇ ياخشى بۇرسەتنى بېرىپتۇ، ئۆيواڭىگە كېتىسىن، ئىشىنى باشلايسەن، زەئىسمۇ سېنى چوقۇم رازى قىلىدۇ - دېدى.

- ئاللاھقا بولغان ئىشەنچىمىز ھەممىدىن ئۇستۇندۇر، قەلبىمىزدە ئاللاھ زىمندىن، مالدىن، يەر يۈزىدە ئاللاھنىڭ ۋە مۇئىمن قۇللارنىڭ هوقۇقلرىنى تارتىلغان ئازغۇنلاردىن

نەچچە ھەسسى ئۇستۇندۇر، سىلەرنىڭ ھېچقانداق ياردىمىلىار كېرەك ئەمەمىن، ئابدۇناسىر بىلەنمۇ كۆرۈشىمەيمەن، ئىسمائىل فەييۇم، رىفات بەكرىنىڭ، مۇھەممەد ئاۋۇادنىڭ ۋە ئابدۇلاقادىر ئۇدەھنىڭ ۋە باشقۇ نۇرغۇن مۇسۇلمان قىرىنداشلاشنىڭ ۋېنى ئاقتۇرغان ئۇ مۇبارەك مەينەت قول بىلەن كۆرۈشۈپ، قولۇمنى بۇلغىمايمەن، بۇ قان بۇ قالىمدا مەسىئۇلىيەت ۋە باشلامچىلىق تەختىدە قايتىدىن ئولتۇرىدىغان مۇسۇلمان ئەۋلادلارنى تەربىيەيدۇ، بۇ قان ئادىمىيلىكىمىزنى ھەرىكەتكە كەلتۈرىدىغان ئېنېرىگىيەنىڭ رولىنى ئوبىنايدۇ.

بۇ سۆزلەر ئاغزىمدىن چىقا- چىقماس قامچىلار، شاپىلاقلار يەنە باشلاندى، يەرگە يېقىلىپ چۈشتۈم، شەمىسى بەدیران ھەمزىگە ۋارقىراپ:

- بۇنى 34- نۇمۇرلۇق كامىرغا سولاب قويى- دېدى.

بۇ قاراڭغۇ ۋە تار گوردەك بىر كامىر ئىدى، يەنە مېنىڭ يېنىمغا ئىككى ئىتنى سولاب قويۇپ، ئىشىكىنى قولۇپلاپ چىقىپ كەتتى. تەيەمۇم قىلىپ ناماز ئوقۇدۇم، قىبلىنىڭمۇ قايسى تەرەپتە ئىكەنلىكىنى بىلەلمىسىمۇ كەينى كەينىدىن توختىمای ئوقۇپ خوشۇھ ئىچىدە ئاللاھقا مېنى زالىلاردىن قۇتقۇزىشنى تىلەپ دۇئا قىلدىم، سەجدىگە باش قويغىنىمدا ئىتلار ئۇستۇمگە چىقىپ بېشىمنى، يۈز- كۆزلىرىمنى تائىلىدى.

بىر سائەتتىن كېيىن ئېشىك ئېچىلىپ ئىتلارنى ئېلىپ چىقىپ كېتىپ، مېنى دوختۇرغانىغا پاردى، خۇپتەن نامىزىدىن كېيىن يەنە شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىغا سوراق قىلىشقا ئاپاردى.

شەمىسى بەدیران:

- زەينەب ئۈچ يىل بۇرۇن مىسىرنىڭ ھەرقايسى يەرلىرىدىن كەلگەن 50 تىن ئارتۇق كىشى سېنىڭ ئۆيۈگەدە يېغىلىش ئۆتكۈزۈپتىكەن، بۇ يېخىندا نېمىنى مەسىلەتلىكە ؟

- جامائەت بىلەن ئاخشامغىچە بىلە بولدۇق، خۇپتەن نامىزى ۋە تەرەۋە نامىزىنى بىلە
ئوقۇدۇق ئاندىن ئارام ئالدۇق- دېدىم.

ئۇ:

- بۇ يىخىنىڭ ئېچىلىش سەۋەبىنى سوراۋاتىمەن، دېدى.

- مۇنتۇپ قاپتىمەن، دېدىم

- ئۇلار ئۆيۈگە ناشتا قىلدىمۇ؟

- بەزىلىرى مېنىڭ ئۆيۈمە ناشتا قىلدى.

- ئەينى چاغدا نېمىشقا يىخىغانلىقلار؟

- ئىسلامنىڭ ئاساسلىرىنى ئۆگىنىش، شەرق ۋە غەربىنىڭ ھەر تۈرلۈك ئازغۇن ئىدىيەلىرى
كۈشكۈرتىدىغان ناچار ئېقىملارغا قانداق قارشى تۇرۇشنى مەسىلەتلىشىش ئۈچۈن.

- قايىسى ئىسلام، قايىسى دىنسىزلىق، قايىسى جاھىلىيەتنىن سۆز قىلىۋاتىسىن؟

- شەھەردە ئايلانغان ۋاقتىلىرىمدا دىنسىزلىق ۋە ئەخلاقسىزلىقنى باش تېما قىلغا سانسىز
گېزىت-ئورناللارنى كۆرۈم، بۇلارنىڭ ھەممىسى كوممۇنېزىمى، ئەخلاقسىزلىقنى ۋە ھەر
تۈرلۈك ناچارلىقلارنى جەمئىيەتتە تارقىتىش ئۈچۈن سېتىلماقتا.

ئۇ سۆزۈمنى بۇلۇپ ۋارقىرىدى:

- قۇرۇق گەپ، ئۆيۈگە يىخىغانلارنىڭ ئىسمىنى دە، ئۇلاردىن بىرى يىخىنى تاشلاپ
ھۇدەبىي بىلەن كۆرۈشۈشكە كەتتى، ۋە ھۇدەبىنىڭ ئۆيىدىن ساڭا بىر تېليفون
قىلىۋەتكەندىن كېيىن قايتىپ كەلدى، ئۇ كىم ئىدى؟

- ئېسىمده يوق، ئىسىمده قالغىنى ئۇنىڭ ھۇدەبىي بىلەن كۆرۈشمەكچى بولغىنى، بۇنىڭ
ئۈچۈن ھۇدەبىي بىلەن ئالدىنىڭلا كېلىشىپ قويۇشۇمنى دېگەنلىكى، بۇنىڭغا نېمە بوبتۇ؟
- سىلەر زادى نېمىشقا يىخىغان، سېنىڭ سەمىڭگە سېلىپ قويىاي مۇنتۇپ قالغان بولساڭ
ھۇدەبىي بىلەن كۆرۈشكىنى ئابدۇلھەتتاه شەرىف، شۇنداقمۇ؟ راست گەپ قىلىمساڭ يەنە

قامچىلىنىسىن، ھاكىميهتنى ئاغىدۇرۇش ۋە ئابدۇناسىرنى ئولتۇرۇشنى بىلانلىدىڭلار،
شۇنداقمۇ؟

-جاھىلىيەتكە ۋە ئازدۇرۇغۇچ ئىدىيەلەرگە قانداق قارشى تۇرۇش، قۇرئان ۋە سۈننەتى
قانداق تەشۇق قىلىش، تارقىتىش، قۇرئان بويىچە دۆلەت باشقۇرۇشنىڭ تەقەزىسىنى
مۇسۇلمانلارغا قانداق يوسۇندا بىلدۈرۈش ھەققىدە پاراڭلاشتۇق.

ئۇ مەسخىرە قىلغان ھالدا:

-ئەمسە ئەزھەر نېمە ئىش قىلدۇ؟ دېگىنە ئەزھەرنىڭ ۋەزىپىسى نېمە؟ سافۋات! بۇنى
ئەپچىقىپ قامچىلا.

تاکى تاياق زەرىسىدىن ھۇشۇمدىن كەتكەنگە قەدەر ئاللاھ دەپ زارلاندىم ئاللاھقا
يالۋۇردىم.

بەشىنچى باب

فرئەۋىنىڭ قولىقى مەندە

ئەلەمدۇللاھ ھۇشۇمغا كەلدىم، ئەمما كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا جەسەتكە ئۇخشاش ئۇلارنىڭ
كۆز ئالدىدا بېتىپتىمەن، دوختۇرلار يارىلىرىمىنى داۋالاۋاتقان ئىدى، ئەتراپتىكىلەرنىڭ
كىملىكىنى بىلىش ئۈچۈن كۆز يۈگۈرۈتۈم. كىمنى كۆردۈڭ دەڭلار؟!
جمال ئابدۇناسىر ۋە بىر تال قارا كۆزەينەكى ئۇيناب ئولتۇرغان ئابدۇلەكىم ئامىر
مارشال تۇراتتى.

ئۇ ئىككىسىنى كۆرۈپ قەيەردىن كەلگەن جاسارەتكىن، ئورنۇمدىن تۇرۇپ كەتتىم.
ماڭا بىر ئىستاكان لىمۇن سۈيى بېرىپ ئۇرۇندۇققا يېللەپ ئولتۇرغۇزدى، يەنە بىر
ئىستاكان قەھۋەمۇ ئەكىرگۈزۈپ بەردى، ئۇنىمۇ ئىككىلەنمەي، رەت قىلماي ئىچىتىم،
ئىچىمە: «ئەمدى نېمە چوڭ ئىشلار بولۇپ كېتەر» دېدىم. ئەتراپىمىدىكى بۇ مەنزىرە

پەزىزلىرىمنى تېخىمۇ كۈچەيتەتتى.

شەمىسى بەدران قۇۋىزىنى كۆپتۈرۈپ :

- زەينەب خانىم، سورىغان سوئاللىرىمغا ياۋاشلىقچە جاۋاب بېرىشىڭى ئۆمىد قىلىمەن، بولمسا قانداق بولىدىغانلىقنى بىلىسەن، مەسىلەن، مۇسۇلمان قېرىنداشلار دۆلەتتە ھاكىم، ھاكىمىيەت ئۇلارنىڭ قولىدا، بىز ئۇلارغا ئىتائەت قىلساق، بۇنداق ئەھۋالدا مۇسۇلمان قېرىنداشلار بىزنى نېمە قىلىۋىتتى ؟ - دېدى.

جاسارىتىمنى توبلاپ ئۈنلۈك ئاوازدا:

- بىز ئۆزلىرىگىمۇ يۈز كېلەلمەيدىغان كىشىلەرنى دورمايمىز، زالىمار قوللىرىنى بۇلغىغان نەرسىلەردە قوللىرىمىزنى بۇلغاب يۈرمەيمىز، بىز قوللىرىمىزنى ئىنسانلارنىڭ قېنىغا چىلىمايمىز، يەر يۈزىنى زۇلۇم ۋە چىرىكلىك بىلەن تولدۇرىدىغان ئازغۇنلارنىڭ تەختىدە ئولتۇرمائىمىز.

- يۇم ئاغزىڭىنى، مەن سەندىن مېنىڭ ئورنۇمدا بولغان بولساڭ، مېنى نېمە قىلىۋىتتىنىڭ دەپ سوراۋاتىمەن.

بىز ھەقىقەتنى ياقلىغۇچىلار، ھاكىمىيەتكە ئېرىشىسەكمۇ، ئېرىشىسەكمۇ ئاللاھنىڭ يولغا سادىق، «بىر ئاللاھتىن باشقا ئىلاھ يوق» تۈغىنى گۈللەندۈرۈمىز، بۇنىڭغا جېنىم پىدا بولسۇن «شۇبەسىسىزكى، ئاللاھ مۇمنىلەردىن ئۇلارنىڭ ماللىرىنى ، جانلىرىنى ئۇلارغا جەننەتنى بېرىپ سېتىۋالدى . سۈرە تەۋبە 111- ئايەتنىڭ بىر قىسىمى » .

- ۋۇ ئىتنىڭ بالىسى، سورىغان سوئالىمدا جاۋاب بەر، ھاكىمىيەت ھەرقايىسگىنىڭ قولىدا بولغان بولسا بىزنى قانداق قىلىشاتتىڭ؟

- ھاكىمىيەتنى قولغا چوقۇم كىرگۈزىمىز دەيدىغان مەقسىتمىز يوق، ھاكىمىيەت بېشىدا تۈرگۈچى سەممىي، ئىشەنچلىك بولسا، خەلقە مەسىئۇل بولسا ۋە ئاللاھقا قۇللىققا قىلالىسا، ئاللاھ يولىدا كېرەكلىك ئىشلارنى ئىجرا قىلىپ پۈتون دۆلەتنى ئىسلامىي پۈرافقا

توبۇندۇرالىسلا بىزنىڭ ئورنىمىزنىڭ يۇقىرى - تۆرەن بولىشنىڭ كارايتى چاغلىق.

بەلكىم يەنە بىر قانچە ئەۋلادلاردىن كىيىن ئاندىن ئىسلامىيەت ھاكىمىيەت بېشىغا چىقىدۇ، بىز ئالدىراپ كەتمىدۇق، ئىسلامىيەت ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا مۇسۇلمان خالىم- قىزلاр ئۆزلىرى ئېرىشىشكە تېگىشلىك ئورۇنغا ۋە ئىززەت- ئابرويغا ئېرىشىدۇ، يەراملىق ئىسلام ئەۋلاتلىرىنى يېتىشتۈرۈپ چىقىدۇ.

شەمىسى بەدیران قۇيۇندا قالغاندەك، چۆلde يۆنلىشىنى تاپالماي بېشى قېيىپ قالغاندەك ساراڭلارچە چالۋاقاپ:

- بولدى بەس! نېمە دەۋاتىسىن؟ مېنىڭ ئورنۇمدا بولغان بولساڭ نېمە قىلاتتىڭ دەۋاتىمن.

- ئىسلام ئادالىت، نۇر ۋە رەھىمەتتۇر، ئىسلامدا قامىچا ۋە توقماق يوق، قىيناش ۋە زىندان يوقتۇر، تۈرمە ۋە سۈرگۈن يوقتۇر، شېھىدلەرنىڭ بەدەنلىرىنى پارچىلاش، ئەزالىرىنى توغراسى يوقتۇر، رىفات بەكىر «مۇسۇلمان ياشلاردىن بىرسى بولۇپ، بېشى زىندان هوپلىسىدىكى فونتانغا ئۇرۇپ پارچىلانغان»، ئىسمائىل فەيیۇم «قايدۇناسىرىنىڭ شەخسى قوغداش ساقچىسى بولۇپ، گۈمانلىق دەپ تۇتۇلغان ۋە شەمىسى بەدیران ئۆز قولى بىلەن زىنداندا گېلىنى سىقىپ ئۆلتۈرگەن»، مۇھەممەد ئايىاد «سەئىد قۇتۇبىنىڭ جىيەنى، يەنى نەفسە ھەدىپىنىڭ ئوغلى» قاتارلىقلارنىڭ بېشىغا كەلگەن ئىشلار يوقتۇر، ئىسلامدا بالىلار بېتىم، ئاياللار تۈل قالدۇرۇلمايدۇ، ئىسلامدا فىرئەۋىنلەر ۋە بۇتىپەرەسلەر يوقتۇر، ئىسلام پەقەت ھەق ۋە ئادالىت ئۈستىگە قۇرۇلغاندۇر.

شەمىسى بەدیران ۋارقىراپ:

- ئاغزىڭىنى يۇم، ساۋۇات! بۇنى ئېسىپ قامچىلا.

ساۋۇات ۋە زېپىسىنى ئورۇنداب مېنى ئېسىپ ئۇرۇشقا باشلىدى، قامىچا بەدىنىمىنىڭ ھەممە يېرىگە قارسىلداب تېگىپ، قان تەپچىشكە باشلىدى، مەن ئاغرىق ئازابىنىمۇ ھېس

قىلالماس ھالغا كەلگەندىم.

دوختۇر ھالىمنى كۆرۈپ :

- باشلىق، ئۇنى چۈشورۇتىڭلار، ئۇ ئۆلۈپ كېتىيلا دەپ قاپتۇ، دېدى.

شەمىسى بەدیران:

- ئۇ ئۇستىلىق قىلىۋاتىدۇ، دېدى

ئارىسىدىكى يەنە بىر غالچا:

- ئۇ سوتقا تارتىلىشى ئۈچۈن ياشىشى، ساغلام تۇرىشى لازىم-دېدى.

ئۇنىڭ گېپىنى شەمىسى بەدیران تولۇقلاب:

- شۇنداق، سوتقا چىقىشى، خەلقنىڭ ئۇنى كۆرۈشى، ۋە ئېرەت ئېلىشى ئۈچۈن ياشىشى كېرەك-دېدى.

دوختۇر:

- بۇنىڭ ئۈچۈن بىز جىددى قۇتقۇزۇشقا كېرەكلەك دورىلارغا مۇھتاجىمز، ئەمما بىزدە دورا قالىمدى، دېدى.

شەمىسى بەدیران ئابدۇلھەكىم ئامىرىنىڭ دورىخانىسىدىن ئەكىلىشكە بۈيرىدى.

دوختۇرخانىغا ئېلىپ بېرىدىم، ئەس-ھۇشۇمنى يوقاتتىم، شۇ سەۋەپ ئۇ كۈنى يەنە جامال ئابدۇناسىر ۋە ئابدۇلھەكىم ئامىر ۋە شەمىسى بەدیرانلارنىڭ يەنە نېمە دېگەنلىكلىرىنى ئەسلىيەلمىدىم، ئەمما جامال ئابدۇناسىرغا دېمەكچى بولغانلىرىمنى دېيەلىگەن ئىدىم.

سۈيىقەستىنىڭ كېلىش مەنبەسى پەقەت بىر چاقچاق

مېنى سوتقا ساق-سالامەت ئېلىپ چىقىشىم ، بۇ دىلۇنىڭ پىلانلىغۇچىسى سۈپىتىدە بارلىق تەپسلاتلارنى بايان قىلىشىم كېرىك ئىدى، شۇ سەۋەپ مېنى دورا - تۈكۈلەر بىلەن داۋالاشقا باشلىدى، ئۈچ كۈن ھۇشىسىز ياتتىم.

شەمىسى بەدیران ھەمزە بەسيئۇنغا: «من ساڭا بۇ خوتۇننى مېنىڭ ئالدىمغا تىرىك ھالدا ئېلىپ كىرمە دېمىگەندىدىم، ئۇنى يەنە نېمىمگە ئېلىپ كەلدىڭ» دېدى، ئاندىن ماڭا قاراب : «سەن نېمىشقا تېخىچە ھاييات يۈرۈۋەڭ؟» دەپ سورىدى.

من : «ئۆلۈش ياكى ئۆلمە سلىكىمنى سەن بەلگىلىمەيسەن بۇ ئاللاھنىڭ قول ئىلىكىدىكى ئىش، ئاللاھ خالىغان ئادەمنى ياشتىدۇ خالىغان ئادەمدىن ئامانتىنى ئالىدۇ» دېدىم.
ئۇ ۋاقىرىراپ : «ئاغزىڭىنى يۇم ، مېنىڭ سورىغان سۇئالىمغلا جاۋاب بەر، قوشۇنىڭدىكى قايسى ئادەم ئىسکەندىرىيە يولىدا جامال ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرمەكچى بولدى؟» دەپ سورىدى.

ھەسەن خېلىل : «باشلىق ، سۇئالىڭىزنى تېخىمۇ ئوچۇقراق سورىسىڭىز ياكى ئۇنىڭغا بۇ ئىشنى ياخشىراق چۈشەندۈرۈپ قويۇشۇمغا رۇخسەت قىلىڭ» دېدى.
ۋە ئۇلاپلا : «برىسى ساڭا، بىر تۈركۈم كىشىلەرنىڭ ئىسکەندىرىيەگە بارىدىغان يولغا قىلتاق قويغانلىقىنى ئېيتقان . بۇ ۋاقتىتا جامال ئابدۇناسىر ماشىنا بىلەن ئىسکەندىرىيەگە بارماقچى ئىدى ، بۇ كىشىلەر يولدا ئۇنىڭغا زەربە بەرگەن ، زادى كىم جامال ئابدۇناسىر ئۆلتۈرمەقچى بولغان ماشىنىغا چىقىۋالغان ؟» دەپ سورىدى.

من : «بۇ نېمىدىگەن بىمەنىلىك ، من ئاڭلىغان ئەڭ كۈلكلەك ئىش بولدى، سىلەر تارىخ بىتىگە ئۆزۈگۈلەرنىڭ سېسىق نامىڭلارنى قالدۇرغۇدە كىسلەر، مېنىڭ قىيىن - قىستاققا ئېلىنىشىم ، قېنىمىنىڭ ئېقىشى ، ئۇستىخانلىرىنىڭ سۇندۇرلىشى مۇشۇ ئىش ئۇچۇنما؟»

دېدىم.

شەمىسى بەدیران : « ئەگەر سېنى ئېسىپ ئۇرىدىغان بولساق ھازىرلا ئۇ دۇنیاغا سەپەر قىلىسەن ، ئەمما يەنلا سېنىڭ نېمە دەيدىغانلىقىڭى ئاكلىغۇمىز بار ، بۇ ئىشلارنى باشتىن - ئاياغ ئېنىق سۆزلە ! ئىتتىڭ بالىسى ، بۇ ئىشنى ساڭا ئېيتقان سەيغۇل بەننامۇ ؟ » دەپ سورىدى.

من : « شۇنداق ، بۇ سەيغۇل بەننا ماڭا سۆزلەپ بەرگەن چاقچاق ئىدى خالاس » دېدىم.

شەمىسى بەدیران ئاچچىغانلىقىنىدىن مېنى تېپىپ : « نېمە ، چاقچاق دېدىڭمۇ ؟ » دېدى.

من : « بىر كۈنى شېھىد ھەسەنۇل بەننائىڭ ئۇپىگە باردىم ، سەيغۇل بەننا ماڭا بىرسى ماڭا مۇنداق بىر گەپنى دەپ بەردى ، جامال ئابدۇناسىر ماشىنا بىلەن ئىسکەندىرىيەگە بارىميش ، بىر تۈركۈم كىشى ئابدۇناسىر ئۆتىدىغان يولدا ئۇنىڭغا زەربە بەرمە كېمىمىش ، ئەممىجا جامال ئابدۇناسىر پىلانى ئۆزگەرتىپ ، ماشىنا بىلەن ئەممەس پوېيز بىلەن ئىسکەندىرىيەگە بېرىپتۈمىش ، ئەجەبلىنەرلىكى شۇكى ماشىنسىغا يوشۇرۇنغان كىشىمۇ ۋە ماشىنسىمۇ يوقاپ كېتىپتۈمىش » دېدى.

من سەيغۇلغا : « بۇ بىر چاقچاق ئىكەن ، ئەمما ئىش كىشلەرنىڭ ئۇيىلغىنىدەك ئۇنچە ئاددى ئەمەستەك تۇرىدۇ ، مېنگىچە ھېچكىم جامال ئابدۇناسىرنىڭ ماشىنسىغا چىقۇشىلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە پېتىنالمايدۇ ، بۇ ئاخبارات مەھكىمسىدىكىلەرنىڭ توقۇپ چىققان يالغان گەپلىرى خالاس ، ھەر كۈنى دېگۈدەك جامال ئابدۇناسىرنى قەستلەش خەۋەرلىرى تارقىلىپ تۇرۇۋاتىدۇ ، بىردىم خەلق قوزخلاڭچىلىرى ئۆلتۈرمەكچى دەۋاتقان بىردىم بولسا ئارمىيە تەرەپ ئۆلتۈرمەكچى دەۋاتقان ، مۇشۇ ئىش ئۈچۈن نۇرغۇنلىغان بىگۈناھ كىشلەرنى تۇتۇپ ئەكىرىپ كېتىشتى » دېدىم.

سەيغۇل : « بۇ يەقەت كىشلەر سۆزلىشىۋاتقان كۈلكلىق بىر چاقچاق بولسلا بولدىغۇ » دېدى.

مهن : « جامال ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈشكە بولمايدۇ ، بۇنداق زالىم ھۆكۈمراننى ئۆلتۈرۈش بىلەن مەسىلە ھەل بولمايدۇ ، مەسىلە ئابدۇناسىرنى ئۆلتۈرۈشتىنەمۇ ئېغىر ، يەنى نۇۋەتىنىكى مەسىلە بولسا دۆلەتنى قانداق قىلىپ جاھلىيەتنى ئازات قىلىش » دېدىم.

سەيفۇ : « خەلق ئۆز مەنبەئەتنى كۆپرەك ئويلىشى ، قانداق قىلىپ ساپاسىنى يىۇقىرى كۆتۈرۈشنى ئويلىشى كېرەك » دېدى.

مهن : « ئىشقىلىپ ، كىشلەر بۇ چاقچاق ئارقىلىق ئۆزىنىڭ كۆڭلىدىكى ئاززو سىپنى ئىپادىلىگەن ، ئەممە ئۇلار بۇ چاقچاق تۈپەيلى ئىسسىق جانلىرىدىن ئايىمىلىپ قېلىشۋاتىدۇ ، ئۇلارنىڭ جەڭگىۋارلىقىمۇ بارغانسىرى تۆۋەنلەپ كېتىۋاتىدۇ » دېدىم شۇنداق قىلىپ سەيقول ئىككىمىز ئۆتتۈرسىدىكى سۆھبەت مۇشۇ يەردە تۈگىدى.

شەمسى بەدیران : « بۇ چاقچاقمۇ ؟ ئىسکەندىرىيەگە بارىدىغان يولدا جامال ئابدۇناسىرنى قەستىلەش چاقچىقىمۇ ؟ سەن تۆيۈڭدە ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىل ، ئەلى اشماۋىيلار بىلەنمۇ مۇشۇ چاقچاقنى قىلىشتىلار ، سىلەر نېمە ئۈچۈن بىرلىكتە بۇ پىلاننىڭ ئىجرا قىلىنىشىدىكى سەۋەنلىكلەر ئۇستىدە تەھلىل ئېلىپ باردىڭلار؟ » دەپ سورىدى.

مهن : « مەن ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىلغا سەيقول بەننادىن ئاڭلىغان بۇ چاقچاقنى سۆزلەپ بەردىم خالاس » دېدىم.

ئۇلار گېپىم تۈگىشىگىلا مېنى ئۇرۇپ-تىللاپ كېتىشتى.

شەمسى بەدیران : « ئۇنداقتا ھەسەن ھۇدەيىبىگە بۇ چاقچاقنى سۆزلىشىدىكى مەقسەت نېمە ، سېنىڭ گېپىڭچە بولغاندا بۇ پەقەنلا بىر چاقچاققۇ خالاس ، ئۇنى ھەممە ئادەمگە يەتكۈزۈشۈڭىنىڭ سەۋەبى نېمە ؟ » دېدى.

مهن : « بىزمۇ ئادەم ، ئانچە-مۇنچە كۈلۈشكە ، خۇش بولۇشقا ئىھتىياجىمىز بار ، شۇڭما بۇ چاقچاقنى دېيىشىپ كۆڭلىمىزنى خوش قىلىۋالدۇق خالاس » دېدىم ، دېدىمۇ ، يەنە تاياققا قالدىم.

شەمىسى بەدیران :

- خوش، بولىدۇ، سەيغۇل بەنناغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنى قويۇپ تۈرۈپ باشقا بىر مەسىلە ئۈستىدە پاراڭلىشايلى ، قۇتۇپ تۈرمىدىن چىقىشتىن بۇرۇن ، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خىزمەتلەرنىڭ ئەزىز ئەلى مەسئۇل بولغان، بۇ ئىشنى كىم ، نېمە ئۈچۈن شۇنداق قارار قىلغان؟ ئابدۇلئەزىز ئەلى ئەينى ۋاقتىتا ئەلى ئاشماۋى ، ئابدۇلەتكەتىه ئىسمائىل ، يەھيا ھۆسەين ، ئابدۇلەجىد ئەش-شازەلىر بىلەن يېغلىپ يىغىن ئېچىشقان ، قۇتۇپ تۈرمىدىن چىققاندىن كېيىنمۇ ئۇلار يەنە ئىككى قېتىم يېغلىغان ، بۇنى قانداق چۈشەندۈرسەن ؟

- بۇ ئۇچرىشىشلاردىن خەۋىرىم يوق.

- سەن بىلمىسىڭ كىم بىلدۇ؟ ئۇچرىشىشلارنى ، يېغلىشلارنى ھەممىدىن ئېنىق سەن بىلىسەن.

- بۇ ئېنىقلابىر تۆھىمەت.

- ئابدۇلئەزىز ئەلىنىڭ رەھىبەر بولۇش بۇيرۇقىنى كىم يەتكۈزدى؟
- يالغان، ئۇنداق ئىش يوق؟

- سېنى ئوبدان بىر ئەدەبلەپ قويمىساق بولمايدىغان ئوخشايىدۇ، سەن ھۇشۇڭنى تاپمايۋاتىسىن، ئۆزۈڭنىڭ مەنەپەئىتىنىمۇ ئويلاپ قوي.
ئۇنىڭ گېپىگە ئۇلاپلا ئولتۇرغان ھەربىي ئەمەلداردىن بىرى سىياسەتچىلەردەك سۆزلەشكە باشلىدى.

- توختاپ تۈرۈڭ باشلىق، مەن زەينەب خانىم بىلەن بىردىم پاراڭلىشاى، دېدى ۋە:

- زەينەب، ھۇدەبىي، ئابدۇلئەزىز ئەلى ئېتىراپ قالدى، ساڭا بىر ئىشنى سۆزلەپ بېرەي، بەلكم ئېسگە كەپ قالار ، ھەممىسى ئېتىراپ قىلغان ئىشنى ئىنكىار قىلىشنىڭ حاجىتى يوق، ئابدۇلئەزىز ئەلى ئابدۇناسىرنى زەھەرلەش ئۈچۈن ئىسمائىل فەييۇمگە زەھەر

بەرگەن ئىشنى بىلەمەن؟ بۇ ئىش قانداق مەسىلەتلىشىلىمى ۋە قانداق
ئەمەلىلەشتۈرۈلدى؟

ئاچچىق بىلەن ۋارقىرىدىم:

- ھەممىڭلار ئېلىشىپ قاپسىلەر، ئەسلى ئابدۇناسىرنى ئۆزۈگۈلەرنىڭ ئۆلتۈرگۈسى بار
ئۇخشايدۇ، ئۆلتۈرگۈلەر بولسا ئۆزۈگۈلەر ئۆلتۈرۈپىرىڭلار، نېمىشقا كەچكىچە بىزنى
چېتىۋالسىلەر؟ مېنى ئابدۇلەزىز ئەلى ۋە ھەسەن ھۇدەيىبى ئۇستاز بىلەن يۈزەشتۈرۈڭلار.

- ياق، سېنى ئاۋال ئەلى ئاشماۋى بىلەن كۆرۈشتۈرمىز-دېدى.

- ئەلى ئاشماۋى بىر يالغانچى ئەبلەخ، ئەگەر ئۇنى كۆرۈپلا قالسام يۈزىگە تۈكۈرۈپ
قويۇشۇم مۇمكىن.

- ئەلى ئاشماۋى سىلەرنىڭ ئادىممىڭلار ئەمەسمۇ؟-دېدى شەمىسى بەدیران.

- ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئۇخشاش ئەمەس، ئەلى ئاشماۋى سېتىلغان بىر چېقىمچىدۇر،
مېنى ھۇدەيىبى ياكى ئابدۇلەزىز ئەلى بىلەن كۆرۈشتۈرۈڭلار-دېدىم.

- بولمايدىلغان يېرى يوق، ئۇلار بىلەن كۆرۈشتۈرمىز-دېدى ھەسەن خېلىل
شەمىسى بەدیران سۆزگە ئارلىشىپ:

- ئابدۇلەزىزنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلارنى تەشكىللەشى ئۈچۈن ھۇدەيىبى بىلەن قاچان
مەسىلەتتە شىتىڭ؟-دېدى.

- بۇنداق ئىش يوق- دېدىم.

شەمىسى بەدیران سافۋاتقا ئەلى ئاشماۋىنى ئەكرىشنى بۇيرىدى.

ئەلى ئاشماۋى يېپەك كىيمىلەر بىلەن چاچلىرى تاراغلىق ھالدا كەلدى، ناھايىتى ياخشى
مۇئامىلىگە ئۇچراۋاتقانلىقى مانا مەن دەپلا چىقىپ تۇراتتى، شەمىسى بەدیران سىلىق بىر
تەلەببۈزۈدا ئۇنىڭدىن سورىدى:

- ئەلى، زەينەبنىڭ پۇتى يارىلانغاندا سەن ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ھۇدەيىنىڭ ئۆيىگە

باردىڭ، زەينەب ماشىنىدىن چۈشمىدى، سەن ئۆزۈڭ يالغۇز كىرىپ كەتتىڭ شۇ چاغدا

نېمە ئىشلار بولدى؟

- شۇنداق، مەن ھۇدەيىنىڭ ئۆيگە كىرىپ قىزىغا دادىگىزدىن سوراپ بېقىڭىش،

ئابدۇلئەزىز ئەلگە ئىشىنەمىدىكەن، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا رەھبەرلىك

قللىشىغا قوشۇلامدىكەن دېدىم، قىزى بىردىمدىن كېيىن دادىپىنىڭ ئابدۇلئەزىز ئەلنىڭ

باشلىق بولىشنى قوللايدىغانلىقىنى ئېيتتىپ چىققىتى.

- نېمە دەيسەن زەينەب؟ - دېدى شەمسى بەدیران.

ئەلى ئاشماۋىغا:

- سەن يالغان سۆزلەۋاتىسىن، بىر كۈنى سېنى ئىشىڭ ئالدىدا ئۇچرىتىپ قالغىنىمدا،

مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى بىر يىكتىنىڭ ئابدۇلئەزىز ئەلنىڭ قىزىغا

ئۆپىلەنگۈسى بارلىقىنى، ۋە بۇ ھەقتە ھۇدەيىمى ئۇستازنىڭ پىكىرنى ئېلىپ باققۇسى

بارلىقىنى ئېيتتىڭ، ۋە مېنگىمۇ بۇ ئىش ئۇچىن بىللە بېرىشىمنى ئۆتۈندۈڭ، شۇنداق

قىلىپ ئىككىمىز بىللە ھۇدەيىمى ئۇستازنىڭ ئۆيگە باردىق، ھۇدەيىمى ئۇستاز ئابدۇلئەزىز

ئەلى ئائىلىسى تەربىيەلىك، ياخشى ئائىلە، بۇ توپ ئىشىغا قوشۇلماهن، دېدى.

- ئەلى، بۇ ئىش راستمۇ؟ دەپ سورىدى شەمسى بەدیران

- بۇنىڭ ھەممىسى سىمۇرلۇق گەپلەر، زەينەب بۇ ئىشلارنى ھەممىدىن ياخشى بىلدۈ -

دەپ جاۋاب بەردى ئەلى ئاشماۋى.

- سېنىڭ ئۆستى - بېشىڭ، تۇرقۇڭ سېنىڭ ئەپتى - بەشرەڭنى ئاشكارلاپ تۇرۇپتۇ،

مۇسۇلمان قېرىنداشلار دار ياغاچلىرىسا قامچا يىگەندە، ئىتلار تالاپ بەدەنلىرى-تىتما-

كاتاك بولۇپ، قىينالغاندا سەن قەيەردە ئىدىڭىش، ۋۇ نۇمۇسىسىز غالچا، ئۇلارنىڭ سېنىڭ

گېپىڭگە ئىشەنگەنلىرى بىكار ئەمەسکەن، دېدىم.

شەمسى بەدیران ئەلنى چىقىرۇپتىپ:

- زەينەب، ساڭا ئەڭ ئاخىرقى قېتىلىق پۇرسەتنى بېرىمەن، ئابدۇلئەزىز ئەلى ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلار تەشكىلاتنىڭ مۇناسىۋەتنى ئېنىق ئېيتىپ بەر، سېنىڭ ئامستەڭ ئارقىلىق ھۇدەيىبى ۋە ئابدۇلئەزىز ئەلىلەر قايىسى ماٽرياللارنى ئالماشتۇردى، دەپ سورىدى.

مەن: «ئۇ ئىككىسى بىلەن يۈزلىشىمەن» دېدىم.

شەمىسى بەدیران سافۋاتقا:

- ھۇدەيىبى بىلەن ئابدۇلئەزىزنى ئەكەلگۈچە بۇنى ئېلىپ چىقىپ كەت- دېدى.
سافۋات بىلەن شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىدىن چىقتوۇق، بىر سەھەتتىن كېيىن يەنە قايتۇرۇپ كەلدى، ئەمما ئىشخانىدا ئابدۇلئەزىز ئەلى ۋە ھۇدەيىبىلەر كۆرۈنمه يىتى .

- قېنى ئۇلار- دېدىم.

شەمىسى بەدیران:

- سېنىڭ دېگىنلىنى قىلامتۇق، خالىغان ۋاقتىتا كۆرۈشتۈرمىز، خالىغان ۋاقتىتا ئەكلىمىز، قارىغاندا سېنى باشقىن باشلاپ يەنە قىيىن-قىستاققا ئالساق بولسىغان ئۇخشایدۇ، دېدى.

ئاللاھتن خىجىل بولمىغان ، قورقىغان ئادەملەرنىڭ بەندىگە تۈتقان مۇئامىلىسىدىن ئەجەبلەنمىسىمۇ بولىدۇ، دېدىم.

- ھەسەن خېلىل:

- خانىم، ھۇشۇڭنى يىغۇوال، باشلىق سېنى تەپتىش مەھكىمىسىگە يوللاپ بەرمەكچى بولۇواتىدۇ، ئۆزۈڭنى بېسىۋىلىپ، ئۆزۈڭنىڭ كەلگۈسەنى چىقىش قىلغىن.
- تەپتىش مەھكىمىسى؟ يەنە قايىسى تەپتىش مەھكىمىسى؟ ئۇنداقتا سىلەرچۈ؟ سىلەر كىمنىڭ كەتمىنىنى چېپىۋاتىسىلە؟

- بىز پەقتە تەپتىش مەھكىمىسى ئۈچۈن تەييارلىق خىزمەتلەرنى ئىشلەپ بېرىمىز خالاس،

دېدى شەمسى بەدیران.

-قامجا، ئىت، ئوت، سۇ تۈرمىسى، ئېسىپ قويۇش ئۇرۇش، ئاج ۋە سۇسز قويۇش،
يۇيۇنۇپ-تارىنىشتىن مەھرۇم قىلىش، كېچە-كۈندۈز دېمەي قىيناشلارنىڭ ھەممىسى
تەپتىش مەھكىمىسىدىكى مۆھەتمەرنىڭ ئالدىغا چىقشتىن بۇرۇنقى تەيىارلىق
خىزمەتلرى شۇنداقمۇ؟!

مۇھەممەد قۇتۇب

شەمسى بەدراننىڭ ئىشخانىسىدا ھەسەن خېلىل « باشلىق ، تەپتىش مەھكىمىسىگە
بېرىشتىن بۇرۇن بىز مۇھەممەد قۇتۇبىنىڭ تەشكىللەش مەسىلىسى ۋە مەسۇدەنىڭ سوراق
مەسىلىسىنى ئايىدىلاشتۇرماقچى » دېدى .

شەمسى بەدران خۇددى ئۇنتۇپ قالغان بىر ئىشنى تۇيۇقسىز ئىسىگە ئالغاندەك : توغرا ،
زەينەب بىز مۇھەممەد قۇتۇبىنىڭ تەشكىللەش مەسىلىسى ھەققىدە پاراڭلىشايلى ، دېدى .
من « بۇ مەسىلە توغۇرلۇق بۇرۇن دەيدىغانلىرىمىنى دەپ بولغان ، مۇھەممەد
قۇتۇبىنىڭ ھىچقانداق تەشكىلات قۇرغىنى يوق . ئۇ بىر ئىسلامى يازغۇچى، ئۇنىڭ ۋەزىپىسى
بولسا كىشىلەرگە توغرا يولنى كۆرسىتىپ بىرىش ۋە كىشىلەرگە مۇسۇلمانلارنىڭ
مەجبۇرييەتلرىنى بىلدۈرۈشتۈر » دېدى .

شەمسى بەدران : ھەمزە ئۇنى ئېلىپ كەت ! قارىخاندا ئۇنىڭ سۇ تۈرمىسىگە قايتقۇسى ،
ۋەھىشى ئىتلارغا يەم بولغۇسى ، ئوت تۈرمىسىگە قامالغۇسى يەنە ئۆلگۈدەك قامچىلانغۇسى
كەلگەن ئوخشايدۇ » دېدى .

ھەمزە منى شەمسىنىڭ ئىشخانىسىدىن ئانچە يېراق بولىغان بىر ئۆيگە ئاپرىپ منى

قاماپ قويدي .

يېرىم سائەتتن كىيىن ھەسەن خېلىل كىلىپ ، زەينەپ مەن ساڭا نەمىسەت قىلغىلى كەلدىم ، مەن بەك ھەيران قالدىم ، سەن ئۆزەگنىڭ بويىندىكى سىرتماقنى ئۆزەڭ چىكتۇاتىسىن . بارلىق مۇسۇلمان قېرىنداشلار تەشكىلاتىدىكىلەر ئۆزلىرنى قۇتۇلدۇرۇۋاتىدۇ ئۇلار تىنسېلىق يولنى تاپتى ، بىز 100 مىڭ ئادەمنى ئوتتۇق ، ھازىر 80 مىڭ ئادەمنى قويۇپ بەردۇق ، ھازىر پەقەت 20 مىڭ ئادەم قالدى . قويۇپ بەرگەنلەرنىڭ ھەممىسى قىلغانلىرنى ئىتسراب قىلدى ، كىم ئۆزىنىڭ قىلغان جىنايەتلەرنى ئىتسراب قىلسا دەرھال قويۇپ بىرىلدۇ . ھازىر يەنە 10 مىڭ ئادەم ئۆزىنىڭ قىلغان بارلىق ئىشلەرنى ئىتسراب قىلدى ، ئۇلار قىلغانلىرغا نىسبەتەن پۇشايمان قىلغانلىرنى بىلدۈرۈشتى ، بىز ئۇلارنىڭ پۇشايمانلىرنى قۇبۇل قىلىپ ئۇلارنى قویۇھتتۇق . ھەتا باش يىتەكچى ھەسەن ھۇدەبىي ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىل ، قۇتۇبلارمۇ ئوخشاش . سەن ئۇلار ئۈچۈن ئۆزەگنى خاراب قىلۇاتىسىن ، لىكىن ئۇلار سېنىڭ ئۇلۇك - تىرىكلىكىڭ بىلەن قىلچىمۇ كارى بولمىسى سەن ھازىرقى پوزىتىسيه گنى ئۆزگەرتىشىڭ كېرەك ، ئۇ ئەزمەتلەرنىڭ ھەممىسى خاتىرجەملەتكە ئىرىشتى ياكى خاتىرجەملەتكە ئىرىشىش ئۈچۈن بىز بىلەن ماسلاشتى ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مەسىئۇلىيەتنى سەن بىر ئادەمنىڭ ئۇستىگە ئىتتىرىپ قويۇشتى ، ھۇدەبىي ، قۇتۇپ ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىل ھەممىسى سېنى تىللاؤاتىدۇ ، مۇھەممەد قۇتۇپ ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى بارلىق كىشى سېنى تىللاؤاتىدۇ . سېنىڭ پوزىتىسيه ۋە مەيدانىڭ بىزنىڭ ھۆرمەتلىشىمىزگە ۋە ماختىشىمىزغا ئەرزىيدۇ . بىز باشقىلارنىڭ ئۇ خىل پوزىتىسىسىپنى نەزەرگە ئالمايمىز . سەن ھەمزە بەسىيۇنى ۋە سافۇاتنىڭ گەپلىرىنى كۆڭلۈگە ئالما ، بىز قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ئۇ ئەزالىنى

کۆزگە ئىلمايمىز ، ئۇلار سېنى قانچە تىللەغانچە بىز سېنى شۇنچە ھۆرمەتلەيمىز . ئەگەر ساڭا ساڭا ئوخشاش مۇشۇنداق تەسىرى بار بىرسى مۇشۇنداقلا تۈگە شىسە بۇ ئىنتايىن چوڭ بىر يوقۇتۇش بولىدۇ . باشلىق سېنى قايتىدىن ئازاپلىماقچى ، لىكىن مەن بۇ ۋەزبىنى ئۈستۈمگە ئالدىم ، مەن سەن بىلەن ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلغاندىن كىيىن باشلىق بىلەن كۆرىشىمەن ، سېنى بۇ قېيىن شارائىتتىن قۇتۇلدۇرىمەن .

ئەينى ۋاقتتا پات-پات ھۇدەبى بىلەن كۆرۈشۈپ بىلەل تاماق يەيتىلار ، ھۇدەبى سوتلاش جەريانىدا بۇنى ئىقرار قىلدى ، ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىلغا بۇيرۇق ۋە تەلماتلارنى ئۆزۈڭ بېرەتتىڭ ، بۇ بۇيرۇقلاردىن بىرەرنى مىسال قىلىپ دەپ بەرگەن بولساڭ تولىمۇ مەمنۇن بولاتتۇق . سەئىد قۇتۇپ تۈرمىدىن چىققاندىن كېيىن ھۇدەبى بىلەن مۇناسىۋىتىنى ياخشىلاشتۇرۇپ قويۇشقا مەسئۇل بولدوڭ ، زەينەب ، بىز ھەممىنى بىللىمىز شۇڭا قۇرۇق گەپ سېتىشىنىڭ حاجتى يوق .

ھەسەن خېلىلىنىڭ قولىدا بىر پارچە قەغەز بولۇپ ، ئۇنىڭغا قاراپ سۆزلىيەتى ، بىر كۆز تاشلىغاندىن كېيىن سۆزىنى يەنە داۋام قىلدى :

- مەسلىەن ، ئۇيۇشىنىڭ راسخوت پۇللەرى سېنىڭ يېنىڭدا ئىدى ، ئۇيۇگدىن ھۇدەبىنىڭ ئۆيىگە يۆتكىدىڭ ، كېيىن يەنە سېنىڭ ئۆيۈگە يۆتكەپ كېلىنىدى ، يەنە ھۇدەبىنىڭ ئۆيىگە يۆتكەلدى ، ئاخىرى سېنىڭ ئۆيۈگەدە قېلىشى قرار قىلىنىدى ، بۇنىڭ ھەممىسىنى ھۇدەبىى ئىقرار قىلدى . سېنىڭ ئىنكار قىلىشىنىڭ ئۇرۇنى يوق .

زەينەب خانىم سىلەرنىڭ بارلىق مەخېبىيەتلىكلىرىڭلارنى ئۇقۇپ بولدوق ، ھازىر كەم بولغىنى بولسا پەقەتلا ئىشنىڭ ئىنچىكە تەپسلاتلەرى خالاس ، ئەلۋەتتە بۇ ئىشلارنى ۋە يەنە باشقا ئىشلارنى تەپسىلى يازىسىن ، يازغانلىرىنى ئابدۇناسىرغا ئەۋەتىمىز ، سېنىڭ ئۆزگەرگەنلىكىنى ئۇنىڭغا بىلدۈرىمىز ، كېيىن تەپتىش مەھكىمىسىگە ھاؤالە قىلىمىز ، شۇنىڭ بىلەن سوئال-سوراڭ ئاياقلىشىدۇ ، ئىككى كۈندىن كېيىن قويۇپ بېرىلىسەن ،

كەينىدىنلا خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىقىغا تەينلىنىسىن، ھېكمەت ئەبۇ زەيد ۋەزىپىدىن

قالدۇرلىدۇ، بۇنىڭغا نېمە دەيسەن زەينەب خانىم؟

ھەسەن خېلىل شۇنداق دېگىنچە قوڭغۇراقنى بېسىۋىدى، بىر ئەسکەر كىرىپ ئۇنىڭ
ئالدىدا قول قوشتۇرۇپ تۇردى، ھەسەن خېلىل ئۇنىڭغا بىر ئىستاكان لەمۇن سۈيى
ئەكىرىشنى بۇيرىدى، ماڭا يەنە ٹۇخشىمىغان مەسىلىلەرنى، ۋە ئۇلار تەلەپ قىلغان
شەكىلدە يېزىشىمنى دېدى.

ئەسکەر لەمۇن سۈيىنى ئەكىرىدى، مېنى ئىچىشكە تەكلىپ قىلدى، يەنە ئىككى ئىستاكان
قەھۋە ئەكىرىپ بېرىشكە بۇيرىدى.

ئۇ ئۆزىنىڭ سەپسەتىسىنى سۆزلەۋەردى، مەن ئاڭلاب ئولتۇرۇپ بىر ئېغىزىمۇ جاۋاب
قايتۇرمىدىم، دېگەنلىرىدىن مەمنۇن بولۇپ جاۋاب بېرىدىغانلىقىمغا ئىشەنگەن ھالدا
ئەسکەر رەگە:

- خانىمغا نېمە لازىم بولسا ئەكىلىپ بەر- دېدى.

ئاندىن ماڭا بىر سائەتتىن كېيىن شەمىسى باشلىقنىڭ يېنىغا چىقىمىز شۇئا ئۆز
مەنپەت ئىگىنلىمۇ ئويلاپ ياخشى يازغىن، دېدى.
ئۇستەلىنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ يېزىشنى باشلىدىم.

«ناھايىتى شەپقەتلەك ۋە مېھربان ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن، ھەزرتى
مۇھەممەدكە ۋە ئۇنىڭ يېقىنلىرىغا دۇئا ۋە سالاملار بولسۇن، ئاللاھقا چەكسىز شۇكۇرلەر
بولسۇن. ماڭا بەرگەن نېئەمەتلەرنى ساناشقىمۇ ئاجىزلىق قىلىمەن، چەكسىز نېئەمەتلەرىگە
شۇكۇرلەر بولسۇن، قۇللەرى ئۇچۇن تاللىغان يولغا مېنىمۇ تاللىدى، قۇرئان ۋە سۈننەت
يولنى كۆرسەتتى ۋە ئۇنىڭغا سادىق قىلدى، بارلىق ئىنسانلارنى بۇ يولنى تاللاشقا دەۋەت
قىلدى، «ئى ئىنسانلار! سىلەرگە پەرۋەردىگارىتىلار تەرىپىدىن نەسەھەت بولغان،
دىللاردىكى دەردكە (يەنى شەك ۋە نادانلىققا) شىپا بولغان، مۇمنلەرگە ھىدايەت ۋە

رەھىمەت بولغان (قۇرئان) كەلسىدى «سۈرە يۈنۈس 17-ئايەت» «ئى ئىنسانلار! تەقۋادارلاردىن بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، سىلەرنى ۋە سىلەردىن بۇرۇنىقلار (يەنى ئۆتكەنكى ئۆممەتلەر) نى ياراتقان پەرۋەرىگارىڭلارغا ئىبادەت قىلىڭلار «سۈرە بەقەرە 21-ئايەت» «پەرۋەرىگارىمىز! بىز ھەققەتەن بىر چاقىرغۇچىنىڭ (يەنى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ) 'رەببىڭلارغا ئىمان ئېيتىڭلار' دەپ ئىمانغا چاقىرغانلىقىنى ئاڭلىدۇق، ئىمان ئېيتتۇق، پەرۋەرىگارىمىز! بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى مەغىزىرەت قىلغىن، يامانلىقلرىمىزنى يوققا چىقارغىن، بىزنى ياخشىلارنىڭ قاتارىدا قەبزى روھ قىلغىن «سۈرە ئال ئىمران 193-ئايەت» «شۇبەسىزكى، اللە مۇمنلەردىن ئۇلارنىڭ جانلىرىنى، ماللىرىنى ئۇلارغا جەننەتنى بېرىپ سېتىۋالدى. {سۈرە تەۋبە 111-ئايەت} بىزنى مۇئىمنلەر قاتارىدىن، ئۇممىتى قاتارىدىن قىلغان جانابى ئاللاھقا سانسز شوڭلۇلەر بولسۇن.

ئاللاھ بىزنى ئۆزى ئۈچۈن چېنىدىن كېچەلەيدىغان، ئاللاھنىڭ بۇيرىقى ئۈچۈن ھېچىنمىگە قارىماي چېمى مال-مولىكى، جېنىنى قۇربان قىلايىدىغانلاردىن قىلسۇن.

ئۇلار اللە نىڭ يولسا ئۇرۇش قىلىپ (دۇشىمەنلەرنى) ئۆلتۈرىسىدۇ ۋە ئۆلتۈرۈللىدۇ (يەنى دۇشىمەنلەر بىلەن جەھاد قىلىپ شېھىت بولىدۇ)، «سۈرە تەۋبە 111-ئايەت»

«ئى مۇھەممەد ئۇممىتى!» سىلەر ئىنسانلار مەنپەئىتى ئۈچۈن ئوتتۇرۇغا چىقىرىلغان ياخشىلرقا بۇيرۇپ يامانلىقتىن توسىدىغان اللە قا ئىمان ئېيتىدىغان ئەڭ ياخشى ئۇممەتسىلەر. «{سۈرە ئال ئىمران 110-ئايەت}

بىز « بىر ئاللاھتن باشقا ئاللاھ يوقتۇر، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ ئەلچىسىدۇر» دېگەن شاھادەت كەلمىسىنى تەستىقلائىمىز «(ئى مۇھەممەد!) سېنى كىشىلەر ئارسىدا اللە نىڭ كۆرسەتكىنى بويىچە ھۆكۈم قىلسۇن دەپ، ساڭى ھەققەتەن ھەق كىتابنى نازىل قىلدۇق. خائىنلارنىڭ تەرىپىنى ئالىملىخىن» {نىسا سۈرىسى 105-ئايەت}

بىز ئاللاھنىڭ ئەلچىسىگە سادىق، ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۈرىمىز.

ئاللاھىم، سېنىڭ يولۇڭدا مۇستەھكم تۇرۇشقا، ھېچكىمنىڭ مەيدانىنى
تۇزگەرتەلمەيدىغانلىقىغا گۇۋاھلىق بېرىمەن. سائى شىرىك كەلتۈرگەن، قۇرئانغا ئەمەل
قىلىمىغان، دىنغا دۇشمەنلىك قىلغان، قۇرئان ۋە سۈننەتكە سادىق مۇئىمەنلەرگە تاجاۋۇز
قىلغان زالىمار ئۇستىدىن غەلبە قىلغۇزغۇن. بىز ئاللاھنىڭ كالامىنى قوغدىغۇچىلارمىز،
پەيغەمبەرىمىز سەللەللەلاھۇ ئەلەيھى ۋە سسەلەمنىڭ سۈننەتنى قوغدىغۇچىلارمىز.
بىز شۇنداق ياشايىمىز ۋە شۇنداق ئۆلىمىز، كىين ئاللاھنىڭ ھۆزۈرىغا بارىمىز. ئاللاھىم
! مىنى تەقۋادارلاردىن. ھەققەتنى قوغدىغۇچىلاردىن، سەندىن ھايا قىلغۇچىلاردىن
قىلغايىسىن.

ئاللاھىم ! سېنى سۆيۈشكە، سەن بۇيرىغاننى قىلىشقا، سەن توسقاندىن يىراق
بولۇشقا، سېنىڭ يولۇڭدا جەجاد قىلىشقا نىسىپ قىلغۇن.
مانا بۇ من تاللىغان ھەق يول، ئەي ئادەملەر! سىلەر نېمە قىلغۇڭلار كەلسە قولۇڭلاردىن
كەلسە خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار،
مەن سىلەرنى ئاللاھقا چاقرىمەن، سېلەر كەچكەن كېچىكتىن ئۆتكۈزىمىز، ماڭخان
يولۇڭلاردا ماڭغۇزىمىز دەپ بىھۇدە ئازارە بولماڭلار. ئىسلامغا ۋە مۇسۇلمانلارغا قىلغان
تاجاۋۇزۇڭلارغا بىزنى شىرىك قىلىمىز دەپ چۆچۈرنى خام سانىماڭلار، بىزنىڭ سىلەرنىڭ
قىلىمش - ئەتمىشلىرىڭلار بىلەن قىلىچىلىكىمۇ مۇناسۇتىمىز يوق، ئىنساڭلار بىز
سىلەرنىڭ چېكىدىن ئاشقان قىلىمشلىرىڭلار بىلەن ئاللاھنىڭ دەرگاهىغا كەتكۈچە كۈرهەش
قىلىمىز.

----- زەينەب غەرزىالى جۇبەيلى

ھەمزە بەسيۇنى كىرىپ :

- زەينەب، ئاللاھ كۆڭلۈڭگە ئىنساب بېرىپ، ئۆز مەنبە ئەتىڭنى تونۇپ يېتەرسەن.
ئىرىڭ ھاجى سالىم ئوڭلۇق، ئەخلاقلىق ئادەم ئىدى، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ

قاپقانلىرىغا قانداق بولۇپ چۈشۈپ قالغانىڭغا ھەيران قېلىۋاتىمەن، يېزىپ بولۇڭمۇ؟ مەن بىلەن ماڭ- دېدى.

شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا كىردۇق، شەمىسى مېنى ۋولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىپ، لىمۇن سۈبىي ۋە قەھۋە ئەكىلىپ بېرىشنى بۇيرىدى- دە، يازغانلىرىمىنى ۋوقۇشقا باشلىدى، چىراي ئىپادىسى ئۆزگىردىكە شىكە باشلىدى، قارىماققا ھازىرلا پارتلايدىغاندەك قىلاتتى. ئۇ كۆزلىرىدىن غەزەب ئۇچقۇنلىرىنى چاقنىتىپ تۇرۇپ ھەمزە ۋە ئەتراپتىكەرگە: «ئۇنى ئەپچىقىپ مىاڭ قامچا ئۇرۇڭلار، بۇ ئىتنىڭ كۈچىكى بىزنى كولدۇرلىتىپتو، ھەمزە ئۇ بۇ مەسخىرىلىك خېتىنى يازغاندا سەن نەگە كەتكەن؟ گەپ قىلە نەگە كەتكەن!» دەپ ۋارقىرىدى، قامچا ئۈستى- بېشىمغا رەھىمىسىزلەرچە تىگىشكە باشلىدى.

شەمىسى قەغەزنى يەرگە ئېتىپ :

- بىزنى كولدۇرلاتماقچىمۇسەن، مەسچىتىكى ئىمام- مەزىناخۇنۇملاردەك بىزگە تەبلىخ سۆزلىگىنىڭمۇ بۇ؟ دېدى.

غالىچىلاردىن بىرسى يەردىكى قەغەزنى ئېلىپ بىر قانجە قۇر ئوقۇپ قۇتراتقۇلۇق بىلەن: «ۋاي نېمىلەر بۇ؟ باشلىق بۇ خوتۇننى زادى راسا بىر ئەدەبلىپ قويىمساقي بولماپتۇ» دېدى ۋە يازغانلىرىمىنى ۋوقۇشقا بۇيرىدى.

ئۇلتۇرغانلاردىن يەنە بىرسى: «قاراڭلار بۇ خوتۇننىڭ يامانلىقىنى، تەشۇنقاتچى، يازغۇچى، مەشھۇر ناتىقلاردىن قېلىشىمايدۇ، ئەمما ئۇ ئۆزىنىڭ كەلگۈسىنى ۋەيران قىلىۋاتىدۇ، بۇ خوتۇن بۇنىڭدىنمۇ بەتتەر جازاغا لا يېق» دېدى، بۇ گەپلەر شەمىسى بەدیرانغا مایدەك خوش ياققان بولسا كېرەك بولسا مېنى ئېسىپ قويۇپ داۋاملىق ئۇرۇشقا بۇيرىدى.

پۇتۇمىدىكى قان توختىماچقا ھەممە يېرى داكا بىلەن ئوراپ تېڭىلغان، بەدىننىڭ ھەممە يېرى يارا بىلەن تولغانىدى، شۇنداق بولۇشۇمغا قارىماي ئۇ ياؤزۇلار ماڭا قىلچە رەھىم

قىلماستىن مېنى ئېسىپ قويۇپ ئۇرۇشنى داۋام قىلدى.

ئاق رەڭلىك داكا قىزىلغا بويىلىپ، داكىدىن قان تېمىشقا باشلىغاندا، دوختۇر ئۇلارغا ئۇرۇشنى توختىتىشنى ئېيتتى. ئۇ مەلئۇنلار دار ياغىچىدىن يېسىپ شەمسىنىڭ ئىشخانىسىنىڭ ئالدىغا تاشلىۋەتتى، ئۇ يەردە ئالاھەزەل بىر سائەتتەك يېتىپتىمەن، كېيىن كېسەل كارۋىتىدا دوختۇرخانىغا ئاپاردى.

مۇراد بىلەن ھەمزە دوختۇرخانىغا كېلىپ:

- دوختۇرلار سېنى ئۆلۈم گىردا بىغا بېرىپ قالدى دەيدۇ، بىراق سەن چوقۇم سوتقا چىقىشىڭ، ئۆلۈم جازايىڭنى ئۆز قولقىڭ بىلەن ئاڭلىشىڭ، ئۆزۈڭ تېرىغان ئازاب مۇسۇسىگە ئېغىز تىگىشىڭ كېرەك، ئەتە ئەتىگەن سوتقا ئاپىرىمىز، ئەگەر سوتىنىڭ قارارىغا بويىسۇنىمىساڭ، خىزمەتلەرىگە ماسلاشمىساڭ، سېنى يەنە بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىمىز - دېدى. ۋە سافۋاتقا ئەتە سائەت توققۇزدا مېنى سوت مەھكىمىسىگە ئاپىرىشنى تاپىلاپ قويۇپ چىقىپ كەتتى.

تەپتىش مەھكىمىسىدە

من قامچىلىنىش، ئىتقا تالىتىۋىتلىش، سۇ تۈرمىسىگە، ئۇت تۈرمىلىرىگە قامىلىش ۋە تۈرلۈك روھىي جەھەتتىكى قىيناشلار قاتارلىق تۈرلۈك قىيان - قىستاقلارنى باشتىن كەچۈرۈپتىمەن، ئۇمدى بۇ رەزىل ئۇيۇننى تاماملاش ئۈچۈن نۆۋەت تەپتىش مەھكىمىسىگە كەلگەندى. بىر زىيانلanguچى مەزلىم، ئادالىت ۋە قانۇن قالپىقى ئاستىدىكى سوت مەھكىمىسىدە جازالنىش ئالدىدا تۇراتتى.

تەكشۈرۈپ قاراپ چىققۇچى خادىملارنىڭ ئىشخانىسىغا كىردىم، ئۇلار بىر بۇيرۇقنى ئىجرا

قىلىۋاتقانىكەن، بۇ يەردىمۇ تەھدىت ۋە مەجبۇرلاش بار ئىدى، قاراپ چىتقۇچىلار باش تەپتىش ئالدىدا ئۆزلىرى ئويىدۇرۇپ چىققان ھۆجەتلەرگە جاۋابكارنى زورلاپ قول قويىدۇراتتى.

شۇنداق، بۇ دۆلەتتە ھەممە نەرسە بارغانسىرى خارابلىشىۋاتىدۇ، ھەتاھق ئۇچۇن قىلىنى قىرىق يېرىشقا، خەلقە خىزمەت قىلىش خەلققە ئۇرنەك بولۇشقا تىگىشلىك بولغان سوت مەھكىمىسىمۇ مۇشۇ ھالدا، مەن تۈرمىدە شۇنداق بىر تۈركۈم تەپتىش ئەمەلدارلىرىنى كۆرددۈمكى ئۇلار يالغاندىن ئىسپات ئويىدۇرۇپ چىقىدۇ، يالغاننى سۆزلىگەنلىرىدە يۈزلىرى قىلچىمۇ قىزارمايدۇ، توقۇپ چىققان سەپسەتلىرىنى بىگۇناھلارغا مەجبۇرى تاڭىدۇ، ئۇلار قوشۇلمىسا، «گۇناھى»نى بويىنغا ئېلىپ ئىمزا قويىمسا تۈرمىگە سولۇۋەتىمىز دەپ تەھدىت سالىدۇ.

مۇۋاقيقەت تەپتىش ئەمەلدارى داکىداب تېڭىلغان پۇتۇمغا، سارغا يىغان چىرايمىغا، قۇرۇپ قاچشال بولۇپ قالغان غازاڭىدەك قورۇلۇپ قالغان، گەپ قىلغۇدەك مادارمۇ قالمىغان جىسمىمۇغا قاراپ قويىدى.

ئۇنىڭ ئۇستىلىنىڭ ئىككى تەرىپىدە تاغىدەك دۆۋىلەنگەن ئارخىپ-ماترىياللار قەت كۆتۈرۈپ تۇراتتى، بىر ياندا بولسا كاتىپ قەلەم قەغەزنى راستلاپ، سوتچىنىڭ بۇيرىغانلىرىنى يېزىش ئۇچۇن قۇللىقنى دىڭ قىلىپ تۇراتتى.

تەپتىش ئۇنى مۇرادىغا يەتكۈزۈپ ئىسىم - فامىلەم، يېشىم، ۋە تۇرۇشلۇق ئادرىسلەرىنى يېرىشقا بۇيرىدى. ئۇ ٹۇۋغا تەيارلانغان ئىتتەڭ شۇ ھامان قەلەملەرنى ئويىنتىپ ئاق قەغەز ئۇستىگە ئارخىپىنى يېرىشقا كېرىشىپ كەتتى.

تەپتىش:

- زەينەب، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ گۇۋاھلىق ۋە ئىقرارنامىلىرىنىڭ ھەممىسى قوللىمىزدا بار. سېنىڭ پوزىتسىيەگىنىڭ قانداقلىقىنىمۇ بىلىملىز، سەندىن پەقەت ھەققى ئەھۋالنى

ئاڭلاشنى خالايىمىز، ھۇدەبىي، ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىل، سەئىد قۇنۇپ ۋە باشقا مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى جىنايەتلرىنى ئىقرار قىلىدى، جاھىللىقنى تاشلاپ، واقىمىزنى ئىسراب قىلماسا لىقىڭىنى ئۈمىد قىلىمەن، ئەسلى مەسىلە تولىمۇ ئادىدى، ئەگەر يەنە جاھىللىق قىلساك ئىپنى كەلگەن يېرىڭىگە، ھەربىي تۈرمىگە قايتا ئاپسۇزىتىمىز - دېدى.
ئۇ سوراقنى داۋاملاشتۇرۇپ مەندىن بىر قانچە سۇئال سورىدى، مەنمۇ ھەممىسىگە بىرمۇ بىر جاۋاب بەردىم، ئەمما ھەيران قالارلىقى شۇكى مەن بەرگەن ئىككى ئۈچ ېغىز جاۋاب ئۇلارنىڭ خاتىرىسىگە بىر بەت بولۇپ خاتىرىلىنىپ مېڭىۋاتاتتى.

بۇ ئىشنى ھېس قىلغاندىن كېيىن غەزەپ بىلەن سورىدىم :

- جانابىي مۆھەتەرەم تەپتىش جانابىلىرى ئاڭلاپ تۇرۇپسىزكى مەن سۇئاللارغا بىر ئىككى ئېغىزلا جاۋاب بېرىۋاتىمەن ئەمما سىلەر بۇنى بىر قانچە بەت قىلىپ خاتىرلەۋاتىسىلەر، بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟

- بۇ ساڭا ياردەم قىلغىنىمierz چۈنكى ھەربىر سۆزۈڭ دۆلەت رەئىسىگە يەتكۈزۈلسىدۇ ئۇ سېنىڭ ھەركۈندىكى ھەربىر گۇۋاھلىق سۆزۈڭنى كۆزىدۇ.

- بۇنىڭ مەن بىلەن ئالاقىسى يوق، ئەمما مەن دېمىگەن گەپلەرنىڭ مېنىڭ نامىدا خاتىرلەمە سلىكىڭلار كېرەك، ئەگەر ئۆزۈڭلار بىلگەننى يازىدىغان ئىش بولسا مېنىڭ بۇ يەردە ئىشىم يوقكەنغا، ئۇنداق ئادەم ئۆزۈڭلار ئاڭلاشقا خۇشتار بولغان گەپلەرنى كاتىپقا يازدۇرۇۋالسائىلارلا بولغىدەكقۇ، سىلەرگە دەپ قويای مەن ئۆزۈم ئېيتىغان گەپ بولسا ھەرگىز تەن ئالمايمەن.

تەپ تىدش سوراقنى داۋاملاشتۇردى.

- سەن ئابدۇناسىرنى كاپىر، دىنسىز دەپسەن، ئۇنىڭ ھۆكىمەتنى ۋە پۇتكۈل جەمئىيەتنى كاپىر دەپ ھاقارەتلىپسەن؟

- ئەھلى قىبلىنى كاپىر دەپ ئەيپلىمەيمىز.

- ئەھلى قىبلە دېگىنىڭ كىم؟

- < بىر ئاللاھتىن باشقا ئىلاھ يوق، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ ئەلچىسى > دەپ ئىما ئېيتىپ، ئاللاھ ۋە رەئىللاھ دەۋەت قىلغان ھەممە نەرسېنى قوبۇل قىلغان ۋە سادىق بولغانلادۇر.

- ئەھلى قىبلىنىڭ سۈپەتلەرنى چۈشەندۈرۈپ قويۇشۇڭنى تەلەپ قىلىمەن.

- ناماز ئوقۇغانلار، روزا تۇتقانلار، زاکات بەرگەنلەر، يۈل ۋە ئىمكەن بولسا ھەجگە بارغانلار، قۇرئان ۋە سۈننەتكە ئەگەشكەنلەر، ئاللاھنىڭ ئەمەر-ياساقلىرىغا بويىسۇنغانلار ۋە ئىسلام قانۇنى ڈارقىلىق ھاكىمىيەت باشقۇرغۇنلار.

- ئۇنداقتا جامال ئابدۇناسىر ۋە ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىكى جەمئىيەتنى ئەھلى قىبلىدىن دەپ ھېسابلامسەن؟

- ئابدۇناسىرنى ئەھلى قىبلىدىن دەپ ھېسابلىمايمەن، ئۇ دۆلەتنى قۇرئان كەرسىم ئارقىلىق تامامەن باشقۇرالايتى، ھالبۇكى ئۇ ئاللاھنىڭ دىنى ۋە كىتابىنى كەينىگە چۈرۈۋەتتى، ئۆزى دىن ئويدۈرۈپ چىقىپ، شۇ بويىچە ھۆكىمەتنى ئىدارە قىلدى، ئاللاھنىڭ كىتابىنى چەكلەدى، ئىنساننىڭ سۆزىنى قانۇن قىلدى، ئۇچۇقىنى ئېيتقاندا ئاللاھ ۋە رسۇلىغا جەڭ ئېلان قىلدى.

- ئۇنداقتا ئابدۇناسىر ۋە ئۇنىڭ ھۆكىمەتى كاپىسلاردىنکەندە، بۇنى ئېنىق قىلىپ سۆزلىگەن.

- من سورىغىنىڭىزغا جاۋاب بېرىپ بولدۇم، ئۇلارنىڭ ئاللاھقا تۇتقان پوزىتسىيەسىنى بىلمەكچى بولغانلار ئاللاھنىڭ كىتابىغا قاراپ ئاندىن ئۆزىنى دەگىسەپ باقسۇن. سوتچى باشقا بىر سوئالغا ئۆتتى.

- سىلەر ئۇمۇمۇ گۈلسۈم ۋە ئابدۇلھەلم ھافىزنى ئۆلتۈرمەكچى بوبىسلەر، شۇنداقمۇ؟

- ئاللاھنىڭ دىنىغا دەۋەت قىلىش، ئىسلامنى گۈللەندۈرۈش يولىدا مەشغۇل

بولىۋاتقانلارنىڭ بۇنداق كىچىك ئىشلارنى پىلانلاشقا نە دىمۇ چولىسى؟ كىشىلەر ئۆزلىكىدىن
ھەققى ھالدا ئىسلامنىڭ قويىنغا ئېسلىغاندا كۈنده بۇ رەزىالىكلىرى ۋە ئە خلاقسىزلىقلار
يوقلىدۇ، ئۆممەت بۇ مەينەت ئە خلاقسىزلىقلاردىن قۇتۇلدۇ، شەيناننىڭ بۇ قىدەر ھېيمە-
مىكىرىلىرىدىن ئۆزلىكىدىن قۇتۇلدۇ.

مۇۋاققەت تەپتىش ئەمەلدارى مەھەممەد كاناۋى بىر تەرەپتنى مېنىڭ سۆزلىگەنلىرىمىنى
يازاتتى يەنە بىر تەرەپتنى باشقا ماتىرياللارنى يازاتتى، بەزىدە ئۆزى توقۇپ بىرىنىملىرنى
يازاتتى.

سوراچخانىدا تەپتىشنىڭ سوئال-سورىقى مۇشۇ شەكىلدە داۋام قىلدى، شۇنداق قىلىپ
تەپتىش مەھكىمىسىدە تۇرۇۋاتقىنىمغا ئۇن كۈن بولدى.

سوراقدى كۆرتىشىكە مەسئۇل مۇتەخەسسسىس مۇھەممەد ئابدۇسالام بەزى-بەزىدە ماراپ
قوياتتى ۋە كاناۋىدىن ئەھۋالنى ئىگەللەپ تۇراتتى.

بىر كۈنى سوراقتا مۇۋاققەت تەپتىش ئەمەلدارى كاناۋىغا : « دۇنيادا كۆپتۈر كۆرمىگىنىڭ
كۆرمىگەننى كۆرسەن ئۆلمىگىنىڭ دېگەندەك ئىنسان ئۆلمىسە تۈرلۈك ئىشلارنى
كۆرىدىكەن، ئاجايىپ قىزىق ئىشلارنى كۆرسۈتىمەن دېسە، بەزى قانۇن ئەمەلدارلىرى
ئورمانىلىقىتىكى يازاۋىي ھايۋانلار بىلەن تىل بىرىككۆرىدىكەن، قانۇن تونىنى كىيىملىپ
ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۇستۇن قىلىپ قانۇن ۋە ئادالەتنى كۆزگە ئىلىشمايدىكەن» دېدىم.

ئۇ:

- بىز سېنى قۇتقۇزماقچى خالاس، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ بالاسىغا سېنى
ئارلاشتۇرغىمىز يوق، ھۇدەيىنىڭ، سەئىد قۇتۇنىڭ، ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىلنىڭ
دېگەنلىرىگە ئاساسلانغاندا سەن ئۆلۈمگە لايىق، بۇ ئۈچىنىڭ ئىقرارنامىسىگە قانداق
قارايسەنكىن ؟

- سىلەر ئۇلارغا يالغاننى چاپلاۋاتىسىلەر، ئۇلار مۇسۇلمان جاماڭىتى ياخشى كۆرىدىغان

ئاۋانگارتلاردۇر.

- بىز كىمگە يالغان سۆزلەپتىمىز؟ ئەسلىدە سەن راست گەپ قىلغىلى ئۇنىمايۋاتىسىن، يالغان سۆزلەۋاتقىنى بىز ئەمەس ئەكسىچە سەن، ھۆكىمەتكە ، بىز تەپتىش ئەمەلدارلىرىغا يالغان سۆزلەۋاتىسىن.

- سىز ئۆزىگىزنى تەپتىش ئەمەلدارى ، قانۇن ئىجرا قىلغۇچى خادىم دەپ قارايدىغان ئوخشىماسىز؟

- سېنىڭ دېلوىيگىنى توختىپ يەنە قىين-قىستاققا ئىلىنىشىڭ ئاچۇن تۈرمىگە قايتۇرۇۋەتمەيدىغان بولسام، ئۇ شۇنداق دېگىنچە قەھۋەدىن بىر قانچە ئوتلام ئىچىۋەتكەندىن كېين سۆزىنى داۋاملاشتۇردى:

- زەينەب ، گەپ قىلە ، قانداق قىلىمىز ، تۈرمىگە قايتقۇڭ بارمۇ؟ ئابدۇناسىر سېنىڭ ئىقارىڭى كۆرۈشكە ئالدىراۋاتىدۇ ئۆلتۈرۈشكە ئالدىراۋاتىدۇ - دېدى ۋە يازغان دوكلاتلارغا ئىمزا قويۇشىمنى تەلەپ قىلدى. رەت قىلدىم، ئاقىۋەتتە دېگىننى قىلىپ مېنى قىين-قىستاق ئۈۋىسى بولغان تۈرمىگە قايتۇرۇۋېتىشتى. تۈرمىدە بولىشىچە قامچىلاندىم ۋە يەنە تەپتىش مەھكىمىسىگە ئېلىپ كېلىنىدىم.

تەپتىش مەھكىمىسىدىكى ئىككىچى ئۇچرىشىش

ئىككى كۈندىن كېيىن يەنە تەپتىش مەھكىمىسىگە ئاپىرىشتى، ئۇ يەردە قىيىن-قىستاق دەستىدىن تونۇغۇسز بولۇپ كەتكەن بىر قانچە مۇسۇلمان ياشنى كۆرдۈم مۇۋاقدەت تەپتىش ئەمەلدارى كاناۋى مەندىن سۇئال سوراشقا باشلىدى:

- بۇ ياشلار بىلە قاچان كۆرۈشتۈڭ؟ قاچان تونۇشتۇڭ؟ ئىسمىلىرى نېمە؟

يىگىتلەرگە قارىدە :

- سىلەرنى قاچان كۆردۈم؟ سىلەر مەن بىلەن ئۇچرىشىپ باققانمۇ؟ بۇندىن بۇرۇن مېنى تونۇمتىڭلار؟ ئىسمىڭلار نىمە؟

كاناۋى غەزەپتىن يېرىلىپ كەتكۈدەك بولۇپ ۋارقىراب كەتتى، ئۇنىڭغا:

- مەندىن ئۇلار بىلەن قاچان كۆرۈشكەنلىكىمنى سورىماي، ئۇلارنىڭ مەن بىلەن قاچان كۆرۈشكەنلىكىنى ئۇزىدىن سوراڭ- دېدىم.

كاناۋى ھەممىسىدىن بىر-بىرلەپ سوراپ چىقتى، جاۋاب پەقەتلا بىر يەنى «تونىمايمىز» دەپ جاۋاب بېرىشتى.

كاناۋى پۇتى كۆيگەن توخۇدەك يەرنى تېپىپ سەكىرەپ كەتتى ۋە:

- سوراق قىلغاندا ھەرقايىسىڭ ئۇنى تونۇبىمىز دېيىشىمىگە نىمىدىڭ، ئەمدى ئەجەپ تونىماي قېلىشىپسەن، دېدى.

ئۇلار دېيىشىغاندەك تەڭلا : « قامىچا تەڭكەندە ھەممە گەپ ئېغىزدىن چىقىدۇ جانابى ئەپەندىم» دېدى.

ئۇلار ئامالسىز بۇ مۇسۇلمان ياشلارنىمۇ تۈرمىگە قايتۇرۇپ كەتتى.

ھەربىي ئىشلار تۈرمىسگە قايتا سەپەر

شەمى بەدیران ۋە ئۇنىڭ چوماچىلىرىنىڭ ئىشخانىسىدا يەنە تۇتۇشماقىمەن.

بەزىدە يېرىم كېچىدە شەمى بەدیراننىڭ يېنىغا ياكى باشقىلىرىنىڭ ئىشخانىسىغا ئاپىرىدۇ، قىيىن-قىستاق ۋە تەھدىتلەر بىلەن بىردمەن بەدەن قىزىتقاندىن كېيىن مۇسۇلمان ياش يىگىتلەر ۋە بېلى پۈكۈلگەن ياشانغانلار، زىيالىلارنى باشلاپ كېلىپ شۇلار بىلەن يۈزىلەشتۈرۈپ قاچان تونۇشقىنىم، قانداق تونۇشقىنىم، نېمىلەرنى دېيشىكىنىم ھەقىدە سۇئال سورايدۇ.

مەنمۇ قىيان-قىستاقتىن قورقماي: «ئۇلار مېنى تونۇيدىغان بولسا شۇلارنىڭ ئۆزىدىنلا سوراڭلار مېنى ئاۋارە قىلماي» دېدىم.

يېڭى قىيناش ئۇسۇللېرىنى كەشىپ قىلىشتى، مەسىلەن: قاراڭغۇ بۇلۇڭدا ئۆرە تۇرىمەن، ئارقامدا بىر ئەسکەر قامچىسىنى ئۇينتىپ، يەرگە توختىماي ئۇرۇپ تۇرىدۇ، مېنى ئورنۇمدا قەدەملەپ ماڭغۇزىدۇ، ھېرىپ توختاپ قالغۇدەك بولسام شۇ ھامان 10 ياكى 20 قامجا ئۇرىدۇ، ئۆرە تۇرگۇدەك ھالىم قالىغاندا دوختۇرخانىدىكى كامىرغا يۆتكەيدۇ. تەپتىش مەھكىمىسىدىكى سۇئال-سوراقتىن كېيىن مەن يەنە تۈرلۈك قىيىن-قىستاقتىلارغا ئېلىنىدىم، ئابدۇناسىر دېگەن مەخلۇقنىڭ قانداق ئادەملىكىنى ئۇقۇرمەنلەرگە تېخىمۇ ھېس قىلدۇرۇش ئۇچۇن ئۇلارنىڭ قىيناش ئۇسۇللېرىنى تونۇشتۇرماقچىمەن.

قىيناب ئىقرار قىلدۇرۇش

بىر كۈنى يېرىم كېچىدە شەمىسى بەدىراننىڭ ئىشخانىسىنىڭ بېنىدىكى ئۇرىكە ئەكسىزى،

ئىچىدە جېلىل ئەد-دىيىپ ئولتۇرغانىكەن، كىرە-كىرمەيلا سوراق قىلىشقا باشلىدى.

- قېنى دېگىنە زەينەب، خالىدە ھۇدەيىبى ۋە ئېرى ئەھمەد ساپىت بىلەن نېمە

مۇناسىۋېتىنىڭ بار؟ ئۇلارنىڭ ئۇيۇشمىدىكى ۋەزبىسى نېمە؟

- خالىدە مەن بىلەن بىلە ئىشلەيتى، تۇتۇلۇپ تۈرمىگە كىرسىپ كەتكەنلەرنىڭ ئائىلە

تاۋاباتلىرىغا ياردەم بېرەتتى.

- قانداق ياردەم؟

- ئىقتىسادى ياردەم، مەسىلەن كېيىم-كېچەك، ئۇن، ياغ، گۇرۇج قاتارلىقلارنى ئاپىرسى

بېرەتتى.

- ئەمسە ئەھمەد ساپىتچۇ؟

- ئۇنىڭ ئالاھىدە ۋەزبىسى ياكى خىزمىتى يوق، پەقتەلا خائىم-قىزلار تەشكىلاتىغا كېلىپ

مەن خالىدەگە تاپشۇرغان نەرسىلەرنى ئېلىپ كېتەتتى، ئۇ كەلگەندە ھەتتا ماشىنىدىن

چۈشىمەيتى.

ئۇ گېپىمگە ئىشەنەمەي مېنى ساۋاۋاتقا تاپشۇرۇپ بەردى، ساۋاۋات مېنى تامغا قارىتىپ

تۇرغۇزۇپ قويۇپ ۋۇخشاش سۇئالنى توختىماي سورىدى، بىر سائەت ئۆتۈپ كەتتى مەن

يەنلا شۇنداق جاۋاب بەردىم، ئۇ يەنە ئىتلىرى ۋە قامىچىلىرى بىلەن تەھدىد سېلىشقا

باشلىدى. بىر چاغدا ھەمزە ئەل بەسيئۇنى كىردى، جېلىل ئەد-دىيىپ ئۇنى مېنى ئىتقا

تالىتىشقا بۇيرىغانىكەن.

بىر قاراڭغۇ كامىرغاش ئىست بىلەن قوشۇپ ئىككى سائەتچە سولاق قويىدى، كېيىن

دوختۇرغانىغا ئاپاردى.

ئەتىسى كېچە خالىدە ۋە يولدىشىنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى بارلىقنى يەنە قايتا-قايتا زېرىكىمەي سوراشتى. مەن بۇرۇنقى جاۋابىمدا چىڭ تۈرۈم، جېلىل ئەد-دىيىپ بىر نەتىجە ئالالمغاندىن كېيىن مېنى سافۋاتقا تاشلاپ قويىدى، سافۋات شاپىلاق ۋە تىپىك بىلەن ھارغۇچە ئۇرۇپ ئىشىكىنى تاقاپ چىقىپ كەتتى، ئىككى سائەتتىن كېيىن يەنە دوختۇرخانىدىكى كامىرغا ئېلىپ كېتىشتى.

ئۇقتىساد ھەققىدە تالاش-تارتىش

يەنە شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا كەلدۈق، شەمسى بەدیران:

- زەينىنى غەزازاهتنى ئەكەلدۈق، سەن ئىلگىرى ئۇنى بېتەكچىلار ھۇدەبىيگە تونۇشتۇرغان، زەينى ساڭا بىر قېتىم نۇرغۇن پۇل ئەكىلىپ بەرگەن، شۇنداقمۇ؟ ئەگەر بۇنىمۇ ئېتىراپ قىلىمىساڭ ئاقىۋېتىڭىنىڭ قانداق بولدىغانلىقىنى ئوبىدان بىلىسەن، قىلدىغاننىڭ ھەممىنى قىلىمىز، چۈشەندىڭمۇ؟ شۇنى ئۇنىۋەتىمىغىنىكى، زەينى ھەممە ئىشنى ئېتىراپ قىلدى- دېدى.

كەينىدىنلا مېنى قاراڭغۇ بىر كامىرغا ئەكىرىدى، ئىچىدە بىرسى بار ئىدى، ئۇنىڭ چىرايدىكى تاياق - توقماق جاراھەت يارىسىدىن ئۇنىڭ كىملىكىنى تونۇش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. ئۇلار مېنى ئۇنىڭغا بىر ھازا قاراتقۇزغاندىن كېيىن يەنە شەمسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا ئەكىرىدى.

شەمسى بەدیران «ئۇ كىم؟» دەپ سورىدى، «تونىمايمەن» دېدىم، «سەن ئۇنى» ھەممىدىن بەكەرەك چۈشىنسەنغا، ئۇ دەل سادىق زەينى شۇ» دېدى.

بۇ ۋاقتتا جېلىل ئەد-دىيىپ زەينى ئېلىپ كەلگەن پۇلتىڭ نېمە مەقسۇت بىلەن نېمە ئىشقا ئىشلىتىلگەنلىكىنى سورىدى.

ئۇ پۇللارنى ئېگە-چاقسىز، يېتىم-يېسir، ئاجىز-مېيپىلارغا ۋە تۆمۈر قەپەس ئىچىدە قىينىلىۋاتقانلارنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىنىڭ كېيمىم-كىچەك، يېمەك-ئىچمەك ۋە تۇرالغۇ مەسىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىشلەتكەنلىكىمىزنى ئېيتتىم.

شەمىسى بەدیران ئاچچىقلىنىپ ھەمزىگە: « بۇنى ئەپچىقىپ ئىتلارغا ئەمەس، يىلانغا تاشلاپ بەر » دەپ ۋارقىرىدى.

ھەمزە ۋە سافۋات مىنى ئېلىپ دوختۇرخانىغا ئەكلدى، ھەمزە ئۇلتۇرۇپ ۋەز-نەسەھەتكە چۈشتى: « ساڭا پەقەت گەپ توغرا كەلمەيدىكەن، مەن سېنى يىلانغا چاقتۇرمایمەن، ئۇ پۇلنى زادى نېمىگە ئىشلەتمەكچى ئىدىڭلار، ماڭا ئېيتىپ بەرگىن! » دېدى.

« بۇ توغرىسىدا بایا سوراپ بولدوڭلار » دېدىم، جېلىل ئەد-دىيىپ كىرىپ: « قانداق؟ ئويلاپ بولدىڭمۇ؟ ياكى جاھىلىقنى قىلىۋېرەمسەن؟ » دېدى، ئۇنىڭ بۇ گېپىگە ھەمزە « جېلىل بولدى قىل، ئۇ ئىتلارنى سېغىننىپ قالغاندەك قىلىدۇ » دەپ قوشۇق سالدى مېنىڭچە ئىتىمۇ ئۇلاردىن ئىنسابلىقراق ئىدى. ھەر قېتىم ئىتلار بىلەن بىلەن قاماب قويغاندا مەن ئۇلارنىڭ قانچىلىك رەھىمىسىزلىكىنى، ۋەھشىلىكىنى تونۇپ يېتەتتىم، ئىت بىلەن بىلە تۇرۇشقا رازى ئىدىمكى، شەمىسى بەدیران، ھەمزە، سافۋات ۋە جېلىللىار بىلەن بىر منۇتىمۇ تۇرالمايتىم.

بىر كۈنى كېچىسى يەنە شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىغا كەلدۈق، ئۇ كۈنى قانچىلىك ئۇرغانلىقنى ساناب بېرەلمەيمەن، هوشۇمدىن كەتكەندىن كېيىن دوختۇرخانىغا ئاپاردى، ئۈچ كۈندىن كېيىن شەمىسى بەدیراننىڭ يېنىغا ئاپاردى، ئۇ ۋابدۇناسىرىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ كۈتكىنى بويىچە جاۋاب بەرمىسەم بىرىنچىدىن 34 -گىچە بولغان كامىرلارغا قايتا بىر - بىرلەپ سولايىغانلىقنى ئېيتتى، شۇنداق، بۇ

يەردىكى هەر بىر كامىدا يېڭى «كارامەت» يېڭى «ھۈنەر» لەر بار ئىدى.

«قارا، زەينەب، ساڭا مۇناسىۋەتلەك ئىككى ئىش توغرىسىدا پاراڭلشاىلى، بىرىنچىسى مۇھەممەد قۇتۇپ، ھۇدەيىنىڭ ئايالى، مۇھەممەد قۇتۇبىنىڭ ئاچا-سىگىللەرى بىلەن مۇناسىۋەتلەك، بەنە بىرى بولسا مەمۇن، ھۇدەيىبى ۋە ئەلى ئاشماۇبىلارغا چېتىشلىق، ھەسەن ھۇدەيىبى ۋە ئايالى، مۇھەممەد قۇتۇب قاتارلىقلار ئاللىبۇرۇن ئىقرار قىلىپ بولدى، سەن بىزنى يالغاننى توقۇدۇڭلار دەيسەن، ئەگەر ئۇلار ئىقرار قىلىمسا بىز بۇ ئىشلارنى نەدىن بىلىمىز، ئەلى ئاشماۇبىغا مۇناسىۋەتلەك ۋە قەدە ئەلىنى يالغان سۆزلىدى دېگەن ئىدىشكە ئەمما يەنە بىر مەسىلىدە ئەلى يوق، بۇنى قانداق چۈشەندۈرسەن؟

- بىر كۈنى كەچتە مۇھەممەد قۇتۇب سېنى ئىزدەپ كەلگەن، ئىككىلار پاراڭلاشقاندىن كېپىن ئۇنىڭغا 500 جۈنەي بىلەن بىلە يىزۈكۈنى بەردىشكە، ۋە ئۇنىڭغا بۇ 500 جۈنەينى ھۇدەيىنىڭ ئايالى ۋالىدەگە بېرىشنى، بىلە يىزۈكىنى بولسا ئۇيۇشمىدىكى بىرىسىنىڭ ئائىلىسىگە يەتكۈزۈپ بېرىشنى ئېيتتىشكە...

- شۇنداق، شۇنداق ئىش بولغان، بۇمۇ قانۇنغا خىلاپمۇ؟ بىلە يىزۈكۈمنى كىمگە ھەدىيە قىلغۇم كەلسە شۇنىڭغا ھەدىيە قىلىۋىرىمەن، ئۇنى ئاللاھ رىزالقى ئۈچۈن مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى قېينىچىلىقتا قالغانلارنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىغا ھەدىيە قىلىدىم، 500 جۈنەي بولسا ئەسىلىدىنلا جامائەتنىڭ پۇلى، مەندە ئامانەت بولۇپ تۈرغان ئىدى، مەندە تۈرۈۋەرسە بىخەتەر بولمايدىغانلىقى ئۈچۈن قايتۇرۇۋەتكەن.

شەمىسى گېپىمنىڭ بىلگە تېپىپ : « 500 جۈنەي بولسا تەشكىلاتنىڭ پائالىيەتلەرى ئۈچۈن يىغىلغان، ھەرگىزمۇ قىسمەن ئائىلىلەر ئۈچۈن ئەمەس» دېدى.

- ئۇنداق ئەمەس، ئەلى ئاشماۇزى بىر يالغانچى، ئۇ يالغان سۆزلەۋاتىدۇ، ئۇ پۇللار ئەسىلىدىنلا نامرات ئائىلىلەرنى قۇتقۇرۇشقا ئىشلىتىلەتتى.

- مۇھەممەد قۇتۇب 500 جۈنەينىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلەيدىغانلىقىنى، بىلە يىزۈكۈڭ

بىلەن بىللە ھۇدەيىنىڭ ئايالغا بېرىپ قويۇشۇنى تاپىلاخانلىقىنى چېتىراپ قىلدى.

- مۇھەممەد قۇتۇب بىلەن يۈزلىشىمەن، ئۇنىڭغا 500 جۇنەي نىڭ نامرات ئائىلىلەر ئۇچۇن ئىشلىتىلىدىغانلىقىنى دېگەن ىدىم.

- بولىدۇ، يۈزلەشتۈرىمىز ئەمما 500 جۇنەينىڭ قەيدەردىن كەلگەنلىكىنى بىلىشىمىز لازىم.

- بىر كۈنى ئەلى ئاشماۋى ئۆيۈمگە كەلدى، سەئۇدى ئەرەبىستاندىن كەلگەن بىر قېرىندىشىنىڭ ھۇدەيىبى ئۇستاز ياكى مەمۇن بىلەن كۆرۈشىشىگە ئاسانلىق تۈغىدۇرۇپ ئىككىلىك خەت يېزىپ بېرىشىنى تەلەپ قىلدى. مەمۇن بىلەن كۆرۈشۈش ئۇچۇن ئالدىن كېلىشىش خېتى يېزىشنىڭ ھاجەتسىز ئىكەنلىكىنى، ئۇستاز ھۇدەيىنىڭ بولسا تىسکەندىرىيەگە كەتكەنلىكىنى ئېيتتىم. بىر مەزگىلدىن كېيىن ئەلى ئاشماۋى يەنە ئىزدەپ كەلدى، ۋە ھېلىقى سەئۇدى ئەرەبىستانلىق مۇسۇلمان قېرىندىشىمىزنىڭ مەمۇن بىلەن كۆرۈشكەنلىكىنى ۋە ئىگە-چاقىسىز ئائىلىلەر ئۇچۇن 500 جۇنەي ئىئانە قىلغانلىقىنى، مەمۇننىڭ بۇ پۇلنى ماڭا يەتكۈزۈپ بېرىشنى تاپىلاخانلىقىنى ئېيتتى. شۇنداق قىلىپ ئەلى پۇللانى ماڭا تاپشۇرۇپ بەردى، بۇ پۇل پەقه تلا يوقسۇل ئائىلىلەرنىڭ خراجىتى ئۇچۇن ىدى.

- ياق، مۇھەممەد قۇتۇبىنىڭ دېيىشىجە بۇ پۇل يوقسۇل ئائىلىلەرگە بېرىش ئۇچۇن ئەمە سكەن.

- بۇنىڭ راست ئىكەنلىكىنى پەقت ئاللاھ ۋە مەن بىلىمەن، مۇھەممەد قۇتۇب ئۇنداق دېگەن بولسا ئۇ بۇ ئىشلارنى ئۇنىتۇپ قالغان ئوخشايدۇ.

- قارىغاندا تاياق سېغىنپ قالغان ئوخشايسەن، ساۋااتنىڭ قامچىسىنىڭ تەمنى يەنە بىر تېتىۋەتكەندىن كېيىن ئاندىن راست گەپ قىلارسەن.

- مۇھەممەد قۇتۇبىنى مەن بىلەن يۈزلەشتۈرۈڭلار- دېدىم. ماقۇل دەپ يۈزلەشتۈردى، يۈزلەشكەندىن كېيىن مۇھەممەد قۇتۇبقا پۇلنى، بىلەيىزۈكىنى

ھۇدەيىنىڭ ئايالغا بېرىشى ئۈچۈن بەرگەنلىكىمنى ئەسلىتىم، ئۇ ئۆزىمۇ پۇلنىڭ ئامانەت بولۇپ يېنىمدا ساقلانغانلىقىنى ئىتراب قىلدى، ئەمما شۇ ۋاقتىتا ئۇنىڭغا دېگەنلىرىمىنى ئۇنتۇپ قالغانىكەن «ئەگەر زەينەب خائىم جەزىم قىلغان بولسا ئۇنداقتا ئۇنىڭ دېگىنى راست، مەن ئۇنتۇپ قاپتىمەن» دېدى.

ئۇ بەدەختىلەر مېنى ئەتسى سەھەرگىچە بىر كېچە ئۆرە تۇرغۇزۇپ قويىدى، ئاندىن دوختۇرخانىغا ئاپاردى.

ئىككى كۈندىن كېيىن شەمىسى بەدراننىڭ يېنىغا يەنە ئاپاردى، مەن ئىشخانىغا كىرەر- كىرمەيلا ئۇ :

- زەينەب، مۇھەممەد قۇتۇپ قۇرغان تەشكىلات توغرىسىدا سۆزلەپ بەر، دەپ بۇيرۇق قىلدى.

- بۇ توغرىسىدا سلەرگە بۇرۇنمۇ دېگەنسىدىم، مۇھەممەد قۇتۇپ ھېچقاچان، ھېچقانداق تەشكىلات قۇرغىنى يوق - دېدىم.

ساۋات مېنى بىسىپ قويۇپ، بۇتلرىمغا قايمىجا بىلەن ئۇرۇشقا باشلىدى، ئاندىن شەمىسىنىڭ ئىشخانىسىنىڭ يېنىدىكى كامىرغا ئەكىرىدى، ئىسمىنى بىلمەيدىغان بىر ئادەم مېنى كۆرۈپلا :

- زەينەب، تولىمۇ ئەخەقكەنسەن، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇشنى بىلمىدىڭ، مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى ساڭا بۆھتان چاپلىدى، نېمىشقا بىزگە ماسلىشىپ، مۇھەممەد قۇتۇپ ھەققىدە ئازراق ئۇچۇر بەرمەيسەن؟ سەن بىلەن كېلىشىپ قالمىز، بۇ ياخشىلىقىڭىنى ھەرگىز ئۇنۇتمايىم - دېدى.

- سىلەر بىلەن قانداق كېلىشىمەن؟ ئادالەتسىزلىكىلار ۋە جاھىلىقىلار، ئىنسان قېلىپىدىن چىققان مۇئامىلەڭلاردىن نەپرەتلىنىمەن، سىلەر شەيتاننىڭ غالىچىلىرى ۋە قۇللىرى، بىز ھەر قانداق ئىش قىلىشتىن بۇرۇن ئاللاھقا قۇلچىلىق قىلىمىز، قانچىلىك

ھىليلە-مىكىر ئويلاپ چىقىپ، بىزنى قىيىن -قىستاققا ئالسالاڭلارمۇ بىزنى يالغان

سوْزلىتەلمەيسىلەر، بىر-بىرىمىزگە قارشى يالغان گۇۋاھلىق بەركۈزەلمەيسىلەر، دېدى.

- قىيىن- قىستاققا ئېلىشنى باشتىن قايىتا باشلايمىز، تەپتىش مەھكىمىسىگە يەنە قايىتا
بارىسەن.

- تەپتىش مەھكىمىسى ھەرقايىستىنىڭ، ھەرقايىستىڭ تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ، بىر-
بىرىڭدىن پەرقىڭ يىوق، سىلەر غەزەپكە ئۇچرىغۇچىلار، ئازغۇنلار- دەپ ئاچچىقىمغا
چىدىماي سۆزلەپ كەتتىم.

ھەمزە بىر ۋاراق قەغەزنى تۇتقان ھالدا كىرىپ :

- باشلىق ، ئۇ يەنە بويۇنتاۇلىق قىلىۋاتقان ئۇخشىمامدۇ، دەپ قويۇپ چىقىپ كەتتى.
ئاندىن ساۋۇات كېلىپ ئۆزى ھېرىپ قالغۇچە قامچىلىدى، كېيىن تامغا فارىتىپ تۇرغۇزۇپ
قويدى، تەخىمنەن بىر سائەتتىن كېيىن باشقا بىرسى كىرىپ، مۇھەممەد قۇتۇب ۋە ئۇلار
ئويىدۇرۇپ چىقىر ئالغان ئاتالىميش تەشكىلات توغۇرلۇق ئۇچۇر بېرىپ، ئۆزى بىلەن
ھەمكارلىشىنى، بۇنىڭ ئۆزۈم، يولدىشىم ۋە قېرىنداشلىرىم ئۇچۇن پايدىلىق ئىكەنلىكىنى
دېدى، ئەمما مەندىن جاۋاب ئالالمىغاندىن كېيىن يەنە ئىتلار بىلەن سولاب قويدى.

بۇ قېتىم بۇ كامىدا ئىتتىن باشقا، ئىتتىن پەرقى يىوق يەنە بىر ئىتسىمان ئەسکەرمۇ بار
ئىدى، ھەمزە ئۇنىڭغا « ئىت ئۇنى چىشىلىسە، سەن چىشلە » دەپ قويۇپ چىقىپ
كەتتى، بۇ يەردە ئىككى سائەت بۇلار بىلەن بىلە تۈرۈش جەريانىدا « ئاللاھ بىزگە
كۇپايدى، ئۇ نېمىدىگە ياخشى ھامىي » دېگەن دۇئانى توختىماي ئۇقۇدۇم، ئىت بىلەن ئۇ
ئەسکەر بولسا ئاللاھنىڭ ۋە پەرشتىلەرنىڭ ياردىمى بىلەن ئىككى سائەت جەريانىدا زۇۋان
سۈرمىدى، يېنىمغۇمۇ كەلمىدى.

ئىشىك ئېچىلىپ، ئۇلار مېنى ئېلىپ دوختۇرخانىغا كەلدى.

ئەتىسى رىياد ئىبراھىمنىڭ ئىشخانىسىغا ئاپاردى، كەرداسە يېزىسىدا تونۇيىدىغان

ئادەملەرىم بار-يوقلىقىنى سورىدى، ھېچكىمنى تونىمايدىغانلىقىمنى دېدىم، بۇ يېزىدا ھېچكىم بىلەن كۆرۈشۈپ باقىمىدىڭمۇ؟ دېگەن سوئالىغىمۇ ياق دەپ جاۋاب بەردىم. بۇ گېپىمگە ئەھمەت ئابدۇمەجىدىنىڭ كەراداسەلىك ىشكەنلىكىنى، راست گەپ قىلىمسام مەن بىلەن دېيىشىدىغانغا باشقى ئادەم ئەكەلدۈردىغانلىقىنى دەپ تەھدىد سېلىپ چىقىپ كەتتى، كەينىدىنلا بىر ئەسکەر يۈزۈمنى تامغا قاراپ تۇرۇشۇمنى بۈيرۇق قىلىپ، قامچىلىدى، ئاندىن يەنە دوختۇرخانىغا ئەكەلدى.

ھۆرمەتلەيڭ ئۇقۇرەن ! بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تەپتىش مەھكەمىسىگە بارغاندىن كېيىن يۈز بەردى، بىر نەچچە كۈندىن كېيىن رىيادنىڭ ئىشخانىسىغا ئەكىلىپ بۇندىن بۇرۇن كۆرۈپ باقىمىغان ئاياللار بىلەن يۈزلەشتۈردى، ئەبباس ئەس - سىسېنىڭ ئايالنىڭ قايىسى ئىشكەنلىكىنى سورىدى. « تونىمايمەن » دېدىم، كەينىدىن يەنە ياش بىر يىگىتنى قامچىلاب ئىچىگە ئەكىرىدى، ئۇنىڭدىن « زەينەب غەززالى قايىسى؟ » دەپ سورىدى، يىگىت « تونىمايمەن » دېدى. ئابباس ئەس- سىسېنىڭ ئاياللىرىنىڭ قايىسى دەپ سورىغاندا ئۇنىڭغىمۇ تونىمايمەن دەپ جاۋاب بەردى، بۇ يەردىكى ئاياللارنىڭ قايىسى بىلەن كۆرۈشكەنلىكىنى سورىدى، ھېچكىم بىلەن كۆرۈشمىگەنلىكىنى دېدى، شۇنداق قىلىپ ئۇ يىگىتنى ئىچىگە قانداق ئەكىرىگەن بولسا شۇنداق قامچىلاب ئېلىپ چىقىپ كەتتى.

كەينىدىن ھەممە قۇتۇبىنى ئەكىرىدى، ئۇنىڭدىن ئەبباس ئەس سىسېنىڭ ئايالنىڭ قايىسى ئىشكەنلىكىنى سورىدى، ئۇمۇ تونىمايدىغانلىقىنى دېدى، ئاندىن تۆت ئايال بىلەن ھەممەنى چىقىرۇھەتتى، مەن بىلەن رىيادلا قالدۇق، ئۇ ماڭا :

- مۇسۇلمان قېرىنداشلارنىڭ 4 خوتۇنلۇق بولغان بىرەرسېنى تونۇمسەن؟ - دېدى.
- ياق- دېدىم.
- مېنى تېپىشماق سوراۋاتىدۇ دەپ قالغان ئوخشايسەن، مۇسۇلمان قېرىنداشلاردىن 4 خوتۇنلۇق بولغان بىرسى بار، كىم ئىشكەنلىكىنى دېمىسەلگ قامچىلىنىسىن- دېدى.

- نېمە قىلىساڭ قىل، بىلمەيمەن - دېدىم.

نه چچە قامچا ئۇرغاندىن كېيىن مېنى يالغۇز قويۇپ چىقىپ كەتتى، ئىككى سائەتتىن كېيىن سافۋات بىلەن كېلىپ دوختۇرخانىغا ئاپاردى.

بىر قۇتا گۆش قىيمىسى

دوختۇرلار سالامەتلilik ئەھۋالىمنىڭ تامامەن بۇزۇلغانلىقىنى، ئەگەر تاماق بېرىلمىسە بۇ ھالەتتە ياشىشىمنىڭ مۇمكىن ئەمەسلىكىنى ، ھەتتا سوتقىمۇ چىقارماسلىقىنى ئېيتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەلئۇنلار ئۇيۇمىدىكىلەرنىڭ مۇۋە-چېۋە، سۈت، قېتىقلارنى ئەۋەتسىشىگە رۇخسەت قىلدى .

بىر كۈنى سىئىلىم گۆش قىيمىسى ئەكلىپ سىناب باقتى، قېتىق قاچىسىنى بىكارلاپ ، ئۇنىڭغا گۆش قىيمىسى قاچىلاپ ، ئۇستىگە قېتىقتىن ئازراق قويۇپ ئەۋەتىپتۇ، قولۇمغا تەككۈچە ئاللاھنىڭ ھېكمىتى بىلەن ھېچكىم ئىچىگە قاراپ باقماپتۇ، ھەتتا ئۆزۈممۇ دەسلەپ ئۇنىڭ گۆش قىيمىسى ئىكەنلىكىنى ئۇقماپتىمەن، بۇنىڭ بىلەن بىرگە مۇۋە-چېۋە ۋە ئىرىمچىكىمۇ ئەۋەتكەنىكەن، گۆش قىيمىسىدىن ئازراق قىرىنداشلارغا تارقىتىپ چېۋىلەرنى ئابدۇلەم بۇدقا دوختۇرخانىدىكى باشقۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلارغا قايتىپ بېرىڭ دەپ بەردىم، ئابدۇلەزىز ئەلىمۇ دوختۇرخانىدا ئىدى. سېستىرا بىردىمە قايتىپ كېلىپ بۇ گۆش قىيمىسىنىڭ ھايات تۇرۇشۇم ئۈچۈن بەكمۇ مۇھىملەقىنى ئېيتتى، ئەمما مەن ئۇنىمىدىم، قالغانلارمۇ يېسۈن دەپ تۇرۇۋالدىم، شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن بىر قوشۇقتىن ئېغىز تەگەندىن كېيىن ئۇ يەنە قىيىما قاچىلانغان قۇتنى ئالدىمغا ئەكلىپ بەردى، ئىچىدە يەنە ئازراق قىيىما بار ئىدى، مەن ئۇنى ئۇستا زابۇلەزىز ئەلىگە بېرىشنى ئېيتتىم، ئابدۇلەم بۇد ھەيرانلىق بىلەن بۇنداق قىلىشىمنىڭ سەۋەبىنى سورىدى..

ئۇنىڭغا «قۇللىرىغا بۇ رىزىقنى بەرگۈچى پەقەت ئاللاھتۇر» دېدىم، تۇ چىقىپ كەتكەندىن كېيىن ئۇستاز قانداق قىلغاندا سىرتىنىڭ يېمەكلىكلىرىنى ئەكىرگىلى قوبىدىغانلىقىنى سورىدى، ئۇنىڭغا بۇنىڭ ئۇچۇن دوختۇر قوشۇلىشى كېرەكلىكىنى، ئاۋال دوختۇردىن تەلەپ قىلىشى كېرەكلىكىنى دېۋىدىم، تۇمۇ دوختۇرنى ئىزدەپ، ماقۇل كەلتۈرۈپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن، تۈرمە سىرتىدا ياشاؤاتقان «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى» نىڭ ئەزالرى تۆت تام ئىچىدە ئادالەت ۋە ھەق يولى ئۇچۇن ئازاب چېكىۋاتقان قېرىنداشلىرىغا يېمەكلىك كىرگۈزۈشكە باشلىدى، چۈنكى ئۇلار ھەق يولىدا تەۋەرنىمەي تۇرۇش ئۇچۇن ئۇزۇقلۇققا، كۈتۈنۈشكە مۇھتاج ئىدى.

تۈرمە سىرتىدىن كىرگۈزۈلگەن ھەر قانداق نەرسە، ھەتا ئادەتتىكى تۇرمۇش بويۇملىرىمۇ بىزنى ئالەمچە خۇشال قىلاتتى.

مانا بۇ زوراۋانلىق ۋە جاھىلىيەت كەلتۈرۈپ چىقىرىۋاتقان ئېچىنىشلىق رىئاللىق ئىدى.

دوختۇرخانىدا يەنە ئاچلىق ھۆكۈم سۈرمە كە

بىر يىلغا يېقىن زىنداندا ياتتىم، بىراق ئۇلار سوت ئېچىلىشتىن بۇرۇنقى ئۈچ ئايىدا ئاندىن سىرتىن يېمەكلىڭ ئەكلىپ بېرىشكە روخسەت قىلدى، چۈنكى ئۇلار مېنىڭ سوت ئېچىلىشتىن بۇرۇن ئۆلۈپ كېتىشىمدىن ئەنسىرەيتى، بۇ ئۇلار كۆنۈپ كەتكەن ساختىپەزلىكەردىن بىرى ئىدى.

ئانام ۋە سىڭلىم سوت ئېچىلىشتىن بۇرۇن مېنى يوقلاپ كەلگىننە كىشىنىڭ تېخىمۇ توغىسىنى قاينتىدىغان ئىشلاردىن خەۋەردار بولىدۇم، سىڭلىمنىڭ دېپىشىچە مەن سولانغاندىن كېيىن سافووات كۆپ قېتىم بىزنىڭ ئۆيگە كېلىپ، دورا-دەرمەك، كېيىم -

كېچەك تەلەپ قىپتۇ، كېيىملەر تېخى يېڭى بولىشى كېرىملىق، بۇلارنى ئاڭلاب غەزەپتىن
يېرىلغۇدەك بولدۇم، بۇ ئېنىقلە بىزنىڭ مال- مۇلكىمىزگە تاجاۋۇز قىلغانلىق، ئائىلىمۇنى
قااقتى- سوقتى قىلىسپ بوزەك ئەتكەنلىك ئەمە سىمۇ؟ بىزنى زىنداندا چىرىشكەندەك
ئائىلىمۇنىمۇ ماددى جەھەتتىن چىرتىۋەتمە كچى بوبىتكەن دە؟!
ئۇلارنىڭ سىرتتىن نەرسە ئەۋەتىشكە رۇخسەت قىلىشى، سىرتىكىلەرگە : « بىز گۇماندار
جىنايەتچىلەرگە ياخشى مۇئامىلە قىلىۋاتىمىز، سالامەتلەكلىرىمۇ شۇڭا ياخشى» دېگەن
تەسىرىنى بېرىش ئۈچۈن ئىدى.

ئەمما ئەملىيەتتەچۈ؟ بىزنىڭ تارتاقان ئەلەملىرىمۇنى ساناب تۈگىتەلمەيمەن، يۇقىرىدا،
تارتاقان ئەرزىيەتلەرىمنى قىسىقچە سۆزلەپ ئۆتكەندىم، قەدىرىلىك ۇقۇرمەنلەرگە،
زىنداندا بېتۋاتقان، بولۇپمۇ تۈرلۈك كىسەللەرگە گىرىپتار بولغان بىمارلارنىڭ تارتاقان
ئەرزىيەتلەرىدىن بىر قانچىنى سۆزلەپ بېرىھى.

بىر كۈنى مۇسۇلمان ياشلاردىن بىر يىگىتنى ئەكىرىدى، بەدىنى قىيىن- قىستاقتىن
تونىغۇسىز حالغا كەلگەندى، دوختۇر ئۇنىڭغا ئازاراق شېكەر سۈبى ئىچكۈزۈش لازىمىقىنى
ئەمما دوختۇرخانىدا شىكەر يوقلىقىنى ئېيتىپ، شېكەر ئىزدەپ پايىپتەك بولۇپ
كەتتى. دوختۇرخانىنىڭ ئىچىدىكى مەن تۈرۈۋاتقان تۈرمە ياتقىنىڭ ئىشىكىنى ئۇردۇم،
دوختۇر ياردەمچىسى سېستىرا ئابدۇلمەبۇد ئىشىكىنى ئاچقاندىن كېيىن ماڭا ئۆيىدىكىلەر
ئەۋەتكەن ھەسەلنى ئۇ يىگىتكە ئاپىرىپ بېرىشىنى ئېيتتىم.

بۇنىڭ ھەممىسى ئۇ رەھىمىسىزلەردىن مەخپى هالدا ئېلىپ بېرىلىدى، ئەگەر بایقاپلا
قالدىغان بولسا ھەرگىز يول قويىغاننىڭ ئۆستىگە بىر مۇنچە جازالايتى.
كۈنلەرنىڭ ئۆتىشكە ئەگىشىپ چەكلەمىلەر شۇنداق كۆپىيپ كەتتىكى، كېسەللەرنىڭ
سۇ ئىچىشىمۇ چەكلەندى، يازنىڭ تومۇز ئىسسىق كۈنلىرى بارلىق كېسەللەرنىڭ سۇ
ئىچىشى چەكلەندى، شۇنداق قىلىسپ يېرىم ئىستاكان سۇ تېپىپ ئىچىش مۆجبىزە

ھېسابلىنىدىغان حالغا كەلدى. سالامەتلەك ئەھۋالىمنى كۆزدە تۇتۇپ ، ئەھۋالىم ناچار بولغانلىقى ئۈچۈن ماڭا ئازراق سۇ بېرىشىگە رۇخسەت قىلدى، ياندىكى ياتاقتا بىر ياشانغان قېرىندىشمىز ياتاتتى ، ماڭا بەرگەن سۇنى ئۇنىڭىش بىلەن تەڭ ئىچىشنى ئويلاپ بېشىم قاتتى، سۇنى ئۇنىڭىغا قانداق يەتكۈزۈپ بەرگەنلىكىمنى دەپ بەرسەم ئىشەنەيسىلەر، سۇنى كۆز ئەينكىمنىڭ قېبىغا قۇيۇپ تامنىڭ ئارلىقىدىن ئۇرتىپ بەردىم، ئۇسسىزلۇقنى ئازراق بولسىمۇ قاندۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن باشقا يول يوق ئىدى، ئۇنىڭ بەدەنلىرىمۇ قامچا دەستىدىن تىتلەغان بولۇپ، سۇغا مەندىنمۇ بەكرەك مۇھتاج ئىدى.

بۇ زالىمار قىيناشتا مۇتەخەسسىسکە ئايلاڭان ئىدى، يېڭى، كونا، ئىشقلىپ قانداقلا ئۇسۇل بولسا قوللىناتتى، ھۈنەرلىرىگە ھۈنەر قوشۇپ ھەممىنى بىزنى جازالاشقا ئىشلىتەتتى.

بىر قارانىيەتنىڭ پۇشايمىنى

سۆيىملەك ئوقۇرەن، بۇ يەردە سىزگە مەن دوختۇرخانىدا ياتقان چاغدا يۈز بەرگەن بىر ۋەقەنى سۆزلەپ بەرمە كچىمەن. بۇ ۋەقە مېنى ئىسلام ئۆممىتىنىڭ ۋە بۇ دۆلەت خەلقنىڭ ھېپىلەم ئاڭكۆئۈل ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈردى. ئەگەر كەڭ خەلق ئاممىسى ساڭلام يېتەكەلەشكە، تەربىيەگە ئېرىشەلسە، ئىنىشائىللەھ نەتىجىسى تولىمۇ خەيرلىك، ياخشى بولغۇسى!

شۇ چاغدا ئۇلار چوقۇم ياراتقان ئىگىمىزگە ئىتائەتمەنلىك بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئۆزىنىڭ ھەممە نەرسىسىنى ئايىمماي ھەتتاڭى جېنىنى قۇربان قىلىپ ئېتقادىنى قوغدايدۇ.

دوختۇرخانىدا ياتقان ۋاقتىمدا سالىھ ئىسىمىلىك بىرسەھىيە مەمۇرى بىرگە ئىدى.

ئۇ بىمارلارغا ئوكۇل ئۇرۇش ۋە ھەر قايىسى كامىرلاردا بولۇۋاتقان ئەھۇلارنى نازارەت قىلىشقا مەسئۇل ئىدى. بىر كۈنى مەن تازىلىق ئۆيىگە كېتىۋاتاتىم، مەن دەل ئۇستاز شەيخ قۇتۇب تۇرۇۋاتقان كامىرنىڭ ئىشىكى ئالدىدىن ئۆتۈۋاتقاندا، شامال ئىشىكە تارتىپ قويۇلغان ئەدىتالنى قايرۇۋەتتى. (ئۇستاز ياتقان كامىرغا ئىشىك ئورنىتىپ بولالىمغاچقا ئەدىيالنى تارتىپ قويۇشقانىدى) بۇ تاسادىببىيلا يۈز بەرگەن ئىش بولسىمۇ ئەمما ئۇلارنىڭ نەزىرىدە كىچىك ئىش ئەمەستەك قىلاتتى.

مۇشۇ ئىش سەۋەبلىك دوختۇرخانا ئىچى ئۇڭتەي- توڭتەي بولۇپ كەتتى. قانداقسىگە بۈنداق بولىدۇ؟ قانداق قىلىپ زەينەب غەzzالى كامىر ئىچىدە تىپتىج ۇلتۇرغان شەيخ قۇتۇبىنى كۆرۈپ قالىدۇ؟ بۇ ئىش سەۋەبلىك سالىھ تىل-دەشىم ئىچىدە قالدى.

بالا كەلسە قوش كەپتۈ دەپ، دەل مۇشۇ ئىش يۈز بەرگەنندە سافۋات دىگەن ئەبلەخنىڭ دوختۇرخانىغا ئىش بېجىرگىلى كېلىپ قالسا بولىدۇ. ئۇ نەق مەيداندا بار ئەسکەرلەرنى گۇۋاھلىققا تارتىپ بۇ ئىشنى قەستەن يۈز بەرگەنگە چىقارماقچى بولدى. چۈنكى مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ئەزالارنىڭ خالىغانچە كۆرۈشۈشىگە يول قويۇلمىتتى.

سالىھ ئەسىلەدە يازىلىي ھايۋاندەك قوبال، بىر قارانىيەت ئىدى. ئادمىيەتكىن، ئەقىل ئىدرار، ئېتىقاد دىگەنلەردەن سۆز ئېچىش ئەسلا مۇمكىن ئەمەس ئىدى. مۇشۇ ئىش يۈز بەرگەنندىن كېيىن قۇتۇب ئۇستاز سالىھقا تەسەللىي بەردى ۋە يول كۆرسەتتى، ھەممە ئۇنىڭغا ئىشىك پەردىسىنىڭ شامال تەرىپىدىن قايرۇپتىلىكىنى، بۇ ئىش بىلەن ئۇنىڭغا ھېچقانداق ئالاقىسى يوقلىقىنى ئېيتتى. ئەستايىدىل پاراڭلاشقاندىن كېيىن سالھتا ئۆزگەرسىش يۈز بەردى.

بىر قانچە كۈندىن كېيىن ئۇ قېشىمغا كېلىپ بۇشايمان ۋە سەممىيەت ئارلاشقان تەلەپپۇزدا: «ئىسلامغا قايتىدىن كىرىمەن.» دېدى ۋە مەندىن قانداق قىلغاندا ھەقىقى

مۇسۇلمان بولغىلى بولىدىغانلىقىنى سورىدى .

من ئۇنىڭدىن: «سز كۆرگەن ئىشلارغا تاقىت قىلىپ تۇرالامسىز؟ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ئەزار ئۇچرىغاندەك كۈلپەتلەرگە ئۇچرىسىڭىز سەبىر- تاقىت قىلالامسىز ؟» دەپ سورىدىم .

ئۇ: «ئەگەر من بىر ھەققىي مۇسۇلمان بولالسام ئاللاھ ماڭا سەبىر - تاقىت ۋە چىدامچانلىق ئاتا قىلىدۇ «دېدى من ئۇنىڭغا ماڭا ئەگىشىپ «بىر ئاللاھدىن باشقا ئىلاھ يوقۇر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ ئەلچىسىدۇر » دەپ شاھادەت كەلىمىسىنى ئوقۇشنى ئېيتتىم. ئۇ كۆز ئالدىمدا شاھادەت ئېيتتى، ئاندىن من يەنە: «ئۇنداقتا سز پەقەت ئاللاھ بۇيرىغان ئىشلارنى قىلىڭ، ئىسان قېلىپىدىن چىققان ياؤۋۇز، زالىملارغا بويىسۇنماڭ . چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆرسەتمە بۇيرۇقلرى ئاللاھنىڭ كۆرسەتمىلىرىگە بۇيرۇقلرىغا، تەشەببۇسلىرىغا قارمۇ -قارشى » دېدىم.

ئۇ: «مېنىڭ ھەققىي ئىسلامنىڭ قانداقلىقىنى بىلگۈم بار . ھەققىي ئىسلام سىلەرگە باشقىلار سەبىر- تاقىت قىلىپ تۇرالمايدىغان قىينچىلىقلارغا بەرداشلىق بېرىشنى تۈگىتىپتۇ » دېدى.

ئۇنىڭغا شەيخ قۇتۇبىنىڭ قېشىغا بېرىشنى، ئۇنىڭغا ئوكتۇر ئورغان بۇرسەتنىن پايدىلىنىپ ئىسلامىي بىلىملىرنى سۆزلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلىشنى ھەم ئۇ زاتقا سالىمىنى يەتكۈزۈپ قويۇشنى تاپىلدىم.

شۇنداق قىلىپ ئۇ ئاللاھنىڭ ئىزنى ۋە پەرشتىلەرنىڭ ياردىمىي بىلەن تۆۋەبە قىلدى.

سوت ئېچىلىدىغانغا ئاز قالدى

بىر قانچە كۈن ئۆتۈپ، سوت ئېچىلىش ۋاقتى يېزىلغان ئۇقتۇرۇش قەغىزى قولۇمغا تەكدى. بۇ راستىنلا تارىختا كۆرۈلۈپ باقىغان بىر مەيدان غەۋغا ئىدى. ئۇلار ماڭا ھۆكۈمنامەنىڭ شەمىسى بەدیراننىڭ تارتىمىسىدا ئىكەنلىكىنى ئېيتتى. دېمەك بۇ ھۆكۈمنامىسى ئاللىبۇرۇن چىقىرىلىپ بولغان، شەكىلگە ئېچىلىدىغان سوت ئىدى.

مەن ئەخىمەد ھەۋاچ پروفېسسورنى مېنىڭ ئاقلىغۇچى ئادۇۋەكتىم قىلىشنى تەلەپ قىلغىنىمدا ئۇلار بۇ دېلودا مېنىڭ ئاقلىنىش ۋە ئادۇۋەكتات بىلەن كۆرۈشۈش هوقۇقۇمنىڭ يوقلىقىنى ئېيتتى.

«ئۇنداقتا بويىتۇ، تۆزۈمنى تۆزۈم ئاقلايمەن» دېدىم.

ئۇلار ماڭا بىر خىستىيان ئادۇۋەكتانى ئاقلىغۇچى قىلىپ تەكلىپ قىپتۇ. ئانام ۋە ئىككى ھەمشىرىم مېنى يوقلاپ كەلگەندە، چىراي- تۇرۇمىدىكى تۆزگىرىشلەرنى كۆرۈپ ھېران قېلىشتى، ساۋفات بىلەن ھەمزە بىزنىڭ پارىگىمىزغا كۆز- قۇلاق بولۇپ تۇردى.

ئۆيىدىكىلەردىن مەن ئۈچۈن ئاقلىغۇچى ئادۇۋەكتات تەكلىپ قىلماسلىقنى ئۆتۈندۈم، ئەمما ئاناملارىدىن ئۇقتۇرمىكى ئۆيىدىكىلە ئاللاقاچان مەسىلەتلىشىپ ھۆسەين ئەبۇ زەيد پروفېسسورغا 1000 جۇنەي تۆلەپ ئاقلىغۇچى ئادۇۋەكتلىققا تەكلىپ قىپتۇ.

سوت ئېچىلىشتىن بۇرۇن ئادۇۋەكتانىڭ ئاقلاش ھەققىنىڭ يېرىمىنى تۆلەش كېرەككەن. ئۆيىدىكىلەرگە ئۇ كېلىشىمنى ئەمەلدىن قالدۇرۇۋېتىشنى ئېيتتىم، ئەمما سوت ئېچىلغاندا ھۆسەين ئەبۇ زەيد پروفېسسور يەنلا كېلىپ مەن ئۈچۈن ئاقلىغۇچى ئادۇۋەكتات بولدى.

سوت ئېچىلىشتىن بىر كۈن بۇرۇن شەمىسى بەدیراننىڭ ئىشخانىسىغا ئېلىپ بېرىلدىم. ئۇ: «ساڭا قويىدىغان تەلىپىمىز شۇكى، تەكشۈرۈپ ئېنىقلەنپ بولغان مەسىلەرگە قارتى باشقىچە پىكىرده بولۇشۇڭغا بولمايدۇ. ھەمەدە تەكشۈرۈش دوكلاتىدا يېزىلغان ھەر بىر

جۇملۇنى ئېتىراپ قىلىشىڭ كېرەك، ئەگەر سوتتا، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكىلەر مېنى ئالدىدى دېيەلسەڭ، ئۆتكەن ئىشلىرىڭغا پۇشايمان قىلىدىغانلىقىڭنى بىلدۈرسەڭ، سوت ساڭا چىقارغان كېسىنى يېنىكلىتىدۇ؛ تەكشۈرۈش دوكلاتىدىكى ھەر قانداق بىر سۆزگە قارشى چىقىشىڭغا بولمايدۇ؛ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىمى بىلەن ھېچقانداق ئالاققىم يوق، ئۇيۇشما ئەزىزلىرى مېنى ئالدىدى دېيەلسەڭ، بىز سەن ئۈچۈن ئەڭ ياخشى خىزمەتتە بولىمىز» -دېدى.

من: «ئاللاھنىڭ خالبىغىنى ۋە تالىغان ئىشى يۈز بېرىدۇ. باشقا كىشىنىڭ قانداق ئىشلارنى قىلىشى، ئۆزىنىڭ تاللاش دائىرىسىدە ئەممەس» دېدى.

ئۇ: «ئەرەب تىلىدا گەپ قىل! گېپىڭنى چۈشەنمدىم، قارىغاندا بىز سەن ئۈچۈن خىزمەت قىلايلى دېسەكمۇ ئۆزۈ گە ئىچىڭ ئاغرىمايدىغان ئوخشайдۇ» دېدى.

ئۇلارغا، غەيپىنىڭ خەزىنلىرى ئاللاھنىڭ دەرگاھىدىدۇر، ئۇنى پەقەتلا ئاللاھ بىلسەدۇ، قۇرۇقلۇقتىكى، دېڭىزدىكى نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاللاھ بىلىدۇ، دەرەختىن ياپراقتىن ئاللاھنىڭ بىلەمەيدىغىنى يوق، مەيلى قاراڭغۇ يەر ئاستىدىكى بىرەر دانە ئۇرۇق بولسۇن، مەيلى ھۆل ياساکى قۇرۇق نەرسىلەر بولسۇن، ھەممىسى ئاللاھقا مەلۇم بولۇپ، لەۋەھۇلمەھپۇزدا يېزىقلېتتۇر. { سۈرە ئەنئام 59-ئايت } بۇ ئايىتىنى ئۇقۇپ بەردىم.

ئۇ: «ھەمزە ئۇنى ئېلىپ چىقىپ كەت ئۆز مەنپەئەتنى ئويلىشامادۇ ئويلاشامادۇ ئەمدى ئۆزىنىڭ ئىشى » دېدى.

ھەمزە: «جانابىلىرى، ئۇنى ماڭا تاپشۇرسىلا، مەن ئۇنىڭ بىلەن ئورتاق پىكىرگە كېلەلەيمەن» دېدى دە، مېنى شەمسى بەدراننىڭ ئىشخانسىدىن ئەچىقىپ يېنىدىكى باشقا بىر ئىشخانىغا ئەكىرىدى.

ھەمزە ماڭا نەسەھەت قىلغىلى باشلىدى. ئۇ ماڭا ئىپادەم باشقا ئۇيۇشما ئەزىزلىرىنىڭكىدىن پەرقلىق بولۇشى كېرەكلىكىنى، ھەم ئىلگىرى كۆپ قېتىم ماڭا دەپ تەكرارلىغان سەئىد

قۇتۇب، ئابدۇلغەتتاه ئىسمائىللار مېنى ئالدىدى دېگىن دېدى.

شۇنداق قىلسام ماڭا تۇنجى سوۋغا سۈپىتىدە، ئۆيىدىكىلەردىن جەرمىانە ھېسابىغا ئالغان پۇللارنى قايتۇرۇپ بېرىدىغانلىقىنى، مېنىڭ سوتتا مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۆيۈشمىسىنى ئەيبلەپ سۆككەنلىرىنىڭ ۋەزىنگە قاراپ جامال ئابدۇناسىر ماڭا يەنە باشقىچە سوۋغا بېرىدىغانلىقىنى، ھەمە سوتتا ئاقىلانە بولۇشۇم كېرەكلىكىنى، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە شەمىسى بەدراننىڭ ئىشخانىسىغا قايتىپ ئۇنىڭ دېگىنىدەك قىلىدىغانلىقىمنى ئېيتىشنى تەلەپ قىلدى.

دېگەنلىرىنى ئاڭلاپ ئۇلتۇردۇم، ئەمما بىر ئېغىزىمۇ جاۋاب بەرمىدىم، بىراق سوتتا بۇلارنى ئېتىراپ قىلساش سېنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزىمەن» دېگەن سۆزىگە چىداپ تۇرالماي « سەن شۇنچىلىك ئاجىز ۋە مىسکىنسەنكى، قەۋزىيەت بولۇپ قالغىنىڭدا تەرەت قىلغىلىمۇ كۈچۈڭ يەتمەس تۇرۇقلۇق، مېنى ئۆلۈمدىن قانداق قۇتقۇزىسىن؟ » دېدىم.

يەنە زىندانغا سولاب قويىدى، بۇ ئازغۇنلارنى ۋە دېگەنلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن قۇرۇلغان سوت مەھكىملىرىنى خىيال قىلدىم. سىياسى هوقۇق شۇلارنىڭ قولىدا، سوت مەھكىمىسىمۇ ئۇلارنىڭ كونتىروللىقىدا تۇرۇقلۇق، يەنە نېمىشقا بىزنىڭ گۇۋاھلىق بېرىشىمىزدە بۇنچە چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدىم.

سوپىملۇك ئوقۇرەن، قارىغاندا بۇ بىر مەيدان غەۋغاننىڭ ئەڭ ئاخىرقى كۆرۈنۈشلىرى قويۇلماقچىدەك، ئۇيۇننىڭ ئاخىرقى پەردىسى سوتتا ئاشكارلانماقچىدەك قىلدۇ.

ئۇلار خەلقە « ئەي جامائەت، قاراڭلار! مانا بۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۆيۈشمىسىدىكى ئەزالار دۆلەت ۋە جۇمهۇرىيەت رەئىسى، ھەممە نەرسىنىڭ باشقۇرغۇچىسى بولغان جامال ئابدۇناسىرنى يوشۇرۇن قەستلەپ ئۆلتۈرمەكچى ئىكەنلىكىنى ئۆزلىرى ئېتىراپ قىلىشتى « دېمەكچىدەك تۇراتتى ئەمما ئاقىۋەتتە ھەممە ئىش ئۇلارنىڭ تەسەۋۋۇر قىلغىنىنىڭ دەل ئەكسى بولۇپ چىقتى .

قۇرۇقلۇق ئارميه گېنرالى ئەددەجەۋى سوتقا قاتناشتى، بۇ نېمەدىگەن كۈلكلەك ئويۇن!

خۇش بىشارەت!

بۇ ئىشلارنى ئوپلاپ يېتىپ ئازراق ئۇخلاپ قاپتىمن ۋە مۇنداق چۈش كۆرۈپتىمن.

چۈشۈمde بىر كەڭرى بىر سەينادا تۇرغۇدەكمەن؛ بىز بۇسەينادا سوراققا تارتىلىۋاتقۇدەكمىز شۇ يەردە تۇرسام تۇيۇقسىز، سەينانىڭ چۆرسىدىكى تام توساقلار غايىب بولغۇدەك، سەينا چوڭىيىپ پۇتكۈل زېمىندا كەڭرى بولۇپ كەتكۈدەك، ئاسمان خۇددى بىر كۈنلۈكتەك زېمىننى چۈمكەپ تۇرغۇدەك. تۇيۇقسىز بىر نۇر پۇتكۈل زېمىننى يورۇتۇپ ئاسمان بىلەن زېمىننى بىر بىرىگە گىرەلەشتۈرۈۋاتقۇدەك، دەل شۇ چاغدا ئاللاھنىڭ ھەلچىسى سۆيىملۈك پەيغەمبىرىمىز سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسىسەللەمنى كۆرۈدۈم. ئۇ زات مېنىڭ ئالدىمدا تۇرغۇدەك، يۈزى قىبلىگە يۈزلەنگەن، مەن ئۇنىڭ «زەينەپ، ھەقىقەتنىڭ سادالرىغا قۇلاق سېلىڭ» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. ئۇ ئاۋاز پۇتكۈل ئاسمان-زېمىنغا ئەكس سادا بولۇپ ياخىرىدى، پەيغەمبىرىمىز ئۇلاپلا «تاغۇتلار ھۆكۈم چىقارسا، زۇلۇم ۋە ھەقىزلىققا مەھكۈم بولىسىلەر، سىلەر ئىسلام ئۇمىتىسىلەر، ھەق يولنىڭ يولۇچىسىلەر. ئى مۆمەنلەر، تائەت-ئىبادەتنىڭ مۇشەققەتلەرنىڭ ۋە سىلەرنىڭ يەتكەن ئېغىرچىلىقلارغا سەۋەر قىلىڭلار. سۈرە ئالى-ئىمران 200-ئايدەتنىڭ بىرقىسى» دېدى.

بۇلسا چۈشۈمde ئاڭلىغان ھەقىقەت سادالرىنىڭ بىر قىسىمى ئىدى. بۇ سادالار پۇتكۈل ئاسمان زېمىننى زىل-زىلگە كەلتۈرگەچكە، مەن چۈشۈمde كۆرگەن ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېسىمde تۇتۇۋېلىشقا ئاڭقىرىپ ئۈلگۈرۈشكە ئاجىز كەلدىم.

ھەقىقەت سادالرى سەل بېسىققاندا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇبارەك يۈزىنى مائى بۇرىدى، ھەم ئوڭ تەرىپىنگە قارىشىنى ئىما قىلدى. مەن بولۇتلار بىلەن قاپلانغان بەھەيۋەت بىر تاغنىڭ ماڭا يېقىنلىشۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈدۈم، بۇ تاغ ياپىپشىل زېمىنغا يېپىلغان بىر پارچە

چۈڭ گىلەمگە ئوخشاب كېتەتتى .

رەسۇلۇلاھ ماڭا: «زەينەب، بۇ تاغقا چىقىڭىڭ، چوققىسىدا ھەسەن ئەل-ھۇدەيىنى كۆرىسىز، سىز ئۇنىڭغا بۇ سۆزلىرىمىنى ئېيتىڭ» دېدى ۋە ماڭا ماڭا چوڭقۇرمۇھىرى بىلەن بىر قاراپ قويىدىيۇ، بىرنەرسە دېمىسى، پەيغەمبەر ئەلە يەھىسسالام مەندىن تەلەپ قىلغان ئىشلارنىڭ تېكىگە يەتكەندەك، نېمە دېمەكچى بولغالقىنى چۈشەنگەندەك بولدۇم .

تاغقا ياماشتىم، يامشىۋېتىپ ئەلى ۋە خالىدە ئەل-ھۇدەيى بىلەن ئۇچراشتىم، «سىلەرمۇ بىز بىلەن چىقامىلىر؟» دەپ سورىدىم، «ھەئە» دەپ جاۋاب بەردى. داۋاملىق ياماشتىم، بىر نەچچە مېتىر ياماشقاندىن كېيىن ئامىنە، ھەمىدە قۇتۇپ ۋە فاتىمە ئىسا بىلەن كۆرۈشتۈم. «سىلەرمۇ بىزبىلەن چىقامىلىر؟» دەپ سورىدىم، «ھەئە» دەپ جاۋاب بەردى.

يامشىپ ئاخىرى چوققىغا چىقتىم، بۇ يەردە ناھايىتى كەڭ، تۈز بىر يەر بار ئىدى. بۇ تۈزلەڭنىڭ ئوتتۇرىسىدا پایانداز-گېلەملەر سېلىنغان مەيدان، مەيداندا نۇرغۇنلىغان ئۆستەل-ئورۇندۇقلار بولۇپ، ھۇدەيى ئۇستاز مەيداننىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئورۇن ئالغان ئىدى. مېنى كۆرگەندىن كېيىن ئورنىدىن تۇرۇپ سالاملاشتى ، كەلگىنىمىدىن تولىمۇ سۆيۈندى. ئۇنىڭغا يېقىن كېلىپ «رەسۇلۇلاھ ھەزىتى مۇھەممەد تەرىپىدىن ئامانەت قىلىنغان بەزى سۆزلەرنى سىزگە يەتكۈزۈش ئۇچۇن كەلدىم» دېدىم، ئۇ «ئاللاھقا چەكسىز ھەمدو-سانالار بولسۇن، مەن ئاللىقاچان ئۇ سۆزلەرنى بىلىپ بولدۇم» دېدى.

بىز شۇ يەردە ئولتۇردىق، پەيغەمبەرىمىزنىڭ سۆزلىرى تىل بىلەن ئەمەس بەلكى قەلبلىرىمىز بىلەن يەتكۈزۈلۈۋاتاتتى... .

ھۇدەيى ئۇستازنىڭ يېنىدا ئولتۇرغىنىمدا، تاغ باغرىدا كېتىۋاتقان بىر پويىزنى كۆردىم . دەرھال ئۇستازغا ئىشارە قىلىپ پويىزدا يالىڭ ئاپاللارنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتىم . ئۇ شۇنداق بىر قارىدى ، كۆرگەنلىرىمىدىن تولىمۇ ئازابلاندىم .

«سز ئۇلارنىڭ ھالىغا ئېتىراز بىلدۈرەمسىز؟» دەپ سورىدى ئۇستا ز.

-ھەئى دېدىم .

ئۇ يەنە: «سىزنىڭچە بىز ئورۇنىدىغان ئىشلار، بىزنىڭ ئىككى قولمىزغىلا، غەيرەت-

شىجائىتىمىزگىلا تايىنپلا ئورۇنالغانىمۇ؟» دەپ سورىدى.

-ياق ! ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە رەھمەتى بىلەن بولغان.

-بولدى، سز ئۇ ئىككى ئايالنى ئوپلىماڭ .

-بىز ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىغا قارشى، ئەمما ئۇلارغا تەربىيە قىلىپ ھەققىي ئىنسان

بولۇشنى ئۆگىتىشىمىز كېرەك .

-يالخۇز ئۆزىنىڭىلا تايىنپ بۇ ئىشلارنى قىلىپ كېتەلەمسىز ؟

-ياق ! پەقەت ئاللاھنىڭ ياردىمى بولغاندىلا ئاندىن قىلايىمىز.

-ئۇنداقتا بىز ئاللاھقا ھەممۇ - سانالار ئېتىايلى، ئاللاھ ئۆزى ئىرادە قىلغاننى بىزگە بېرىدۇ.

قۇتۇپ ئۇستا ز دۇئاغا قول كۆتۈردى، مەنمۇ ئەگىشىپ دۇئاغا قول كۆتۈرۈم . بىز تەكرار -

تەكرار دۇئا قىلدۇق، ئاخىرى مەن چۈشۈمدىن ئويغىننىپ كەتقىم . قورقۇدەك ھېچ ئىش

يوق ئىدى، چۈشلىرىمە ئايىان بولغان ئىشلار مېنى ئازابتن خالاس قىلدى، قەلبىمىدىكى

دەرت ئەلمەرنى ئاللىقا ياقلارغا ئېلىپ كەتقى .

«ھىجرەت قىلغانلار، يۈرۈلىرىدىن ھېيدەپ چىقىرىلغانلار، مېنىڭ يولۇمدا ئەرزىيەت

تارتقانلار، مېنىڭ يولۇمدا ئۇرۇشقا قاتناشقا ئەلەتكەن بىلەن ئەلەتكەن يولۇمدا ئۇلتۇرۇلگەنلەرنىڭ

گۇناھلىرىنى مەغىرەت ۋە رەھىتىم بىلەن ئەلەتكەن يوققا چىقىرىمەن، ئۇلارنى ئاستىدىن

ئۇستەگلەر ئېقىپ تۈرگان جەننەتلەرگە كۈرگۈزىمەن، بۇ ئۇلارنىڭ ياخشى ئەمەللەرى

ئۈچۈن بېرىلگەن مۇكاباتتۇر، ئاللاھنىڭ دەرگاهىدا ياخشى مۇكابات، يەنى جەننەت بار.

كاپىلارنىڭ پۇل-مال، ئابروي، مەرتىۋە ئىزدەش يۈزىسىدىن شەھەرلەرde كېزىپ يۈرىشى

سېنى ئالدىمىسۇن. سۈرە ئال ئىمران 196، 195-ئايىت.» (ئى مۇئىمەر ! تائەت-

ئىادەتنىڭ مۇشەققەتلرىگە ۋە سىلەرگە يەتكەن ئېغىرچىلىقلارغا سەبىر قىلىڭلار . سۈرە
ئال ئىمان 200-ئايدىت .

سوت ئېچىلغان كۈنى

بىرىنچى قېتىمىق سوتتا سوت كوللىگىيەسى يەتتە دېلۇغا قاراپ چىقماقچى ئىدى. سوت
ئېچىلىدىغان كۈن بىز ئورنىمىزدىن تۇرغاندىن كېيىنلا ھەر قايىسى ئىشخانىلارغا ئېلىپ
بېرىلدۈق، ئۇندىن كېيىن سوت مەھكىمىسىگە بارىدىغان ماشىنىنى ساقلىدۇق، ئەتتىگەن
سائەت سەككىز، ھەربى تۈرمە هوپلىسى ئۆفىستىر، ئەسکەر ۋە ساقچىلار بىلەن لق
تولدى، ئۇلار خۇددى جەڭ مەيدانىغا ئاتلانغاندە كلا سۈر ۋە ھەيۋەت بىلەن تۇراتقى.
ماشىنا كىلىشىگە سوت مەھكىمىسىگە تۆت چۈرمىزدىكى لىق ئەسکەرنىڭ قوغدىشى
ئاستىدا «بىخەتەر» ھالدا يۈرۈپ كەتتۈق. يېتىپ بارغاندىن كېيىن بىزنى جاۋابكارلار
تۇرىدىغان قەبەزىمان تۇرۇنغا سىلكىشىلەپ ئېلىپ چىقىشتى.

ئەينى چاغدا بىز جەمئىي 43 كىشى ئىدۇق.

1. مۇھەممەد يۈسۈپ ھاۋۋاش

2. ئابدۇلھەتتاھ ئابدۇللاھ ئىسمائىل

3. ئەھمەد ئابدۇلمەجىد ئابدۇسەمى

4. سەئىد قۇتۇپ ئىبراھىم

5. سەبرى ئارافە ئىبراھىم ئەل - قۇمى

6. مەجىد ئابدۇلئەزىز مۇتەۋەللى

7. ئابدۇلمەجىد يۈسۈپ ئابدۇلمەجىد شاكىرى

8. ئابباس سەئىد

9. مۇبارەك ئابدۇلئەزىم مۇھەممەد ئىيىاد
10. فەرۇخ ئەھمەد ئەلى ئەل-منشاۋى
11. فەيز مۇھەممەد ئىسماڭىل يۈسۈپ
12. مەمدۇھ دەرۋىش مۇستافا ئەد- دىرى
13. مۇھەممەد ئەھمەد مۇھەممەد ئابدۇرەھىم
14. جالالىدىن بەكىرى دىشاۋى
15. مۇھەممەد ئابدۇلمۇفتى ئىبراھىم ئەل- جەزار
16. مۇھەممەد ئەل-مەمۇن يەھىيا زەكەرىيە
17. ئەھمەد ئابدۇلەلەل سى-سۈرۈجى
18. سالىھ مۇھەممەد مۇھەممەد خەلەنە
19. سەئىد سائادەتتىن سەئىد شەرىق
20. مۇھەممەد ئابدۇلمۇفتى ئابدۇرەھىم
21. ئىمام ئابدۇلەتىق ئابدۇلغەتتەنە غايىس
22. كامال ئابدۇلئەزىز ئارىق سالام
23. فۇئاد ھەسەن ئەلى مۇتەۋەللى
24. مۇھەممەد ئەھمەد ئەل-جىرى
25. ھەمدى ھەسەن سالىھ
26. مۇستافا ئابدۇلئەزىز ئەل-ھۇدەبىي
27. سەئىد نازىلى مۇھەممەد ئادىيە
28. مۇرسى مۇستافا مۇرسى
29. مۇھەممەد بەدى ئابدۇلمەجىد مۇھەممەد سەمى
30. مۇھەممەد ئابدۇلمۇمن شاھىن

31. مۇھەممەد ئەھمەد فەخرى

32. مەھمۇد ئىززەت ئىبراھىم

33. سالاھ مۇھەممەد ئابدۇلەھقى

34. ھېلىم مۇھەممەد سادىق خاتھۇت

35. ئىلھام يەھىا ئابدۇمەجىد بەدەۋى

36. ئابدۇلمۇسىن ئابدۇررەئۇف يۈسۈپ ئەرافات

37. مۇھەممەد ئابدۇلغەتتاه رىزىق شەرىف

38. زەينەب غەززالى جۇبەيلى

39. ھەمىدە قۇتۇپ ئىبراھىم

40. مۇھىيىددىن ھىلال

41. ئاشماۋى سۇلايمان

42. مۇستاقا ئەل-ئالىم

43. ئەلى ئاشماۋى

ئۇقۇرمەنلەرگە ئايىان بۇ كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا ئەلى ئەشماۋىمۇ بار ئىدى. ئۇ ئەرزىمەس دۇنيا مەنپەئەتى تى ئۇچۇن ئۆز ئىمان ئېتقادىنى سېتىۋەتكەن بولۇپ، گۇۋاھچى سالاھىيتىدە بۇ قېتىملى سوتقا قاتناشماقچى ئىدى.

بىز جاۋابكارلار ئېلىپ چىقلغاندا ئاتالىمىش سودىيەمۇ يېتىپ كەلگەن ئىدى. ھېلىقى قۇرۇقلۇق ئارمىيە گېنرالى دەجهۇ بىزنىڭ بىر بىرلەپ ئىسمىمىزنى ئاتاپ سوتقا قارىتا باشقىچە پىكىرىمىز بارمۇ يوق سوراپ چىقىتى.

بىز قېرىندىشىمىز جاۋاب بېرىپ: « سوتقا قاتناشقا ھەر بىر كىشىگە نىسبەتنەن ھېچقانداق پىكىرىمىز يوق، ئەمما نادانلارچە تۈزۈلگەن ئاتالىمىش قانۇنلارنى دەستەك قىلىپ، بىزنى سوتلىماقچى بولغان شۇ بۇيرۇقۇزارغا قارىتا پىكىرىم بار. بىز بۇنداق ناھايىتى

ئازساندىكى كىشىلەرنىڭ مەنپەتى ئۇچۇن زور كۆپچىلىكى قۇرۇپان قىلىدىغان ، نادانلارچە تۈزۈلگەن قانۇنى قوبۇل قىلالمايمىز ، بىزنى پەقەت ئاللاھنىڭ قانۇنى بىلەنلا سوتلىيالايسىلەر خالاس!» دېدى.

دەجه ئى سورايدىغانلىرىنى سوراپ بولغاندىن كېيىن : « سوتىمىز قارار قىلىپ زەينەپ خەزىالى بىلەن ھەمىدە قۇتۇپقا باشقىچە دېلو تۇرغۇزۇپ سوتلىماقچى » دېدى . شۇنىڭ بىلەن ئىككىمىزنى ئېلىپ ماڭدى ، سوتقا چىققان بارلىق تۇغقاڭلىرىمغا ، قېرىنداشلىرىمغا ھۆرمىتىمنى بىلدۈرگەچ ماڭدىم .

ئۇلار بىزنى باشقا بىر ئىشخانىغا ئېلىپ چىقىپ سولالپ قويۇشتى ، سوت ئاخىرلاشقا ئادا بىزنى ماشىنىغا يالاپ چىقىرىپ ، ھەربىي تۈرمىگە قايتۇرۇپ كېلىشتى . شۇ قېتىملىقى سوت مىلادىيە 1966-يىلى 4-ئاينىڭ 10-كۈنى ئېچىلغان ئىدى . بىز زىنداندا شۇنىڭدىن كېيىن تا 5-ئاينىڭ 17-كۈنىگىچە ياتتۇق . كېيىن يەنە قايتا سوت ئېچىلدى ، ئىلگىرى ئېيتىپ ئۆتكىنلىك سوت ئېچىش پەقەتلا خەلقە كۆرسىتىپ قويۇش ئۇچۇنلا قويۇلغان بىر سىنارىيە كۆرۈنىشى ئىدى خالاس .

ئالىنجى باب

سوت

1966-يىلى 5-ئاينىڭ 17-كۈنى ئۇلار بىزنى يەنە بىر قېتىم سوتقا ئېلىپ اچقىشتى وە جاۋابكارلىق ئورنىدا تۈرگۈزۈپ قويۇشتى.

يۈزلىرى گۆشلۈك كەلگەن خام سېمىز قۇرۇقلۇق ئارميه گېنرالى دەجهۇرى سوت كوللىكىيەسىنىڭ تۆرىدىن ئورۇن ئالغان ئىدى. باشقىلار دەجهۇنىڭ ئوڭ تەربىيە ئولتۇرۇشقا ئىدى. ئۇلارنىڭ كەينىدە بىر قانچە مۇخbir ئولتۇرغان بولۇپ، ئۇلار سوت كوللىكىيىسى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇنلا تىزلىپ ئولتۇرۇپ بولۇشقا ئىدى.

مۇخbirلار توختىماستىن بىزنى رەسىمگە تارتىشاشتى، ئۇلارنىڭ ئارسىدىكى ئابدۇلەزىم ئىسىملەك مۇخbir ئىلگىرى دائىم مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسى باش شتابىغا كېلىپ بەزى مەسىلىلەر ھەققىدە مۇنازىرەگە قاتنىشاشتى. بىز ئۇنىڭغا: «ئابدۇلەزىم، رەسىملەرنى ياخشى ساقلاپ قويۇڭ، بەلكىم بىر كۈنلەردە ئەسقېتىپ قالار، بۇ كۈنلەر ئۇنچىۋالا ييراقتا ئەمەس» دېگەندىدۇق، تۇ ئەينى چاغدا خېلى يۈرەكلىك حالدا: «بولىدۇ» دېگەن ئىدى مېنى كۆرۈپ ئۇنىڭ چىرايى تاتىرىپ، تىترەپ كەتتى ۋە نەچچە منۇت ئۆتىمەيلا سوتخانىدىن غايىب بولدى.

من يەنە باشقا مۇخbirلارغا قاراپ: «زادى نىمە ئىش قىلىشىۋاتىسىلەر؟!» دەپ ۋاقىرىدىم. سوت باشلىنىپ دەجهۇرى ئىسىمىنى چاقىردى، جاۋاب بېرىش ئۈچۈن جاۋابكارلار ئۇرنىدىن چۈشتۈم. ئۇلارنىڭ مەندىن سورىغان سوئاللىرى بىلەن تەكشۈرۈش جەريانىدا دېگەن گەپلىرىم تامامەن بىردىك ئەمەس ئىدى. من ئۇنىڭغا -«من بۇنداق گەپلەرنى دېمىگەن» دېدىم.

بۇ يەردە من پەقەت سوتتا جاۋاب بەرگەن ئىككى سۇئال توغرۇلۇق توختالماقچى:

دەجهۇرى: «ھەسەن ھۇدەيىبى سەن ئۇنىڭغا بەرگەن 4000 جۈنەينى ئېرىدىن ئوغۇرلاپ كەلگەن دەيدۇغۇ» دېدى.

مەن: «ئۇ 4000 جۈنەي پۇل مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى قېرىنداشلار تاپشۇرغان ئەزالىق پۇلى ۋە ئىئانە قىلغان پۇللار، ئۇ پۇللارنى تۇتۇپ كېتىلگەن قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ، پەزەنلىرىنىڭ يېمەك -ئىچەمەك، كىيمى كېچەكلىرىنى تەل قىلىپ بېرىشكە ئىشلىتىمىز» دېدىم.

1954-يىلىدىكى كەڭ كۆلەملىك تۇتقۇن قىلىشتا جامال ئابدۇناسىر مىڭىلغان ئائىلىلەرنى ۋەيران قىلغانىدى.

دەجهۇرى خۇددى چايىان چېقىۇغانىدەك سەكىرەپ كەتتى. ئۇ يەنە: «سېنىڭ پۇتۇڭ يارىلانغان چاغدا ، سەن بۇ پۇللاردىن ناھايىتى ئەنسىرەپ كېتىپتىكەنسەن، ئەجىبا نېمە ئۇچۇن ؟ ئابدۇلەھەتتاھ ئىسمائىل سېنى كۆرگىلى دوختۇرخانىغا بارغاندا سەن ئۇنىڭغا ئۇيۇڭىگە بېرىپ بۇ پۇلنى ئېلىپ ھۇدەيىبىگە تاپشۇرۇپ بېرىشنى تاپلاپسىن ، بۇنىڭ سەۋىبى نىمە؟» دەپ ئىككىنچى سۇۋالىنى سورىدى.

مەن جاۋابەن: «چۈنكى ئۇ پۇل ئىسلامنى تېخىمۇ كەڭ تەشۇنق قىلىش ، تارقىتىش ئۇچۇن ئىشلىتىلىدۇ. ئىسلام يولىدا كۈرەش قىلىپ تۇتقۇن قىلىنغانلارنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىنىڭ ئۇ پۇلنى ئىشلىتىش هووقۇقى بار ، بۇل مېنىڭ ئۇيۇمدا قېلىپ، ئەگەر مەن بەختكە قارشى ئۆلۈپ كەتسەم ئىز باسارلىرىم بۇ پۇلنى مىراس دەپ چۈشىنىپ قالىدۇ ، بۇ مېنىڭ شەخسىي مۇلكىم ئەمەس ، بەلكى جامائەتنىڭ پۇلى» دېدىم.

ئۇ: «بۇ بولسا مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى يىغقان، قورال - ياراق سېتىۋېلىش ئۇچۇن ئىشلىتىدىغان پۇلەن، ھۇدەيىبىمۇ بۇ پۇللارنىڭ كېلىش مەنبەسىنى بىلمەيدىغانلىقنى ئېپتى، ئەسلىدە بۇ پۇلنى ئېرىگىنىڭ يېنىدىن ئوغۇرلاپ كەلگەنەنسەن

« دېدى .

يەنە بىر سوت خادىمى گەپكە قوشۇق سېلىپ: «قۇتۇب ئىلگىرى ھەممەكە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىسى تېخىمۇ كەڭ دائىرىدە ئومۇمىيۇزلۇك ھۇجۇم قوزغماقچى، دېگەن ئىكەن» دېدى.

- ياق، بۇنداق ئىش يوق دېدىم.
- ئەمسە قۇتۇب يالغان سۆزلىكەن ئوخشىمادۇ؟
- ئاللاھ ئۇ كىشىنى ئۆز پاناھىدا ساقلىسۇن! ئۇ كىشى يالغان ئېيتىمايدۇ، دېدىم.
شۇنداق قىلىپ بۇ تەپتىش خادىمنىڭ تېغىزى ئەۋەزگە ئوخشاش سېسىق گەپلەرگە لىق تولدى. سوت خادىملەرنىڭ بۇ قەدەر ئىپلاس، نومۇسىز ئىكەنلىكىنى ئويلىماپتىكەنەن، ئەجهبَا مۇستەبتىلەر مىسىردا كىشىلەرنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى مۇشۇنداق دەپسەندە قىلامدۇ!

دەجهۋى سورايدىغانلىرىنى سوراپ بولغاندا من جاۋابكارلار ئورنىغا قايتورۇلدۇم. ھەممە جاۋابكارلار ئورنىدىن چۈشۈپ، سوئاللارغا جاۋاب بېرىشكە باشلىدى. ئۇمۇ سوئاللارغا جاۋاب بېرىپ بولۇپ ئورنىغا قايتورۇلدى، ئۆزىمىزنى ئاقلاشقا كىرىشتۇق، بۇ يەردە بولۇۋاتقان ئىشلارنى ئاقلاش دەپ ئاتىسام بولامدۇ يوق بىلدىم.

سوت خادىملەرى يەنلا نومۇسىزلا رچە تىل - ئاھانەت ياغدۇرۇۋاتاتى، ئۇلارنىڭ بۇقەدەر ۋەھىسى، نومۇسىز، غالىرىلىقىغا ناھايىتى غەزىپيم كەلدى، قولۇمنى كۆتۈرۈپ سۆز قىلماقچى بولدۇم.

دەجهۋى مېنى ئۇلارنىڭ ھەيۋىسىدىن، تىللەرىدىن قورقتى دەپ ئويلىدى بولغاي، ماڭا ھاما قەتلەرچە بىر قارىۋېتىپ: «قېنى گېپىڭ بولسا ئېيت!» دېدى.

ئورنۇمىدىن تۇرۇپ: «ناھايىتى شەپقەتلەك ۋە مىھربان ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن! بىز مىللەتتىمىزنىڭ سەممىي كىشىلەرى، قۇرئاننىڭ يەنى ئىلاھى قانۇنىڭ مۇھاپىزە تېچىلىرى، ئاللاھنىڭ ئەلچىسى بىزنىڭ ئەڭ ياخشى ئۆزىكىمىز ۋە مۇنەۋەھەر يول

باشچىمىز ! بىز تەۋەھىد بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئاللاھ يولىدا قەتئىلىك بىلەن شۇنداق ماڭىمىزكى تەسىرىمىزگە ئۇچرىغان پۇتكۈل ئۇمەت ئاللاھقا ئىتائەت قىلىشقا قاراپ يۈزلىنىدۇ . ئاللاھ بىزنى قوغدايدۇ ، بىزنى زالماڭىنىڭ ھىيلە - نەيرەڭلىرىدىن قوغدايدۇ ! سەنلەرنىڭ قىقىزىل يالغانچىلىقلرىنىڭ ۋە زۇلۇم - سىتەملەرىنىڭ شەرىدىن قوغدايدۇ ! » دېدىم.

دەجەۋىي : « ئاغزىڭنى يۇم ! سەن دىگەن قايىسى ئۆرنەك ، قايىسى ئۈلگە ئۇ ؟ ! » دەپ توۋلىدى . ئەسلىدە ئاتالىش سودىيە ، تەپتىشلەر ئۈلگە - ئۆرنەكتىڭ نېمىلىكىنى بىلمەيدىكەن ئەمە سەمۇ ؟ ئۇلارنىڭ بۇنداق دۆت ، ھاماقدەتلەكى پۇتۇن سوت مەيدانىدا مازاق ئارىلاش كۈلکە پەيدا قىلدى . ئەسلىدە ئابدۇناسىر مۇشۇنداق كىشىلەرنى ئىشلىتىدىكەن ئەمە سەمۇ ؟ !

ئۇلارنىڭ تەختىن چۈشمە سلىكى ، ۋەيران بولما سلىقى مۇمكىنمۇ ؟ ! من ئولتۇرغاندىن كېيىن يەنە : « چىرىكلىك ، پارىخورلۇقنىڭ ئۆزى نادانلىق ، جاھالەتتۈر . ھەر قانداق بىر چىرىكلىكىنى سەۋەبى بولىدۇ . تارىخ گۇۋاھ بولسۇنكى كۆرمىز كىملەر بىزنى سوتلىيالايدىكەن ، كىملەر بىزگە ھۆكۈمۈرانلىق قىلا لايدىكەن ! » دېدىم . سوت ئاخىرلاشتى ، سوتتىكى ئىپادىمىزگە ئاساسەن « مۇكاباتىمىز » نى بېرىۋەتىپ ئاندىن تۈرمىگە قايتۇرۇپ كەلدى .

جاھلییەت دەۋرىدىنمۇ ئۆتە

سوتنىن كېيىن ئەمدى مېنى قايتا ئاۋارە قىلىشمايدىغان بولدىغۇ دەپ ئويلاپ تىكىمىنەن، كىم بىلسۇن ئۇلار مېنى يەنە ئىشخانىلىرىغا ئېلىپ بېرىپ سوتلىدى، بىر قانچە يەننىڭ ئىشلىرىنى سورىدى، مەن توپۇمايدىغانلىقىمنى ئېيتتىم.

شۇنىڭ بىلەن قايتىدىن قىيناشقا باشلىدى، قىيناب بولۇپ تامغا قارىتىپ تۈرگۈزۈپ قويۇشتى، گەرچە سوتتىڭ سوتتىپ قارار چىقرىشى ئاخىرلاشقان بولسىمۇ، ئەمما قىيناش يەنلا داۋاملىشىۋاتاتى، بۇ ھەقىقەتەنمۇ تارىختا كۆرۈلىسگەن ھەتتاکى جاھالەتكە چۆمگەن قۇرەيشلەر دەۋرىدىمۇ كۆرۈلۈپ باقىغان.

ھۆكۈم ئېلان قىلىش

ھۆكۈم ئېلان قىلىش ۋاقتى بېتىپ كەلدى، ھەمىدە بىلەن بىرلىكتە ماشىنىغا يالاپ چىقاردى. ساقچىلارنىڭ نازارتى ئاستىدا ھۆكۈمنى ئاڭلاشقى ماڭدۇق، ئۇلاربىزنى بىر ئۆيىگە ئەكىرىپ ھۆكۈم چىقرىلغا تۇرۇشقا بۇيرىدى.

ئالدى بىلەن ئەرلەرگە ھۆكۈم چىقرىپ ئېلان قىلىشتى، بىر ئازىدىن كېيىن بىز ئىككىمىزنى سوتخانىغا ئېلىپ كرىشتى. سوتخانىدا ھەربىي گېنراللار ئولتۇرۇشقان ئىدى. سوتچى ئالدى بىلەن مېنىڭ ئىسمىنى توۋىلىدى: «زەينەب غەززالى، 25 يىل ئېغىر ئەمگە كە سېلىنىدۇ ۋە پۇلتۇن مال -مۈلکى مۇسادىرە قىلىنىدۇ!» دەپ ئېلان قىلدى. مەن «ئاللاھۇ ئەكبەر، ھەمدۇ-سانالار ئۇنىڭغا مەنسۇب تۇر، ئاللاھ يۈلسىدا، ئىسلام دەۋتى يۈلسىدا قايغۇرماڭلار، ھەقىقى مۆمەن بولساڭلار ئۇستۇنلۇك قازىنىسىلەر، { سۈرە ئال ئىمران 139-ئايەت } دەپ توۋىلىدىم.

ئاندىن ھەممىدە قۇتۇبىنىڭ ئىسمىنى تۇقۇدى ۋە :

-ھەممىدە قۇتۇب 10 يىللېق قاماق جازاسىغا ھۆكۈم قىلىنىدى، دېدى .

مەن ھەممىدەنى قۇچاقلاب تۇرۇپ : «ئاللاھ ھەممىدىن ئۇلۇغ ۋە بۇيۈكتۈر ابارلىق ھەمدۇسانا ئۇنىڭغا خاستۇر !ھەممىسى قۇرئان - ئىسلام شەرىئىتى قانۇنى ئاساس قىلىنغان دۆلەت قۇرۇش ئۈچۈن !» دېدىم، بىز بىرلىكتە يۇقارقى سۆزلىرىمىزنى تاكى تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ چوڭ ھويلىسىغا چىققۇچە تەكىرالىدۇق.

ئۇ يەردە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ئەزالىنى ماشىنىدا ئۆرە تۇرغان ھالەتتە كۆرۈق ئۇلارغا قانداق ھۆكۈم چىقىرىشقا ئەندۇ دەپ تولىمۇ ئەنسىرىدىم . ئۇلار بىزنى كۆرۈپلا گەپ قىلدى:

- زىينەب ھەددە، قانداق ھۆكۈم چىقاردى؟

-25 يىللېق كەستى، ھېچقىسى يوق، ھەممىسى قۇرئان ۋە ئىسلام شەرىئىتى ئاساسى قانۇن قىلىنغان دۆلەت قۇرۇش ئۈچۈن.

-ھەممىدە ئاچىمىزچۇ؟ ئۇ قانداق بولدى؟

10- يىللېق كەستى، ھەممىسى ئىسلامنى تېخىمۇ كېڭىتىش ئاللاھ رازىلىقىغا ئېرىشىش ئۈچۈن بولدى.

ئۇلاردىن ئابدۇغە تىتەھ ئىسمائىل، يۈسۈپ ھەۋۋاش، سەئىد قۇتۇب ۋە باشقا قېرىنداشلارغا چىقىرىلغان ھۆكۈمنى سورىدىم .

ئۇلار: «ئاللاھ يولىدا جانلىرىنى پىدا قىلدى» دېدى .

دېمەك ئۇلارغا ئۇلۇم جازاسى ھۆكۈم قىلىنغانىكەن.

« قۇرئان ۋە سۈننەتكە سادىق ئىسلام ئۇمومىتى يېتىشتۈرۈش يولىدىكى بۇ پىداكارلىرىمىزغا شېھىدىلىك مەرتىۋىسى ئاتا قىلىڭ ئىھ ئاللاھ! » دەپ دۇئا قىلدىم.

سافوات ۋە باشقا بىر ئۈچۈم ئەسکەرلەر مېنى ۋە ھەممىدەنى تارتىشتۇرۇپ بىر كىچىك

ماشىنغا چىقىرىشتى، مۇخېرلار رەسىمگە تارتىشاتنى، مەن يۈلگۈنۈپ بېرىپ بىر مۇخېرنىڭ ئاپاراتىنى چېقىۋەتمە كچى بولۇپ: «مۇستەبىتلەتكى چىرايلىق زىننەتەپ كۆرسىتىدىغان قورچاقلارنىڭ، زالىملارنىڭ يۈندە- يالقىنى يالاپ، ئاشقىنى يەيدىغان ئىتلا!

سەنلەر زادى نىمە ئىش قىلىشماقچى؟!» دەپ ۋارقىرىدىم.

زىندانغا قايتتۇق، ھۆكۈم چىقىرىلغان كۈندىن ئېتىبارەن ھەمدە ئىككىمىز بىر كامىدا تۇردۇق.

كىشىنى خۇشال قىلىدىغان منۇتلار

ھۆكۈم چىقىرىلىپ ئۆچ كۈندىن كېيىن زىندان باشلىقى ئىبراھىم بىلەن سافۋات سەئىد قۇتۇبىنى ئېلىپ بىز تۇرۇۋاتقان كامىرغا كىردى. ئىبراھىم چىقىپ كەتتى، سافۋات بىلەن سەئىد قۇتۇب قالدى.

- خۇش كەلدىڭىز قېرىندىشىم سەئىد، بۇ تۇرۇقسىز كېلىشىڭىز بىزنى تولىمۇ خۇشال قىلدى، بىز بىلەن بىردهم بىللە ئولتۇرىشىڭىز ئاللاھنىڭ بۈيۈك رەھمەتى ۋە رازىلىقىسىدۇ - دېدىم.

ئۇستاز ئولتۇرغاندىن كېيىن بىز بىلەن ھۆكۈم ئېلان قىلغان ھەر بىر قېرىندىشىمىزنىڭ كېسىملرى توغرۇلۇق پاراڭلاشتى ۋە ئاللاھنىڭ تەقدىرىگە، تۇرۇنلاشتۇرۇشىغا بويىسۇنۇش، ئىتائەت قىلىش ھەققىدە سۆزلەپ بەردى.

ئاندىن ھەمدە ئىككىمىز بىلەن ئايىرم- ئايىرم پەس ئاۋازادا پاراڭلاشتى، بۇنى بايقاپ قالغان سافۋات ۋارقىراپ كېلىپ پارىڭىمىزنى ئۇزۇۋەتتى. شۇنداق، مۇستەبىتلەر ھەر دائىم كىشىگە ئازراقمو ئۇختىيار- ئەركىنلىك بەرمە سلىكىنىڭ كويىدا.

شەيخ سەئىد بىزگە قاراب: «بىز پەقەت سەبىر قىلىشىمىز كېرەك» دېدى ۋە بىزگە سالام بېرىپ كامىردىن ئايىرلدى.

ئۆلۈم ئالدىدىكى سودا

شەيخ قۇتۇب ئۇستازغا ئۆلۈم جازاسى ھۆكۈم قىلىدىغان شۇ ئاخشىمى قارا نىيەتلەر
ھەمدەنى ئېلىپ كەتتى، شۇ چاغدا قارا نىيەتلەر بىلەن بولۇشقان گەپلەرنى ھەمدە بىزگە
ئۆزى بايان قىلىپ بېرىدۇ:

-ھەمزە بەسيۇنى مېنى ئۆزىنىڭ ئىشخانىسىغا چاقىرتىپ ئۆلۈم جازاسى بۇيرۇقنانىمىسىنى
كۆرسەتتى ئاندىن ماڭا ، ئەگەر قېرىندىشىڭ سەئىد تەللىۋىمىزگە كۆنسە، ئۇنىڭغا
بېرىلىدىغان جازانى بېنىكلىتىمىز . ئاكاگىدىن ئايىرىلىپ قېلىش ساڭلا ئەمەس بەلكى
پۇتكۈل مىسرىغا نىسبەتە نەمۇ بىر ئېغىر يوقىتىش، مەن يەنە بىر قانچە سائەتتن كېيىن
ئۇنىڭدىن ئايىرىلىپ قېلىشىنى تەسەۋۋۇر قىلالمايمەن.

بىز تېزدىن مەيلى قانداق ئۇسۇل قوللانساڭ قوللىنىپ ئۇنى قۇتقۇزابىلى، ئۇ پەقەت بىر
ئىككى ئېغىز سۆز قىلسىلا ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ، پەقەت سەنلا ئۇنىڭغا نەسەھەت
قىلىپ ئۇنى قايدىل قىلايسەن، پەقەت سەنلا بۇ گەپلەرنى ئۇنىڭغا يەتكۈزەلەيسەن .
باياتىن مەن ئۇنىڭغا ئېزىپ چۈشەندۈرۈدۈم ، ئەمما يەنلا سېنىڭ بېرىپ سۆزلىگىنىڭ ئەڭ
مۇۋاپقەتكى تۈرىدۇ . ئۇ پەقەت بىر ئىككى ئېغىز گەپ قىلسىلا مەسىلە هل بولىدۇ ، بىز
ئۇنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ پائالىيەتلەرى بىلەن مەلۇم جەھەتلەردە
ئالاقىسى بارلىقىنى ئېيتىشنى ئومىد قىلىمىز. پەقەت سەن مۇشۇ گەپلەرنى ئۇنىڭغا
يەتكۈزەڭلا ، سەئىدىنىڭ سالامەتلەكىنى كۆزدە توتۇپ قويۇپ بېرىمىز، ئىش شۇنىڭ
بىلەن تۈگىگەن بولىدۇ ، دېدى .

مەن ئۇنىڭغا: « سەنمۇ بىلسەن ، ئابدۇناسىرمۇ بىلىدۇ ، ئاكاڭنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلار
ئۇيۇشمىسى بىلەن ھېچقانداق ئالاقىسى يوق، دېدىم .

ھەمزە: « مەن بىلىمەن ، كۆپچىلىكىنىڭ ھەممىسى بىلىدۇ ، سىلەر بىلەن ھەر قايىسى

تەرەپلەرنىڭ مۇناسىۋىتى يوق ، سىلەر مىسىردا ئۆزەگلارنىڭ ئېتىقادىنى قولداش ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىڭلار ۋە كۈچىدىڭلار . بىز ھەممىنى بىلمىز سىلەر دۆلەتتىكى ئەڭ ياخشى كىشىلەرسىلەر . ئەمما بىزنىڭ بۇنداق قىلىشىمىز پەقەت قۇتۇبىنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرۇپ قېلىش ئۈچۈن ، دېدى.

مەن: «ئەگەر سەن ئاكامغا مۇشۇ گەپلەرنى دېمەكچى بولساڭ مەن قارشى تۇرمائىمەن !» دېدىم .

ھەمزە ماڭا بىر قاربۇپتىپ: «سافۋات ئۇنى ئاكىسى بىلەن كۆرۈشتۈر !» دېدى.
شۇنداق قىلىپ ، ئاكام بىلەن كۆرۈشتۈم ، ئۇلارنىڭ مەندىن ئاكامغا يەتكۈزۈشنى تەلەپ قىلغانلىرىنى ئاكامغا دېدىم .

ئاكام ماڭا قارىدى قارىغاندىمۇ تازا سىنچىلاپ قارىدى ، ئۇنىڭ بۇنداق قاراشلىرىدىن مەندىن بۇنداق قىلىشنى سەن خالىدىڭمۇ ياكى ئۇلار سېنى شۇنداق قىلىشقا بۇيرىدىمۇ دىگەن سوئال مانا مەن دەپ چىقىپ تۇراتتى .

مەن ئاكامغا ئۇلارنىڭ مېنى شۇنداق قىلىشقا قىستىخانلىقنى ئاستىرىتتىن بىلدۈردىم .
ئاكام ماڭا: «ئەگەر ھەققە، تەن مۇشۇنداق ئىش بولىدىغان بولسىدى ، مەن شۇنداق دىيەلەيمەنكى يەر شارىدىكى ھەر قانداق بىر كۈچ مېنى ھەئە شۇنداق دېيشىتىن توساب قالالمايتتى ، ئەمما ئەسلا ئۇنداق ئىش بولغىنى يوق ، مەن ھەرگىز يالغان سۆزلىمەيمەن !» دېدى.

سافۋات: «بۇ سېنىڭ مەيدانىڭمۇ ؟» دەپ سورىدى .
ئاكام: «شۇنداق ، بۇ مېنىڭ مەيدانىم » دېدى.
سافۋات: «يەنە ياخشىراق ئويلىنىپ باققىن ، بولمىسا باشقا بىر قانچەيلەن بىرلىكتە توڭىشىسىن » دېدى.

سافۋات كەتتى . مەن ئاكامغا ئىشنىڭ ئۈجۈر - بۇ جۇرىگىچە ئېتىپ بەردىم .

ئاکام مەندىن: « سىڭلىم ، سەن مېنىڭ ئۇلارنىڭ تەلۋىگە ماقۇل بولۇشۇمغا رازىمۇسەن ؟ » دەپ سورىدى .

مەن: « ياق ، ھەرگىز رازى بولمايمەن » دېدىم.

ئاکام: « ئۇلار بىر توپ يارىماسلار ، بىزنىڭ ھاياتىمىز ۋە ماما تىمىز ئاللاھنىڭ ئىلكىدە . ئۇلار مېنى ئەجىلىمدىن بۇرۇن ئۆلتۈرەلمىدۇ ، ياكى ئۆمرۈمنى ئۇزارتالمايدۇ . ھەممە ئىش ھەققەتەن ئاللاھنىڭ باشقۇرۇشىدا ، ئاللاھ ئۇلارنىڭ ئىلگىرى كېيىن قىلغان بارچە قىلىمشلىرىنى بىلىپ تۇرىدۇ » دېدى .

ھۆكۈم ئىجرا قىلىش

بىر قانچە كۈندىن كېيىن ، شەيخ قۇتۇب ، ئابدۇلھەتتاه ئىسمائىل ، ۋە مۇھەممەد قاتارلىق قېرىنداشلارنىڭ قەتللى قىلىنغانلىقىنى بىلدۈق . خەۋەر خۇددى چاقماق ئۇرغاندەك بىزنى هوشىمىزدىن كەتكۈزدى ، ئازابىمىزنى ئىپادىلەپ بېرىشكە ئاجىز ئىدۇق . قۇتۇب ئۇستازنىڭ سىڭلىسى ھەممە بىلەن بىر كامىدا تۇرۇپ ، ئۇنىڭغا قانداق تەسەلللى بېرىشنى ، كۆكلىنى قانداق كۆتۈرۈشنى ھەققەتەن بىلەلمىدىم ، بۇنداق مۇسېبەت ئالدىدا ئۇنىڭغا قانداق دەپ تەسەلللى بېرىلەيمەن ؟!

قۇتۇب ئۇستاز بىلەن باشقا ئىككى قېرىندىشىمىزنىڭ قەتللى قىلىنىشى ھەققەتەن نمۇ كىچىك ئىش ئەمەس ئىدى . قۇتۇب ئۇستاز بولسا قۇرئان تەفسىر قىلىدىغان ئالىم ، ئىسلام دەۋەتچىسى ، ئىسلامىي بىلىملىر بىلەن راۋۇرۇس قورالانخان زات بولۇپ ئۆز ئىمانىغا سادىق ، ئاللاھقا قەتئىي ئىشىنىدىغان ئۆلما ئىدى . ئۇ ئىلگىرى « قۇرئان سايىسى ئاستىدا » دىگەن كىتابىنى يازغان . ئۇ بۇ كىتابتا قۇرئاننى قانداق چۈشىنىش ، پەرزەرنى

قانداق ئاڭقىرىش، قۇرئانغا قانداق ئەمەل قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردىن خېلى چوڭقۇر ئىزدەنگەن ئىدى.

قۇتۇب ئۇستاز «ئەنئام» سۈرپىنىڭ تەفسىرىدە بېشىدىلا يول قەيدىرىدە ئىكەن مەسىلە هەققىدە توختالغان . قۇرتۇبى ئۇستاز يەنە ئىسلامدا ئىجتىمائى ئادالىت، مانا بۇ دىن، ئىستىقبال ئىسلامنىڭدۇر، يول بۇ يەردە، ئىسلامى تەتقىقاتلار، قۇرئاندا ئەدەبى تەسۋىر، قۇرئاندا قىيامەت مەيدانى قاتارلىق 20 پارچىدىن ئارتۇق ئەسەر يازغان ئىدى.

بۇ مۇسىبەت ئالدىدىكى ئازابلىق ھېسیاتىمىزنى تىل بىلەن تەسۋىرلەش مۇمكىن بولمايتى ، ھەم باشا قېرىنداشلىرىمغا قانداق تەسەللە بېرىشنى راستىنلا بىلەلمەيتتىم .

سۆيۈملۈك ئوقۇرمەن ئەگەر سىز شەيخ قۇتۇب ئۇستازنىڭ ئەسەرلىرىنى ئوقۇپ كۆرسىڭىز ، قارائىيەت، ياؤۋۇلارنىڭ نېمىشقا بۇ كىشىنى قەتلى قىلغانلىقىنىڭ سەۋەبلەرىنى بىلىپ قالىسىز . قۇتۇب ئۇستاز كىتابىدا قەيت قىلىپ ، يېقىن كەلگۈسىدە ئىسلامنىڭ ئادەتنى تاشقىرى ئىككى چوڭ دۆلەتتە قايىتا گۈللىنىدىغانلىقىنى ، ئىككى چوڭ دۆلەت ھاكىمىيەتنىڭ ھامان گۈمران بولىدىغانلىقىنى يازغان ئىدى. شۇنداق، ئىسلامنىڭ گۈللىنىشى ئامېرىكا ۋە سوۋەت ئىتتىپاقدىن ئىبارەت ئىككى چوڭ دۆلەتنىڭ گۈمران بولىدىغانلىقىدىن ، قانۇنلۇق ، ھەقىقەت تەرەپدارلىرىنىڭ ئوشبۇ دۇنيادا ھاكىمىيەت ئورنىغا چىقىدىغانلىقىدىن دېرىھەك بېرىھەتتى.

«ئۇلار ئاللاھنىڭ نۇرنى يەنى ئاللاھنىڭ دىنىنى ۋە نۇرلۇق شەرىئىتىنى ئېغىزلىرى بىلەن ئۆچۈر سۇھىتمە كچى بولسىدۇ، كاپىرلار يامان كۆرگەن تەقدىرىدىمۇ ئاللاھ ئۆزىنىڭ نۇرنى مۇكەممەل قىلغۇچىدۇر.» {سۈرە سەپ 8- ئايەت}

قېرىنداشلار قەتلى قىلىنغاندىن كېيىنكى زىندان

قۇتۇب ئۇستاز قەتلى قىلىنغان كۈنى بامدات نامىزىدىن كېيىن ، چۈشۈمde ئۇستازنى كۆرдۈم . ئۇستاز ماڭا: «سىزگە ئېيتىسام زەينەپ ، مەن ئۇلار بىلەن بىرگە ئەمەس ، مەن مەدىنىدە پەيغەمبەر ئەلە يەسىسالام بىلەن بىرگە» دېدى.

توساتىن چۈشۈمدىن ئۇيغۇنىپ كەتتىم ، ئائىدىن چۈشۈمde كۆرگەنلىرىمىنى ھەمىدەگە ئېيتىپ بەردىم .

قۇتۇب ئۇستاز قەتلى قىلىنغان ئىككىنچى كۈنى ئۇخشاشلا بامدات نامىزىدىن كېيىن چۈشۈمde بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم . ئۇ ئاۋاز ماڭا: «قۇتۇب ئۇستاز جەننەتكە سازاۋەر بولدى ، مەن يەتتە قات ئاسمانىڭ ئۇستىدە ئۇنىڭغا ھەمراھ» دىگۈدەك . چۈشۈمde كۆرگەنلىرىمىنى ھەمىدەگە ئېيتىپ بەرگەندە ئۇ كۆزلىرىدىن تاراملاپ ياش تۆكەن ھالدا: «ئىشىنىمەنكى ، ئاكام جەنнەتكە سازاۋەر بولدى» دېدى.

ھەمىدەگە تەسەللىي بېرىپ چۈشلىرىمىزدە كۆرگەنلىرىمىزنىڭ ئاللاھنىڭ بىزگە بەرگەن تەسەللىيسي ئىكەنلىكىنى ئېيتتىم .

بىز ئادەتتىكى كىشىلەر چىداب تۇرمايدىغان ئازاب- ئوقۇبەت ئىچىدە ياشاب كېتۈۋاتاتتۇق . سۈكۈناتلىرىمىز بىلەن قەلبىمىزدىكى جاراھەتلەرگە مەلھەم ئىزدەيتتۇق . مەن قەتلى قىلىشتىن كېيىن سوئال سوراقلارمۇ تۈگەر دەپ ئويلاپتىمەن .

ئەممە كامىدا ئەنسىزلىك ئىچىدە مېنى ساقلاپ تۇرغانىكەن ، قايىتىپ كەلگىنمىدە نېمە ئىشلارنىڭ بولغانىلىقىنى سورىدى .

ئۇنىڭغا قارا نىيەتلەرنىڭ يەنە بىرمۇنچە گۈناھسىز كىشىلەرنى تۇتقۇن قىلغانلىقىنى ، مەندىن ئۇ كىشىلەرنى تونۇيدىغان ، تونۇمايدىغا ئىللىقىنى سورىغا ئىللىقىنى ئېيتتىم . مەن ئۇ

كىشىلەرنى تونۇمايتتىم . قارىغاندا بۇ قارا نىيەتلەر بىزىگە يەنە قانداققۇر پېڭى جىنايەت قالپاقلارنى كەيگۈزمەكچى بولۇۋاتقاندەك قىلاتتى.

قەتللى قىلىشتىن كېيىنمۇ بىز يەنلا ھېيۋە قىلىش ، قىيناش ئازابلاشلارغا ئۈچۈراپلا كەلدۈق ئەمما قۇرئان كەرمىگە سېغىناتتۇق ، ئاللاھدىن بىزىگە ئاسانلىق بېرىشنى تىلەيتتۇق. بىز مۇشۇنداق ئۇمىد ، سېغىنىش ئىچىدە ياشاب كەلدۈق.

{ دىللار ئاللاھنى ياد ئېتىش بىلەن ئارام تاپىسىدۇ } { سورە رەئىد 28-ئايەت }

بىز گېزىت كۆرۈشنى تەلەپ قىلدۇق ، ھەمزە ماقول بولۇپ بىزىگە گېزىت ئەكلىپ بەردى گېزىت ئوقۇش ئارقىلىق ، دۇنيادىن ئاييرىلىپ قالغاندىكى ئازابلىرىمىزنى بىز ئاز بولسىمۇ يەڭىگىلىتتەتتۇق. شۇنداقلا قورشاۋ تامنىڭ سىرتىدىكى خەۋەرلەردىن ئاز تولا خەۋەردار بوللايتتۇق.

ئابدۇناسىرنىڭ بىرسىگە ئۇلىشىپ كەتكەن سۈييقەستلىرىگە ۋە تۈرمىدىكى ئازاب ۋەھىملىرگە قارتىا ئاللاھتىن مەدەت تىلەپ ، سەبىر قىلىپ ھايات ياشاب كېتىپ باراتتۇق. بۇ سۈييقەستلىرنىڭ ھەممىسى ھەربىي كۈچلەر تەرىپىدىن پىلانلىنىپ ئورۇندىلاتتى. ئۇلار ھەر قېتىم مەندىن مەلۇم پائالىيەتكە قاتناشقاڭ پالان كىشىنى تونۇيدىغان تونۇمايدىغانلىقىمنى سورىشاتتى. ھېلىمۇ ياخشى بۇ سۈييقەستلىرنىڭ ھەربىي ئورگانلاردا ئېلىپ بېرىلغىنى ، ئەگەر جامائەت ئارىسىدا ئېلىپ بېرىلغان بولسىدى مەن زەينەب غەززالى ھەقىقەتەن قارغىش ئالغان بولاتتىم .

يولدىشىم ئالەمدىن ئۆتتى

ماڭا ھۆكۈم ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن، ھەمزە بەسىۇنىدىن يولدىشىم بىلەن كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىلدىم. كۆپ قېتىم تەلەپ قىلغان بولسامۇ يولدىشىم مېنى كۆرگىلى كەلمىدى. بىر كۈنى ئۇلار مېنى ئىشخانىسىغا چاقىرتىپ، مەندىن: «نېمىشقا بۇنداق يولدىشىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە ئالدىرىايىسىن؟» دەپ سورىدى.

مەن ئۇلارغا: «مەن 25 يىللەق كېسىلدىم، شۇڭا يولدىشىمغا ئېيتىپ ئارىمىزدىكى نىكاھ مۇناسىۋىتىنى توختىتىپ، ئۇنىڭمۇ شەخسىي تۈرمۇشىنى بىر يولغا سېلىۋالسۇن دەپ ئويلىدىم» دېدىم.

ھەمزە زەھەر خەندىلەرچە: «جامال ئابدۇناسىر قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى بىلىدۇ، سەن بۇيىردا ئۆلۈمكىنى كۈت!» دېدى.

مەن: «ئاللاھ ھەممىگە قادردۇر! ئابدۇناسىر ۋە سەنلەر ھەممىڭ بىرلەشىشىڭمۇ بەقەت ئاللاھ خالىغاندىلا ئاندىن بىر ئىشلارنى قىلايىسىن، خالىمىغاندا بولسا، سەنلەر ھەتتاڭى دەرەختىكى بىر تال ياپراقنىمۇ ئۆزۈشكە قادر ئەمەس!» دېدىم.

ئۇ: «پات ئارىدا سائىڭا ئاجرىشىش خېتىڭىنى بېرىمىز» دېدى.

- ۋۇ! يىرتقۇچلار! دېدىم دە ئىشخانىدىن ئايىلدىم.

كامىرغا قايتىپ بىر قانچە كۈن ئۆتتى. بىر ئەتكىنلىك بامدا تۇرغاندا ئۆزۈمنى تۈيمىيالا مۇگىدەك باستى. چۈشۈمde بىر پارچە گېزىتىنىڭ مەلۇم ستونىدا ئېرىمىنىڭ سۈرىتىنى ھەم ئۇنىڭ ئالەمدىن ئۆتكەنلىك خەۋىرىنى كۆرۈم.

ئۇيغىنلىپ دۇئا قىلدىم: «يا رەببىم مەن ئۆزلىرىدىن ئېرىمگە ئەڭ ياخشى تۇرۇنلاشتۇرۇش بېرىشلىرىنى سورايمەن». ھەمىدەنىڭمۇ ئوخشاش مەزمۇندا دۇئا قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ئەجەبلەندىم، ئەمما چۈشۈمنى ئۇنىڭغا ئېيتىمدىم.

ئۆخشىشپ كېتىدىغان مەزمۇنىكى چۈشلەرنى كېيىن خېلى كۆپ قېتىم كۆرۈدۈم.

جۇمه ئەتىگىنى گېزىت كەلدى. مەن بىر بەت بىر بەتتىن كۆرگىلى باشىلدىم . گېزىتتىن تۈرىقسىز يولدىشىنىڭ ئالىمدىن ئۆتكەنلىك خەۋىرىنى بايىدىم، دەرھال «ئەشەدۇئەتلا ئىلاھە ئىللەلاھۇ ۋە ئەشەدۇئەننە مۇھەممەدۇن رەسۇللۇلە» دەپ شاھادەت كەلىمىسىتى تۇقۇدۇم ۋە «ھەممىمىز ئاللاھنىڭ ئىلکىدىمىز ھامان ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا قايتىمىز. حاجى مۇھەممەد سىز ئاللاھنىڭ رەھمىتى بىلەن جەننەتتە بولسىز!» دېدىم .

ئۇزەمنى تۇتۇۋالماي ئۇن سېلىپ يىغلىغانچە هوشۇمىدىن كېتىپتىمەن، ئۇلار دوختۇر چاقرىشىپتۇ.

ئارىدىن بىر قانچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ئۆيدىكىلەر مېنى كۆرگىلى كەلدى. ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن جامال ئابدۇناسىرنىڭ يولدىشىمىنى ئىككى خىل تاللاشتىن بىرنى تاللاشقا مەجبۇرلىغانلىقىنى ئۇقتۇم.

بىرىنچىسى مەندىن ئاجرىشىش، ئىككىنچى تاللاش بولسا تۈرمىدە يېتىش ئىكەن. يولدىشىم ئويلىنى ئېلىشقا ئىككى ھەپتە رۇخسەت بېرىشنى تەلەپ قىلىپتۇ بىراق ئۇلار دەرھال بىر قاراغا كېلىشنى بولمىسا شۇزامان جامال ئابدۇناسىرنىڭ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىدىغانلىقىنى دەپ ھېيۋە قىلىپتۇ. ئەڭ نومۇسىز ئېپلاسلىقى شۇكى ئۇلار ھەتتا ئاجرىشىش رەسمىيەتلەرنى ۋە نىكاھ-ئاجرىشىش ئىشلىرىغا مەسئۇل خادىملارنىمۇ بىلە ئېلىپ كەلگەن ئىكەن.

يولدىشىم ئالدىن تەييار قىلىپ قويۇلغان ئاجرىشىش خېتىگە مەجبۇرى ئىمزا قويۇپتۇ ، ئىمزا قويۇۋېتىپ : « يا رەببىم مەن ئۆزىم خالاپ ئايالىمدىن ۋاز كەچمىدىم » دەپتۇ. يولدىشىم ئۇلارغا مەن پات ئارىدا ئۆلۈپ كېتىمەن، مېنى ئۆز ئىززەت ھۆرمىتىم بىلەن كەتكلى قويۇڭلار، گەرچە ھاياتىم ئازلا قالغان بولسىمۇ ئايالىم يەنسلا مېنىڭ ھمايم ئاستىدا» دەپتۇ.

يولديشىم ماڭا چىقىرالغان ھۆكۈمنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ياتە پالەج بولۇپ يېتىپ قاپتۇ .
بۇندىن بىرۇن جامال ئابدۇناسىر يولدىشىمنىڭ شىركىتنى ، مال-مولوڭ ، ئۇيى
زېمىنلىرىمىزنى مۇسادىرە قىلىۋالغان ئىكەن ، بىچارە يولدىشىم بۇ كەلگۈلۈكلىرى دەستىدىن
يۈرەك سانجىقى بولۇپ قاپتىكەن .

ئاچرىشىش خېتىگە ئىمزا قويۇپ ئۇزاق ئۇتىمەيلا قەدىردان يولدىشىم ئالەمدىن ئۆتۈپتۇ .
ئائىلىممىزدىكىلەر ئۇنىڭ ئاچرىشىش خېتىگە ئىمزا قويغانلىقىنى بىلگەندىن كېيىن
سىڭىم ئاچچىقىغا پايلىماي مېھمانخانىمىزدىكى يولدىشىمنىڭ سۈرېتىنى ئېلىۋېتىپتۇ .
سىڭىمنىڭ قىلىمىشىغا ئاچچىقىم كەلدى ، ھەم ئۇنىڭغا ئۇ سۈرەتنى ئۆز جايىغا ئېسىپ
قويۇشنى ئېيتتىم . ئاللاھ يولىدا ئۇ مېنىڭ يولدىشىم بولۇپلا قالماي ئۇندىن ھالقىپ مېنىڭ
قېرىندىشىم ، بۇرادىرىم ئىدى ، مەن ھاياتلا بولىدىكەنەن مېنىڭ ئائىلىم ئۇنىڭ
ئائىلىسى ، بىز توى قىلىشتى ئىلگىرى ئورتاق ئېتىقاد بىزنى بىر يەرگە ئەكەلگەن ئىدى .
نىكاھ ئىنسان ھاياتىدىكى چوڭ ئىش بولسىمۇ ئەمما ئاللاھنىڭ نەزىرىدە قېرىنداشلىق
مبەرى مەگىڭ ئۇزۇلمەيدىغان رىشته ئىدى . ئائىلەمدىكىلەر يولدىشىمنىڭ مېيت نامىزىغا
قاتنىشىپتۇ ، بۇنى بىلىپ بىر ئاز بولسىمۇ كۆڭلۈم تەسەللەي تاپتى .

بەزى چاغلاردا ئىلگىرى كۆرگەن چۈشلىرىنى ئەسلىهيتتىم ، بىر قېتىم چۈشۈمددە ئاللاھنىڭ
ئەلچىسى پەيغەمبەرىمىزنى كۆرдۈم . قۇرئانىدىكى ئوقۇپ كەلگەن يەردىكى ئايەتلەر ئارىسىغا
شۇ كۈندىكى چېسلانى يېزىپ قويدۇم . يولدىشىم ئالەمدىن كەتكەندىن كېيىن مەن ئىينى
چاغدا يېزىپ قويغان چېسلاغا قارىسام دەل يولدىشىم ئاچرىشىش خېتىگە مەجبۇرەن ئىمزا
قويغان كۈنگە ئۇدۇل كەلدى . ھېلىمۇ ئېسىمددە ئۇ چۈشۈمددە ، پەيغەمبەرىمىز مۇھەممەد
ئەلەيمىسىسالامنى ئۇچىسىغا ئاق رەڭلىك كېيىم كەيگەن حالدا كۆرۈپتىمەن .
ئۇ زاتنىڭ ئارقىسىدا ھەسەن ھۇدەيىبى تۇرغۇدەك ، ئۇمۇ پەيغەمبەرىمىزگە ئوخشاش ئاق
رەڭلىك كېيىم كېيىۋالغان ، بېشىغا ھەم سەللە ئوربۇاپتۇدەك ؛ مەن ئۇ يەردە

پەيغەمبىرىمىزنىڭ سۆيۈملۈك ئايالى ئائىشە ئائىمۇز بىلەن بىرگە تۇرغۇدەكمەن ئەينى
چاغدا ئائىشە ئائىمۇز ماڭا بىر قانچە ئېغىز سۆز قىلغۇدەك . پەيغەمبىرىمىز ئەلەيمىس سالام
بىزنىڭ يېنىمىزغا كېلىپ: « ئائىشە سەبىر قىلىڭ ، ئائىشە سەبىر قىلىڭ ، ئائىشە سەبىر
قىلىڭ » دېگۈدەك . پەيغەمبىرىمىز ھەر قېتىم شۇ سۆزنى قىلغاندا ھەزىتى ئائىشە مېنىڭ
قولۇمنى كۈچەپ سىققۇدەك ۋە مېنى سەبىرگە ئۇندىگۈدەك .
چۈشۈمىدىن ۇيغانغاندىن كېيىن ھەمىدەگە چۈشۈمىدە كۆرگەنلىرىمنى ئېيتىپ بەردىم ،
ئاللاھقا ئىلتىجا قىلىپ ماڭا تېخىمۇ سەبىر ئاتاقلىشىنى تىلىدىم .
بىلىمەن ئالدىمىدىكى بۇ ئۇزۇن ۋە ئەگرى-توقاي يولدا يەنە نۇراغۇن يېڭى تاللاشلارغا دۇچ
كېلىمەن .

يېڭى قوشنا كەلدى

قەھرتان قىشنىڭ بىر كېچسى ، ئۇدۇلدىكى كامىردىن غۇلغۇلا ئاۋازلىرى كەلدى ، سېستىرا
بىزنىڭ كامىرنىڭ ئىشكىنى تاراقلاتتى ۋە ئەتسىگەندە بىزگە بەرگەن يۆتەل دورىسىنى ئېلىپ
كەتتى .

ئىككىنچى كۈنى بىلدۈقكى يەمەننىڭ ئىچكى كابېنت زۇڭلىسى ۋە بىر قانچە نەپەر
ئەمەلدارىمۇ بۇ زىنداڭا قاملىپتۇ . يەمەننىڭ ئىچكى كابېنت زۇڭلىسى بىز تۇرۇۋاتقان
كامىرنىڭ يېنىدىكى كامىرغا قامالدى .

بۇنىڭ ھېچقانچە ھەيران قالغۇچىلىكى يوق ئىدى ، چۈنکى ئەينى چاغدا قارا نىيەتلەر
ھەر قانداق ئىش قىلىشتىن يانمايتتى . ھەققەتەن شۇنداق ، بۇنداق ئىشنى ئاڭلاپمۇ
باقىغان كىشىلەرگە نىسبەتەن ئەجەبلىنەرلىك ئەمما بۇنداق ئىشلارنى كۆپ كۆرگەن

کىشىلەرگە نىسبەتەن ئېيتقاندا ھېچقانچە ئەجەبلەنگۈچىلىكى يوق ئىدى .

ئابدۇناسىر راستىنلا ئۇنىڭ بىر توب قۇيرۇق شىپىاڭشىتقۇچىلىرى ئېيتقاندەك يەمەننى ئىشغال قىلدىمۇ؟! سىز بەلكم ئاڭلىغان بولۇشىڭىز مۇمكىن، ئىلگىرى ئەنگىلىيەلىكلەر مىسىرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن نەچەقە ئۇن نەپەر مىسىر كاتتۇاشلىرىنى لوندونغا ئاپىرپ قاماپ قويىدىمۇ؟! فرانسىيەلىكلەر مىسىرنى ئىشغال قىلغاندىمۇ كۆپلىگەن مىسىرلىقلارنى پارىزغا ئاپىرپ قاماپ قويىدىمۇ؟!

ئابدۇناسىر سوتلىنىشى كېرەك

مەن بۇ يەردە شۇنى سوراپ باقماقچى مىسىرنىڭ تارىخىدا ئۆكۈنۈش بولماسلىقى ئۆچۈن مىسىر ۋە مىسىرلىقلار دۇنيادا مەغۇرۇر قەد كۆتۈرۈپ تۇرۇشى ئۆچۈن نېمىشقا ئابدۇناسىرنى ئۇنىڭ گۇناھ جىنайەتلرى بىلەن سوتقا تارتمايمىز؟؟

مىسىر ۋە مىسىرلىقلار ئەگەر ئابدۇناسىر ھۆكۈمرانلىق دەۋرىدە ئۆتكۈزگەن گۇناھ جىنайەتلەردىن ئىنچىكە ھېساب- كىتاب قىلمايدىغان بولسا، مىسىر تېخىمۇ ئېغىر كېسەللەرگە گىربىتار بولىدۇ. ئابدۇناسىردىن بىرىبرلەپ ئىنچىكە ھېساب سورىمايدىغان بولسا مىسىر ئېغىر بوبىنى يېدۈۋېلىپ ماڭالماي ئاقسادپ قالىدۇ.

ئىسلام تەشكىلاتلىرى ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشىمىسى ئەينى چاغدا بارلىق ئامال چارىلەرنى قوللىنپ ئۇلارنىڭ جىنайەتلرىنى توسىماقچى بولغان ، بۇنىڭ ئۆچۈنمۇ چوقانلار - قوزغىلاتلار كۆتۈرۈلدى .

دەسلېپىدە ئابدۇناسىر ھەر قايىسى ئىسلامى تەشكىلاتلارنى ئالدىدى ۋە بۇ تەشكىلاتلارمۇ بىلەمەي ئۇلارنىڭ ھەركىتنى قوللىدى ئەمما ئۇنىڭ ھەققىسى ئەپتى- به شىرسى ناماين بولغاندىن كېيىن بۇ تەشكىلاتلارمۇ قەتئىي نىيەتكە كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى تۇردى. 1954-

يىلىدىكى ھەقىقتە بىلەن سەپسەتە ئارىسىدىكى كۈرەشىمۇ شۇنداق 1965-يىلىدىكى ۋەقلەرمۇ ھەم شۇنداق 1965-يىلىدىكى تۇ بىر ميدان ئۈلۈغۈار كۈرەش ئىسلامنى تېخىمۇ گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلغان ئىدى.

ئەينى چاغدا مۇستەبىتلەر بىر قىسىم ئۇيۇشما ئەزىزلىرىمىزنى تۈرمىگە قامىغان بولۇپ، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ تەشىبۇسلرى ئاللىقاچان ئۆتۈشكە ئايىلاندى، ھەركەتلرىمۇ ئاياغلىشىپ كىشىلەرنىڭ ئېغىزلىرىدا كۆچۈپ يۈرۈبىدىغان ھېكايدى چۆچەكەرگە ئايىلىنىپ كەتتى دەپ قارىغان ئىدى.

1965-يىلىدىكى كۈرەشتە ياشلار ئويغانىدى. بۇ بىر ئەۋلات ياشلار دەل ئابدۇناسىر سىياسى ئۆزگىرىش قوزغىغان مەزگىلەدە مەيدانغا چىققان ئىدى. گەرچە ئۇلار ئابدۇناسىرنىڭ تەتۈر تەشۇقاتلىرىنىڭ زەھەرلىشىگە ئۆچرىغان بولسىمۇ ، بىز ئۇلارنىڭ ئابدۇناسىرنىڭ چاڭىلىدىن قايتۇرۇپ كېلىپ، ئۇلارغا دەۋەت خىزمىتى ئىشلەپ ، ئەڭ ياخشى يوسۇندا تەشكىللەپ ئىسلام ئويغىنىش ھەركىتىمىزنىڭ ئاۋانگار تلىرىغا ئايىلاندۇرغان ئىدۇق، شۇڭا ئابدۇناسىرنىڭ غەزبى تاشتى .

ئۇ ئىلگىرى ئەtrapىدىكىلەرگە: «بىر ئەر بىلەن بىر ئايال مېنىڭ قولۇمدىن بۇ بىر ئەۋلات ياشلارنى تارتىپ كەتتى» دېگەن ئىكەن، مەن دەل ئۇ ئېيتقان ھېلىقى بىر ئايال ئىدىم، ئابدۇفەتتاه ئىسمائىل بولسا ئۇ ئېيتقان ھېلىقى بىر ئەر ئىدى. شۇنداق بىز ئىسلامنى قايتا گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن بۇ بىر ئەۋلات ياشلارغا ئېرىشتۈق، بۇلارنىڭ پەخىمىز ئىدى، بۇ كۈرەش داۋامىدا نۇرغۇن ئېغىر بەدەللەرنى تۆلىدۇق. مۇھەممەد قاتارلىق قېرىنداشلىرىمىز ئاللاھ يولىدا جېنىنى پىدا قىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىللەتنىڭ، ئۇمەتتنىڭ سەرخىل سەركىلىرى ئىدى.

شۇنداقتىمۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى خۇددى ئېگىز بەھەيەۋەت تاغىدەك ھېلىھەم مەزمۇت قەد كۆتۈرۈپ تۇرماقتا. لېكىن ئابدۇناسىرچۇ؟ ئابدۇناسىر شەرمەندىلەرچە مەغلوب

بولدى.

6- ئايىش 5- كۈنى ئۇلار ئامالسىز بىرنى هەربىي ئىشلار تۈرمىسىدەن يەرلىك تۈرمىگە يۆتكىدى . ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ شەرمەندىلىكلىرىنى يۈگەش ئۈچۈن ، ئەسلىدىنلا ئۆزلىرىگە خىزمەت قىلىپ كەلگەن ئىچكى قىسىمىدىكى بەزى كىشىلەرنى هەربىي ئىشلار تۈرمىسىگە نەزەربەند قىلدى.

6- ئايىش 5- كۈنى ئابدۇناسىر شەرمەندە بولغان كۈن ، ئۇ ئاخىرەتتە چوقۇم سوراققا تارتىلىدۇ؛ 6- ئايىش 5- كۈنى مىسىر يېقىنلىقى زامانىدىكى «فىرئەۋن» نىڭ ھاقارەتلەك كۈنى. ئابدۇناسىر مىسىردا ئىسلامغا قارشى ، مۇسۇلمانلارغا قارشى تەتۈر ئېقىم بويىچە ئىش تۈتتى ، پارىخورلۇق چېكىگە يەتتى ، ئاخىرەتتە ئۇ چوقۇم بىر-بىرلەپ ھېساب بېرىدۇ.

7 باپ

5-ئىيۇندىكى كاناتىر تۈرمىسىگە يۆتكىلىش

6- ئايىش 5- كۈنى ئەستىن چىقماسى بىر كۈن .

6- ئايىش 3- 4- كۈنلىرى بىز تۇرۇۋاتقان كامىرنىڭ ئىشىكى پات - پات چېكىلىپ ، ئېچىلىپ بىزدىن بىرەر نەرسىگە ئېھتىياجىمىز بار - يوقلىقىنى سوراپ تۇردى. ئارقىدىنلا يەنە بىز بىلەن ئۇرۇش توغرىلىق، پەلەستىن ئازاتلىقى ، ۋە ئەرەب ئازاتلىقى قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىلىق سۆزلەشتى . بىز پەقەت ئاڭلىغۇچى بولۇپ زۇۋان سۈرمىدۇق .

بىر كۈنى بىر دوختۇرمۇ مۇشۇ مەسىلىلەر ھەققىدە گەپ ئاچتى ، مەن ئۇنىڭدىن: «بىز پەلەستىنى ئازات قىلغىلى بارا مىدىكەن نىز؟» دەپ سورىدىم .

ئۇ يۈزلىرى قىزارغاچ مەندىن نېمە دېمەكچى ئىكەنلىكىمنى سورىدى . مەن: « بىز مەيلى قانداقلا ئىش بولمىسۇن ئۇنىڭ نەتىجىسىگە ، ئاقىۋىتىگە نەزىرىمىزنى

ئاغدۇرۇشىمىز كېرەك . ھازىر خىرىستىيان دۆلىتتىنى تىرىنلەدۈرۈش شايىكلرى دۇنيايدىكى ئىككى چوڭ دۆلەتنى كونترول قىلىۋاتقان ، ھەتتا بارلىق ھاكىميهت يۈرگۈزگۈچىلەر بۇ ئىككى دەرىجىدىن تاشقىرى ئىككى دۆلەتكە خوش ، خوش دەۋاتقان مۇشۇنداق پەيپەتتە ، بىز پەلەستىننى ئازات قىلالامدۇق ؟ پەلەستىننى ئازات قىلىشتا ئىسلامغا تايىنلىم ، ئىسلام ھاكىميهت نۇرنىغا چىققان كۈن ، دەل پەلەستىن قاتارىدىكى ئىسلام يۇرتلىرى ئازات بولىدىغان كۈن « دېدىم .

تۇيۇقسىز بىر ئەسکەر ئىشىكىنى تېپىپ كىرىپ: « ئابدۇناسىر غەلبە قىلدى ! » دەپ تۈۋىلىدى . ھېلىقى ئەسکەر كەتكەندىن كېيىن باشقۇا بىر ئىتنىڭ كۈچۈكى كېلىپ: « ھۇ قانجۇقلار ! » دەپ بىزنى تىللەخاج ، ھېلىقى ئاتالىمىش غەلبە قىلغانلىق خەۋىرىنى ، قانچە دۇشمن ئايروپىلانىنى ئېتىپ چۈشورگەنلىكىنى ئاغزىدىن كۆپۈك قاينىتىپ سۆزلەپ كەتتى . بىرسى چىقىپ كەتسە كەينىدىن يەنە بىرى كىرىپ غەلبە خەۋىرىنى داملاتتى ، بىز يەنلا سۈكۈتتە ئىدۇق ...

بېشىن ۋاقتىدا كامىرىنىڭ ئىشىكى ئېچىلىپ ، سافۇات ئادەتتىكى كېيمىلمىرى بىلەن كىرىپ كەلدى ۋە ئىشىكتىن كىرىپلا مېنى تەپتى ، تامغا تاقاپ تۇرۇپ ئارقىمۇ ئارقىدىن تېپىپ: « ۋۇ قانجۇقلار ! بىز غەلبە قىلدۇق ! » دەپ ۋاقىرىدى .

ھەممە ئۇرنىدىن تۇرۇپ: « نېمىشقا ئادەم ئۇرىسىن ! ھۇ ئىپلاس ! » دەپ ۋاقىرىدى ، ئەمما بۇ قارا نىيەت ياؤۋۇز مېنى مۇشتىلاب ، تېپىۋەردى ، ئۇرۇپ ھارغاندىن كېيىن ، بىلە كەلگەن ئەسکەرلەرگە بىزنىڭ نەرسە - كېرەكلىرىمىزنى كامىر سىرتىغا ئەچىقىپ تاشلاشنى بۈپىرىدى . يەنە بىر ھازا ئۇرغاندىن كېيىن مېنى تارتىشلاپ سىرتقا ئەچىقتى ۋە بىر تەرەپتىن تىللەخاج: « گەرچە سەن جاھىللارچە جىم تۇرۇۋالغىنىڭ بىلەن بىز غەلبە قىلدۇق ! سېنىڭ ئۆلىمىنىڭ يېقىنلاشتى » دەپ ۋاقىرىدى .

(ئەينى ۋاقت مىلادىيە 1967-يىلى-6-ئائىنڭىز-5-كۈنى ئىدى)

ئۇ ھەمىدە بىلەن ئىككىمىزنى ۋاندارمىلار بىلەن لق تولغان ھەربىي ماشىنىغا چىقاردى.
ھەربىي ئىشلار تۈرمىسىنىڭ تۈرمه باشلىقى شوپۇرنىڭ يېنىدىلا ئولتۇراتتى .مەن
بەدىنەمىدىكى ئاغرىققا قارىماي، تەكرار - تەكرار: «ئاللاھ بىزنىڭ ئەڭ ياخشى ھىمايىچىمىز
!پۇتكۈل كائىنات مەن بىلەن بىرلىكتە ئاللاھقا ھەمدۇ- سانا ئېيتماقتا» دەپ توۋىلىدىم
ھەمىدە مېنىڭ گەپ قىلماسلىقىنى چېكىلىسىمۇ مەن يەنلا: «ئاللاھ بىزنىڭ ئەڭ ياخشى
ھىمايىچىمىز !پۇتكۈل كائىنات مەن بىلەن بىرلىكتە ئاللاھقا ھەمدۇ- سانا ئېيتماقتا» دەپ
تەكرارلاۋەردىم.

مەن ئەينى چاغدا ئۆزۈمنى ئۆلۈم ئىجرا قىلىش مەيدانىغا ئېلىپ مېڭىلىدىم دەپ
ئويلاپتىمەن. چۈنكى سافۇرات ماڭا سېنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتىغا ئاز قالدى دېگەن ئىدى .مەن
يۇقىرى ئاۋازدا قۇرغاندىكى شۇ ئايەتلەرنى ئوقۇدۇم:
< شۇبەسىزكى ئاللاھ مۆمنلەرنىڭ ماللىرىنى، جانلىرىنى جەننەتنى بېرىپ سېتىۋالغان >
{سۈرە تەۋبە 111-ئايەت}

«سەندىن ئىلگىرى ئىنسانلاردىن ھېچ كىشىنى مەڭگۇ ياشاتقىنىمىز يوق، سەن ئۆلسەڭ،
ئۇلار مەڭگۇ ياشامدۇ؟» {سۈرە ئەنبىيا 34-ئايەت}
يەنە بىر شائىرنىڭ مۇنۇ مىسرالىرىنى ئەسىلىدىم :
مۇسۇلمانمەن، ئۆلۈمدىن قورقمايدىغان،
ھەق يولىدىن كەينىگە داجىمايدىغان.
شېھىدىك تاجىنى كەيسەم ئەگەردە،
قالامدۇ بۇ نىمجان يۈرەكتە ئارمان.

قاچان كېلىپ، قاچان كېتسەن؟
تەقدىر كىتابقا يېزىلىپ بولغان.

بىر كۈن ئوشۇق ياشىيالمايسەن،

پىشانە ئىگە پۇتۇلۇپ بولغان.

ئەجەل ئىشكىڭىنى چەكسە بىر كۈن،

سەۋىر قىل، ھېچ كىشى ئەبەت قالمىغان.

تۇبۇقسىز ماشىنا توختاپ، ھەمىدە ئىككىمىز يالاپ چۈشۈرۈلدۈق، بېشىمنى كۆتۈرۈپ
قارىسام ئالدىمدا «ئەل كاتاتىر ئاياللار تۈرمىسى» دەپ يېزىقلق تۈرۈپتۇ.

يېڭى كۈرەش

مەن ھەمىدە بىلەن تۈرمە باشلىقىنىڭ ئىشخانىسىغا كىردىق.

ئۇ بىزگە: «ھېچقانداق تەلەپ قويۇشقا بولمايدۇ! ئائىلەگلاردىكىلەرنىڭ يوقلىشىغا رۇخسەت
يوق، باشقا جىنايەتچىلەردىن پەرقىلىق ھېچقانداق ئىمتىيارىڭلار يوق! ئىككىلە ھازىر جازا
ئۆتەۋاتىسىن. ئەگەر بىز جازانى بىكار قىلىش بىر بىرۇقىنى تاپشۇرۇۋالساق، ئۇقتۇرۇش
قىلىمىز، چۈشىنىشتىڭمۇ؟» دېدى قوپاللارچە.

مەن: «بىز بۇ ئىش ئۈچۈن كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىلىمىدۇق، تەلپىمىز...» دېبىشىمگە ئۇ
گېپىمىنى بۆلۈۋېتىپ: «سەنلەر ئۆزۈڭ كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىلىشمىدىڭمۇ؟» دەپ
تۈۋلىدى. شۇنداق قىلىپ ئارىمىزدا ھېلىلا بىر-بىرىمىزنى يەۋىتىدىغاندەك تەقىزىدە
تاكاللىشىلار بولدى.

- ھەئە بىز تەلەپ قىلدۇق بىزنىڭ تەلپىمىز باشقا بىر كامىرغا يۆتكەپ قويىساڭلار.

ھەمىدە:

- بىز ئىشىكى بار كامىردا تۇرالىلى دېگەن، هەرگىزمۇ ياؤايى هايدانلار بىلەن لىق تولغان قەپەستە ئەمەس، دېدى.

ئۇ كىشى ئاچچىقلاب: «بۇ نىمە گەپ سەنلەرنىڭ ھەربىي ئىشلار لەگىرىغا قايتىشقاڭ بارمۇ؟ چىراىلىقچە كامىرغا قايتىپ بۇرۇن سىناب باققان چارىلەرنى سىناب بېقىش» دېدى.

مەن:

- بىز ھايۋانمۇ تۇرۇشقا تاقھەت قىلالمايدىغان ئۇ كامىردا تۇرمائىمىز، دېدىم.
ئۇ: «مەن دىگەن تۈرمە باشلىقى، بۇ دىگەن تۈرمە، سەنلەر جىنايەتچى، بۇنىڭدىن باشقا سۆزلەشكۈدەك ئىش يوق، دەرھال كۆزۈمىدىن يوقۇلۇش» دېدى.

مەن: «بىز تۈرمە هويلىسىدا تۇرۇشقا رازىكى ئۇ كامىرغا ھەرگىز قايتمايمىز» دەپ تۇرۇفالدىم.

ئۇ: «بۇ دىگەن تۈرمە، بۇيرۇققا بويىسۇنۇشمىساڭ، ئەپچىقىپ ئېتىۋېتىمىز» دەپ ھەيۋە قىلدى.

مەن: «ئۆلۈم بۇيەرددە تۇرغاندىن كۆپ ياخشى، ئۆلۈم ۋە ھاياتلىق ئاللاھنىڭ ئىلكلەدە، بىز مەردىلەرچە ئۆلۈپ كېتىشكە رازى!» دېدىم.

ئۇ بىزنى ئىشخانىسىدىن ھەيدەپ چىقاردى، بىز تۈرمە هويلىسىدا تۇرۇفالدۇق.
بىرئازدىن كېيىن تۈرمە باشلىقى گۈندىپايلار باشلىقىغا: «سۈئاد ئۇ ئىككىسىنى كۆزىتش ئۆيىگە ئەكرىباڭ» دېدى.

گۈندىپايلار باشلىقى بىزنى پەلەمپەي بىلەن كۆزىتش ئۆيىگە ئېلىپ كىردى. بۇ ئۆيىدە بىر قانچە كاربۇرات باربولۇپ، ئايال جىنايەتچىلەرنى قامايدىغان كامىر ئىكەن.

بىر سائەتتىن كېيىن گۈندىپايلار باشلىقى: «پارازىتلار، ھەممىڭ كېلىش!» دەپ ۋاقىرىدى.

مەن ئۇنىڭ نىمە دەۋاتقانلىقنى دەماللىققا بىلەلمىدىم، ئەمما ئۇ بىزنى بىر توب ئايال

جىنايەتچى بىلەن بىرگە تۇرۇشقا بۇيرىدى. ئەسلىدە مۇشۇ تۈرمىگە قامالغان بۇ بىر توب يولدىن چىققان ئاياللارنى ئۇلار پارازىتلار دەپ ئاتايدىكەن.

گۈندىپايلار باشلىقى ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ ۋاقىرىدى: «بۇگۈنكى پارازىتلار جەمئىي 45 بولۇپ، ئۇلار 25 سەرگەردا، 15 پاھىشە، ئۈچ ۇغرى ۋە ئىككى نەپەر سىياسىي جىنايەتچى». ئۇ ئېيتقان ئىككى نەپەر سىياسىي جىنايەتچى ھەممە بىلەن مېنى كۆرسىتەتتى.

تۈنىڭۈن مۇشۇنداق بىر توب تاپتىن چىققانلار بار تۈرمىگە سولاب قويغانلىرى، ئىشکى يوق ئەسکى كامىرغا سولاب قويغانلىقلرى ئۈچۈن كۆزىمىزگە ئۇييقۇ كەلمەي ئازابلانغانىدۇق، مانا ئەمسە دېگەندەك بۇگۈن بۇلار بىلەن بىر كامىرغا سولاب قويغىنى بىزنى تېخىمۇ ئازابلىخىنى ئەمەسمۇ.

من بۇ بىر توب ئاياللاردىن يېراقلاشتىم، ھەممەمۇ كەينىدىدىن ماڭدى. گۈندىپايدى: «نەگە بارىسلەر؟ سىلەرگە تېخى نۆۋەت كەلمىدى» دېدى. من: «بىز پارازىت ئەمەس، ئۇلار بىلەن بىرگە تۈرمائىز» دېدى.

گۈندىپايدى: «قەدىرىلىكىم، نىمە دەۋاتىسىن؟ ھېچقىسى يوق، ھەممىسى ئاللاھ ياراتقان كىشىلەر، ئوخشاش ئەمەسمۇ» دېدى.

من پەرۋا قىلىمدىم، گۈندىپايلار باشلىقى ھېلىقى پارازىتلارنى بىر ئۆيگە تەكشۈرۈشكە ئېلىپ كىرىپ كەتتى، ئاندىن قېشىمىزغا چىقىپ: « دوختۇر ئىككىڭىنى مۇشۇ يەردە ساقلاپ تۇرسۇن، ئۇلارنى تەكشۈرۈپ بولغاندا ئاندىن كىرسۇن دەيدۇ» دېدى.

ئۇلارنى بەدەن تەكشۈرۈش قىلىپ بولغاندىن كېيىن، بىز ئىككىمىز چاقرىلدۇق. ئايال دوختۇر بىزنىڭ ئىسمىمىزنى، يېشىمىزنى ۋە نەرىمىز ئاغرىق ياكى نورمال ئەمەستەك تۇرامدۇ يوق سوراپ بولۇپ ئىشىكىنى يېپىۋەتتى. ئۇزاق ئۆتىمەي بىز ئۆپىنىڭ سىرتىدا كىملەرنىڭدۇر ۋاقىراپ، ئۇن سېلىپ يېغلىغانلىقىنى ئاڭلىدۇق.

نیمه ئىش بولغانلىقىنى سورپىدىم، بىرسى : «ئاپەت يۈز بەردى» دېدى.

(ئاپەت دېگىنى 6-ئاينىڭ 5-كۈنى ئۇرۇشتا مىسىرىنىڭ بېگىلگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ-
تەرجىماندىن)

خېلى ئۇزاق ئويلانىم، نېمە ئاپەت يۈز بەرگەندۇ يەنە؟

ئاھا نېمە دېگەن كۆپ ئازاب-كۇلپەت ىچىدىكى خلق ھە! قانچە قېتىملاپ تەبىئى ئاپەت
، زالىمارنىڭ زۇلۇملىرىنى باشتىن كەچۈرگەن خلق ! مانا ئەمدى 6-ئاينىڭ 5-كۈنى يەنە
بىر ئېغىر تالاپەت!

ئىلگىرى ئالۋاستىلار ئەرب زېمىننى ئىگەللەغان ، يەھۇدىي دۆلەتلەرنى تىرىلىدۇرۇش
شايكىلىرى كۆپ قېتىم ھەر خىل چارە ئۇسۇللاردا ئەرەبلەرنى قىينىغان، زۇلۇم سالغان ...
يەنە ئۇزۇن ئويلانىم، ھازىر قانداق زامان بولۇپ كەتتى ؟ ئىسلام ئەسلىدىنلا كىشىلەرنىڭ
ئىززەت تېپىشى، ھۆرمەتلەنىشنىڭ سەۋەبى ۋە سېمۇولى تۇرۇپ، يەنە مۇسۇلمانلار باشقىلار
تەرىپىدىن قىرىلىۋاتقان؛ مۇئىمنلەر قەتلەئام قىلىنىپ، ھايات قالغانلىرى ياشاشقا ئامالسىز
ھالەتكە چۈشۈپ قالغان؛ ھەتتاکى ساب ھاۋادىن ئەركىن نەپەس ئېلىش هوقۇقىمۇ يوق
بولۇواتقان؛ پەسەندىلەر ئىسلامنى كۆزدىن يوقۇتۇپ، مۇسۇلمانلارغا زىيانكەشلىك
قىلماچى بولدى ھەم نۇرغۇن ئەسکىلىككەرنى قىلىۋاتقان.

ئەسلىدە مۇسۇلمانلار دۆلەتنىڭ تۈۋۈرۈكى، غوللۇق كۈچلىرى ئىدىغۇ؟ مۇسۇلمانلار ھەر
تۈرلۈك رەزىللىككەر بىلەن لۇرەش قىلماقتا.

تۈپۈقىسىز قۇلىقىمغا ئەتراپىمىدىكى ئاياللارنىڭ پىچىرلاشلىرى كىرىپ قالدى. مەن ئويلايمەن
سىلەر بۇنداق ئىچىڭلاردىلا غىئىشىمای، ئۆي -پىكىرىڭلارنى يۈرەكلىك بىلەن ئېيتىشىڭلار
كېرەك. ھەم بىلىشىڭلار كېرەككى بۇ كەلگۈلۈكەرنى ئۆزۈڭلارنىڭ بىر جۇپ قولى كەلتۈرۈپ
چىقارغان. ئەگەر سىلەر قۇرئاننى ياخشى ئۆگىنىپ، ئاللاھقا ھەقىقىي رەۋىشتە ئىتائەت
قىلىپ، ئىسلامنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە، ئىلاھى قانۇننىڭ يولىورۇقى بويىچە ئىش

قىلساڭلار، ئاللاھ چەكلىگەن ئىشلاردىن يېرالاشساڭلار، چوقۇمكى ئاللاھنىڭ ياردىمى
تولىمۇ يېقىن!

«ئى مۇمنلەر! سىلەر ئاللاھقا يەنى ئاللاھنىڭ دىنسىغا ياردەم بەرسەڭلار، ئاللاھ سىلەرگە
دۈشىمىنىڭلارغا قارشى ياردەم بېرىدۇ، قەدىمىڭلارنى ئۇرۇش مەيدانلىرىسىدا بەرقا ارار
قىلىدۇ» {سۈرە مۇھەممەد 7-ئايەت}

(كىمكى مېنىڭ زىكريمدىن يۈز ئۆرۈيدىكەن، ئۇنىڭ ھايأتى تار يەنى خاتىرجەمسىز
بولىدۇ، قىيامەت كۈنى ئۇنى بىز كور قوبۇرمىز، ئۇ : «ئى پەرۋەردىگارىم! نېمىشقا مېنى
كور قوبۇردۇڭ، ۋاھالىنىكى، دۇنيادىكى چاغدا مېنىڭ كۆزۈم كۆرەتتىغۇ» دەيدۇ، ئاللاھ
ئېيتىدۇ: شۇنىڭدەك، ساڭا روشن ئايەتلرىمىز كەلدى، سەن ئۇلارنى تەرك ۋەتتىڭ، سەن
بۈگۈن شۇنىڭغا ئوخشاش تەرك ئېتلىسىن، ھەددىدىن ئاشقان ۋە پەرۋەردىگارىنىڭ
ئايەتلرىگە ئىمان ئېيتىغانلارغا شۇنىڭغا ئوخشاش جازا بېرىمىز، ئاخىرەتنىڭ ئازابى
تېخىمۇ قاتتىقتۇر، تېخىمۇ باقىيدۇر» {سۈرە تاها 124~127-ئايەت}

ئۇزاق ئوبىلاندىم، تارىختا يۈز بېرىپ ئۆتكەن ۋە ھازىرقىدەك كىشىنى ئازابلايدىغان،
ئېچىندۇردىغان ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئاللاھنىڭ بىزگە تاپلىغانلىرىنىڭ بەرھەق
ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاب تۇرمادۇ؟ ھەر قېتىم مۇشۇلارنى ئۇيىلىسام ئىچىم پىچاقتا تىلغاندەك
ئاغربىپ كېتىدۇ.

ھەممىدەنىڭ چاقىرىشى مېنى خىياللار قاينىمىدىن سۆرەپ چىقىتى، ئۇنىڭ قېشىدا
ئولتۇردىم، كامىرنىڭ ئىشىكى مەھكەم تاقالغان، كامىر سىرتىدا يەنسلا ئاللىكىملەرنىڭ
تۈۋلىغان، ۋاقىرىغان، ئۇن سېلىپ يىغىلىغان ئاۋازلىرى ئاڭلىنىپ تۇردى.

بىز كامىر ئىچىگە بەنت قىلىنغاچقا سىرتىكى ئەھۇللاردىن پۇتونلەي خەۋەرسىز ئىدۇق.
بىر كۈنى مۇھاپىزەتچىلەرگە تۈبدۈرمائى بىر قاب تاماکىنى بېلىۋالدۇق، بۇ بىر قاب تاماکىنى
گۇندىپايغا بېرىپ كامىر ئىشىكىنى ئۇزاقراق ئېچىپ بېرىشكە ئىجازەت ئاللايتتۇق - دە

سертىتىكى ئىشلاردىن ئازراق بولسىمۇ خەۋەردار بوللايتتۇق .

بىز تۇرۇۋاتقان كامىرنىڭ يېنىدىكى كامىدا بىر ئايال بالسى بىلەن تۇراتتى. بالا ئۆز دادىسىنىڭ كىملەتكىنى بىلمەيتتى. ئۇدۇل تەرىپىمىزدىكى كامىدا چۈشكۈنلىشىپ يولدىن چىقىپ كەتكەن، كېيىنچە كېسەل بولۇپ قالغان بىر ئايال تۇراتتى، ئۇنىڭ جېنى ئارانلا قالغان بولۇپ، بىلنىر - بىلنىمەس تىنلىپ يۈرەتتى.

بىز تۇرۇۋاتقان كامىرنىڭ تۇت ئەتراپىدا ھەر خىل ئاستا خارەكتىرىلىك ۋە يۇقۇملىق كېسەللىكلەر بىلەن يۇقۇمالانغان ئاياللار تۇراتتى. بىز مۇشۇ كىشىلەر بىلەن بىر تازىلىق ئۆيىنى تۇرتاق ئىشلىتىشكە مەجبۇر ئىدۇق، كامىرنىڭ يەنە بىر تەرىپىدە بولسا بىر بۆلۈك قايىسى دۆلەتلilik ئىكەنلىنىكى ئېنىق بولمىغان ئاياللار تۇراتتى، ئۇلار تۇرىدىغان كامىلار پاكىز، تازىلىق ئۆيىنسىڭ تازىلىقىمۇ ئالاھىدە ياخشى ئىدى، جىنايەتچىلەر بۇ تەرەپنى «ھىلتون مېھمانخانىسى» دەپ ئاتايتتى.

ئەينى ۋاقتىتا بىزنىڭ قورسىقىمىز تاماقدا تويمىايتتى، بەزىدە ئاچلىقتىن بېشىمىز قېيىپ هوشىمىزدىن كېتەتتۇق. ئەگەر بىراۋ ئازراق يەيدىغان بىرنەرسە بەرسە دۇنيادىكى ئەڭ ياخشى ئىشلار قاتارىدىن سانايىتتۇق.

بىز شۇنداق قارايتۇقكى، ئورمانىلىقلاردا گەرچە ھەر تۈرلۈك ياؤايى هايۋانلار بولسىمۇ ئەمما ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ھېچبولمىسا ئەڭ ئىپتىدائىي ئىنسانپەرۋەرلىكىنى تاپقىلى بولىدۇ، ئەمما بۇيەردە ئىنسانپەرۋەرلىك، ئادىمىيلىك نەلەرگىدۈر يوقالغان.

بىز پاكىزراق تازىلىق ئۆيىگە بېرىشنى تەلەپ قىلساق گۇندىپايالار باشلىقى رەت قىلىپ: «ئىككىنچى قەۋەتتىكى تازىلىق ئۆيى بولسا دوختۇرلار ۋە يەھۇدىي ئاياللارنىڭ ئىشلىتىلىشىگە مەخسۇس ئاجىرىتىلغان» دېدى.

مەن ھەيرانلىق بىلەن: «يەھۇدىپايالار ئۇچۇن؟» دەپ سورىدىم. گۇندىپايالار باشلىقى: «شۇنداق، يەھۇدىي ئاياللار ئىشلىتىدۇ، ھېچكىمە ئۇلارغا بىرنەرسە

دېيىشكە پېتىنالمايدۇ، ئۇلارنىڭ قانداقلىكى تەلپى بولسا قاندۇرۇنىدۇ، سىلەر دوختۇرغا دەپ باقسائىلار بولىدۇ، بەلكم دوختۇر سىلەرنىڭ ئۇ تازىق ئۆپىنى ئىشلىتىشىلارغا قوشۇلىشى مۇمكىن «دىدى.

ئەممە تۈرمە باشلىقى: «بۇ يەھۇدیبىلار مەخسۇس ئىشلىتىدىغان تازىق ئۆپى» دەپ تۈرپۈلىپ بىزنىڭ ئىشلىتىشىمىزگە قوشۇلمىدى.

روھى ئازابقا تولغان كېچە

بىزنى تۈرمە دەرۋازىسىدىن ئېلىپ كىرىپ ئۇدۇل تۈرمە باشلىقىنىڭ ئىشخانسىغا ئەكىرىشتى. ئۇ يەردە بىزنىڭ بوخچىلىرىمىزنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەكشۈرۈپ چىقىشتى. ئەينى چاغدا ئاللۇقاچان كەچ كىرىپ بولغان ئىدى.

گۇندىپايى بىزنى تۈرمە باشلىقى ئىشخانسىغا يېقىن بىر ئۆيگە ئەكىرىدى. ئايال گۇندىپايىلار بىزنىڭ يۈك تاقلىرىمىزنى يەنە بىر قېتىم تەكشۈردى. ئاندىن بىزنى جىنايەتچىلەر كېيمى كېيىشكە بۇيرىدى.

گۇندىپايىلار باشلىقى بىزنى ئېلىپ كىرگەن بۇ ئۆيىدە ئىشىكمۇ يوق ئىدى، ئىككى قەۋەتلەك بىر كارۋات قويۇلغان، ئاستىنىنىڭ كارۋاتنىڭ ياغاچلىرى چىرىپ كەتكەن، ئۇستۇنلىكى قەۋىتىدە يېرتىلىپ كەتكەن ئەسكى ياستۇق تاشلاپ قويۇلغان، ياخشى يېرى، بۇ كارۋاتتىن ھوپىلىنى كۆرگىلى بولىدىكەن، ھوپىلىدا ئۇج ئېغىز ئۆي بار بولۇپ ھەممىسىدە ئاياللار تۈرىدىكەن.

كېيىنچە ئۇقۇشىمىزچە، بۇ ئاياللار ئوغىرىلىق، زەھەرلىك چېكىملىك چىكىش ۋە سېتىش، پاھىشۋازلىق، ئادەم ئۆلتۈرۈش قاتارلىق جىنايەتلەر بىلەن كېسىلگەنلەر ئىكەن. كېچە، كائىنات تۈن پەردىسى كېيىپ ئالەم قاراڭغۇلىشىپ، خۇپتەنگە ئەزان چىقتى.

تەيەممۇم قىلىپ ناماڭغا تۇردىق. نامازدىن كېيىن ئازاراق كۆزۈمنى يۇمۇشنى ئويلىدىميو
لېكىن ئۇيىقۇم كەلمىدى.

قاپقا راڭغۇ كېچە پۇتۇن زېمىننى يالماپ يۇتۇپ كېتىۋاتقاندەك قىلاتتى، مەن بىدارلىق
ئىلکىدە تولغۇناتتىم، تىننم تاپمايۋاتقان بۇ قەلبىمنى «دىللار ئاللاھنى ياد ئېتىش بىلەن
ئارام تاپىدۇ» دېگەن ئايەتنى ئوقۇپ تنچىلاندۇرماقچى بولدوْم.

بۇ كېچە مەڭگۇ ئېسىمدىن چىقمايدىغاندەك قىلاتتى، بۇ كېچە گەرچە تاياق- توقماق
يېمىگەن بولسا قەمۇ ئەمما ھەممىدە روھى سقىلىشلارغا چىدىمای كېچىچە يىغلاپ ھوشىدىن
كەتتى .

ئۇنىڭغا: «بىز ئاللاھقا سادىق بەندىلەر، ئېغىز ۋەزىپىلەر تاپشۇرۇلغان، بۇ يولدىكى
ئەزىيەت- كۈلپەتلەرگە سەبىر قىلىشىمىز كېرەك جىننم ھەممىدە» دەپ تاسەللىي بېرەتتىم
بىز ھەربىي ئىشلار تۈرىسىدە ئۇچرىغان خورلۇقلار، ئۇرۇپ-قىيناشلار، ئاچلىق ۋە
ئۇسۇزلىقلار من مۇشۇ كېچىدە تارتقان روھى ئازابلار ۋە يۈلقۈنۈشلار ئالدىدا ھېچقانچە
ئەمەس ئىدى.

كۆز ئالدىمدا بىر توب تاپتىن چىققان ئاياللار، ئاتالىمۇ دېمۆكراتىيىگە ئېرىشىپ ئېچىلىپ
كەتكەن ئاياللار، ئۇلار شەرمى- ھايانىڭ نېمىلىكىنى ئۇنىڭتىقان، كاللىسىغا نىمە كەلسە
نىمىنى خالسا شۇنى قىلىدۇ، قىسىسى ئۇلار ئۆزىنىڭ ھايىۋانى نەفسىنى قاندۇرۇشنىلا
بىلىدىغان ھايىۋانلارغا ئوخشىپ قالغان!

تالىق ئاتتى، كۈن چىقتى، كۆڭلۈم ئاستا- ئاستا جايىغا چۈشتى، ئاللاھقا دۇئا قىلىپ بىزگە
تېزراق بىر چىقىش يولى بېرىشنى تىلىدىم.

گۈندىپاييلار باشلىقىغا تۈرمە باشلىقى بىلەن كۆرۈشۈش تەلىپىمنى ئېيتتىم. بىرەر
سائەتتىن كېيىن ئۇ بىزنى تۈرمە باشلىقنىڭ ئىشخانىسىغا ئېلىپ كىردى.

دۇشمه نىڭ قېشىدىن ئازراق ئادىملىكىنى كۈردنۈق

بىزتە قىدىرىمىزنى ئاللاھقا تاپشۇرغان ئىدۇق. ئاللاھنىڭ ئىسمىنى زىكىر قىلىپ قۇرئاڭ
تۇقۇيتنۇق. ھەمىدە ئىككىمىز دۇئا قىلىۋاتقان ۋاقتىمىزدا بىر ئېگىز بويلىق، قاملاشقان،
رەڭگى روهى سەل قارىراق كەلگىن بىر ئايال ئالدىمىزغا كەلدى ۋە بىزگە سالام بېرىپ
- «سىز زەينەب غەززالى خانىم بولامسىز؟» دەپ سورىدى.
من: «ھەئى» دېدىم.

ئۇ: «مېنىڭ ئىسمىم مورسلى، سىياسىي مەھبۇس، ئەلۋەتتە بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا
دىنى ئېتىقاد جەھەتتە ئىختىلاب بار، من بولسام يەھۇدى دىنى مۇرتى، سىلەر بولساڭلار
مۇسۇلمان. ئەمما كۆپچىلىكىنىڭ ھەممىزنىڭ قەلبىدە ئازراقتنى بولسىمۇ ئىنسانپەرۋەرلىك
روھى بار، مۇشۇنداق كۈلپەتلەك ۋاقتىلاردا بولۇپمۇ تۈرمىدە بىز ئىناق ئۆتسەك ياخشى دەپ
تۈيلايمەن. قاشا تامنىڭ سىرتىدا سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئارىمىزدا ئۇرۇش بولۇۋاتىسىدۇ. ئەمما
بىز ھازىر ھەممىز ئازابلىق كۈلپەتلەك منۇتلىاردا تۇرۇۋاتىمىز. مەسئۇل گۈندىپايلارنىڭ
بىخەستەلىكىدىن پايدىلىنىپ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا كەلدىم، سىلەرگە دەيدىغىنمەن
تۈرمىدە سىلەر بىلەن ئۆز-ئارا ياردەمدە بولۇپ ئۆتۈشنى خالايمەن. بىر ئامال قىلىپ
ئازراق يەيدىغان نەرسىنىڭ يولىنى قىلىپ سىلەر بىلەن بىللە يەيلى، بىز يەھۇدىيالار
خۇددى سىلەرگە ئۆخشاش چوشقا گۆشىنى يېمەيمىز، ھەم يېمە كلىكلىرىمىزگە باشقا
نەرسە ئارىلىشىپ قېلىشتىن قاتىق ئېتىيات قىلىمىز» دېدى.

بىر قانچە كۈندىن كېپىن يەھۇدى ئايال مورسلى بىزگە ئازراق يەيدىغان نەرسە ئەكلىپ
بەردى. ئەڭ مۇھىمى ئۇ ئامال-چارە ئىزدەپ بىزنى ئۇلار ئىشلىتىدىغان تازابلىق ئۆيىنى
ئىشلىتىش ئىمکانىيىتىگە ئىنگە قىلدى.

مۇشۇ ئىشلارغا نىسبەتەن ھەمىدە دېلىغۇللوق ھېس قىلىدى، من ئۇنىڭغا: «ئاللاھ ئۆزىنگە

ئىشەنگەن، ئىمان كەلتۈرگۈچىلەرگە ياردەم بېرىدۇ، ھەرگىزمۇ ئۆزىگە ئىمان كەلتۈرگۈچىنى، ئىبادەت قىلغۇچىنى ئۇزاققىچە ئازاب ئىچىدە تاشلاپ قويىمايدۇ. پەقەت ئىسلام شەرىئىتىمىزگە خىلاپ بولمىسىل، ھازىرقىدەك ئەھۋالدا ئىنسانپەرۋەرلىك روھى بىلەن تىنج ئىتىپاڭ ئۆتۈپ تۇرىمىز، ئۇ كىشىنىڭ قايىسى مىللەتنىن بولىشى مۇھىم ئەمەس» دېدىم.

بىز يىاۋايللىق پۇراپ تۇرىدىغان بۇ تۈرمىدە، بىر خرىستىيان ئايال دوختۇردىمۇ ئىنسانپەرۋەرلىكىنىڭ ئىزنانلىرىنى كۆردىق. بۇ دوختۇرمۇ پات-پات بىزگە ياردەم قىلىپ تۇراتى . بۇنداق شارائىت ئاستىدا بۇنداق جايىدا ئىنسانىلىقنىڭ تۈپ ماھىيەتلەرنى كۆرۈش ئاسان ئەمەس ئىدى.

ھەممە يەنگە ھېسداشلىق نەزىرى بىلەن مۇئامىلە قىلىدىغان بىر ئايال مەھبۇس بىزگە قانداق ياشاش كېرەكلىكىنى، باشقىلار بىلەن قانداق ئالاقە قىلىش كېرەكلىكىنى ئېيتىپ بەردى. ئۇ بىزگە بۇ تۈرمىدە ھەممە ئىشنىڭ پۇل -پۈچەك بىلەن يۈرىشىدىغانلىقنى، كامىرنىڭ ئىشىكىنى ئۇزاراق ئېچىش ئۈچۈنمۇ، ساپ ھاۋادىن ئازراق نەپەس ئېلىش ئۈچۈنمۇ پۇل كېتىدىغانلىقنى، بىر بۇردا نان، بىر قۇر كىيم قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسىگە پۇل كېتىدىغانلىقنى ئېيتىپ بەردى.

زالىم قارا نىيەتنىڭ ئۆلۈمى

مۇستەبىت، قارا نىيەتلەر قىزىنىڭ ئۆلۈدىغانلىقنى، ھامان ئۆلۈپ ئاللاھنىڭ دەرگاهىغا بارىدىغانلىقىدەك ھەقىقەتنى ئۇنۇتتىمۇ ياكى قەستەن ئۇنتۇغانغا سالغانمۇ توختىمىستىن خەلقە زورلىق- زومبۇرلىق قىلىپ، تەتۈر يۈل تۇتۇپ قىلىغان ئەسکىلىكلىرى قالىمىدى... ئەمما ۋاقت رەھىمىسىز، كۈنلەر بىر بىرنى قوغلىشىپ، دەۋەلەر دەۋەلەرنى قوغلاپ كېتىۋېرىدۇ، نەمایەت، جەسەتلەر چىرىپ قارا يەرنىڭ ئۇغۇتىغا

ئايلىنىدۇ، مانا بۇ قارشى تۇرغىلى بولمايدىغان ھەققەت!

ئەگەر سىلەر گۇمان قىلغاندەك ئەمەلىڭلارغا قاراب جازاڭما تارتىلىمايدىغان بولساڭلار

نېمىشقا ئۇنى يەنى ئۇ مىيىتىنىڭ جېنىنى بەدىنىگە قايتۇرمایسىلەر؟ ئەگەر سۆزۈڭلەردا

راستچىل بولساڭلار، { سۈرە ۋاقىئە-87-ئايەت }

تۇرمۇشىمىزدا دائىم دېگۈدەك بىر قىسىم چىرىكلىك ، مۇستەبتىلىك ، بىر كۇنى

ئالدامچىلىق، چۈشكۈنلۈك قاتارلىق رەزىل، يامان ئىللەتلەرنى كۆرۈپ تۇرمىز . بىر كۇنى

كاناڭار تۇرمىسىدىكى كىشىلەر جامال ئابدۇناسىرنىڭ ئۆلگەنلىك خەۋىرىنى ئېيتىشتى.

بىز كىمنىڭ ئۆلۈمگە بولسۇن، ئەزەلدىن خوب بوبتۇ دەپ خوشال بولمىغان ، ئەمما ئۆلۈم

مۇقەررە دۇركى ھېچكىمە قېچىپ قۇتۇلمايدۇ. ھېچكىمە ئاللاھ پۇتۇۋەتكەندىن بىر كۇن

ئارتۇق ياكى كەم ياشىيالمايدۇ.

ئۆلۈم كىشىلەرگە ئېيتىدۇكى: ئىنسانلار ئويغاق تۇرۇڭلار، ئوپلىنىپ تەپەككۈر قىلىڭلار

، هەرگىزمۇ ئىسانلار ئارىسىدا زۇلۇم - زورلۇق قىلماڭلار، مۇستەبتىلىك ۋە قارا نىيەتلىك

ھېچكىمە پايدا كەلتۈرمەيدۇ. سىلەر ھامان بىر كۇنى هوقۇقۇڭلاردىن، مەنسىپىڭلاردىن،

ئىگە بولغان قوشۇنۇڭلاردىن، ھۆكۈمەت - پارتىيەڭلاردىن، بالا-چاقا تۇغقانلىرىڭلاردىن

ئايرىلىسىلەر. سىلەر ھامان ھەممە - ھەممە نەرسەڭلارنى ئارقاڭلاردا قالدۇرۇپ ئاللاھنىڭ

دەرگاهىغا كېلىسىلە، سىلەر ھامان ئانماڭلاردىن تۇغۇلغان چاغدىكىدەك يالىڭاج تەنها

ھالدائاللاھنىڭ دەرگاهىدا ھازىر بولىسىلە!

«ئى مۇھەممەد، زالىمارنى سەكرا تىقا چۈشكەن ۋاقتىلىرىدا كۆرسەڭ، ئەلۋەتنە

قورقۇنۇچلۇق ھالىتىنى كۆرسىن، پەرىشتىلەر، يەنى ئازاب پەرىشتىلىرى قوللىرىنى

سوزۇپ : سىلەر جانلىرىڭلارنى چىقىرىڭلار! سىلەر ئاللاھ توغرىسىدا ھەقسىز سۆزلەرنى

قىلغانلىقىڭلار ، يەنى ئىپتىرا قىلغانلىقىڭلار، شېرىك كەلتۈرگەنلىكىڭلار، بالا نىسبەت

بەرگەنلىكىڭلار ۋە ئاللاھنىڭ ئايىتىنى مەنسىتمىگەنلىكىڭلار ئۆچۈن، بۇگۇن خورلىخۇچى

ئازاب بىلەن جازالىنىسىلەر دەيدۇ. {سۈرە ئەنئام 93-94-ئايەتلەر}

«بىز ئۇلارغا زۇلۇم قىلىدىۇق، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلدى، پەرۋەردىگارىنىڭىڭىز ئۇلارنى ھالاڭ قىلىش پەرمانى كەلگەندە، ئۇلارنىڭ ئاللاھنىڭ قويۇپ ئىبادەت قىلىدىغان مەبۇدلىرى ھېچ نەرسىگە ئەستاقاتمىدى، ئۇلارغا پەقەت زىيان سالدى. پەرۋەردىگارىڭىز ئازابى يۈرۈلەرنىڭ ئاھالىسىنى ھالاڭ قىلسا، ئەنە شۇنداق ھالاڭ قىلىدۇ، ئاللاھنىڭ ئازابى ھەققەتەن تولىمۇ قاتىققىتۇر. ئاخىرەت ئازابىدىن قورقىدىغان ئادەم بۇ قىسىسەدىن ئەلوھىتتە ئىبرەت ئالىدۇ، ئەنە شۇ كۈن پۈتۈن خالايق ھېساب بېرىش ئۈچۈن يىغىلىدىغان كۈندۈر، ئەنە شۇ كۈن ھەممە ھازىر بولىدىغان كۈندۈر، ئۇنى، يەنسى قىيامەت كۈنىنى، بىز مۇئەييەن مۇددەتكىچە تەخىر قىلمىز. قىيامەت كۈنى بولغاندا، ھەر قانداق ئادەم پەقەت ئاللاھتنى ئىجازەت ئالغاندىلا سۆزلىدۇ، ئۇلارنىڭ بەزلىرى بەتبەخت بولىدۇ، بەزلىرى سائادەتمەن بولىدۇ، بەتبەختلەرگە كەلسەك، ئۇلار دوزاخقا كىرىدۇ، ئۇلار دوزاختا ئېشەك ھاڭرىغاندەك توۋلاپ نالە-پەرياد چېكىدۇ. دوزاخنىڭ ئاسمان-زمىنى يوقالمايلا تۇرسا، ئۇلار دوزاختا پەرۋەردىگارىڭىخالىغان زامانغىچە داۋاملىق تۇرپىرىدۇ، پەرۋەردىگارىڭى ئەلوھىتتە خالىغىنى قىلغۇچىدۇر. سائادەتمەنلەرگە كەلسەك، ئۇلار جەننەتكە كىرىدۇ، جەننەتنىڭ ئاسمان زىمىنى يوقالمايلا تۇرسا، ئۇلار جەننەتكە پەرۋەردىگارىڭىخالىغان زامانغىچە تۇرپىرىدۇ. بۇ ئۇلارغا قىلىنىغان ئۆزۈلۈپ قالمايدىغان ئىنئامدۇر.»

{ سۈرە ھۇد 101~107-ئايەت }

ئۆلۈم، ئاللاھنىڭ دەركاھىغا قايتىش پۈتۈن ئەس يادى بىلەن ئاللاھ يولىدا كۈرهش قىلغان سەممىي، قەتئى نىيەتلەك كىشىلەر ئۈچۈن ئېيتقاندا ھېچقانداق قورقۇچىلىكى يوق بىر ئىش، ئۆلۈم ئۇلارنى ھەرگىز بىشارام قىلمايدۇ، ئۇلارنىڭ كۆڭۈل بۆللىدىغىنى قانداق قىلغاندا ئاللاھقا تېخىمۇ ياخشى ئىتائەت قىلايمىز، قانداق قىلغاندا ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشەلەيمىز، قانداق قىلىپ تەۋھىد بايرىقىنى تېخىمۇ ئېگىز

لەپىلدىتەلە يىمىز دېگەندىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ئاللاھ تەقدىر قىلغان ۋاقت يېتىپ كەلگەندە هەربىر كىشى قىلغان، ئىشلىگەن ئەمەللەرىدىن ئىچىكە ھېساب قىلىنىدۇ، ياكى مۇكاباتلىنىنىدۇ ياكى قىلىميشىغا يارىشا جازالىنىدۇ.

ئىسلامدىكى لۇرەش قانداقتۇر بىر كىشىنىڭ ياكى بىرقانچە نەپەر كىشىنىڭ كۆرىشى ئەمەس بەلكى ھەقىقەت بىلەن باتىل - سەپسەتە ئوتتۇرسىسىدە كۈرەش، ئىمان بىلەن كۇفرى ئوتتۇرسىسىدەكى لۇرەش . ئاللاھقا قۇلچىلىق قىلىش بىلەن تاغۇتلارغا سېغىنىش ئوتتۇرسىسىدەكى لۇرەش. ئەجىلىدە ئۆلگەنلەر ھەم كەتتى، قەتلى قىلىنغانلارمۇ ھەم كەتتى. ئەمما مۇئىمنلەر ئىچىدىكى ئۆلۈپ كەتكەنلەر ۋە قەتلى قىلىنغانلار، شېمىدلەر ئاللاھ رەھىمتى بىلەن جەننىتىگە داخل قىلىنىدۇ.

« ئۇلارغا، بەندىلىرىم بۈگۈن سىلەرگە قورقۇنجى يوق، غەم-قايغۇمۇ يىوق دېپىلىنىدۇ، ئۇلارغا بىزنىڭ ئايەتلەرىمىزگە ئىمان ئېيتقان ۋە مۇسۇلمان بولغانلار ئىدى. ئۇلارغا : سىلەر ئاياللەرىڭلار بىلەن خوشال-خورام حالدا جەننەتكە كىرىڭلار، دېپىلىنىدۇ، ئۇلارغا ئالتۇن لىگەنلەر دە تائام، ئالتۇن جامىلاردا شاراب تۈتىلىنىدۇ، جەننەتتە كۆكۈللەر تارتىدىغان، كۆزلەر لەززەتلىنىدىغا نەرسىلەر بار، سىلەر جەننەتتە مەڭگۇ قالىسىلەر، سىلەر دۇنيادا قىلغان ياخشى ئەمەلىڭلار بىلەن ۋارىس بولغان جەننەت ئەنە شۇدۇر، جەننەتتە نۇرغۇن تۈرلۈك مې ئۆلەر بىلەر ئۆزىننىڭ دىن يەيسىلەر،

{سۈرە زۇخىزۇنىڭ 68-73-ئايەتكىچە}

دىندىن يۈز ئۆرۈگەن مۇرتەدلەر، ئاداشقانلار، ۋە دىنغا سۇيىقەست قىلغۇچىلار ئارىسىدىكى ئۆلگەنلەر بولسا جەننەمگە كىرىدۇ، ئۇلارنىڭ يۈزلىرى، بەدەنلىرى كۆيدۈرۈلىدۇ دائىملىق ئازابتا قالىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆستىدە ئوت يالقۇنى ئاستىدا ھەم ئوت يالقۇنى بولۇپ قاتمۇ - قات ئوت ئوربۇالىسىدۇ. ئۇلارغا يەيدىغانغا، ئىچىدىغانغا نەرسە بېرىلمەيدۇ.

بېرىلسىمۇ ئۇچەي باغرىنى ئۆرتۈپتىدىغان تەستە يۇتىدىغان زەققۇم دەرىخىنىڭ مېۋىسى
ئىچىشىگە يۇقىرى ھاراھتلىك قايىناقسو ۋە مەينەت يېرىڭ بېرىلدى.

» كاپىرلار دوزاخ ئازابىغا دۇچار بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆلۈپ ئارام تېپىپ قالماسلىقى ئۇچۇن
جانلىرى ئېلىنىمايدۇ. ئۇلاردىن ئازابىمۇ يېنىكلىتىلمەيدۇ. كۇفرىدا ھەددىدىن ئاشقان ھەر
بىر ئىنساننى ئاشۇنداق جازالايمىز، ئۇلار دوزاختا: پەرۋەردىگارىمىز! بىزنى چىقىرىۋەتسەك
دۇنيادىكى قىلغان ئەمەللەرىمىزدىن باشقا ئەمەللەرنى قىلساق دەپ يالۇرۇپ توۋلايدۇ.
ئاللاھ ئېيتىدۇ: سىلەرگە ئۆمرۈڭلارنى ئۇزۇن قىلىپ، ۋەز-نەسەھەت قىلغۇدەك ئادەم، ۋەز-
نەسەھەت ئالالغۇدەك ۋاقت بەرمىدىمۇ؟ سىلەرنى ئاڭاڭلاندۇرغۇچى يەنى پەيغەمبەر
كەلدىغۇ؟ ئەمدىن ئازابىنى تېتىڭلار. زالىمارغا ھېچقانداق ياردەم بەرگۈچى يوق، {سۈرە
فاتىر 36-37-ئايەت}

ۋاقت ئاللاھنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىر- بىرلەپ ئۆتەمەكتە. بۇنىڭ ئۆمرى ئاخىرلاشسا يەنە
بىرىنىڭ ھاياتى ئەمدى باشلانغان بولىدۇ. ھېچقانداق بىر كىشى ئاللاھنىڭ ئىرادىسىگە
قارشى چىقالمايدۇ.

كىشىلەرىيغا - زارە قىلىپ ئابدۇناسىرنىڭ ئۆلىمىگە قايغۇرۇشتى، مەرسىيەلەر كېچە كۈندۈز
توختىمىدى. مەن بىر ئۆلىمانىڭ «رەھمەتلىك ئىسلامنىڭ ھىمایىچىسى ئىدى» دېگىنىنى
ئاڭلاپ قالدىم. دەل مۇشۇ ئۆلۈما بىر قانچە يىل ئىلگىرى مېنىڭ ئۆيۈمە قەسم قىلىپ
تۇرۇپ: «كىمىكى ئابدۇناسىرنى ئىسلامنىڭ ھىمایىچىسى دەپ ئاتىسا شۇ كىشى مۇرتەد
بولىدۇ» دېگەن ئىدى. مانا ھازىر بۇ ئۆلۈما ئىسلامدىن ۋاز كېچىپ دۇنيا ۋە
ئاخىرەتلىكىنى يوقاتقان ئىدى.

كەناتار تۈرمىسىدە كىشىلەرنىڭ ئاغزىغا چىقىپ قالدۇق، بىز بۇ «قەھرىمان»نىڭ ئۆلىمىگە
يا قايغۇرمىغان، يا ياقا يېرىتىپ يىغلىمىغان ئىدۇق. بۇ «قىلىميش» بىز بىر قىسىم،
ئىشنىڭ يۈزەكى تەرىپىنلا بىلىدىغان، قەلبى ئەگرى، ھەركىتى رەزىل چاپارمەن -

ئاتارمه نلارنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قويىدى.

ھە يى بىز نېمىشقا ئۇلارنىڭ «قەھرىمان» ئابدۇناسىرنىڭ ئۆلۈمى ئۈچۈن
ئازاپلۇمغا نىدىمىز ھە؟؟؟

ئاۋارىچىلىق

«كۆپۈك بولسا ئېقىپ تۈگە يىدۇ، ئىنسانلارغا پايدىلىق نەرسە زىمنىدا قالىدۇ، ئاللاھ مىساللارنى ئەنە شۇنداق بايان قىلىدۇ» {سۈرە رەئىد 17-ئايەتنىڭ بىر قىسىمى} مۇناپقلار كاتىۋاشلىرىغا ياخشىچا بولۇش ئۈچۈن ھېلى ئۇنى ھېلى بۇنى قىلىپ تۆت ئەتراپقا چېپىپ باقاتى، ھەم بىزگە زالىمارچە مۇئامىلە قىلاتتى.

ئابدۇناسىر ئۆلگەننىڭ ئىككىنچى كۈنى كامىرنىڭ ئىشىكى ۋېچىلىدی. گۈندىپايلار باشلىقى قولىدا كالتىك تۇتقان ھالدا ئېتلىپ كىربپ ماڭا بىر كالتىك سالدى، كالتىك زەرىسىدە بېشىم يېرىلىپ كەتكىلى تاس قالدى، ھەقىقە تەنمۇ ئاللاھ مېنى قوغدانپ قالدى. ئەمما تۈرمە باشقۇرۇش بۆلۈمى ئۇنى ئازراقىمۇ جازالىمىدى، ھەتتا بىرەر ئېغىزىمۇ تىللەپمۇ قويىمىدى، ھېچ كىشى ئۇنىڭدىن مېنى نېمىشقا ئۇرغانلىقنى سوراپىمۇ قويىمىدى، خۇددى ئۇ ھېچ ئىشنى خاتا قىلماغاندەك، مېنىڭ تاياق يېيىشىم ھەقتەك.

ئائىلەمدىكىلەر مېنى يوقلاپ كەلگەنەدە گۈندىپايلار باشلىقنىڭ مېنى ئۈرۈپ يارىلاندۇرغانلىقنى ئۆيىدىكىلەرگە دېدىم. ئۆيىدىكىلەر پۇتۇن كۈچى بىلەن چوڭ - كىچىك مەستۇل كىشىلەر بىلەن ئالاقلىشىپ ئۇلارغا تېلگىرامما يوللاپتۇ، تەپتىش ئەمەلدادارلىرى ئارىغا چۈشۈپ تەكشۈرۈپتۇ، نەتىجىسى : بۇ شەخسىنىڭ قىلىملىقى بولۇپ، مەزكۇر گۈندىپايلار باشلىقى ئايال روھى كېسەلمىش.

مەن تەكشۈرۈشنى توختىتىشنى ئۆتۈندۈم ، ھەم تەپتىش مەھكىمىسىگە بۇ ئىشنى

پىلانلىغان گۇندىپاي ئايال ئەمەس بەلكى دىندىن يانغان ئاسىي مۇرتەد كۈچلەر ئىكەنلىكىنى بىلدۈردىم . ئۆزىنىڭ ھەركىتىگە ئۆزى ئىگە بولالمايدىغان ، خۇددى قونچاققا ئوخشاش كاتتىۋاشلىرىنىڭ بۇيرۇقىنى ھېچنەمىنى ئويلاشماستىنلا ئىجرا قىلىدىغان بۇنداق لاما ، غالچىلارنى جازلاشنىڭ ھېچقانداق ئەھمىيتكى يوقلىقىنى ، بۇ ئىشتا مەلۇم بىر ئۈچۈم كىشىلەرنىڭ پەرده ئارقىسىدا بۇيرۇق بەرگەنلىكىنى ، مەقسىدى ئېنقاڭ ئاللاھنىڭ يولغا تەرغىب قىلغۇچىلارنى قورقتىش ۋە يوقلىقىنى ئىكەنلىكىنى ، ئەمما ئاللاھنىڭ ئۈستىدىن ھېچقانداق بىر كۈچنىڭ غالىپ كېلەلمەيدىغانلىقىنى بىلدۈردىم .

بۇنداق يېڭى زۇلۇملار كىشىنلىڭ تەسەۋۋۇرنىڭ تاشقىرىدا ئىسى . بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشكارا مەيدانغا چىقالمايدىغان ، يولدىن ئاداشقان ئازغۇنلارنىڭ ھىلە توzaقلەرى ئىسى .

يېڭى سىناق

1971-يىلى 8-ئاينىڭ-9-كۈنى ئەسلهشكە ئەرزىزىيدىغان بىر كۈن . بۇ كۈنى سەھەردە گۇندىپايلاр باشلىقى تۈرمە باشلىقىنىڭ ئىشخانسىغا بېرىشىنى مەن بىلەن كۆرۈشىدىغان ئىشى بارلىقىنى ئېيتتى .

مەن خېلى ئويلاندىم ، ئۇلار ئەمدى يەنە قانداق يېڭى سۈيچەستلەرنى پىلانلىغاندۇ ؟ ئۇلار مېنىڭ بۇ تۈرمىدە ئىسلامنى تەشۇق قىلىشىمىنى توسوشنى ئويلىشىۋاتقانمۇدۇ ؟ ۋە ياكى بىزنىڭ ئۆيىدە بىرەر ئىش يۈز بەرگەنمىدۇ ؟ ۋە يَا ئۇلارنىڭ قايسىبىر بەلگىلىمىلىرىگە خىلاپلىق قىلغاندىمەنمۇ ؟ كاللامدا نەچچە ئۇن خىل قىياسلاپ پەيدا بولدى .

تەقدىرنىڭ ماڭا نېمىلەرنى ئېلىپ كەلگەنلىكىنى راستىنلا ئويلىماپتىكەنمەنەن ، تۈرمە

باشلىقىنىڭ ئىشخانىسىغا كىرگەندە ئۇ يەردە ئۇرۇمنىڭ قويۇپ بېرىلىدىغانلىق ئۇقتۇرۇشۇمنى كۆرдۈم . ئەسلىدىكى ماڭا چقارغان 25 يىللۇق قاماق ئاساسىي جەھەتنى ئۆمۈرلۈك قاماق دىگەنلىك بولاتنى، هالا بىڭۈن مېنى قويۇپ بەرسە ئەمما ھەممىدە يەنلا تۈرمىدە قېپقالسا ... بۇ ئىشلار مېنى ئەجەبلىەندۈردى.

تولىمۇ ئازابلاندىم: «ياق! ياق! قەتىمى بولمايدۇ ، من بىر ئادەمنى تۈرمىدىن چقارسا ئەمما ھەممىدە يەنلا تۈرمىدە قېپقالسا قانداق بولىدۇ، هو ئادالەتسىزلەر!» دەپ ۋاقىرالاپ تاشلىدىم .

ئەقلى هوشۇمنى يوقاتقاندەك بولۇپ قالدىم، تۈرمە باشلىقى مېنى تىنچلاندۇرۇشقا تىرىشىپ : «بۇ دېگەن يۇقىرىنىڭ بۇيرۇقى ، بىز بۇيرۇققا خىلابىلىق قىلالمايمىز، سېنى تۈرمىگە قاماشىمۇ تۈرمىدىن قويۇپ بېرىشىمۇ يۇقىرىنىڭ بۇيرۇقى ، بىز بۇيرۇقنى ئىجرا قىلىشنىلا بىلىمىز، قارشى چىقىشقا هوقۇقىمىز يوق!» دېدى.

بىردىمىدىن كېيىن من ھەممىدەنىڭمۇ تۈرمە باشلىقى ئېلىپ كىرىلگەنلىكىنى كۆرдۈم. ئەسلىدە تۈرمە باشلىقى ھەممىدەنى چاقىرتىپ كېلىپ ماڭا تەسەللىي بەرگۈزىمەكچى بولغان ئىكەن، ھەقىقەتەن كىشى تاقەت قىلالمايدىغان دىشۋارچىلىق. من قانداقسىگە بىر ئادەم تۈرمىدىن چىقىپ، ھەممىدەنى تاشلاپ قايتالايمەن؟ من ھەرگىزىمۇ ئۇنىڭدىن ئايىرلمايمەن .

ھەممىدە ماڭا تەمكىنلىك بىلەن : «زېينەپ ئاچا، بۇمۇ ئاللاھنىڭ رەھمەت ئىنایىتى، ھەر ئىش ئاللاھنىڭ باشقۇرۇشدا، ئاللاھ ھەرگىزىمۇ ئۆزىگە ئىبادەت قىلىدىغان بەندىلىرىنى ئۇنىتۇپ قالمايدۇ!» دېدى.

ئارىدىن خېلى ۋاقت ئۆتكەندىن كېيىن تۈرمە باشلىقى ھەممىدەگە: «ئۇنىڭ بىلەن خوشلىشۇڭ، ئاندىن كامىرغا قايتقىن» دېدى.

قۇچاقلىشىپ خوشلاشتۇق، كۆز ياشلىرىمىز مارجاندەك تۆكۈلەتتى.

تۈرمىدىن چىقىش رەسمىيەتلەرنى بېجىرىپ بوب ئېغىر قەدەملىرىمنى سۆرەپ قايتتىم، يۈرىكىم ئەلەمدىن پۇچۇلىنىاتتى.

ئاخىرقى سودا

ماشىنغا ئولتۇرۇپ ئۆيگە كېتىۋاتاتتىم ، ئەمما ماشىنا تۇبۇقسىز يۆنلىشنى ئۆزگەرتىپ مېنى تەكشۈرۈش ئىدارىسىنىڭ باش شىتابىغا ئېلىپ كەلدى. مېنى چۈش سائەت 12 دىن تارتىپ كەچ سائەت توققۇزغىچە بىرىشخانىغا سولاب قويۇشتى. كەچ سائەت 9 دىن ئاشقاندا ئۇلار مېنى باشقا بىر ئىشخانىغا ئېلىپ كىرىشتى. ئىشخانا ئىچىدە ئىككى ھەربىي گېنرال ئولتۇرغان بولۇپ ئۇلار مەندىن ئىسلامغا ئائىت بەزى مەسىلىلەرنى سورىدى . ھەمدە مەندىن بۇندىن كېيىن يەنە مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۆيۈشمىسىدىكىلەر بىلەن باردى كەلدى قىلىدىغان قىلمايدىغانلىقىنى سورىدى.

كاللامدا ھەمدەلا بار ئىدى، ئۇلارغا : «مەن ئۆمۈرلۈك قامالغان ئىدىم، مېنى تۈرمىدىن چىقاردىڭلارىۇ، ھەمدەنى قالدۇرۇپ قويدۇڭلار! بۇ ئادالەتسىزلىك ! ئاللاھ سىلەرنىڭ سۈيىقەستىڭلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇزمايدۇ!» دېدىم .

ئۇلار: «هاجى سىز سەل تەمكىن بولۇڭ، ئۆزىگىزنى بېسۋېلىڭ ». دېدى.

مەن: « سىلەر سۈيىقەستىلىرىنىڭ بىلانلاۋاتىسىلەر، ئەمما ئاللاھ سىلەرنى ھەرۋاقىت كۆزىتىپ تۇرىدۇ . ئاللاھ چوقۇم سىلەرنىڭ ھىيلە- مىكىرىڭلاردىن ئۇستۇن كېلىدۇ» دېدىم .

ئۇلار: « بۇ يۇقىرىنىڭ بۇيرۇقى بىزنىڭ ھېچقانداق بىر كىشىنى قويۇۋېتىش هوقۇقىمىز يوق ، يۇقىرىنىڭ بۇيرۇقىغا بويىسۇنمساقدا بولمايدۇ» دېدى . بىر ئازدىن كېيىن ئۇلار مېنى ئەھەممەد رۇشىدۇ نىڭ ئىشخانىسىغا باشلاپ كىردى. دەل مۇشۇ ئەخەمەد رۇشىدۇ نۇرغۇنلىغان بىگۇناھ مۆئىمن مۇسۇلمانلارنى قانلىق قامچىسىدا قىينىغان ئىدى.

من ئۇنىڭ ئىشخانسىغا كىرگەندە ئۇ ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىدى، ھەم مېنىڭ تۈرمىدىن چىققانلىقىنى تەبرىكلىدى، مەن بىلەن بىرە قۇر پاراڭلاشتى، ئاساسلىقى :بۇندىن كېيىن ئىسلامى پائالىيەتلەرگە قاتناشما سلىق، مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكىلەر بىلەن باردى - كەلدى قىلما سلىق، ئۇلار بىلەن دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتما سلىق قاتارلىقلارنى جېكىلىدى ۋە مېنىڭ پات-پات كېلىپ ئەھۋال دوكلات قىلىشىمىنى ئېيتتى.

ئۇ گېپىنى دەپ بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭ دېگەنلەرىگە كۆنەيدىغانلىقىمىنى ئېيتتىم، ھەتتا تۈرمىدىن چىقىش بۇيرۇقىنى رەت قىلىپ، قايىتىدىن كاناتار تۈرمىسىگە ئاپرىپ قويۇشنى ۋە بۇ پىكىرىمىنى مۇناسىۋەتلەك باشلىقلەرىغا يەتكۈزۈپ قويۇشنى تەلەپ قىلدىم، ئۇ ھىلىگەرلەرچە كەلەپ تۇرۇپ :«مەيلى قانداق بولۇشىدىن قەتىئىنە زەر تۈرمىدىكى خېلى كۆپ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەزالىرى بىلەن ئوخشاش مەزمۇندىكى كېلىشىمىز بار» دېدى.

من ئۇنىڭ سۆزىنى بۆلۈپلا: «من سىلەرنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكى ئەزالار بىلەن بولغان كېلىشىمىڭلارنى بىلەيمەن، ئۇيۇشمىدىكى كۆپلىگەن ئەزالار ياراملىق، قابىل كىشىلەر بەلكى بىر قىسىم كىشىلەر بىلەن شۇنداق كېلىشىمىڭلار باردۇر . من بۇ بىر قىسىم كىشىلەرگە ھېچقانداق ئىپادە بىلدۈرمەيمەن . ئۇيۇشما ئەزالىنىڭ زور كۆپچىلىكى ھەقىقەت ھامىيلىرى، ئۇلار ھەقىقەت يولىدا كېچە كۈندۈز لۇرەش قىلىدۇ، ئۇلار لۇرەشنى تاكى غەلبە قىلغۇچە ياكى ئاللاھ شېھىدىلەك ماقامىغا يەتكۈزگۈچە بوشاشماي داۋاملاشتۇرىدۇ» دېدىم.

تېلىفون جىرىگەلىدى، ئەحمد رۇشدو تۇرۇپكىنى قولغا ئېلىپ : « ئابدۇلمۇئىمن ئەپەندى قېشىمغا بىر كېلىڭ، سىزگە دەيدىغان ئازراق گېپىمىز بار ئىدى » دېدى. تۇرۇپكىنى قولغاندىن كېيىن ماڭا قاراپ: « ئابدۇلمۇئىمن ئەپەندى بىر دەمدىن كېيىن

كېلىدۇ « دېدى. ئازراق ۋاقت ئۆتكەندىن كېيىن ئىننىم ئابدۇلمۇئىمن كەلدى، ئۇ يىغلاپ تۈرۈپ مەندىن ئەھۋال سوردى.

ئەخەمەد رۇشدو ئىننىغا : « حاجى بىلەن ئارىمىزدا ئازراق ئىختىلاب بار، سىز ياخشىراق چۈشەندۈرۈپ، كىمنىڭ توغرا ئايىرىپ قويىسىڭىز » دېدى.

ئىننىم: « حاجى مېنىڭدىن چوڭ مەن ئۇنىڭ كىچىك ئىنسى . مېنىڭ ئۇنىڭ ئالدىدا قالايمىقان جۆيلۈيدىغان ئادىتىم يوق، ئاچام قانداقلا گەپ قىلىمسىۇن دەلىل - ئىسپاتى بىلە « دېدى.

ئەخەمەد رۇشدو: « حاجى، ئۇنداقتا ياخشى، سىزنى تەبرىكلەيمەن . ئەمما بۇندىن كېيىن مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىدىكىلەر بىلەن يوشۇرۇن ھەركەتلەرنى پىلانلاشقا بولمايدۇ » دېدى.

مەن: « قانداق مەخپىي تەشكىلاتلار ئىكەن ئۇ؟ بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلەر ئويىدۇرۇپ چىقارغان يالغان- يائىداقلار، ھەققىي ئىسلام دۆلتى قۇرۇش مۇسۇلمانلارنىڭ مەجبۇرىيىتى. بۇ يالغۇز مۇسۇلمان سانايىدىغان ھەربىر ئەقىل ئىگىسىنىڭ ۋەزپىسى، بولماستىن بەلكى ئۆزىنى مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا ئەزا بولسۇن بولمىسىۇن ۋەزپە يەنلا مەيلى ئۇ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسىغا ئەزا بولسۇن بولمىسىۇن ۋەزپە يەنلا ئوخشاش » دېدىم .

ئاندىن ئىننىم بىلەن ئۆيگە قايتتۇق . بۇ 1971-يلى 8-ئاينىڭ 10-كۈنى سەھەر سائەت ئۈچ بولغان ۋاقت ئىدى.

«ئاۋام» ژورنالى، كۇۋەيت ئىلىمى جەمىئىيەتنىڭ ئاياللار ھەقىدە سۆھىپتى-لىكىسيه ئورۇنلاشتۇرۇش تەكلىپنى تاپشۇرۇغا ئاندىن كېيىن بۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ زەينەب غەززالى بىلەن تۆۋەندىكى سۆھىبەتنى ئۇيۇشتۇرغان.

مۇخىپر: ئىينى ۋاقتىتا «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى» نىڭ «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» تارماق شۆبىسى بار ئىدى، خوش، شۇنداق قۇرۇپ يەنە نېمە ئېھتىياجlar بىلەن «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» نى ئايىرم قۇرۇپ چىققىڭىز؟

زەينەب: «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» نى دەسلەپ قۇرغاندا، ئۇيۇشمىنىڭ باش رەئىسى ھەسەنۇل بەننا ئۇستازىنى بىلەمەيتىم ۋە ئۇنىڭ خىزمەتلەرىدىن خەۋىرىم يوق ئىدى، مەن مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسىنى قۇرۇپ يېرىم يىلچە بولغاندا ئاندىن مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى بىلەن تونۇشتۇم، بولمسا ئۇستاز ھەسەنۇل بەننا بىلەن ئۈزەڭىھە سوقۇشتۇرۇدىغان نىيەتىم يوق ئىدى، شۇنداق قىلىپ ئاخىربىدا رەئىس ھەسەنۇل بەنناغا قايدل بولدۇم ۋە 1948-يىلىنىڭ بېشىدا ئۇلارنىڭ تەشكىلاتىغا ئەزا بولدۇم.

مۇخىپر: سىز ئۇيۇشمىنىڭ دائىمى رەئىسى ھەسەنۇل بەننا بىلەن تونۇشقاندىن ۋە ئۇيۇشمىغا ئەزا بولغاندىن كېيىنمۇ مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» ئۇيۇشمىنىڭ باشقۇرشا

بولماستىن ئۆزىالدىغا ئايىرم پائالىيەت ئېلىپ بارغان، بۇنىڭ سەۋەبىنى بىلىشكە بولارمۇ؟

زەينەب: شۇنداق، دەسلەپتە ئايىرم پائالىيەت ئېلىپ بارغانىدۇق، «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى» نىڭ رەئىسى بىلەن بىر قېتىملىق سۆھىبەتتە بۇ ئىش ھەقىدە پاراڭلاشتۇق، رەئىس «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» نىڭ «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى» نىڭ تارماق شۆبىسى «ھەمشىرىلەر جەمىئىتى» بىلەن بىرلەشتۈرۈش پىكىرىنى بەردى، بۇ ھەقتە ئۇزۇن پاراڭلاشتۇق كېيىن كوللىكتىپ يىغىندا مۇزاکىرلەشىپ

ئۇلار بىلەن يېقىنىلىشىش ۋە ئىسلام يولىدا بىرلىشىش مەقسىتىدە بۇ تەكلىپنى ماقۇل كۆردۈق.

رەئىس كۈلۈمىسىرەپ تۇرۇپ : «ئارىمىزنى يېقىنلاشتۇرۇش ئۈچۈن كۈچ چىقىرىڭىش » دىدى.

مۇخپىر: ئىسلامدىن تاشقىرى، باشقا ئاياللار ھەركەتلرى بىلەن شۇغۇللاندىڭىزىمۇ ؟ ھۇدا

شەئراۋى بىلەن مۇناسۇنىتىڭىز بارمىدى؟

زەينەب: ھۇدا شەئراۋى بىلەن بولغان مۇناسۇنىتىم ناھايىتى ئۇزۇن ۋە كونا بىر ھېكاىيە.

مەرھۇم دادام مېنىڭ مۇۋابىقىيەت قازانغان، باشلامچى بىر ئايال بولۇشۇمنى ئۈمىد قىلىپ

تارىختا ئۆتكەن مەشھۇر ئاياللارنىڭ قىسىسەلىرىنى سۆزلەپ بېرىتتى، مەسىلەن ھۇدا

شەئراۋى، باھىسى ئەل بادىيە، رەسۇلۇللاھنى قوغدىغان ۋە دۈشمەنگە قىلىچ چاپقان ئايال

ساھابە نەسبە قاتارلىقلار...

ئۇلار ئارىسىدىن مەن ئۇزۇمگە ئۈلگە قىلىپ نەسبە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنى تاللىغانىدىم،

ھۇدا شەئراۋى فرانسييەگە قانۇن - هوقۇق ۋە سىياسى ئىلىملەرنى ئۆگىتىش ئۈچۈن

ئوقۇغۇچى ئەۋەتىۋەتپە دېگەننى ئاڭلاب مەنمۇ تىزىملاشقىلىلىنى، شۇ چاغدا ئۇ

مېنىڭ ئىسمىمغا قاراپلا ئاتا - ئاتامنى، ئائىلە ئەھۋالىنى بىلدىغانلىقىنى، ئوقۇش پۇلننى

كۆتۈرۈتىپ مېنى بارغۇزىدىغانلىقىنى ئېيتقانىدى، ئەمما ئاكام مېنىڭ ئوقۇشۇمنى قوللاب

كەتمەيتى، ھۇدا شەئراۋىنىڭ چەئەلگە ئوقۇغۇچى چىقىرىش ئىشىنى بىر پۇرسەت دەپ

بىلدىم، شۇنداق قىلىپ مېنىڭ فرانسييەگە چىقىشىم مۇقىملاشقان كۈنلەرde، چۈشۈم تازا

ياخشى بولمىدى، دادام چۈشۈمده، بېرىشىنى توستى، شۇ سەۋەپ بېرىشتىن ۋاز

كەچىتىم، ئەمما ھۇدا شەئراۋى بۇنداقلا ئاسان ۋاز كەچمەسلىكىمنى، ھېچ بولمىسا ئاياللار

بىرلەشمىسىدە ئىشلىشىمنى تەلەپ قىلدى، مەنمۇ ماقۇل بولۇپ بۇ بىرلەشىگە ئەزا بولۇم ۋە

ئۇلارنىڭ ئەڭ ياش ئەزاسى بولۇپ قالدىم.

مۇخپىر: ئۇنداقتا، كېيىن يەنە نېمە ئۈچۈن ھۇدا شەئراۋى باشچىلىقىدىكى ئاياللار

بىرلەشمىسىدىن ۋاز كەچتىڭىز؟

زهينه: ئەزەھەر ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ شەرىئەت فاكۇلتىتىدا ئۇكتۇزولىدىغان ئاياللارنىڭ هوقۇق-مەنپەتى ھەققىدىكى مۇنازىرە ۋە لىكسىيەلەرگە باراتىم، ئۇ يەردە بەزى شەيخ تۈستازلار بىلەن مۇنازىرلىشپ قالاتىم، شۇنداق كۈنلەرنىڭ بىرىدە مەن لىكسىيە سۆزلىدىم، لىكسىيەم تۈكىگەندە ئۇستا ناتىق ئەلامە شەيخ نەججىار مىكروفۇنى قولغا پېلىپ مەن ئۇچۇن دۇئا قىلدى، ۋە قىلىۋاتقان خىزمەتلەرىمىنى ئىسلام ئاساسلىرىغا ئۇيغۇر بولغان حالدا ئاللاھ رازىلىقى ئۇچۇن ئېلىپ بېرىشىمىنى ئۈمىد قىلدى، شۇ چاغدا پۇتۇن ۋۇجۇدۇم لەرزىگە كەلدى، ۋە نېمە ئۇچۇن ئىسلام ئۇچۇن خىزمەت قىلمايمەن دېگەن سۇئال كاللامنى چىرمىۋالدى ۋە دەرھال ھۇدا شەئراۋىنىڭ ئاياللار بىرلەشمىسىدىن ئىستىپا سورىدىم، ھەيران قالدى ۋە قارارىدىن ياندۇرۇش ئۇچۇن كۆپ نەسەھەت قىلدى. ئەمما مەن قارارىدا چىڭ تۇرۇم، مېنى قايدىل قىلىشقا كۆزى يەتمىگەندىن كېيىن بولدى قىلدى. ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن ھىجرييە 135-يىلى رابىئۇلەۋەلنىڭ 11-كۈنى، ئەزەھەر ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ شەرىئەت فاكۇلتىتىدا لىكسىيە كۆرۈنلاشتۇرۇپ : «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى»نىڭ رەسمى قۇرۇلغانلىقىنى جاكارلىدۇق ۋە رەھبەرلىك بەنزىسى قۇرۇپ چىقتۇق. ئەينى ۋاقتىتا بۇ يىغىنغا قاتناشقا ئاياللار 55 نەپەر ئىدى. مۇخېزىر: ئابدۇزا سەر «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى»غا زەھەرلىك قولىنى ئۇراتقاندا «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» گە نېمىشقا چېقلالىمىدى؟ زهينه: «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشمىسى» ئىسلام ۋە سىياسى جەھەتتە قىلغان خىزمەتلەرى بىلەن كۆزگە كۆرۈنۈپ مۇھىم بىر تەشكىلاتقا ئايلىنىپ قالدى، شۇ سەۋەب 1948-يىلى پادشاھ فەرۇخ قول ئاستىدىكىلەرگە بۇ بىرلەشمىنى تارقىتىۋىتىش بۇيرۇقىنى چۈشۈردى، شۇنداق قىلىپ بىرلەشمىز تاقلىپ قالدى، بۇنىڭغا قارشى بىر قانچە قېتىم ئەرز سۇندۇم، سوت تاقلىۋىتىش قارارنىڭ كۈچكە ئېگە ئەمە سلىكىنى ھۆكۈم قىلدى. كېيىن ئابدۇناسىر بىر قانچە قېتىم بىلەن ھەمكارلىشىش، كېلىشىم تۈزۈش ھەققىدە مەن

بىلەن سۆزلەشىمەكچى بولدى، ئەمما مەن ئىزچىل رەت قىلىدىم، شۇنىڭ بىلەن قاھىرەدىن چىقىپ كېتىشىمگە، باشقۇ شەھەر-يېزى بازارلارغا بېرىشىمغا رۇخسەت قىلىمىدى، يېرىم يىلغا يېقىن ئۆيۈمنى نەزەربەند قىلدى.

مۇخپىر : «مۇسۇلمان ئاياللار بىرلەشمىسى» نىڭ قۇرغۇچىسى بولغانلىقىڭىز ئۇچۇن ئەينى ۋاقتىنىكى تەپسىلاتلارنى ئۆز ئاغزىڭىزدىن ئاڭلاشنى خالىدۇق، ئۇنداقتا تەشكىلاتلىار 1969-يىلىدا باش يېتەكچى ھەسەنۇل ھۇدەيىنىڭ رۇخسەتسىز قۇرۇلغانمۇ؟

زەينەب: 1954-يىلى ئۇستاز ھۇدەبىي تۈرمىدە ئىدى، بىر قېتىم ئۇنى يوقلاپ بېرىپ تۈرمىگە كىرىپ كەتكەن تەشكىلات ئەزالىرىنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىنىڭ، بالا-چاقىلىرىنىڭ قېيىن ئەھۋالدا، ئاج-يالىڭاج قېلىۋاتقانلىقىنى، ئۇلارغا ياردەم قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئېيتىپ سەمىگە سېلىپ قويدۇم، ۋە شۇ كۈندىن باشلاپ كۈچۈمنىڭ يېتىشىچە ياردەمە بولدۇم. ئارىدىن ئۇزاق ئۆتىمەي ھەج مەزگىلىدە مەسجىدى ھەرمەدە «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۆيۈشمىسى» نىڭ ياراملىق دەۋەتچىسى جۈملەدىن باشلامىچىلىرىدىن بولغان، مەرھۇم ئىمام ھەسەنۇل بەننا ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ياش ئابدۇلغا تەتھەتتىاه ئىسمائىل بىلەن «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۆيۈشمىسى»نى قايتا قۇرۇش ھەقىنە پىكتىرلەشتۈق. ئەمما بۇنىڭ ئۇچۇن ئاۋال ئۆيۈشمىنىڭ ھازىرقى رەئىسى ھەسەنۇل ھۇدەيىدىن رۇخسەت ئېلىشىمىز كېرەك ئىدى.

شۇڭا ئەھۋالنى ئۇنىڭغا ئېيتتۇق، ئۇ تەشكىلاتنى قايتا قۇرۇش، ئەزالارنى قايتا يىغىشنىڭ ئېلىپ كېلىدىغان خەترى ۋە ھەرخىل مەسىلىرىنى بىزگە چۈشەندۈرۈپ، ياخشىراق ئويلىشىپ بىر ئايدىن كېلىشىمىزنى ئېيتتى، بىر ئايىم توشتى قايتا كۆرۈشۈپ يەنە پىكىرىمىزدە چىڭ تۇردۇق، يەنە كېيىن كېلىڭلار دېدى، ئازراق ۋاقت ئۆتكۈزۈپ يەنە كەلدۇق ۋە قارامىزدىن يانمايدىغانلىقىمىزنى ۋە بۇ يولدا چەككەن ئەرزىيەتلەرگە ۋايىسمايدىغانلىقىمىزنى ئېيتتۇق.

ئۇستاز : «كەينىگە قايتىشقا بولمايدۇ، چېكىنمه ستىن ئۇزلىكىسىز ئالغا ئىلگىرىلەش كېرەك، سىلەرنى بىر قانچە قەدەم چېكىندۈرۈش ۋە بەزى تەۋسىيەلەرنى بېرىش ئۇپىدا بولغانلاردىن مۇناسىۋىتلىكلىرىنى ئۆزۈگلار، كىشىلەرنىڭ نام-ئابرويىغا ۋە بۇرۇنقى تەشكىلاتىكى ئۇرتىغا قاراپلا ئۇلارغا ئالدىراپ ئىشىنىپ كەتمەگلار، چۈنكى ئۇلار بىر قېتىم قىيىن-قىستاققا ئېلىنىدى، جاپا تارتى، كىم بىلدى دەۋەت يولىدىن ۋاز كەچتىمۇ؟! سىلەر شېھىدىك يولىغا قاراپ كېتىۋاتىسىلەر، شېھىدىك بار، چېكىنىش يوق، چۈنكى بۇ يولنى سىلەر ئۆزۈگلار تاللىغان » دېدى.

مۇخىپر: شېھىد سەئىد قۇتۇپنىڭ «مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى» بىلەن بولغان ئالاقىسىنىڭ قانداق باشلانغانلىقىنى ھەققىدە ئىككى كەلىمە سۆزلەپ بەرسىڭىز... زەينەب: 1963-يىلىنىڭ باشلىرىدا سىڭىسى ھەممىدە قۇتۇپنىڭ ۋاستىسى بىلەن شەيخ سەئىد قۇتۇپ بىلەن ئالاقىلاشماقچى، ئۇنىڭ پىكىرىلىرىنى ئالماقچى بولدۇم، ھەممىدە ئۇيۇشمىزنىڭ ئۆگىنىش پىلاسدىكى كىتابلارنىڭ تىزىملىكىنى ھەممىدە ئارقىلىق ئۇستاز سەئىدكە ئەۋەتتىم. ھەممىدە بىر كىتابنىڭ ئالدىنلىقى بىر قانچە بۆلگىنى ئېلىپ كەلدى، كىتابنى ئۇيۇشما رەئىسىگە كۆرسەتتىم، بۇ كىتابنىڭ شەيخىنىڭ تۈرمىدە يازغان «يول بۇ يەردە» ناملىق كىتابى ئىكەنلىكىنى ، دەرھال كۆپەيتىپ ئۇيۇشما ئەزالىرىغا تارقىتىپ بېرىشىمنى ئېيتتى.

مۇخىپر: سەئىد قۇتۇپنىڭ كىتابلىرىدا ئوتتۇرۇغا قويغان چۈشەنچە ۋە باشقىلارغا بەرگەن تەسىرىدە ئۇيۇشما ئەزالىرىنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىنى، ئۇمۇمىي خەلقنى كافىر دەپ قارىغانلىقى راستىمۇ؟

زەينەب: بۇ ئېنىقلە خاتا چۈشىنىش ۋە خۇدۇكسىرەش، ئۇستازنىڭ كىتابلىرىنى ئوقۇغان بەزى كىشىلەر ئۆزلىرىچە خۇدۇكسىرەپ كېتىپتۇ، بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېپىن ئۇستاز بىلەن كۆرۈشۈپ : «مۇسۇلمان خانىملار بىرلەشىمىسى ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلار

ئۇيۇشمىسىنىڭ خەلق ئارىسىدىكى ئۇرنى ۋە ئۇلارغا كۆرسىتىلىدىغان ھۆرمەت-ئېتىبارنى ئۇزىگىز بىلىسىز، ئەمدى قوپۇپ ئۇلار ئائىلە تاۋاباتلىرىنىڭ كافىر سانالغانلىقىنى ئۇقسا بىز بىلەن چەك-چىڭراسىنى ئاييرىپ مۇناسىۋىتنى ئۈزىمەسمۇ؟» دېدىم.

بۇنى ئاڭلاپ ئۇستاز چۆچۈپ كەتتى ۋە يازغانلىرىنى خاتا چۈشىنىۋىلىشتىن كېلىپ چىققان بۇ خۇدۇكسىرەش بۇ ۋەھىمە ھەققىدە ئىككىنچى كتابىدا ئېنىقلىما بېرىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

شۇبەسىزكى سەئىد قۇتۇب جامائەتنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىنى كافىر دەپ قارىمايدۇ، پەقەتلا خەلقنىڭ ئىسلامدىن يېراقلىشىپ كېتۈۋاتقانلىقىنى، ئۆزىنى يوقىتىپ قويىۋاتقانلىقىنى يازغان، ۋە تەنقىدىلەن، ھەتتا مەنمۇ ئومۇمىي خەلقنىڭ تاغۇتقا باش ئېگىۋاتقانلىقىنى تەن ئالىمەن.

مۇخپىر : سەئىد قۇتۇبىنىڭ كتابلىرىنى ئۇيۇشما رەئىسىنىڭ رۇخسەتنى ئالماي تارقاتقانلىقى ۋە قېرىنداشلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشكەن ئېرىشمىگەنلىكىگە قانداق قارايسىز؟ زەينەب: سەئىد قۇتۇب توغرىسىدا ئۇنى بۇنى دېيىشغانلىقىنى بىلسەمەتىم ئۇنىڭ ئۆزىنى تەكلىپ قىلىپ ئۇقۇشما سلىقىنى بىردىمە ھەل قىلغان بولاتتۇق، مەن ئۇنىڭ كتابلىرىنى نەچچە قېتىم ئوقۇدۇم، باشقىلار ئۆيلەغىنەك ئۇنداق مۇنداق مەنا ھېس قىلىپ باقىمىدىم، ئۇ پەقەت جامائەتنىڭ تۈزىلىشى، ئىسلام ۋە ئاللاھ يولىدا تىرىشچانلىق كۆرسىتەتتى.

مۇخپىر : هاجى، نۇرغۇن رىيازەت چەكتىگىز، ۋە بۇلارغا بەرداشلىق بەردىگىز، مۇشۇنىڭغا قاراپ بارلىق مۇسۇلمان ئاياللار مۇشۇنداق قىلايىدۇ دەپ ئىشەنج قىلامسىز؟ ۋە ياكى بۇ چىدامچانلىق، سەبرەچانلىق ئۆزىگىزگىلە خاس بىر خۇسۇسىيەتمۇ؟

زەينەب : مۇسۇلمانلار، سۈرپىيەدە ئىسلام ئۇرۇشدا كۆرسەتكەن ئىپادىسى بىلەن ھەققىي مۇسۇلماننىڭ زەينەب غەزىلدىن نەچچە ھەسسىه ئۇستۇن بولىدىغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بەردى ۋە مەن ئۇچرىغان ئەرزىيەتلەردىن نەچچە ھەسسىه ئېغىر كۈلپەتلەرگە تاقابىل تۇردى،

مېنىڭى ئۇلارنىڭكىگە سېلىشتۈرغاندا ھېچ قانچە گەپ ئەمەس.

مۇخپىر: سالىھ ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر ئۇيۇشما رەئىسىنىڭ ئەمرى بويىچە سىزنىڭ ئۆيىگىزگە كېلىپ-كېتىپ تۇرىدىكەنتۇق، ئۇنىڭغا بەرگەن جازاغا قانداق قارايسىز؟

زەينەب: سالىھ ئوغلووم ئورنىدىكى تولىمۇ ئوڭلۇق بالا ئىدى، نۇرغۇنلىغان ئىسلام ئالىملىرى ئۇنىڭ ھەدىسىشۇناسلىقىغا گۇۋاھ ئىدى، ئىلبانىيالارمۇ بۇنىڭدىن بىخەۋەر ئەمەس، دەۋەت خىزمىتىدە بەكمۇ سەممىمى ۋە ئىزچىل ئىدى، ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىشتىلار.

پەلسەtin ئۇچۇن، ئىسلام ئۇچۇن خىزمەت قىلغانلىقى ئۇچۇن ئۆلتۈرۈتىشتى، شېھىد بولغىنىدا ئارانلا 36 ياشتا ئىدى، مەرت، جىگەرلىك يىگىت ئىدى، جەننەتكە ناىل بولۇشنى تىلەيمەن.

مۇخپىر: ئاياللارنىڭ سايلاش ۋە سايلىنىش هوقۇقىغا نسبەتنەن قانداق قارايسىز؟

زەينەب: پارلامىتتىڭ ياكى دىمكۈراتىيەنىڭ ئىسلامنى چىقىش نۇقتىسى قىلىپ تۇرۇپ ئىش قىلىدىغىنىغا ئىشەنسەم ئىدىم، بۇ ھەقتە بىرنەرسىلەرنى سۆزلىگەن بولاتىم، ھالبۇكى ئۇلارنىڭ خىزمەت پىرىنسىپى دىننىتىڭ پىرىنسىپىغا ئۇخشىمايدۇ. سايلاش سايلىنىش مەنچە ئاللاھنىڭ بىزگە كۆرسىتىپ بەرگەن تەرەپلىرىدىلا بولۇشى كېرەك.

ئاياللارنىڭ سىياسى هوقۇقلۇرىغا كەلسەك، توغرا يولدىكى خەلبىلەر دەۋىرىدە ئاياللارنىڭ سىياسى سەھنىگە چىقىشى ۋە مۇسۇلمانلارغا يىتەكچى بولۇشى ئۇلارنىڭ هوقۇقى ئىدى، يەنە شۇنداق ئېيتىشقا بولىدۇكى مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ ھەققى رولى مۇسۇلمان يېتەكچىلىرى ۋە ئۇمەتنىڭ سەرخىللەرىنى يېتىشتۈرۈشتۈر.

مۇخپىر: ئىسلام ھەرىكتىنىڭ كەلگۈسىگە قانداق قارايسىز؟

زەينەب: سەممىيلىك ۋە ئىشەنج بىلەن شۇنداق دىيەلەيمەنكى: ئىسلام كېلىۋاتىدۇ، ئىسلام ئۇيغۇنىۋاتىدۇ، ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن ئىنسىئاللاھ غەلبە قازىنىمىز.

مۇخپىر: رەھمەت.

